

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1 4 din
1975

JUBILARNA GODINA SRCA ISUSOVA

I. Večenaj: *RODENJE KRISTOVO*

(Ulije na staklu) 1973.

Ovih dana sam djeci na vjerouaku govorio kako su stanovnici Betlehema bili zli kad nisu htjeli dopustiti da se u njihovom gradu rodí Isus, tjerajući majku pred porodnjem da rodí Sina Božjega i Mesiju u smrdlivoj špilji, kamo se za nevremena sklanjala stoka i pastiri. Jedna mi je djevojčica tada rekla kako bi to danas bilo drukčije jer bi se ljudi upravo natjecali tko će bolje smjestiti majku čija će kuća imati čast da se u njoj rodí Isus. Odgovorio sam joj da je naivna i da ima sasvim krivo mišljenje. Gledala me začuđenim očima, iznenadena takvim mojim odgovorom.

A to što sam joj odgovorio, bilo je iz vlastitog iskustva. Upravo ovih dana jedna mi je nadobudna zagrebačka studentica, dok sam branio brojne obitelji, odrusila kako bi trebalo zakonom i fizički spriječiti sirotinju da rađa jer se tako gomilaju na zemlji novi socijalni problemi.

A Josip i Marija živjeli su u takvima prilikama da nisu mogli hramu pokloniti ni jedno janje dok su po tradiciji 40. dan morali prikazati svoga prvorodenca, nego su mu poklonili dvije grlice kao puka sirotinja. Danas bi se našlo ljudi koji bi Mariju ispovali što rađa na svijet novi socijalni problem.

Marija je začela Isusa kao zaručnica. Prihvatile je rizik pečata sramote što će joj ga nalijepiti sugrađani. Danas bi joj savjetovali da se obrati »toj i toj« komisiji i da ga pobaci prije nego to itko sazna. Tako se Bog nikad ne bi rodio jer bi ga spriječili ljudi zauzeti za socijalne probleme koje rješavaju sjedeći u udobnim dubokim foteljama, ovjenčani lažnom aureolom skrbnika sirotinje.

Marija je imala hrabrosti da se suprotstavi lažnom moralu farizeja i da prihvati rizik neizvjesne budućnosti jer je imala neograničeno povjerenje u Boga.

Zar nam ova slika genijalnog narodnog umjetnika Večenaja iz Gole u Podravini ne govori dovoljno o ambijentu u kojem je došao Bog na svijet, prezrevši tapecirane salone bogataških kuća?

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafešić, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarčić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omfadićeva 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka navise dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975.

SIJEČANJ GODINA 66. BROJ 1

SADRŽAJ:

GLE OVO SRCE, Msgr. dr F. Kuharić,	
nadbiskup — — — — —	4
TRI JUBILEJA OBITELJI STANTIĆ —	8
EKUMENIZAM IZ DUŠE, V. Pribanić —	10
MOJA MAJKA U BANDJOJ NOĆI, M. Validžić — — — — —	11
VJERA MLADIH — EGZISTENCIJALNO PITANJE, B. Nagy — — — — —	12
AUTOMOBIL ILI SVETA KRAVA ZAPADA, T. Trstenjak — — — — —	16
NAŠE STOLJEĆE I KULT SRCA ISUSOVA, I. Kukula — — — — —	18
PO SAVEZU S KRISTOM POSVETIMO OBITELJI NJEGOVU SRCU, P. Bulat —	22
HRABRO, MAJKO MARIJO!, — — — — —	25
KADA SE CRKVA RADALA, P. Belić —	26
VRATI SE, DA NE PIŠEM TUŽNE PRIČE, Stj. Džalto — — — — —	28
BOŽIĆNI KOLAĆ JEDNOG SVEĆENIKA, fra B. Karačić — — — — —	30
ZAHVALNICE — — — — —	31
DUH OPĆENITOSTI U MLADIM CRKVAMA, J. Antolović — — — — —	32
GOSPA SPAŠAVA MISIONARA, J. C. —	33
RAD NAŠIH MISIONARA U 1974. GOD., J. Gusić — — — — —	34
ISUS KRIST — OČEV DAR SVIJETU, F. Pšeničnjak — — — — —	38

riječ uređništva

U novoj jubilarnoj godini Srca Isusova — u kojoj slavimo 300 godišnjicu ukazanja u Paray le Monialu, 100 godišnjicu posvete ljudskoga roda i 75 godina posvete hrvatskoga naroda tome Srcu — ne možemo vam doći s boljim željama nego da se na vama i vašim milim i dragima ostvare ona obećanja koja Isus Krist u svojoj ljubavi izljeva na Stovatelje svoga Srca:

1. Dat ću im sve milosti, koje su im potrebne u njihovu staležu.
2. Unijet ću mir u njihove obitelji.
3. Tješit ću ih u svim njihovim nevoljama.
4. Bit ću im sigurno utočište za života, a osobito na samrti.
5. Izlit ću obilje blagoslova na sve njihove pothvate.
6. Grijesnici će naći u mom Srcu izvor i beskrajno more milosrda.
7. Mlake duše postat će revne.
8. Revne duše uzdići će se do velike svršenosti.
9. Blagoslovit ću također kuće, gdje bude izložena i čašćena slika moga presvetoga Srca.
10. Svećenicima ću dati dar da taknu i okorjelija srca.
11. Imena onih koji budu širili ovu pobožnost bit će upisana u mom Srcu i neće se nikada izbrisati.
12. Svinia koji se budu pričestili na prvi petak kroz dvacet mjeseci uzastopce, obědajući milost pokore na samrti. Oni neće umrijeti u nemilosti ni bez sakramenata. Moje će im Srce biti sigurno utočište u posljednjem času.

Osnovni smjer ovoga prvoga broja Glasnika? Želi usredotočiti našu pažnju na toj velikoj činjenici dobrote Božjega Srca. Poslanica zagrebačkoga nadbiskupa omogućit će vam da lakše shvatite pravi smisao ove pobožnosti i ove cijele godine.

U članku »Po savezu s Kristom posvetimo obitelji Njegovu Srcu« upoznat ćemo kako se taj duh unosi u obitelji.

»Gle ovo Srce...«

Od Duhova 1973. pa sve do Božića 1975. godine nalazimo se u Svetoj godini. Nakana je sv. Oca za Svetu godinu posebno odabranu. Papa želi da u tom blagoslovijenom vremenu cijela Crkva poput Djevice Marije razmišlja u svom srcu (Lk 2,19) o velikim događajima i o tajnama spasenja. Treba otvorenim srcem stati pred veliku stvarnost Boga Stvoritelja. U spasiteljskoj ljubavi Isusa Krista nužno je ponovno razmislitи svoj život.

Obraćenje, obnova, pomirenje! Uvjereni smo da to znači povratak k Božjem Srcu. I Srce Bogočovjeka stoji pred očima duše i savjesti kao znak i izvor spašenja. Uvjereni smo da će obnovljeno štovanje Srca Isusova biti plodno sredstvo iskrene duhovne obnove. Ono nije neka površna sladunjava pobožnosti, nego je ulaženje u najdublje dubine Isusove Bogočovjeće stvarnosti i tajne. U Kristovom Srcu Bog se najblišnije i najljudskije objavljuje kao ljubav. Ljubav je Božji život.

Ta spasiteljska ljubav Božja stalno lebdi nad obzorjem ljudske povijesti u znaku Srca otvorenog vojnikovim kopljem (Iv 19,34). Biblijski uzeto srce znači najunutrašniji život čovjeka i u tim dubinama ostvaruje se duhovno-moral-

ZAGREBAČKI NADBISKUP MSGR. DR FRANJO KUHARIĆ SPREMNO SE ODAZVAO NAŠOJ MOLBI I NAPISAO OVU OKRUŽNICU ZA POČETAK JUBILARNE GODINE SRCA ISUSOVA. NJEGOVE SU RIJEĆI UJEDNO I IDEJNI I RADNI PROGRAM ZA SVE ONE KOJI ŽELE DOBITI ORIENTACIJU KAKO SE MOŽE SRESTI S KRISTOVIM SRCEM.

no biće čovjeka. Zato mnogo kažemo o čovjeku kad kažemo: to je čovjek dobra srca ili taj čovjek nema srca.

Znak i simbol srca označuje nam neizrecivo bogatstvo Isusa Krista, bogočovjeće dubine u kojima neprestano ključa neiscrpiva ljubav prema nama. Spoznati tu stvarnost, tu istinu, ne znači li to raspoložiti vlastito srce da želi oproštenje? U nebrojenim je dušama objava Srca otvorila dolazak Božjega Kraljevstva kroz iskreno obraćenje.

Cinjenica je da se proslava Svetе godine poklapa s proslavom 300. obljetnice ukazanja Isusova redovnici Margareti Alacoque u samostanu od Pohodenja u Paray-le-Monialu. Isus je toj redovnici govorio o blagu i tajni svoga Srca. Te su se Gospodinove objave zbijele u gg. 1673., 1674. i 1675.

Istina, to su privatne objave. Ali Bog se ne igra ni privatnim objavama. One su znak Božje prisutnosti, brige i ljubavi prema čovjeku. Isus Krist je živ i prisutan u Crkvi, pa ako nam progovori i načinom privatnih objava, nije li s naše strane znak pažnje, poštovanja i ljubavi, ako potrebnom ozbiljnošću i o takvim porukama razmišljamo u svom srcu? Dakako, Crkva ima pravo i dužnost da to ispita, pa kad se uvjeri da se u takvoj karizmi zaista očituje Bog,

vjernici neće na laku ruku mimoći takve poruke Božje.

Božja ljubav i Božja mudrost imaju mnogo načina da nam progovore za naše dobro. Dok su ljudske zablude dugoročno pripremale apostaziju ljudi od Boga i postale klijalište jedne civilizacije bez srca u osobnim i međunarodnim odnosima, Isus Krist objavljuje svoje Srce kao utočište za Crkvu i svijet.

Deseci milijuna okrutnom bezdušnoću smrskanih ljudskih života u dvadesetom stoljeću dovoljno dokazuju kako srlja čovječanstvo kad ljudi, pogotovo odgovorni, budu bez srca. Ljudskom srcu potrebno je Srce!

U prvoj objavi od 27. prosinca 1673. Krist govori: »Moje božansko Srce tako je raspaljeno ljubavlju prema ljudima ... I ono im se objavljuje da bi ih obogatilo svojim dragocjenim blagom koje ti otkrivam, a koje sadržava milosti posvećenja i spasenja, tako potrebne da bi ih izvuklo iz ponora propasti.«

Tim riječima Isus nam želi ponovno dozvati u pamet i naglasiti veliku istinu Objave: »Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedino-rodenca da nijedan koji u njega vjeru-

je ne propadne, nego da ima život vječni«. (Iv 3,16)

Cijela Božja Objava dokazuje nam tu istinu da Bog ljubi čovjeka i želi njegovo vremenito i vječno spasenje. Nisu li utjelovljenje Sina Božjega i smrt na križu najuvjerljiviji govor te ljubavi? Veće ljubavi nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje» (Iv 15,13). Štovati Isusovo Srce znači vjerovati toj ljubavi. Vjerovati pak toj ljubavi znači naći siguran put do oproštenja, do pomirenja s Bogom i s ljudima.

Zar nije potrebno suvremenom čovjeku ponovno govoriti o Srcu, kad on u mnogim odnosima doživljava tvrdcu bez srca, a u vlastitoj savjeti nosi teret svoje grešnosti?

»Doista, on je naš Mir ... I dođe da navijesti mir varna daleko i mir onim blizu, jer po njemu jedni i drugi u jednom Duhu imamo pristup Ocu« (Ef 2,14 ... 18).

U Isusovom Srcu ostvariv je put pomirenja Svetoga Boga s grešnim čovjekom.

U drugoj objavi u lipnju 1674. Gospodin saopćuje poniznoj Margareti jednu intimnu želju svoga Srca. Sjetimo se Isusove tjeskobe u Getsemaniju. Grieh i mržnja pripremaju mu smrt. Neprijatelji će ga skoro okružiti da ga povedu križnim putem. Ljudski je drhtao pred tom patnjom, koja će za mnoge ipak biti uzaludna. Ljudski je želio da ne bude sam; da se uz njega nađu prijatelji. »Duša mi je na smrt žalosna. Ostanite ovđe i bđite sa mnom!« (Mt 26,38). »Tako, ne mogoste jednu uru probdjeti sa mnom?« (Mt 26,40).

Objavom u lipnju 1674. Isus želi u srcu vjernika probuditi raspoloženje zadovoljštine za uvrede kojima grešnici svojim grijesima preziru njegovu ljubav te svojim neprijateljstvom i mržnjom produžuju getsemansku noć i veliki petak. Ako se trajno očituju toliki njegovi neprijatelji svojim životom, jer »žive kao neprijatelji Isusova križa«, Isus želi da se očituje i prijateljima, koji ga ne ostavljaju sama. Izraz te pažnje, tog dubokog prijateljskog suočenja s Isusom jest pobožnost prvih petaka u mjesecu po izričitoj Isusovoj želji. Neke

smeta taj broj, ali za nas, koji živimo u vremenu, i ta vremenska znakovitost ima svoj smisao. Božja se pedagogija prilagođuje nama. Ustrajati u takvoj vježbi kroz devet mjeseci ne znači li to sazrijevati za trajni euharistijski život? Za ono vrijeme kad je i svetim dušama bila teško pristupačna sv. pričest, ova Isusova želja je božanski pedagoški potез da u Crkvi odgaja glad za Euharistijom. Još iz djetinjstva znam što je ta pobožnost značila za preporod obitelji, za vjerski život župe, za moj osobni vjerski život. Podcijeniti to sredstvo euharistijskog odgoja znači zaista ne razumjeti Božje nakane.

Isus je izrazio, također, želju da se uoči prvog petka, po mogućnosti u noći od četvrtka na petak, obavlja pobožnost svete ure. Tom se pobožnošću prijateljske duše odazivaju pozivu: Bdite sa mnom!

Plemenita srca osjete to duboko i želete biti s Isusom kao prijatelji. U njegovu ljubav ulijevaju svoju ljubav moljeći za grešnike, za neprijatelje. Nije li ta naša današnja zadovoljština za današnje grijehu svijeta bila utjeha Isusovu Srcu u onoj tjeskobnoj getsemanjskoj noći?

One vjerne duše koje ozbiljno shvate i vrše te pobožnosti nužno sazrijevaju u svojoj vjeri i ljubavi i to u njima produbljuje savjesnost u dnevnim dužnostima; to u njima odgaja spasiteljsku ljubav da im je sve više stalo da svojom molitvom, pokorom, kao izrazom ljubavi, s Isusom sudjeluju u spasanju ljudi.

A grijeh je uvijek grijeh: ponjenje čovjeka, razaranje čovjeka, ali i teška uvreda Boga koji je Ljubav (I Iv 4,16). Cijela Biblija je krik Božji protiv grijeha kojim se čovjek ludo trga od Ljubavi, raskida Savez s Bogom i zaveden lažnom korišću silazi na put svoje nesreće. Najveća laž kojom »ubojica ljudi od početka« vara ljudi jest zabluda da grijeha nema. A iz grijeha izviru mnoge nesreće ljudi, obitelji, svijeta.

Pobožnost prema Isusovu Srcu odgaja u nama pravo shvaćanje stvarnosti grijeha, odvratnost prema grijehu, ali

zato i iskrenu ljubav i brigu za one koji su grijehom razoreni.

U trećoj objavi, opet u lipnju 1675., Isus govori sv. Margareti: »Gle ovo Srce koje je toliko ljubilo ljudi da nije ničim štedjelo sve do iscrpljenosti kako bi im zasvjedočilo svoju ljubav, a kao uzvrat od većine njih prima nezahvalnost, nepoštovanje, svetogrde, hladnoću i prezir u ovome Sakramentu ljubavi. Stoga tražim da u petak po tijelovskoj osmini bude posebna svetkovina za čašćenje moga Srca i da se na taj dan primi naknadna pričest i izvrši otprošnja kao zadovoljština za grijehu.«

Tom objavom Isus traži blagdan svoga Srca. To je dan osobite zadovoljštine za ljudske grijehu, osobito za nemar, hladnoću i svetogrda prema sakramentu ljubavi, Euharistiji. Kako je taj sakramenat u središtu kršćanskog života, to pobudivanje smisla za nj, poštovanja i ljubavi prema njemu nužno opet dovodi do duhovne obnove. Svaka pak duhovna obnova, da bi bila trajna, mora se hraniti Euharistijom. Koncilska obnova stavila nam je Euharistiju kao žrtvu, gozbu i trajnu prisutnost u središte crkvenog života. I zato Pavao VI. u pismu južnoameričkim biskupima sačupljenima na euharistijski kongres u Quito veže pobožnost Srca Isusova s euharistijskom pobožnošću.

Ne susrećemo li se u pokoncijskom razdoblju s nekim protuslovljem u štovanju Euharistije? Koncil je Euharistiju stavio u središte crkvenog života, a ipak osjetno opada štovanje Euharistije kao sakramenta stvarne Prisutnosti. Adoracija kao izraz štovanja i ispovijedanja vjere i ljubavi sve se više napušta, omalovažuju je čak i oni koji bi moralni već svojim posebnim pozivom svjedočiti zahvalnost za tu Prisutnost. Umanjuje se osjetljivost za čistoću savjesti kojom treba pristupati pričesti, a time se povećava i neosjetljivost čak za svetogrda. Koncil je osobitom ljubavlju otkrio Tajnu Isusa Krista Uskrasnuloga da bi bio živo središte žive Crkve. Nije li to baš poniranje u Tajnu Isusova Srca? Zašto je onda pobožnost prema tom Srcu počela venuti? Teološkim prođub-

ljenjem i proživljenom praksom treba je ponovo dovesti do rascvata i vidjet ćemo učinke Isusovih obećanja.

Sveta godina neka bude poziv da obnovimo i probudimo pobožnost prema Isusovu Srcu. Nije ono bilo slučajno otvoreno vojnikovim kopljem. Ono je izvor spasenja i posvećenja. To je Srce izvor Crkve, sakramenata, nepresušive struje ljubavi koja nas oslobođa, posvećuje, obogaćuje novim, božanskim životom.

Prihvatimo milosna sredstva koja nam nudi Ljubav! Ozbiljno shvatimo Isusove želje, žalbe i ponude!

Ne bismo li mogli i na suvremenim naraštaj primijeniti Božju tužbu proroka Ezequijelu: »Sine čovječji! Ti ljudi nose kumire u srcu i upiru oči u ono što ih na grijeh potiče« (Ez 14,3) Objavimo im Srce Božje da se od kumira vrate Bogu živomu!

Oživimo posvetu obitelji Srcu Isusovu! Otkupitelj u središtu obitelji bit će njezin Spasitelj. Obnove obitelji nema bez božanskih energija koje izviru samo iz Kristova Srca. Ne štedimo se u promicanju štovanja Isusova Srca i vidjet ćemo da nismo sami u svojim apostolskim nastojanjima. On će biti s nama. Bez njega ne možemo ništa učiniti u čudesnom poslu spasenja.

Sveta godina i proslava poruke iz Paray-le-Moniala idu vremenski zajedno. Nije li i to znak vremena? Otvorimo srce poruci: »Gle ovo Srce koje je toliko ljubilo ljude...!«

U Zagrebu, na blagdan sv. Nikole Tavelića, 14. studenog 1974.

+ Franjo Kuharić

nadbiskup zagrebački

NA OVOME MJESTU IZREĆENE SU RIJEĆI: »GLE OVO SRCE KOJE JE TOLIKO LJUBILO LJUDE...!«

Tri jubileja obitelji Stantić

JUBILARCI OKRUŽENI KĆERIMA I SINOVIMA, SNAHAMA I ZETOVIMA

30. lipnja 1974. godine u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici odvijala se nesvakidašnja liturgijska svečanost.

Obitelj Dominike i Petra Stantić slavila je zlatni pir svojih roditelja, istovremeno je njihova najstarija kćer Kata sa svojim mužem Grgom Ivanković slavila svoj srebreni pir, a

njezin brat Bela Stantić, župnik spomenute crkve, slavio je 10 godina svoga misništva. Tome se je slavlju trebao pridružiti i o. Leopold Ivanković, brat zeta ove obitelji, Grge, koji je upravo u te dane slavio 25-godišnjicu svoga misništva, ali se iz stanovitih razloga nije pridružio ovom rijetkom slavlju.

Ovo je jedna od najbrojnih vjerničkih obitelji u Subotici i okolini. Dominika i Petar su svom Narodu i Crkvi poklonili desetero žive djece, od kojih je osmoro savilo svoje obiteljsko gnijezdo, dok ih se je dvoje odlučilo za službu Božju (jedna je naime kćer redovnica — dominikanka). Svu tu zajednicu ljubavi okitio je zbor od ravno četrdeset unučadi.

Liturgijskom slaviju je predsjedao Mons. Franjo Vujković, župnik subotičke katedrale (koji je sam u te dane slavio 40 godina svoga svećeništva) kao priatelj ove obitelji. Homiliju na ovom izvanrednom slavlju održao je Lazar Ivan Krmpotić, župnik iz Bačke Palanke, kao »počasni član« ove obitelji. Samo slavlje je bilo aranžirano gotovo isključivo od članova obitelji. Citači, ministranti, predmolitelji, prinosnici darova, pjevači psalama, djevojčice u bjelini, maši zbor tambu-

PRIZOR IZ RECITALA: KATA SA SVOJIM KĆERIMA POZDRAVLJA SVOJE RODITELJE

to bili unuci. Jedino je katedralni zbor pod vodstvom s. Mirjam Pandžić, također nečakinja ove obitelji, svojim pjevanjem počastio jubilarce.

Neposredno poslije liturgijskog slavlja na kojem su

raša, koji je pratio mali recital na koncu Mise, sve su i sakramentalno sudjelovali gotovo svi članovi obitelji, slijedio je mali recital, koji je za tu zgodu aranžirala za svoje roditelje najstarija kćer Kata, i sama sudjelovala u izvođenju istoga u zajednici sa svojim kćerima i ostalim unucima, dok su njoj drugi drugi dio recitala, spremila njezina djeca, a ima ih desetero. Cijeli recital pratilo je mali tamburaški zbor unuka sa ozbiljnim skladbama i s. Mirjam na flauti.

Kad bi smo češće prisustvovali ovakvima slavlјima života, vedrije bi smo gledali u sutrašnjicu Crkve i Naroda.

JUBILARCI OKRUŽENI VIJENCEM UNUCADI – (NEKI SU U VOJSCI ZATO IH NEMA 40)

piše: Vladimir Prlbanic

Ne moramo biti vrhunski psiholozi da zapazimo ovu istinu ljudske duše: tko iz svecog srca čitavim svojim unutrašnjim potencijalom, teži prema nekom cilju, taj će svoju težnju pretvarati u djelo. Bar pomaže. Radit će ono što vodi k cilju. Takve moraju biti i naše ekumenske težnje. Ne kako-tako, već nam i te kako mora biti na srcu što skorije ostvarenje žarke želje Isusova Srca: »Da svi budu jedno!« (Iv 17, 20) Iz sve duše moramo težiti za tim da se svi kršćani nadu u jednoj Kristovoj Crkvi, povezani cijelovitošću božanske istine i sjednjennom puninom božanske ljubavi. Takve težnje pokrenut će ekumenska djela: užajamno pomaganje, suradnju, susrete i traženje dodirnih točaka. Jesenja je u Mariboru održan vrlo uspjeli prvi tuzemni Ekumenski simpozij katoličkih i pravoslavnih teologa.

Ako ih ne bude pratilo Božji blagoslov, naše ekumenske težnje i djela raspršit će se u besplodna nastojanja, prazne riječi i pusta sastančarenja. Ne zahvaća li i ekumenski pokret Gospodinova riječ: »Bez me ne možete ništa učiniti« (Iv 15, 15)? Bez našeg Gospodina ne možemo ekumenski ni misliti, ni govoriti, ni djelovati. Još manje možemo bez Njega ispuniti najvažniji uvjet za uspješno ekumensko djelovanje — uvjet koji je u ovoisječansku opću nakanu Apostolata molitve udahnuila Sveta godina: obraćenje srca. Puni oblik nakane glasi: DA SE PO ISKRENU OBRACENJU SRCA, STO JE I CILJ SVETE GODINE, USPJEŠNO PROMIĆE ISTINSKI EKUMENIZAM.

Što je iskreno obraćenje srca, to zna svatko tko i malo prati i doživljava svetogodišnja zbivanja. No da li se svatko iskreno i stvarno obraća? Ne znam. Ali znam da iskreno obraćenje srca od zla k dobru, od davla k Bogu, može izvesti samo Isusova moć, koju pokreće naša ponizna i pouzdana molitva. »Kraljevstvo ljudske duše je Božje područje i ništa se u njemu ne može učiniti bez molitve«, napisao je nadbiskup Kuharic u preklanskom marijanskom pozivu na listopadsko moljenje krunice.

A da se u ljudskoj duši može s molitvom mnogo učiniti, jasno izbija iz krasnog

EKUMENIZAM IZ DUŠE

izvještaja sa spomenutog tuzemnog Ekumenskog simpozija, na kojem su baš zajednička molitva i zajedničko bogoslužje, više nego predavanje i raspravljanja, povezivali katoličke i pravoslavne sudionike: »Zajednička molitva pokazala je još snažnije kako nas ni tisućljetna odijeljenost nije slomila. Svi su osjetili da ne stoje tako daleko jedni od drugih. Stajali su oko središta koje je bilo Krist. I nehotice je to bilo veoma često izraženo u mnogim predavanjima, gdje se poneki diskutant potužio da obrada ne odgovara naslovu teme, a potom je mogao otkriti da su se obrade tema zadržavale na svetopisamskom govoru ili pak na čitanju znakova kojima govori Duh o dogadjajima Crkve ili svijeta. Iz toga Duha kao da je govorio dr D. Dimitrijević, profesor teološkog fakulteta u Beogradu, kad je u diskusiji rekao da je prava Crkva ona koja ima sredstva spaša i koja posjeduje cijelog Isusa Krista. Mjesto na sebe, svrača pogled na Krista i na svijet koji i nesvesno grčevito traži Spasitelja. To je samooslobodilački korak Crkve. Više se ne traži prvenstveno ono što nas razdvaja, nego ono što nas sjedinjuje. Sigurno je da se tek snagom onoga što nas čini jedinstvenima može nadvladati ono što nas još razdvaja...«

Maribor je bio poprište rađanja nove nade unutar crkvenog života na našim terenima. Nada je prelazila u uvjerenje da za onoga koji vjeruje ništa nije nemoguće. Vjera upravo po molitvi budi Božju svećinu.

Moja majka u Badnjoj noći

Već dugo godina na Badnjak
moja draga Nana
pognuta šutljivo sjedi
navečer uz peć,
na kojoj krklja kupus
i širi miris suhog mesa.
Ko da se prisjeća nečeg
zamišljena pogleda
po kuhinji toploj,
a onda poviri u pećnicu,
prevrće pečenje
i uzdiže umorno glavu.
Čini se kao da teške misli
od sebe nekamo otresa.

Unuk joj unosi badnjake
i naziva sreću,
pa zatim hrastiće stavlja
uz priklade
na ognjište vrelo.
Slama se ne prostire više
otkako nema
starinskih kuhinja.
Al Badnjak večer
ne zaboravlja nitko.
Od mirisa ugodnih
i pucnjave bučne
odzvanja veselo Čitluk,
malо dražesno selo.

Ustaje tada Nana
i uzimlje čašu
svete vode,
pa pozorno škropi sve:
I čeljad
i stoku
i sobe
i dvorište.
A kad se vrati,
oci joj se kriješe od suza.
Šuti ...
Samo uzdahne teško,
pa vješto izlije vodu
u vatru na ognjište.

— Bako, zašto si tako večeras
ozbiljna, tiha i plačna?
Zar nije i tebi

sveta Badnja večer?
— Tako je pitao sitni
praunučić moju Nanu.

— Dijete nestošno, malo,
ti ne shvaćaš sve
što večeras pred moje iskrasava oči.

Mnogi pomriješe moji
i danas u raju slave
Svjetlo iz božićne noći.
Drugi su kojekuda pošli
i nikad ih na Božić nema sa mnom.
Kod mene osta spomen,
koji mi smućuje dušu
i stvara u srcu uvijek
novu beskrajnu ranu.

Dok tako pričaše ona,
pomalо noć se
sve više sterala selom,
dok nije stigla
i ponoć studna
u sjaju razdraganih zvijezda.
Nana je već bila spremna
da pode na ponoćku
u pratnji veselog poja
koji se čuo
iz raspjevanih zvjezdanih glijedza.
Uz Jaslice stajala je ona
i opet šapnula tiho,
dok suza nije
sustigla uzdah,
koji je pričao
o boli majčina srca
u svetoj božićnoj noći.
— Isuse, gdje su moja djeca,
što oni noćas rade?
Misle li na me?
Da li će ijedan ove godine
bar na čas k meni doći?

Šutljivo sluša Djetić ...
i kao da veli:
Majčino srce je stvoreno
da žrtvom i ljubavlju
nebo i zemlju veseli.

Mirko Validžić

VJERA MLADIH - EGZISTENCIJALNO PITANJE

ZA SVAKOGA ČOVJEKA PROBLEM VJERE JE OD ZIVOTNE VAZNOSTI. SURADNICI OVE RUBRIKE — SKUPINA MLADIH ZAGREBČANA SA SVOJIM VJEROUCITELjem KOJI SE SKUPLJAJU NA REDOVITE TJEDNE VJERNAUČNE SUSRETE — ZADRŽAT ĆE SE OVDE NA ONOM NAJBITNIJEM.

Odsada će se češće u Glasniku javljati »Mladi mladima i odraslima«. Na takav način pružamo mladim čitateljima Glasnika mogućnost da doznaaju nešto više o sebi i o problemima koji se pred njih postavljaju. I odrasliji čitatelji naći će ovde mnogo koristi. Kroz tu rubriku bolje će upoznati svijet svojih sinova i kćeri, njihove želje i težnje.

tri skupine mladih

Kad je riječ o vjeri mladih, stvar nije jednostavna. Moramo najprije razlikovati tri velike skupine mladih s obzirom na vjeru, između kojih, naravno, postoje prelazne nijanse.

Jedni su primili u svojim obiteljima religiozni odgoj i to su prihvatali prakticirajući svoju vjeru. Drugi su također bili vjerski odgojeni — tko više, tko manje — ali su s prelaskom iz djetinjstva u mladost napustili prakticiranje svoje vjere, zadržavši u sebi koju iskrigu religioznosti ili su vjeri potpuno okrenuli leđa. Treća, velika skupina nije u svojim obiteljima primila nikakav vjerski odgoj. Sami redovito nisu krivi što prema vjeri imaju predrasude, krive informacije, a često i neprijateljski stav. Njihovu situaciju treba samo žaliti i prema takvim osobama imati puno razumijevanja i strpljivosti.

Premda nedavnim statistikama u SFRJ, provedenima među mladima, te tri skupine zastupljene su podjednako u odnosu prema cijelini. Trećina je uvjerenih vjernika i praktikanata, trećina ne kontaktira s vjerom i Crkvom, ali su religiozni, a trećina se izjašnjuje da je ateistička.

No čujmo same mlade!

Antun: Svjedoci smo velikog znanstvenog i tehničkog napretka, želje čovjeka za udobnošću i uživanjem u materijalnim dobrima. Dobiva se dojam da čovjek prestaje misliti o samome sebi, o životu i njegovu smislu. A upravo je smisao života danas egzistencijalno pitanje. Mladi širom svijeta pokušavaju na različite načine stvoriti sebi ideal za kojim bi pošli. Na Zapadu, gdje je taj pokret mladih osobito izražen, nije se nažlost, doprlo dalje od pukog formalnog organiziranja mnogobrojnih sekti (SAD). Mladi, uključeni u te sekte, razočarani opakošću i licemjerjem »silnih«, žele na taj način naći smirenje i odgovor. Međutim, oni su zavedeni, pušteni u rezervate svojih po društvo neopasnih protesta i na tome se uglavnom sve svršava. Odgovora nema. Istina, mnogi od njih slave Krista kao simbol pravde, ali ga ne shvaćaju korjenito, često niti ispravno. Od vjere prave modu. A ona to nije. Vjera u Boga, prihvaćena sa svim što traži od čovjeka, jedini je pravi i zadovoljavajući odgovor našeg egzistencijalnog problema. Zato možemo i među svojim prijateljima, vršnjacima, koji ne idu u crkvu, primijetiti želju i nastoja-

nje da se spozna istina. Mnogi jednostavno ne mogu prihvati grobnu raku kao smisao svojih životnih nastojanja. To bi bilo odviše tragično i nedostojno čovjeka.

Zrinka: Svaki mlađi čovjek nade se ponekad pred pitanjem: što je zapravo iza one granice kad prestane rad srca i materijalno se napusti svijet? To sam zaključila iz razgovora s vjernicima i s ateistima. Velik broj mladih koji ne idu u crkvu ipak vjeruju u »nešto«. Mnogi mladi, koji su vjernici, priznaju da ne znaju bi li postali vjernici da nisu rođeni i odgajani u takvoj sredini. Dio mladih osobito u razvojnoj fazi od deset do četrnaest godina, odjeljuje se od Crkve, dok oni koji i dalje ostaju vjernici ostaju to obično trajno. Mlade vjernike specijalno zanima odnos prema ateistima. Većina smatra kako je najvažnije da čovjek zaista bude čovjek, a tek onda dolazi sve ostalo. Iz toga proizilazi da se nevjernici ne osuduju kao takvi, nego se u prvom redu gleda na to da li je čovjek, što je, uostalom, najvažnije i kod vjernika: biti pošten, u redu i na mjestu.

Blanka: Vjerujem u Boga i ljubim ga. Vjera čini osmišljenim ovaj život, svaki naš postupak i sve naše probleme. Vjerujem, ali ni moja vjera nije bez problema. Ponekad se javljaju sumnje, strah. I onda ne znam što da radim, koga da pitam za objašnjenje. Ostajem sama u svojoj sobi i razmišljam, razmišljam i uvijek mi se čini da sve manje razumijem. U takvim prilikama nikad ne zaboravljam riječi jedne starije kolegice: Uvijek kad posumnjaš, kad se borиш sama sa sobom i sa svijetom i onda ponovo povjeruješ, povjerovala si na višem stupnju. -

Damir: I ja u Crkvi nalazim neko olakšanje, smirenje. Osjećam da sam povezan s tisućama drugih, meni nepoznatih ljudi osobom zajedničkog Spasitelja. Od najranijeg djetinjstva išao sam u crkvu i na vjeronauk. Vodili su me roditelji, odgajali me u vjeri i taj dolazak na vjeronauk činio mi se kao nešto sasvim normalno. Ponekad se pitam da li bih dolazio i da nisam tako odgojen, da su mi roditelji bili manje zainteresirani?

Lela: Prije nekoliko dana jedna mi je kolegica rekla: »Blago tebi, ti se ne bojiš smrti! Ja se užasavam i od same pomisli da ću umrijeti, da me jednom jednostavno više neće biti.« Ne mogu reći da se ja baš ne bojam smrti, ali znam da tek nakon nje nastupa moj život. Smrt je tek prijelaz u taj život.

Vlado: Mislim da problematični vjere mlađih doprinosi i to što kod kuće ne nailazimo uvijek na onu pravu, živu vjeru kakva bi trebala da postoji. Lijepo je pomisliti da te naša vjera veže sa stotinama generacija prije tebe, ali je žalosno kad vidiš da mnogi roditelji šalju djece na vjerouak samo zato jer im je to no neki način garantija da će djeca biti »dobri», bar u mlađim godinama, da neće lagati, krasti, psovati, dok sami vrlo malo drže do vjere.

Ana: U načelu se gotovo svi slažu da čovjek bez vjere ne postoji. Svatko teži za tim da vjeruje u nešto. I onda jer možda nisu imali priliku spoznati niti su bili upućeni na nešto u što bi bilo vrijedno vjerovati, masa mlađih ljudi u potrazi za nečim govori o svojoj vjeri u ljude ili u ljubav ili se ipak time ne zadovoljavaju, razoračaravaju se i traže dalje, želeći pronaći ono pravo. Netko će možda reći da čovjek dvadesetog stoljeća teško može vjerovati, nadati se i živjeti za nešto tako neopipljivo i teško shvatljivo. Ja bih mu tada rekla: »Prijatelju, jesli li ikad u tih predvečerje, kad su te mučile sumnje i more, ušao u malu crkvicu u kojoj je gorjela svijeća kraj oltara i kleknuo da se pomoliš? Ako nisi, svakako otidi i osjetiti češ vjeru!«

zajednički elementi

Pokušali bismo ovdje izlučiti neke zajedničke elemente i potom dati neke smjernice o tome gdje treba tražiti rješenje ako bi se ta riječ u ovom slučaju uopće smjela upotrijebiti. Rješenje vjerske problematike ne može se nekom nametnuti, ne može doći izvana, nego je mlađi čovjek u prvom redu mora rješiti sam u svojoj nutritini. Da mu u tome mogu pomoći oni koji su u vjeri čvrsti, u tome nema sumnje.

U doba puberteta mlađi se čovjek ne razvija samo tjelesno nego se mijenja cijela njegova psiha. Prestaje biti dijete, postaje odrastao. Razvija se njegov razum, osjećajni život, novi pojmovi ispunjuju njegovo biće. Postaje samosvjetan, netko, osoba. Sve želi provjeriti, ispitati, jer pomalo u sve sumnje.

Pristup vjeri također se sada mijenja. Donedavna bezbrižno i pobožno dijete, ako je odraslo u religioznoj sredini, pokazuje znakove dorade i nehaja kad su u pitanju vjerske dužnosti, što koji put zabrinjava roditelje. I ako možda naveni ne pokazuju, počinju ga mučiti vjerske sumnje: da li je to baš sve tako kako su ga učili?

Sve je to prirođen proces. Mlada osoba koja se budi nalazi se pred činjenicom vjere za koju se mora samostalno odlučiti. Nije čudo da je to koji put popraćeno teškim borbama, trzavicama i unutrašnjim krizama. Zrelost u vjeri pretpostavlja zrelost čovjeka, a za to treba vremena. Neopravданo je odmah od svih mlađih tražiti heroje vjere kad su puni unutrašnjih pitanja, sumnji, traženja kroz koje se probija njihova osobnost u razvoju.

Osim tog prirodnog razvoja, glavnog izvora njihova promijenjenog stava prema vjeri, ima mnoštvo drugih činitelaca koji utječu na njihov vjerski život ili izazivaju poteškoće u proživljavanju vjere: to je utjecaj društva, škole, knjiga, mass-medija, loši primjeri samih vjernika koji ih samo odalečeju od vjere i Crkve itd. O svemu tome zasad ne želimo govoriti.

Za utjehu mlađima i za umirenje njihovim roditeljima moramo napomenuti da vjerske sumnje mogu biti veoma pozitivan stimulans da mlađi čovjek produbi svoju vjeru, da se osobno angažira u rješavanju svoje problematike i da si stekne osobno uvjerenje koje se ne može nauči-

ti iz knjiga ili primiti od drugih, nego ga čovjek mora sam izgraditi. I zato, tko ima vjerske sumnje, zaista se mora angažirati da nade na njih odgovor, bilo u razgovoru s kojim svećenikom, bilo da pročita koju knjigu koja će mu rasvijeliti problem. No ako i nakon toga stvar ostane nejasna, treba zadržati stav otvorenosti, a ne odmahnuti rukom i stvar odbaciti. Mnoge vjerske nejasnoće s vremenom se same od sebe riješi.

Iako je vjera slobodan čovjekov odgovor i predanje Bogu koji se objavljuje, ne smijemo zaboraviti da je ona i unutrašnja Božja milost, koju Bog raznolikom dijeli. Gdje su granice slobodnog čovjekova pristanka i Božje milosti, to za svakog čovjeka ostaje tajna.

Sa svoje strane i odrasli i još više mlađi treba da uklanjuju zapreke djelovanju Božje milosti koje proizlaze iz slabosti ljudske naravi. A da za vjeru kao Božji dar treba moliti, posebno u naše vrijeme, ne samo da se preporučuje no go je to i potrebno.

izabrali smo za vas

Znanost, lijepota, čast i vlast bez vjere su ništa. Jedina vjera drži čovjeka ispravnim u životu i na smrti.

Karlo F. S. Brentano, sveuč. prof.

Ja se ne bih mogao nipošto odreći sreće vjere u budući nastavak života. Prije bih rekao s Lorencom pl. Medicijem da su za ovaj život mrtvi svi oni koji se ne nadaju drugome.

Goethe

Možeš naći na gradove bez utvrda, bez poznavanja pisma, bez kraljeva i bez palača, ali još nikad nitko nije vidio niti će vidjeti grad bez svetišta, bez božanstva, bez molitve i bez žrtve.

Plutarh

Meni je glavni dokaz za Božju opstojnost nemogućnost da bi veličajan i divan ovaj vesmir zajedno s nama razumnim bićima postao pukim slučajem.

Darwin, 1873.

Mi stojimo pred dvije mogućnosti: ili vjerovati da su svemir i veličanstveni zakoni i red u njemu posljedica slijepog slučaja ili pak rezultata jedne inteligencije. Što ćete vi kao razumno biće odgovoriti? Ja osobno vjerujem u Božansku inteligenciju.

Mihajlo Pupin

dar za novu godinu

Izašla je iz tiska knjiga Jurja Gusića: »RODITELJI — VELIKI GRADITELJI«. Obrađuje temu kako će roditelji najbolje odgojiti svoju djecu na kršćanskim temeljima, i to od njihova rođenja pa sve do zrelih godina. U knjizi će roditelji naći i ocrtan lik pravog odgojitelja, njegov stav prema životu, odnos prema djetetu, da nakon toga upoznaju i sam način odgoja. Knjiga je veoma ukusno opremljena, ilustrirana sa 26 slika, a broji 388 stranica.

Cijena joj je 80 dinara. Naručuje se na adresu:

Rudolf Breber, Palmotićeva 33
41001 Zagreb, pp. 699.

Juraj Gusić
**RODITELJI
VELIKI
GRADITELJI**

piše: Tonči Trstenjak

K

akav auto imate?

- Mi imamo »Škodu« — rekla je djevojčica svojoj vršnjakinji.
- A mi imamo »Opel«. To je bolji i lijepši auto od »Škode«.
- Moj će tata kupiti »Ford«, a on je bolji i lijepši od »Opela«.
- Pa neka. Moj je tata rekao da će kupiti »Mercedes« čim dovršimo kuću!, rekla je druga djevojčica, ponosno nategnuvši vrat i podigavši glas.

Slušao sam razgovor i mislio kako smo mi kao djeca još nedavno vodili iste takve hvalisave razgovore, ali je predmet zavisti bila jabuka, a ne auto.

- A vi, velečasni, kakav vi imate auto?
- Ja imam autobus.
- Autobus?! — uzviknule su, gledajući me u nevjericu.
- Da, autobus! Kad mi se bude htjelo, kupit ću si tramvaj.
- Ali šta će vam autobus i tramvaj?
- Hm! Nikako se ne volim voziti sam. Jako uživam kad je velika gužva, kad me ljudi gaze i kad mi laktovima pritišću rebra. Osim toga, to je vrlo dobar kolektivni sport, a ja uživam u sportu. Zato ću uskoro kupiti i tramvaj.

Šalio sam se s djevojčicama, jasno, ali me sve to natjeralo na razmišljanje o tom našem najnovijem predmetu brige i zavisti — automobilu.

Postoji li danas tehničko čudo koje je sposobno zaokupiti pažnju i brigu čovjeka više od

automobila? U posljednje vrijeme ta je pokretna školjka zamjenila kuću kao simbol društvenog položaja. Tako je to barem u gradovima. Mladi će čovjek sanjati kako da se domogne auta, pa će tek onda misliti da mu je potreban i krov nad glavom. Mnogi su spremni da smanje i svoje dnevne obroke hrane ako je u pitanju auto. Ali i kad se jednom netko dočepa bilo kakova modela, uvijek će ga zavist izjedati kad bogato kromirani i konjskim snagama nabijeni Mercedes prohaja pokraj njegovih srednjolitražnih kola.

Ovo je vrijeme kad se nečija vrijednost mjeri automobilskim modelom u koji se sjeda kao po nekom obredu nakon glaćanja, pranja, gladjenja i radosnog gledanja. U posljednje vrijeme pisci u svojim djelima često naglašavaju ljubavnu vezu između kola i njihovih vlasnika (ili potencijalnih vlasnika). »Osim žene«, kaže direktor Muzeja za suvremene umjetnosti u New Yorku, A. H. Barr, »čič modernog muškarca ništa ne privlači tako kao automobil.«

Automobil je za čovjeka mnogo više nego stvar prestiža. On je postao pravi medij i simbol slobode. Pruža mu slobodniji i neobvezatniji život, daje mu

atomobil

ili SVETA KRAVA ZAPADA

brzinu gazele, snagu stotinu konja, agresivnost zvijeri, svojim oklopom štiti ga od tute agresivnosti i poklanja mu nekomformizam puževe kućice. Auto je sposoban mijenjati karaktere, a od čovjeka učiniti nadčovjeka, dajući mu nevjernatan osjećaj sigurnosti, nabijen jakom dozom agresivnosti.

Čovjek se najteže odrijeće svoje slobode. Samo strahota katolizmičkih razmjera mogla bi čovjeka natjerati da se odrekne simbola te slobode.

Na Indijskom podkontinentu hindusima je krava sveta životinja. Promet na cestama zastaje kad onuda prolazi krava, kojoj se posvećuje božanska briga i poštovanje. Nama ljudima Zapada to se čini čudnim. Ali krava je svojom korisnošću i vrijednošću u prehrani siromašnih hindusa vjerojatno i zaslužila neku pažnju. Automobil je pak postao sveta krava Zapada. Pješak je izgubio svoju ljudsku vrijednost i stjeran uz rubove ulica i cesta, bezobzirno gažen od oklopnika koji su ponovo osvojili naše gradove pošto mu je u dušu duboko zašao osjećaj manje vrijednosti pred tim strojem što ga progoni.

Automobil se iz potrebe pretvorio u prvorazredan problem. Los Angeles, na primjer, kao grad umire u smislu meduljud-

skih odnosa jer nitko više ne hoda ulicama. Ljudi jure u svojim limenim konzervama koje im pružaju sve: telefon, TV, specijalna kina i trgovine, klimatizirani zrak... Pretvorilo se to u problem zatvaranja u male interesne zajednice, povratak u pećine, nebrigu za one u drugoj spilji. Život je postao dosadan i prazan jer bogatstvo ljudskog života čine bogati društveni odnosi među ljudima.

Neki idu tako daleko da predviđaju propast grada uslijed pretjeranog množenja automobila, koji svojim otrovnim benzinskim parama truje zrak i zagorčuje život ljudima svojom agresivnošću i bukom motora. Bogati već sada bježe iz gradova u daleka predgrađa, razsvirana za rijetke automobile i duboke džepove. Oni se dovoze u gradove samo da bi obavili posao i onda bježe iz njih u svoje vile, obavijene zelenilom i cvijećem. H. J. Vogel, ministar prometa u SR Njemačkoj, upozorava, da sa svakom miliardom koju ulažemo u ceste približavamo grad njegovoj propasti. Francuzi su izgradili grad budućnosti u koji nemaju pristupa automobili s motorima na unutrašnje izgaranje već samo električna vozila.

Automobil je zaista postao najveći trovač gradske atmosfere s udjelom od 60 posto otrovnih plinova u njoj. Udrženi automobilski motori stvaraju buku od zabrinjavajućih 70-80

fona i tako razdražuju ljudski organizam, bacaju čovjeka u depresivna stanja, smetaju ga u koncentraciji, smanjuju mu radnu sposobnost, uzrok su stvaranju čireva na probavnom sistemu, smetnji na dišnim organima i u sistemu krvotoka i, napokon, vrtoglavici. Sve to u prvom redu pogoda one koji aktivno sudjeluju u prometu. Psiholog dr Gerhard Schmidchen tvrdi da je automobil postao pravi stroj za frustracije.

S naših ulica nestali su drvoredi pred najezdnom čeličnih mašina, a naše su gradске ulice nagrdene bezbrojnim automobilskim karoserijama.

Dokazano je da čovjek, koji ga posjeduje, troši na automobil više vremena nego na svoje vlastito tijelo. Mogli bismo se čak upitati da li na dijete trošimo toliko brige, novaca, vremena i strpljenja kao što bez pogovora trošimo na automobil?

Auto je naše ceste pretvorio u prava bojišta, gdje se svakodnevno gine u naponu stvaračke snage ili u cvijetu mladosti. Djeca u trenu ostaju bez svojih hranitelja, a o bezbrojnim tragedijama što se svakodnevno radaju na našim cestama bolje da i ne govorimo.

Ipak, Benz i Deimler učinili su veliku uslugu čovječanstvu izuzmom četverotaktnog motora na unutrašnje izgaranje, makar je taj izum umnožio zla na

ovom svijetu. Čovjek mora platiti cijenu svome napretku. Nikakve žrtve neće zaustaviti ljudski razvoj. Budućnost ne pita za dozvolu ulaska u naš svijet. Čovječji je genijalni um stvoren, kako to lijepo kaže Biblija u svome »Stvaranju«, na sliku i priliku Božju. Zato su nova osvajanja nepoznatog u njegovoj avanturičkoj prirodi. Čovjek se ponaša s novim izumima kao dijete koje ne vjeruje da je peć vraća dok se ne oprli. No veliki prorok suvremenih sredstava prometa Kanadain McLuhan smatra da će era automobila prestati pred najezdom elektronske civilizacije, kojoj idemo u susret, a u kojoj će i sam kotač biti zastarrio izum.

Tehnika može od čovjeka učiniti robu ili slobodnjaka. Sve ovisi o pojedincu. Mnogima je automobil postao idol koji im je zamjenio potrebu za Bogom, mnogima će postati sredstvo propasti ili bar ozbiljna zapreka duhovnog rasta samo zato što je zarobio njihovo srce i njihovu dušu. Možete postati njegov rob, a možete ga i pretvoriti u svoga slugu. Sve ovisi o vama. Krist je jednom prilikom uzviknuo parolu, koja na svojoj vrijednosti dobiva osobito danas kad smo odasud zaprobljeni lažnim vrijednostima: »Blago siromasima duhom, jer njihovo je kraljevstvo nebesko!«

piše: Ivan Kukula DI

Naše stoljeće i kult Srca Isusova

BAZILIKA PRESV. SRCA ISUSOVA U BRUXELLESU

Mnogim štovateljima Srca Isusova danas se čini da štovanje Presvetog Srca poslije II. vatikanskog koncila kod nekih opada. Tu pojavu »s boli u duši« ustanavljuje i Papa Pavao VI. u Apostolskom Pismu od 6. veljače 1965., koje počinje riječima »Neistraživo bogatstvo Kristovo«. Ipak smatramo da nitko od vjernika — u ovom slučaju ubrajamo među vjernike i duhovne pastire — nije baš neprijateljski raspoložen prema javnim pobožnostima u čast Srcu Isusovu; ali ima ih, kako Papa kaže, koji su im manje skloni. Oni se rado pozivaju na II. vatikanski koncil, koji nije izričito govorio o štovanju Srca Isusova. No nije ni bila namjera Koncila da izričito govorи o svim oblicima liturgijskog kulta, a pogotovo ne o pojedinim pobožnostima, koje su u Crkvi nastale tijekom stoljeća, a crkveno je Učiteljstvo i više nego jasno izrazilo što o njima misli.

Što se tiče štovanja Srca Isusova, Koncil doista nije osjećao potrebu da o njemu napose govori nakon opširnih dogmatsko-liturgijskih i pastoralnih enciklika Pape Pija XI. (Miserentissimus Redemptor, 1932.) i Pape Pija XII. (Haurietis Aquas, 1956.). Ukoliko štovanje Srca Isusova ulazi u liturgiju, o njemu govori

reformirana Liturgija već tim što je zadržala blagdan Srca Isusova u najvišoj liturgijskoj gradaciji; a ukoliko taj kult spada među »odobrene pobožne vježbe«, o njemu govori Liturgijska konstitucija u br. 13.: »Veoma se preporučuju vježbe«, kršćanskog naroda, ako su uskladene s crkvenim zakonima i propisima, osobito kad se vrše po nalogu Apostolske Stolice. Uz štovanje Presvete Bogorodice, nije nijedno štovanje u Crkvi tako uskladeno s crkvenim zakonima i propisima kao upravo štovanje Sreća Isusova.

Drugi opet misle da je pobožnost Presvetom Srcu poslije liturgijske obnove postala suvišna. No nijedna druga pobožnost nije tako usko povezana s Euharistijom kao pobožnost prema Srcu Isusovu. Nijedna druga nije toliko povezana s liturgijom i nijedna nije toliko pridonijela širenju česte i dnevne Pričesti kao ova. I Sveti Otac, u Apostolskom Pismu, koje smo već spomenuli, povezuje štovanje Srca Isusova s čestim i dostojnim blagovanjem Euharistije.

Zašto je onda ipak ohladnjela revnost u štovanju Srca Isusova? Možda nećemo biti daleko od istine ako na to pitanje odgovorimo riječima kojima Gospodin opisuje »konačne događaje«: »Ustat će

mnogi lažni proroci i mnoge će zavesti. Razmahat će se bezakonje i ljubav će mnogih ohladnjeti» (Mt. 24, 11-12). Te se riječi ne odnose izravno na naš predmet, ali ipak u njima nalazimo i na njih odgovor. Da se i u naše doba, bez obzira na vrijeme koje nas dijeli od »konačnih događaja«, razmahalo bezakonje, da je usatalo mnoga lažna proročka i da je ljubav mnogih koji su prije bili zagrijani za pobožnost prema Srcu Isusovu, ohladnjela, svjedoče nam prilike i okolnosti u kojima živimo.

No sam je Gospodin probudio u Crkvi pobožnost prema svome Srcu zato da bude izvor jakosti i utjeche, oprštanja i posvećenja upravo u onim danima u kojima će se u Crkvi pojaviti mlakost, nevjera i otpadi. Tako je Gospodin govorio sv. Margareti Alacoque.

Ipak moramo reći da je upravo naše stoljeće, kao nijedno ranije, pridonijelo razvoju i utvrđenju štovanja Srca Isusova. Naše je stoljeće započelo posvetom Leona XIII kojom je cijeli rod ljudski posvetio Presvetom Srcu. U toj je posveti divno sudjelovala ondašnja hrvatska katolička mladež, načinjivši svoju posebnu posvetu i darovavši Papu zlatno srce sa dvije stotine tisuća potpisa. Ta je posveta svečano obnovljena 1910. U našem stoljeću dobiva štovanje Srca Isusova u liturgiji sve veće značenje: dobiva novi misni obrazac s krasnim predslavljem i najvišim liturgijskim stupnjem. Od velikog su značenja — osobito u teološkom pogledu — već spomenute papinske enciklike. God. 1920. proglašena je svetom bl. Margareta Alacoque, koja ima veliko značenje u današnjem štovanju Srca Isusova. God. 1965. svečano je proslavljena dvjestogodišnjica uspostavljenja liturgijskog blagdana Srca Isusova, a 1974. godina slavila se tristogodišnjica objava danih sv. Margareti internacionalnim svećeničkim kongresom u Paray-le-Monialu i Parizu, od 13. do 19. rujna.

Posebno ističemo i gradnju bazilike Srca Isusova u Bruxellesu u Belgiji, koja spada među najveće i najljepše crkve na svijetu: duga je 141 m, a samo su tri dulje od nje: Sv. Petar u Rimu (187 m), sv. Pavao u Londonu (156 m) i sv. Marija u Firenci (149 m). Temeljni joj je kamen posvećen 1905., ali je gradnja započela istom poslije prvog svjetskog rata. Drugi svjetski rat zaustavio je gradnju. Čim je rat prestao, radnje su nastavljene. Crkva je na najsvećaniji način posvećena 14. listopada 1951. u prisutnosti svih belgijskih biskupa i ogromnog broja vjernika. Tom prigodom proglašena je belgijskim nacionalnim svetištem Presvetoga Srca Isusova. Potpuno je dovršena istom 1969., kad je na kupolu postavljen veliki metalni križ. Papa Pio XII. podigao ju je god. 1952. na stupanj bazilike.

Nije li značajno da je naš vijek sagradio ovu kolosalnu i divot-crkvu u čast Presvetoga Srca u danima u kojima inače bilježimo neku krizu i opadanje ovoga kulta. Pripominjemo da i Francuzi imaju svoje nacionalno svetište Presvetoga Srca na »Brdu Mučenika« (Montmartre) u Parizu, građeno od god. 1876. do 1919., dakle znatnim dijelom u našem stoljeću. I ta bazilika spada među najveće i najljepše crkve na svijetu.

I mi Hrvati imamo svoje narodno svetište Presvetoga Srca Isusova u Zagrebu, građeno 1901. do 1903. Što se tiče veličine i ljepote, ono se ne može mjeriti sa svetištima velikih katoličkih naroda, ali je ipak i lijepo i prostrano, te spada među ljepše crkve u našim krajevima. Dosad je ono bilo rasadište kulta Presvetog Srca i žarište euharistijskog života. U njemu je dosad podijeljeno preko deset milijuna svetih Pričesti. Na nama je, štovateljima Srca Isusova, da ono i nadalje ispunjuje svoje poslanje u crkvenom i duhovnom životu naših vjernika, a napose u pogledu širenja i produbljivanja pobožnosti prema Srcu Isusovu.

U
JUBILARNOJ GODINI
SRCA ISUSOVA

GLASNIK — sadržajniji
ljepši
kvalitetniji

CIJENA PO KOMADU 4 D — GODIŠNJA PRETPLATA 48 D

*Jduće maleni kako si lijep
Od gorčkog izvora lijelo li čistije
Od neba modrog oči li modrije
Od zlatnog "sunca" lice li svjetlije
Jduće maleni, kako si lijep.*

~~~~~

*O večeri svete, dove će štetno bili,
prkosut će se nevom upaljene svijeće
kućica će planut od djetinjih rječi,
a lica će sjati od božićne sreće.*

*„Tiba noć,
sveta noć . . .“*

MALI ZAGREBCANI IZ
BAZILIKE SRCA ISUSOVIA
VESELO VAM CESTITAJU

PO SAVEZU S KRISTOM POSVETIMO OBITELJI NJEGOVU SRCU

NA POČETKU SJEDNICA II. VATIKANSKOG SABORA OBİČNO SE OBAVILO SVEĆANO USTOLIČENJE SVETOGA EVANDELJA. KNJIGA KOJA SADRŽI KRISTOVU RIJEĆ BILA JE POSTAVLJENA NA NAJČASNije MJESTO.

TAJ ČIN ZNAČIO JE DA SPASITELJ PREDSJEDA OSOBNO SJEDNICAMA BISKUPA I DA 'STVARNO SUDJELUJE U NJIHOVU RASPRAVLJANJU I NJIHOVIM ODLUKAMA.

ISTO TAKO **SAVEZ S KRISTOM PO POSVETI OBITELJI NJEGOVU SRCU** ZNAČI HTJETI DATI ISUSU POČASNO MJESTO I ZAMOLITI GA DA PREDSJEDA U ŽIVOTU OBITELJI, DA JE NADAHNUJE U NJEZINIM DJELIMA I TAKO IŽARUJE SVOJU LJUBAV PREMA ČLANOVIMA OBITELJI, STITEĆI JE KAO NAJVJERNIJI **SAVEZNICK**.

Savez s Kristom

nije dakle:

- niti neka pobožna ceremonija koja bi se svodila na blagoslov jedne slike; ne radi se o tome da se samo postavi neka pobožna slika više u kuću;
- niti prolazan čin, nešto učinjeno bez

značenja za sutrašnjicu, neka posveta puke pobožnosti, koja ne proizvodi u obitelji никакvu obnovu i promjenu života i koja ne bi dovodila do apostolskoga zauzimanja;

— niti neki novi pokret koji bi konkurirao drugima. »To nije neka svjetiljka više u Crkvi, nego struja koja hrani svjetiljke što postoje.«

Savez s Kristom

jest:

— svećano priznanje vrhovništva ljubavi Isusa Krista nad odredenom kršćanskim obitelji, koja na taj način postaje temelj društva i živa stanica Crkve;

— očitovano priznanje koje ostaje vidljivo i trajno po izabranoj slici i vlastitoj volji; ona mora podsjećati na ljubav koju Bog nama daje po Isusu Kristu;

— doživljeno priznanje po evandeoskom duhu koji će oživljavati obitelj, po svjedočanstvu vjere i ljubavi prema Isusu Kristu, i po apostolskom zauzimanju prema onom što Crkva traži.

Bog je bio najvjerniji saveznik Židova u Starom zavjetu i pratio ih je ljubavlju i pažnjom da su mogli izvršiti svoje poslanje te donijeti svijetu Mesiju, Spasitelja. Saveznički odnos u Novome zavjetu nije ukinut, nego usavršen »po krvi Kristovoj novoga i vječnoga saveza«, i taj se prenosi na sve kršćane, a obnavlja i doživljuje po posveti obitelji Srcu Isusovu.

Kako se ostvaruje savez s Kristom?

Posveta obitelji Srcu Isusovu izražava odluku što je obitelj donosi da živi po duhu ljubavi Isusa Krista onako kako se to očituje u Evandelju. Drugim riječima, ona dovodi do duboke kristijanizacije obitelji u duhu II. vatikanskog sabora.

Tu odluku obitelj svećano izriče po ceremoniji posvete. Na taj način ustanovljuje se kao neka vrsta ugovora između Gospodina i obitelji koja ga prihvata i tako se ugraduje u kraljevstvo Kristove ljubavi.

Što praktično treba učiniti?

— Izaberite jedan lijepi križ, sliku ili lik Kristov, gdje se vidi njegov otvoreni bok ili gdje se izaruje svjetlo ljubavi Njegova Srca.

— Dogovorite se i uredite vrijeme kad

će svećenik doći u vašu kuću da obavi sam čin ceremonije.

— Da se naglasi kako je taj savez obitelji s Kristom svećani čin koji se iskazuje Kristovoj ljubavi, mogu se pozvati prijatelji i susjedi da se priključe članovima obitelji.

— Izvršite određeni ceremonijal, koji je obnovljen prema sadašnjim normama slike liturgije.

— Budući da je slika Srca Isusova samo znak i simbol Kristove prisutnosti, prirodno je da treba ići za samim živim Kristom u presvetoj Euharistiji.

Kad obavite posvetu obitelji Srcu Isusovu, javite to Uredništvu »Glasnika Srca Isusova i Marijina« i primajte taj časopis jer će on oživljavati to predanje.

Kako živjeti životom saveza obitelji s Kristom?

Budući da taj novi odnos u obitelji nije ništa drugo nego prihvatanje duha Apostolata molitve, koji je jezgra kršćanske savršenosti i cilj pastoralnoga nastojanja, obitelj će prihvati duh i praksu Apostolata molitve sa svojih pet elemenata:

1. SVAGDAŠNJE PRIKAZANJE

To znači: treba prikazati sebe sa svim svojim molitvama, žrtvama, nakanama i potrebama u zajednici s Kristom, koji se prikazuje na našim oltarima.

2. STOVANJE SRCA ISUSOVA

Veoma se preporučuje i osobna posveća svakoga člana obitelji Srcu Isusovu, kao i razni čini zadovoljštine za uvrede nanesene tom Srcu.

3. POSEBNO ŠTOVATI MAJKU BOŽJU

Nastojat će je u domu naslijedovati kao vjernu Božju službenicu i Kristovu suradnicu. Njoj će se utjecati kao svojoj posrednici i moliti po mogućnosti zajednički bar jednu desetku svete krunice.

4. OSJEĆANJE S CRKVOM

Svoje svagdašnje prikazanje namijenit će na nakane koje je za pojedini mjesec predložio Papa putem Apostolata molitve.

5. POSEBNU ĆE BRIGU POSVETITI MOLITVI

Po primjeru svete Crkve nastojat će crpsti hranu za svoju molitvu u Svetom Pismu. Ako im je moguće, posvetit će nešto vremena i mislenoj molitvi, ali ne zanemarujući zbog toga usmenu molitvu. Kad se kome pruži prilika, neka obavi i duhovne vježbe.

Duhovne povlastice

Obiteljima koje se na taj način predaju došte Kristovoj ljubavi Sveta Crkva udjeljuje ove POTPUNE OPROSTE:

— na dan upisa u Apostolat molitve i na dan posvete Srcu Isusovu — na blagdan sv. Franje Ksavera 3. prosinca — na blagdan Srca Isusova — na blagdan Krista Kralja — na blagdan bezgrješnog Začeća Bl. Dj. Marije — na blagdan sv. Petra i Pavla — na godišnjicu posvete Srcu Isusovu, ako obnove posvetu.

Isus Krist u dobroti svoga Srca obećaje takvim obiteljima, prema privatnoj objavi svetoj M. Margareti Alacoque, ono što smo naveli na početku ovog broja pod »Riječ Uredništva«.

Ja sam svjetlo svijeta

»Boљe je zapaliti makar samo jednu svjeću nego prokljinjati tamu« — rekao je jedan čovjek. Po savezu s Kristom u našim domovima će se zapaliti ne malene svijeće, nego veliki kriješovi Kristova Srca, koji će razbiti tamu grijeha i smrti, a donijeti toplinu i život, te još čvrše međusobno povezati članove obitelji.

- hrabro, majko marijo! -

Presretna sam što se u tebi odigrava nešto tako čudesno kao što je dijete. Slutila sam to kad sam te vidjela, ali mi ti nisi htjela ništa reći: nisam to zasluzila...

Znam da ćeš morati biti veoma hrabra, ali misli na ono maleno, samo tvoje, koje treba baš tebe, tvoju ljubav, tvoju snagu, pa ćeš moći izdržati.

F. (suprug one koja piše) ne zna još ništa, jer nije tu, ali ja mogu govoriti — jer ga dobro poznajem — i u njegovo ime: nudim ti našu moralnu i, koliko nam to bude moguće, materijalnu moć.

Pišem ti i šaljem pismo po mojoj mami, jer ćeš ga tako brže imati i jer vjerujem da će ti biti dragiču koju prijateljsku riječ. Mama nije pismo pročitala i nemoj joj ga dati; ovo pismo je kao razgovor između nas dvije: u četiri oka.

Molim te, M., ne napuštaj školu dokle god ti to bude moguće. Kao medicinska sestra moći ćeš bolje voditi brigu o sebi i o djetetu. Znam da ti je i dosad bilo teško raditi i učiti, ali sada se posveti svom sinu i misli da će to njemu trebati. Mlada si i uspijet ćeš, vidjet ćeš! Nemoj se predati!

Digni glavu, nikome ne moraš polagati računa, nitko ti neće sina odgojiti; sama ćeš morati računati i zato misli na svoje dijete i budi sretna.

Sjeti se Isusovih riječi kad su htjeli kamenovati bludni-

cu: »Tko je nevin neka prvi baci kamen!«

Moglo se to dogoditi i među i mnogim djevojkama koje su popustile prije braka, ali su svoje povjerenje stavile u ruke koje kasnije nisu iznevjerile. Mogle smo se, međutim, prevariti kao što se to dogodilo tebi...

Ja ti čestitam na hrabrosti što želiš zadržati dijete; za nas kršćane to je i jedina moguća odluka, ali za to treba u ovom našem vremenu i društvu mnogo hrabrosti.

Mnoge »čestite« djevojke imaju na duši vlastito čedo.

Hrabra si, M., i hrabro naprijed! Piši mi, bit će mi draga, a za mjesec dana vidjet ćemo se.

Zelim te nešto zamoliti, ali ti moraš o tom odlučiti, jer si ti majka: vjerujem da sam prva tvoja prijateljica, koja je, iako preko posrednika (neću ti to zaboraviti!), doznačala za tvoju sreću; voljela bih kad bi nam dopustila da ja i J. kumujemo tvome djetetu. To mi javi jer se jako radujem novom kumčetu.

Sve stvari od C. (to je sin one koja piše) prelaze tebi, ako ti to odgovara. Svoje široke trudničke haljine dala sam B., koja čeka treće dijete, ali ti si mojeg stasa i ove bi ti haljine morale odgovarati. Bit će nešto i za ljeto... Da si prije rekla, bilo bi ih više, jer znaš da ja ništa ne čuvam; kad mi ne treba, da jem dalje...

Znam da će tvoja mama to loše podnijeti, ali ona je već

tako mnogo pretrpjela da će smoći snage da i tebe utješi.

Već je kasno i pišem ovo u krevetu pošto su djeca lijepo i mirno zaspala. Ponosim se njima i nema većeg dobra nego što su ta mala čudeza.

Raduje me što si ušla u »klub majki«, sve ostalo dolazi u drugi plan. Tvoj je veliki zadatak da ta riječ uvijek sjaji. Velik, težak i odgovoran zadatak dao ti je Bog; kada te je On htio postaviti majkom, znači da si to konacno zasluzila, jer On misli na svaku svoje i najmanje djetje pa tako i na tvog sina.

Hrabro, MAJKO M.!

srce kristovo kroz povijest kršćanstva

piše: Predrag Belić

— Otkada ste?

Takvo retoričko pitanje, upravljeno krivovjercima prvih stoljeća Crkve, bilo je po mišljenju branitelja kršćanskog pravovjerja najjači dokaz da se neka sljedba s novom vjerskom naukom nikako ne smije odobriti. Sveti Irenej Lionski (oko 202) — slično kao i drugi sveti Oci — u svojim je spisima proglašavao pravom vjerom samo ono za što se moglo lako dokazati da se vjeruje i da se oduvijek vjevalo u raznim mjesnim Crkvama sve od apostolskih, točnije Kristovih vremena.

Covjek bi rekao da se slično pitanje: »Otkada ste?« čuje i danas poslije II. vatikan skog sabora. Kao da ga što vatičnjima Presvetog Isusova Srca postavljaju neki revnitelji za izvorsku čistoću kršćanske vjere, čudoređa i pobožnosti: »Kažite nam, molim vas, gdje je bio kult Srca Isusova prije sv. Margarite - Marije Alacoque, koja je živila tek u XVII. stoljeću (1647 – 1690.)?«

Prije nego što izravno odgovorim tim revnim prijateljima, u čiju čistoću nakane ni najmanje ne sumnjam, ja bih kao ilustraciju samom odgovoru iznio tradicije dviju starih i zasluznih redovničkih za jedinica. Oci pavlini smatraju svojim patrijarhom sv. Pavla Pustinjaka, a karmeličani i karmeličanke sv. Proroka Iliju.

Ne treba misliti da je sv. Ilijia na Karmelu nosio škapular baš istoga kraja i boje kao što je onaj na nedavno obučenom novaku u Somboru, niti da je sv. Pavao iz Tebe Egipatske imao bijelu kapicu kao otac prior u Kamenskom ali to ipak nipošto ne znači da se spomenuti redovi neprestano ne nadahnjuju primjerom i duhom svojih drevnih uzora i zaštitnika, s kojima ih vežu daleki, ali neprekidni nizovi manje ili nimalo insti tuiranih pustinjaka.

Isto načelo vrijedi i za štovanje Isusova Srca u kršćanstvu. Ako pod tim pojmom

mislite samo na slike probodnoga Srca s usadenim križem, trnovom krunom, plamenom i zrakama, ako tu mislite na tzv. »sveće getsemanske ure«, na prve petke, litanijske posvete..., da, onda vam moram dati potpuno pravo: takva je pobožnost izdanak baroka, njoj nema traga u Crkvi! Ali ako ste sposobni razlikovati prolazni i raznim vremenima i kulturama prilagodivi oblik pobožnosti od njena dogmatski nepromjenjiva i na Objavi utemeljena sadržaja, onda će vas proučavanje izvora kršćanstva dovesti do uvjerenja da je kult Kristova Srca uvijek — ali ne uvijek na isti način — bio nazvan u Njegovoj Crkvi. Mjenja se oblik, ne bit; sad je imao više osobno-mistički vid, sad više asketski, liturgijski..., sad je to opet bila masovna pučka pobožnost, da možda u nama bližoj budućnosti dobije veći biblijski nglasak, ali bit je uvijek ista, tj. Objava Bogočovjekova Srca kao dar što traži od vjernika odgovor i uzdarje u kultu, štovanju, nasljedovanju.

Kad se Crkva rađala — i to baš, kako uče Oci, iz Kristove probodene Strane — Srce je Spasiteljevo bilo nazvano kod prvih vjernika i stvarno i u propovijedi. Dva su evandeoska mjesta u tome smislu naročito značajna. Prvo mjesto radi o tzv. etičkom Srcu Isusovu, tj. o Spasiteljevu unutrašnjem, osjećajno-voljnom životu, a drugo o fizičkom, tj. o tjelesnom Srcu koje po Bogočovjekovoj životnoj žrtvi postaje trajnim izvorom božanskog života za Crkvu.

Prvo mjesto, svima nama jako dobro poznato, glasi ovako: »Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca, i naći ćete spokoj dušama svojim!« (Mt 11,29). Drugim riječima da postignemo unutrašnji i vanjski mir, za kojim čeznemo, treba nam nasljedovati kreposti Srca Isusova. Tako su to evandeosko mjesto krš-

KADA
SE
CRKVA
RAĐALA

čani uvijek shvačali. Sveti Efrem Siriski (oko 306.-373.) u svome *Tumačenju Tatjanova Diatesarona* (usklađenog Cetverovelandja) prikazuje Blaženstva iz propovijedi na gori i na ovaj otpriklike način: Kadko se dionicici prvoga blaženstva — tj. siromasi duhom — ne bi uzoholili, naš je božanski Učitelj odmah dodao i drugo blaženstvo: »Blago krotki ma...« A pojam krotkosti »čitara Duha Svetoga«, kako zovu sv. Efrema, ne razglabla suho, školski i teoretski, nego odmah navodi nekoliko posve određenih primjera iz Sv. Pisma (Mojsija, Davida, ...), od kojih je najuzvišeniji, dakako, sam Krist, čije riječi, što ih gore navedenih (Mt 11,29) citire

SVETI IVAN ZLATOUTSI

Sveti Sirac. Napokon piše do slovno: ».. Ako je srce za vri jeme života sveto, ono šalje svetost svim udovima.« (Pogl 6,1: SC 121, 121-122.)

Od pjesnika Efremu još je raspjevaniji prozaik antiohijski svećenik i carigradski biskup sv. Ivan Zlatousti (344-407.), kad radi o istoj temi etičkoga Srca Isusova, uzora našim srcima. Najveći govornik kršćanske antike radi c tome u jednom drugom kon tekstu. Poznat je, naime, po ziv sv. Pavla da naslijedujemo Kristove kreplosti, kao što ih je i sam Apostol naslijedovac (cf. 1 Kor 11,1). Zlatousti je stvarno poslušao velikoga Taržanina i stao marljivo proučavati njegov primjer. Nikako čudo stoga što je u svojim propovijedima oduševljen ne samo naukom sv. Pavla, koji izvanredno dobro poznaje nego i primjerom njegove nesobične ljubavi. Kad to ne bi zvučilo odviše profano, gotovo bih se usudio reći da je Ivan Zlatousti bio upravo zaljubljen u toga Petra suradni ka.

Na kraju posljednje *Homilije — tumačenja poslanice Rimljanima*, Kristosom izražuje svoju želju da dode na Pavlov grob u Rim i da vidi »sprah onoga tijela koje je nadopunjalo na sebi što manjka mući Kristovoj ... da vidi prah onih ustiju, što su govorila velike i mistične istine o Kristu.

I ne samo prah ustiju, nego i prah srca sv. Pavla volio bi veli Zlatousti, vidjeti. Ne bi naime, imao krivo onaj koji

bi kazao da je to Pavlovo srce bilo srce svijeta, budući da je ono davalo život sv. Duha udovima Otajstvenoga Kristova Tijela — Crkve. Pavlovo je Srce bilo tako široko da je u sebi nosilo čitave gradove, plemena i narode! To je srce postalo žrtvom; ono je uviše nije nego nebo, šire nego nastanjeni svijet (*Ikumenski*, sjajnije od sunčane zrake, to plije od vatre, jače od dijamanta, to je srce iz koga teku rijeke (misli na Iv 7, 38): ».. Tu je šiktalo vrelo što napaja ne lice zemlje nego ljudske duše.. Bilo je to srce što je provodilo novi život, i to ne onaj naš: *Ne živim, naime više ja, nego, veli, živi u meni Krist* (Gal 2, 20). Stoga je Pavlovo srce bilo Srce Njegovo (tj. Kristovo) i ploča Svetoga Duha i knjiga milosti. Bilo je to srce, što je strepilo zbog grijeha drugih..., srce što je zavrijedilo da zavoli Krista, kao što ga nitko drugi nije uzljudbio, jer je prezrelo i smrť i pakao; srce što je bilo satrte od suza za braćom (cf. Dj 21, 13), srce prestrpljivo...«

Stoga su kršćanski govorici s punim pravom navodili ovo Zlatoustovo mjesto u najkraciem obrascu: »Srce Pavlovo — Srce Kristovo!«

Eto, to su neki odrazi ono ga što su prva kršćanska stoljeća mislila i osjećala o etičkom Srcu Isusovu. A kakve su daleko dublje i veličanstvene nije zaključke o Srcu Isusovu izvodila iz Ivanova evanđelja (19,34), nastojat ćemo, ačk Bog da, razložiti u slijedećem broju Glasnika.

vrijedna knjiga

Prošle je godine izšao životopis pjesnika i svećenika Milana Pavelića a napisao ga je o. J. Badalić. Koji su god čitali tu knjigu ne mogu je se nahlvaliti: naobraženi i neuki.

Jedan je biskup počeo čitati uvečer i nije prestao dok nije do zore dovršio. Drugi piše da je pri kraju knjige, i samo mu je žao što, kad završi, više neće imati toga užitka, premda knjiga ima 350 stranica.

Katoličke su novine i časopisi od reda pisale o knjizi s velikom pohvalom. Knjigu će čitati s korišću i rađaću svaki naš čovjek, jer se u njoj odvija lijepi dio hrvatske povijesti tamo do konca 19. stoljeća pa do pred drugi svjetski rat. Tu je mnogo toga što inače nije poznato o nekim našim značajnim ljudima kao o Anti Radiću, Cihlaru-Nehajevu, Langu i Nazoru.

A vjernici će naći prave radosti i utjehe u mnogim zgodama umjetničkim stihovima pjesnika.

Knjiga se može veoma plodno dati kao dar za imendan i rodendan i druge zgodne. Stoji 50 ND. Naručuje se kod: R. Breber, 41.000 Zagreb, Palmotićeva 33.

ajde, bolan ne bio, nisam sretan pa gotovo. Sretanje je goveće za svojim jasla i preživa nego ja u tutoj zemlji dok uživam. Tako se veli da uživam. Uživam jada i čemera. Imam, ali kao da i nemam. Što imam? Imam samo tu vražju paru zbog koje sve drugo izgubih. Još malo pa i život. Izgubih svoj dom, svoju domovinu, svoju dušu, zbog te vražje pare izgubio sam bolan i ljubav...

— Baš me to zanima. Rekao sam ovo više da ga potaknem na kazivanje ne zbog radoznalosti, jer je, spomenuvši ljubav, umukao kao da ga nešto poče gušiti.

— Što vas to zanima? — upitao je hladnokrvno.

— Da zapišem...

— Ako već želite, onda pište točno kako govorim od riječi do riječi, molim vas, ni slova drukčije, jer...

— Hoću. — Tako sam ga opet potaknuo da priča istog časa kad je stao.

Priča je istinita pa nema razloga da ne predstavim i mlađića koji priča. To je ostariji mlađić iz okolice Konjic. Već je pet godina u Njemačkoj na radu. Iz Njemačke planira u Australiju, a odande u vječnost. Dakle, ne misli se nikada vratiti svom domu, u svoju domovinu. Ukratko, ne misli ništa, svaka je misao u njemu ubijena, kako sam kaže, i svaka želja za nečim i volja za bilo čim, osim za lutanjem, u čemu traži zaborav. Ime i prezime, ako nekog zanima, može dozvati od mene, a ovo što mi ispriča na sam Badnjak prošle godine, pretoči u priču.

Tužna je to priča i nikako se ne može nazvati božićnom pričom, mada ima veze s Božićem.

***

— Evo, kroz ove četiri godine kako sam u svijetu,

vrati se, da ne pišem tužne priče...

svake godine sve dublje padam i propadam. Alkohol mi je skroz naskroz zarobio dušu; osjećam se kao u žabokrećini iz koje izlaza nema. Samo zbog nje... — i opet je ušutio.

— Što je bilo s njom? — upitah ga upadno.

Pogledavši me goropadno promrši drsko:

— Udal se. Jednostavno našla je drugoga i udala se.

— Nije sigurna bila u tebe, možda?

— Možda? očito se rugao svemu, samo da zaboravi na sve.

— Ove godine odlučih poći kući ne znajući ni kuda ni kamo. Dosta mi je bilo četiri Božića valjati se kao svinja pijan po šapskim krčmama dok bi ostali svijet, pa i onaj

koji bi godišnje jednom zavirio u crkvu, dočikao porođenje Kristovo u crkvi. Pošao sam kući iako sam znao da mi je otac umro i da majka leži bolesna. To me nije toliko ni zanimalo. Samo sam jedno želio: da vidim onu nesretnicu i da joj pljunem u lice. Svinja...

— I? — prekinuo sam ga, samo da ne psuje.

— I evo, došao sam. Našao sam bolesnu majku i pokraj stare kućice započetu kućetinu tek pod krovom kao strašilo u konopljamama. Jadni oni, i otac i ona, patili se i gladu, samo da se zna da im je sin u Njemačkoj.

— Cemu to?

— I ja se pitam čemu to. Čemu ta nepotrebna i nedovršena kuća građena mu kom i jadom, nikome i ni za

koga, samo da strši kao bol u duši? Čemu i sam život? Čemu sve to igranje i izigravanje? Sve je to glupost. Kao pseto lutam po tudem svijetu... ti svijet i život i...

— Od psovanja nema koristi — počeh ga miriti.

— Od čega ima? Ni od čega ni od koga koristi nema kad ti se ukrade ljubav. Dode mi da u sred molitve psujem, usred crkve ubijam...

— To ne valja.

— Znam da ne valja. Koliko sam puta od pokojnog oca čuo: sine, idi tamo gdje se čuje blaga i dobra riječ. Ne idi gdje se psuje, proklinje, kune i buljezga. I baš me tamo život otjera. Tamo gdje moram, htio ne htio, proklijat i sebe i sav svijet.

— Tko te nagoni? Bar tamo je svijet kulturan!

— Kao da meni daju među takve. Kad bi vi znali u kakvoj jazbini živim i s ka-

kvim ološom živim, jao, kada bih vam to ispričao, bila bi to tužna priča.

— Vrati se, da ne pišem tužne priče...

— Kuda se i kome ču se vratiti?

— U svoju domovinu, svojoj kući i svojoj majci.

— Da mogu.

— Što ne možeš? Jednostavno ostani!

— Postalo mi je sve ovo tuđe, strano kao i ono tamo. Postao sam latalica kao da nisam nikad imao ni doma ni domovine. Izgubljen sam, ne mogu.

— I Isus je silom prilika morao lutati po tudem svijetu, ali se vratio u svoj dom, u svoju domovinu, čim je prošla kriza.

— Isus? Gdje je Isus, gdje sam ja? I Isusova kriza i maja?

— Isus je tu. Još samo nekoliko sati i gledat ćemo ga

u jaslama među roditeljima i životinjama, takav je život. Dok se živi, mora se živjeti i s onim najdražim i najmržljim, i s ljudima i sa životinjama. Moraš to shvatiti...

— Ja to ne mogu shvatiti. Baš kad je najpogodnije da shvatim, ja se opijem, postanem životinja i sve mi izgleda životinjski.

— Pokušaj ovog Božića da se ne opiješ pa ćeš možda shvatiti da još ima ljubavi na zemlji, među ljudima u svom domu, u svojoj domovini. Pokušaj, bolan, podi noćas na ponoćku, a onda se vrati s ponoćke u svoj dom, svojoj majci, kao što su ti radili i djedovi i...

— Domu? Majci? Domovini? Bogu? Vjeri?... Sve mi je oteto, moj velečasni, sve.

— Možda samo zamrlo?

— Možda! — potvrdi i obeća da će poći na ponoćku.

Stjepan Đžalto

KALENDAR 1975.

— na emotnoj stranici
čjeplnog kalendara
je vrlo lijepa slika
Meštrovićeve skulpture
»Povijest Hrvata«
s posebnim osvrtom
na naše iseljenike.

Cijena 3 dinara

Narudžbe: Franjo Birek
Palmotičeva 33
41 000 Zagreb

BOŽIĆNI KOLAČ JEDNOG SVEĆENIKA

Bilo je to nekako pred Božić. Snijeg napadao do sred noge, nebo je bilo uplakano, guste magle sjele na okolne planine. Pred mrak netko pokuca na vrata ureda.

— »Naprijed«, rekoh glasno.

Upade osrednji čovjek, obučen i umotan u zimsko odijelo s kapom naturenom sve do ispod ušiju. Skinuvši uljudno kapu i nazvavši »Hvaljen Isus«, pozdravi se sa mnom i sjede na ponuđenu stolicu.

— Koje dobro, moj Ivane, u ovo doba i na ovakvom vremenu iz Bjelimića?

— Stari mi je teško bolestan pa, ako je moguće, velečasni, da sutra podranimo pa šta Bog i sreća dade. Nemam konja, a nema ga ni u kom šiluku. Pozobao sve ovaj nesretni prošli rat.

— Sta misliš, Ivane, koliko imada dove do vaših kuća u Ljubuću?

— Pa ima, ja mislim blizu sedamdeset kilometara. Eto, šta će ti reći, ima tamo i ovamo sto i četrdeset kilometara i eto valja vam to sve na rođenim nogama prevaliti. Teško je, ali je velika potreba.

— Hvala Bogu, moj Ivane, bivalo je i gore, pa se opet ostalo nekako živo i zdravo. De ti malo odmori, popij koju rakiju, ovdje ćemo konačiti i sutra ranije, ako Bog da, put pod noge...

Osvanuo opet mrk i uplakan dan i pogdje koja pahuljica snijega stidljivo pada na zemlju. Ranac na ledju, sakramenat na prsi, štap u ruke i naprijed... Najteže uz

Vrabač, uza stranu popriješnjim putem. Noge upadaju gotovo do koljena. Kad smo izašli na vrh strane, udario znoj na svaku dlaku. Odmor i čašica rakije. Divan pogled na konjičku okolicu. Sve se odmara pod bijelim pokrivačem: i kuće i njive i šume i planine. Naprijed, treba večeras u Glavatićevo kod Ilike Pranića na konak, a još ima skoro trideset kilometara. Preko Boraka snijeg još veći, Ravnac skoro do pasa. Idemo prtim, kud su čas prije prošli konji, i molimo krunicu. Snijeg je lijep, on nosi uvijek nešto tajanstveno u sebi...

Bijaše se sunočalo, a mi kucamo na Ilijina vrata i otresamo s obuće snijeg. Čeljad otvorije i veoma se iznenadiše kud »pratar« u ovo doba po ovakom nevremenu? Sakramenat u jednoj sobici, a mi se uz peć sušimo, pijemo rakiju, zatim molimo skupa s čeljadi krunicu. Bijaše za večeru kisela kupusa i suha mesa. Miriše i puca iza ušiju...

Umorno tijelo, samo što se zavalili u udoban krevet, izide iz ovog svijeta.

Osvanuo skoro isti dan baš kao i jučer, sumoran i uplakan i bijel. Idemo uz Neretvu, tu otmjenu hercegovačku rijeku, koja vijuga kroz bijelo polje. Sad opet uza stranu, dugu i punu snijega. Okozalaska sunca stigsmo u Odžake. Tu ima gostionica i stanica milicije. Komandir nes pogosti rakijom. Treba sada žurnije, da ne bismo zapali u duboku noć. Preko Velenje, Sopota, Kokroga, snijeg

povrh koljena. Prati nas lažev pasa. Sela utoruila u tisu, vidi se ponegdje slabo svjetlo kroz malene otvore. Zaboljele već noge. Cijeli Božji dan čupaj iz snijega.

Još do Ljubuće ima skoro dva sata. Idi, gazi, trapi. Mjesec kao žarulja iza zastora osvjetljuje put. Srećom, evo nas konačno. Čini mi se: teže mi je još ovo malo uza stranu nego cijeli put. Kuća ukopana u strani, oko i po njoj snijeg, pokrivena daskom. Popođena daskom tako da bi mogle ruke između dasaka proći. Nad glavom krov i grede. Na sredini ognjište nabijeno ognjilo i na njemu nekoliko užarenih panjina. Visok plamen liže kotač, koji visi o komoštrama. Vjetar puše između dasaka na krovu. Dimi kao u paklu. Na jednoj strani ognjišta leži i kamrče stari dedo, pokriven nekakvim sivim gunjem, nekadje progorjelim od vatre. Pod njim nekoliko ručica krova od ozimice i nekakav jastuk. Osjeća se iz podruma vonj stajskog dubra i mokrače, protezanje krava i junačadi, a ponekad kucne i zvono. Upitasmo se te posjedasmo u okolo ognjišta na malim skemljima (stočićima), dok jedna djevojka stavi dasku na vinčanicu i pokrije bijelom krpom. Kadava lam-pa čadavo osvjetljuje prostoriju.

— Isuse, mislim u sebi, ti si na ovo navikao. Gore ti je bilo kad si se rodio.

Dimi i puše. Čeljad taru oči. Svršivši večernju molitvu pred sakramentom, prijedem na svoj posao. Čeljad izidoše

na snijeg, dok ja dedu ispovjedih. Na pričesti i poučajuju sva su čeljad klečala i molila Boga. Stari se nekako razbistri te poče naredivati kako će se »pratar što bolje dočekati.« Slijedila je večera, planinskog mljeka i kajmaka. Razgovor u dimu o sve му i svačemu, a najviše o jadima koji nas svakodnevno taru. Vatra se rasplamsala, sprijeda toplo a leda otpadoše od leda. Priprema za spavanje. Meni prostriješte neko-

liko curskih gunjeva na osnjište naspram staroga, a tako i za pokriti. Ležim uz vatrnu, opružio noge blizu parnjina, pa nekako ugodno. Ostala čeljad prostriješe uz vinčanice na obje strane kući i polegoše. Ubrzo se sve smiri. Čuje se hrkanje starog i momenje blaga u podrumu, dok i ja zaronuh u dubok san...

— Zahvalujem ti, Oče, što si ovo objavio malenima — reče jednom Isus. I ako su čeljad siromašna, ipak su či-

sta i dušom i tijelom. Kako sretno dočekuju Isusa. Kakva vjera i pouzdanje, kakvo veselje što je Isus došao u tu kuću. Kako je bio taj dugi, zimni, snjegovit put pun veselja i nečega što ja ljudima ne znam reći. Blago malenima!

Sutra opet na konak u Glavatičevu, prekosutra u večer u Konjic ...

Takav je često bio kruh nas starijih svećenika.

Fra Blago Karačić

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...na milostima i pomoći u potrebama. — Pavao Rakuljić, Jesenice
...sv. Antunu, svim svetim i Petru Barbariću na uspješnoj operaciji moje kćerke, a sv. Jospu za milost što mi je muž sretno zdrav dočekao penziju. — N. N., Split
...na mnogim milostima, a napose za zdravlje liza operacije ruke. — Jakica Wolf i familija
...i sv. Josipu što su mi pomogli u velikoj nevolji. — Ivanka Soco, Split
...i o. Leopoldu za primljenu milost. — R. C., Solin
...Gospod od brze pomoći i o. Leopoldu što je unuku oko ozdravilo. — Baka iz Ličkog Osika
...o. Leopoldu i m. Klaudiji za veliku pomoć. — Ana J., Vrbovec
...o. Mandiću, Petru Barbariću i o. Antiću za primljene milosti. — Vice Paskov
...Sv. Antunu, sv. Tereziju od malog Isusa i svim svetima za ozdravljanje sina i unuka. — M. N. Z. N.
...Gospod od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Antu i o. Leopoldu na mnogim milostima. — Jovanka Stantić, Subotica
...Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Antunu i Petru Barbariću što sam našla izgubljenu stvar. — I. Ć., Zelina
...za primljene milosti. — P. R., Sv. Đurđ
...na uslišanoj molitvi. — R. P.
...za ozdravljenje. — Jelka Anzulović, Zagreb
...presv. Trojstvu, sv. Ivanu Vianeju i o. Leopoldu što se moj brat pred smrt ispoljedio. — N. N.
...sv. Ivanu i Petru Barbariću na ozdravljenju. — I. Ć., Hercegovina
...i sv. Antunu što su mi sačuvalli unuka i

na mnogim drugim milostima. — Pavičić — Donkić Marija, Vrbanj

...i Petru Barbariću na uslišanoj molbi. — Katica Medenčić, Derventa
...za sretan završetak škole svoje djece. — Slava Kolarić, Varaždin
...za primljenu milost. — Obitelj N. N., Durdevac
...i sv. Antunu Padovanskom za sve primljene milosti u životu. — M. Grgić, Začretje
...Gospod od brze pomoći, sv. Antunu i sv. Josipu za sretno položene ispite mojega sina i za mnoge milosti. — E. M. Z.
...na primjenim milostima u životu i na pomoći pri završnom ispit. — Marija Ć., Zagreb
...na udijeljenim milostima. — Obitelj Knešaurek
...na uslišanoj molitvi. — Lucija Bračko
...za ozdravljenje od teške bolesti. — Ivo Milinčević, Radovanje
...Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antunu za uslišane molitve i za zdravlje. — Kata Vinaković, Donja Vrba
...Gospod od brze pomoći i sv. Antunu za brzo ozdravljenje moje snahe. — Ljubica Pavošević, Vinogradci
...i o. Leopoldu na uspjehu u školi. — Staza Raguž, Hercegovina
...za zdravlje i primljene milosti. — Josip Raguzin, Split
...i o. Leopoldu za zdravlje i za primljene milosti. — H. O., Sesvete
...i sv. Antunu što sam pronašla izgubljene stvari. — Podravka
...na udijeljenoj pomoći. — Jelka Gregur, Vaška

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJIHOVOJ ZASTITI!

MISIJE

Nredituje
Juraj Gusić

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

DUH OPĆENITOSTI U MLADIM CRKVAMA

Bilo bi vrlo zanimljivo kad bi se znanstveno istražilo kako se Crkva u svom misijskom radu kroz stoljeća znala više ili manje prilagoditi najrazličitijim kulturnama, da bi se što intimnije združila s pojedinim narodima, njihovim životom i običajima. Jasno je da to prilagodivanje nije nikad smjelo biti na štetu sadržaja i istinitosti kršćanske poruke. Zato je uvjek trebalo veoma dobro lučiti između onoga što u stragom smislu pripada samoj vjeri i onoga što se više odnosi na različite vanjske običaje pojedinih naroda. To razlučivanje za samu evangelizaciju bilo je uvjek korisno, a pretjerana uskočka nesposobnost u zdravom prilagodavanju stvari Evanđelja samo je škodila.

Početkom ovoga stoljeća stao se sve više širiti val koji je s većom pravednošću uočavao i prosudjivao domaće vrednote pojedinih naroda. Tome su mnogo pripomogle i papinske misijske onciklike koje su branile kulturna prava svakoga naroda. To je dovelo do shvaćanja koje je danas općenito prihvaćeno, da među bitne zadatke misijskoga rada spada intimno povezivanje domaće kulture sa sadržajem Evanđelja. No ono ne smije nikako biti na štetu jedinstva, cijelovitosti i čistoće kršćanske nauke.

Radi se o tome da sve mjesne crkve u pojedinim narodima čine jednu Kristovu Crkvu, a da pritom ostaju i crkve svoga naroda, svoje domovine. Prema tome, novozavjetni Božji narod obrazovan je iz niza mjesnih crkava, koje od svoga vlastitoga duhovnoga bogatstva pridonose u zajedničku riznicu. U Crkvi, dakle, ne smije biti zatvorenosti, jer svaka zatvorenost znači osiromašenje, već treba da bude najveća otvorenost, kojom će jedni druge obogativati i na taj način pridonositi rastu i napretku čitavoga organizma Crkve.

Posebnu otvorenost u Crkvi treba da prije

svega pokazuju članovi Apostolata molitve. Oni će je pak pokazivati apostolskom molitvom koja uključuje sve potrebe opće Crkve, ali i mjesnih crkava u svome gradu, u svojoj biskupiji, u svojoj župi. Pokazivat će je i ostvarivanjem preporuke II. vatikanskog sabora, da sjedinjenje s Kristom ne odiječe od svoga života te dok u redovitim okolnostima života ispravno obavljaju i same svjetovne poslove, rastu i u samom sjednjenu s Kristom. Na taj način pridonositi će ostvarivanju da Apostolat molitve bude uistinu molitveni pokret koji neprestano izgrađuje i pomaze Crkvu u svim njezinim potpovitima, što ona od njega s pravom i očekuje.

Josip Antolović

Gospa spšava misionara

Teško ćemo naći pravog misionara koji se u svom apostolskom radu ne bi svim srcem i dušom oslanjao na pomoć i zaštitu One koja je bila prva misionarka, darovavši svijetu u svetoj Badnjoj noći utjelovljenog Boga u liku nejakog djeteta. Neće nas stoga začuditi ni najmanje događaj što ga je ispričao misionar među južnoameričkim Indijancima, otac Josip Ebert.

Godine 1946. — priopćuje taj misionar — putovao sam na misijsku postaju Cuzco, gdje su već djelovali naši misionari. Do te postaje trebalo je prevaliti oko 50 kilometara. Odlučio sam poći pješice. Ta to je za misionara dan hoda. No svakako mi je bio potreban voda puta. Kad su se Indijanci uvjerili da nemam oružja, jedan od njih javio se da će me provesti kroz najopasniji dio prašume, a dalje će prema njihovu opisu puta znati i sam.

Lako je bilo stupati za vodom, ali nakon tri sata hoda on se vratio u svoje selo, a ja sam nastavio put prema uputama koje su mi oni dali. Sate i sate išao sam stazom. Predvečer, kad sam mislio da će napokon sretno stići do cilja, ispalio je posve drukčije. Odjednom sam se našao na trostrukom raskršću. Kojim putem da krenem? Ne smijem gubiti vrijeme. Poput kakvog psića koji je izgubio svoga gospodara, trčao sam čas jednom, čas drugom, čas trećom stazom. No konično sam se ipak morao odlučiti za jednu. Hodoval sam kojih pola sata, kadli me u polumračnoj prašumi počeo hvatati grozani strah jer nigdje nisam mogao nazrijeti izlaz iz šume. Bilo mi je jasno da sam izabrao krivi put. Hladan me znoj oblijevao pri pomisli da će morati prenoći u toj prašumi.

Kamo sam dospio? Lutao sam pokraj strašnog ponora. Dolje duboko šumila je voda, a preda mnom dizao se golem vrhunac. Sakupio sam sve sile i iz svega glasa povikao: »U pomoć, u pomoć!« Nitko nije čuo moje dozivanje. Oprezno sam sjeo ispod jednog drveta, pokrio sam glavu habitom i počeo moliti. Kome će se uteći u toj stiscici ako ne Gospo? Cijelu noć nisam mogao zaspati. Svaki sumnjivi šum izazivao je u meni pomisao da prema meni dolazi strašna puma, koja će me za koji čas razderati. Na nemoćnu žrtvu sa svih strana vrebali su jaguari, divlje svinje, medvjedi i zmije. To je bila najstrašnija noć u mome životu. Pošto sam počeo moliti krušnicu, u srce mi je počeo ulaziti mir. Bio sam spremjan na smrt. No tko bi znao koliko sam

puta te noći ponovio molitvicu Gospo: »Pod Tvoju obranu...« Obedaо sam Gospo da će to u znak zahvalnosti objaviti u nekom časopisu, ako me spasi.

Konačno je prošla ta užasna noć, a meni se činilo kao da sam uskrsnuo od mrtvih. Što da sada učinim, kamo da krenem? Kazali su mi da je misijska postaja na jednom brdu, pa sam se počeo penjati uzbrdo. Pet sati trajalo je to moje penjanje. Bio sam sav znojan, zadihan, gladan i žedan. Odjednom nisam više mogao dalje. Stao sam na jednu stijenu. Ona se tog časa odronila i zajedno sa mnom odletjela u dolinu. Tako je sav moj trud bio u nekoliko minuta pokopan. Na veliko moje čudo ostao sam živ, iako sam pao zajedno sa stijenom u hladan potok. Malo kasnije osvježio sam cijelo tijelo i opet skupio snage za dalje putovanje.

Brzo sam opazio da sam dospio na ono isto raskršće na kojem sam izabrao krivi smjer. Koja je staza prava? Malo sam se smirio i opet sam zavao u pomoć Gospu. Moglo je proći nekoliko minuta, kadli začujem korake. Okrenem se i opazim čovjeka na konju. Sam Bog poslao mi ga je u pomoć. On mi je pokazao pravi put do misijske postaje. Ja sam do tada išao u suprotnom smjeru.

Kad sam nakon nekoliko sati hoda napokon stigao na cilj, doviknuo mi je otac Rodriguez: »Moj Bože! Zar je moguće da ste stigli pješice? Izgledate kao utjelovljena smrt. Što vam se dogodilo?«

Kad sam mu sve ispričao, rekao mi je: »Vi ste doživjeli pravo čudo. Tamo gdje ste prenoćili nalazi se sklonište opasnih puma. A ova prividna nesreća što ste je doživjeli kad se pod vama odronila zemlja, bila je očita Gospina pomoć, jer da se to nije dogodilo, ne biste sreli onog čovjeka koji vam je pokazao put.«

Na početku nove godine i mi se nalazimo na raskršću, pitajući se kojim putem da kreneš. Ne bismo li mogli učiniti isto što i ovaj misionar: uzeti Gospu kao vodu? Sveti je Bernardo lijepo rekao o njoj: »Kad nju slijediš, ne lutaš. Kad nju moliš, ne očajavaš. Kad na nju misliš, nećeš zabludititi. Kad te ona drži, ne posrećeš. Kad te ona štiti, ne plašiš se. Kad te ona vodi, ne malakšeš...«

Priredila J. C.

*
SVI
NAŠI
ZAIRSKI
ZAMBIJSKI
I BENGALSKI
MISIONARI I
MISIONARKE
ČESTITAJU
SRETAN BOŽIĆ I
BLAGOSLOVLJENU
NOVU 1975. GODINU
SVOJIM
PRIJATELJIMA I
DOBROČINITELJIMA

RAD NAŠIH MISIONARA U 1974. GODINI

Običaj je da se na početku nove godine ljudi osvrnu na ono što su učinili u prošoj godini. Jedni to čine zbog ekonomskih razloga, drugi zbog političkih, treći zbog socijalnih i karitativnih, a mi to činimo zbog vjerskih razloga. Želimo upoznati u kratkom pregledu koliko su tijekom prošle godine učinili naši misionari i misionarke na širenju Božjega kraljevstva u onim krajevima gdje je još mnogo ljudi daleko od svjetla Kristova Evangela.

U ovom našem pregledu moramo se ograničiti na one misionare i misionarke koji se preko našeg Glasnikajavljaju prijateljima i dobročiniteljima misija.

ZAMBIJA

Kako nam je poznato, u toj zemlji djeluju ovi naši misionari: o. Luka Lučić, časni brat Benedikt Fostač i časni brat Ilija Dilber, te laička misionarka sestra Emica Verlić.

Tijekom prošle godine **otac Lučić** je kao profesor radio na bogosloviji u mjestu Mpimi. To je bogoslovija za cijelu Zambiju, gdje se od-

gajaju i školuju budući domaći svećenici. U Zambiji danas ima preko 800.000 katolika na 4 milijuna stanovnika, a domaćih je svećenika tek nešto oko pedesetak. Stoga zambijski biskupi posvećuju veliku brigu odgoju i školovanju domaćih sinova za svoju Crkvu. Samo tako se može vedrije gledati u budućnost.

Otar Lučić se svom dušom dao na taj posao. Ali on želi ujedno pomoci i u samoj pastvi, jer je velik manjak svećenika misionara. Stoga svake nedjelje i blagdana polazi u okolna sela i ondje ima po tri do četiri svete mise, ispunjavanje, propovijedi, krštenja djece.

Kad sve to imamo pred očima, moramo reći da je on mnogo učinio tijekom prošle godine za zambijsku Crkvu, a time i za cijelu Crkvu.

Brat Benedikt Fostač dodijeljen je kao pomoćnik nadzorniku kojih pedesetak škola, Poljaku isusovcu ocu Vincentu. Brat Fostač se mora brinuti za građevinski materijal koji je potreban bilo za gradnju novih škola, bilo za stanove učitelja, bilo za popravak već postojećih zgrada. Osim toga mora u sve te škole dopremiti školski pribor: knjige, bilježnice, pisači pribor.

Isto mu je tako dužnost da redovito opskrbljuje učitelje živežnim namirnicama. A kad nadzornik obilazi škole, onda ga on mora voziti od škole do škole. Tako mu, eto, u tom poslu prolazila prošla godina. A uza sav taj posao još je našao vremena da je u Kasisiju izgradio vodovod za tamošnju školu i siroštite. U jednom od svojih pisama ukratko je javio kako je pomagao i kod gradnje jedne crkve koja je već blagoslovljena.

Tko može reći da tim poslom nije obilno ispunio prošlu svoju misionarsku godinu?! A kad bismo od njega samoga dobili točne podatke o tome koliko je puta obišao sve te škole i koliko je materijala prevezeo i kolikim se opasnostima na tim putovanjima izložio, onda bismo dobili još jasniju sliku o tome koliko je taj naš misionar učinio za Boga i za duše.

Brat Ilija Dilber danas je posebno poznat našim prijateljima misija zbog svoga životnog djeła: gradnje crkve Krista Kralja u gradiću Mum-bwi. Crkva je već podignuta i na blagdan Krista Kralja blagoslovljena i otvorena za bogoslužje. Nije, doduše, još posve gotova, ali to će se dovršiti pomaže, prema mogućnostima. Tako je, eto, taj naš misionar ispunio na poseban način 1974. godinu.

No nemojmo misliti da je on samo to radio. Tijekom godine na raznim je misijskim postajama uvodio struju, opskrblio neke od njih pitkom

O. LUCIĆ SA ZAMBIJSKIM BOGOSLOVOM

vodom. A pritom treba imati na pameti da je u tom svom poslu morao prevaliti na stotine kilometara. Sam se morao brinuti da za crkvu dobije potreban načrt, da priskrbí potreban novac, da se pogada s poduzetnicima, da nadzire gradnju crkve.

Mjesna Crkva u Mumbwi spominjat će se tog našeg misionara još dugo godina nakon njegove smrti, jer joj je on omogućio podići središte oko kojeg će se skupljati i učvršćivati uveri.

Sestra Emica Verlić djeluje sada već petu godinu kao bolničarka i medicinska sestra u bolnici za gubavce Liteti. Već sama pomisao na gubu ispunja nas grozom, a ona je na sebe velikodušno iz ljubavi prema Bogu i tim jadnicima preuzeala golem teret požrtvovne brige za te patnike. Tijekom prošle godine, pošto se vratila s odmora u domovini, preuzeala je na sebe brigu za tridesetak posve nemoćnih, od gube osakačenih žena i za njihovu nejaku dječiku, koja nisu gubava, ali se nalaze uz svoje majke da im ublaže osamijenost i patnje. Koliko je gubavci vole, najbolje dokazuje činjenica da je nazivaju svojom majkom. Iako je bolnica državna, pa se, prema tome, država mora brinuti za uzdržavanje bolesnika, ipak to u stvarnosti izgleda drugčije. Bolesnici su često više gladni nego siti, više golii nego odjeveni. Sestra Emica nastoji im ublažiti tu bijedu. Prema svojim mogućnostima i prema veličini darova iz domovine nabavlja im hrano i bar onim najbjednjijima također nešto odljela.

Ona mora primjetiti za te svoje patnike još jednu žrtvu. U Liteti nema katoličkog svećenika, pa, prema tome, nema ni svete mise. Stoga ona može idti na svetu misu samo onda kad je slobodna da može podi autom u grad Kabwe, koji je od Litete udaljen oko 60 kilometara.

Primjer sestre Emice pokazuje koliko može u misijama učiniti i laički misionar i misionarka.

ZAIR

U Zairu djeluje više naših misionara i misionarki: šest otaca franjevaca i oko pet sestara franjevki, te tri sestre Kćeri svetoga Križa. O radu otaca franjevaca i o njihovim uspjesima u misiji Burhale u biskupiji Bukavu prilično je mnogo bilo pisano u Radosnoj vijesti i u listu »Marija«. Mi ćemo se ovdje zaustaviti na našim misionarkama Kćerima Križa. To su sestre Miriam, Sofija i Anka.

Sestra Sofija Novotny posvetila je svoje sile i sposobnosti poući i odgoju zairske mladeži. Ona, naime, kao nastavnica poučava na učitelj-

skoj školi u Malembi i ove godine je zairskim školama poklonila kojih tridesetak novih učiteљa. A koliko ih je odgojila i ospozobila tijekom cijelog svog misionarskog rada?! Osim toga, u svoje slobodno vrijeme obilazi okolna sela da im pruži i duhovnu i materijalnu pomoć.

Sestra Miriam Erega djeluje zajedno sa sestrom Sofijom u Malembi, samo ona ne radi u školi, nego kao liječnica vodi bolnicu koju je sama i osnovala. Tu se brine za kojih 500 gubavaca, za mnoge druge bolesnike, za starce, ima neke vrste malo rođilište, te napokon sirotište za djecu bez roditelja. Teško je opisati kolik je samo tijekom 1974. godine učinila dobra tamošnjem stanovništvu. Ona se iz Malembe nije micala ni za vrijeme bune, kad su mnogi misionari izgubili živote. Svaki dan i svaku noć čuvali su je domaći mladići da jo ne bi napali pobunjenici. Za svoj rad primila je prošle godine priznanje i najveće državno odlikovanje od samoga predsjednika države Mobutua.

Sestra Anka Luketić djeluje među starcima u gradu Kindu. U tom gradu imaju sestru neke vrste starački dom za one starce i starice za koje se nema tko brinuti. Sestra Anka nabavlja im hranu, odjeva ih, a sagradila im je i novu kuću, gdje ih je smjestila. Sve je to učinila od darova iz domovine. — Osim toga poučava djevojke i žene u domaćinskim poslovima, a pomaze i siromašnoj djeci.

INDIJA

Što radi **otac Gabrić**, to nam je već veoma dobro poznato. O tome govore dva sveska knjige »Životni put jednog misionara«, a u »Glasniku« toliki članci i pisma. No tijekom prošle godine on je svoje sile posvetio pripravi na sveto krštenje stanovnicima dvadesetak strosjedilačkih sela. U mnogim od tih sela već je podigao nove kapelice da se ljudi imaju gdje sakupljati na pouku i molitvu i da se tu u prvo vrijeme održava školska obuka. Osim toga, započeo je velik posao osnivanja nove misije Kumrokhalli, gdje gradi novu crkvu, misijsku postaju, samostan časnim sestrama Majke Terezije i kliniku za gubavce te sirotište za djecu. Koliko puta je obišao sva sela svoje goleme župe, koliko je pružio pomoći gladnim ljudima tijekom godine, a nasepe sada, u čanima gladi, koja je ponovo pohodila Indiju, teško je reći. Svemu tome treba pribrojiti preseljenje malog sjemeništa iz Kalkute u Basanti. Smjestio ga je u staru zgradu nekadašnje katehističke škole »Vianeumak«. Krajem

srpnja pomogao je tamošnjim isusovačkim poglavarima da su mogli otvoriti novicijat za bengalsku isusovačku provinciju. A na želju guvernera Bengalijske počeo je otvarati kuhinje po selima da na taj način ublaži bijedu siromašnog naroda. Za proslavu stote godišnjice basantske misije dao je održati pučke misije, a raznim skupinama vjernika sam je držao duhovne vježbe. Kojih desetak mladića i djevojaka posao je u duhovni stalež. Priličan broj mladića i djevojaka posao je na više nauke i brine se za njihovo uzdržavanje. Brinu se da u svako selo novoobraćenika dade po jednog katehistu. A koliko je koliba dao popraviti siromasima, koliko je njegovom pomoći iskopano kanala i izgrađeno nasipa? U jednom ili drugom selu, gdje nije bilo pitke vode, dao je sagraditi arteški zdenac. Tako su ljudi dobili posla i zarade pa je glad bila prilično ublažena.

Njegova je, dakle, prošla godina bila uistinu veoma bogata u radu za Božje kraljevstvo u tim krajevima svijeta.

Otar Stjepan Polgár je susjed oca Gabrića, djeluje u Morapaju. On je o svome radu napisao odulji članak, koji je bio objavljen u prošlogodišnjem 11. broju Glasnika.

Njegova župa slavi ove godine stotu godišnjicu svoga opstanka. Baš zato je sav njegov rad prošle godine bio usmjeren prema tome da ljudi što bolje priprevi za taj jubilej. Trudio se da po selima popravi dotrajale ili oštećene kapelice, a na prilično mnogim mjestima podigao je nove. Posebnu je brigu posvetio gradnji crkve u Diamond Harbouru. Tu također podiže i dispanzer da na taj način pomogne okolnim bolesnicima liječenje. Blagoslov te crkvice i tog dispanzera bit će vrhunac proslave stote godišnjice morapajske župe.

Kao i otac Gabrić, i on nastoji pomoći siromašnom i gladnom narodu, pa u tu svrhu poduzima razne akcije. Tako je uz njihovu pomoć sa-

gradio put do željezničke stanice Magrahat da ljudi lakše mognu svoje proizvode ponijeti u Kal-kutu ili u koje drugo mjesto i tako nešto zaraditi.

Veliku brigu posvećuje svojim katehistima S njima ima svaki mjesec jedanput sastanak, razgovor o njihovu radu, zatim imaju duhovnu obnovu da na taj način skupe novu snagu za svoj teški rad.

Brine se za sirotište, obilazi područna sela, nastoji naći što više stipendija za školovanje mladeži kako bi osigurao bengalskoj Crkvi što veći broj katoličke inteligencije.

Šteta je što se on premašo javlja, pa za mnoge njegove pothvate i ne znamo. Ali i ovo što je ovdje spomenuto nije malo kad se uzme u obzir da je sve to učinjeno s veoma skromnim sredstvima.

Sestra Ivana Stakor posvetila je svoje starije godine brizi za gubavce. Svoj apostolat započela je s jednim isusovačkim bratom pomoćnikom Kanadaninom. Kasnije su im došle u pomoć i sestre Majke Terezije, pa tako vode brigu za preko tisuću gubavaca i za velik broj drugih bolesnika i nemoćnika. Sjedište toga djelovanja je Prodhan Nagar, nedaleko Siligurija, na obroncima Himalaje. Sestra Ivana je osim toga sama otvorila školu za zapuštenu djecu i u njoj namjestila učitelja, koji je do tada prosjačio jer nije imao posla. Sagradila mu je skromnu kućicu, pa se tu nastanio sa svojom ženom. Malo podalje od mjesta podigla je i malu bolnicu za gubavce koji se već ne mogu lako kretati. Nadzor nad njima vodi jedna gubava obitelj i jedan ozdravljenik od gube.

Nažalost, premašo joj stiže pomoći da bi mogla proširiti svoje karitativno djelovanje.

Sestra Silvina Mužić neko je vrijeme djelovala u Basantiju u bolnici oca Gabrića kao glavna bolničarka. Tu je učinila mnogo dobra, otrla je mnogo suzu, ublažila mnogu bol i patnju, uvek je našla mnugu toplu riječ, saslušala je mnoge bolesne ljude koje je pritisla kušnja. Obilazila je okolna sela da i tamo donese bolesnicima pomoći i lijek i da utješi iskušane. Ljudi su je na desetke kilometara poznavali i voljeli je kao svoju majku.

Nekako sredinom prošle godine premještena je u mjesto Gaibiru, u saveznoj Indijskoj državi Orissi. Tu nastavlja svoje samaritansko djelo. U tome je ne mogu spriječiti ni poodmakle godine ni izoliranost od svih drugih naših misionara i misionarki.

Ne smijemo mimoći ni **sestru Edignu Benić**, iz družbe Sestara svetoga Križa, koje imaju svoje provincialno sjedište u Dakovu. Ona je prošle godine pohodila domovinu, pa je tom zgodom u »Glasniku« objavljen razgovor oca Zvonimira Mađića s njom. Sada se već nekoliko puta javila i pisala o svome radu. Vratila se u bolnicu što je vodi njezina Družba u mjestu Kunkuri. I nakon povratka iz domovine, iako je već poodmakla u godinama, vratila se bolesnicima da im žrtvuje sve svoje sile i sposobnosti. A tko je malo radio oko bolesnika zna koliko se tu traži samoprije-gora i nesebičnosti. Dani izgledaju slični jedan drugome u tom radu, ali ljubav bolničarke mora biti svaki dan nova, svježa, baš za taj dan, za te bolesnike. Sestra Edigna, kako izbjiga iz njezinih pisama, i prošle je godine tome obilno odgovorila i ublažila boli mnogim patniciima. Napose je za to imala prilike među izgladnjelim ljudima, jer glad redovito sa sobom donosi razne bolesti. Što sama o tome piše, objavit ćemo u narednom broju »Glasnika«.

Moralni bismo nešto reći i o sestrama Emeriki Šumak, Kazimiru Horvatin i Leonardi Vidaković, ali, nažalost, od njih nismo dobili tijekom cijele godine nikakvih vijesti, osim što nam je nekoliko riječi napisala sestra Emerika na svom povratku iz domovine u Indiju.

Iz ovog kratkog pregleda možemo bar u glavnim potezima dobiti sliku o tome kako naši misionari i misionarke predstavljaju našu hrvatsku Crkvu u misijama. Uistinu se ne moramo stidjeti. Ali moramo se stidjeti što je tako malo misionara i misionarki na tom svetom poslu iz naše domovine.

piše: Franjo Pšeničnjak

»U tome nam se očitovala ljubav Božja što je Bog poslao na svijet svoga jedinorodenoga Sina da živimo po njemu... Ako je Bog nas tako ljubio, i mi moramo ljubiti jedan drugoga« (I Iv 4,9.11).

»Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorodenog Sina da ne pogine nijedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni« (Iv 3,16).

»Bog koji čak nije poštedio vlastitog Sina, već ga predao za sve nas, kako nam neće dati sve ostalo s njime?« (Rim 8,32).

Isus Krist - Očev dar svjetu

Suvremeni čovjek, ako još vjeruje u Božeg, znatnim je dijelom potisnuo tajnu Božića, tajnu Božjeg silaska među nas u ljudskom liku, na područje legende i folklora. Božić za mnoge možda znači još samo obiteljsko okupljanje onih koji su u drugo doba godine raspršeni po svijetu — u zemlji ili u inozemstvu. Božić je stoga takvom čovjeku ipak ugodna i s radošću očekivana točka u zimskom kalendaru, no u njoj je vjerska oznaka više ili manje izbljedila. Tako doživljavaju Božić oni za koje velimo da ne prakticiraju svog kršćanstva.

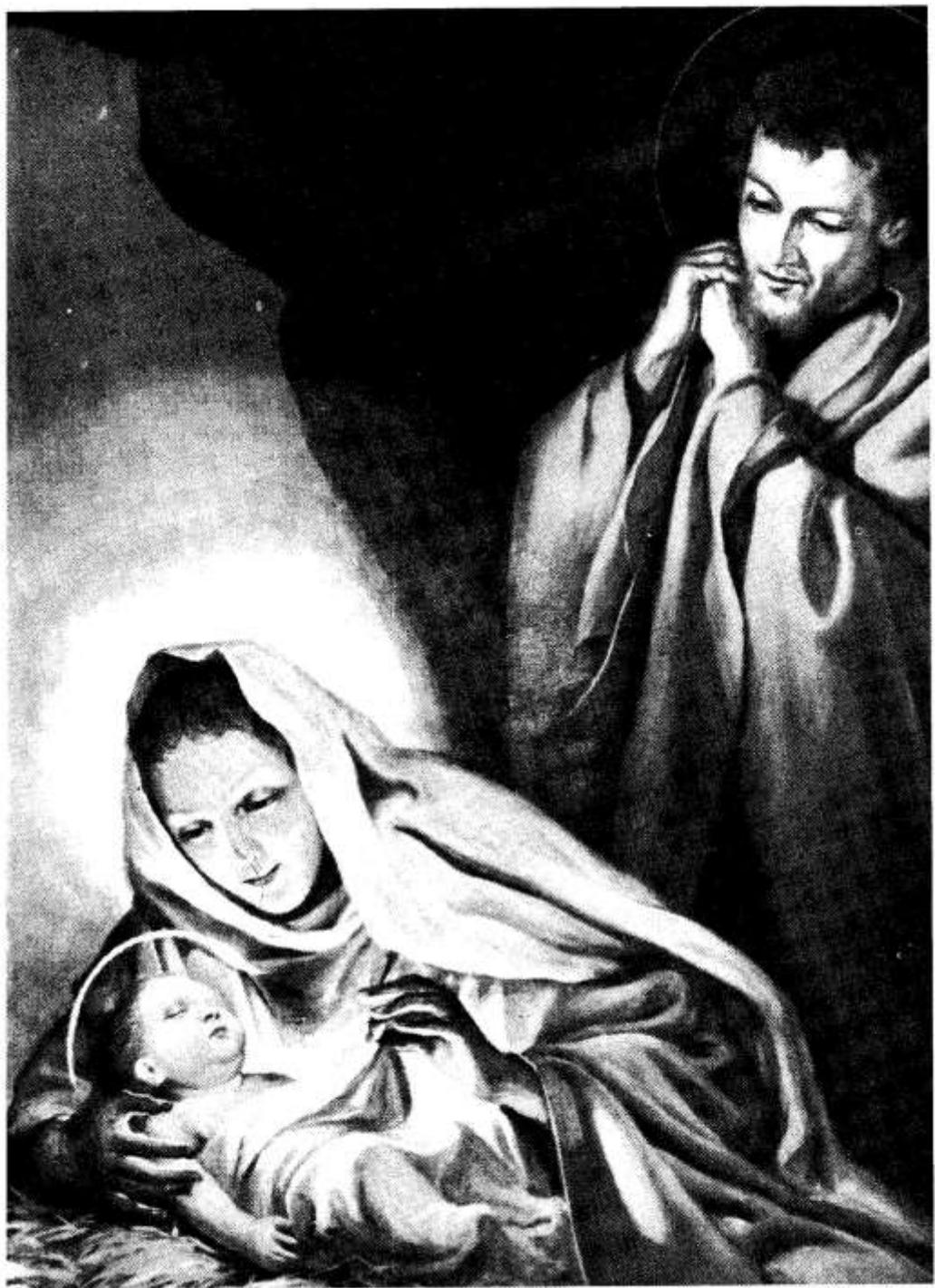
Za sv. Ivana i Pavla, čije smo riječi gore naveli, tajna Božjeg silaska među nas sve je prije nego priča ili narodni običaj. Vjerujući da je Bog u Isusu Kristu proživio među nama jedan ljudski život sa svime što on donosi, oni se ne mogu prečuditi tom događaju te ponavljaju riječi koje kao da im jedine tumače i donose nešto svjetla u ono što se zbilo u božićnom misteriju: Bog je ljubio svijet i zato je poslao svoga Sina. Razmišljajući o utjelovljenju, mogli bismo promatrati mnoge vidike te vjerske istine, no zaustaviti ćemo se na onom što je Ivana i Pavla najviše dirnulo: neočekivanost takve Božje naklonosti, iznenadjuća Božja ljubav prema čovjeku.

Citamo li s pažnjom Stari zavjet, otkrit ćemo da se Bog u njemu pokazuje kao spasitelj svoga naroda, kao onaj koji sklapa čak i savez s njime, savez prijateljstva; on pokazuje svoju naklonost, vjernost, ljubav i milosrđe. Preko proroka obećaje i novi, još prisniji savez sa svojim narodom. No, nijedan sveti pisac Staroga zavjeta nije slutio takav silazak Božji među ljudi, nije očekivao da će Bog uzeti ljudski lik i progovoriti ljudskim jezikom o sebi, o čovjeku i njegovoj sudbinji. Razmatrajući o utjelovljenju, Romano Guardini u svom djelu o Isusu Kristu više puta ponavlja rečenicu od koje kao da nije našao prikladnije: »Ljubav čini takve stvari.« On ponavlja samo Ivanovu i Pavlovu misao. Ljubav, ako je ne shvatimo samo povr-

šinski, u njezinom devalviranom obliku, tumači sve. Kad roditelji idu od liječnika do liječnika da bi spasili svoje dijete ili kad dječak skače u Vrbas da bi spasio svog mlađeg brata, premda ni sam ne zna plivati, tada tu ljubav čini nešto što je samo on: kada napraviti: ona daruje i donosi život. Samo ljubav čini takve stvari.

Bog je tako ljubio svijet! To je njegovo osnovno raspoloženje prema čovjeku. Utjelovljenjem je pokazao koliko srca ima za čovjeka. Time je počela definitivna prevaga ljubavi i dobrote nad zlom i grijehom u svijetu. Očev božićni dar je sâm njegov Sin, a s njime i omogućenje da se ukloni зло pred ljubavlju i dobrotom. Sveti Ivan odmah izvodi vrlo konkretnе zaključke: »Ako je Bog nas tako ljubio, i mi moramo ljubiti jedan drugoga.« Prevaga ljubavi, koja je započela dolaskom Isusa Krista, mora se tako poput lančane reakcije nastaviti u kršćanima unatoč svemu zlu, opaćini, mržnji u njihovim najkonkretnijim oblicima kakve svakodnevno slijede. Gledajući sebe, svijet oko sebe, zbijanje u svijetu, možda smo već izgubili vjeru u dobrotu i ljubav, no unatoč tome mi smo pozvani da prenesemo u svoj život i u područje svog djelovanja štafetu Očeve ljubavi. »Ako je Bog nas tako ljubio...«, onda će se u životu onoga koji vjeruje u tu ljubav vidjeti neke konsekvencije. Iz njegovog će života nužno nestati defetizma, beznada, nevjere i mogućnost dobrote i ljubavi. Zamjećujemo da se u naše dane u kršćane uvlači baš takvo raspoloženje defetizma, osjećaj bespomoćnosti. No takvi su stavovi tudi kršćanstvu. Trajno, iznovočno oslobođanje od takvog pesimizma jedan je od elemenata otkupljenja i spašenja koje nam Otac želi dati darujući nam svog Sina.

Božji božićni dar, njegov vlastiti Sin, veliki je i nikad dovoljno cijenjeni dar; no on je postao i zadatak za naš život. U protivnom slučaju božićni događaj ostaje legenda i narodni običaj, a možda ni to.

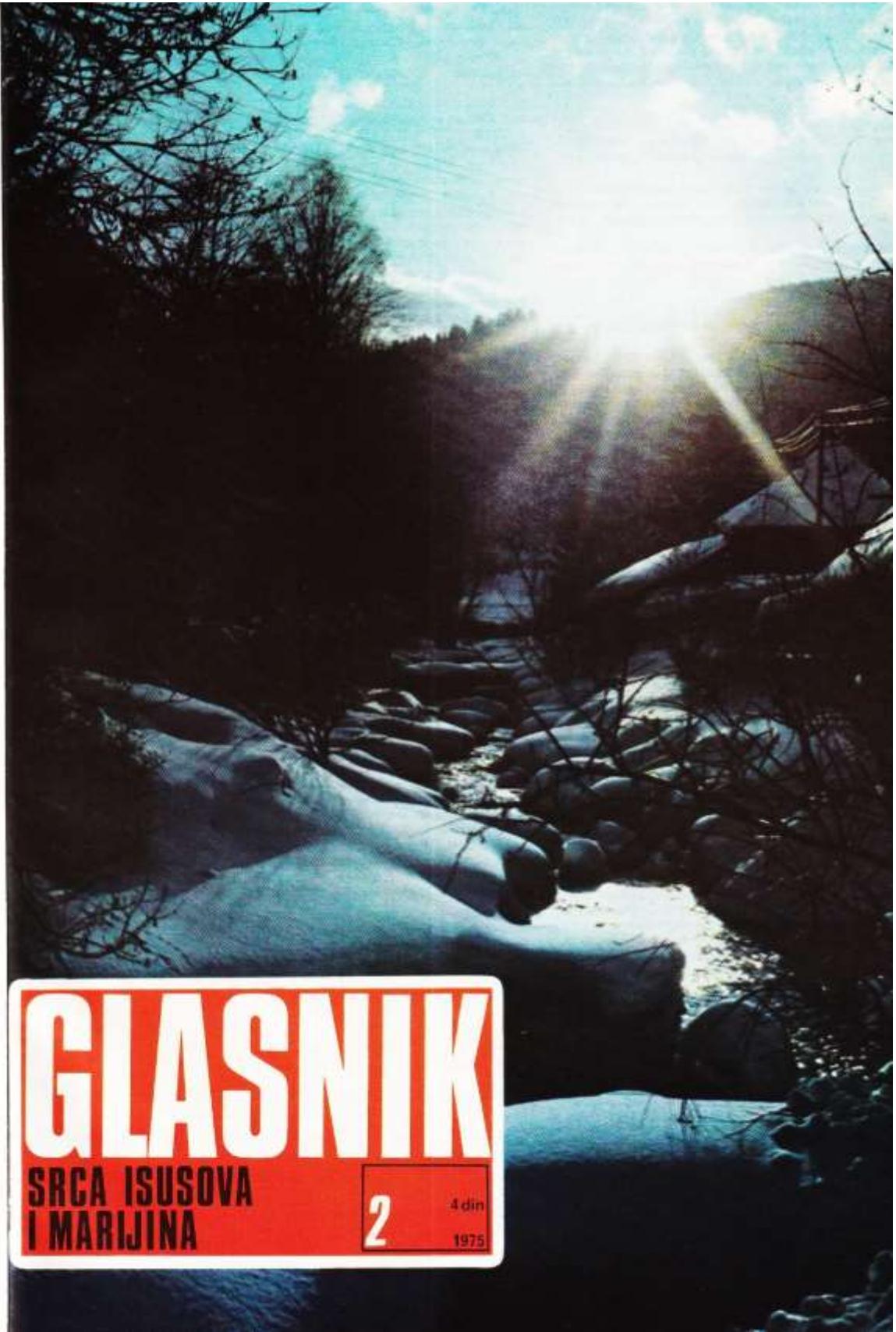

Jakob Kovačević-Jender: PUTNIK, 1971.

SPRETAN
BOŽIĆ
I NOVU
GODINU

*svim prijateljima GLASNIKA
želi
Uredništvo i uprava*

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

2

4 din
1975

BASNA O POTOKU I SUNCU

Bio jednom jedan potok što je cijele godine namršteno gledao na tople sunčane zrake koje su milovale njegove hladne izvorske vode i gundajući skriva se u debelu hladovinu visokih krošnji šumskog drveća, kližući prek strmih litica hladovitih stijena. Svi su zbog toga hvalili njegovu hladnu vodu i on se ponosio time. Ali jednog je tmurnog dana dojahala zima na svom bijelom konju i utaborila se tik uz vode hladnog potoka. Sunčane zrake odjednom su oslabile, a ciča zima sve je više stezala njegove tanke i osjetljive grudi, pretvarajući njegovu dragocjenu vodu u mrtve sante leda. Kao što se veselio nestanku dosadnih sunčanih zraka, tako se sada tresao u smrtnom strahu da će uskoro morati izdahnuti pod hladnim žilavim prstima ciče zime. Njegov je mrmorni žubor postajao sve tiši i tiši, baš kao disanje umirućeg.

— O kako sam bio nerazuman, jedva je šaptao već iznemogli potočić promuklim i slabašnjim glasom, kad sam cijelo ljetno psovaо i prokljinjao sunce u sebičnoj želji da se svidim ljudima svojim hladnim vodama. Kako da sad zamolim sunce da mi pošalje pokoju toplu zraku i osloboди me tog ledenog zagrljaja beščutne zime? Sunce me je sigurno zauvijek prezrelo.

Ali nije bilo tako. Taj očajni vapaj dopro je do jedne radoznale sunčane zrake koja je provirila kroz ogoljele krošnje da vidi što je s onim uvijek srditim potokom. Čuvši za njegovu nevolju, sunce kimne nehajno i umiljato ramenima te zasine takvom žestinom da je snijeg i led stenjao od topoline i počeo se naglo topiti. Ciča zima bijesno je kriknula i brže bolje odjahala na svome bijelcu daleko, daleko od potoka, koji je odjednom živnuo, poskočio, veselo zažuborio i uputio zahvalni pozdrav sunču, pruživši mu ruku pomirnicu. Bio je bogatiji za jedno veliko iskustvo, da je potrebno živjeti u miru s onima koji nam ponekad smetaju u našoj sebičnosti, ali su nam uvijek prijatelji u našoj nevolji.

A Bog je nama mnogo puta teški teret i mi ga ostavljamo čim nam krene. Tek u goloj nevolji, kad nas mržnja drugih okuje u ledeni zagrljaj smrti, sjećamo se i Boga i onda nam odjednom zatreba. On je pak dobri Otac koji pomaže, zaboravljući uvrede onoga tko se pokaje.

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omiadinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. VELJAČA BROJ 2

SADRŽAJ:

ZNAK PROTIVLJENJA, S. Bošnjak —	44
IZ SRCA ISUSOVA RODILA SE CRKVA, B. Šantić —	45
EVROPA SVE VIŠE STARI, P. Bulat —	48
DUH POMIRENJA S BOGOM I S BRAĆOM, V. Pribanić —	50
FANTAZIJA PROTIV ZNANOSTI I ISTINE, B. Nagy —	52
ŠTO TI ZAPRAVO RADIŠ?, M. Stanić —	55
LUDAKINJA S MOBY-DICKOM, T. Trstenjak —	56
VELIKO SLAVLJE U SRCU AFRIKE, A. Testen —	58
DA LI JE APOSTOLAT MOLITVE ZA NAŠE PRILIKE? —	60
GOSPODO, KAKO VAŠA MALA?, S. Šimeta —	61
SLUGE BESKORISNE, A. Babić —	62
SPLIT-VISOKA: BLAGOSLOV NOVOGA KIPA —	64
JA ĆU VAM POKLONITI SVOGA ANDELA ČUVARA, J. Antolović —	65
ZAPOSTAVLJENA U TUDINI, M. Cvitić —	66
NOVA VJERONAUČNA DVORANA U MAЛОJ SUBOTICI —	67
POMIRENJE BOGATIH I SIROMAŠNIH NARODA, J. Antolović —	68
MAЛО SJEMENIŠTE U BASANTIJU, A. Gabrić —	69
IZ PISMA SESTRE SILVINE —	70
JOŠ NISAM DOŽIVJELA OVAKOVE BIJEDE, S. E. Benić —	71
BRAT ILIJA O SVEĆANOSTI U MUMBWI —	72
ZAHVALNICE —	73
NOVE KNJIGE —	73
ISUS KRIST — MIR I NEMIR SVIJEĆETA, F. Pšeničnjak —	74

riječ uredništva

Zelimo vam predstaviti neke rubrike koje će se javljati u našem »Glasniku« tijekom jubilejske godine Srca Isusova.

Predrag Belić nam je prošle godine iznio mnoge podatke o Svetoj godini. Ove će nas godine uvoditi u povijest pobožnosti Srca Isusova. Svojom stručnošću on je jamstvo da nećemo tapkati samo na površini, nego će nas uvoditi u unutrašnja strujanja života koji ključa iz Kristove ljubavi.

Rado čitani Antun Trstenjak uplašio je naše čitatelje kad je na kraju 1974. nudio da se opršta od svoje rubrike. Ali, na sreću, i u ovoj godini on nastavlja pisati u Glasniku. Prepoznat ćete njegov stil, jer na drugoj strani korica tumači lijepo slike koje smo postavili na omot »Glasnika«. Isto tako će se javljati i u rubrici »Svijet oko nas.«

Mladi Božidar Nagy odlučio je da sa svojom grupom mladih, s kojima se susreće na vjeronomaku, unese ono što misli da će koristiti i mladima i starijima. Neće iznositi probleme i negativne vidike. Naime, najlakše je kritizirati i osudjavati, a pogotovo izrugivati se. Ali teško je raditi i mučiti se paleći svjetla onako kako najbolje znamo. Mladi će nastojati da iznesu ono što su pozitivno doživjeli i proživjeli u svojoj vjeri.

Ako pregledate »Glasnik« sve do njegove zadnje stranice, naći ćete ondje novo ime i novu rubriku: Franjo Pšeničnjak »Poznajemo li Bibliju«. Uz lijepo slike priložene na sljedećoj strani naš mladi doktor teologije pomalo će nam otkrivati dubine Biblije kako je on proživljuje i pronalazi u sigurnim izvorima crkvene nauke.

Nastojat ćemo vas, dragi čitatelji, tijekom godine informirati i o drugim našim suradnicima i o njihovoj tematiki. Nakana svih nas koji pišemo u Glasniku ostaje ista: želimo da i u jubilejskoj godini budemo stopostotno vjerni Crkvi i svome narodu.

Oni koji odbacuju krunicu otpadaju i propadaju. Oni pak koji je prihvaćaju, obraćaju se i utvrđuju u vjeri.

ZNAK PROTIVLJENJA

U Zapadnoj Njemačkoj je godine 1971. svećenik pozvao vjernike da slijedeće nedjelje ponesu sa sobom u crkvu krunice. Kad su ih donijeli, vjernici su nakon službe Božje u crkvi bili poredani i odvedeni na groblje. Bio je već otprije iskopan grob i tada je isti svećenik naredio vjernicima da u nj ga bace svoje krunice. Neki su to učinili. Mnogi se usprotivile. Grob je tada bio zasut zemljom. Krunice su bile pokopane.

Potresan događaj! Bolje bi bilo da se nije dogodio. Ima na svijetu danas prilično mnogo takvih kršćana koji su odbacili onu krunicu koju je Gospa u Lurdru tako srdačno preporučila današnjem čovječanstvu. Predadoše se samo vanjskom radu. I zato otpadaju od vjere te ostavljaju Oltar i Crkvu, odlazeći u tamu...

Ali ima danas i divnih prizora povjerenja i ljubavi prema toj velikoj lurdskoj molitvi.

Godine 1952. umro je u Parizu liječnik dr Recamier, profesor, učenjak, kirurg svjetskog glasa, ali i odličan katolik. Kad su mu liječnici jednog dana opazili u rukama krunicu, čudili su se tome, a on im reče:

— Da, gospodo kolege, svaki dan molim krunicu. Kad kod bolesnika lijekovi ne pomognu i život im dođe u opasnost, pomolim se Bogu i Gospu. Znajte, Bog uvijek može pomoći i onda kad mi ne možemo ništa učiniti. Moram priznati da sam moleći krunicu doživio velike uspjehe...!

Neka nam ovih nekoliko riječi pomognе da ispitamo svoju savjest i da stvorimo dobre odluke. Sveta je godina. Treba se vra-

titi Bogu, posvetiti se i spasiti... Krunica nam svima u tome može veoma mnogo pomoći.

HRVATI U LURDU

Želimo pomoći našim čitateljima da odlučno uđu u novi duh koji je izlazio iz Koncila, a u isto vrijeme da ostanu odani štovanju Srca Isusova.

Iz Srca Isusova rodila se Crkva

PIJO XII. POZIVA BOŽJI NAROD DA SE KRIJEPI NA
IZVORU BOŽJEGA SRCA

Koncil je bio u prvom redu pastoralne naravi. Nije donio nijednu osudu krive nauke, niti je bila proglašena neka vjerska istina. Ali zato je nastao probuditi duhovnu obnovu Crkve, omogućiti joj da današnjem svijetu uspješnije naviješta autentično Kristovo evandelje.

Isus je naš život. Crkva ne postoji niti može napredovati nego po Isusu. A odakle izvire život koji Isus ulijeva svojoj Crkvi? Zar to nije iz one ljubavi, koju simbolizira njegovo Srce »izvor života i svetosti?«

Kad su francuski biskupi objavili svojim vjernicima dogmatsku konstituciju o Crkvi, rekoše za nju:

»Smatramo da je ova konstitucija temeljni kamen zgrade Drugog vatikanskog koncila i našeg apostolskog rada za buduće godine... Zaista, naše vrijeme je tražilo od Crkve da kaže svijetu što je ona i što ona želi biti. Mi nismo mogli ući u dijalog s ovim novim svijetom u kojem živimo... bez žive svijesti o onome što smo mi u Kristu.«

Želeći sabrati čitav sadržaj »Svjetla naroda«, tog temeljnog kamena Koncila, isti biskupi zbore ovako: »Crkva koja nam se ovdje pokazuje to je Crkva kakva se rodila iz Kristove namisli i iz samog Srca Božjega.«

Slično se izrazio i Pavao VI. 25. svibnja 1965.: Koncil je prikazao u jasnom svjetlu misterij svete Crkve. Ali taj se misterij ne može dobro shvatiti ako se pažljivo ne promatra vječna ljubav utjelovljene Riječi, čiji je probodeno Srce veoma jasan simbol.«

Što za koncijsku Crkvu znači Isusovo Srce, izjašnjava se i sam Koncil u spomenutoj konstituciji »Svjetlo naroda«: »Taj početak i rast simbolizirani su krvlju i vodom što su proizašle iz otvorenog Boka raspetoga Isusa.«

Očito je, dakle — prema najnovijem shvaćanju — da ćemo u Srcu Isusovu otkriti tajnu Crkve. I obratno: u izvornoj Crkvi otkrit ćemo i Srca Njezinoga Zaručnika.

veliki korak prema sjedinjenju

Frederik Donald Coggan naslijedio je nadbiskupa Ramseya u ulozi vrhovnog poglavara anglikanske Crkve. To je izobražen i revan čovjek. Nosi u srcu veliku simpatiju prema katolicima i realno gleda na dužnosti koje ga očekuju. Smatra da su najveći problemi: hedonizam (težnja za užitkom) i po-manjkanje svećeničkih zvanja.

Jednoglasan sporazum između predstavnika engleske i međunarodne anglikansko-katoličke komisije postignut je još 1972. godine glede nauke o Euharistiji, a 1974. o svećeničkom ređenju. To su bila važna i bitna pitanja u kojima su engleska i katolička Crkva imale svaka svoje poglede. Dokumenti o tom predloženi su Općoj sinodi. To se smatra velikim prodorom u ekumenskim odnosima. Canterburyjski arhidiakon Bernard Pawley izjavio je pred skupštinom u Canterburyju: »Upravo je malo čudo što smo u tom kratkom vremenu došli tako daleko.«

„Skuditi“ mladića

U nekim našim mjestima postoji neshvatljivo grdan običaj da se mladić koji je zaprosio djevojku kudi pred njezinima da bi joj omrznuo, kako bi ona prekinula s njime. I nije rijedak slučaj da se zaruke zbog klevete stvarno i prekidaju.

Kude mladića te klevetnici s gnusnim proračunom: njega čemo osloboediti »one« suparnice, a spojiti čemo vezu između njega i naše djevojkice koju želimo za nj udati. Za onu prvu će biti svakakav, ali za ovu našu djevojku on će biti mladić kakvoga treba tražiti.

Taj običaj tzv. skuđenja u mnogočemu je uzrok druge opet uvriježene mane, tzv. umaknuća, jagme i polaženja »na ružne«. Da mu se ne bi dogodilo da ga »skude« pred djevojkicom,

mladić dovodi djevojku u svoju kuću kao ženu da se tek kasnije s njome vjenča.

Kad je jedan župnik prekoravao mladića koji je učinio taj skandal, ovaj se opravdavao:

— Radite od mene što vas je volja, ja sam bio prisiljen to učiniti. Obecala mi je jedna vjenčanje — skudili su me. Odustala je od vjenčanja. Zatražio sam drugu. Dala mi je vjernost — skudili me. Prekinula je i ona vezu sa mnom... Sto mi je preostalo da ne bih doživio i daljnje sramote, nego, kad mi je treća obecala vjernost, da je povedem u svoj dom da mi se ista stvar opet ne dogodi?

Koliko zla nanose klevetnici jasno je kad Sveti pišmo veli da je klevetnik gorí od kradljivca.

Josip Visković

postala je goropadnica

Mladić se oženio. Kako je Otac se žalio i u muci gospodar morao u vojsku, vorio: — Volio bih sto pu-mlada žena je ostala kod ta onu imati u kući, nego kuće bez muža. No vrativši što je ova kuga došla k na-se on iz vojske, našao je da ma... mu se iznevjerila. Na upo-

ran zahtjev svoga oca on S Božjim odredbama ne ju je protjerao. Vidjevši da smije se čovjek izrugivati, je njegovo stanje vrlo teško, prijatelju, što Gospo-ko, on joj oprosti nevjerojatno veli o ženidbi: »Što Pomirili su se s nakanom je Bog združio, neka čovjek da se ponovo sastanu. ne rastavlja«. Znao si za pri-

Njegov otac, premda je jetnje onima koji druge sabio vjernik, nije htio ni da blažnjuju. Ti kao otac mo-čuje da je primi u svoju rao si biti savjetnik na dob-kuću. Sin popusti ocu, što ro svome sinu, a ne da ga više, po njegovu nagovoru odvraćaš od dobra. Postao uzme u kuću drugu ženu, si zavodnik na zlo i tako si

Nekoliko dana kasnije, i dionik sinovljevih grijeha. to samo nekoliko dana, dru-Ne igrajmo se s Bogom, po-ga je žena bila mirna u do-stavljući svoja shvaćanja, mu. Ali zatim je brzo poče-misi, sudove i postupke mila gospodarstvo, vrijedati o mo i protiv njegovih zapo-ca, uskraćivati mu i najnu-vijedi, jer »pravedan si, Go-žnije, »tući mu upravo o spodine, i pravedan je tvoj rahe po glavi«. Postala je sud«.

Josip Visković

Prošle je godine 10. studenog održana u Dubrovniku »Mala olimpijada o Petru Barbariću«. Povod joj je bila 100-godišnjica Petrova rođenja.

Na njoj su sudjelovali predstavnici južnohrvatskih sjemeništa iz Splita, Zadra, Sinja i Dubrovnika. Natjecateljsko gra-divo bio je Barbarićev životopis »Pod o-pancima u nebo« Josipa Antolovića. Uz biskupa Msgra Severina Perneka, nekolicino uglednih svećenika i mnogo redovnica nagradnoj Olimpijadi prisustvovao je i neočekivano velik broj vjernika.

Prvo mjesto su osvojili Zadrani Vjenceslav Oštarić i Slavko Minarski, a drugo Sinjan Ante Čavka i Milan Balajić. Olim-pijada je bila za sjemeništarce četiriju sjemeništa radostan susret, a za vjernike Dubrovnika osvježenje molitve za duhovna zvanja Barbarićeva formata. Možda bi se ovakvo natjecanje o Petru Barbariću moglo i negdje drugdje organizirati na godišnjicu njegove smrti 15. travnja? Ne bi li to moglo biti i u nekoj vjeronaučnoj grupi?

Vlado Pribanić

mala olimpijada

Petru Barbariću

BISKUP SEVERIN PERNEK NA MALOJ OLIMPIJADI

kako pomladiti Crkvu?

P. Hamon je u svojoj »Povijesti pobožnosti prema Srcu Isusovu« napisao nešto što u prvi mah iznenađuje: »Nećemo mnogo pretjerati ako kažemo da od pobožnosti prema Srcu Isusovu ne bijaše go tovo ništa prije 1290. godine«, tj. prije sv. Gertrude i sv. Mehtilde.

Ima taj francuski isusovac pravo samo djelomično, ukoliko se štovanje Srca Isusova gleda samo kao osobna pobožnost, izljev svetih duša odanih Kristovoj ljubavi. Nego, je li baš u tome jedina i izvorna pobožnost prema Kristovoj dobroti? Ima, naime, još i društveni vidik, onaj vjerskih znakova i simbola.

Jedan i drugi oblik pobožnosti potrebni su i oni se popunjaju. Zato i sv. Pavao, kad govori o Kristovoj ljubavi, upotrebljava dvije uzajamne formule. U poslanici Gaštanima piše: »Ljubio me i predao samoga sebe za mene.« U poslanici pak Efezanim izriče istu misao na drukčiji način: »Krist je ljubio Crkvu te sebe predao za nju.«

Odatle dvostruko prosuđivanje otvorenog boka Isusa Krista. Ovaj prvi je privatni, osobni način štovanja Srca Isusova. On cvjeta od 13. vijeka. Ali i prije toga su Oci promatrali udarce kopljja u Srce Raspeta i razmatrali pomješanu krv s vodom kao Izvor cijele Crkve, po kojem se neprestano obnavlja mladost Crkve.

Danas je opet pred očima čovječanstva tajna Crkve. Zato se moderna pobožnost Srcu Isusovu mora hrabiti na izvoru mistike, ali još više na izvoru tradicije prvih vremena Crkve.

Svjetska konferencija o populaciji, održana u kolovozu 1974. u Bukureštu, ustanovila je da svijet škripi, jer se rada tobože previše djece.

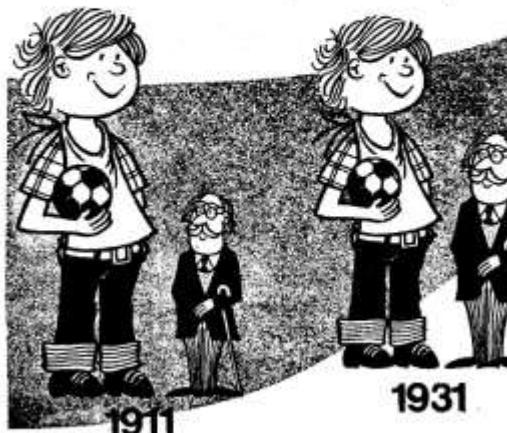
U Afganistanu se rada 50,4 na tisuću stanovnika (pro mille) i ondje će se za 29 godina broj stanovnika podvostručiti, u Alžiru 49,1 pro mille, u Meksiku 43,4 pro mille.

Ali sve ovo ne vrijedi za Evropu. Ona se nalazi u drugoj opasnosti. Da ostari i da polako izumire. Gotovo u čitavoj Evropi pada natalitet. Napredak se opazio samo u Rumunjskoj u kojoj se natalitet popeo od prijašnjeg 15,7 na 18,1. Sredina porođaja Evrope je 16,00 na tisuću stanovnika. Albanija, Irska, Španjolska, Rusija i Francuska su iznad 16 pro mille. Jugoslavija u nekim krajevima iznad, a nekim znatno ispod ovoga prosjeka. Ispod Evropske razine su ostalo zemlje. Najposljednja je Zapadna Njemačka koja dostiže jedva 10 pro mille. Naročito istočne zemlje izgledaju zabrinute radi ovih činjenica, pa nastoje stvoriti ograničenja zakonom o pobažaju.

DEMOGRAFSKI PROLAZ

Demografi su znanstvenjaci koji se bave ovim pitanjima. Oni razlikuju tri stadija nazivajući ih »demografskim prolazom«. U prvom su vrlo visoke površine nataliteta, ali su vrlo velike također i stope mortaliteta (smrtnosti). U drugom se stadiju smanjuje mortalitet i radi toga narodi rastu. U trećem su niski postoci i nataliteta i mortaliteta i tada se ide prema demografskom zastaju.

U sadašnjem se vremenu nalaze nerazvijeni narodi na drugom stupnju, to jest rastu. Neki

EVROPA SVE VIŠE STARI...

narodi u vrlo visokom razvoju, na pr. Amerika, nalaze se na trećem stadiju, blizu točke koju demografi nazivaju »točkom porasta nula«.

Italija je blizu »stanja supstitucije«, to jest u takvom u kojem svaki par (muž i žena) rodi toliko djece da se proizvodi isti narod. Taj bi broj bio po prilici 2,2 djeteta po braku. Vodeći računa o smrtnosti, o onima koji se ne vjenčavaju, ili onima koji nemaju djece, broj 2,2 dopuštao bi narodu da ostane istobrojan. Ali nipošto ne bi rastao.

NUKLEARNA I PROŠIRENA OBITELJ

Sociolozi navode zanimljivi razlog zašto se u nekim krajevima rada više djece nego u drugim. Razlikuju u vrlo velikim linijama dva tipa obitelji: »Nuklearna obitelj« — otac, majka i djeca, »proširena obitelj«. Takve su obitelji raširene naročito po Africi, Aziji, Latinskoj Americi. Mnogo primjera ima među siromašnim slojevima i nazivaju se »obiteljski klan«. Tako se obitelj sastoji od stalnog broja oženjene

braće, od njihovih žena i djece, koji zajedno žive. Često se ovamo ubraja i bliže pa i daljnja rodbina. Clark veli za takve obitelji: »Proširena se obitelj ne brine mnogo da li je koji od njezinih članova nemaran. U kotlu ima hrane za svek«.

Roditelji »nuklearne« obitelji moraju u času odluke da li će imati drugo dijete, predviđjeti eventualno bolesti, nezaposlenost, ekonomski prilike koje neće moći snositi bez pomoći, dok su u proširenim obiteljima te brige mnogo manje, pa stoga i roditelji mnogo lakše radaju.

U Ujedinjenim narodima rečeno je 1974. godine: »Povijest dokazuje da se natalitet znatno smanjuje, kad se diže standard života«. Danas se veći dio parova vjenčava u mnogo boljim ekonomskim prilikama nego prije dvadeset ili deset godina. U mnogo slučajeva ulaze u kuću dvije plaće koje dopuštaju ljetne praznike, večernje izlaze, bolje odjevanje... Tamo gdje se više troši, ima manje mesta za djecu.

Pero Bulat

Demografski prikaz očituje žalosnu činjenicu da od 1911. broj mlađeži opada i da Evropa postaje sve sigurnije kontinent staraca.

nakana apostolata molitve

Piše: Vladimir Pribanić

Nakana što je Papa predlaže za mjesec veljaču sasvim je razumljiva. O njoj je »Glasnik Srca Isusova« više puta pisao.

Ovaj put nećemo pisati toliko o nakani koliko o samom Apostolatu molitve. Bit će korisno pružiti solidan pregled o tome pokretu ukoliko je on koncilski pokret.

STARA DUZNOST U NOVOM OBLIKU

Svaki vjernik treba da bude apostol — širitelj svoje vjere. To je jedna od najosnovnijih poruka II. vatikanskog koncila. Dužnost širenja vjere prihvatali smo po svojim kumovima već na krštenju. Koncil ju je razradio u dekretu »Apostolska djelatnost«, a jedan od najvećih suvremenih duhovnih pokreta, Apostolat molitve, ostvaruje je sustavno i organizirano.

Iznijet ćemo bitne točke duhovnog programa Apostolata molitve (AM) prema njegovu novom statutu, izrađenom prema smjernicama II. vatikanskog koncila. Sveti Stolica odobrila ga je i preporučila 1968. godine. Najviši crkveni auktoritet ističe u odobrenju da AM treba ubrojiti među »najspasenosnije ustanove koje su u Crkvi nastale i rade za Crkvu«. Program AM iznijet ćemo sasvim ukratko da ne dođemo pod udar narodne mudrosti: »Od drveća se ne vidi šuma.«

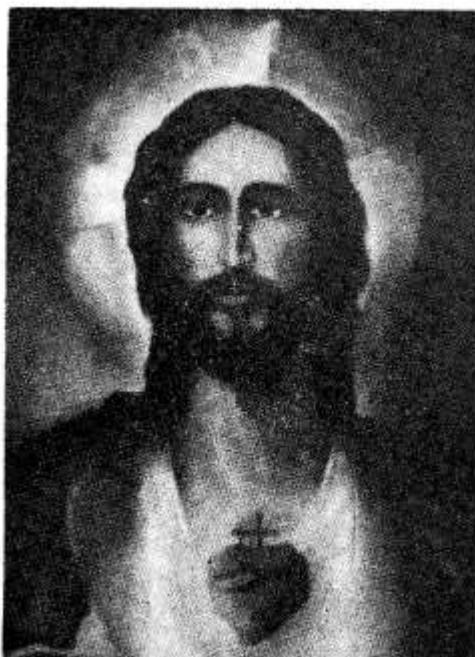
EUHARISTIJA I DNEVNO PRIKAZANJE

Prva točka duhovnog programa AM jest divna tajna — Euharistija, koja je »izvor i vrhunac cjelokupne evangelizacije«, kako veli Koncil. (PO 5) Što češće na Misu — iz čiste ljubavi! Što potpunije u Misu — po Pričestu! Što evandeoskije iz Mise — po dnevnom prikazanju!

To su tri osnovna načela euharijstijkog života AM. Službeni obrazac svagdanjeg prikazanja, nedavno malo proširen glasi:

BOŽANSKO SRCE ISUSOVO, PRIKAZUJEM TI PO BEZGRJESNOM SRCU MARIJE, MAJKE CRKVE, I PO SVE-TOM JOSIPU, ZASTITNIKU CRKVE, SVE MOLITVE, DJELA I TRPLJENJA OVOG DANA U NAKNADU ZA NAŠE UVREDE I NA SVE ONE NAKANE

**DUH
POMIRENJA
S BOGOM
I S BRAĆOM**

NA KOJE SE TI NEPRESTANO PRIKAZUJES NA OLTARU. OSOBITO TI IH PRIKAZUJEM ZA SVETU CRKVU ZA SVETOG OCA I ZA SVE POTREBE KOJE SU PREPORUCENE ČLANOVIMA APOSTOLATA MOLITVE. AMEN.

To je dnevno osobno prikazanje, po božno izmoljeno, kao neki duhovni čarobni štapić, koji nam sve naše poslove i dužnosti, patnje i žalosti, susrete i radosti pretvara u molitvu i zaslugu. Ono je izvrsno ostvarenje općeg svećeništva svih vjernika Kristove Crkve. Ono je svjedočenje Evanđelja i širenje vjere.

SRCHE ISUSOVU I DUH SVETI

Pravo doživljavati Misu i sebe prikazivati s Euharistijskim Kristom može samo onaj koga neprestano nosi čista ljubav prema Bogu i bližnjemu. Ta je čista, nesebična ljubav izvan dometa ljudskih napora. Ona se nalazi u Isusovu Srcu, u bogočovječanskoj ljubavi Isusa Krista. Ona je dar Njegova Srca našem srcu. I to najizvrsniji dar! Zato Apostolat molitve razvija štovanje Srca Isusova, a osobito najpuniji čin tog štovanja — osobnu i obiteljsku posvetu.

Budući da između Srca Isusova i Duha Svetoga postoji duboka i višestruka životna veza, apostolat molitve budi u vjerničkim srcima i štovanje Duha Svetog. Taj zadatak Apostolatu molitve dao je sam Papa Pavao VI.

MARIJA — MAJKA CRKVE

Bogočovjek Isus neodjeljiv je od svoje Majke i Majke svoje Crkve, a Njegova Crkva — to smo mi. Zato AM traži od svojih sudionika sinovsku ljubav prema Blaženoj Djevici Mariji, Majci Crkve. Tu će ljubav izraziti liturgijskim marijanskim slavlјjima, svakodnevnim moljenjem krunice (bar desetke), vršenjem dnevnog prikazanja preko Nje, Posrednice kod Sina, a najviše naslijedovanjem Nje, uzora potpunog predanja i Sinovljevoj osobi i djelu. Marijinoj majčinskoj ljubavi preporučivat će potrebe Crkve.

OSJEĆANJE S CRKVOM

Crkva je sam tajanstveni Krist, koji po Duhu Svetom i Djevici Mariji nevidljivo živi u udovima Crkve, a vidljivo je upravlja po Papi i Biskupskom zboru. Zato AM razvija u svojim članovima osobit suočaj s Crkvom i osobitu odanost prema njezinom pastirskom vodstvu — prema Sv. Ocu i biskupima. Izraz te odanosti je svagdanje prikazanje na Papine mjesecne nakane, opću i misijsku, koje naš »Glasnik« donosi u svakom broju.

Po sebi se razumije da će članovi AM moliti i na one nakane koje Vrhovni Svećenik preporuči u posebnim prilikama.

Nošeni duhom crkvenog zajedništva, rado će u svoje dnevno prikazanje i u ostale molitve uključivati narodne i pokrajinske potrebe, za koje dotični biskupi traže molitvenu pomoć.

NEUMORNA BRIGA OKO MOLITVE

U završnom dijelu svog programa AM nadahnut koncilskom uredbom »Radost i nada«, naglašava kako je suvremeno čovječanstvo, zahvaćeno velikim previranjima i neravnovesijima, i te kako potrebno duhovne pomoći, koja dolazi po molitvi. Slušajući Gospodinov nalog »da treba svagda moliti i nikada ne sustati«, članovi razvijaju molitveni život i u sebi i u drugima. U tu svrhu spominju se duhovne vježbe, razni oblici usmene i mislene molitve; prema želji Sv. Oca i Koncila ističe se trajno čitanje i razmatranje sv. Pisma.

PRISTUPANJE U AM

Da netko uđe u AM, traži se dvoje:

1. Vanjskim znakom mora očitovati volju da stupi u AM. Vanjski znak je npr. primati službeno glasilo AM — »Glasnik Srca Isusova i Marijina«. To može biti i javljanje imena i prezimena uredništvu Glasnika ili kojem drugom predstavniku AM. Vanjski znak je i uzeti sličicu AM od predstavnika AM.

2. Od duhovnog programa AM mora moliti bar svagdanje prikazanje. Ako se koje put zaboravi ili ispusti, ne dolazi u pitanje AM. Bog nas razumije.

Jasno je da ćemo nastojati izići iz minimuma te početi ostvarivati i druge točke duhovnog programa AM.

FANTAZIJA PROTIV ZNANOSTI I ISTINE

Odnedavna su članci o Dänikenu počeli puniti i stupce vjerske štampe. Povod tome bio je niz od 12 članaka — izvadaka iz njegove najnovije knjige »Prikazivanja« objavljenih u »Večernjem listu« od 14. do 27. listopada 1974.

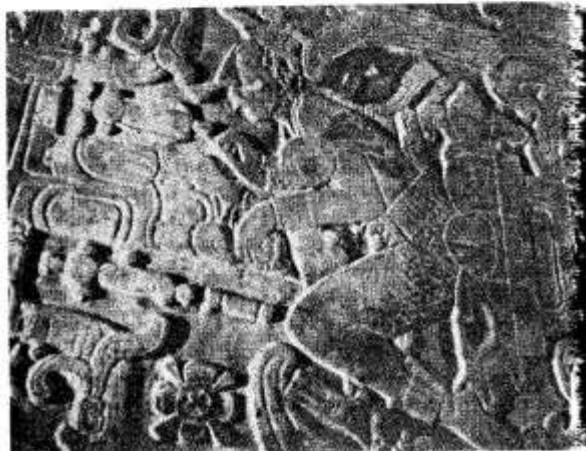
U toj knjizi Däniken se okomljuje na Bibliju, na Crkvu, kršćanstvo, želeći pokazati i dokazati protuslovija, otkriti »varke i smicalice« kojima se služe svećenici da bi »zavarali« neuki svijet itd. Citajući izvukte iz te njegove knjige, čovjek ga gotovo ne prepoznaće. Za razliku od drugih njegovih knjiga, stil mu je ovdje pun upravo drske prepotentnosti kojom se izruguje Bibliji i kršćanstvu i odaje čovjeka koji ne želi pokazati ili dokazati istinu nego koji bezrezervno nestoji da stvari koje mu nisu po čudi pobije, uništi, obezvrijedi, služeći se pri tom svim sredstvima, pa i lažima, iskrivljivanjem činjenica, krvotvorenjem znanstvenih podataka. Sve to čini kako bi potkrijepio svoje teorije o izvanzemaljskim bilmima koja djeluju na ljudе.

TKO JE ERICH VON DÄNIKEN?

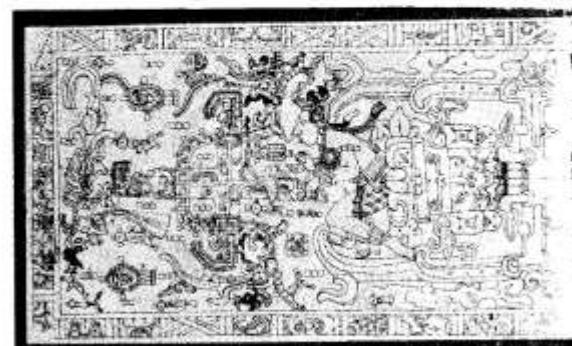
Njegove biografske podatke uzeli smo iz brošure »Erich von Däniken in sv. Pismok« od dra Jakoba Aleksića, objavljene u Ljubljani 1971. (str. 6-7).

Erich von Däniken je švicarski državljanin. Rođen je 1935. g. Po zvanju je bio gostioničar (konobar), a potom je postao hotelijer. Do vlasništva hotela došao je prevarama. 1965. god. uzeo je u najam hotel »Rosenhügel« u Davosu. Pritom je spremno krvotvorio dokumente tako da je lako dobivao kredite bez pokrića. Zbog prenjevare bio je uhapšen u Beču 19. studenog 1968. g. Odande su ga vratili natrag u Švicarsku, gdje je došao u istražni zatvor. Optužnica ga je teretila za prevare i pronevjere u iznosu od 400.000 švicarskih franaka. Sud u Zürichu osudio ga je 13. veljače 1970. g. na tri i po godine zatvora. Drugu svoju knjigu, (prva mu nosi naslov »Povratak k zvjezdama«), napisao je boraveći u Is-

Erich von Däniken —manipulator ljudskog neznanja

Ovo je nadgrobna ploča iz »Hrama natpisa« u Palenqueu, središtu Maja. To je za Dänikena očiti prikaz astronauta u svemirskom brodu.

Isti »astronaut« samo shematski prikazan pokazuje veličinu Dänikenove mašte u pronalaženju »argumenata« za svoje teorije.

tražnom zatvoru. S prihodom od obiju knjiga, koje su u međuvremenu prevedene na mnoge svjetske jezike, Däničen je uspio isplatiti svoje dugove i tako ublažiti sebi kaznu. Došavši na slobodu, dao se na daljnja putovanja po svijetu. Posebno je obilazio arheološka mjesto, odakle crpi gradu i dokaze za svoje teorije.

ŠTO KAŽU UČENJACI

Zagrebački »Vjesnik« je u 17 nastavaka od 27. kolovoza do 17. rujna objavio mišljenja raznih učenjaka o Däničenovim tezama pod naslovom »Učenjaci su prihvatali Däničenovu rukavicu«. Sva su ta mišljenja skupljena i objavljena u posebnoj knjizi.

U uvodniku piše Vjesnik: »Ova je knjiga simpozij mišljenja istaknutih učenjaka o Däničenovim teorijama, ali još više o njegovim argumentima. Ti su učenjaci pročitali njegovu knjigu, kad su vidjeli njen senzacionalan uspjeh. Pročitavši je, ostali su zgranuti nesolidnošću Däničenova pristupa. To ih je zapanjilo i rastužilo zbog još jedne okolnosti. Fantastična je zapravo i strašna spoznaja da je ova knjiga postigla tako nezapamćen uspjeh danas, nakon tri stoljeća besplatnog i obavezognog masovnog školovanja.«

Optužba učenjaka protiv Däničena ima nekoliko točaka. Neke od »činjenica« koje on iznosi, i to mnoge, naprosto su lažne, netočne, čak izmišljene i Däničenovi argumenti koji iz toga proizilaze već su i zato neprihvatljivi... U svom prilogu simpoziju dr Gordon Whitteker nedvosmisleno dokazuje veliko Däničenovo neznanje, njegovu ignoranciju kad se radi o čitavoj golemoj masi informacija koje nam daju južnoameričke starine...« (»Vjesnik«, 27. VIII. 1974.). Oni koji žele vidjeti kako učenjaci pobijedu i raskrivaju Däničena neka samo prelistaju citirane brojeve »Vjesnika«. Već to će im biti dovoljno da upoznaju Däničenov način i metode argumentiranja, kao i njegovu bujnu fantaziju kojom je uspio zbumiti mnoge naivne ljudi, a sebi dobro napuniti džep.

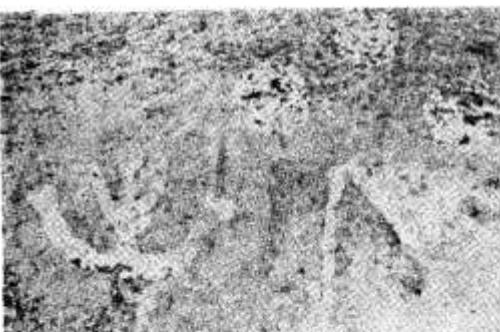
DÄNIKEN »TUMAČI« BIBLIJU

No pogledajmo što tvrdi Däničen o Bibliji, o kršćanstvu, o teologiji. Prvi nastavak u »Vjetrenjem listku« nosi naslov »Bajka o Biblijici. Sve

mu nastojanje ide za tim da na kraju zaključi kako Biblija nije nikakva sveta knjiga, da nije bilo nikakve inspiracije, da je »Biblija postala Riječ Božja tek na prijevaru« i da je današnja biblijska znanost otkrila u njoj mnogo pogrešaka, samo da to »crkveni ljudi tajek kako bi što lakše mogli držati kršćanski puk u pokornosti itd.

Covjeka upravo zapanjuje veliko Däničenovo neznanje. Sve što učenjaci rekoše o njemu kad su u pitanju znanstvene činjenice, to isto vrijedi kad je u pitanju Biblija i teologija. Däničen upravo zlonamjerno izvrde i falsificira znanstvene podatke o Bibliji. Kaže: »Nijedan od evangelista nije bio suvremenik Isusov i nijedan nije opisao ono što je vidi vlastitim očima. Tu njegovu tvrdnju moglo bi pobiti svako dijete koje ide na vjerouau. Najboljnji vjernik zna da je evangelist Ivan pratio Isusa od početka javnog djelovanja, evangelist Matej-carinik nakon što ga je Isus direktno obratio.«

Dalje, govoreći o praizvorniku Biblije, Däničen piše: »Toliko spominjani i u teološkom multilašenju toliko zlorabljeni praizvornik uopće ne postoji. Nitko od teologa nije nikada tvrdio da postoji praizvornik, original Biblije. Postoje samo prepisi, najstariji iz 4. stoljeća (Codex Va-

Däničenov »dokaz« da su razumna bica došla iz svemira. Stara slika na stijeni s Hokaido u Japanu; neki kralj s trokrakom krunom pod zvjezdanim nebom. »Lopte« tumači kao leteće tanjure a prizor kao pozdravljanje svemirskih ljudi.

ticanus i Codex Sinaiticus za Novi Zavjet). Za Stari Zavjet imamo kompletog proroka Izajiju pronađenog u Kumranu, a datira po prilici iz 1. ili 2. stoljeća prije Krista. Da u tim prijepisima sve »vrvi od tisuća pogrešaka«, kako tvrdi Däničen očito je izmišljotina i pretjerivanje. Da ima razlike u prijepisima, to nam je potpuno shvatljivo ako imamo u vidu tehniku prepisivanja i nesavršenost sredstava, ali ni jedna od tih razlike ne mijenja i ne škodi smislu. A te razlike uopće nisu toliko brojne kako bi to htio Däničen. Samo 15 njih predstavljaju problem za egzegete, ali uopće ne zadiru u bit naše vjere.

Däničen dalje misli da je otkrio Ameriku na vodeći kumrantska otkrića i pokušavajući dokazati da Kristova nauka potječe od Esena. Nije Däničen jedini koji je to pokušao. Mnogo pametnije i učenije glave potrudile su se nakon kumrantskih otkrića dovesti u vezu krštanstvo s Esenima, ali su im nastojanja već odavno pala u vodu. Kumrantska otkrića iz 1947., gdje su se prošli mnogi spisi esenske zajednice i dijelovi Sv. Pisma Staroga zavjeta, spadaju u najznačajnija otkrića ovoga stoljeća. Za proučavanje Sv. Pisma i židovske povijesti, napose Isusovog vremena, oni imaju veliku vrijednost i pridonose boljem razumijevanju Evangelijske te baš potvrđuju originalnost Isusove nauke, a ne obratno, kako bi to htio Däničen.

Mogli bismo ovako u nedogled nizati Däničeneve krivotvorine i jednostrane zaključke, koji odaju njegovo ogromno neznanje i površnost, no na ovom mjestu prostor nam to ne dopušta. Tko želi o tome više pročitati, neka prolita brojne »Glasa koncila« zadnjih mjeseci, koji je o tome opširno pisao.

NA DNU NOVAC

U cijelom ovom (nazovimo ga tako) »slučaju Däničen« čovjek zadržuje jedna stvar: odakle toliko drske smionosti tom propalom hoteljeru da plodove svoje bujne fantazije suprostavlja znanosti, manipulirajući neznanjem naivnih ljudi, kao i njihovim džepovima?

Odgovor možemo potražiti u činjenici da je Däničen preko noći postao ne samo svjetski slaven čovjek, nego i milijunaš (na račun neznanju neupućenih ljudi). A kad nekom slava i bogatstvo udare u glavu, onda znamo da on ne bira sredstva da se u takvom stanju održi.

POSTOJE LI IZVANZEMALJSKA BIĆA U SVEMIRU?

Na Däničeneve teorije o postojanju izvanzemaljskih bića negdje u svemiru, kršćanska vjera ne odgovara ni pozitivno ni negativno.

Ako je Bog mogao nas stvoriti, nije isključeno da je mogao još negdje u svemiru stvoriti neka bića. Službena nauka o tome nam, međutim, nije ništa rekla, pa je to stvar budućnosti. Da su nas ta bića posjetila, kako kategorički tvrdi Däničen, zasad je samo puka teorija i njegova želja, jer argumenti (često izmišljeni i lažni) koje nam Däničen navodi, ne uvjерavaju učenjake niti trijezne ljudi. Da su ta bića sudjelovala u našem stvaranju, tj. da smo mi proizvod svemirskih bića, tu ne samo nauka nego i vjera kategorički pobijaju Däničena i poriču mu svaku valjanost argumentacije, kao i samu mogućnost da bi se tako nešto moglo dogoditi.

Za vjernike je nedvosmislena istina: Bog je stvorio sav svijet i krunu svega — čovjeka. I ne samo da ga je jednom stvorio, nego ga praktički neprestano stvara i uzdržava. Znanost sa svoje strane lijepo dopunjuje vjeru, jer nam pokušava otkriti kako je to Bog činio kroz stoljeća i tisućljeća.

IZAZOV VJERNICIMA DA PRODUBE SVOJU VJERU

Da li je samo neznanje ljudi uzrok Däničeneve popularnosti? Ima još jedan, možda dublji razlog. Däničen je zaigrao na onu kartu pred kojom bespomoćno šuti svaki u sebe zatvoreni nazor na svijet. Ne samo da je zagolica ljudsku mašt, nego je začprkao po temeljnog problema ljudske egzistencije o smislu ljudskoga postojanja: odakle dolazimo, kamo idemo?

Ljudi koji su nezadovoljni materijalističkim nazorima, koji se osjećaju prazni u duši, koji su razočarani onim što im pruža potrošačko društvo današnjice, rado će posegnuti za takvom literaturom.

A vjernicima i Crkvi Däničen je učinio samo veliku uslugu: Izazvao nas je da demandirajući njegove krivotvorine produbimo svoje znanje o vjeri. To nam je svima i te kako potrebno!

Što ti zapravo radiš?

On je bio nastavnik, a ona domaćica. Voljeli su se i slagali se. U svemu. Jedino je on znao katkad prigovoriti njoj, ciljajući na njezine kućne poslove: »Što ti zapravo radiš?!« Govorio je to napola u šali, a pomalo i ozbiljno. Ona bi ga pogledala dugimtoplom pogledom sa značajnim smiješkom na usnama. Nešto je smislila i samo čekala trenutak da to provede.

Približavali se ljetni praznici. I jednog će dana ona njemu:

— Ti znaš, dragi, da očekujemo naše prvo dijete i da ovog ljeta ne možemo na more. A nabavili smo i sve potrebno za dječju sobicu, neka naš prvenac osjeti našu ljubav. I sobicu treba isplaćivati.

U našem je braku sve kako treba. Tako nam je lijepo... Poznam te dob-

ro pa sam sigurna da ćeš mi pomoci. Liječnik mi je savjetovao da ovaj posljednji mjesec pred porodnjom što više mirujem. Nemamo sredstava da uzmemo nekoga za kućne poslove. Ne bi li ih ti uzeo u svoje ruke? One su tako drage i promjena posla dobro bi ti došla. Ja ću te upućivati kako najbolje budem znala.

— Što ja ne bih učinio za svoju dragu mladu »mamicu!«

Dobar, kakav je bio, prihvatio se kućnih poslova. U početku mu je to bilo pomalo i zabavno. I kupovati, i kuhati, i pripremati stol, i prati tanjure... I pospremati postelju, i čistiti kuću i... sve što vrijedna domaćica obavlja. Ali to je trajalo samo nekoliko dana. Pomalo mu stvar nije polazila za rukom. Ili je kupio slabo

meso, ili je donio napola uvelu salatu... Jedanput je presolio, drugi put mu zagojelo jelo. Nije mu uspjевalo da pospremi postelju onako skladno kao ona. Sve ga je to počelo uzrujavati i umarati. I da nije bilo njezina pogleda puna molbe, sve bi to bio poslao k...

Ona je sve dobro zapazala, a nije »ništa vidjela«. Žalila ga, ali ustrajala je.

Došao je dan kad je ona trebala poći u rodilište. Dok bude u rodilištu, on će se hraniti kod prijatelja.

Prije nego su izšli iz kuće, zadržao ju je trenutak u sobi. I tada je učinio nešto čemu se ona nije nadala. Uzeo je njene ruke u svoje i pun gauča rekao: nikad više neće moja usta izgovoriti: »Što ti zapravo radiš?!«

Marko Stanić

Blaci su se spustili tako nisko da se čini da ih je moguće dirati ispruženom rukom. Teški i prijeteći, razdirani olujnim vjetrom, prekrili su vrhove svih uzvisina poredanih oko nevidljive ponosne Učke. Oštiri valovi prijavozenenkastog mora neumorno su se zalijetali u kamene hridine obala, pretvarajući se u milijarde snježno bijelih mjeđurića. Na samom rubu obzora, tamo ispred riječke luke, stajali su poput prijetećih nemani sivi obrisi usidrenih brodova.

U prostranoj dvorani restaurana smještenog uza samu obalu sjedili su tiki zakašnjeli turisti, srkajući svoju popodnevnu kavu. Činilo se kao da je vrijeme stalo i da samo bura plete svoju bjesomučnu pjesmu. Odjednom je živnulo za stolom pokraj mene. Grupa gimnazijaljki žestoko je raspravljava.

— A što bi ti učinila da se kojim slučajem to tebi dogodi? vikala je djevojka duge plave kose, unoseći svoja blijeđe košćate prste u lice djevojke do sebe. Iz njenog lica odsijevao neki ozbiljan, nepomučeni mir, što mu je davao neobično plemenite crte.

— Što bi ti učinila? Hajde, gukni, golubice! — nastavljala je plavuša. Otišla bi lijepo kevi (majci, primj. p.), zaplakala pred njom gorki plač i cmizdreći priznala da ti se dogodilo »feler«. Je li tako?

— Pa jest, odgovorila je djevojka plemenita lica.

— A znaš li, draga moja, što bi učinila tvoja slatka mama? Problijedila bi kao ovaj prijavi stolnjak, zaličila bi ti na grješno rumeno lice dva zvonka Žamara, izbrojila toliko

LUDAKIRJA

Moby s M-Dickom

i toliko crvendača i turnula bi ti ih u ruke zajedno s adresom kojeg pouzdanog ginekologa ili smjerne babice. Dalje bi ti i sama znala što se radi. Je li tako?

— Pa jest.

— Eh, kad jest, što onda gnjaviš? Evo ti ovdje Vera. I sama znaš da je sve teklo potom scenariju. Je li tako, Vera?

Djevojka s okruglim naočalama na drugoj strani stola nehajno otpuhne kolut dima prema žutom plafonu i napravi grimasu koja je potvrđivala pitanje.

— Ali shvati, ja to ne bih mogla učiniti. Nikad ne bih prisla na abortus. Ja bih ga rodila, kužiš stara! Rodila bih ga pa makar me otjerali da kreparam zajedno s njime na ulici, kužiš? Ro-di-la bih gaaa, srca-

la je slog po slog djevojka plemenita lica.

— Ti si luda, žestila se plavuša. Ti bi rodila? Znadeš li ti, draga moja, što to danas znači? Shvaćaš li ti da bi moralas prekinuti gimnaziju bar na godinu dana? A tek što bi se svijet raspričao!

— Pa što onda? Zaposlila bih se. Ja se ne stidim nikakva posla.

— Hal Pazi hlebinkel! A tko će te, draga moja, danas primiti na posao sa dva razreda gimnazije? Tko? Eto ti Vera. Nije li napravila sasvim normalnu stvar? Školu nije prekidala, pa i obraz joj je čist. Pobacila? Pa što? Svaka normalna učinila bi to u njenoj situaciji.

— Ja nisam normalna, kužiš stara? Ja sam luda, stara mo-

ja, luuuda! Ne želim ni pod kakvu cijenu biti normalna. Želim i dalje ostati luuudaaa!

— Luda? Pa budi luda kad ti se tako sviđa. Samo, draga moja, paži da ti se ne dogodi kao i Veri pa ču te onda vidijeti na djelu. Tvoj Goran ne izgleda baš tako lud kako možda ti misliš.

— Ne brini se ti ni za mene ni za moga Gordana. Mi se stvarno volimo, da znaš. Ali do oltara neće među nama biti ništa, kužiš? Nilištataal!

— Ma nemoj reći? To je, mila moja, nemoguće.

— Moguće je, i te kako je moguće. Nas dvoje to ne želimo, je li ti jasno? Mi imamo svoj moral.

— Nevjerojatno! — vikala je plavuša, mašući teatralno svojim bližnjim koščatim rukama. Nevjerojatno! Kakva ti je to ljubav? Draga moja, plakat ćeš ti za izgubljenom mladošću. Sada su te stvari najslade. Kasnije zanimanje za njih prolazi nadolaskom godina.

— Slatke ili ne, ali do oltara, rekoh, ništa. Želimo svršiti

studije i imamo svoj moral. Uostalom, još nismo spremni snositi posljedice.

— Ma kako samo možeš takva šta reći? Ne čudim se tebi, ali Goran?

— Gorana ti lijepo pusti na miru, a za mene znaš da sam luda, da ne spadam u »normalke« kao ti. A kad se mi uzmem, to će biti zauvijek, kužiš?

— Tebi stvarno nisu svi kod kuće. Ljubav, stara, nije vječna. Par godinica pa kvit. Tada to prijede u dosadu, prisilu i neizbjegli razlaz. To je tako normalno. Traži, gusko, drugi tor i uživaj dok se može. Život treba iskoristiti do daske.

— To je bezobrazna laž — žestila se djevojka plementita lica. Ljubav je ili vječna ili uopće nije ljubav. U protivnom slučaju to je najobičniji egoizam. Pogledaj moga đeda i baku. I nakon pedeset godina braka oni se i te kako poštuju i vole. Nije sve u seksu, stara moja. Ljubav se s godinama produbljuje u međusobno poštovanje, a seks postaje periferna stvar. On je to i inače. Vi

izvrćete vrijednosti i zato doživljavate razočaranja i tragedije poput Vere. Nije li ona živi primjer? Čage, plesovi, cigare, seks, topovi u školi, a kad prigusti, onda frajer dadne petama vjetra, a ti, glupa gusko, vadi se kako znaš. Mene bi savjest ubila da pobacim kao ona. Zato sam ja za vas luda. Pa neka sam. Ali savjest mi je čista.

— Savjest? Ha, stara moja, savjest možda uzneniruje mjesec-dva najviše. Vrijeme je najbolji liječnik. Sve pokriva život. Život je kao rijeka. Treba uživati dok si gorski potok, uživati dok se može. Kad se spustiš u blatnjave i muljevitve ravnice, onda prekriži s uživanjem. Nema više. Mladost je kratka i stvorena za uživanje — filozofira je plavuša.

Dubok lavez psa pomiješao se odjednom sa šumovitom tunjavom valova. Djevojka plementitog lica odjednom naglo ustane.

— Zaboravih na Moby-Diku. Eno ga, laje, nestrpljiv što me dugo nema. Adio, normalke!

Okrenula se i izišla ponosna i elegantna koraka, zaogrnuvši se smedom kožnatom jaketom. Kad ga je odvezala, sivi je bunda veselo pojuri prema valovima lajući na oblike. Trčala je razdragana za njim uz vjetar koji joj je vijorio kosom.

— Nevjerojatno! — promrših ispijajući zadnji gutljaj već ohladene kave. Zar je moguće da još ima hrabrih djevojaka koje se usude prkositi vjetru iskvarenog vremena?

— Baš ludakinja — reče plavuša i prezirno mahne svojom koščatom bijelom rukom.

— S Moby-Dikom — doda posprdo Vera i otpuhne nehajno sivi kolut dima prema požutjelom plafonu.

VELIKO SLAVLJE

Svi oni koji pažljivo prate misijsku rubriku našeg »Glasnika« sigurno će biti obradovani ovim naslovom. Na blagdan Krista Kralja, dne 24. XI 1974., nadbiskup Lusake Msgr. Emanuel Milingo blagoslovio je crkvu u Mumbwi uz prisutnost 16 svećenika, nekoliko bogoslova i u prisutnosti mnoštva naroda.

Jutro nije obećavalo lijepo vrijeme. Neborni su se gomilali oblaci, što je za ovo doba godine obična stvar, jer je sezonska kiša počela. S raznih strana župe Mumbwa, koja se prostire na površini od 100 prema 100 kilometara, stizavali su vjernici. Netko je došao kamionom, netko prikolicom koju je vukao traktor, a mnogi su došli dan ranije, i to pješke iz udaljenosti od više desetaka kilometara. Kako je jutro odmicalo, tako se i nebo razvedravalo, da bi oko 9,30 bilo potpuno vedro. Okupljeni narod igrao je i pjevao. Veći broj mladića i djevojaka u jednoj grupi pjevalo je pobožne pjesme. Na desetak metra

Lijevo: BRAT ILIJA DILBER
Dolje: CRKVA U MUMBWI
Desno gore: VIERNICI NA SVEČANOSTI
Desno dolje: NADBISKUP POSVECUE CRKVU

U SRCU AFRIKE

Reportaža
Ante Testena

ra od njih veća skupina ljudi pjevala je i pljeskala, dajući plesačima ritam, a u sredini skupine plesači su izvodili pokrete koji su za prosečnog Evropljanina preteški. Iisticao se jedan visoki čovjek, odjeven u dugu bijelu haljinu. Saznao sam da je to ovdasni katehist, koji je vrlo revan u poučavanju i da je član crkvenog odbora župe Mumbwa.

Kad se približilo vrijeme za početak blagoslova, ljudi su se približili župskom stanu, u kojem su se koncelebranti i ostali oblačili u misno ruho. Tada su počeli zajedničku pjesmu i igru. Nešto iza 10 sati izšao je nadbiskup s asistencijom. Strpljivo je stajao neko vrijeme pred župskim stanom, a onda su svi krenuli prema crkvi, koja je u istom dvorištu, udaljena pedesetak metara. Pred crkvom je čekala velika sku-

pina vjernika. Nakon blagoslova s ophodenjem oko crkve i nakon ceremonijala prije ulaska u crkvu, asistencija s nadbiskupom ušla je u crkvu, a zatim i vjernici. Za kratko vrijeme mesta su bila popunjena.

Za ovu priliku posudene su stolice iz obližnje škole. Crkva još nema klupa, ali crkveni odbor vodi akciju za sakupljanje novca. Brat Ilija im je obećao da će od naroda svoje domovine moći da dobije još polovinu vrijednosti klupa, a da drugu polovinu sakupe između sebe.

Nakon blagoslova oltara i litanijske Svije svetih, koje su sastavni dio liturgije, nadbiskup je održao kraći govor, u kojem se zahvalio svim darovateljima koji su pomogli da Mumbwa dobiće prvu katoličku crkvu. Posebno je istakao zasluge brata Ilije Dilbera, koji je dio samog sebe utkao u tu lijepu građevinu. Zanimljivo je spomenuti neko od prisutnih. Tu su bili službeni predstavnici vlasti, predstavnici većine vjerskih zajednica Zambije, a posebno je zapažena prisutnost predstavnika Ujedinjene zambijske crkve. Ne smijem propustiti ni našu sestru Emicu, koja je imala slobodan dan, a bili su i predstavnici naše ambasade u Zambiji.

Poslije nadbiskupa obratio se vjernicima župnik Mumbwe, otac Peter Swierezek (rodom Poljak), na jeziku či njanža. I on je izrazio sreću što je nakon mnogo godina doživio blagoslov ovako lijepo crkve, koja je trajan spomenik ljubavi među kršćanima.

Misa je nastavljena i pred prikazanje vjernici su predavali nadbiskupu u ruke žrtvene darove. Najprije je predsjednik crkvenog odbora, uz pomoć članova, donio kalež, ciborij, patenu s hostijom. Vjernici su donosili plodove svoje zemlje. Bilo je lijepo vidjeti kako u ukusno ukrašenim košaricama predaju cvijeće, povrće, voće. Oni koji nisu donijeli takav dar predavali su što je tko mogao: coca-colu, novčić, a oni imućniji i poneku kvaču. (USA dolar je 0,635 kvača). Pod Misom se ne čuje zvonce, ali je bilo zanimljivo čuti uzvike radosti za vrijeme podizanja. Narod Zambije inače vrlo bučno daje oduska svojoj radosti. Divno je bilo vidjeti kako vjernici skrušeno pristupaju prijesti. Njihova vjera je dokaz da će crkva u Zambiji i dalje širiti Radosnu vijest, a u njihovoj vjeri i sami misionari stiću duhovnu snagu.

U posljednje vrijeme počelo se kod nas sve više govoriti i pisati o AM. I to najviše zauzimanjem narodno-ga upravitelja Josipa Antolovića. Zamolili smo ga da nam odgovori na dva pitanja.

Dali je Apostolat molitve za naše prilike?

O. SOLANO, GENERALNI UPRAVITELJ AM
I O. ANTOLOVIĆ

— Jesu li naši vjernici voljni prihvataći duh i praksu Apostolata molitve (AM) u našim današnjim prilikama?

— Kad sam na jednim duhovnim vježbama govorio o AM, neka mi je osoba rekla: »Od svoje sam mladosti pretplatnica »Glasnika Srca Isusova i Marijina«, a eto sve dosada nisam nikad znala što je AM«. Sigurno je da ta osoba nije baš najsigurniji dokaz da smo čitatelje »Glasnika«, koji je glasilo AM, pre malo poučavali o njemu, ali je svakako bar pokazatelj da smo u tom pogledu tako govorili i pisali da nas ljudi nisu razumjeli. Ako pak nešto ne shvaćaju i ne poznaju, kako će to zavoljeti i prihvatiti?

Poteškoća u prihvaćanju AM kod nekih može biti i u tome što misle da je isusovačka, a ne općecrkvena stvar, pa neka se njome bave i za nju brinu isusovci ili njihovi prijatelji. Kad je jedan svećenik u svećeničkom društvu s oduševljenjem prijavljao kako je u svoju župu uveo AM, drugi mu je u šali dobacio: »O, pa otkad si ti isusovački trećoredac? I ta šala otkri-va nešto od uvjerenja da bi AM bio isusovačka stvar.

Unatoč navedenim poteškoćama, pa

pre malo propagandi i nedostatku stručne literature o AM, ipak ima u svim našim biskupijama vjernika koji su odlično prihvativi duh i praksu AM, koji svako jutro pobožno i vjerno izmole jutarnje prikazanje; svakog mjeseca savjesno pročitaju tumačenje mjesecnih nakana AM i osobito velikodusno sudjeluju u prikupljanju duhovnog blaga: svetih Misa, Pricesti, molitava, žrtava i dobrih djela za Svetoga Oca. To mu članovi AM iz čitavog svijeta svake godine daruju za Petrovo. Kako svjedoče njegova pisma, Sveti Otac vrlo mnogo drži do toga.

Da naši vjernici sudjeluju u toj molitvenoj akciji sa srcem neka potvrdi ovaj, u istinu dražestan slučaj. Bilo je to negdje u proljeću g. 1974. Poštar mi je donio paket. Iznenadio sam se. Nije bio baš težak. Otvorio sam ga, a unutra lijepa vaza za cvijeće. Paket je poslala jedna baka iz južne Hrvatske i nevjesta rukopisom napisala: »Čula sam da skupljate blago za Svetog Oca. Šaljem vam ovu vazu, a vi nabavite kitu najlipšega cviča, stavite ga u vazu i pošaljite to Svetom Ocu kao dar od mene, kad već skupljate blago za njega.« Baka

je, doduše krivo shvatila što mi zapravo šaljemo Svetom Ocu, ali je otkrila svoje srce za njega, a to je upravo ono što i mi nastojimo odgajati kod članova AM: srce za Papu i za Crkvu, što se inače stručno zove osjećati s Crkvom.

Duboko sam uvjeren da kod mnogih naših vjernika postoji velika mogućnost i spremnost da prihvate AM, samo ih valja poticiti, a tu mi u centrali bez župnika i kapelana na terenu nećemo uz najbolju volju moći mnogo učiniti. Zato bi bilo poželjno da naši biskupi, koji su na svom plenarnom zasjedanju u Zagrebu krajem siječnja 1974. odobrili i preporučili AM, svaki u svojoj biskupiji imenuju jednoga svećenika koji bi bio promicatelj AM na području cijele biskupije. To bi bio takozvani biskupijski tajnik ili upravitelj AM. Nadalje bih preporučio pučkim misionarima da u župama gdje drže misije u dogovoru sa župnikom uvedu AM s njegovim duhovnim programom, koji bi bio lijepa pripomoć da se plodovi misija ne zabora-

ve, već da se što dulje zadrže i da u župi počne duhovno strujanje koje će biti znak bujnoga vjerskoga života.

— U čemu se Apostolat molitve prilagodio poslijekoncilskoj Crkvi?

— AM prilagodio se poslijekoncilskoj Crkvi ponajprije u tome što je u središte i kao prvu i glavnu točku svoga duhovnoga programa stavio svetu Misnu žrtvu, jer se jutarnje prikazanje svih molitava, djela i trpljenja dana vrši u povezanosti s Kristom i s nakanama na koje se on neprestano prikazuje na oltaru. Prilagodio se i u tome što u svojim članovima nastoji razvijati dimenziju crkvenosti, pripadnosti Crkvi, odgovornosti i zauzetosti za nju. Apostol molitve prelazi iz individualističkog u zajedničarsko kršćanstvo, jer sa zajednicom od 30 milijuna vjernika svaki dan prikazuje svoje jutarnje prikazanje na zajedničke nakane, a one ga svaki mjesec vode na sve meridijane i paralele našega globusa i stvaraju u njemu katolički duh, koji obuhvaća cijelu Crkvu i čitav svijet.

gospodo, kako vaša mala?

Te je riječi procvrkutao sitan srebrn glasić kad sam se nekog lipanjskog popodneva žurio u Zagrebu. Zrinjevcem na vlak. Iznenadilo me ozbiljno pitanje, a dječji glas. Pogledam i, doista, dvije djevojčice od kojih šest godina sjede na klupi, a među njima položena lutka. Uspruh korak da mi ne izmakne odgovor.

— Da vam pravo kažem, gospodo, ne mogu se poхvaliti. Samo mi plaće, neće da jede, neće da spava; ne znam što će s njom.

Međutim, poodmakao sam pa mi nije poznato kako je razgovor dalje tekao. No, i ovo mi je bilo dosta da se

zamisljam. Djeca oponašaju starije, osobito roditelje. Igraju se roditelja. Najjači odgojitelji na dobro ili zlo to smo im mi, osobito otac i mati, svojim životom i primjerom.

Dragi je Bog ostavio, veli naš narod, tri stvari da nas sjećaju na izgubljeni zemaljski raj: zvijezde na nebnu, cvjet u travi i nevin dječje oko. A od toga trojega bez sumnje mu je najmilije ovo treće, jer je bezazleno oko, onaj prozor i ogledalo nevinoga srca, platio svojom smrću na križu.

Kad sablažnjujemo dijete, nanosimo nepravdu Božjoj ljubavi na križu. Stoga je Božanski Spasitelj i izrekao tešku osudu onima koji sablazne jednoga od njegovih malenih.

Stjepan Šimeta

sluge

Nije se uviјek lako otimati farizeizmu, poziranju i glumi. Je li Sokrat baš iskreno mislio u sebi ono što je rekao o sebi: znam da ništa ne znam? Zna se da je on inače bio poštenjačina, pa se vjeruje da je i u tom času bio sebi dosljedan. A kad se nama odaju neka priznanja, kad nam se pripisuju stanovite zasluge, od nas se očekuje da po nalogu Evandelja odgovorimo: Sluge smo beskorisne. Učinismo što smo bili dužni učiniti. (Lk. 17, 10). Da li je teško ispuniti taj evandeoski zahtjev? — Površnom čovjeku, koji bi tu riječ bacio površno — to i ne izgleda teško. Ali čovjek koji drži do iskrenosti i poštovanja zamislit će se. Ako je podostao radio i u tom radu ipak nešto učinio, teško mu je reći: nisam ništa učinio, a da to bude rečeno iskreno, s punim uvjerenjem i bez unutrašnjeg protivljenja. Često puta, dok sam slušao takve izjave skromnosti, bio sam u velikoj napasti da pomislim kako su hujene, neuvjerljive i namještene. Činile su mi se kao inflacioni novac — bez zlatnog pokrića. Istina, trezori su duše skriveniji i dublji od trezora banke, ali se ipak dade naslutiti ima li išta u njima... Ponekad su mi se izjave poniznosti i verbalne skromnosti činile kao lukavno iznuđivanje novih poхvala, kao: od mene se očekuje da se branim od priznanja, a ti udri još jače pohvalama...

Zaista, skromnost i poniznost isključuju i pretvaranje i glumu, i pozu i farizeizam, i varanje drugoga i varanje sebe. Cini mi se da je sv. Terezija veoma trijezno i realno shvatila što znači poniznost. Prema njezinu stavu poniznost se ne sastoji u tom da varamo sami sebe, da govorimo kako ne vrijedimo ništa, a nije tako, nego u tom da o sebi mislimo upravo onako kako jest. Tako je i ne može biti drugčije. Bila bi ludost da čovjek od 185 cm. visine govorи o sebi kako je malen i sićušan. Istina, on je malen u usporedbi s Triglavom, ali tu nije riječ o usporedbi s planinskim vrhuncima, nego o mjerilima na ljudskoj razini. — Lako je čovjeku reći iskreno da je u usporedbi s Vrhovnim Bićem i malog umnog potencijala i skromnih vrijednosti, ali kada sebe uspore-

duje s drugim ljudima, hoće li i onda to iskreno i s uvjerenjem reći? Skromnost i poniznost bi bila u tom da sebe cijenimo baš onakvima kakvi jesmo, ni nižim ni višim, ni pametnijim ni glupljim, ni boljim ni gorim, nego kako stvarnost kazuje.

Dakle, skromnost ne traži od čovjeka da sebe zbija u ništicu, nego da o sebi ima istinit i ispravan sud.

Pišu da u najnovije vrijeme postoji nekakva droga, koju zovu »andeoski prah«. Oni koji su omamljeni tom drogom, osim drugih halucinacija imaju i ovu: smatraju sebe tako sićušnim da bi mogli proći i kroz ključanicu na vratima. Da ispunimo andeoski analog o poniznosti, da li nam je potreban taj nekakav »andeoski prah«? Nikako! Krist je pretpostavljao zdrava i normalna ljudska stanja i na njih stavljaо zdrave i normalne zahtjeve. A o sebi misliti realno, znači ispuniti to.

A zar nisu sveci sebe »proguravali kroz ključanicu« kad su govorili, na primjer, da su veliki grešnici? Jesu li halucinirali ili pozirali? Kako nisu oni o sebi realno mislili?

Pomoći će nam jedna zgoda iz života sv. Vinka da i njih ispravno shvatimo, pa i da sami lakše izvršimo evandeoski zahtjev o poniznosti.

U filmu, poznatom u svijetu, o životu sv. Vinka, rađenom na povijesnoj podlozi, nalazi se i razgovor između sveca i kraljice Ane Austrijske. Kraljica dokazuje svoju tvrdnju da će na sudnjem danu rijetki moći pokazati Vječnom Sucu tako dugu listu dobroih djela kao Vinko. A ovaj se opet ne da. Kraljici odgovara slikovito da je u životu mnogo spavao i bio odviše trom. Kraljica dokazuje iskreno svoju tvrdnju s druge strane: kako su drugi mislili na ugodnosti, na uživanje, na gradnju vila, dok je Vinko mislio samo na darivanje drugih, odrekao se svakog blagostanja i moći. Pa zar da iza tako plodnog života osjeća iza sebe jezivu prazninu? A Vinko i dalje uporno tvrdi da nije učinio ništa. No on nije pozirao. Kraljica osjeća da on govori s uvjerenjem, ali nju ipak nije uvjerio. Zato ga pita: »Što bi

beskorisne...

onda trebalo učiniti u životu pa da čovjek može reći da je nešto učinio?« A Vinko joj na to odgovara da bi trebalo učiniti mnogo više nego što je učinio.

Vjerujem da je Vinko govorio zbilja ono što je i osjećao. I čovjek, ma koliko učinio, bit će iskreno ponizan kad pomici da je mogao učiniti i mnogo više. I, kako god je učinio, s uvjerenjem redovito može reći da je mogao učiniti i bolje. I onda će one rijeći: »sluge smo beskorisne« doći kao logičan zaključak zbrojenih rezultata, onih učinjenih i onih propuštenih.

Možda je na mjestu postaviti pitanje treba li nekom uskratiti priznanje, da ga ne siliš na ovakvu muku i logiku, da ga sačuvaš od moguće oholosti? Da on slučajno ne bi zašaboravio na onu evandeosku »sluge smo beskorisne ili je upotrijebio farizejski?

Negdje sam čitao kako znameniti Carnegie veli da je priznanje dug koji moramo dati onome tko ga zasluzuje, isto kao što moramo i novčani dug isplatiti. Može onaj upotrijebiti novac i u nečasne svrhe, to je

stvar njegove savjesti, a naša je dužnost isplatiti dug. Isto je tako i s priznanjem. Tko ga zaslazi, mi mu ga moramo dati, a kako će ga on upotrijebiti, to je njegova stvar.

Poniznost i skromnost ne znače ni skakanje ni padanje vase, nego njezinu ravnotežu. I svatko mora sam sebe dovoditi u tu ravnotežu. Ne ostvaruje se Kristova zapovijed o poniznosti onda kad te drugi »stuca« i ponižava. Ne, to je nepravda i nasilje. Poniznost vrijedi samo onda ako je svatko sam sebi nameće.

Da, nikome ne bi bilo drago da mu drugi podvikne (pa makar bio i stariji) da je beskoristan i bezvrijedan, pa ni onda kad je to zbilja očito i jasno. Nego, ako možda nekom i nekad padne na um da nas pohvali i da nam oda nekakvo priznanje, onda mi srami, nošeni i gore spomenutim razlozima, možemo iskreno reći: »Sluge smo beskorisne. Učinili smo što smo bili dužni učiniti...«

Andelko Babić

ako netko misli
da
te
je
obradovao - raduj se!

Veselo društvo za stolom. Draga prijateljska srca. Razdragana domaćica donosi kolače. Ona ih je pripremila. To su njezini specijaliteti. Nudi ih nasmijana i zadovoljna...

»Nisam ja toga željan« — jedan će od gostiju — »meni moja supruga često priprema izvrsne kolače.«

Svi se gosti lecnuše, a domaćici se u očima nešto lijepo i svjetlio ugasi...

»Izvrsno — naša draga domaćice — izvrsno! Vi biste mogli otvoriti slastičarnicu kakva ste umjetnica« — povlađivahu ostali gosti.

U očima domaćice opet nešto zasja, ali to nije bio onaj sjaj od malo prije.

Teško je užgati svjetlo koje je netko grubo ugasio.

»Ako netko misli da te je obradovao — raduj se!«, lijepo veli a. Dukić

SPLIT-VISOKA župa Srca Isusova

BLAGOSLOV NOVOGA KIPA

Nedavno osnovana župa Srca Isusova u Splitu »Visoka« doživjela je vrlo lijepo dane više puta u Svetoj rodini. Sadašnji župnik o. Ivan Šeb, te vrijedni kapelan o. Izidor Jendvaj i č. brat Ivica Lovreković, smisljavaju i vijećaju što bi sve trebalo dati župi, narodu Božjem.

U siječnju 1974. godine imali su misije misionari I. Loina i Zv. Majić. U svibnju je J. Weissgerber s nekim članovima Obiteljskoga instituta otvoreno, jasno i od srca progovorio osobito mladima i obiteljima.

Pred blagdan Srca Isusova kroz tri dana naglašavao je o. Vladimir Pribanić veličinu ljubavi Božje i našu dužnost zadovoljštine te neopisivu važnost Apostolata molitve.

Na misijsku nedjelju 29. X 1974. je nadbiskup dr Frane Franjić posvetio kip Srca Isusova od umjetnika Andre Kukoča, Tom prigo-

dom nadbiskup je snažno naglasio: »Neka vaša župa posvećena Srcu Isusovu uvek bude uzor ljubavi prema Bogu i bližnjemu!«

Prije posvete kipa držao je duhovnu obnovu misionar Zvonko Majić. Najveća mu je utjeha bila lijep oda-

ziv mladih. Misionar je posvetio Srcu Isusovu i Marijinu četiri obitelji. Naglasio im je da se stavljuju pod njihovu posebnu zaštitu, kako bi im u kući bio posebni Božji blagoslov, ljubav, sloga i strpljivost.

BLAGOSLOV KIPA SRCA ISUSOVA U VISOKOJ

JA ĆU VAM POKLONITI SVOGA ANDELA ČUVARA

Ivana je bila dobro odgojena i u vjeri poučena djevojčica. Njezina nevina duša razumjela je vrlo rano kršćansku nauku o posvetnoj milosti po kojoj sam Bog stanuje u ljudskom srcu. Razumjela je i drugu stvarnost — da po teškom grijehu Bog prestaje milosno prebivati u ljudskoj duši. Ona je te nevidljive stvarnosti tako duboko proživiljavala kao da ih je gledala, slušala i pripala. Strašna moć zla nije još otupila moć poniranja u duhovni svijet.

Odmah nakon rata u njezinoj roditeljskoj kući nastanio se kao podstanar čovjek čija je kuća bombardiranjem bila posve srušena. Djevojčica je brzo osjetila da taj čovjek pripada onima kojima je teški grijeh istjerao Boga iz srca. Stari Marko (tako se zvao) nije se nikad molio ni kod kuće, a ni u crkvi, jer u nju nikad nije ni išao. On je kao i toliki drugi mislio da njemu Bog ne treba, pa što da ga onda i moli? Ali je zato znao strašno psovati i prokljinati, pitati i više nego je potrebno, te u pijanstvu činiti kojekakve nepodopštine. Što ćemo kad pijanu čovjeku pamet nikad dobro ne radi.

Jednoga poslijepodneva razvio se između staroga Marka i djevojčice Ivane, koju je zavolio, ovaj razgovor:

»Znate li vi, striče Marko da i odrasli ljudi imaju andela čuvara?«

»Ja ga, sigurno, nemam, ali sam zato umjesto njega opsjednut bar od dva davla.«

»Pa gdje oni prebivaju?«

»Jedan u ustima, a drugi u trbuhi.«

»Onda bi vam bila potrebna i dva andela čuvara da iz vas istjeraju ta dva davla.«

Nastala je u razgovoru mala stanka. Djevojčica je nešto u sebi razmišljala, a onda će: »Striče Marko, znate što? Ja ču vam pokloniti svoga andela čuvara da pomogne vašemu istjerati davla iz vas i učiniti vas opet Božjim hramom. Učiniti ču to makar je to za me žrtva.«

Stari se malo uozbiljio i rekao djevojčici: »To je za tebe doista velika žrtva. Nemoj je učiniti! Hodajući naokolo bez svoga andela čuvara mogla bi stradati, moglo bi ti se što dogoditi.«

Ali mala je oštroumnošću jednoga teologa odvratila: »No to ni izdaleka nije tako strašno kao ovo da vi živate i naokolo hodate bez Boga u srcu. Ako ja zbog svoje žrtve moram i umrijeti, doći ču u nebo, a tada ču vam, svakako, poslati svoga andela čuvara da protjera vaše davle, jer s njima nikako nećete moći doći k meni u nebo.«

Nekoliko dana nakon toga razgovora Ivanku je na putu u školu pogazio kamion. Djevojčica je zadržala teške vanjske i unutrašnje ozljede i dok su je vozili u bolnicu, na putu je umrila.

Još istoga dana starog je Marka, kad je saznao za nesreću, pogodila Božja milost i on se preokrenuo, postao drugi čovjek. Na sprovodu djevojčice plakao je i jecao kao dijete. Bio je duboko uvjeren da je taj dokončali mladi život Bog primio kao žrtvu da obrati i izlječi njegovu grešnu dušu. Počeo se moliti Bogu, kajanjem i ispovijedu očistio je dušu, u kojoj se opet nastanio Bog. Mala je Ivana u vječnim stanovima pak bila svjedokom »veselja na nebu zbog jednog grešnika koji se obratio« (Lk 15,7).

Sve to izgleda samo kao lijepa priča, ali ipak nije već povijest koja se u najrazličitijim inaćicama može ponavljati. Pretpostavlja, dakako, vjeru u Boga, u milost, u andele, u grijeh i mogućnost obraćenja. A vjera opet prepostavlja ne samo milost već i čovjekovu otvorenost, bezazlenost, poniznost i jednostavnost djeteta. Isus jasno uči: »Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao malo dijete, taj sigurno neće ući u nj. (Lk 10, 15).«

Josip Antolović

Zapostavljena u tuđini

Ivanku sam upoznao na radnom mjestu, u bolničkoj kuhinji. Razgovor je tekao spontano i otvoreno, uz brujanje strojeva. Priča je bila duga i raznolika, njezino pak kazivanje najiskrenije. No vratimo se na početak, a ovaj je bio na jednoj igranki, kad je Ivanka upoznala svoga muža. Kasnije se s njime vjenčala i provela u sretnom braku punih deset godina, ali bez djece. I jednog dana došli su na misao da bi i oni, poput drugih »sretnika« iz sela, pošli na privremeni rad u inozemstvo, u tom slučaju u Švicarsku. Prvo je otišao muž sam. O tome Ivanka s posebnim uzbuđenjem na licu priča: »Novac je rijetko slao. Pisao je da štedi u švicarskoj banci. Nisam uopće sumnjala u njegove riječi jer smo imali zajedničke namjere i ciljeve: podići kuću, vratiti drugove i omogućiti sebi koliko-toliko ljepeši život. Poslije je došao kući i predložio da prodamo kuću i ono malo zemlje. Iako teška srca, odlučila sam se na taj korak, ali u sve sam nekako posumnjala. On je tvrdio da ćemo sagraditi kuću i kupiti zemljište u blizini Zagreba, da će mu prijatelj osigurati zapošlenje u tvornici električnih kablova. Pristala sam na sve sa stanovitom rezervom i krene neli smo u Švicarsku. On je nastavio rad na željeznicu, a ja sam se zaposnila u bolničkoj kuhinji...«

I poslije godinu dana rada i zajedničkog života u tuđem, njima malo poznatom svijetu, Ivanka je ubrzo uvidjela da je deset-godišnja bračna idila njezinim dolaskom ovamo po-

čela naglo blijediti. Muž je često odlazio od kuće, vraćao se poslije dan ili dva, nastale su žučljive prepirke i svade...!

IMAO JE LJUBAVNICU

»Jedne subote popodne (tada nije radio) otišao je nekamo, a ja sam bez njezina znanja krenula za njim. Saznala sam da odlazi u jedan stan nadomak grada. To je isto ponovio i sutradan. Nisam htjela praviti »gužvu« i svadu, nego samo se raspitala tko stanuje u tom stanu. Rekli su mi da tu stanuje jedna naša radnica, koja je u domovini ostavila muža i djetete. S njome je živio cijelo ono vrijeme dok sam ja boravila u domovini.«

I jedne večeri Ivanka mu je sve otvoreno rekla. U početku je sve niješao, tvrdio je da je to laž i izmišljotina. Na kraju je ipak sve priznao i obećao, da će raskinuti svaku vezu.

»Mjesec dana bilo je, kako se bar meni činilo, sve u najboljem redu. Izlazili smo povremeno i na večernje šetnje, često ostajali kod kuće u dužim razgovorima; krojili smo planove koje smo trebali realizirati u skoroj budućnosti.«

Vodili su pravi obiteljski život i činilo se da je prepreka koju ih je povremeno dijelila prebrođena, da će ipak sve biti kao prije. No Ivankin je muž ubrzo dao otkaz na radnom mjestu gdje je radio, pa je onda jednog popodneva otputovao s novom suprugom u nepoznato mjesto ili državu.

PISMO SPOZNAJE

Suprugi je rekao da odlazi s nekoliko kolega iz kolektiva na zajednički izlet i da se vraća poslije dva dana. No pustimo da o svemu tome priča njegova supruga:

»Postao mi je sumnjiv taj njegov odlazak. Zapitala sam ga za povratak, a on se malo iznenadio. Međutim, pričao je tako uvjerljivo da ne bih ni u koji čas posumnjala u istinitost njegovih riječi. No moja se sumnja ipak obistinila. Nakon odlaska javio se iz susjednog grada pismom od nekoliko riječi.

I dok ona tako priča proživljeno svaku onu riječ, kojoj, prije nego će je izgovoriti, dobro odmjeruje njezinu vrijednost i pravi sadržaj, prevrćem u ruci intimni komadić papira — pismo spoznaje na kojem je u nekoliko riječi rečena sva istina o deset-godišnjoj bračnoj vezi.

»Ivana, ja odlazim i ne moj se više nadati mome povratku jer odlazim s A. u nepoznato mjesto. S njome sam našao sreću... Neka te to ne uznemiruje...! M.«

Za trenutak Ivanka prekinu priču, mislima se prenese u nedavnu prošlost; osjetih da se nalazi ondje gdje nije i da radi ono što ne radi.

»Kako sam se osjećala poslije toga? Možda nećete vjerovati, ali vam iskreno velim da mi je odlanulo. Neka se i to jednom svrši jer život kakav je bio nije vodio ničemu. Pred roditeljima nisam kri la istinu, rekla sam im sve što se zabilo. Bilo je mnogo suza. Otac je plakao,

ali smirio se. Sada tražim i posao u domovini.«

I dok je M. bio u novoj avanturi, Ivanka je strpljivo štedjela svaki zarađeni novčić i sada u jednom selu, nedaleko od grada dovršava sebi pristojnu kuću.

Ivanka svršava priču: »Mnogi su mi pomogli na razne načine i svima nji-ma dugujem zahvalnost. Njihova je pomoć za mene bila velika opomena, ne o-suda ili prijekor. Vjerujem u Boga. Roditelji su me slali u crkvu, naučili su me moliti i cijeniti sva-

koga čovjeka. Sada najradje molim svojim riječima jer mi formule strahovito smetaju. Bez vjere bi mi sve bilo svejedno. Ona mi je utjeha u nevolji. Bila bih ravnodušna prema svemu: prema ljudima i prema stvarima, a to bi bilo strašno. Volim iskrenost, ali iskrenosti u životu malo imamo i zato patimo!«

—0—

Da li je svemu ovome potreban neki opširniji komentar? U to se zbilja ne upuštamo. Zapravo, nismo

kompetentni za to. Ali možemo konstatirati da je jedan čovjek napustio jedan brak da bi se upustio u drugi. U isto vrijeme postavlja se pitanje: da li bi to sve M. učinio da je ostao na ono malo »sirotinje«? Njega je, kao i mnoge druge, zabiljesnuo sjaj tude zemlje i njegovih građova; zaboravio je (uostalom, tko zna?) da su opjeni tim blještavilom prodali mukom stecenu očevini i ne misleći (a M. je sigurno znao) kakav će biti epilog svega toga.

Marko Cvitkušić

NOVA VJERONAUČNA DVORANA U MALOJ SUBOTICI

1. Suvremeno opremljena prostrana i zračna vjeronaučna dvorana sa centralnim grijanjem i novim namještajem veoma je prigodna i za zajedničke sastanke prigodom raznih svečanosti koje se održavaju u župi.
2. Preuzvišeni zagrebački nadbiskup dr Franjo Kuharić obavlja blagoslov nove vjeronaučne dvorane. I mali i veliki rado bi vidjeli svoga Nadbiskupa.
3. Nakon slike Mise u Maloj Subotici promet je gust kao u gradu. Nova crkva u Orehovici, obnovljeni toranj i fasada župne crkve i nova vjeronaučna dvorana sa župnim stanom najbolja je legitimacija župnika preč. Ivana Juraka i njegove župe.

MISIJE

ureduje
Jupaj Gusić

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Pomirenje bogatih i siromašnih naroda

Pomirenje između neprijatelja obično je teško za svaku stranu. Teško je, jer valja zaboraviti i preći preko nepravdi, psiholoških suprotnosti, bolnih uspomena, oštih i tvrdih riječi i uvreda što su ranile duboko u srce. Da se nadviša toliko poteškoća, potrebno je mnogo i jakе i dobre volje. Mali duhovi obično ne mogu oprostiti, jer su odviše sičušni da bi se pridigli iz svoje pretjerane osjetljivosti. Veliki duhovi, od kojih je najveći bio Krist, znaju velikodušno oprostiti neprijatelju i onome koji im je učinio зло ili nanio tešku uvredu. Čak znaju s Kristom i moliti za svoje protivnike, neprijatelje, progonitelje i mučitelje.

Kad se radi o pomirenju među narodima, poteškoće su još veće. To je zbog toga jer se tu radi o milijunima ljudi koji bi morali pronaći put da jedni uz druge žive u miru. I kad su ti ljudi u jednom narodu jako bogati, a u drugom vrlo siromašni, onda je mir napose otežan. Stoga je i pravi mir između bogatih i siromašnih naroda moguć jedino ako se ukloni ona silna razlika u standardu i ako se uklone i zapreke koje sve više povećavaju suprotnosti između različitih klasa u narodima.

Kraj svega toga potrebno je i kod svih buditi smisao za pomirenje, da se mirem putem i dobrom voljom bolje rješavaju problemi negoli mržnjom i nasiljem. Nažalost, ima mnogo ljudi koji misle da će se problemi siromašnih naroda moći riješiti jedino silom, ratom i revolucijom. Oni čak u načelu zabacuju svaku mogućnost mirnog rješenja, smatrajući to kapitulacijom pred onima

koji su bogatiji. Mi smatramo da je takav stav suprotan Evandelju i zato je za nas neprihvatljiv. Veliki duh baš iz nerazvijene i siromašne Indije bio je Mahatma Ghandi. Njegova je veličina bila i u tome što je zabacivao silu kao sredstvo za rješavanje međunarodnih problema.

Pomirenju među narodima može pridonijeti i odgoj za priznavanje prava drugih, prava svih na život dostojan čovjeka. Put prema pomirenju je i u sposobnosti za međusobnu suradnju, koju stoga također valja pozdraviti i među svima narodima razvijati. To su načela kojima se u radu za mir rukovodi i Sveti Otac Pavao VI., koji nam je dao ovu misijsku nakantu za mjesec veljaču u jubilarnoj godini 1975.

Josip Antolović

BIJEG U EGIPAT (Indijska umjetnost)

Otar Gabrić je nekoliko puta u svojim pismima spominjao dolazak Malog sjemeništa iz Kalkute u Basanti, no o samom dogadaju nije ništa potanje pisao. Stoga smo ga zamolili da o tome napiše nekoliko riječi. Taj njegov opis sada donosimo.

MALO SJEMENIŠTE U BASANTIJU

Basanti, studeni 1974.

O tome sam vam pisao prije kratkog vremena. Bio je to velik dogadjaj za naš mali Basanti. Na to smo se pripravljali nekoliko mjeseci.

Sjemenište je bilo u velegradu Kalkuti, uz katedralu. Mjesto je bilo premaleno, ni igrališta nije bilo. Mislio se na razna mesta, dok nije određen Basanti. Otar Nadbiskup želi da se mlađi seminarci priguže na poteškoće seoskog života, da vide što ih čeka u budućnosti.

Za to Malo sjemenište treba popraviti i preuređiti staru katehičku školu, podignutu u vrijeme o. Mesarića, o. Vizjaka i o. Poderžaja. Oni su je podigli uz pomoć velikodušnog dara gospode Marije Šimić, slovenske radnice u Americi. Škola je već mnogo godina bila zatvorena, jer nismo mogli dobiti svećenika za tu odgovornu službu odgoja katehista.

Otar Nadbiskup me pozvao i rekao mi svoju vruću želju. Novčano me neće moći pomoći, no dat će mi svoj blagoslov. Pa to je dosta, i više nego dosta: Natpastirov blagoslov.

Pokucao sam na srca prijatelja, osobito onih koji su željni pomagati u odgoju budućih svećenika, i dao sam se odmah na posao. Malo-pomalо škola je postajala sve ljepša. Sve je bilo gotovo prije tropskih kiša. Sad je trebalo iz Kalkute dopremiti sve stvari. To je bila malá senzacija kad je kamion stigao na obalu Gangesa u Canning. Dovezao je klupe, stolove, ormare, lonce i lončice. Sve se to ukrcalo na domorodačku ladu. Otar Lobo, poglavac sjemeništa, i dva seminarca će s ladjom do Basantija. Dobro iskustvo: na ladi su bili gotovo dva dana. Uhvatila ih je oluja, pa su morali čekati na rijeci.

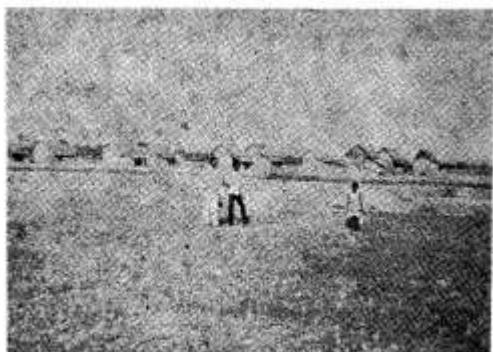

Svečano otvorenje bilo je 5. srpnja. Velika misa u crkvi svete Terezije. U procesiji su išli najprije naši ministri, iza njih novi seminarci s cvijećem i svijećama u ruci, zatim članovi Marijinih kongregacija, glavani sela, i na kraju nas tri svećenika: o. Lobo, o. Roy i ja. Išli smo uz radosnu pjesmu i uz pratnju bubnjeva k oltaru. Seminarci su jedan po jedan polagali na oltar cvijeće i svijeće.

U ime čitave župe zaželio sam im dobrodošlicu, napose u ime mlađih, koji će u njima imati divan primjer. Uz dobrodošlicu izrekao sam i molbu da nam budu uzor, ponos našoj župi, ponos svetoj Crkvi.

Sve vas od srca molim da ne zaborevite preporučiti ovu veliku nakanu dragom Isusu i Blaženoj Gospođi da ovo Malo sjemenište bude rasadnik svetih i revnih svećenika.

Ovdje usput dodajem i nekoliko riječi o našim novim naseljima. Mnogi siromasi nemaju svoga zemljišta, pa smo s dopuštenjem vlasti reklamirali prudove uz rijeku Ganges, kod sela Garberia oko 60 hektara zemlje. Tu smo smjestili 72 obitelji. Svi još nisu mogli sazidati kolibe, jer su nas velike kiše ove godine pomele u našim planovima. No sad smo se opet dali na posao. Svaka obitelj imat će i mali ribnjak uz kolibu, jer se od rive dobije lijep prihod. Treba misliti i na njihovu budućnost i dati im mnogo toga od čega će moći živjeti. Kolibe će biti malene, jer je mjesto uz rijeku, gdje je opasnost od tropskih oluja. Zidovi će biti od blata, a krov od slame. Svaka će nas stajati oko tisuću dinara. Svi zajedno radimo i jedni druge pomažemo. Siromasi su sami između sebe izabrali one naj-

NAŠE NOVO SELO PRIONATHPOLY

siromašnije, i to bez razlike na vjeru i kaste. Svi zajedno živjet će u ljubavi i miru. Ostavili smo mjesto za školu i za igralište. Htjeli bismo da ovo malo naselje bude »uzor-selo«.

Bio sam veoma sretan kad sam iz Engleske dobio velikodušni dar za arteški zdenac. Darovala ga je engleska katolička organizacija CAFOD. Morali smo ići 330 metara duboko, no dobili smo krasnu vodu. Svuda naokolo je voda slana, a ova je slatka kao — »Coca-cola«. Ljudi dolaze iz udaljenih sela po vodu. Narod veli: »Zdenac je napravljen za siromaše, pa je Milosrdni dao dobru vodu.«

Uskoro ćemo započeti s još dva takva naselja, no bit će veća od ovoga. Državne vlasti već su nam dodijelile zemlju. Najprije treba podignuti nasip visok 4-5 metara, da se obranimo od velikih plima, i onda će se zemljишte parcelirati. Molite se da bi nam ovi naši mali planovi lijepo uspjeli i da bismo mogli usrediti još mnogo siromašnih obitelji.

Za ovaj put toliko. Nešto mora ostati i za drugi put.

Pozdravlja Vas u Presvetom Srcu odani
o. Ante Gabrić

Iz pisma sestre Silvine

Nakon podulje stanke ponovo se javila sestra Silvina Mužić, koja je prije pola godine iz Basantija premještena u Gaibiru u saveznoj indijskoj državi Orissi. No pismo je poslala iz Basantija, kamo je došla na duhovne vježbe.

INDIJSKE SESTRE SV. KRIZA UZ HARMONIJ I MALE BUBNJEVE

Dragi prijatelji misija!

Evo mene opet u Basantiju, ali ne za dugo. Došla sam ovamo da obavim svoje godišnje duhovne vježbe. Sad imam prilike da se malo porazgovorim sa sestrom Emerikom. Potražila sam i oca Gabrića, ali njega je teško naći kod kuće. Otišao je u Kalkutu.

Kako vidim, ovdje u Basantiju su krasna rizina polja, samo ako ne nađe oluja i uništi ih. Kod nas u Orissi veoma je slabo, na nekim poljima je malo izraslo, pa i to jedan drugome kradi prije nego i dozrije. Što ćemo, ne možemo ih osudivati, jer je tu sve gladno. Hrane se svakojakim lišćem. Kad više ne mogu trpit gladi, onda dolaze k nama. Kažu nam: stidim se, ali već tri ili četiri dana nisam ništa jeo ...

Ti ljudi nemaju inozemne misionare koji bi im mogli pomoci kao što našim Bošončanima pomaže otac Gabrić. Ovdje su svi svećenici domaći, no oni su i sami siromašni. Nijemci i Australijanci vraćaju se u svoju domovinu ili osnivaju nove misijske postaje, a neki polaze u nova misijska područja, gdje ljudi još nisu ništa čuli o našoj svetoj vjeri.

Danas me je došla pohoditi moja Kanchon. To je naše siroče što nam ga je donio naš dragi pokojni otac Pavao Mesarić. Tad joj je bila tek godina i po. U jednom danu umrli su joj

od kolere otac, majka, braća i sestre. Billi su muslimani. To je malo siroče ostalo samo. Sjedilo je pred kolibom i plakalo. Baš je tada kroz to selo prolazio otac Mesarić i vido kakva je situacija, pa je dijete uzeo na ruke i donio ga k nama u sirotište. Mi smo je othranile. U dobi od 16 godina udala se. Sad je majka petero djece. Svi su dobri katolici i veoma marljivi u školi. Ali moja Kanchon uvijek plače kad god me vidi

Oko sredine studenog prošle godine stiglo je pismo naše misionarke sestre Edigne Benić našem pučkom misionaru ocu Zvonimiru Majiću. On ga je poslao za »Glasnikovu« misijsku rubriku. Hvala mu!

i ponavlja mi: »Zašto ste nas ostavili i otišli tako daleko od nas?« Ja joj odgovaram: »Mi smo se posvetile Bogu i rado idemo onamo kamo je Njegova sveta volja, ali ipak svoju siročad nikad ne zaboravljamo.«

Svim prijateljima misija šaljem mnogo srdačnih pozdrava!

U Isusu odana i zahvalna
s. Silvina Mužić

JOŠ NISAM DOŽIVJELA OVAKVE BIJEDE...

Kunkuri, 28 listopada 1974.

Velečasni Oče!

Sigurno ste pomisili da Vas je sestra Edigna posve zaboravila. Nisam Vas zaboravila, niti će Vas ikada zaboraviti, jer domovina i svi oni koji u njoj žive ne mogu se zaboraviti. Kako sam Vam već rekla, kad sam bila na odmoru u domovini: »Domovina kakva bila, rođenom je sinu milak«, pa i onda kad bi u njoj raslo samo trnje i korov. Ona mi ostaje najmilija i nijedna druga zemlja na svijetu ne može mi je zamjeniti niti nadomjestiti. Kad sunce zalazi, a zadnje mu zrake još proviruju iz oblaka, ja svaku večer po tim zrakama šaljem pozdrav domovini.

Već je 38 godina što sam ostavila domovinu, ali kroz sve to vrijeme nisam vidjela niti doživjela takve bijede kakva je ove godine ovdje. Kišno doba obično počinje krajem mjeseca svibnja, a ove godine je počelo početkom srpnja. Ljudi su kasno posijali rižu, a onda je opet kasno i presadili. Kišno je doba trajalo veoma kratko vrijeme. Ljudi su rižu presadili, ali je nastala suša. Kiša obično prestane u listopadu, a ove je godine prestala u rujnu, tako da se riža na mnogim mjestima osušila, ne donijevši nikakva ploda, a narod uzdiže od gladi i jedikuje jer bez

INDIJSKA GOSPA

riže ne mogu živjeti, kad je to njihova glavna hrana. Svakako oko 30 posto ljudi nema ni toliko da bi se jednom na dan moglo najesti.

Ovdje je velik problem i prerano sklapanje braka. Mladež se ovdje vjenča još u dječjoj dobi. Djevojčice stupaju u brak već s 12 godina. I stoga veoma rano postaju majke, a nisu sposobne ni da same sebe odgajaju, pa kako će onda svoju djecu? One znaju imati u dobi od 20 godina već po četvero do petoro djece. A kako roditelji nisu sposobni brinuti se za svoju djecu da je prehrane i odgoje, te tako od dva siromaha eto još četiri ili pet novih. I onda što drugo mogu nego da vječno prose. A naši su

stari ljudi nekoć kazali za takve primjere da se svrđa bez dna ne može nikad napuniti.

Kao svake godine, tako i ove u kišno doba počne harati ovdje kolera, koja redovito pobere na tisuće odraslih i djece. Dok sam bila u bolnici, većinom sam radila na zaraznom odjeljenju. Jednog su dana donijeli nekog siromašnog radnika koji je imao mala kolica i na njima prevozio ljudi iz jednog mjesta u drugo. S njim je došla i jedna mala djevojčica, moglo joj je biti pet ili šest godina. Drugoga nikoga taj čovjek nije imao.

Dala sam mu sve što sam imala da mu pomognem, ali pomoći mu nije bilo. Pripravila sam ga za njegovo zadnje putovanje i već kasno u noći otišla. Kad sam opet ujutro došla u isto

odjeljenje, našla sam onu malu djevojčicu gdje sjedi na grudima svoga mrtvoga oca i masira ga. Onda mi reče: »Ma, tata je tako čvrsto zaspao da ga već jedan sat masiram, ali ga ne mogu probudit. Dijete nije znalo što je smrt. Onda sam joj kazala: »Slušaj, dijete, tvoj će tata sada malo dulje spavati. Ti ga stoga pusti neka spašava. Podi sa mnom. Ti i tako nemaš nikoga srođenika. Odgovorila mi je: »Ja idem s vama, ali ako se tata probudi?« — »Onda ću ja tebe zvatiti, bio je moj odgovor.

Otišla je sa mnom i bila je sva sretna kod nas.

Uz mnogo pozdrava i preporuku u svete molitve ostajem Vaša u Kristu

s. Edigna Benić

Z A M B I J A

Brat Ilija o svečanosti u Mumbwi

Dragi naši prijatelji!

Na blagdan Krista Kralja bila je posvećena i otvorena vaša i naša crkva Krista Kralja u mjesnici Mumbwi. Obrede posvete i otvorenja crkve obavio je uz prisutnost mnogih svećenika i vjernika Iusački nadbiskup Emanuel Milingo. Nakon same posvete crkve bila je svećana koncelebrirana sveta misa. Među 17 svećenika koncelebrirana bio je i naš misionar otac Luka Lučić i slovenski misionar o. Josip Kokalj. Iako je bila nedjelja i svećenici zauzeti, ipak ih je bio velik broj na samoj svečanosti. Osim našeg nadbiskupa bilo je nekoliko domaćih svećenika. Bilo je također mnogo domaćih časnih sestara i sestara misionarki. A da je bilo i mnogo naroda, najbolje svjedoči činjenica da je crkva, koja je 30 m duga i 14 m široka, bila dupkom puna, a velik broj ljudi stajao je vani pred crkvom, jer svi nisu mogli u nju. Računa se da je u samoj crkvi bilo oko 1600 do 1800 osoba. Jasno, nisu to bili sve samo katolici.

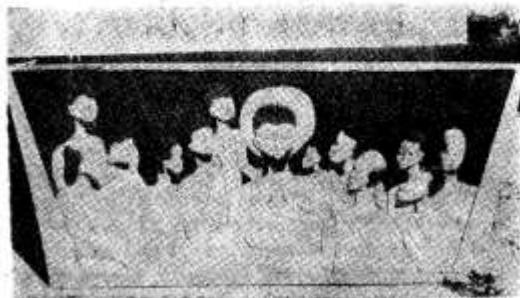
Za vrijeme posvete crkve bilo je veliko oduževljenje među vjernicima Mumbwe. Pod svetom misom mnogo se molilo za sve dobročinitelje koji su pomogli podići tu crkvu.

Budite sigurni da će se i vašom zaslugom Gospodin slaviti i častiti u crkvi Krista Kralja ovdje u Mumbwi.

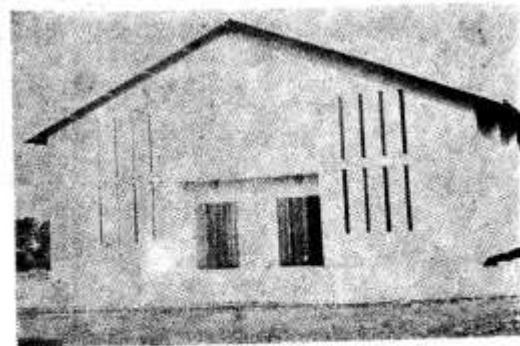
Zahvalni Vam u Kristu

br. Ilija Dilber, DI

U sredini ovog broja »Glasnika« objavljujemo reportazu gospodina Ante Tstená, tehničkog urednika »Radosne vijesti«, o svečanosti posvete crkve u Mumbwi. Uz to ovdje donosimo o tome i kratko pismo samog brata Ilike.

ZADNJA VECERA U CRKVI U MUMBWI (drvorez, crnačka umjetnost)

NOVA CRKVA U MUMBWI

zahvalnice

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

... uz preporuku Gospi od brze pomoći i Maloj sv. Tereziji za uspjeh moje kćerke u školi. — V. V., L.
 ... na primljene milostima. — Nikola Vučić, Vancouver
 ... i Majci Božjoj Bistričkoj za veliku milost. — Zorica
 ... i Gospi od brze pomoći na primljenim milostima. — Jelica Zečić, Garčin
 ... Gospo Sinjskoj i sv. Nikoli Taveliću što su mi pomogli u potrebara. — Pavao Rakulić, Jesenice
 ... za primljene milosti i preporuča se za zdravlje i uspjeh u životu. — Dragica Mravunac, Eisenberg
 ... i sv. Anti za primljene milosti. — Ivan Novaković, Pučišća (Brač)
 ... Gospo od brze pomoći i svima Božjim ugodnicima za pedeset godina sretnoga braka i za neočekivano ozdravljenje mo- ga supruga. — Evica Vuković, Sl. Brod
 ... sv. Josipu i sv. Maloj Tereziji za veliku primljenu milost. — Marija Matasović, Vel. Kopanica
 ... Gospo od brze pomoći i sv. Antunu za sljivo zdravlje i za druge dobivene milosti. — E. A., Črnkovci
 ... za primljene milosti, za zdravlje i uslišane molbe. — Heda Kovačić, Trsat — Ri- jeka

... i sv. Josipu za primljene milosti. — Z. S., Zagreb
 ... sv. Nikoli Taveliću i o. Leopoldu za udijeljenu milost. — Danica Petričević
 ... i sv. Josipu za primljene milosti. — Bogumil Čeh, Piternica
 ... na svim primljenim milostima a posebno na ozdravljenju od teške bolesti. — M. M., Potok, Osekovo
 ... sv. Antunu i o. Leopoldu za moje zdravlje i blagoslov u kući. — Eva Grgić, Otok kod Vinkovaca
 ... sv. Anti i Petru Barbariću za niz uslišanja. — Janja, Busovača
 ... sv. Anti i o. Leopoldu za primljenu milost. — N. Z., Vis
 ... sv. Anti, sv. Nikoli Taveliću i sv. Judi Tadeju za primljene milosti u životu. — Anica Č., Vareš
 ... i sv. Antunu za primljene milosti. — T. S., Otrovanec
 ... sv. Antunu i o. Leopoldu za primljene milosti a napose za ozdravljenje. — Pavica Pletikapić, Karlovac
 ... sv. Anti i svim svetima što su mi pomogli u velikoj nevolji. — Anto iz Kreševa
 ... uz preporuku Gospo od brze pomoći za svoje potrebe. — Ivica M.
 ... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Vidu na utjehi i pomoći. — Milka, Orešovica

**PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZASTITI!**

nove knjige

Stanko Radić: »I KRUHOKRADICE GLADUJU«, str. 296. Cijena 50 d. plus poštarnina. To je pri- ručnik za propovjednike, komentari čitanja za vjernike. Naručuje se na adresu: Stanko Radić, 58.330 Gradac n/m.

Dr Čedomil Čekada: »GOSPODIN GOVORI«, str. 256. Cijena 35 d. To je 3. svezak propovjedi »na riječi Kristove iz Evandela«. Naručuje se na adresu: Čedomil Čekada, 50.000 Dubrovnik, Put bratstva i jedin. 20.

Živko Kustić: »VELIKE RELIGIJE SVIJETA«, str. 104. Cijena 20 d. To je popularan i sažet prikaz hinduizma, budizma, kineskog doumljivanja, svijeta islama i židovskog saveza s Bogom. Naručuje se na adresu: Kršćanska sadašnjost,

41.000 Zagreb, Marulićev trg 14.

Mario von Galli: »ŽIVLJENA BUDUĆNOST FRANJO ASIŠKI«. Cijena 35 d. Naručuje se na adresu: KS, Zagreb, Marulićev trg 14.

Miroslav Šorković: »HRVOJE VUKČIĆ HRVATINIĆ«. Neke misli o potrebi valorizacije toga velikana i njegova doba, izdano u povodu izdaja kopije Hrvojevih hrvatsko-glagoljskih Misala iz XV. stoljeća. Naručuje se: HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1974.

Damir Mudrinjak: »MAKSIMIR NEKAD I SAD«. Monografija-vodič. Objavljeno prigodom 180.-ob- ljetnice utemeljenja parka. Naručuje se kod HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1974.

Jeste li podmirili pretplatu?

»Ustani, uzmi dijete i njegovu majku pa bježi u Egipat i budi ondje dok ti opet ne kažem, jer će Herod tražiti dijete da ga ubije« (Mt 2,13).

»Nemojte misliti da sam došao donijeti na zemlju mir! Nisam došao da donesem mir nego mač« (Mt 10,34).

»Mir vama!« (Iv 20,19-20).

Isus Krist-mir i nemir svijeta

Mir je jedna od parola koja se danas najčešće čuje, no tom se riječu obično misli na mir u svjetskim razmjerima. Ipak, to je stvarnost za kojom čovjek čezne i u manjim sredinama u kojima živi, a želi je ostvariti i u vlastitoj osobi. Hebrejska riječ **šalom, mir**, služila je Židovima kao riječ pozdrava u razgovoru ili pismu, a označavala je sva materijalna i duhovna dobra. To dobro, mir, smatralo se darom Božjim: tko se u Boga uzda, može spavati u miru (Ps 4,9). Božja prisutnost jamči za mir (Ez 34,25-30), dok prisutnost grijeha znači rušenje mira (Jer 6,14). Proroci su za budućnost navješčivali ostvarenje konačnog mira koji će donijeti »mironosni knez« (Iz 9,5 sl.).

No Isusov dolazak u svijet nije bio u svakom smislu mironosan, kako bi se to moglo očekivati, kao što ni starozavjetni Božji zahvati u Izraelovu povijest nisu uvijek značili neposredan ovosvjetski mir: Bog je zahvaćao zovući svoj narod iz Egipta u nesigurnu budućnost, šaljući ga u progostonju u Babilon. No baš se u tim dogadjajima obnavljala Izraelova vjera i uzdanje u Gospodina, koji je izvor mira. Uz Isusov dolazak anđeli su navjestili mir Ijudima na zemlji. No dok su pastiri doživjeli nešto od tog mira, u Heroda je isti Isusov dolazak unio dubok nemir. Pa i u samu je nazaretsku obitelj Isus unio izvjesni nemir: zabunu u sv. Josipa nakon navještenja Gospu, putovanje u Betlehem, zabrinutost pred Herodovim hiromima, bijeg u nesigurnu tudištu.

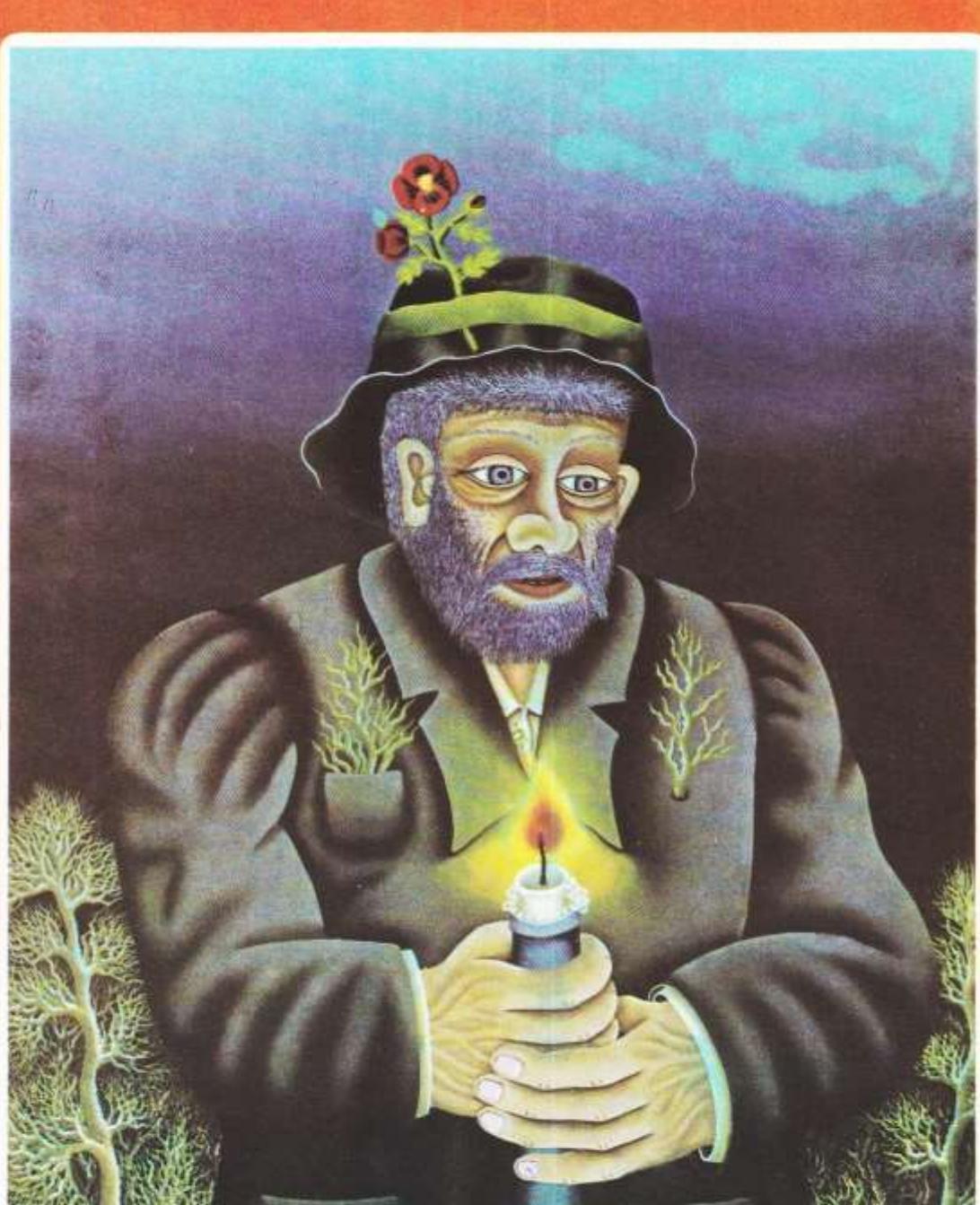
U svom se javnom životu Isus pokazuje kao mironosac. Skrušenoj grešnici, koja suzama pere njegove noge, progovara: »Oprošteni su ti grijesi... Tvoja te vjera spasila. Hajde u miru« (Lk 7,48-50). Farizej koji je ugostio Isusa i gledajući taj dogadjaj posumnjavao u Isusovo proročko poslanje, nije zasluzio sličnog ohrabrenja. Svoje učenike Isus poučava da se predstavljaju pozdravom mira kad budu išli propovijedati (Mt 10,12-13). Pavao u pozdravi-

ma na početku svojih poslanica uvijek udružuje »milost i mir«, dajući na znanje da je milost i izvor i temelj mira. On će čak reći da je Isus Krist »naš jedini mir« (Ef 2,14). Isus Krist se pokazao kao mironosac nakon uskršnjuća kad je apostole u jednom ukazanju dva puta pozdravio s »mir vama« (Iv 20,19-20). Svojom prisutnošću unio je mir i u učenike na putu u Emaus (Lk 24,13-32). Uskrsli je, dakle, izvor mira na mladu Crkvu. Kad je on obećao da će biti sa svojima do svršetka svijeta, tada je bez sumnje obećao svoju mironosnu prisutnost u Crkvi za svu budućnost.

No ima nešto paradoksalno u mironosnoj Kristovoj ulozi. Kristov mir ne znači osiguranje protiv materijalnih, elementarnih, ekonomskih i drugih nedrača. Marija i Josip doživjeli su tegobe izgnanstva sačuvavši istinski mir, dok ga Herod uza svu sigurnost svoje vlasti nije posjedovao. Očito da postoji mir koji to nije, kao i nemir vanjskih okolnosti pod kojima se krije veliki dar istinskog mira. Javna grešnica koju je Isus poslao da ide »u miru« možda nije ostala pošteđena od sredine i nije se lako integrirala u pošteno društvo, no te njene nevolje nisu je više mogle uzdrmati ni uznemiriti u temeljima.

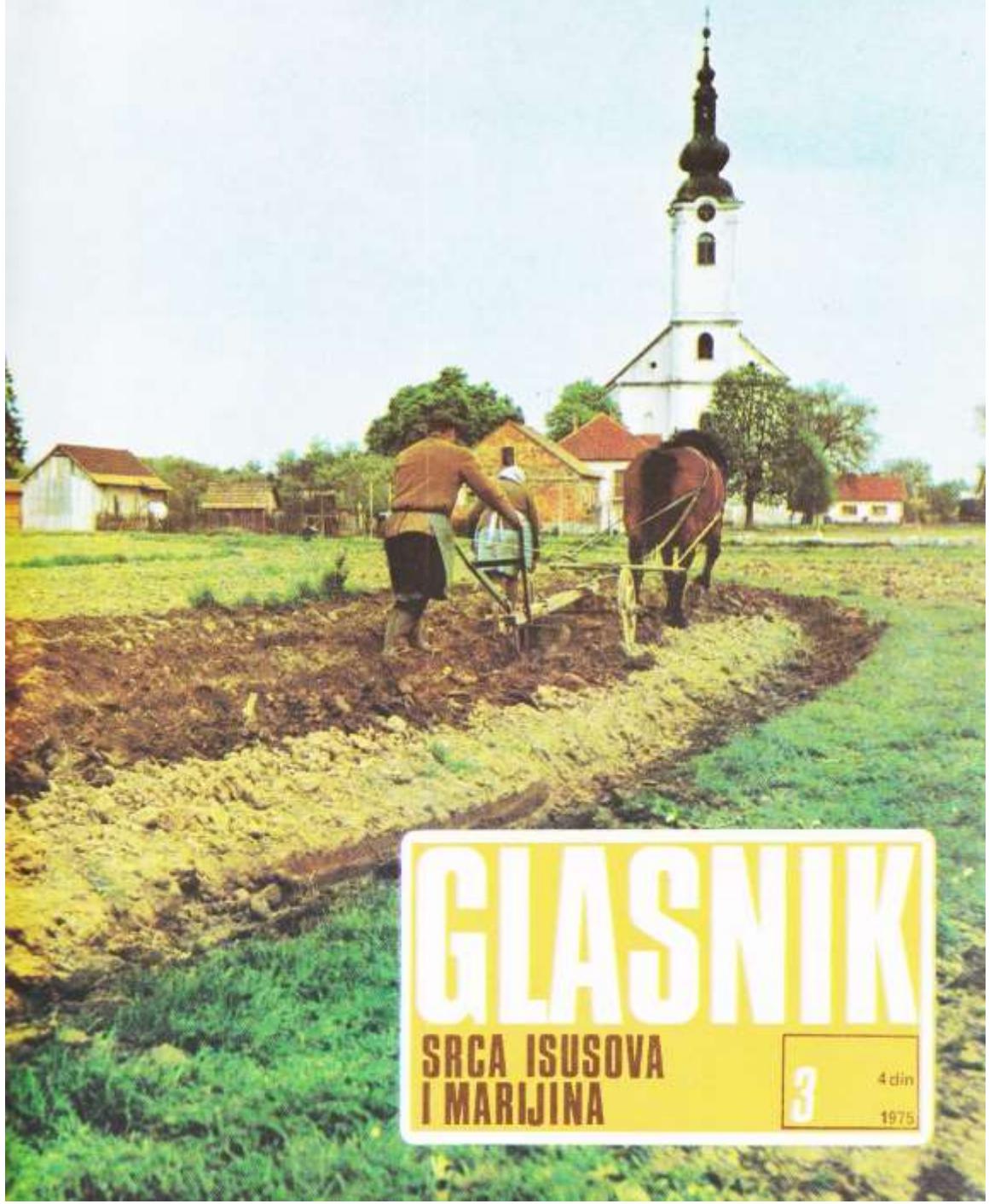
Vjernik će se nesumnjivo, unatoč svom poštenju, pokratkad naći u situacijama kao sv. Obitelj u bijegu u Egipat. Njegovo prijanje uz Isusa Krista unosiće neki »razdor« u najbližu sredinu. On će doživljavati blaženstvo proganjениh radi Isusova imena. No paradoks Isusovih učenika upravo je u tom da i u tim okolnostima mogu očuvati fundamentalni mir koji Bog daruje: »Duše su pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče nikakva muka. Očima se bezbožničkim čini da oni umiru, i njihov odlazak s ovog svijeta kao nesreća; i to što nas napuštaju kao propast, ali oni su u miru« (Mudr 3,1-3). »Ostavljam vam mir; mir, i to svoj, dajem vam. Ja vam ga ne dajem kakav svijet daje. Neka se ne uznemiruje i ne plasi vaše srce« (Iv. 14,27).

Martin Kopričanec: ZIMA, 1973.

LEDE·STUDENI·BLAGOSLIVAJTE·GOSP
ODA·HVALITE·I·UZVISUJTE·GA·DOVIIJE
KA ·Da·3·69·

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

3

4 din

1975

PROLJETNE BRAZDE

Snimio: Tonči Trstenjak

Počelo je, počelo! Orač je zarinuo oštricu pluga u tlo i potjerao konja parajući zemlju u želji da je prieređi za sjetvu. I on, i njegov konj, i zemlja počivali su ove zime da bi sada nanovo započeli ciklus oranja, sijanja, rasta, plođenja i ubiranja plodova. Svakog proljeća, svake godine, uvijek iznova, tako sa strahom u srcu orača, hoće li sve teći svojim normalnim prirodnim tokom i uroditи obilnom ljetinom. Oni su učinili sve što je trebalo. Sada može doći suša, voda, tuča, i uništiti sav trud i sve očekivanje. Nije li to upuštanje u avanturu sa sasvim neizvjesnim učinkom?

Uvijek iznova i uvijek isto! Ponekad nam se čini da je ovaj naš život previše monoton i previše riskantan. Uvijek se nešto mora riskirati, uvijek se mora nositi u srcu strah za neizvjesnu budućnost. I zato svi težimo za nekom sigurnošću, nadajući se da ćemo je steći čim dovoljno zaradimo, čim budemo imali dovoljno novaca. A to je zapravo najprozirnija varka što je osvojila modernog čovjeka.

Naša je sudbina potvrđivati se svaki dan iznova, kao početnik na ispitu života. Ni trijumf uspjeha ne smije nas izbaciti iz ritma dnevne borbe za život. Ljudi brzo zaboravljaju naše zasluge i ne trpe one koji žele spavati na svojim lovorkama. I lovorike brzo uvenu. Potrebno je zapravo imati volju orača, pa i nakon neuspjeha ponovno uhvatiti čvrsto plug u svoje ruke i zaorati novu brazdu.

Bog je uvijek spreman da nam pohiti u pomoć kao dobri Otac. Ako dosad niste uspjeli, pokušajte ovaj puta u društvu s Njime.

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja preplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Preplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975

GODINA 66. OŽUJAK BROJ 3

S A D R Ž A J

POZIV U INTIMNI ISUSOV ŽIVOT,	
P. Bulat — — — — —	80
ZNAK SRCA, J. Ladame — — —	81
KAKO POMOĆI ALKOHOLIČARIMA?,	
P. Bulat — — — — —	84
DIJALOG IZMEĐU ZNANOSTI I VJE-	
RE — — — — —	86
AM — OSTVARENJE OPĆEG SVEĆE-	
NIŠTVA, V. Pribanić — — —	87
ŠTO ISUS KRIST NUDI MLADOMU	
ČOVJEKU?, B. Nagy — — —	88
LJEPOTA LUDOSTI KRIŽA, J. Visko-	
vie — — — — —	90
AUTOSTOPERKA, T. Trstenjak —	92
PRIZNANJE MAJCI TEREZIJI ĆIBA-	
RIĆ — — — — —	94
BOROVICA SPAJA STARO I NOVO	
GOSPODINE, DAO SI, M. Stanić —	96
SVAKE SE GODINE NAJMANJE JED-	
NOM ISPOVIJEDI! — — —	97
POČETAK SVETIM TAJNAMA, P. Be-	
lić — — — — —	98
U IME EUHARISTIJSKOGA KRISTA	100
VRATI NAM SE, MAMA!, M. Cvitku-	
šić — — — — —	102
TEORIJA I PRAKSA MISIJSKOG APO-	
STOLATA, J. Antolović — — —	103
OPROSTIO SAM SE S BOŠONTIJEM,	
A. Gabrić — — — — —	104
VIJESTI S OBRONAKA HIMALAJE?	
S. I. Stakor — — — — —	105
NOVA CRKVA U LUSAKI, B. Fostač	106
OTAC LUČIĆ O POSVETI CRKVE U	
MUMBWI — — — — —	107
ZAHVALNICE I KNJIGE — — —	109
ISUS KRIST — TEŽIŠTE SVIJETA, F.	
Pšeničnjak — — — — —	110

riječ určništva

Ulazimo u sveto korizmeno vrijeme. Što nam ono donosi?

U ovom broju Glasnika mlađi suradnici iz Zagreba stavljuju pred nas ISUSA KRISTA kao onoga koji »osmišljava« život i koji je »nesumnjivo najmarkantniji lik u povijesti čovječanstva«.

Ali do Isusa Krista dolazi se obraćenjem iz onoga što se zove grieh. — »Autostoperka«, »Kako pomoći alkoholičarima?« Vrhunac susreta s Kristom je obraćenje u dobro obavljenoj sakramentalnoj svetoj isповijedi — »Svake se godine najmanje jedanput ispovjedi!«

Svako obraćenje počinje krizom, momentom ili stanjem koje u sebi uključuje neku vrstu trpljenja; sa sukobom, napetošću, trzajem, podvojenošću, konfliktom. Za vrijeme obraćenja duša postaje bojno polje građanskog rata i u njoj se nužno postavljaju pitanja o smislu života, o ispravnosti životne linije.

Sve dok čovjek ima uspjeha i dobro zdravlje — govori poznati biskup Sheen — ta se pitanja ne postavljaju. Duša, koja ima samo izvanske interese, ne brine se za Bo- ga ništa više nego bogataš čije su žitnice pune. No kad one izgore, duša je odjednom prisiljena da pogleda u samu sebe, da ispita korijenje svoga bića i da zaviri u bezdan svoga duha. Taj izlet nije ugodno putovanje po ljetnom danu, nego tragično istraživanje u nemogućnost, da smo zanemarili blago koje rda ne nagriza, moljac ne izjeda i razbojnici ne kradu.

Nisu li baš udarci koje primamo po vlastitoj koži, u našim obiteljima i drugima nedaćama, veliki pozivi na obraćenje? Rečeno je — za vrijeme mira spremaj se na rat!. Mi kršćani to bolje tumačimo kad kažemo: za vrijeme bure i rasapa spremi se da sretneš Boga! Uz jedan uvjet: da se smirimo i razmišljamo.

Neka nam ovaj broj Glasnika u tome pomogne!

Poziv u intimni Isusov život

Dubok razlog otpora na koji danas na-
ilazi pobožnost Srcu Isusovu krije se u kri-
zi duhovnoga i milosnoga života u današ-
njoj Crkvi.

Iz nepoznavanja života u Isusovoj in-
timnosti proizlazi zaboravljanje duhovnog
prvenstva i praktičan prezir molitve i tra-
ženja Boga. Prema tome, shvatljivo je što
pobožnost Srcu Isusova, koja ima voditi
duše do posjedovanja Spasiteljevih osjeća-
ja, do prodiranja u tajnovite dubine njego-
ve ljubavi, do sve većeg sjedinjenja s Isu-
som koje stari mističari simboliziraju kao
»izmjenu srdaca«, sve više pati od odbro-
nosti.

Na prvo mjesto stavlja se briga oko
ljudskog blagostanja, zatim na vanjštinu
pastoralnoga i apostolskoga nastojanja, on-
da posve otraga promatraju se dogmatska
pitanja, ali bez dovoljne brige za duhovni
milosni život. To jest, bez dovoljno brige
da se duše dovedu u osobni dodir s Bogom,
da napreduju u božanskoj intimnosti uz
pomoć molitve i asceze, te da se, napokon,
predaju djelovanju milosti, koja čisti i pre-
obražava. Upravo je to, naime, kršćanski
život duše, a ne kakav pomodarski san ili
neka vrsta religioznoga pjesništva.

»U mojoj kući manjka molitva«, tužno
povjerava Bog jednom mističaru našeg vre-
mena. To je bitna kriza u današnjoj Crkvi.
Ne treba se onda čuditi što postepeno slabí
pobožnost Srcu Isusovu. Kako da se shva-
ti njezina važnost kad se u praksi otklanja
ljubav Kristova, kad se ne ide za tim da
ona bude razlog života i snažan poticaj svih
naših čina?

Potrebno je, dakle, vratiti se unutraš-
njem, duhovnom, milosnom životu. Treba
da sjedinjenje s Isusom bude cilj što ga
traži kršćanstvo danas, kao što je to tra-

»Treba bistro promatrati situaciju ove
pobožnosti, koja je prividno izgubila
svoje značenje. Međutim, treba je smi-
ono braniti i naučavati.«

Jean Ladame

žilo jučer, da se dopusti dušama da slo-
bođno odgovaraju posebnom pozivu koji se
upravlja svakoj od njih prema Božjem pla-
nu — da se ljubav dade na akciju i na agi-
taciju. Danas dušama treba objavljivati Bo-
ga ne kao Boga filozofa, nego kao Boga
živoga, Boga osjetljiva za srca, o kojem go-
vorii Pascal, Boga koji se približava ljudima
jer ih žarko ljubi vječno i neizmjerno.

ZNAK SRCA

Covjeku koji je molio Boga da mu po kaže svoje lice, Utjelovljena Riječ pokazala je svoj ljudski lik za zemaljskog života. Kršćaninu koji to isto moli danas već je odgovorio Isus kad se ukazao u Paraj-e-Monialu. Pružio mu je više nego što je molio rekavši: »Gle Srce koje je ljude tako ljubilo.«

»Gle! Isus nam pokazuje svoje probodeno Srce. Nismo molili drugo nego da na njegovu licu vidimo odraz njegove dobrote. On nam pokazuje njezin izvor. Željeli smo da po njegovim crtama upoznamo njegovu osobu. Ovdje nam se ukratko prikazuje znakom koji nam otkriva njegovo najintimnije i najdublje biće.

Srce, naime, ovdje ne označuje u prvom redu mišić, nego simbol. Kao što fiziološko srce podržava život razgoneći krv po čitavom organizmu, i kao što prestanak tog njegova rada označuje smrt, tako je »moralno srce« kod čovjeka središte njegova duhovnoga života. Ono čini nutrinu razumnog i slobodnog bića.

Zivotinje imaju fizičko srce, no ipak se ne kaže da imaju srca, nego dokazuju da osjećaju. Naprotiv, Bog nema fiziološkog srca, premda se na raznim stranicama Sv. Pisma govorи o Božjem Srcu.

Budući da ljudski pokreti i osjećaji tako djeluju na fizičko srce da zaustave njegovo kucanje, ljudi ga općenito smatraju naravnim znakom. Međutim, premda je taj simbol vrlo jednostavan, ipak je katkada teško označiti njegovo značenje. Njegova kompleksnost dolazi od samog njegova bogatstva.

Često se »moralno srce« izlaže pogibijima da se ograničava na samu osjećajnost, štoviše, na strasti. U svakom slučaju označuje ljudske bitne težnje, bile one plemenite ili nastrane: »Velike misli dolaze iz srca.« Sam Isus veli kako iz srca proizlaze preljubi, zloča mržnje. Zbog toga Bog

koji nadvisuje našu vanjštinu, ispituje »bubrege i srca«, to jest naše duboke nakanе, a ne naše vanjsko vladanje, naš ugled.

Također više nego težnje označuje naše srce bistru volju koju vodi razum. Prema tome, srce upravlja osjećajima, gospodari strastima, odlučuje neograničenom slobodom. U tom je slučaju nešto potpuno oprečno osjećanosti. I premda je ne isključuje, upravlja njome i stavlja je pod vlast razuma. Božje Srce znači samu bit onoga koji je ljubav. I tako je Srce znak koji najbolje predstavlja čovjeka. U biću iznad reda materije i duha koje bi se moglo prikazati mišicom i mozgom, objavljuje srce red ljubavi. Zbog toga su nekoć heroji, glavari, htjeli da im tijelo počiva na tom mjestu, u toj crkvi, da pokazu posebnu privrženost tom mjestu, toj crkvi. I danas, želeći da nekoga označimo da je dobar i požrtvovan, govorimo da ima dobro, plemenito, veliko srce. O majkama se govori da misle srcem. S onima s kojima smo intimni govorimo od srca k srcu.

Otvoreno Srce Kristovo simbol je raspetoga Isusa. Sv. Pavao veli kako želi da poznaje samo raspetoga Isusa. »Ljubio me je i predao se za me«, progovara Apostol. »Pokazujući vam svoje otvoreno Srce«, progovara Gospodin jednog dana sv. Katarini Sienskoj, »želim da upoznate tajnu moga Srca, da vidite da sam ljubio mnogo više negoli sam mogao pokazati svojom konačnom patnjom.« »Tvoje Srce ti je ranjeno«, kliče sv. Bonaventura, »da mognemo pomoći vidljive rane vidjeti nevidljivu ranu tvoje ljubavi.«

Iz knjige J. Ladame-a »Ce Coeur si passionné«, koja doskora izlazi na hrvatskom jeziku, a izdana je u Parizu 1974. godine.

Isusovci bez tajni

Vrijeme isusovačkih tajni — ako je i postojalo! — sigurno je sada prošlo. To je utisak svakoga čovjeka koji otvori Godišnjak Družbe Isusove 1974.-1975. Ovaj je čitav posvećen važnom događaju koji se upravo odvija u Rimu, a to je 32. generalna kongregacija Reda.

Osnovna značajka kongregacije je u tome da je bila dugo i brižno spremena i da su u tome spremaju sudjelovale mnoge redovničke zajednice.

Samo šest godina prošlo je od prijašnje kongregacije, ali u to kratko vrijeme tako brzih i neočekivanih promjena u Crkvi, koje su i isusovci osjetili, bilo je potrebno, kako kaže general Arrupe, »podvrći našu sadašnju situaciju dubokom, objektivnom i otvorenom ispitu«. Raspravlja se o mnogobrojnim temama. Među njima ističu se: izvor-

na slika isusovca, apostolsko poslanje, redovnički život, siromaštvo, zavjet poslušnosti Papi i mnoštvo drugih pravnih pitanja koja se tiču unutrašnjih odnosa u Redu.

Sav posao koji se odvija usmjeren je prema budućnosti, da se zacrtaju smjerovi rada isusovaca u Crkvi i u svijetu, i u pitanju razlikovanja duhova, socijalnoga apostolata, odgojnoga rada, sredstava društvenih priopćivanja, ateizma, mladeži i zvanja i podmlatka.

Sto sude isusovci o svojoj kongregaciji? Godišnjak donosi mišljenja 15 članova Družbe iz čitavoga svijeta. »Pred krizom od koje trpi Crkva i suvremenii svijet — piše, na primjer, P. Engelbert Mveng, Kamerunac, poznat zbog svojih izdanja povijesti i arheologije, kao i zbog monografija o umjetnosti i pjesništvu Kameruna — a koja je kriza vjere u Boga i kriza vjere u čovjeka, potrebno je da Družba djelotvorno objavi svjedočanstvo nade koja živi u nama, a utemeljena je u Isusu Kristu. Među tradicionalnim aktivnostima Družbe, osobito u zemljama Trećega svijeta, treba se posvetiti općenito odgoju, osobito odgoju mlađih. A to je prvotna zadaća koju je Družba uvijek izvršavala.«

Generalna kongregacija znači odlučnu prekretnicu za Družbu Isusovu. Naša molitva za nju jest i molitva za Crkvu i za sve narode u kojima Družba djeliće.

ISUSOVCI NA XXXII.
GENERALNOJ KONGREGACIJI

Naše hodočašće u Rim

Pošto je Sveta godina proslavljena u mjesnim Crkvama na cijeloj kugli zemaljskoj, na Badnjak 1974. godine otvorena je za sav kršćanski svijet u srcu katolicizma u Rimu. Stoga će 1975. godine iz svih krajeva svijeta krenuti hodočašća prema Vječnom gradu.

Prema zaključku naše Biskupske konferencije naše narodno hodočašće u Rim održat će se od 30. travnja do 3. svibnja, a posebno hodočašće mladih od 22. do 26. kolovoza 1975.

Putovati se može vlakom, autobusom, avionom, autom. Prijave neka se dostave vlastitom župniku. Svaki neka se sam pobrine za potrebne putne isprave.

Bosanski biskup u Bizovcu

Na misijsku nedjelju prošle godine lijepa slavonska župa Bizovac proslavila je svetu jubilarnu godinu i susret sarajevskoga pomoćnoga biskupa dra Tomislava Jablanovića s vjernicima doseljenim iz Bosne, najviše s Kupresa, gdje je on prije bio župnik.

U svom pozdravu domaći župnik preč. Mato Bešlić izrazio je radost i zahvalnost zbog tog susreta. Istaknuo je ne samo povijesnu vezanost Bosne i Đakovačke biskupije, nego i ljubav kojom je pokojni bizovački župnik Ilija Anaković, skupa s vjernicima Bizovca, za rata dočekao doseljenike

iz Bosne, a Providnost kao da se htjela odužiti: njegov naslijednik, pokojni Lukić, dolazi iz onih strana službovati u Bizovac. Naglašeno je da je ovo vjerovatno prvi posjet takve vrste i da ne bismo smjeli zaboraviti niti našu unutrašnju migraciju. Dok mi, naime, idemo za našim vjernicima čak preko oceana, i naši ovdje doma treba da osjete što veću brigu i ljubav Crkve kojom ih pratimo i o njima vodimo računa.

Msgr. Jablanović se zahvalio toplim riječima, održao svečani pontifikal i održao krasnu homiliju, pozvavši vjernike da ostanu

vjerni Majci Crkvi i Majci Domovini (»da nam Domovina ne bude samo lijepa, nego i naša«).

Na kraju je dirljivo govorio sakupljenoj zajednici i osječki liječnik dr Vlašić, i sam porijeklom iz Bosne. Posebno ih je pozvao da ostanu vjerni tradiciji i da sačuvaju zdrave obitelji s brojnom djecom.

Biskup je iz Bizovca otišao razdragan, a vjernici su bili tim susretom obradovani. Tom prilikom podijeljeno je oko tisuću svetih Prćestii, a nekoliko stotina vjernika upisalo se u Djela misijskog apostolata.

Hrabo, mučenice Božja!

»Dragi urednici, najprije vas pozdravljam: Hvaljen Isus i Marija. Ja sam vaša čitateljica oko osam godina. Jedva čekam kad će doći Glasnik Srca Isusova. Volim ga. Sve je lijepo što u njemu piše. A najviše me zanimaju vijesti iz Indije od naših misionara.

Ja sam priprosta seljanka, preko 40 godina stara, imam četvero djece, a 24 godine sam u braku... Moj je muž teški alkoholičar. Sve godine sam nekako gurala, no sada malaksavam. Prošle nedjelje išla sam na Misu i kad sam došla kući, na sve mire načine me izazivao. Odlučila sam šutjeti. Ali on psuje Boga, Raspetoga Krista, svećenike napada najružnijim riječima. Nešto sam izuzila i dobita sam teške šamare po glavi. Jako sam bolesna, pa vas lipo molim pomožite mi u toj teškoj situaciji. Molim sve čitatelje da se pomole Bogu za njega jer me strah ovih teških psovki. I ako se ne poboljša stvar, ja ču zlo napraviti. Kada psuje, ja molim dragu Gospu, a on još bjesnije psuje. Već sva drhtim od gruboga višanja, pa vas molim da ne kažete da je bez veze pisano, jer sam u krajnjoj bijedi duhom. Nije li to poziv svima nama da u ovo korizmeno doba sve učinimo kako bi bič alkohola prestao harati...?

KNJIGA S 11 KRIŽNIH PUTOVA

Zelite li što dublje uroniti u tajnu Kristove muke u ovo sveto korizmeno vrijeme, nastojte nabaviti zbirku od 11 križnih putova pod naslovom »S ISUSOM NA GOLGOTU«. U njoj ćete naći biblijski, Marijanski, Socijalni križni put, Križni put Crkve, Križ i krštenje, Križ i Euharištija, Križ i ženidba, Križni put svećenički, i još nekoliko drugih. Knjižica može poslužiti za zajedničko obavljanje te pobožnosti, a mogu se njom poslužiti i pojedinci. No osim toga može poslužiti i za razmatranje. Naručuje se na adresu: Rudolf Breber, 41001 Zagreb, pp. 699, Paloticeva 33. Cijena joj je 30 dinara.

Prije nego što alkoholičar dođe na liječenje, prode 5 do 10 godina. U tom vremenu on se kreće u društvu drugih alkoholičara te zapušta obitelj i rad. Liječenju alkoholičara mora predvidjeti osim medicinskog dijela i preodgajanje kojim će se ukloniti sve one negativne strane ponašanja što ih je alkoholičar tijekom dugogodišnjeg alkoholičarskog »staža« stekao. To nije lako postići.

NAPUSTITI STARU SREDINU

U tijeku vlastitoga alkoholizma alkoholičar je izgubio prijatelje, a u alkoholizmu stečeno društvo mora napustiti, ako se želi izlječiti.

Već je odavna poznato da će liječenog alkoholičara najbolje razumjeti liječeni alkoholičar. On je, naime, prošao iste teškoće, susreo u tijeku liječenja iste prepreke i svojim će iskustvom najbolje moći savjetovati drugog alkoholičara kako da postupa, kako da izbjegava opasnosti koje se ispriječe na putu njegova liječenja i kako da se ponovo uključi u pozitivnu društvenu djelatnost.

Zbog toga je potrebno da se organiziraju društva liječenih alkoholičara. Prva takva društva osnovana su u razdoblju između dva rata u Americi.

U SRH su osnovana društva bivših alkoholičara — »Klubovi liječenih alkoholičara« — 1965. Ona i danas postoje gotovo u svim republikama Jugoslavije.

AKTIVNOST KLUBOVA

Najvažnije je načelo takvih klubova: alkoholičar treba da aktivno djeluje u liječenju svoga alkoholizma, kao i alkoholizma drugih alkoholičara. Treba izmijeniti stajalište prema alkoholičaru: on treba da od objekta liječenja postane aktivan subjekt, ravnopravan partner u terapijskom procesu.

Svoju aktivnost klub provodi:

1. Redovitim terapeutskim sastancima, koji se održavaju najmanje jedanput tjedno, uvijek istog dana i u isto vrijeme.

2. Rad s članovima obitelji obično se odvija na posebnom sastanku, ali su neki klubovi stekli izvanredna iskustva i u zajedničkom radu, tj. na takvim sastancima na kojima uz alkoholičare sudjeluju i članovi njihovih obitelji.

KAKO POMOĆI ALKOHOLIČARIMA?

Alkoholizam je kronična bolest, koja dovodi do promjene u pošanju, do ekonomskog i uopće socijalnog propadanja. Iznijet ćemo ovdje nekoliko načela o liječenju od te bolesti prema knjizi dr. Vladimira Hudolina »Što je alkoholizam?«.

3. Patronažna služba. Organizira je klub liječenih alkoholičara, a predstavlja prijateljsku kontrolu i pomoć.

4. Društveni i zabavni život ide prije svega za tim da učvrsti veze među članovima kluba, da među njima stvori dobre prijateljske odnose te da pruži alkoholičaru vrijednu, pozitivnu zamjeru za društvo u kojem se kretao prije, dok je bio.

5. Proučavanje alkoholizma važan je zadatak svakog člana kluba. Nemoguće je stvoriti novu kvalitetu odnosa ako alkoholičar ne proučava svoju vlastitu bolest. U tijeku liječenja alkoholičara u Centru za proučavanje i suzbijanje alkoholizma u Zagrebu zahtijeva se da ne samo bolesnik proučava svoju bolest nego da to čine i članovi njegove obitelji. Nakon tri tjedna alkoholičar i članovi njegove obitelji treba da polože i ispit iz alkoholizma.

6. Stvaranje dobrih meduljudskih odnosa. Svaki član treba da se veseli svakom, pa i najmanjem uspjehu svakoga člana. Isto tako nije dobro očajavati nad neuspjehom. Neuspjeh treba da potakne na razmišljanje i na zajedničku akciju.

7. Suradnja sa svim stručnim i društvenim snagama koje se bave suzbijanjem alkoholizma logična je sama po sebi.

8. Uključivanje liječenog alkoholičara u društvo. Sam rad kluba i aktivnost člana u klubu nije društveno-politički već terapeutski i odgojni rad, koji alkoholičar provodi radi sebe, radi svoje obitelji i radi svojih prijatelja.

TRAJNA APSTINENCIJA

Treba zapamtiti da jednom liječeni alkoholičar nikad više ne smije piti. On ne smije uzeti ni najmanju količinu nikakvog alkoholnog pića. Alkoholičar je zauvijek izgubio mogućnost kontrole nad alkoholnim pićem. Zbog toga se jednom liječeni alkoholičar mora do kraja svojega života potpuno uzdržavati od alkoholnih pića.

Da bi to alkoholičar postigao, prijevo je potrebno da se i članovi obitelji s kojima živi suzdržavaju od svakog alkoholnog pića.

Tu se često čine pogreške. Nije rijetkost da žena, ukučani ili prijatelji savjetuju alkoholičara da piće samo kod kuće, da piće pivo, da piće lakša alkoholna pića, »a ne rakiju« itd. Sve su to žalosni primjeri neupućenosti i najčešći su uzrok što jednom liječeni alkoholičar ponovno upada u alkoholizam.

(Prema knjizi dr. Vladimira Hudolina »Što je to alkoholizam?«)

MOTIVI ALKOHOLIZMA

BRAĆA PIJU

POTICAJ OKOLINE

SUKOB U BRAKU

SUKOB U PORODICI

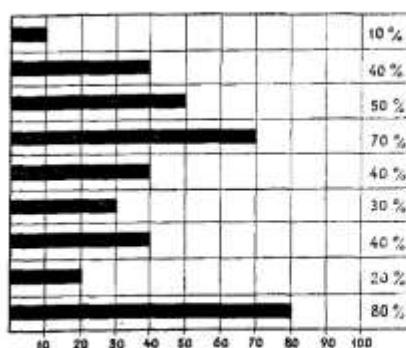
SUKOB NA RADNOM MJESTU

NEVJERSTVO ŽENE

IMPOTENCIJA

PIJE SAM

PIJE U DRUŠTVU

Dijalog — velika riječ za međuljudske odnose. Prvi i najvažniji dijalog treba uspostaviti između čovjeka i Boga. Vječni tražitelj istine, pravednosti, ljubavi i sreće mora u razgovoru s Bogom naći svoj pravi put.

Veliki problem znanosti i vjere jest u pravom razgraničavanju područja. Oba su vrlo različita, no zapravo se odlično nadopunjaju. Putovi su različiti, ali istina je samo jedna. Mnogo sukoba, nesporazuma, pa i prolivene krvi, bilo je kad su učenjaci htjeli svojim pojmovima i zakonima iskustvene, empirijske i »rukopipateljske« znanosti operirati i na vjerskom području. Pa i obratno: vrlo velike pogreške i krivice činili su vjernici kad su htjeli kroz znanost vjerskim »aršinima«. To su uistinu dva različita, razdijeljena, ali ne suprotna područja.

Gdje je bilo i gdje još ima nesporazuma? Gdje su bili izvori sumnje, sukoba i krivica na oba područja? Kako da obje strane pomognu jedna drugoj? Sve to neka otkrije iskren, povjerljiv, strpljiv i dugotrajan dijalog.

Zanimljiva je činjenica da je Crkva svagdje kamo je dolazila objavljivati Kristovo evanđelje osnivala škole i sveučilišta. Svjedok je toga i naš narod, u kojem je Crkva podigla prve niže i više škole. Pa i sveučilište u Zagrebu u modernom smislu riječi, u prvom redu je djelo velikoga biskupa Štrosmajera. Ona i danas ima veliko povjerenje prema znanosti, osnivajući škole u krajevima gdje to civilna vlast ne može učiniti. Vjera se — da tako kažemo — ne boji znanosti. Zanimljiv je pak strah nekih ateista da ne bi vjera na neki način izopaćila znanost... Dijalog je tu vrlo potreban.

Osim dijaloga s Bogom po molitvi, u kojoj preporučujemo taj veliki problem svijeta i Crkve Bogu — beskrajnoj Istini, postoji i drugi način dijaloga. A to je pravi, pošten, uvjerljiv i djelotvoran dijalog dobrog primjera i ljudskoga života. Bez toga će svaki drugi biti borba s mlinovima na vjetar.

DIJALOG IZMEĐU ZNANOSTI I VJERE

AM ostvarenje općeg svećeništva

Što ćete učiniti s kutijom napolitanki u društvu prijatelja? Hoćeće li ih sami jesti, a prijatelji će gledati? Ni govora! Ponudit ćete prijatelje, podijeliti ćete s njima. Zašto? Zato što prijatelje ljubite, a svaka prava ljubav neodoljivo daruje, dijeli.

Isus Krist je utjelovljeni ideal najsavršnije ljubavi. Zato Njegovo Srce najviše dijeli. Zato je Isus podijelio sa svojom Zaručnicom-Crkvom i svoju velikosvećeničku službu. Bisupe i svećenike na poseban način, a obične vjerenike na općenit način učinio je dionicima svoga velikosvećeništva. I jedan i drugi način, iako su bitno različiti, dioništvo su jednog te istog Kristova svećeništva.

SVETO PISMO O SVEČENISTVU

Posebno svećeništvo zadobivaju krštenici sakramentom svetoga Reda, a opće svećeništvo stiču vjerenici sakramentom sv. Krsta. Ovdje govorimo o općem svećeništvu, koje, kao i posebno, ima duboko svedopisamsko opravdanje. U svojoj prvoj poslanici sv. Petar piše kršćanima:

»Pristupite k Njemu (Kristu), Kamenu životu, što ga, istina, ljudi odbaciše, ali je u očima Božjim izabran, dragocjen, pa se kao živo kamenje ugrađuje u duhovni Dom za sveto svećeništvo, da prinosite žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu« (2, 4 — 5). »Vi ste rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod stečer, da naviještate silna djela Onoga koji vas iz tame pozva k divnom svjetlu svojemu« (2, 9).

KONCIL O SVEČENISTVU

Drugi je vatikanski sabor u citiranom mjestu prve Petrove poslanice dobio nadahnute da u uredbi o Crkvi progovori o istini i životu, o pravu i dužnostima općeg svećeništva:

»Onima koje tijesno spaja sa svojim životom i svojom misijom daje (Isus Krist) također dio svoje svećeničke službe da vrše duhovno bogoslužje, da se slavi Bog i da se ljudi spasavaju. Zato su laici, budući da su posvećeni Kristu i pomazani od Duha Svetoga, divno pozvani i poučeni da se u njima proizvedu sve obilniji plodovi Duha. Jer sva njihova djela, molitve i apostolski pothvati,

bračni i obiteljski život, svagdanji rad, odmor duha i tijela, ako se vrše u Duhu, dapače i tegobe života ako se strpljivo podnose, postaju duhovne žrtve ugodne Bogu po Isusu Kristu, koje se u služenju Euharistije pobožno prinose Ocu s prinosom Gospodinova Tijela. Tako i laici, sveto radeći posvuda kao klanjaoci, posvećuju Bogu sam svijet« (LG 34).

... U NOVIM STATUTIMA APOSTOLATA MOLITVE

Upravo ovo svećeništvo, biblijski utemeljeno i koncilski osvijetljeno, jest bitna komponenta euharistijskog programa Apostolata molitve. Spomenuti citat iz »Lumen gentium« ušao je čak u nove statute Apostolata molitve, koji ga predlažu ovako:

Budući da je Euharistijska žrtva izvor i vrhunac evanglimizacije, iz kojeg proistječe sva snaga djelatnosti Crkve, nužno je da duhovnost vjernika bude određena od Euharistijske tajne, da prožme i oblikuje njihov život te da ih doveđe do svjesnog i životnoga udioništva u toj tajni.

Zato Apostolat molitve inzistira na svagdanjem prikazanju, kojim netko sebe, tj. sve molitve, djelatnosti, napore, tegobe i veselja prikazuje Bogu po Kristu za potrebe Crkve, što više za spas svega svijeta. (Novi statuti 1968., II, 1)

OSTVARENJE OPĆEG SVEČENISTVA

U prošlom broju donijeli smo cijelovit službeni tekst svagdašnjeg prikazanja sebe i svega svojega Srcu Isusovu po Srcu Marijine, Majke Crkve, i po sv. Josipu, zaštitniku Crkve, za Papu i za biskupski zbor. Tko imalo poznaje ovo prikazanje i iznesenu biblijsko-koncilsku nauku o općem svećeništvu, tome je kristalno jasno da je dnevno prikazanje uvišeni čin općeg svećeništvta. Ono je njegova osobna, trajna i sveobuhvatna aktualizacija — ostvarenje.

Ono je i zahtjev posebnog svećeništva. Nedavno mi reče jedan naš biskup: »Pater, otkad sam dobio sličicu apostolata molitve, ni jedan dan nisam propustio svagdašnje prikazanje.«

O. Vladimir Prljanic D. I.

?

**ŠTO
ISUS
KRIST
NUDI
MLADOM
ČOVJEKU**

Ušli smo u Svetu godinu koja nas po Svetom Ocu poziva na obraćenje i pomirenje. No pravog obraćenja i pravog pomirenja s Bogom nema bez Isusa Krista. Sv. Pavao kaže: Bog je sve ljude u Kristu sa sobom pomirio. Do punine Božjeg očinstva možemo doći samo po Isusu Kristu.

Što Krist znači za mladog čovjeka današnjice? Pokušali smo to dozнати od samih mlađih. Izjave koje donosimo plod su razgovora na jednom našem vjeronaučnom susretu o temi »što za mene znači Isus Krist«. Donosimo ih onako

kako su bile izrečene. Napose je zanimljiv dijalog između Blanke i Mladenca. Mladenovo mišljenje ne bi trebalo iznenaditi »pobožne uši« jer je zaista mnogo mlađih koji tako ili slično misle. No to je upravo bio povod da su drugi jasnije izrazili svoje mišljenje i uvjerenje.

Danijela: Velik dio mlađih slabo poznaje Krista ili ga poznaje u krivom svjetlu. Zbog toga često smatraju da im Krist nije potreban. Prije će se pokušati utješiti u piću, cigaretama, u zabavi, tražeći u tome zaborav i utjehu. Neki opet izražavaju ovakav stav: »Vjerovao bih kad bih

vidio Boga, a budući da ga nikad ne vidim, neću vjerovati.« Nažalost, ne znaju da je Isus rekao »Tko vidi mene, vidi i Oca.« Kad bi se potrudili da upoznaju Krista, došli bi i do Boža.

Blanka: Prihvativši vjeru, prihvatile sam Krista kao onoga koji je osmišljava. Bez njega bi ta vjera bila samo niz uputa i zabrana, gotovo niz paragrafa koji sami po sebi ništa ne bi značili. Za mene Krist znači prijatelj, naravno, ne onakav koji će mi pokucati na vrata, sjesti u naslonjač i točno mi reći što da radim i kamo da idem — iako bih, iskreno rečeno, mnogo puta i to željela — već kao nekog duhovnog prijatelja, koji je neprestano uza me i pomaže mi da shvatim mnoge stvari.

Mladen: Mislim da ti, odnosno mnogi od vas želite reći ono što bi trebalo biti, onako kako čujemo u crkvi, na vjeronauku. Čini mi se da previše idealizirate. Ja smatram da se Krist ne može tako prihvati. Ja, eto, vjerujem u njega da je bio i da jest, ali teško mi je vjerovati da je ikad bio na zemlji i živio ljudskim životom. Za to jednostavno ne nalazim dovoljno dokaza.

Blanka: Ali, Mladene, ti svojim odbijanjem Kristova čovještva odbijaš čitavu vjeru. Ta u što onda ti vjeruješ? U niz propisa koje pročitaš u Bibliji ili ih čuješ u crkvi, u niz beživotnih riječi, u nekog imaginarnog boga koji »lebdi u zraku« i potpuno je ravnodušan prema nama, stvorio nas i ostavio? Ta u što mi vjerujemo ako ne u Kristovu ljubav, u naše uskršnje po njegovu Uskršnju? Što onda znači život, neprestano nastojanje da se postigne bolje i više, ako ne vjeruješ u jednu vječnu ljubav i pravdu, ako ne vjeruješ da ćeš nakon smrti ostavivši ovo tijelo i dalje živjeti?

Mladen: Ponavljam da je sve to veoma idealizirano. Mislim da je Crkva postavila niz zakona i normi kojih se moramo pridržavati, a koje nisu prihvatljive, bar ne sve, i da bi mnogo toga trebalo odbaciti.

Blanka: Oprosti, ali mislim da moraju postojati neke norme i zakoni Crkve. Ne, ja ne razumijem sve — daleko od toga! Ali, zar se sve i ne zove vjera? Kad bih ja to sve razumjela, onda to ne bih vjerovala, nego bih to jednostav-

no znala. Svjesna sam da će uvijek biti mnogo nerazjašnjenih činjenica, mnogo »tamnih mjeseta« i da će stotine puta pokušati pronaći taj zagonetni ključ. Učinit će mi se možda da sam odškrinula ta vrata koja vode u svijet nerazumljivih stvari, a onda će se, znam, ponovno naći na početku i činit će mi se da tek sada ništa ne razumijem. Ali uvijek će postojati neki cilj, neka vodilja. Uvijek ću u Kristovu uskršnju vidjeti svoje uskršnje. Nije važno da li je Isus živio u Japanu ili u Australiji, da li je umro kad mu je bilo 30 ili 50 godina, važno je da je živio kao čovjek iz ljubavi prema nama, da je trpio za nas, zbog mene i zbog tebe. I ako ne vjerujem u to, ne vjerujem u čitav Novi zavjet. Jer što će mi onda neka Kristova pouka, neka priča o ozdravljenju bolesnika, o pretvaranju vode u vino, ako ne vjerujemo da je ikada živio čovjek koji je to činio?

Vinko: Mnogi mladi dobiju o vjeri i o Kristu krive dojmone i ne znam što bi se tu i kako moglo pomoći. Evo vam primjer! Prolazim s prijateljem pokraj crkve. Velebna građevina dominira gradom. Zastajemo, diveći se ornamentici njezine fasade. Ulazimo u crkvu dolazeći do samog oltara, a on mi šapne: »U crkvi vlada polutama.« Oči su mi se postepeno privikavale, a on doda: »Veličanstvena grobnica!« Kod oltara klečao je čovjek očiju uprtih u ogromno raspelo, na kojem je visio Krist. »Gle, pa ovaj se moli Bogu koji visi na križu — mrtvom Bogu! Mora da je Bog zaista mrtav! Uostalom, kakav je to Bog kad mu je crkva praznala!« Nažalost, taj čovjek nema priliku da sretnе Krista u zajednici, a to je mnogo važnije!

Neda: Ja vjerujem da Krist živi s nama, u nama i oko nas. Nije više materijalan, ne može nam pružiti ruku i povesti nas točno određenim putem. On to i ne želi. On hoće da se sami odlučimo i da ga sami prihvativimo i podemo za njim. On nas potiče na razmišljanje da shvatimo sebe i druge. Uostalom, stalnu Kristovu prisutnost pokazuju i pokreti mlađih po cijelom svijetu, napose u Americi. Iako mnogi od tih pokreta znače modu, ipak su pokazatelji da Krist može zainteresirati mlađog čovjeka, bar na neko vrijeme.

Tonček: Isus Krist nesumnjivo je najmarkantniji lik u povijesti čovječanstva. Danas gotovo više nitko ne postavlja pitanje njegove opstojnosti. Problem je, međutim, u tome što ga veliki broj ljudi smatra samo čovjekom, idealistom, ili nekim bićem s druge galaksije. Ja Krista prihvataćam kao pravog Boga i pravog čovjeka, koji je donio u svijet ono najvrednije, a to je ljubav. Time nam je pokazao da Bog nije strogi sudac, nego naš najveći prijatelj. Njegove zapovijedlji proističu iz osnovnog moralnog načela: ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Prema tome, Kristove zapovijedlji nisu kočnice razvoja i naše slobode, nego su one potpuno u skladu s težnjom ljudskog srca za savršenošću. Stoga, ako me pitate tko je za mene Krist, odgovorit ću vam Njegovim riječima koje je uputio Tomi kad ga je nešto slično pitalo: »Ja sam Put, Istina i Život. Nitko ne dolazi Ocu osim po meni« (Iv. 14, 6).

»Ovaj je postavljen na propast i na uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak protivljenja« (Lk 2, 34). Te riječi, koje je prorekao starac Simun pri Isusovu prikazanju u hramu, ispunile su se i ispunjavaju se gdje god se pojavi kršćansko ime. Poznavati Krista nije isto što i biti informiran o jednoj dalekoj povijesnoj osobi. Kad je Krist kao osoba u pitanju, onda su prema njemu mogući razni stavovi, kakve ne izaziva niti jedna povijesna osoba koja je živjela u dalekoj prošlosti. Danas su uglavnom napuštenе primitive metode ateističke propagande kojima se pokušavala nijeckati Kristova povijesna egzistencija, čime su se njezini propagatori samo kompromitirali u očima kulturnog svijeta. No prihvatići Krista kao povijesnu osobu, to još ne znači prihvatići cijelog Krista. Dalek je put od Krista povijesti do Krista vjere, do Krista učitelja i suca moje savjesti kao onoga koji jedini zasluzuje da mu čovjek posveti svoje biće i kojemu sam odgovoran za svoje čine. Taj put ne prevljuje čovjek sam. »Nitko ne može doći k meni ako ga ne privuče Otac koji me posla.« (Iv. 6, 44) Božja milost je ona koja na kraju uvjetuje naš pristup Kristu. Ali čovjek može slobodno prihvatići ili odbaciti Božji poziv, njegovu milost. Prema tome, naš zaključak ne može biti univerzalan jer stoji pred dva misterija: pred tajnom Božjeg djelovanja u nama i pred tajnom ljudske slobode. Jedino što moramo imati na umu jest: biti pažljiv na kuce Božje milosti, znati čuti Boga koji govori i prihvatići njegov poziv. Sv. Augustin izrazilo je to ovako: »Boj se Krista koji prolazi i zove i više se nikad ne vraća!«

Ijepota ludosti križa

Sastavljač i prevodilac »Zlatne knjige španjolske poezije« — N. Miličević — već da je doba mistika dalo španjolskoj izvanrednih književnih djela. Osobito su značajna tri imena: Luis de Granada, sv. Terezija Avilska i sv. Franjo od Križa. Oni su brijantri majstori u prozi i u stihu.

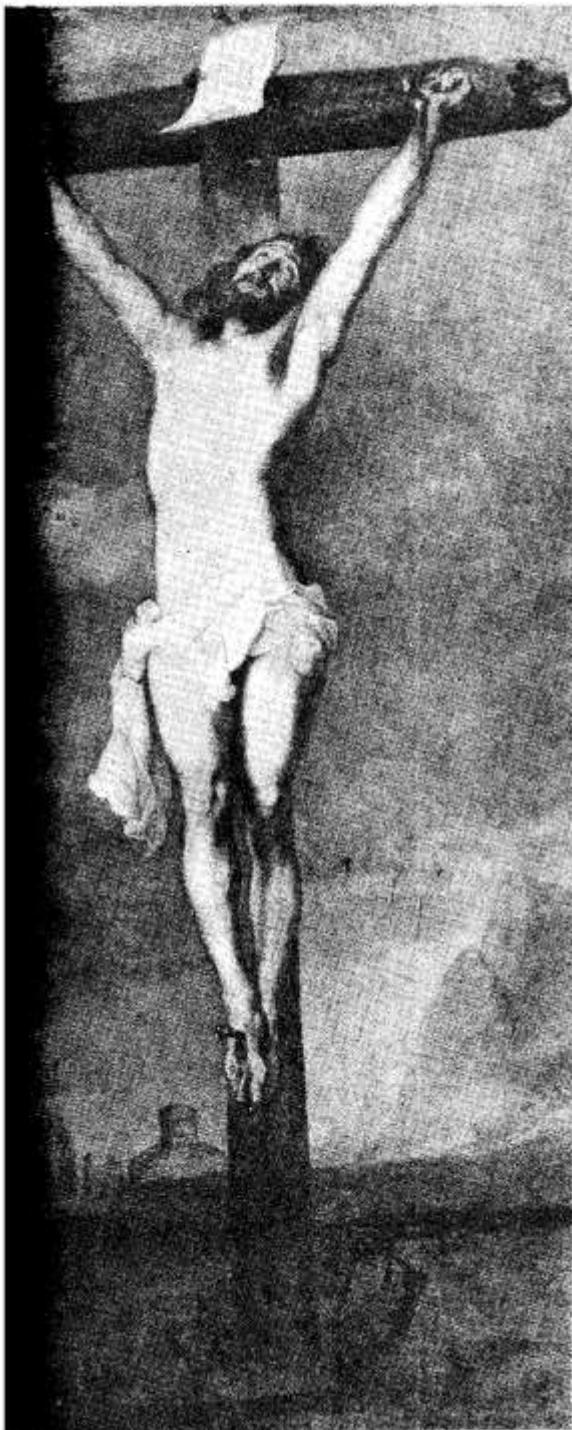
Ali, veli, kako ga je pred divnim strofama Ivana od Križa hvatao očaj jer nije mogao naći odgovarajući izraz da pretoči mističnu dubinu i jezičnu ijepotu i suptilnost španjolskog izvornika u stihove hrvatskoga jezika.

— Zašto je tako teško prevoditi sveoga Ivana od Križa?

— Zato jer je nama teško shvatiti i ući u bit patnje Kristova Križa i svetaca koji su tu patnju zavoljeli, a još više i zato jer nam je teško to provesti u život! Previše smo od ovoga svijeta, a Apostol veli: »Tjeljni čovjek je prima što je od Božjega Duha.« Budemo li upornim, mukotrpnim, postojanim zalaganjem prihvatali taj križ života, prepoznat će se ipak i na nama Kristov lik i onaj božanski original neprevodljiv za one kojima je križ Kristov sablazan ili ludost.

Velikom mukom prevodilac je prenio smisao i zvonke stihove »Soneta« na naš jezik. Ako djelo i nije u potpunosti savršeno, ipak je uspjelo.

Josip Visković

Kristu raspetome

To, da Te ljubim, Bože, po sve dane,
ne nuka mene slava drugog svijeta,
niti me nuka strah od pakla kleta
da grijeha svoje napuštam i mane.

Ti me na ljubav nukaš, jer me gane
kada Te vidim na križu raspeta;
nuka me muka Tvoja i smrt sveta
i nukaju me Tvoje svete rane.

Ljubav mi Tvoja takvu snagu stvara
da bih Te volio i da neba nije,
plašio Te se bez paklenog jara.

Za ljubav moju ja ne tražim dara,
pa da i nema nade što me grie,
ljubio bih Te sa jednako žara.

Sunčani je disk odavno prešao zenit a ona je još uvijek sjedila na crkvenim stepenicama, neosjetljiva na sva zbiljavanja oko sebe. Sjedila je tako od ranog jutra. Zato, dok sam silazio niz stepenice, izlazeći u grad, pozdravio sam je. Začudeno, odzdravila je. Pogledao sam je pozornije. Mogla je imati najviše sedamnaest godina. Dugi plavi uvojci kose odavno nisu vidjeli svježe vode na sebi. Lice opaljeno suncem, pomašlo za pušten izgled odjeće, zamazani, ali zato svježe lakirani nokti.

— Odakle si?

— Pogledala me ozbiljnim i lijjenim očima, naslonila se nehajno rukama na gornju stepenicu te zureći pravo u mene reče:

— Iz B..., bre!

— Kako ti se sviđa ovdje?

Napučila je svježe našminkane usne i napravila grimasu kao da kaže: Tako! Eto, pa tako. Ništa posebno.

— Imaš cigaretu? Upitala me odjednom.

— Ne! Pušim lulu.

Prešla je preko toga kao da ništa nije bilo, zureći nekamo u prazno. Učinila mi se kao prazna lutka od plastike. Lijepa, puna zraka. Sjedila je i dalje naslonjena na laktove, ne obazirući se više na mene. Sjeo sam do nje, tražeći očima objekt koji bi je mogao zaokupiti. Postalo mi je, naime, zanimljivo.

— Ti si ovdje na ljetovanju?
— upitao sam je nakon kraće stanke,

Opet je napućila usnice i mahnula glavom, sve jednako buljeći u nevidljivu prazninu pred sobom. Značilo je: Ne, nisam.

— Proputovanje, jel'de?

— Jes, boy! rekla je nehnajno i dalje buljeći pred sebe.

Izvadio sam lulu i počeo je paliti. Nije se obazirala na mogu prisutnost. Kao da nisam postojao. Turisti su ulazili i izlazili iz crkve, zaobilazeći nas kao da je to sasvim razumljivo da mi ovako na žarkom suncu sjedimo na stepenicama.

— Baš ga grije danas, promrmljam kao za sebe.

— Koliko je sati? — upitala je trgnuvši se iznenada.

— Tri — rekao sam, pogledavši na sat,

— Već?

— Vrijeme leti. (Kazah tek toliko da se nešto reče.)

Posegnula je za pletenom torbicicom iza sebe, izvadila cigaretu i vrteći je među vitkim prstima okrenula se prema meni:

— Vatru! — reče zapovjednički.

Pripalio sam joj cigaretu, a ona otpuhne dugi dim, odahnuvši s nekim olakšanjem.

— Tu si s roditeljima?

— Misliš sa starcima? Ne, nisam. Starci su u Dubrovniku. Ja stopiram. Imaš auto?

— Nemam. A kuda ideš?

— Po Evropi, bre.

— Ih, to košta, zaključio sam praveći se nevješt.

— Ni govora. Ali vrijedi pokušati. To je zanimljivo.

— Primaju te šoferi?

— Koga, mene? Ih, što mi fali?

Odmjerio sam je i nehotice od glave do pete. Izgledala mi je kao populjak ofuren proljetnim mrazom. Još uvjek je negdje u dubini buktio mladi neuništivi život.

— Malo više higijene, rekoh provokatorski,

— Bit će i toga, samo ako bude sreće. Još večeras moram biti u Veneciji. Talijani znaju biti džentelmeni.

— Talijani?

— Pa nego šta. S njima imam dobro iskustvo.

— Ti?

— A tko bi?

Otpuhnuo sam dim i ponovo je sažalno pogledao.

— A starci? Kako oni na sve te tvoje avanture?

— Baš ih briga? Sretni su da im ne smetam. U jesen se vraćam zbog škole.

— Ideš u školu?

— Gimnaziju. Glupost. Moj stari jedva čita i piše, a para je pun ko lišća.

Pljucnula je na stepenicu pred sobom i razmazala pljuvačku. Prezivio reče: — Idiotizam, te pare. Samo pare! Meni to ne treba. Mom starom pare su bog. Poginuo bi za njih. Idiotizam! Mogu ja i bez njih. Dokazat ću mu to. Vidjet ću svijeta bez njegova lišća.

— Ne bojiš se tako sama?

— Čega da se bojim?

— Svoje budućnosti.

— Ne živi se za budućnost. Treba izživiti sadašnjost. Budućnost? Smiješna iluzija! Riže za idealiste. I ti si možda jedan od njih?

— Ja sam svećenik. Katolički svećenik.

— Ti?

— Jes, baby!

— Pa što onda?

— Ništa.

— Ti me sigurno osuđuješ?

— Ne, nego sažalijevam.

— To je bolje. Znaš, meni nema natrag. Kad se jednom srondaš kao ja, nema ti više povratka među normalne ljude. Ali ja sam to sama htjela. Znaš, moji starci ti nisu ljudi. Oni su vukovi. Ne može se živjeti s vukovima. Zato sam i otišla. Možda se neću više vratiti na jesen u školu. Čemu?

Ustala je, stavila na slabašno rame svoju platnenu torbu i krenula prema ulici. Nije se više okrenula. Nije dobacila ni pozdrav. Čemu? Ta ona i ne pripada višem svijetu. Ona je ofurenji populjak generacije utrkivača za višim standardom i debljim liscicama. Ona je njihova prava slika, njihovo nalijeće. I zato je pozdrav na kraju postao suvišan. Ona nema budućnosti jer su joj je uskratili lovci na užitke i dolare — vukovi u ljudskoj koži, kako je to ona dobro rekla. Otišla je u novu neizvjesnost s palcem uzdignutim kraj ceste i s licem preozbiljnim za njene godine — autostoperka.

JANJEVCI GRADA ZAGREBA ponosni, što su zahvaljujući svojoj vjeri kroz sedam stoljeća života izvan svoje Republike Slobode Dubrovnika, sačuvali predaju o svom dubrovačkom podrijetlu i hrvatsku narodnu svijest, odaju

P R I Z N A N J E
MAJCI TEREZI ČIBARIĆ
koja je hrvatskom narodu darovala 216 potomaka

U priznaju majci Tereziji uključeno je naše priznanje i zahvalnost svim janjevačkim majkama koje su kroz mnoge vječove, suradjujući s Gospodarom života, stvarale nove generacije i iz svojih srdaca krviju prelakale u srca svoje djece ljubav prema Bogu, Republici Slobode Dubrovniku i Hrvatskoj.

U Zagrebu, na dan Svetog Nikole 1974. godine.

JANJEVCI GRADA ZAGREBA

Priznanje

Na blagdan sv. Nikole Putnjan je Janjevčani grada Zagreba skuli su se u vrlo velikom brdu u svečanoj dvorani Dječačke sjemeništa u Zagrebu da iska poštovanje jednoj dičnoj majci. Ta 92-godišnja majka Terezija Čibarić je život protkan ljubavlju žrtvom, prava je majka, koja je sve svoje snage stavila službu svoje djece. Ostavši im s brojnom djecom nakon smrti njihova oca, stanujući t

SVATOVI PRED ZUPSKIM STANOM

POZDRAVIVŠI SE SA ZUPNOM ZAJEDNICOM
MLADENCI S PIESMOM
KRENUŠE SVOJEM DOMU

majci Tereziji Ćibarić

eko na jednom janjevačkom
oru, zvanom Šišarka, dnevno je,
po lijepom i po ružnom vremenu,
po kiši i po snijegu, s tere-
tom na ledima, preko strmina i
kamenjara, propješćila mnoge
kilometre da bi prehranila svoje
djecu.

Neka Te, majko Terezo, dragi
Bog još poživi u potpunom zdrav-
ju i neograničenom zadovolj-
stvu na sreću brojnog ti potom-
stva!

BOROVICA SPAJA NOVO I STARO

Danas je već u многим наšim
krajevima zavlačao običaj da svatovi
dolaze na vjenčanje u automobilima uz obligatan zvuk njihovih sirena..

No u Borovici iznad Vareša,
gdje smo iza Božića obavili us-
pjelu misijsku duhovnu obnovu,
nema u svatovima ni traga lilmu-
zinama ni automobilima. Ondje
još uvijek postoji — konjanjštvo.
Iz dalekoga Osretka dojavao je u

nedjelju svete Obitelji Marko sa
svojom Jagodom na lijepo okiđe-
nim i osedlanim konjima. On u
potpuno građanskom odijelu, po
najnovijoj modi sa širokom kra-
vatom, a ona u skladnim i ukus-
nim — dimljantama. Narod ih pred-
crkvom pozdravlja, konji se vežu
uz ogradu i svi odilaze u crkvu.

Koliko god je dolazak do crkve
davao dojam prošlosti, toliko
je sam obred vjenčanja obavljen
na najmoderniji i najsuvremeniji
način. Liturgijski se odvijao kao
u kakvoj gradskoj župnoj crkvi:
čitanja s čitačima, prilagodena
molitva vjernika, pričest pod obje
prilike, propovijed mladima
pred čitavom župskom zajednicom.

Tako se u Borovici novo mijes-
a sa starim. Pametno uradiše
Borovičani što zadržaše staro
(koje je vrijedno da se zadrži!),
a prihvatiše novo (koje je vrijedno
da se prihvati!). I to je znak
bistrine našega čovjeka kome se
ne žuri ni da posiže za novim
samozato jer je novo, a niti da
ruši staro zato što je staro. Ne-
go treba znati pravo izabrati i
prilagoditi svojoj sredini.

I MI SMO NA MISIJAMA DOBILI BLAGOSLOV

Gospodine, dao si...

Gospodine!

Dao si jeziku da Te slavi
a mi Te njime psujemo.
Dao si očima da se dive Tvojim ljetopama
— a one gledaju strastveno.
Dao si rukama da se sklapaju
— a mi ih čvrsto stišćemo u šake.
Dao si koracima radost kretanja
— a plesne dvorane pune su grčevitih

pokreta.

Dao si razumu da misli

— a mi živimo bez misli.

Dao si srcu da ljubi

— a mi gnjurimo u močvare
i to zovemo ljubavlju.

Dao si času vina da razveseljuje

— a mi se njome opijamo.

Dao si moru da osvježuje tijelo
a na našim plažama bukte požari.

Dao si prirodi da nas odmara

— a naši su vikendi puni umora.

Dao si pjesmi da nas ljetopama zanosi
— a naše su uši pune omamljivih zvukova.

Dao si nedjelji ljetopu svetkovana

— a mi smo je pretvorili u orgijanja.

Dao si kruha da bude i duši hrana

— a mi ga ne jedemo.

Dao si novcu da nam služi za život

— a mi smo ga učinili bogom.

Dao si... dao, Gospodine,

sve što dobra i lijepa dobri Otac

djeci svojoj pokloniti može,

a mi smo sve te ljepote oskvrnuli, sprljali,
prezeli.

Kad ćemo se osvijestiti

i priznati da grijesimo?!

Kad ćemo se OBRATITI?!

Marko Stanić

NOVE KNJIGE

Albin Škrinjar: TEOLOGIJA SV. IVANA, str. 510. Cijena 150 d. Knjiga je veoma veliko dos-tignuće teologije na hrvatskom jeziku. Naruču-je se: R. Koprek, 41.000 Zagreb, Jordanovac 110

Ilija Dilber: MOJI ZAMBIJSKI DOŽIVLJAJI, str. 38, cijena 6 d. Već sam naslov govori da se tu ocrtava bogatstvo jednoga misionarskoga života. Narudžbe prima R. Breber, 41.000 Zagreb, Palmotićeva 33.

Ljiljana Matković: DA BI I ONI ŽIVJELI (naš Karitas i njegova djeca) 140 str., cijena je 25 d. Narudžbe prima »Glas Koncila«, Zagreb, Kaptol 8.

Carlo Carretto: BOG KOJI DOLAZI, str. 104. Izdanje »Vrela Života« u Sarajevu, R. Lakić 7.

Aleksandar Manzoni: ZARUČNICI, str 200, cijena 30 d. Popularno izdanje poznatoga romana, skraćeno. Izdanje Hrvat. književnog društva sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

SVAKE SE GODINE NAJMANJE JEDNOM ISPOVIJEDI

**Očitovati se, to je zahtjev čovjekove
nutrine, to je izraz same ljudske naravi.**

Čovjek osjeća nagonsku potrebu da drugome očituje stanje svoje nutrine: svoju radost i svoju žalost, svoje znanje, uspjeh ili neuspjeh. Nitko ne vodi težu dugotrajniju borbu od one što je sa sobom vodi onaj tko je odlučio sakriti od drugih sebe unutarnjega, svoje unutarnje »ja«.

A opet, ma koliko netko nastojao svoje unutrašnje stanje sakriti, to nikako neće moći postići.

Postoji ustanova koja je u skladu nagonskom potrebom nutrine čovjekovi da se objavi, očituje i s ciljem te potreb da čovjekova nutrina dođe do mira. Ustanovio ju je Isus Krist, a zove se sakramenat svete pokore ili ispovijedi.

Njemački pjesnik Klemens Brentano je dugo vrijeme osjećao jak nemir u svojoj matrimi. I pored slave i dobro osigura ne materijalne strane života nije nalazio mira svojoj rastrgnanoj duši. Jednom zgo-

dom izjada se u toj stvari pjesnikinja Lujzi Mansel. Ona mu pak dade ovaj savjet:

— Što vam to koristi da to pripovjedate meni, neiskusnoj djevojci? Podite do ispovjednika pa njemu sve otkrijte i naći ćete mir!

I doista, Brentano je, kako sam radozno priznaje, našao dubok i širok mir onoga dana i časa kad je obavio dobru svetu ispovijed.

Dana 19. II 1923. umro je u Ljubljani dr Ivan Tavčar. Umro je kao katolik. Tko je bio dr Ivan Tavčar? Bio je istaknuti pišac, gradonačelnik Ljubljane i vođa slovanskih kulturnih liberalaca, veoma borbenih protiv vjere, a navlastito protiv katolika. Dvije godine prije smrti Tavčar je uvidio svoje zablude, okajao ih, pa se ispovjedio i pričestio. Otada je često primao svete sakramente. Pomirena s Bogom i Crkvom, njegova se nutrina napojila mira, blagosti i radosti. Te dvije godine njegova života sličile su godinama njegova djetinjstva — mirom i radošću.

Kada su saznali da se dr Tavčar ispovjedio i pričestio, slovenski bezvjerci, njegovi bivši istomišljenici, zaprepašteni, poslali su k bolesniku delegate da ga pitaju je li moguće da se on toliko »zaboravio« pa se ispovjedio i pričestio. A što je tim delegatima dr Tavčar odgovorio?

— Gospodo, bilo bi dobro i za vas da podlete što prije na svetu ispovijed.

Vjerujte mi, neće vam škoditi!
»O Bože, žeže Tvoja riječ i tjesno joj je u grlu,
i želja je da zavapi.

Ta besjeda je lomača, i dužan sam je viknuti,
ili će glavnjom planuti.«

Sveti apostol Pavao svojim je primjerom pozvao vjernike ne samo da naslijeduju kreplosti Srca Kristova kako ih je i on naslijedovao (usp. 1 Kor 11,1), nego je jednako svojom naukom i primjerom učio, da je to moguće samo u natprirodnoj, milosnoj vezi s Bogocovjekom. To je onaj glasoviti izraz »**n**Hristó i **u** Kristu, koji se u Taržaninovim spisima neprestano ponavlja, tako da ga je teolog Otajstvenoga tijela Kristova Emil Meiersch čak mogao nazvati »mističkim dativom«! A to je ipak samo praktički primjenjiva Kristova nauka: »Ja sam trs — vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa...« (Iv 15,5). Tu se je grđno prevario krivotjerac Pelagije. Prema njemu, nas je Krist otkupio samo svojim primjerom, i mi se spašavamo tek vanjskim naslijedovanjem Isusa, a ne i nutarnjom Njegovom milošću, koju nam uostalom, sve prema Pelagiju, Krist nije ni stekao svojom smrću. Ovo je krivotjerje pobijao osobito sv. Augustin, »doctor gratiae« — naučitelj milosti. Crkva je to krivotjerje više puta osuđivala.

Apostol naroda — sv. Pavao — sasvim je drukčije proživljavao svoje spasenje. Evo samo jednoga mjesta što je osobito blisko našoj današnjoj temi. Na početku poslanice Filipijanima piše: »Bog mi je svjedok koliko žudim za svima vama s r c e m Krista Isusa« (Fil 1,8). Profesor Papinskog biblijskog zavoda u Rimu Max Zerwick, čije je tumačenje Poslanici Efesjanima nedavno u hrvatskom prijevodu objavila naša vrijedna izdavačka kuća KRSCANSKA SADASNJOST, ovako nadovezuje na taj citat: »Mogli bismo to prevesti u Srcu Isusovu ili bez slike »ljubavlju Isusa Krista« (usp. M. ZERWICK, *Poslanica Efesjanima*, KS Zagreb 1974, 68).

A sve milosti bez kojih ne možemo apsolutno ništa učiniti u korist svoje vječne sreće, daje nam Bog preko Crkve i njenih sakramenata po kojima dolazimo u spasonosni dodir s uskršnjim i proslavljenim tijelom Kristovim. Do nedavne liturgijske reforme, pjevali smo u himnu večernje na blagdan Srca Isusova i ovu kicicu:

*Iz rane Srca Kristova
Izđde Crkva njegova;
Tu vrata se otvorit će
Svim ljudima na spasenje.*

Ali nemojmo nipošto misliti, da stihovi odražuju misli tek moderne teologije. Ne, već prva kršćanska stoljeća gledala su u fizičkom tj. probodenom Srcu Isusovu na križu da tako kažem rodno mjesto Svetе Crkve, budući da su krv i voda što odonud potekoše, slika njenih glavnih sakramenata — krštenja i euharistije.

Mogao bih u potvrdu tome navesti više svjedočanstava srpskih, grčkih i latinskih

POČETAK SVETIM TAJNAMA

crkvenih otaca i pisaca. Ali ograničenost naše rubrike sili me da se zadovoljim samo sv. Ivanom Zlatoustim. On nam je u prošlom članku govorio o etičkom Srcu Isusovu, uzoru Pavlova velikog srca, a danas neka rekne koju i o fizičkom Srcu Spasiteljevu. Sve njegove tekstove prevodim iz grčkog izvornika kako ga donosi Migneova patrologija.

Pošto je u tumačenju Ivana evanđelja primjetio da se probadanjem Isusove Strane ispunilo proročanstvo, Zlatousti tješi slušatelje tvrdnjom, kako je ta zločinačka povreda mrtva tijela ipak koristila nevjernomu apostolu Tomi i njemu sličima, da opet pronađu izgubljenu vjeru. Ali, nije koristila samo njima, nego i nama svima i to na jedan drugi način: »... Time se dovršilo i neizrecivo Otajstvo. Isteče naime voda i krv. Ti izvori nisu samo onako niti slučajno potekli, nego odonud — iz oboga — nastade Crkva! Znaju to i oni koji se (poslije krštenja) upućuju u Otajstvo, koji se, vodom preporođeni, hrane krvljom i tijelom. Tu je početak (svetim) Tajnama, tako da kad god pristupiš čaši strahopučitanja, pristupaj onako kao da pišeš sa samoga (Kristova) Rebra...« (In Ioan. homil. 85,3:PG 59, 463). Mistici će u kasnijim stoljećima, npr. sv. Petar Kanizije, upravo doslovno proživljavati ovaj savjet.

U vrlo kratkoj propovijedi o postu, sv. Ivan Zlatousti, uz ostalo, ozbiljno opominje one, kojima je Misa dodijala pa izlaze iz crkve da brbljavu: »... Sto radiš, čovječe? Zar nisi svećeniku što reče: GORE UM I SRCA obećao i odvratio IMAMO KOD GOSPODA? Zar se ne bojiš, zar se ne stidiš što si se u taj isti čas pokazao lašcem? Jao čuda: tu je urešen mistički stô, Jaganjac se Božji za tebe kolje; svećenik se za tebe bori, duhovna vatra suklja sa neokaljana sto-

OBREDNI NOŽ U OBLIKU KOPLJA
SJEĆA NAS NA PROBODENO SRCE.

la, Heruvimi su nazočni i Serafini dolijeću, Šestokrilci zakrivaju lica, sve netjelesne Sile zajedno sa svećenikom tebe zagovaraju, duhovna se Vatra spušta, dok je u peharu krv što se za tvoje očišćenje izlila iz prečistih Rebara: a ti se ne bojiš, što se u taj strahoviti čas pokazuješ lašcem?» **De poenitentia homilia, et de Iis qui a collectis abfuerunt, itemque de sacra mensa et iudicio:** PG 49, 345).

U 24. homiliji — tumačenju Prve poslanice Koričanima, veliki govornik spaja u jednu cjelinu i misao na rane Isusova tijela i misao na krv što je potekla iz Njegova Srca: »...Poradi ovoga tijela ja više nisam zemlja i pepeo niti zarobljenik nego slobodan. Radi ovoga tijela nadam se nebesima i da će zドobiti tamošnja dobra — besmrtan život, andeoski udio, društvo sa Kristom. Ovo tijelo, prikovano i bićevelano, smrt ne ote... Ono tijelo, iskravljeno i kopljem udarenog također učini da cijelome svijetu provrva spasenosni izvori — jedan krv i drugi vode...» (24. Hom. in 1. Corinth., 9:PG 61,293).

Tako sv. Ivan Zlatousti. Nije stoga čudo, što su graditelji hrvatskog narodnog svetišta Srca Isusova u Zagrebu dali u prezbiteriju naslikati medaljon sa likom ovog divnog svjedoka o nazočnosti Srca Isusova u vjeri i pobožnosti stare Crkve. No za ilustraciju ovom članku izabralo sam ipak nešto drugo:

Kazu, i to s pravom, da euharistija čini Crkvu: tu je biskup, ili barem svećenik, a s njima i zajednica koja se okuplja da riječju Božjom i stavljene euharistije dolazi u sve veću vezu i međusobno i sa Spasiteljem, pobjednikom smrti i grijeha. Fotografija, koju gledate, snimljena je u ruskoj crkvi sv. Antona Velikog u Rimu, a objavio ju je svećenik

LIESEL-KUNKEL u krasnom albumu **Die Liturgien der Ostkirche**, Fulda, 1956 (Sl 104). Prikazuje početak božanske liturgije, kako se po bizantskom obredu naziva sv. misa. Na pokrajnom žrtveniku, koji se zove proskomidikon, prezbiter priređuje žrtvene darove, koji će kasnije biti s najvećom svećenošću preneseni na glavni oltar ili, kako se u istom obredu kaže, na prijesto. Ovaj pripravni obred pun je duboke simbolike, koja odražuje upravo onu istu vjeru kršćanske starine, o kojoj smo malo prije slušali Zlatoustove riječi. Iz kvasnoga kruha prezbiter izrezuje obrednim nožem, koji se zove **koplje**, srednji dio. Na tome su kratice grčke rečenice **ISUS KRST POBJEDUJE**. Samo taj srednji dio, koji ima značajno ime AGNEC — JAGANJAC, bit će mistički pretvoren u tijelo Kristovo. Prezbiter onim kopljem probada stranu Jaganje uz riječi 19. poglavlja Ivanova evanđelja: »Jedan od vojnika probode mu kopljem rebra...», tada svećenik blagoslovilje vino i vodu i ulijeva u čašu: »...i odmah poteče krv i voda.» (Iv 19, 33).

Od preostalih prosfora (kvašnih hostija) svećenik izrezuje male čestice i stavlja ih na diskos (patenu) uz Jaganje; ovome na desno najprije česticu u čast Presvete Bogorodice, a onda, Jagancu na lijevo, devet nebeskih kategorija andela i svetaca, zatim u red ispod Jaganje čestice koje predstavljaju žive na zemlji: crkvene i državne vlasti, osobu za koju se božanska liturgija prinosi itd., a u najdonji redak čestice za pokojnike. Tako se, istočnjačkom zornošću, u svakoj euharistijskoj Žrtvi okuplja sva Crkva — nebeska, zemaljska i podzemaljska (»čistilišna«) — da slavi Boga, da posvećuje i spasava ljude a u sredini je sviju — probodeno Srce, nevinoga Jaganja Božjeg, odakle teku vrutci milosti, oproštenja i posvećenja.

U IME EUHARISTIJSKOG

— Trebala si dovesti bar jedno dijete! — reće moja prijateljica Dušica, kod koje sam provela nekoliko ljetnih dana, udišuci miris lipe, koja je gotovo zakrnila prozor.

— Zaista, trebala si! Moja mala Marinka ne bi bila sama.

— Trebala sam?! A gužva, zaglušljivost i vrućina u autobusu? Ti ćeš imati odmor na jesen, pa onda dođi skupa s Marinkom.

— Pa naravno, ja je svuda vodim sa sobom!

Dušica zaljubljeno pogledi plavu, kovrčastu kosu lijepe djevojčice, nježno popravi veliku mašnu i poravna nabor njezine plave haljinice.

— Teta, kako se zovu vaše djevojčice? — upita mala Marinka i podigne prema meni svoje krupne oči, plave kao različak. Duge trepavice gotovo su joj natkriliše srušne, svijetle obrve. Podsjecala me na moje djevojčice. Ta sličnost nije bila u crtama lica, nego u izrazu, u onom neopisivo otvorenom pogledu dječje bezazlenosti i bezbjednosti...

— Dušice, svatko bi se zakleo da je to dijete twoje!

Ona se toplo nasmješi: — Pa ona i jest moja! Moja kćerkica, moja ljepotica.

— A kako si je, zapravo, usvojila? Dugo se nismo vidjele i o tome ništa ne znam.

— Napisala sam o tome jedan romančić. Možeš pročitati.

— Ne! Bolje pričaj! S obzirom na to da ti obične biločke zoveš »romančić«, ne bih se čudila da piše samo njezino ime...

— Eh, ti! Kao što znaš, prije sedam godina završila sam medicinsku školu i odmah zatim doživjela svoju najveću tragediju... Moj Marin-

ko, moja prva i jedina ljubav, ostao je...

— Dobro, ne pričaj ako ti je teško!

Dušica obriše suze.

— Svejedno je, bilo teško ili ne, zaboraviti se ne može, ne može se nastaviti kao da ništa nije bilo.

Njezine smeđe oči zasaju mirnim, unutrašnjim svjetлом, brada, koja je zadrhta, umiri se:

— Marinko je ostao na dnu rijeke. Utopio se. S njim su potonule i sve moje nade, svi snovi o budućnosti...

Bilo mi je svejedno gdje će se zaposliti i da li će se uopće zaposliti... Poslali su me u neko zabitno selo, toliko zaostalo da je predstavljalo svijet za sebe. Radila sam u nemogućim uvjetima, a nametala sam si još teže. Znala sam da će samo takvim upravo samoubilačkim radom prigušiti svoj vlastiti očaj. A posla je bilo i više nego što sam stigla obaviti. Osim мене, u selu je još bio stari doktor, staro gundalo. Znaš kakav? Isti kao naš razred-

nik u osnovnoj školi. Uvijek je radio jedan od svoja tri posla: ili je škiljio u mikroskop, ili prelistavao enciklopodije, ili škrabao neke recepte. Nadao se, jadnik, da će nešto otkriti i postati slavan. No neka je blagoslovljena ta njegova odsutnost i rastresnost!

Zeljku su smatrali najljepšom djevojkicom u selu, iako se u većem mjestu nitko ne bi za njom ni okrenuo. Uglavnom, razmažena ljepotica prisvajala je sebi izvjesne povlastice. Tako je jednom došla sva uplakana, još s vrata čekaonice se razderala, da joj moramo pomoći, da će se ona ubiti, da joj dijete treba manje od svega...

Doktor je ravnodušno podigao oči prema njoj, a onda ih izbuljio, kao da vidi neku novu bakteriju:

— Sto ti je, mala?! Kakvo dijete? Pa što si ti nego dijete?

Meni najprije jurne sva krv u glavu, a onda bljesnu svjetlo spoznaje i odluke:

— Doktore, ovo će ja srediti! — izjavim odlučno i po-

KRISTA

vedem djevojku u svoju sobu.

— Majka mi je bolesna! Ta će je nesreća dotući. Sestro, pomožite mi ili ču se ubiti! — plakala je i izvaljivala gluposti...

— Bacit ču se s nasipa u riječku, kažem vam! Ne morate vjerovati!

— Željko, počela sam blago, očekuješ bebu, zar ne? Pa to nije razlog za očajanje.

— Ništa ja ne očekujem! — vrissne ona — A otkud to vi sestre znate? Onaj gad je već svima rekao!

— Samu si rekla! Umri se, pa da se dogovorimo. Tvoju hrabrost i odlučnost da zadriš dijete ovđe nitko neće razumjeti. No moji roditelji će te primiti...

— Ali ja neću! Neću nikakvo dijete! Sve prije nego to! — vikala je, savijala se, grčila.

Znala sam: njezina okolina i njezina slabost najveći su neprijatelji i njoj i djetu. A ja nikad neću imati dijete, nikad se neću udati... Svetinja Marinkova prikaza kada mi je dala znak...

— Ali ja hoću dijete, Željko! I to baš tvoje dijete. Razumiješ li? Preuzimam brigu za tvoje dijete, pa makar se ovoga časa utrostručilo! Bilo ju je vrlo teško uvjeriti. Na kraju sam moralia i zaprijeti:

— Željko, pokušaš li što sama ili dozvoliš kakvoj babi, pazi se! Osobno ču reći twojoi majci da si sto puta gora nego što jesu. Razglasit ču da hodaš s najgorim propalicama, da potkradaš trgovinu u kojoj radiš, da pišeš...

— Ne, ne sestro! Vi to ne možete! Ne smijete! To će moju majku ubiti.

— Ti nemoj ubiti dijete, a ja onda neću twoju majku! Zašto da budem bolja od tebe?

— Zato što već jeste! I nasmiješi mi se u lice. — Vi nikada nikoga niste oklevtali.

— Ali tebe hoću, neka znaš!

— Nećete, ne smijete, sestro! Vi ste svako jutro na pričesti, a takva usta ne izgovaraju klevete. Vaša pobožnost vam zabranjuje.

— Gle! Sad ti nekoga učiš što je to pobožnost!

— Učim sebe... Kamo sreće da sam ostala tako vjerna, tako jaka kao nekad! Sve sam zapustila... Ali znam da onda, dok sam živjela pobožno i požrtvovno, nisam nikome nanosila zlo... Isto kao što ni vi nećete meni. Mislim da vam to neće dozvoliti euharistijski Krist...

Njezino lice se rastapalo, nestajalo u nekoj sivkoj stoji, jednoličnoj masi... samo tuga tako izgleda. A u meni je tada buknuo vulkan. Uzviknula sam onako kao kad se zove u pomoći:

— Pa dobro! Onda u ime euharistijskoga Krista zahajevam da to jedno dijete ostaviš na životu!

Ona je plakala. A ja nisam znala što znače te suze.

Tih mjeseci Željka se povukla, uozbiljila, ali ja joj nisam vjerovala. Ne znam možeš li shvatiti kakav je to osjećaj. Sto sam više strahovala za to dijete, što se veća opasnost nad njim nadviđala, sve sam ga više ljubila! Već onda je to bilo moje dijete.

Neka vrsta »psihičke trudnoće« davala mi je odlučnosti da branim čedo, koje majka nije branila. Nekoliko puta sam je u zadnji čas spriječila da ne počini glupost. Neizvjesnost, strepnja, ubijala me isto koliko i Željku teška trudnoća, bolest, apatija.

U petom mjesecu otpremila sam je u bolnicu. Bila ja kao neka zaštita od nepristanih njezinih planova da se riješi dijeteta... A iz bolnice sam dobivala sve poraznije vijesti: Željkino srce je bilo vrlo slabo i liječnici su predviđali čak i najgore.

Pokazala sam doktoru Željkine nalaze, otgrnuvši ga od mikroba. On iskolači oči, baš kao naš razrednik, i zbrund...

— Da smo je poslušali, kladim se da bi nam otegla pod rukama. I onda krivi ti i ja! Zar ne, djevojčice? Ovo će bar biti dostojanstven kraj. A možda i ne! Tko zna?

Zadnje časove provela sam se Željkom. Cvrsto me je držala za ruku, a onda je kriknula:

— Sestro! Obećali ste brinuti se za moje dijete! Ne zaboravite! To zahtijevam u ime euharistijskoga Krista!

I umrla je. U torbici joj je ostao dnevnik pun obraćeničkih razmatranja. Pokora i pobožnost njezinih zadnjih mjeseci bila je upravo svačačka.

Zvana su ispraćala Željku, ali ja nisam mogla pustiti iz ruku njezino dijete. Sva moja obudovjela nježnost, prelije se u to malo biće.

— Marinko dragi, mislila sam, nisam to zamišljala ovako! Postala sam majka, na bestjelesan, nedokučiv način. A mislila sam kako će Željka doći s dijetetom u selo, pobediti predrasude...

Spustio se mrak. Zaboravili smo na svjetlo žarulje. Tek tada smo upalile, kad se više ništa nije vidjelo.

— Pa Marinka spava!

Dušica podigne dijete iz naslonjača i odnesu u krevet.

Dijete, spašeno u ime euharistijskoga Krista...

Vrati nam se mama

Ivan me je molio da ga posjetim i da pišem o svemu, saslušavši, dakako, samo jednu stranu jer druga strana, u ovom slučaju njegovu suprugu Janju (želio je da ne spominjemo ime i mjesto odakle je!) živi u Njemačkoj s nepoznatim čovjekom. Nju nismo mogli saslušati. Ivana i njegovu djecu posjetio sam u jednom slavonskom selu jednog popodneva.

No počinimo sve ispočetka, onako kako je Ivan pričao, točnije od onoga dana kad su kola bračnog života krenula nizbrdo. Još prije konačnog raskida bračne veze i Janji na odlaska u inozemstvo da tamo ostane stalno, među njima je bilo neslaganja i razmirica.

»Janja je otišla u München (Njemačka) prije četiri godine s bratom i snajom. A onda se ubrzao javila dužim pismom, žaleći što je ostavila obitelj. Pisala je da će i meni poslati papire potrebne za zapošljenje. Ali od toga obećanja nije bilo ništa. U početku se javila nekoliko puta pismom, poslala je i nešto novaca i onda je prestala.«

A što je Ivan poduzeo? Ni je joj pisao, nego se jednog dana spremio, djecu ostavio

kod djeda i bake i krenuo u München, gdje mu je radila supruga.

»Našao sam je kod kuće. Malo se iznenadila kad me je ugledala. Klela mi se da je sve u redu, da su njezine namjere najčišće i da se ne trebam ništa brinuti što nije duго pisala i slala novac. Rekla je da štedi. Čak je kupila nekih poklona djeci i meni, a spremila je i nešto novaca. Bilo mi je dragoo da je stvar krenula koliko-toliko naprijed. Govorio sam joj o povratku, a ona je rekla da će to učiniti za koji mjesec...«

Ali 'očekivanje ludom radovanje' — veli naš narod, i ta je krilatica postala jednoga dana činjenica za Ivanov dom. Po dolasku kući javio se ženi dužim pismom, misleći da će se time odnositi još više normalizirati. Ali više ni pisma ni novaca. Onda je Ivan obišao neke nadležne organe, tražeći pomoći, ali se sve svršilo na tome da se nada i čeka.

»I jednoga mi je dana pisala da se ne misli više vratiti. Ta nas je vijest jako pogodila, jednostavno ošamutila.

Pogotovo su djeca bila žalosna. I jednoga dana, kad sam bio u O., ona je iznenada došla. Prvo se rasipitala

gdje sam ja. Obišla je djecu. Donijela im je i neke poklone. Rekla je djeci da odlazi nekim poslom u susjedi grad, ali da će se 'vratiti mama'.

Ivan je kasnije doznao da ju je tada čekao neki automobil (nije doznao čije registracije), koji ju je, vjerojatno, zauvijek odvezao od već svijenog obiteljskog gnijezda.

»U jednu ruku i ja sam kriv za njezin odlazak. Tek danas, poslije te obiteljske nedaće, mogu sebi postaviti pitanje, koje si prije toga nisam postavljao: »Je li ona trebala ići u inozemstvo, pogotovo sama?« Potrebe su velike; svakoga mjeseca ulazila je u kuću plaća koja nije mogla podmiriti ni one najosnovnije troškove. I kad mi je spomenula odlazak, nije mi bilo drago, ali odlazak s bratom ulijevao mi je neku sigurnost i povjerenje.

I danas, gledajući posljedice za cijelokupnu obitelj, vidim da bi sto puta bilo bolje da smo ostali na onome što smo do tada imali, nego rastavljeni u bilo kakvom luku-suzu.

Djeci ne može nitko nadoknaditi majku, njezinu toplinu ona moraju osjetiti.

I što mogu sada? Plakati i jadikovati nad nesrećom koju je drugi skrivio? Tješi me samo vjera u Boga i skora budućnost moje djece. Ostaje mi sada glavna i jedina dužnost: borba za bolju sutrašnjicu moje djece.«

Dok sam se rastajao od Ivana i njegovo troje djece, rekoše gotovo u jedan glas: »Napišite, striček, da nam se mama što prije vrati, jer nam je tužan život bez nje. Vrati nam se, mama...«

Da li je svemu ovom potreban neki komentar osim činjenice koja je iznesena u kratkom, rastrganom i prilično nevezanom razgovoru s Ivanom i njegovom djecom?

Marko Cvitkušić

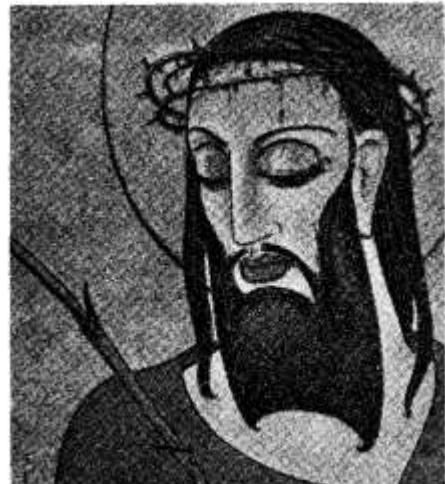
MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Teorija i praksa misijskog apostolata

Predmet je ove naše misijske nakane gajenje temeljitora znanja o misijama. Njega promiče osobito znanost koja se zove misiologija. To nije stara znanost. Ozbiljnije se počela razvijati tek početkom ovog stoljeća, a njezini su pioniri bili profesor Schmidlin i belgijski Isusovac o. Petar Charles. Danas npr. u sklopu papinskog sveučilišta Gregorijane postoji i misiološki fakultet, a takvih visokih učilišta ima i drugdje po svijetu.

Misiologija kao znanost u širem smislu obuhvaće sve one elemente koji se odnose bilo na teoriju, bilo na praksu misijskoga rada. To su: temelji misijske djelatnosti, metode naviještanja Evangelja, ciljevi i sredstva misijske djelatnosti, povijest misija, razne religije i kulture itd. Naša misijska nakana ima pred očima osobito jednu granu misiološke znanosti, kojoj se danas pridaje velika važnost, a to je *misija* Crkve. Ona se sastoji u zapovjedi koju je sam Krist dao svojoj Crkvi, da onu istinu koju je On naučavao naviješta svim narodima i da ih po krštenju učlani u Božje kraljevstvo. Krist je poslao apostole u cijeli svijet i rekao im: »Dana mi je vlast, nebeska i zemaljska. Zato idite i učinite sve narode mojim učenicima. Krstite ih u име Oca i Sina i Duha Svetoga. Učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta« (Mt 28, 18 – 20).

Misiološka znanost danas ima veliku važnost. Ona nije u tome da nadomjesti pastoralni rad, ili molitvu, ili žrtvu. Takvo nešto bilo bi posve krivo i prije bi pravilni misijski apostolat iščilo svake plodnosti ili ga čak i uništio negoli unaprijedilo. Njezina je važnost u tome što može pomagati u misijskom radu, kao što danas znanost pomaže i sve druge ljudske, pa i duhov-

ECCE HOMO (indijska umjetnost)

ne djelatnosti. Pritom je potrebno da znanost dobro i ispravno izvršuje svoj zadatak i da se na pojedina pitanja i područja pravo primjenjuje.

Misionari, svećenici i laici, dobro poučeni u misiološkoj znanosti, mnogo će bolje izvršavati svoju zadaću nego li oni koji to nisu. Danas je takav način rada da traži stručnjaka na svakom području. To vrijedi i za misijski rad. Budući da je taj rad i duhovne naravi, dakako da nije dostačna samo stručna spremna. Traži se i duhom vjere izgrađena ličnost, koja će u svom radu tražiti u molitvi i žrtvi neprestano svjetlo odozgo. »Ako kome od vas nedostaje mudrosti, neka ište od Boga, koji svima daje obilno i bez prigovora, i dat će mu je. Ali neka ište s vjerom, bez ikakva sumnjanja« (Jakov 1, 5 - 6).

Josip Antolović

U isto vrijeme stigla su nam dva pisma oca Gabrića. U jednom od njih piše kako je proslavio Božić, a u drugom javlja da je ostavio Bošonti i pošao osnovati novu misijsku postaju, o kojoj je već prije nekoliko puta pisao. Donosimo ovdje oba pisma.

OPROSTIO SAM SE S BASANTIJEM

S rijeke Gangesa, Božić, 1974.

Dragi moji dobročinitelji!

Ove retke šaljem vam se rijeke Gangesa. Ljulja se ladica, ljulja se i Ante, pomalo i umoran, no sretan, da ne reknam: presretan. Svaki je svećenički Božić divan, jer možemo toliko dati Isusu, no ovogodišnji Božić će mi ostati uvihek u dragoj uspomeni. Imao sam sreću pokrstiti naše novoobraćenike u sjevernim selima bošantske župe.

Svoja dva mlađa pomoćnika ostavio sam u Bošontiju, dok sam ja već prije Božića otišao u sela.

Ponoćka je bila u Birađnogoru. Kapelica je bila krasno iskićena raznobojnim papirima i izvana i iznutra, i na oltaru, i na prozorima i na vratima. Posvuda svjećice, a miris sandalovih štapića ispunja kapelicu. Božić je tu uistinu »Borođin — Veliki blagdan«. Svi ga slave. To je državni blagdan. Ponoćka se prenosi preko državnog radija. Na radiju govoril i nadbiskup i čestita svima, šalje blagoslov. Nekoliko puta preko dana emitirane su i božićne pjesme na engleskom i na raznim indijskim jezicima. To je nešto veljko lijepo tu u Indiji: sloboda i poštivanje vjere. U Bošontiju dodu čestitati Božić oficiri policijske postaje i narodni poslanik ovoga kraja, te prisustvuju našim svečanostima.

Ispovijedi se redaju: jaslice srdaca čiste se da bi mogle primiti Isusa u svetoj prijesti. U molitvi vjernih sjetili smo se svih vas. Posljede svete mise bilo je veselje i božićne pjesme pred kapelicom. Bilo je hladno. I tu kroz ova dva do tri mjeseca zahlađi. Temperatura se spustila na kojih 12 stupnjeva. A moji mali pjevači imaju

KRSTENJE U BASANTIU

na sebi tek košuljice, no nosiće su im se žarili od sreće.

Odatle sam se uputio preko rijeke u Gosabu da ondje imam drugu misu. Tu je zavjetna kapelica Prečistog Srca Marijina na spomen 1.300 godišnjice pokrštenja hrvatskog naroda. A tu je i zavjetni oltar u spomen mojih dragih pokojnih roditelja.

Crkva je puna. Posljede misi pohodili smo malog bolesnog Stanišu: moledi i pjevajući, odnijeli smo mu svetu pričest.

Nakon toga opet na rijeku i hajde u udaljeno selo Piprehalli. Struja i sjeverni vjetar bili su protiv nas, pa se ladica jedva micala. Ujutro nije bilo vremena za kavu pa smo založili nešto na ladici. Vesla se i pjeva: božićna radost.

Videći da ladica neće na vrijeme stići, ja sam se uputio pješice. Ladica s ukrašenim kipom Blažene Gospe (dar za novu kapelicu u Boro Molakhali) stići će polako kasnije s plimom. U Piprehalli sam stigao oko pet sati popodne: šest sati putovanja. Odmah sam počeo isporijedati i tako do sedam sati. Onda misa, pjesme, krštenja. Sve je svršilo oko deset sati. Opća hajde na ladici, koja je, međutim, stigla, pa prema Tuskhali (našem novom selu). I tu opet misa i krštenja. Sa slijedećom plimom uputišmo se u Boro Molakhali. Ljudi su nas čekali na obali. Već je bio sumrak: Gospin kip nosimo kroz selo uz pjesmu do nove krasne kapelice. Izdaleka se već vidi na stotine malih svjećica naokolo. I tu sam

krstio nove obitelji. Koje li radosti i za njih i za menel Na umor se i ne misli. Pa kako bi čovjek i mogao biti umoran usred tolike sreće?

Poslije ponoći sjeli smo na kasuru za svečanuk večeru: riža, skuhani dal i sprženo povrće. Malo, no od srca, i svī smo bili sretni.

U Bošonti sam se vratio pomalo umoran, no presretan. Pa i svima Vama želim ovu sreću.

F. S. Hat (Canning), 10. siječnja 1975.

Ovo je prvo pismo u novoj godini — s nove adrese, kako vidite. Najprije zahvaljujem svim dragim prijateljima i dobrovotorima misija na tolikoj dobroti i ljubavi što ste je iskazali tijekom prošle godine. Nastojat ću se odužiti dnevnim molitvama i žrtvama. Tako bih se rado javio pismom i svakome posebno, no morat ćete se strpjeti koji mjesec.

Započeli smo novu misijsku postaju, pa će biti mnogo posla. Sve, ama baš sve, valja graditi. Stanujem sada u jednoj kolibi. Već se dižu dispanzer, posebno za gubavce, sirotište i samostan. Nadam se da će biti sve gotovo prije kišnog doba, koje počinje u lipnju.

Molite se mnogo i žrtvujte da bi sve bilo na veću slavu Božju. Bošonti ostavljam nakon 21 godine. Župa je predana dijecezanskim svećenicima. Hvala dragom Bogu da sam dočekao taj sretan čas te vidim te naše blvše učenike kao Božje svećenike na čelu župa. Dao dragi Bog da bismo uskoro mogli i novu župu, što je sada osnivam, njima predati.

Sve vas sređeno pozdravlja u Presvetom Srcu odani vam

O. Ante Gabrić

NOVA ADRESA: Fr. Ante Gabrić
F. S. Hat (Canning) W. Bengal, India

Vijesti s obronaka Himalaje

Nakon podulje stanke opet nam se javila sestra Ivana Stakor. Ona veoma lijepo radi u mjestu Prodhan Nagar, na obroncima Himalaje. U ovom pismu javlja nam nove podatke o veličini svoga rada.

JEDAN OD NASIH BOLESNIKA

Prodhan Nagar, 9. prosinca 1974.

Velečasni očel

Hvala Vam za sve što ste učinili za misijel. Hvala i svim dobročiniteljima koji su se svojim darom sjetili naših siromaha! Sada, u ovo doba, trebamo mnogo pomagati sirotinji da ne umre od gladi.

Kako Vam je poznato, ja radim s jednim časnim bratom Isusovcem, Kanadanim, za jednu sirotinju ovdje na sjeveru ispod Himalaje. Ovamo, u grad Siliguri, slijevaju se siromasi sa svih strana, napose nakon raznih poplava i gladil, da tu nadu pomoći. Ima ih koji i po nekoliko dana nisu putem ništa jeli, a vrućina ih na putu još više iscrpi, pa ih bolest lako svlada. Onda legnu bilo gdje, dok im se netko ne smiluje i ne pomogne im. I cijele obitelji dolaze ovamo i zajedno gladuju. Ako otac ne nade posla, što onda može učiniti majka s troje, četvero i više djece?! Odrasliju djecu onda šalju da okolo prose. Ako su poštedeni od bolesti, ipak ima nade da će se otac negdje zaposlit i nešto zaraditi, ali ako ih pohodi bolest, ne mogu si sami uistinu pomoći, nego čekaju tudu milosrdnu ruku.

Naš časni brat Robert počeo je među tom sirotinjom raditi prije tri i po godine. Ja sam

mu došla u pomoć, baš su sada tome tri godine. Danas se taj rad veoma proširio. Pružamo pomoć mnogima. Bolesne liječimo ili tamo gdje su se smjestili ili ih uzimamo u našu bolnicu koja nosi ime »Jesu Ashram Matigara«. Često su takvi ljudi već pri kraju svojih snaga.

Matigara je oko 12 km daleko od Siligurija. Ondje imamo tri bolničarke i druge pomoćnice. Sada imamo na brizi 95 tuberkuloznih bolesnika muževa i žena, te oko 80 bolesnika koji boluju od drugih bolesti, a oko 50 djece liječimo i poučavamo.

Časni brat stanuje u Siliguri i tamo ima za pomoć osam dječaka, koji posjećuju bolesnike kao i ja. Oni hrane svaki dan oko stotinu osoba. Ujedno dijele hranu gubavcima, kojima dijelimo lijekove dva puta tjedno. A sad ih već imamo 1.260. U tom poslu rade s nama i dvije sestre Majke Terezije. Ja imam osim toga tri male škole u selu, u kojima je 94 siromašne djece. Ručni rad poučavam 27 djevojčica.

Ne gledamo u svome poslu koje je tko vjeruje, nego svima nastojimo pomoći.

Ove godine ovdje je jaka zima, a neka su djeca posve gola. Majke imaju bar nekakve krpe na sebi, a muškarci neki više, neki manje odijela,

ali svi su bijedno odjevani. Dosad je časni brat nabavio oko dvije tisuće komada toplog odijela za djecu. Ja sam mogla nabaviti za kojih 350 njih, a nadam se da će ovih dana još nešto nabaviti. Gladni ljudi i bez stana još više osjećaju studen. Ljeti se toliko ne osjeća manjak odijela, ali zimi im ono i te kako treba.

Ovdje je sada vrijeme žetve riže, pa će se neki od tih naših siromaha možda vratiti u svoj zavičaj, pa i riže će možda biti jeftinija.

Prošle godine uspjeli smo napraviti oko 50 kućica i nekoliko trošnih popraviti. Imamo i malu bolnicu za gubavce koji više ne mogu hodati. Sada imamo u njoj 19 takvih bolesnika. Gubavci nam inače dolaze na liječenje i iz okolice, pa i iz udaljenih mjesto. Neki od njih rade, drugi opet prose, a svi zajedno žive siromašno.

Eto, iznijela sam bar nešto o našem radu. No molite se da tim jednim ljudima ne pomažemo samo na taj način da ih liječimo od njihovih bolesti, da im damo jesti i da ih odjenemo, nego da im uspijemo također navijestiti Krista. Želimo da ih sav taj naš rad uistinu privede bliže Njegovu Srcu.

Sve vas pozdravlja časni Brat Robert,
i sestra Ivana Stakor, FC

ZAMBIJA

NOVA CRKVA U LUSAKI

Lusaka, 16. prosinca 1974.

Dragi prijatelji misije!

Već ste čitali da je časni brat Ilija Dilber uspio sagraditi novu crkvu u Mumbwi. No i mi smo ovdje u Lusaki tijekom 1974. uspjeli podići jednu crkvu. U tome sam i ja imao velikog udjela. Na meni je bilo da se brinem za građevni materijal, a to ovdje nije baš lako. Takav materijal ovamo dolazi iz raznih strana svijeta, najviše iz Kanade, a jednom sam našao daske i drugi materijal iz naše domovine. Stoga je sve

to ovdje skupo, jer je dovoz materijala do Zambije skup.

Hvala Bogu, počelo se i uspješno dovršilo i u Mumbwi i ovdje u Lusaki. Ovdašnjii su kršćani veoma zahvalni dobročiniteljima što su im omogućili da su došli do crkve. Pri posveti crkve zahvalio se dobročiniteljima i naš nadbiskup Emanuel Milingo i otvoreno priznao da bez pomoći dobročinitelja ne bi bilo ni crkve u Lusaki.

POSVETA OLTARA U NOVOJ CRKVI

ni one u Mumbwi. Narod u Mumbwi je ponosan što je dobio svoju prvu katoličku crkvu. Ta je crkva veoma uspjela i lijepa. Dosta je prostrana.

Bio sam nekoliko tjedana u Mumbwi još prije gradnje crkve, pa sam svako jutro nešto poslije pet sati čuo kako hodža pjeva i poziva svoje muslimanske vjernike na molitvu. To mi se svidalo. Hodža je htio da njegovi vjernici za-

počnu novi dan s molitvom, moleći Boga za pomoć i blagoslov. I onda mi je dolazila želja da ja velikim zvonom probudim katolike i pozovem ih na molitvu. No Mumbwa će još dugo čekati na takvo zvono.

Kod nas u Lusaki ili, bolje rečeno, pokraj Lusake, nalazi se nekoliko naselja. To su dobri katolici koji rado dolaze u crkvu, i to mnogo ranije nego što će misa početi i ništa im nije teško čekati. Neki od njih odu u crkvu i mole, a većina njih posjeda na zemlju i pričaju sve do početka svete mise. U crkvi se veoma lijepo poнаšaju i mole.

Sve puno veseli nova crkva, jer se seda imaju gdje skupljati na svetu misu. Otkad je crkva podignuta, dolazi sve više ljudi na svetu misu. Dodu čak i oni koji nisu katolici, ali to žele postati.

Ovdje na slikama možete vidjeti kako izgleda ta naša nova crkva. Slike su snimljene za vrijeme posvete crkve.

Sve vas puno pozdravlja i preporučuje se u molitve odani vam i zahvalni

brat Benedikt Fostač, Di

Otac Lučić o posveti crkve u Mumbwi

U prošlom broju Glasnika donijeli smo kratku reportazu tehničkog urednika »Radosne vijesti«, gospodina Ante Testena. U ovom broju donosimo izvještaj našeg zambijskog misionara oca Luke Lučića.

Blagdan Krista Kralja ostao će u dugom sjećanju vjernicima župe Mumbwa i širokoj okolini, kao i ostalim prisutnim, koji su pribivali posveti i otvorenju nove crkve. Ona je gotovo potpuno dovršena i opskrbljena. Naime, nedostaju još samo klape i kip Krista Kralja.

Svi su bili oduševljeni lijepom i skladnom crkvom. U udaljenosti oko 150 km zapadno od Lusake pa dalje do parka Kafue bila je svega jedna župa, koja je imala svoju crkvu. Sve druge misijske postaje su bez crkve, a služba Božja vrši se uglavnom u školskim prostorijama ili pod vedrim nebom.

Sama župa Mumbwa ima 16 misijskih postaja, koje su razbacane na velikoj udaljenosti. Vjernici cijele okolice veoma su različitog por-

jecila što se tiče zambijskih plemena. To se najviše osjeća u jezicima. Svećenik se služi u liturgiji sa šest prilično različitih jezika. Po tome Mumbwa spada u jednu od najtežih misija u lusačkoj nadbiskupiji. Gotovo vredna vjernika jesu doseljenici iz Rodezije i govore jezikom Shona. Iza toga slijede Nyanja, Bemba, Ilia, Lende, Lala, Tonga. Gradić Mumbwa je centar čitave pokrajine.

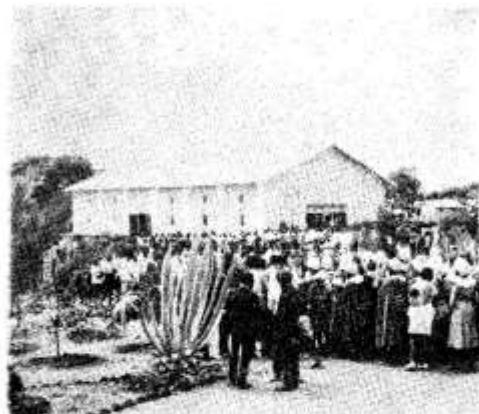
U subotu naveče uoči blagdana Krista Kralja stiže nadbiskup Lusake Emanuel Milingo. Biće je već večer i spustio se gust mrak. Čim se nadbiskup smjestio u župni stan, vjernici su ga pozvali van da mu iskažu dobrodošlicu. Gromoglasno su zapjevali pjesmu na jeziku Shona i zaplesali afrički ples. Mi smo okolo promatrali, jedva razabравši pokrete plesača kroz svjetlo petrolejke. Pjesma, podcikivanje, pljesak rukama u taktu i odjekivanje bubnjeva davali su svemu izraz pravog afričkog mentaliteta i doživljaja. Nadbiskup se poslije toga zahvalio na engleskom jeziku, dok je jedan od župljana prevodio vjer-

nicima na jezik Tonga. Poslije toga vjernici su nastavili svoje veselje i pjesme do duboko u noć.

Sam blagdan Krista Kralja osvanuo je oblačen suncem, ali je uskoro nebo bilo prošarano oblacima. Od ranog jutra počeli su pristizati vjernici iz Mumbwe i čitave pokrajine. Bilo je pravo svećano raspoloženje. Već od osam sati ujutro pojedine su skupine vjernika počele s pjesmom i plesovima ispred crkve. Njima je do sadno čekati i promatrati okolinu. To je potrajalio sve do samog početka obreda posvete i svete mise.

Točno u deset sati počeo je obred posvete crkve. Nadbiskup Millingo sa 16 svećenika koncelebranata i pastorom Ujedinjene zambijske crkve, koji su došli na posvetu, izlaze iz župnog stana. Tu odmah započeše liturgijske pjesme i plesovi. Vjernika je bilo oko dvije tisuće. Procesija je krenula prema crkvi uz gromko pjevanje i podcikivanje. Teško je predstaviti sebi to svećano raspoloženje. No sigurno je da je od svega tog mnoštva bio daleko najsjretniji brat Ilija Dilber, koji je dovršio djelo na čast i slavu Gospodinu. Procesija se zaustavila pred crkvom. Nadbiskup je izmolio nekoliko molitava i blagoslovio okupljeni narod. Zatim je procesija krenula oko crkve, opet uz pratnju pjesme i molitve. Poslije ophoda sve to šarenilo ulazi u još praznu crkvu. Kad se crkva napunila, nadbiskup je nastavio s obredom posvete. U polumračnoj crkvi zbog oblačnog vremena cakle se samo oči i razabiru se bijeli zubi. Naprijed je slika Krista Kralja s trnovom krunom. Oltar u drvrezu Poslijedne večere s afričkim llicima i skladne boje odavali su sklad i religiozni osjećaj.

Započela je sveta misa. Narod je molio, a pjesme i bubenjevi natjecali su se. Liturgija čitanja bila je na engleskom i nyanju jeziku. U propovijedi reče nadbiskup da je on duge godine nastojao sagraditi crkvu u Mumbwi, ali mu to nije bilo moguće. No Gospodin je posao svoga anđela u osobi brata Ilije Dilbera iz Jugoslavije da sagradi ovaj Gospodnji hram. Puno se zahvaljavao velikodušnim dobročiniteljima iz naše domovine, koji dade svoje priloge za crkvu, no ponajviše se zahvaljavao bratu Iliju. Za trenutak su svi u crkvi pogledali na skromnog misionara brata Iliju. Na kraju je nadbiskup pozvao sve vjernike na molitvu za dobročinitelje. Zatim je izrekao kratku propovijed i sadašnji župnik Peter Swierzek, poljski isusovac, koji misionari već dvadesetak godina u ovom kraju. I on se posebno zahvalio bratu Iliju na požrtvovnosti i na ljubavi za crkvu u Zambiji.

VJERNICI PRED NOVOM CRKVOM

Crkva je bila dupkom puna. U slobodnom prostoru ispred oltara cijelo je vrijeme mije izvodio plesove jedan domaći plesač, obučen u dugu bijelu košulju.

Poslije svete mize bio je ručak i narodno veselje. No to je bilo donekle poremećeno obilnom kišom, koja je počela padati neposredno nakon završetka svećanosti u crkvi.

Za vrijeme ručka nastupilo je i nekoliko govornika. Prvi je izrekao svoj govor nadbiskup. Pozdravio je sve prisutne te posebno naglasio uzajamnu pomoć među crkvama. Ponovo je istaknuo brata Dilbera i zahvalio se Crkvi u našoj domovini za ovaj današnji dar i slavlje. Zatim je govorio jedan laik iz župe Mumbwa, koji je predsjednik župnog odbora. I on se zahvalio svima na toj crkvi.

U ime naših prisutnih misionara i crkve u domovini govorio je otac Lučić. U kratkom govoru izrazio je zadovoljstvo nad djelom brata Dilbera, te potaknuo vjernike župe Mumbwa da žive kršćanskim životom, dostoјnjim Mističnog Tijela Kristova. No posebno je stavio vjernicima na srce njihovu domaću Crkvu da sami uz nastroje odgojiti svoje sinove i kćeri za službu Božju i službu Crkve.

Osim naših misionara u Zambiji i sestre Emice iz Litete posebno nas je razveselila prisutnost tehničkog urednika »Radosne vijest« iz Sarajeva, gospodina Ante Testera. Ne možemo izraziti radost koju nam je priredio svojom prisutnošću. Hvala mu!

Sve prijatelje i dobročinitelje u domovini uz sjećanje pred Gospodinom, te uz tople preporuke, srdačno pozdravljaju zambijski misionari.

O. Luka Lučić, D

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

... i Gospo od suza na uslišanoj molbi. — Anka M., Drenovac
... na primljenim milostima. — J. Smolaka, Split
... i Gospo Lurdskoj na sretnoj operaciji. — M. G., St. Kuti
Zahvalujem m. Klaudiji na uslišanoj molitvi, te je molim neka mi i na dalje bude u pomoći! — D. S., Varaždin.

SLUGE BESKORISNE...
... za sve primljene milosti. — Vlatka Janeš, Gerovo
... i Majci Božjoj Bistričkoj na mnogim primljenim milostima. — H. O. kraj Zagreba
... Gospo od brze pomoći, sv. Anti i sv. Josipu za milost obraćenja svoga muža. — Nedra Lovrović, Olib kod Zadra
... sv. Nikoli Taveliću, sv. Ivanu i sv. Antunu za zdravlje i mnoge druge milosti. — Barica Obrovac, Đakovački Selci
... za uspjelu operaciju oca (74 god.). — Obitelj Konjevod, Hutovo
... za primljene milosti. — Zahvalna K. M., Split
... Gospo od brze pomoći i sv. Nikoli Putniku za sretno putovanje. — Terezija Babić, D. Vrba
... i Gospo od brze pomoći na primljenim milostima. — Zora Mihalinac, Sikirevci
... Gospo od brze pomoći, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Ani na sretno uspjeloj velikoj operaciji. — Ana Hedeš, Gornja Vrba

... na milosti što nam je dijete progovorilo.
— Ana Bralić
... papi Ivanu 23. i svima svetima na ozdravljenju od teške bolesti. — D. P., Đurdevac
... Presv. Trojstvu, Gospo od zdravlja, sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Roku za sve primljene milosti. — Jelka Novaković, Pučišće
... sv. Ani i svima svetima na primljenim milostima. — P. F., Rakitovica
... što su mi sestru spasili od strahote. — Marija Dinić, Varaždin
... i svima svetima na velikoj pomoći kod ispita. — I. I., Zagreb
... Gospo od brze pomoći, Sv. Tereziji, sv. Antunu i sv. Judi Tadeju za sretan porod moje kćerke. — Kata, Osijek
... Petru Barbariću te Ivanu 23. za primljene milosti. — Marija Gospić, Strizivojna
... i Majci Božjoj Bistričkoj za sretnu operaciju. — M. Š., Pitomača
... i sv. Nikoli Taveliću na uslišanoj molitvi. — Katica Halaburić, St. Petrovo Selo.
... i sv. Valentinu za primljene milosti. — Marica, St. Petrovo Selo
... za zaposlenje moga sina. — N. N., Velika
... i majci Klaudiji za vraćeni novac, koji je bio nepravedno uzet. — V. Š., Varaždin
... i m. Klaudiji za dvije sretno uspjele operacije na bubrezima. — M. A., Ludbreg

**PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIHOVOJ ZASTITI!**

nove knjige

DR. AUGUSTIN BLAZOVIĆ OSB: SVECI U CRIKVENOM LJETU. III. dio. (Od 1. juna do 31. augusta).

Gradičanski Hrvat u Beču, dr. Augustin Blazović, poduzeo je veliko djelo: napisati život svetaca kroz čitavu crkvenu godinu, prema novom kalendaru. Za Božić smo dobili treći svezak, a mogu se naručiti i prijašnji dijelovi. Do godine bi imao izići i četvrti svezak.

Sveci su u tim knjigama prikazani veoma temeljito, s mnogo stvarnih podataka, a još je više njihovih izreka, koje odaju njihov duh i značaj. Nije tu samo nabranjanje činjenica iz života, nego su često dramatski živo izneseni prizori, jer je pisac uz duboku teološku naobrazbu

također priznat književnik i pjesnik, koji sve mu zna dati duh i umjetnički oblik.

Za svaki dan u godini prikazan je glavni svetac, ali često su kratko dani podaci ili misli ostalih svetaca ili blaženika toga spomendana.

Vjernici će s velikim zanimanjem, osobito dubokom duhovnom korišću, čitati te životopise, a svećenici će uz poticaje naći mnogo materijala za propovijedi. Djelo je pisano na gradičanskom narječju, prilagođenom današnjem književnom hrvatskom jeziku, ali svaki Hrvat može sve bez teškoće razumjeti.

Uz dubokouman sadržaj djelo je i vrlo ukusno opremljeno: na finom bijelom papiru, s mnogo slika svetaca, i u tvrdim koricama. Djelo veroma preporučujemo.

O. Josip Badalić

»Bijaše neki čovjek imenom Nikodem, farizej, član židovskoga Velikog vijeća. On noću dode k Isusu te mu reče: Rabbi, znamo da si od Boga došao kao učitelj, jer nitko ne može činiti čudesa koja ti činiš ako Bog nije s njim« (Iv 3,1-3).

»Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni, i ja će vas okrijebiti. (Mt 11,28).

»U njemu — Isusu Kristu — sve je stvoreno na nebu i na zemlji, ... sve je stvoreno po njemu i za njega« (1 Kol 1,16-17).

Isus Krist - težište svijeta

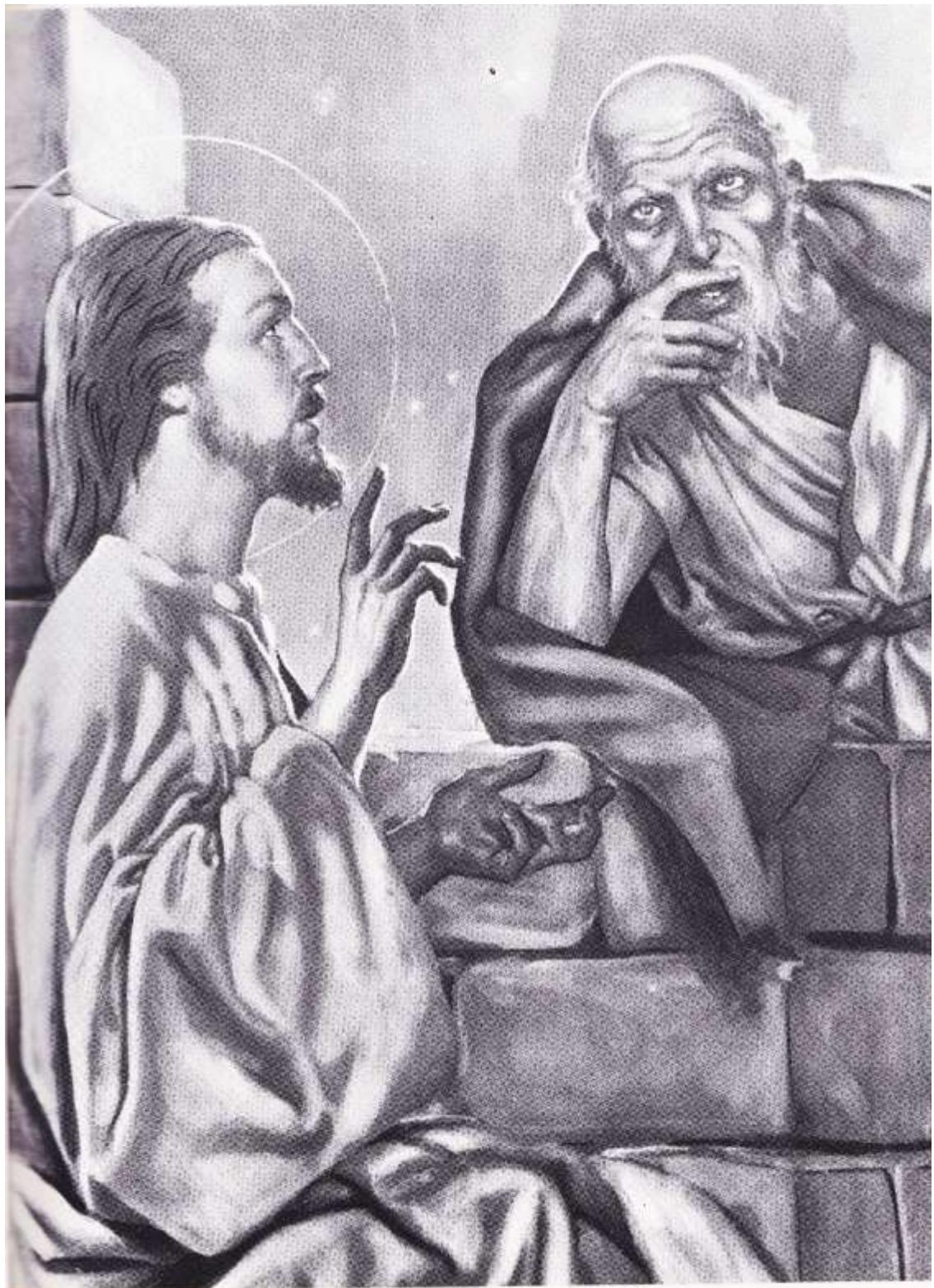
Među onim Isusovim učenicima koji su ostali zahvaćeni njegovim riječima i čudesima našao se i jedan predstavnik viših slojeva, poznavalac zakona, Nikodem, član Velikog vijeća. Ovo je vijeće bilo vrhovno židovsko sudište, a činile su ga tri kategorije članova: veliki svećenici, starješine i pismoznanci. Nikodem je spadao u drugu kategoriju, a dolazio je iz farizejske struje. One noći, nakon prekrasnog razgovora s Isusom, koji mu je govorio o potrebi unutrašnjeg, duhovnog preporoda, preporoda po vodi i Duhu Svetom, oprezni Nikodem nije napravio nikakve spektakularne životne odluke, no ipak je ostao Isusov simpatizer. Na sjednici Velikog vijeća, koje je Isusa osudilo, on, poštenjačina i čestit u srcu, nije mogao svojom šutnjom sudjelovati u Učiteljevoj osudi, nego se otvoreno založio za nj. Tako je izašao iz anonimnosti. Isus Krist postao je za nj alternativa koja ga je stajala temeljne odluke, značajne za čitav život. I nakon Kristove smrti nastavio je dosljedno istim putem: donio je oko stotinu libara (oko 30 kg) smirne i aloje za svećani ukop Isusova tijela. Od prvog susreta s Isusom u noći, u tajnosti, polako, ali sigurno, Nikodem je sve više ulazio u zonu Kristova utjecaja, dok konačno nije spoznao da je Isus Krist središte i težište njegova života, što je potvrdio i javno se opredijelivši za nj.

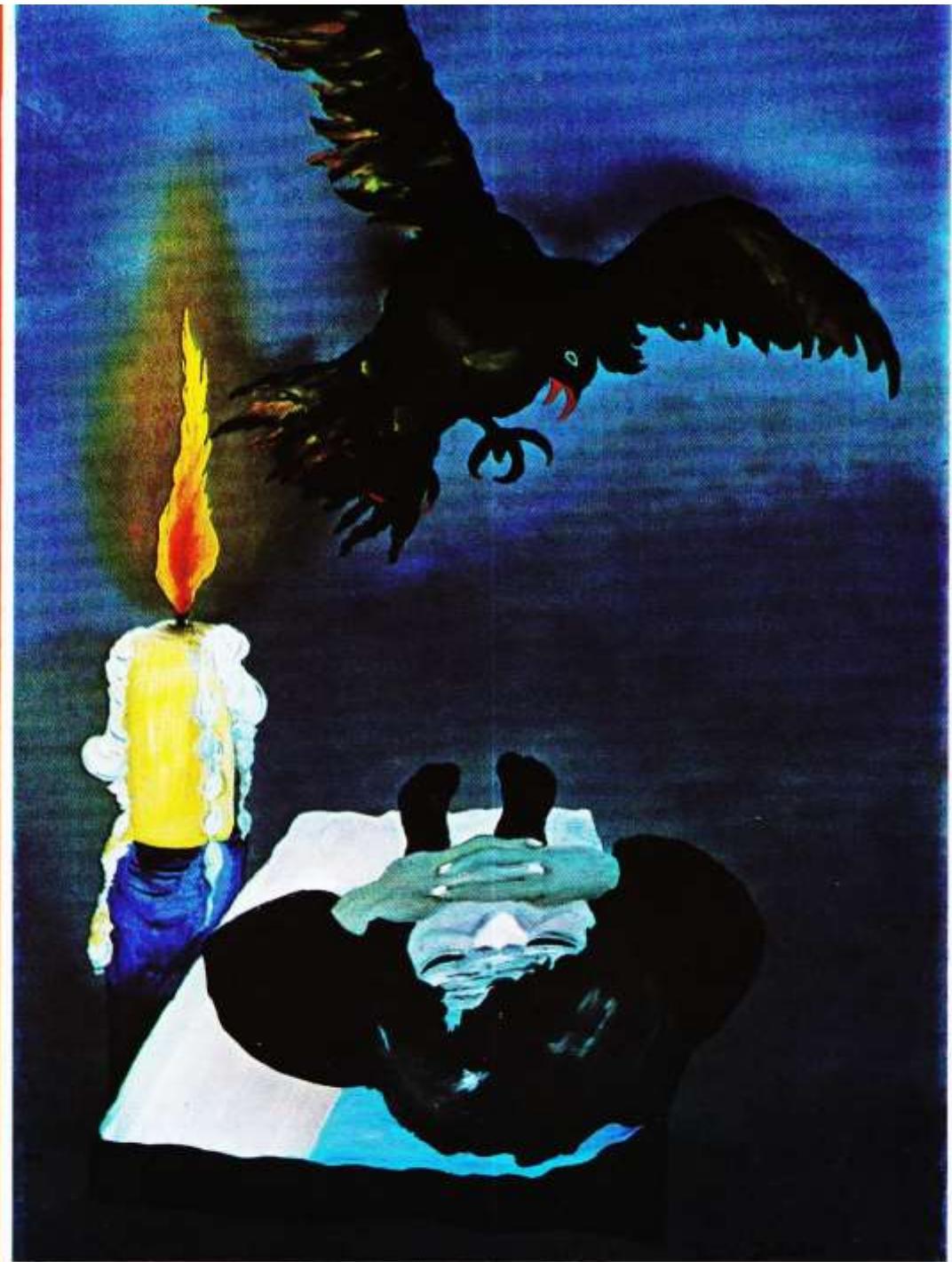
Isus Krist je sam otvoreno želio vršiti utjecaj, presudan utjecaj na svoje slušatelje. Bilo mu je stalo do toga da ga razumiju i da zauzmu stanovište na temelju onoga što je on navještao. Zato je učenicima često još i posebno tumačio ono o čemu je propovijedao. Kad su ga nakon velikog euharistiskog govora mnogi napustili, pitao je učenike: »Zar cete i vi otići?« (Iv 6, 67), očito očekujući da će mu oni ostati vjerni. »Umor-

ne« pak i »opterećene« uvjerava da će im susret s njime donijeti nove snage.

Tko može sumnjati u to da i uskrsli sadašnji Krist želi biti središte i težište čovjeka i Crkve? Crkva u svom životu, vjeri i liturgiju, a to se u novije vrijeme pokazalo osobito u dokumentima II. vatikanskog sabora, ističe svoju usredotočenost na Isusa Krista. U Svetom Pismu Isus Krist je sigurno središte, težište, vrhunac objave, i starozavjetne, koja je priprava za njega, i novozavjetne, koja je sva zaokupljena njegovom osobom i djelom. Sv. Pavao je čak izrazio misao o jednom sveopćem kristocentrizmu: već u početku svijeta Bog je sve stvarao »po njemu«, »u njemu«, »za njega«. Ako je čovjek vrhunac stvorenog svemira, a bez sumnje jest, jer mu je Bog povjerio sav materijalni kozmos, onda je upravo čovjek na istaknutiji i značajniji način stvoren po Isusu Kristu, u njemu i za njega. Već time, dakle, što je čovjek pozvan na gozbu života po stvaranju, uvučen je i u spasonosnu Kristovu zonu. Nakon spoznaje te stvarnosti jasno je da se temeljni ljudski problemi, kao i osnovna pitanja Crkve ne mogu rješavati mimo Krista. U posljednje vrijeme, desetak godina nakon Koncila, oviše smo jednostrano razmišljali o Crkvi, o njenom ustrojstvu, o njezinoj ulozi u svijetu, o biskupima i svećenicima. Suvremenici »Isusovi« pokreti i brojna djela o Isusu Kristu kađu da žele biti neki korektiv naše jednostranosti i kao da žele usredotočiti naš pogled na Isusa Krista.

Svi smo u djelokrugu Isusa Krista već time što smo stvorenii. Snažnije smo ušli u njegovu sferu po krštenju u njegovo ime. Zreo čovjek, zreo kršćanin, poput Nikodema će se i svjesno truditi da sve više prodiri u to težište svog života, pa će iz anonimnog traganja za Učiteljem prijeći i u otvoreno opredjeljenje za nj.

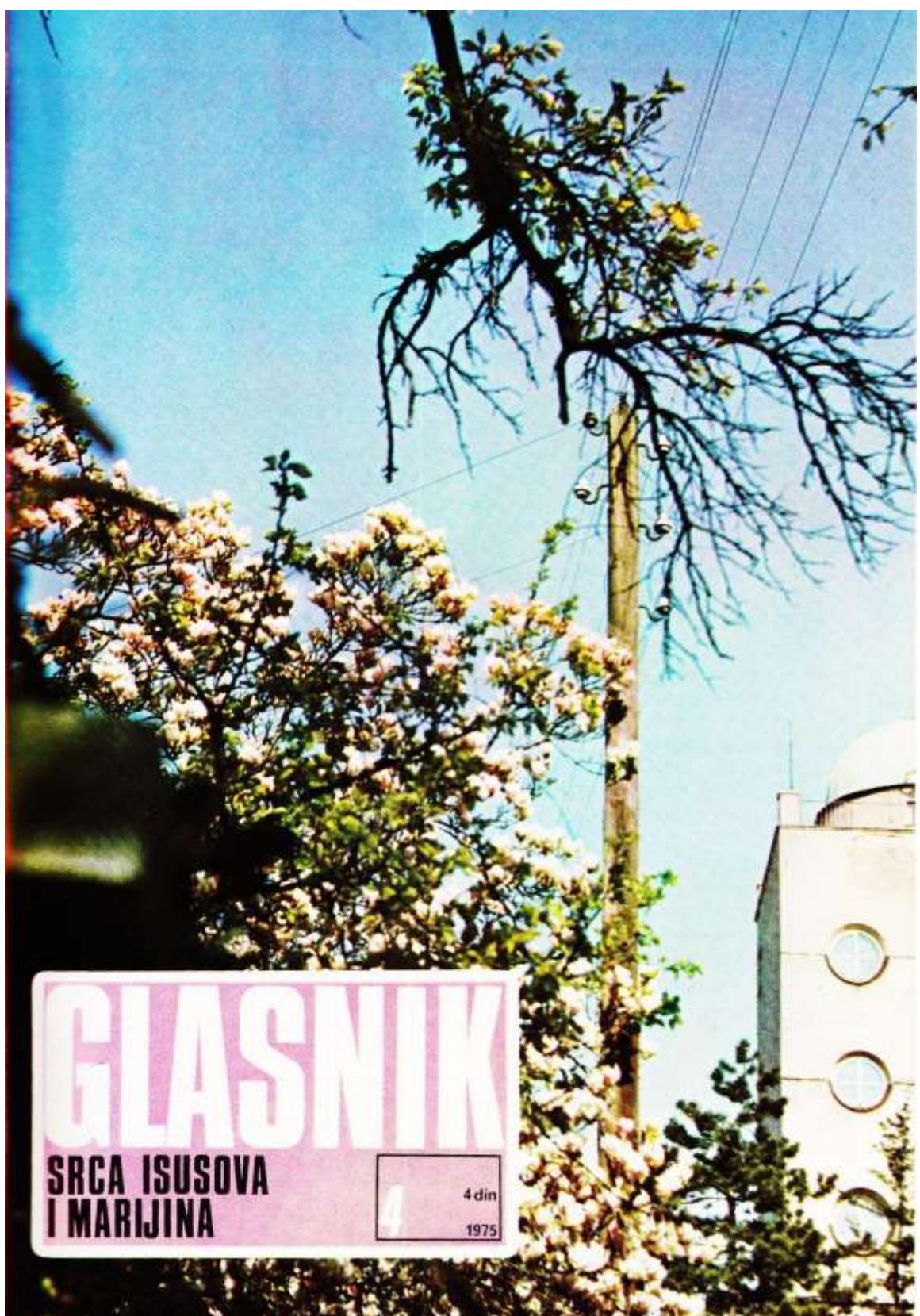

Ivina Jakubin: ČOVJEK, 1973.

GLE ČOVJEKA KOJI NE UZE BOGA ZA SVOJU ZASTINU
VEC SE UZDAO U VELIKO BOGATSTVO I OSILIO USV
OJIM ZLODELIMA

Ps 52:9

PROLJEĆE POD ZVJEZDARNICOM

Snimio: Ivan Knafeljc

Proljeće je divno doba godine. Priroda se budi iz dugog zimskog mrtvila te pravom eksplozijom raskoši boja i oblika kao da odjednom želi nadoknaditi sve ono mrvilo izazvano negostoljubivom hladnoćom. Mnogi će ljudi podignuti svoje poglede prikovane uz blatinjavu i prljavo tlo i diviti se rascvjetalim granama vočaka. A suhe će zamrle grane sada oštro odskakivati od žive okoline pa će doći voćar da ih odreže. Kakva ljepota! — uzdahnut će mnogi i ostati na tome.

Drugi će otići dalje te iz teleskopa na zvjezdarnici zaviriti u tamne i negostoljubive beskraje svemira. Gledajući savršenu harmoniju prirodnih sila što ondje vladaju, ostati će zapanjeni. No neće se pokrenuti na daljnje razmišljanje poneseni inercijom svagdanjeg zbivanja.

Treći će u svem tom zbivanju prirodnih sila, u svoj toj harmoniji bezbrojnih zvjezdanih galaksija vidjeti Nekoga koji svime time mudro upravlja i ravna. I gledajući svu tu mudru harmoniju, čudit će se zemlji koju je čovjek podredio svojim trenutačnim zahtjevima i potrebama i tako unio nered u prirodna zbivanja, nered od kojeg danas strahuju mnogi učenjaci, predskazujući ekološku smrt ako ne pustimo prirodu da se ravna svojim zakonima.

Treba li zaviriti u svemir da bi se pronašao Bog? Nipoštol Oni koji Boga ne nose u svome srcu neće ga naći ni na najdaljoj, ni na najgenijalnije organiziranoj galaksiji. Priroda je samo poticaj da se vratimo sebi.

I Isusovo uskrsnuće zabilo se u proljeće. Kakve li simbolike! Mrtvo tijelo ubijeno mržnjom ljudske zlobe i oholosti ustalo je na vječno proljeće probuđeno toplinom Božje ljubavi.

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja preplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Preplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975

GODINA 66. TRAVANJ BROJ 4

S A D R Ž A J

TEŠKO JE BITI UMJETNIK, P. Bulat	116
RTV-PROGRAM SRCA ISUSOVA, J.	
Antolović — — — — —	117
OD PLAĆE DO PLAĆE, Slavonka —	118
POMIRENJE! KAKO?, J. Visković	119
DNEVNO PRIKAZANJE — ŽIVOTNO SVJEDOČENJE ZA KRISTA, V. Pri-	
banić — — — — —	120
SREDSTVA DRUŠTVENOG OBAVJE-	
ŠTAVANJA U SV. GODINI (NAKA-	
NA AM) — — — — —	121
PREPOZNATI IZ EMAUSA, M. Stanić	122
VIŠE RADOSTI, A. Marković —	122
ALELUJA!, S. Perčević — — —	123
USKRSNO JUTRO U GRADU, V.	
Dvornjak — — — — —	124
KAKO JE NASTAO HÄNDELOV »ME-	
SIJA«, B. Nagy — — — — —	126
VIDI TI NJEGAI, T. Trstenjak —	128
SUSRETI MLADIH OSMOŠKOLACA,	
Ante — — — — —	130
TAJNE BOŽANSKE LJUBAVI, A.	
Weissgerber — — — — —	132
GLAZBA ČOVJEKOVA, Pišta —	134
PRAVA LJUBAV, M. Stanić —	135
MALI ALOJZIJE U VELIKOM ŠKRIP-	
CU, F. C. — — — — —	136
SREDSTVA DRUŠTV. OBAVJEŠTA-	
VANJA U SV. GODINI, J. Antolović	
NA OPROŠTAJU BILO JE SUZA, A.	
Gabrić — — — — —	139
STOGODIŠNICA MORAPAJSKE ŽU-	
PE, S. Polgár — — — — —	140
PODACI O NOVOJ CRKVI U MUM-	
BWI, I. Dilber — — — — —	141
PRVO PISMO NOVE MISIONARKE,	
M. Okrugić — — — — —	142
BRIGE S. ANKE LUKETIĆ, A Lu-	
ketić — — — — —	143
NOVE KNJIGE — — — — —	145
ZAHVALNICE — — — — —	145
ISUS KRIST — NADA SVIJETA	
A. Pšeničnjak — — — — —	146

riječ uredništva

»Cicemace, visibabe,
drijenak stari, tvrdi ...
a ptičice zapjevale ...
Uskrs, Uskrs, Uskrs je tul!«

Isusova uskrsna poruka radosti i mira možda nikad u povijesti čovječanstva nije bila tako suvremena kao u današnje doba.

Unatoč svojim neosporivim dostignućima i uspjesima, današnji je čovjek ipak u dubokoj nutritivni svoga srca nemiran, nezadovoljan, tužan. Zabrinut je za svoju današnjicu, a nesiguran je za svoju budućnost. Ovakva sjećanja urezuju vrlo često duboke bore u njegovo čelo i brazde u njegovo lice. Zato današnji čovjek neosjetno i polako gubi naviku da se osmijehne.

Ali kršćanin, čovjek otkupljen s velikim horizontom blistave budućnosti po Isusovu uskrsnuću, mora čitavim životom slaviti Kristovu blagu vijest, koja mu donosi novu radost, koja se ne može oteti ni ukrasti.

Zato smo u ovom broju našega Glasnika dali maha Peru Vanje Dvorjaka, koji na Uskrs ujutro i na gradskom asfaltu susreće ljudе »čije su kretnje bile posebno skladne i meke, izraz življi i osjećajniji, sjaj očiju sabraniji i bistriji, izmjena pozdrava toplija i ljudskija«. Želimo da i nama po Uskrslome postanu ulice, tramvaji, pločnici, trgovine, samoposluge, crkve — milije, da i nama po Njemu postane »korak sigurniji i skladniji, strah pred novim životom manjik«.

Paul Claudel je rekao da je Evandelje proisteklo iz ljubavi kao što je »Ilijada« nastala od Ahilove srdžbe.

Evandeoska ljubav uvijek je popraćena milosrdjem i ljupkom radošću, a dana je u predanju vesele vijesti kakvu nam ostavše evangelisti. Susreti s Bogom odvijaju se u ozračju tihе radosti još od andeoskoga pijeva »Slava Bogu na visini do začuđenih učenika iz Emausa.

Veseli se i raduj Djevice Marijo!
Jer je uskrsnuo Gospodin doista!
Aleluja! Aleluja!

»Ima ih mnogo koji smatraju da je došlo vrijeme da se ukine ova tradicionalna pobožnost jer se tobože odviše poziva na osjećajnost«.

Jean Ladame

TEŠKO JE BITI UMJETNIK

Devetnaesti vijek, osobito u svojoj drugoj polovici, prihvaćao je s oduševljenjem pobožnost Srcu Isusovu. Slike Srca Isusova posvuda se širile, po crkvama i po obitelji-ma. Mnoge nove vjerske institucije, škole, društva, kongregacije staviše se pod posebno pokroviteljstvo Srcu Isusova.

S istim duhom i istim žarom započe 20. stoljeće. Međutim, nakon prvog svjetskog rata dođe neosjetno do neke umornosti. Javiše se kritike. Već Pio XI. govori u svojoj enciklici »Miserentissimus« o klevetnicima ove pobožnosti. A Papa Pio XII. piše 1956. encikliku »Haurietis aquas«, u kojoj izražava žalost zbog pomanjkanja štovanja koje je »dolazilo kod nekih do izražaja u pogledu pobožnosti Srcu Isusovu.«

U vremenu općenitog osporavanja koje udara na auktoritet vrhovnog učiteljstva, na neke temeljne dogme naše vjere, na moralne principe, sigurno nije ni pobožnost Srcu Isusova mogla ubrati mnogo simpatija, u današnjem vremenu, iako je o njoj papa Pavao VI. 1965. godine izdao vrlo lijepo apostolsko pismo o »Investigabiles ditvias Christic«.

Neki su napadaji isto tako površni kao što su često površna i prijašnja uzvisivanja. Ne traži se velika duhovitost da se netko naruga neobičnosti slika i kipova, pravog izazova današnje i svake umjetnosti, koja prikazuje Isusa iscrpljenog, sladunjavog, bez muževnosti. Takva umjetnost sjeća nas onoga što je župnik iz Arsa rekao o ne-

kim slikama koje su ga prikazivale, nazvavši ih svojim »karnevalom«. Isto se može reći o nekim kipovima i slikama Srca Isusova s ogrećem rujne boje, umišljenim držanjem, koje se na oblaku prikazivalo sv. Margareti Mariji. Svetici je, bez sumnje, bilo teško pasti u zanos pred takvom kari-katurom »najljepšeg među sinovima«.

Isto tako mogu dati povoda izrugivanju razni molitveni obrasci, koji svojim obiljem i svojim superlativima odaju romantičnu epohu, ističući bez sumnje osjećaje koji su mogli biti autentični, ali na nespretan način, koji bar u smislu našeg vremena izaziva podsjećaj i protest.

Ovakva predbacivanja nisu kriva, ali previše nalikuju neslanim šalama kojima se lako izlažu stare djevojke ili punice. Neka rugači radije uzmju u ruke kist i dlijeto te pokušaju da nam estetski prikažu Srce Isusovo. Ili nek se prihvate pera, pa neka nam uz svoj unutrašnji život nadomjesti zastarjele i odviše sentimentalne forme — jednostavnim, direktnim i dubokim. Ljudsko neshvaćanje, naime, neće nikad oslabiti teološku istinu niti umanjiti mističnu stvarnost da je u Crkvi štovanje Srca Isusova duboko ukorijenjeno i plodno. Traži se samo da se ta istina i ta stvarnost prikaže autentično i prikladno.

(Onaj koga zanimaju ovi problemi naći će odlična rješenja u već spomenutoj knjizi J. Ladamea »Ce Coeur si passioné«, koja doskora izlazi na hrvatskom jeziku).

RTV-program Srca Isusova

Poznavajući važnost sredstava društvenog obavještavanja, pred naše čitatelje opet iznosimo obavijest o tom za kraljevstvo Srca Isusova velikom radu.

To je uistinu apostolsko ostvarenje prvega reda. Počeo ga je ostvarivati prije 37 godina američki isusovac o. Eugen Murphy, sada već pokojni, a danas ga vodi njegov nasljednik o. Denis Daly.

Ekipa spremi za svaku godinu 260 radio-programa od četvrt sata, a 52 od pola sata, zatim 26 filmova za televiziju. Pro-

gram prenosi 970 postaja po čitavom svijetu, od toga 744 radio-postaje i 226 televizijskih.

Prema pouzdanim podacima program prati tjedno oko 5 milijuna ljudi: 53% su između 40 i 60 godina. Od trojice slušatelja ili gledalaca jedan je nekatolik, a od deset — sedam su žene. Ovome se posljednjem ne trebamo čuditi jer je takav omjer žena i kod ostalih radio-prijenosu, iz čega slijedi da žene više slušaju radio nego muškarci.

Govore koje su slušali mnogi traže i tiskane. G. 1973. bilo je 40.000 narudžbi. Između uredništva programa i publike postoji živa pismena veza: dnevno oko 400 pisma, od kojih su 75% odgovori na pisma koja se šalju pojedinim osobama. Zanimljivo je navesti i tehničko osoblje koje obavlja taj posao. U nj spadaju tri isusovca, koji sve svoje vrijeme posvećuju tome poslu, 11 namještenika za plaću, 18 posebnih i više od 125 običnih dobrovoljaca, koji pomažu osobito pri odgovaranju na pisma. Uz te redovite radnike i pomoćnike program pomažu, osobito materijalno, brojni prijatelji i dobročinitelji, od kojih je 4.500 članova Apostolata molitve.

Dok promatramo i dok se veselimo tom golemom radu, koji visoko opjevava ljubav najplemenitijeg Srca, hvata nas osjećaj skromnosti pri uočavanju onoga što mi kod nas činimo za promicanje apostolata Srca Isusova. Neki nam Glasnikovi prijatelji pišu kako bismo morali više propagirati i praviti reklamu za Glasnik, koji širi pobožnost Srcu Isusovu. Njegova je predratna tiraža bila 60.000, a danas je za polovicu manja. U ovoj jubilarnoj godini Srca Isusova svi članovi Apostolata molitve, svi čitatelji našega Glasnika, svi štovatelji Srca Isusova i Marijina neka se upitaju što bi oni mogli učiniti za proslavu Srca Isusova u našoj domovini?! Tko se osjeća ponukanim da širi Glasnik Srca Isusova, neka se javi uredništvu, pa ćemo njemu pokazati kako će to moći činiti i u našim prilikama. Nikad ne smijemo zaboraviti da je Isus obećao onima koji budu širili pobožnost prema Njegovu Srcu »da će njihova imena biti zapisana na nebesima«.

Josip ANTOLOVIĆ

Srce Isusovo - školski predmet na Gregorijani

U jubilarnoj godini Pre-svetog Srca i Papinsko sveučilište Gregorijana na svojem Institutu za duhovnost želi dati svoj prinos produbljivanju i obnovi pobožnosti Sreća Isusova. U tu svrhu uvođu u ljetnom semestru šk. g. 1974/75. interdisciplinarni školski predmet pod naslovom: »Kristovo Srce i čovjekovo srce«. Namjena predmeta je da osvijetli značenje nutarnjeg produbljenja kršćanskog doživljavanja vjere.

Sadržaj ovog predmeta bit će analiza teološke refleksije, literarnih izraza i oblika pobožnosti kroz povijest a koji su i danas prisutni u štovanju Sreća Isusova. Sve to da bi se otkrile stalne vrednote privilegiranog zajedništva s Kristom Gospodinom.

Rezultati analize bit će suočeni s potrebama, očekivanjima i osjećajima modernog čovjeka kod čega će se imati uvijek u vidu raznolikost kulturne situacije.

Od plaće do plaće

Slavonci smo pravi, i ja i muž. Prije petnaest godina osnovali smo brak. Živimo u jednom slavonskom selu. Počeli ni iz čega. Kao mlađić i djevojka voljeli smo se čisto, jer smo katolički odgojeni. Nije to bilo baš lako, jer smo bili susjadi.

Poslije vjenčanja živjeli smo pravo po Božjim zapovijedima. Došla su djeca. Imamo ih, hvala Bogu, petero žive, zdrave i dobre djece. Ali neka nitko ne misli da su to lutke ili neki kameni klipovi. Djeca su živahna i puna nestasluka. Naljute i te kako. Ali nama s Božjom pomoći sve to nekako ide naprijed. Djeca su mi odlični daci i u školi i na vjernauku.

Prije šest godina muž kaže meni:

— Zeno, znaš i vidiš da nam je teško živjeti. Nikad nećemo moći kuću zidati,

ako sam kod kuće. (Imamo naime prilično staru kuću.) Vidiš kako je ovaj ili onaj lijepo sve sredio i svašta imaju. Lakše im je nego nama.

Ja sam rekla da ne želim da on ode u Njemačku. Ako nam je lijepo, lijepo je i meni i njemu. Ako nam je teško, opet to zajednički snosimo. Sada muž radi u obližnjem gradu u tvornici i mi smo sretni i zadovoljni onim što imamo. Neka nitko ne misli da je to tako lako. Jedna plaća, a sedmero nas je za stolom. Nikad nemamo novaca. Od plaće do plaće teško, ako i štedimo. Muž ne puši niti piye, ali svejedno, novac se potroši. Bude i teških časova, ali tu nam pomaže veliko pouzdanje u Бога. I ako mi djeca nemaju sve što imaju drugi, opet nikad ne izostanu od svete Mise. Idemo svake nedjelje i blagdana sv.

Slavonka

Pomirenje! Kako?

Zupnik S. B. organizirao je župljane da oslobole oranice od velikoga nanosa pijeska, šljunka i zemlje kojima su bile nasute od snažnog prodora bujice što se izila na njih.

Polazeći na posao i odlazeći s njega seljaci su, prelazili kolima preko njive jednog inovjera. Čovjek se rasrdio i pošao u grad tužiti one koji su mu nanijeli štetu. Upravo pred sudskom zgradom sretne mjesnoga župnika.

— Slušaj, prijatelju! Pustupak tih mojih ljudi niti je dobar, niti je opravdan. Sramota je da se služe i tim svojim jezikom na taj način i da se još k tome prijete. Nego, nema smisla da se ti

sada s njima parničiš. Pozovi procjenitelje pa što oni procijene da je učinjeno štete, ja će ti pošteno isplatiti.

— Ma, oče, ne može to biti da ti plaćaš za onu štetu što su je oni učinili. Oni su za to krivi, a ne ti!

— Istina je, ja ih na to nisam nagovorio. Ali sam sam pozvao ljude da pomognu pri ovome poslu. Oni su se odazvali, pa se smatram odgovornim da ja isplatim štetu koju su ti oni nanijeli. A znaš, malo su više i pili, jer je bilo dosta vina pri radu, pa su se tako i zaboravili. Ja sam uvjeren da su požalili što su ti ono učinili i kad su se potpuno otrijeznili, pri potpuno zdra-

voj bistroj pameti priznali su da ono nije valjalo. Sto ćeš stvarati neprijateljstva, bacati sebe i njih u neprilike i troškove bez potrebe? Nego, ti, kako sam ti već napomenuo, pozovi savjedne procjenitelje, pa će ti ja prema njihovoj procjeni pošteno isplatiti.

— Oče, znao sam da si bio uvijek pošten čovjek, a sad sam se pogotovo uvjerio... završi raspravu taj čovjek.

Blaga, razumna i puna razumijevanja svećenikova riječ naišla je na odjek kod ojađenog i uvrijedenog čovjeka. Zatomila je osvetu, a možda je i sprječila mnoga parničenja i mržnje koje bi mogle iz ovoga izbiti.

Josip VISKOVIĆ

Pjesma I ljubavi

Nije to tajnal Opće poznata stvar: da u tihom samostanu sv. Klare u Splitu — a ujedno i bučnom jer se nalazi usred gradske vreve i jurnjave! — živi visoko naobražena intelektualka-pjesnikinja koja se danas ubraja među vrhunce duševnoga stvaralaštva. Redovničko joj je ime Sestra Marija od Presv. Srca. To je ona koja piše tako lijepo i u našem Glasniku. Ono što je svojstveno Pjesmi nad pjesmama iz Sv. pisma, u kojoj se ističe duhovna vjeridba duše i Krista, to je izraženo, proživljeno i nama približeno u njezinim pjesmama. Ali te pjesme nisu prijevod i prepis prije rečenoga, nego su izričaj osobne proživljenoosti i stvarnosti.

Toplje preporučujemo ovu zbirku pjesama čitateljima Glasnika Srca Isusova u jubilarnoj godini 300 godišnjice ukazanja u Paray le Monialu. Cijena je 70 ND, ima 338 stranica. Naručuje se na adresu: Samostan sv. Klare, Končareva 29, 58.000 Split. Kod istog Samostana može se naručiti i djelo »Za boji svijeta« (35 ND) od istog auktora.

Dnevno prikazanje

- Životno svjedočenje za Krista

Jedan suvremen problem

Cešće se vidimo u slavnom gradu. Na svom radnom mjestu gospod Pero se nimalo ne ustručava prvi, glasno i jasno, pozdraviti svećenika: »Hvaljen Isus, velečasni!« Rado razgovara o crkvenim zbivanjima i o vjerskom životu. Ovako označuje mnoge vjernike naših strana: »Bože moj, vjerujem u Te, ali činit će što me volja!« Izrazio je istu istinu koju je II. vatikanski sabor u konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu ovako izrekao: »Taj nesklad kod mnogih između vjere koju isповijedaju i svakidanjeg života treba ubrojiti među najteže zablude našeg vremena.« (Gaudium et spes, 43,1)

Jedno učinkovito rješenje

Upravo dnevno prikazanje Apostolata molitve, o kojem smo u zadnjem broju pisali, želi ostvariti sklad vjere i života. Ono nije neko puko izgovaranje molitvenog obrasca, već neprestano darivanje čitavog samog sebe, svih svojih misli, riječi, patnji i djela Kristovu Srcu. Zar ćemo Bogu darivati nedostojan život? Zar ćemo mu prikazivati riječi, koje nijeću djela?

Novi Statuti AM crtaju dnevno prikazanje veoma jakim rječima: »To pak duhovno prikazanje, koje spada na vršenje općeg svećeništva vjernika, ujedno je vršenje i njihove proročke zadaće, budući da traži svjedočanstvo života, ljubavi, rada i apostolske djelatnosti. Na taj način, živeći prema učenjem prikazanju, pred ljudima očituju Krista koji živi u vjernicima i pružaju svjedočanstvo istini. To svjedočanstvo čitava života, proističući iz vjere, ufanja i ljubavi, početak je i uvjet svakog apostolata i ničim se ne može nadomjestiti.« (II,1)

II. vatikanski sabor na mnogo mjesa govori o životnom svjedočanstvu za Krista i često ističe njegovo jedinstveno značenje za evangelizaciju i apostolat. To je još jedan mnogostruki dokaz da je Apostolat molitve, koji to svjedočenje ostvaruje, eminentno koncilski pokret.

Jedan primjer bosanskog sjemeništarca

Svake godine kao duhovnik obilazim sjemeništarce na praznicima. Sjemenište želi znati kako sjemeništarci ostvaruju kod kuće svoj poziv i saznati što o njima misli njihov župnik, roditelji i ostali župljani. Prošlog ljeta dодoh u jednu župu Vrhbosanske nadbiskupije, koja ima u dubrovačkom sjemeništu jednog sjemeništarca. Prethodno mi upit, jedan mi župljanin reče o njihovu sjemeništaru: »Kad ga gledam kako kod Mise čita poslanicu, ja u njemu vidim Boga!« Iznenaden, gotovo nisam povjerovao u tu jaku izjavu. A onda se sjetih... Taj sjemeništarac i na praznicima svaki dan od srca moli dnevno prikazanje AM. Prošlog je ljeta u lipnju obavio osobnu posvetu Srcu Isusovu; svaki dan moli krunicu i svaki se tjedan isповijeda. Čitavu je noć putovao kući na praznike pa ipak je, umoran i neispavan, ujutro sudjelovao kod sv. Mise i posjetio svog dobrog župnika, kojeg cijeni i voli. A župnik mu uzvraća zborom i tvorom.

Što je sve to? To je ljubav — glavni plod dnevnog prikazanja, koji sa sobom donosi Boga. »Tko ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu i Bog u njemu.« (I Iv 4,16) Mladi je sjemeništarac po dnevnom prikazanju ostao u Bogu i Bog se preko njega tajanstveno očitovao i druge privlačio k sebi. Ponovili i drugi podvig dobrog Bosančića!

O. Vladimir Pribanić D. L.

SREDSTVA DRUŠTVENOG OBAVJEŠTAVANJA U SVETOJ GODINI

Crkva se u posljednje vrijeme izvanredno znala poslužiti dostignućima tako zvanih sredstava društvenoga obavještavanja.

Film »Pastor Angelicus« približio je svjetu život i djelovanje Pija XII. Drugi vatikanski sabor uvelike zahvaljuje svoje značenje i televiziji, a izvanredna popularnost Ivana XXIII. i njegova sveta smrt postadoše, baš zbog prijenosa kroz eter, svijetu čitavoga svijeta. Otvorenje Svetе godine, sada na Badnjak, gledala je milijarda ljudi.

Papi Pavlu VI. mnogo je stalo do toga da sva sredstva društvenoga obavještavanja ove godine posluže sve više populariziranju onih dogadaja koji će se odvijati u Rimu prigodom veličanstvenih hodočašća. Zato je nedavno naglasio dvije stvari kako bi ta sredstva što više pomogla ostvariti ciljeve Svetе godine.

Potrebno je — po Papinom shvaćanju — ta sredstva upotrebljavati samo u službi istine. Neka se ništa ne iznosi što se sukobljuje s istinom, bilo na području vjere ili života Crkve. Treba se kaniti svake neplodne kritike i nepotrebnih svada. Treba uvjek imati pred očima norme crkvenoga

učiteljstva i omogućiti mu da ono djeluje slobodno i u spešno.

Sv. Otac je istaknuo da se pazi i na uspješnost, odnosno korist onoga što se iznosi. Malo će koristiti ako bi ta sredstva imala samo smisao informacije. Treba ići za tim da ona budu i sredstva kršćanske formacije, tj. izgradnje. Sveti godina ne smije katoličkom novinstvu biti samo izvor raznih senzacija i rijetkih dogadaja. Ona mora postati prilika da se na slikovitiji i konkretniji način prenese poruka Evangelijska među narode. Urednici katoličkih sredstava društvenih informacija moraju neprestano isticati ciljeve Svetе godine: osobno obraćanje, unutrašnju preobrazbu života u Bogu i veliko djetovorno pomirenje unutar Crkve i izvan nje.

Tokom Svetе godine valja češće slušati vatikanski radio, emisiju na hrvatskom jeziku. Ta emisija ima za naš mali narod izvanredno kulturno značenje. Oni koji rade na vatikanskem radiju stalno preporučuju da i slušatelji sudjeluju svojim savjetima, željama, vijestima crkvenim dogadajima. Naši biskupi su nam više puta savjetovali da slušamo te viesti iz Rima jer se tako najlakše možemo informirati o dogadajima Svetе godine.

Duhovne vježbe u Opatiji

Isusovačka kuća u Opatiji sve se više razvija kao dom duhovnih vježba i kao prilika svećenicima za duhovnu i tjelesnu okrepnu. Prošlog ljeta zgrada je potpuno obnovljena, uvedeno je centralno grijanje te topla i hladna voda u sve sobe. Stoga su se i za jesenskih i zimskih mjeseci mogle držati duhovne vježbe, pa je u 10 tečajeva sudjelovalo 169 svećenika iz svih naših biskupija. Najviše ih je bilo iz zagrebačke, njih 56, zatim iz tri slovenske biskupije — 49 iz dakovacke 14, riječko-senjske 13, vrhbosanske 11, porečke 6. Iz ostalih biskupija bilo je po nekolike svećenika.

U duhovnim vježbama u Opatiji ide se prije svega za duhovnom obnovom. Tome veoma

pomaže razmjerna tišina oko kuće, lijep položaj iznad mora, te u svijetu poznata opatijska zdravna klima.
Josip Badalić

PREPOZNATI IZ EMAUSA

Kleofa i Neimenovani, dva Isusova učenika žure u uskrsno jutro iz Jeruzalema u Emaus. Razočarani, a pomalo i bojažljivi. Nakon Isusove tragedije moglo bi se Veliko vijeće sjetiti i Isusovih učenika. I što je sigurnije, sigurnije je. Neka im nisu na oku.

Nego, ne muči njih toliko bojazan, koliko su razočarani. Kako se to moglo dogoditi?! Umrijeti onakvom smrću. Kao najgori zločinac! A bio je sama dobrota. Neusporediva ljubav. Hodao je Palestinom kao što sunce hoda po nebeskom svodu. Svjetlio. Grijao. Budio život... A osim toga, kakve je sve nade pružao: Oslobođilac Izraela!

Sada je sve propalo. Istina, neke žene donješe glas da je uskrsnuo. Ali tko će vjerovati trubunjanju žena? Vidjeli nešto, što su željele vidjeti...

Tuga je u njima, a za njima... nečiji lagani kocaci. Kao da se nečije noge tek dotiču zemlje. I u tren oka među njima je Stranac.

Postalo im nekako toplo. Razdragali se uz Nepoznatog. Njegova riječ: romon potoka u rano proljeće... A Njegove misli: bijeli oblacici koji se dižu sa zemlje prema nebu... U dušama im sve jasnije...

— Tako je moralo biti! Tako su vam proroci već unaprijed navijestili! Kako to da niste shvatili? Zar vam je oslobođenje od Rimljana vrednije od oslobođenja od Zloga? I zar vam je ovih nekoliko godina zemaljskog

života važnije od vječnoga života?

Ne snalaže se. Tko je taj Stranac? Možda kakav učeni rabin? I kako to, da nije znao što se dogodilo, a njeovo je znanje i dublje i šire od tih događaja?

— Gospodine, ostani s nama, jer dan je na izmaku... A duše su kliktale: — Ostani s nama i reci nam još

jednu riječ, da nam bude potpuno jasno.

I ostade s njima... I zajedno s njima sjede za stol... I uzme kruh... Blagoslov... Prelomi... Dade... A Njega nestade... Oči im se otvorile. Prepoznao da je Ga... S očiju im pala mrena nevjere: otvorilo ih svjetlo vjere...

Marko STANIĆ

Više radosti!

Mi bismo mnogo više učinili za Boga kad bismo u svoj život, kao i u život bližnjega, unosili više radoći.

To više će nam srce pribistati uz Boga što je manje vezano uz izvanjske stvari. Ne tiče nas se što smo slabije odjeveni od drugih ili što manje uživamo od njih. Sudjelovanje u božanskom životu je spasonosno sredstvo za sve teškoće života, a manjak zemaljske radosti nas se ne tiče. Bog daje duši pravu radost, koja je veća i zanosnija i mnogo jača od svake druge zemaljske radosti. Ona ima moć da dušu sasvim ispunji. Ako je ne posjedujemo, to ne znači da nam je Bog ne može dati. Biti bez duhovne radosti na-

ša je vlastita i velika pogreška.

Svaka radost dolazi od Boga. Što je On obećao onima koji ga slijede? »Mir... A — mir, nije ništa drugo nego jedna vrsta radosti. U ovom nemirnom svijetu mir se jedva cijeni. Da li smo bogati ili siromašni, da li nam se svijet smije ili se bori protiv nas, jesmo li zdravi ili bolesni — sve se to našeg mira ne tiče.

Nikad ne možemo Bogu tako služiti kao kad smo radosni.

Moli ga da u tvoju dušu unese mir, pa će se lakše nadvladati i imat češ lijek za svaku bol i za svaku žalost koja te može zadесiti.

Ante Marković

Aleluja!

Stjepan Perčević

Aleluja!
Aleluja! Aleluja!
na nebu, u zraku,
na zemlji.
Sve je oživjelo,
veselo.

I raste
i buja.
Potok romoni
cvjetovi šapću,
vjetar čarlija:
Aleluja! Aleluja!
Aleluja!

Cicemace, visibabe,
drijenak tvrdi stari
ukrasio Uskrsnuće,
okitio grane sve,
a ptičice zapjevale
skladnu pjesmu:
Uskrs, Uskrs,
Uskrs je tu!
A kroz sve to
zvona glas
javlja svijetu,
javlja cvijetu,
javlja travi —
čuju mravi:
Uskrsnuo Krist
kao suza čist!
Aleluja!
Aleluja! Aleluja!

Sve je veselo, sretno
u novi dan
radosti, veselja
i lijepih želja.
Sve raste,
sve buja
Tebi u slavu, Kriste.
Aleluja!
Aleluja! Aleluja!

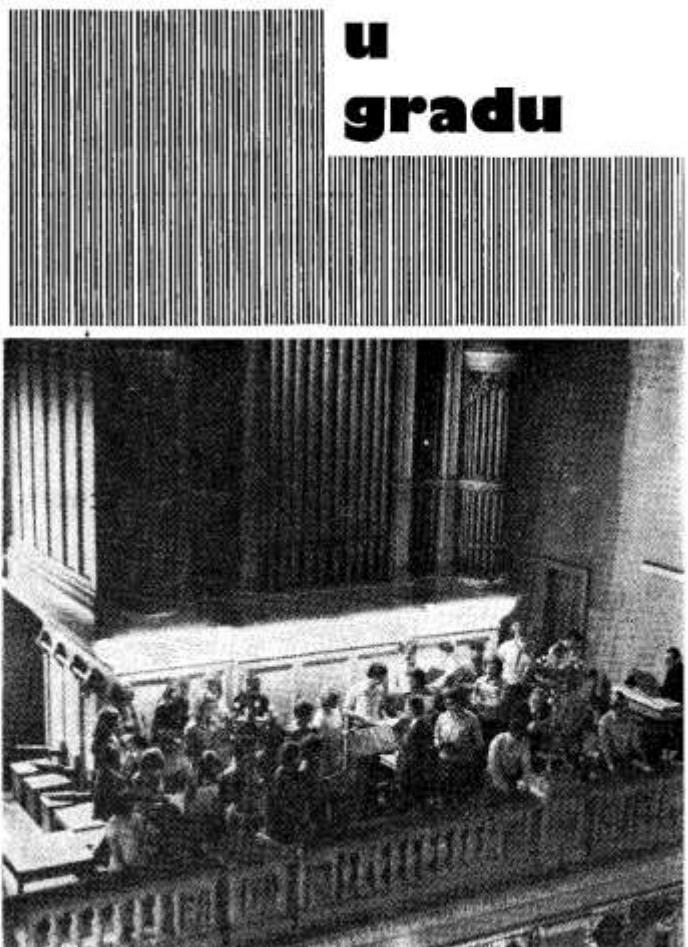
uskrstno jutro

u
gradu

čekajući nadbiskupa, katedralni zbor smjestio se s lijeve strane širokog crkvenog stubišta, ondje gdje je mlado uskrstno sunce najjače sjalo. Robert prošeta pogledom po dobroćudnim, malo nestrpljivim licima ostalih pjevača. Ugodno je biti u društvu poštenih, iskrenih, skromnih ljudi, koji još uvijek nalaze zadovoljstvo da njeguju vokalnu umjetnost, da pjevaju u tamjanom zasićenim, prohladnim sakralnim ambijentima i da blagoslovljene večernje sate odmora posvećuju plemenitom užitku zajedničkog pjevanja sakralne i svjetovne umjetničke zborske literature, na pjevačkim pokusima u kakvoj polupraznoj vjerouaučnoj ili sličnoj dvorani, a jedini im je »honosar« odlazak na poneki, od župe ili biskupije dotirani izlet na Jahorinu, skromna zakuska u pauzi napornog pokusa, lijepa riječ nadbiskupova o Božiću i Uskrstu...

Najmanje ih je iz našeg velegrada. To je Robert još prve večeri po govoru primijetio. Oni koji dolaze iz provincije u grad radi zaposlenja ili kao članovi zaposlenih obitelji, osjećaju se usamljenima pa im njegovanje društvenosti u obliku zbornog pjevanja dobro dođe, a odabrat će crkveni zbor, ako su inače — po odgoju, obiteljskim prilikama i navikama — skloni Crkvi.

Taksi-vozači danas su, kao obično na najveće crkvene praznike, dobrovoljno ispraznili svoje stalno parkiralište kod katedrale, pa se mali trg crnio od mase

koja se spremala da prisustvuje svečanoj pontifikalnoj službi Božjoj. Bilo ih je više nego na Božić, jer Uskrst pada u nedjelju, kad i inače miruju ustanove i poduzeća. Iz crkve izidoše dva bogoslova u roketama i zamoliše okupljeni svijet da se razmakne. Spalir je bio okrenut prema ulici Vase Miskina, odakle se očekivala nadbiskupova limuzina. Začu se zvonce iz crkve i na prag izbi mala procesija, u kojoj su bili klerici i

kanonici, počasna pratnja za prelata. U ovoj nadbiskupiji tradicija je osobito jaka, te se, po želji vjernika i svećenstva, nije odustalo od »starinskog« javnog dočekivanja visokih crkvenih doстојanstvenika kad dolaze u katedralu, kao ni od nadbiskupova tradicionalnog oblaženja u liturgijsko ruhu pred samim oltarom. Nekoliko dječaka koji su stajali na samom ugлу katedralnog trga i ulice Vase Miskina kliknuše: »Dolazi!« Nasta

tajac i sva se lica okrenuše u jednom smjeru. Dugi automobil ulazio je lagano u špalir. Katedralni pjevački zbor prekinuo tišinu skladnom i snažnom pjesmom-dobrodošlicom. Eskorta s portala učini nekoliko koraka prema kolima, iz kojih je polako i mirno izlazio si-jedi prelat, gledajući dobroćudno u puk. Mnogi kleknuše na blagoslov, ostali priguše glave. Pratnja se okrene, klerik s križem dode opet na čelo. Začu se vrlo snažno intoniranje orgulja. Zamirisa tamjan. Svi uđoše u raskošno rasvijetljenu katedralu.

Dok su pred glavnim žrtvenikom nadbiskupa oblačili u misnu odjeću, orgulje se stišaše i utonuše u nježno preludiranje. Kroz visoke, uske prozore u bojama probijalo je znatiželjno sunce, kao da i ono hoće prisustvovati liturgijskom slavlju. Robertu bi drag taj pobožni, sabrani puk, osjeti se više nego ikad njegovim dijelom, a ta ljubav, taj slatki osjećaj pripadništva zračio je iz Roberta daleko od zidina ove stare bogomolje, natapao je cito Božji narod, sve ljudi, svo čovječanstvo, svu prirodu, sav Sveti mir. Svi smo Božji! Uskršnjuće vječnoga Boga povelo je, preko Ljubavi, čovječanstvo putem bogotvorenja. Ima u toj današnjoj ljepoti, doduše, i tradicije, pa i inercije, ali ima i nadasve autentične Božje i ljudske ljubavi ...

Kada nakon propovijedi odjeknuše zanosni zvuci Vjerovanja, ozarenost svih pjevača, ponovo prožetih religioznim i umjetničkim osjećanjima, otjerala je s lica svaki trag svega drugoga.

Nije bilo ni za što mesta osim za plemenitost i produhovljenost. Ali čim je nastala štutna, odmah su se pomaljali jasniji ili bljeditrugovi rastresenosti, sjete i zbumjenosti kod jednih, a naglašene samosvijesti, zadovoljstva vlastitim izgledom, pa i neke nadutosti kod drugih. Treći nisu znali kuda bi s pogledom, s рукама, s okrajima proljetnih kaputa. Nenavikli da stope nepomično i nedjelatno tijekom dugih minuta, neki su mučan muk razbijali nervoznim pokušajima razgovora sa susjedima. Četvrti su ih revno ušutkivali, a Robertu se činilo da im to ušutkivanje dobro dolazi, kao vlastiti izlaz iz nelagodne neaktivnosti. Ipak, većina je bila sva obuzeta doživljajem i sudjelovanjem u liturgijskom slavlju. A kad je trebalo zapjevati, svačiji su problemi nestajali, sva su lica odražavala isto.

Misa je svršila. Robertu se učinilo da glavnog celebranta nekako predugo zadržavaju pred oltarom oslobođujući ga misne odjeće. Vjernici su se u ladjama prorijedili, te ih je, po Robertovu mišljenju, premao ostalo za oproštajni špalir kada nadbiskup, sa svojom pratnjom, bude napuštao stolnu crkvu.

Međutim, oni koji su ostali nadoknadili su sabranim i zrelim ponašanjem svoju relativnu malobrojnost. Priušte blagoslov svoga nadbiskupa, koji ih je gledao malo umornim, ali očinskim pogledom. Na kraju sve prijede u gotovo zaglušujuća završna sazvučja orgulja.

Pred crkvom čestitanje, vedro i svečano raspoloženje, pozdravi, razilaženje...

Parkiralište se opet napuni automobilima. Robert se zaputi glavnom ulicom, tražeći neki vanjski znak Uskrsa. Ali sve je bilo kao svačike nedjelje. Pred kavanom "Park" bučna omladina uz kokte i espresso-kavu. Penzioneri po klupama na bivšem prastarom muslimanskom groblju, pretvorenom u javni perivoj. Pred studentskim restoranom izvikanje onih koji imaju suvišne bonove za ručak i žele ih prodati. Kao svakog danu, gužva u liniji za poslužnike, na koje će se sa staklenih polica staviti posna juha i iskuhanje meso s tvrdim pom-fritom ...

Pa ipak! Svakog časa suretao je ljude čije su kretanje bile posebno skladne i meke, izraz življiv i osjećajniji, sjaj očiju sabraniji i bistriji, iznjena pozdrava toplijia i ljudskija. Poznavao ih je po vidjenju — bili su to oni koje je i na vanjski način oplemenila vjera. Vidoao ih je navečer po brojnim crkvama u gradu, nije još s mnogima od njih nikad ni stupio u pravi razgovor, mnogima još nije rekao svoje ime ni čuo njihovo, ali ih je činjenica da pripadaju krugu praktičnih vjernika zblizavala sama po sebi. Dosta mu je vrijedila ta anonimna "vojska dobrih" u prvim sedmica njegova boravka u tada još nepoznatu gradu. Ulice, tramvaji, pločnici, trgovine, samoposluge, crkve... postali su mu milići, korak mu je bio sigurniji i skladniji, strah pred novim životom manji.

A danas? Danas mu oni znače posebno mnogo, danas su mu oni — Uskrs.

Vanja DVORJAK

24. siječnja 1775. u dupkom punoj koncertnoj dvorani Vatrešlava Lisinskog u Zagrebu izveden je oratorij »Mesijac od Georga Fridricha Händela. Izvedenje toga djela kulturni je događaj ne samo zato što je djelo izrazito religioznog karaktera nego i što je ono jedno od vrhunskih ostvarenja samog autora, kao i najveličanstvenije djelo na području oratorijske glazbe uopće.

Tekst je uzet iz pojedinih dijelova Sv. Pisma i složen u uspjeli mozaik koji nam prikazuje Kristovu povijest i njegovu ulogu kao Spasitelja svijeta.

Solisti, zbor, orkestar i orgulje, sve se to ispreplelo i stoplilo u jednu skladnu harmoničnu cjelinu koja čovjeka diže u nebeske sfere i omogućava da kroz svijet glazbe osjeti svu ljepotu istine kričanske vjere i radosnu poruku o Mesiji, koji nam donosi spas.

Kako je nastao Händelov »Mesija«

Mako je »Mesija« toliko poznat u svijetu glazbe, ipak je malo onih koji znaju kako je to djelo nastalo.

G. F. Händel, koji je većinu svoga života proveo u Engleskoj, stvarajući ondje svoj glazbeni opus (porijeklom je inače Nijemac), zapao je 1740. g. u tešku duševnu krizu, koja je trajala mjesecima. Izgleda da je njegov genij došao u sutor i da je njegovom muzičkom stvaralaštvu došao kraj. Kad se 21. kolovoza 1741. kasno nave-

če vratio sa šetnje, dočeka ga pismo od njegova prijatelja Dženensa, u kojem ga je ovaj molilo da napiše glazbu za novi oratorij. Pročitavši pismo, zgužva ga i baci na pod ne pogledavši ni naslov ni tekst oratorija koji je bio priložen. Osjetio se povrijeden. Shvatio je tu molbu kao ruganje jer je već odavno osjećao potpunu malaksalost i odsutnost svake inspiracije. Ipak, noću mu nešto to nije dalo mira. Mučen besanicom, ustane i podigne zgužvani tekst s poda. »Mesija« —

stajalo je na naslovnoj stranici. Počne čitati — što dalje, to požudnije, brže. U glavi su mu se već počele rojiti melodije na biblijske tekstove, koji su dolazili kao melem na njegovu izmučenu dušu. Pročitavši tekst, Händel je bio oduševljen, gotovo preporoden. Odjednom se probudila skrivena energija, za koju ni on sam nije slutio da se u njemu još krije.

Tri tjedna Händel nije izlazio iz kuće. Sluga koji ga je dvorio nije znao što se to s njim događa. Jeo bi malo, go-

vorio nije ništa, nikoga nije primao, niti je odgovarao na pitanja. Nitko nije ni slutio da se rada jedno od najveličanstvenijih muzičkih djela i najljepši Händelov oratorij.

Za 20 dana djelo je bilo gotovo. Zvuči upravo nevjerojatno da je tako grandiozan oratorij, s tako dotjeranom glazbom i nenadmašivim bogatstvom melodija upravo nebeskih inspiracija, koje u izvođenju traje dva i po sata, bilo napisano u tako kratkom roku. Pošto ga je napisao, Händelu se potpuno vratiла i fizička i duševna snaga, koja mu je omogućila daljnje muzičko stvaralaštvo.

Djelo je prvi put izvedeno 13. travnja 1742. u Dublinu. Nekoliko dana prije izvedbe došla su dva čovjeka, predstavnici karitativnih udruženja za bolesnike i utamničenike zamoliti Händela da prihod od prve izvedbe ide u karitativne svrhe za pomoć bolesnima i utamničenima. Veliki maestro ne samo da je pristao na molbu nego je na iznenadenje tih predstavnika rekao: »Ne, za ovo djelo neću novaca. Nikad neću

za nj naplaćivati. Tu sam ja dužnik prema nekome drugome. Neka ono ostane zauvijek vlasništvo zatvorenika i bolesnika! Ta i ja sam sam bio bolestan i ovo me je djelo izlijeli. Bio sam zatvorenik i ono-me je oslobođio!«

Na dan premijere, kojoj je, naravno, prisustvovao i Händel, prije nego je otpjevan Amen (koji u izvođenju traje tri i po minute), Händel je napustio dvoranu. Htio je izbjegći zahvaljivanje ljudi i njihove čestitke jer je bio svjestan da ih ne zaslužuje. On se sam htio zahvaliti Milosti koja ga je nadahnula da je mogao iskomponirati tako veličanstvenu stvar.

OSOBNO USKRSNUĆE

Zanimljivo je da Händel kasnije nije nikad više došao u tako duševno stanje unutrašnje krize kao prije toga. Veličanstveni »Aleluja«, najpoznatiji i često izvođeni stavak iz njegova Mesije, koji nam tako zorno predočuje stvarnost Kristova Uskrsnuća, kao da je i za njega značio uskrsnuće na

novo razdoblje njegova stvaralaštva. Bilo je i nadalje životnih udaraca, teških časova, ali ga nijedan nije duševno slomio. Ni slijepoča nije onemogućila njegov duh da gotovo do zadnjeg časa ne komponira. Od svih svojih djela najviše je volio »Mesiju«, svjestan što mu duguje. S tim djelom, s kojim se vratio iz podzemlja, htio se i oprostiti od ljudi. Pred sam Uskrs 6. travnja 1759, u 74. godini života, već teško bolesan, zaželio je da ga još jednom izvedu u dvorani gdje se toga dana izvodio »Mesijk«. Slijep, iznemogao, s pjevačima je pjevao pojedine dionice s dubokim ganućem i sa suzama, koje su kapale iz njegovih ugasnih očiju. Vratili su ga kući potpuno iznemogla. Na Veliku subotu, prije nego što su zvona navijestila svijetu pobjedu života nad smrću, veliki umjetnik G. F. Händel pridružio se andeoskim zborovima da kroz svu vječnost slavi Kristovo Uskrsnuće, kao što je to veličanstveno dao nastutiti i predosjetiti u odlomku »Aleluja« iz svoga oratorija.

Vidi ti njega!

Ništa osobito. Samo sam na jednom sprovodu što sam ga vodio izvršio svoju svećeničku dužnost. Govorio sam o nadi s kojom mi kršćani živimo, o nadi s kojom i odlazimo s ovoga svijeta. Rekao sam da smrt više nije pobjednik nad čovjekom kršćaninom jer ju je prije nekih dvije tisuće godina pobijedio jedan Galilejac kojeg je naša ljudska mržnja i zavist objesila na drvo sramote i otjerala u smrt, ali je na užas mnogih svojih (pa i naših) suvremenika ustao iz groba živ živat.

Da, upozorio sam još kako mi nipošto nismo rod izgubljenih i zalutalih u beskraju svemira, već da se o nama brine onaj isti Otac koji daje hranu vrapcima na krovu i tako raskošno oblači ljiljane poljske. Zato naši mrtvi nisu mrtvi ni izgubljeni ako su u svome srcu nosili plamen nade i u svojoj duši klicu vjere u Isusa iz Nazareta. On je za sebe tvrdio, ni manje ni više, nego da je »Put, Istina i Život«. Da stvar bude lijepa, mnogi su mu povjerivali, a takvih ima i u ovom tehniziranom i prosvjetljenom dvadesetom stoljeću, koje za sebe vjeruje da je pozobalo svu mudrost svijeta i odgonetnulo sve tajne komplikirane čovjekove duše. A što se zapravo dogodilo s tom čovjekovom dušom? Uzeli smo jedno-

stavno, poput školskog redara, mokru spužvu u ruke i izbrisali s ploče svoje duše sva važna pitanja kojima su se mučili naši predci, smatrajući da smo time načinili veliku mudrost.

Moja je dužnost bila da na tom sprovodu kažem nekoliko riječi nade ohrabrenja i zahvale. Oprashtali smo se od muža koji je tako reći umro na svom radnom mjestu, građeći niz godina kilometre asfaltnih cesta diljem domovine, cesta koje će mnogima olakšati put u sretniju budućnost. Brinuo se preданo za svoju obitelj, žrtvujući i svoj život za njihovo ljepše sutra. Zar da je sve to bilo uzaludno? Zar je pravedno da poslijе njegova života stavimo točku ili upitnik? Ne, već zarez. To htjedoh kazati.

All, dal Kad sam se vraćao gradskim autobusom kući s tog sprovoda, imao sam što čuti. Bio sam u civilnom odijelu i mnogi me u autobusu nisu prepoznali.

— Jesi li čuo popa? Vidi ti njega! Kako se samo usuduje? Molim lijepo, kako se samo usuduje, pitam ja tebe? — snebivao se neki čikica drhtavih ruku, naslonjenih na starački štap što ga je držao među koljenima.

— Da, da... pa da, pa da! — potvrdio je njegov susjed u sjedalu ispred mene, sjede zalistane rijetke kose.

— Lijepo molim, uzbudivao se čikica drhtavih ruku, lijepo molim, to bi trebalo zabraniti. Zakonom zabraniti, molim lijepo, zakonom. — To »zakonom« zvučalo je tvrdo i neumoljivo.

— Da, da, zakonom! ponavljao je onaj rijetke sjede kose, gledajući stalno odsutnim pogledom nekamo ispred sebe.

Autobus se teško probija tijesnim ulicama, punim automobila, zastajući na usputnim stanicama. Ljudi su izlazili i učinili zajedno sa svojim mislima i svojim brigama a dva su se čikice i dalje snebivali nad mojom drskošću, samo ponekad skrećući s glavne teme i ponovo se vraćajući na nju. Ne-kako ih je prekomjerno žuljao taj moj govor o uskrsnuću. Zapravo se misao naša vjere nalazi u onoj Pavlovoj: »Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je naša vjera.« I mene je jezik sve više svrbić, ali sam ostavio za kraj svoj intervencij. Čikica drhtavih ruku odjednom je svojim staračkim štapom oštros udario po limenom podu autobra i uzbudena glasa izbacio svome duhom odsutnom kolegi svoj najjači adut protiv mene:

— Zamisli, govoriti o tim bajkama o uskrsnuću u ovom svijetljom dvadesetom stoljeću, u doba kad kao od šale šetamo po Mjesecu, a svoje satelite šaljemo na Mars i na Veneru. I sve to pred kulturnim

svijetom. Kakva drskost! I da se niko ne nade ušutkati takva drznika? Jesi li ih vidio kako su se na kraju križali? I Ferdo se križao, zamisli, i Ferdo. Poludio pod starost.

— Da, da, baš poludio, potvrdišao je čikica rijetke sjede kose i dalje buljeći odsutna pogleda nekamo pred sebe. A to kao da je još više raspirivalo srdžbu u njegova kolege drhtavih ruku na staračkom štalu.

— Treba to odmah zabraniti — žestio se on, a glas mu je

titrao kao glas raštimana kontrabasa. To je sramota za ovo vrijeme i za naše napredno društvo. To je propaganda gluhosti, mračnjaštvo i nazadnjaštvo. Uskrsnuće?! A sve to neki mladi pop. Jesi li ga vidiš? Jedva da je prešao dvadesetu. On će nama soliti pamet tim bajkama! Gdje ga samo nadose onako mlada i zatucana? To se mora spriječiti!

— Da, da, spriječiti... Pa da, baš neki mladi pop, pa da, jedva da je prešao dvadesetu.

— A kako samo govori. Rođeni demagog. Pa i Ferdo se križao na kraju, ne?! Ne mogu shvatiti kako se to smije dopuštati. Hm, jedva da je prešao dvadesetu, a već nam soli pamet. Vidi ti njega!

Autobus se tog trenutka približio stanicu na kojoj sam ja morao sici. Ustao sam sa svog sjedišta, pošao do čikice drhtavih ruku, potapšao ga po des-

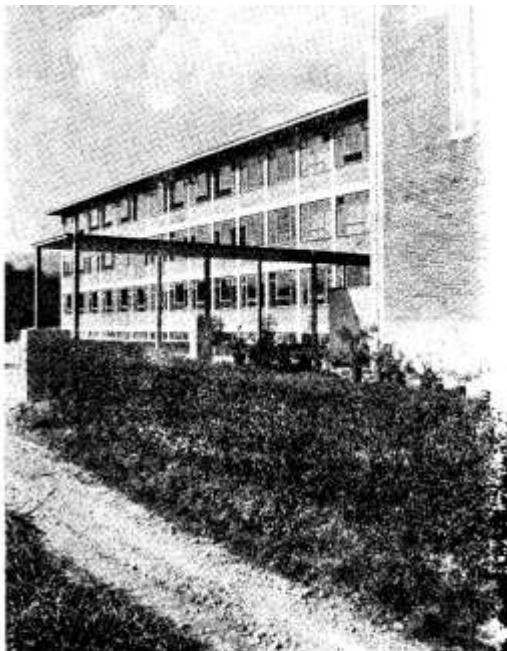
nom ramenu i šapnuo mu poluglasno:

— Imate krivo. Prešao sam čak i tridesetu. Može biti da su vam malo slabe oči. Nije ni čudo, u osamdesetoj znade i pamet zatajiti.

Razgoračio je svoje prokrvaljene zelene staračke oči i zlinuo u mene bez glasa. Dok sam iskakao iz autobusa čikica rijetke sjede kose znatižljivo je gledao za mnom.

Nisam htio gubiti vrijeme priopovijedajući im o tome kako se američki astronauti mole Bogu i kad šeđu po Mjesecu, kako su oni veliki umovi što su stvorili osnove za ovo naše tehnizirano dvadeseto stoljeće bili duboki vjernici poput Newtona i da su stvarajući teorije o relativnosti i razbijajući atome u isto vrijeme vjerovali u Boža živih poput Einsteina. Vidi ti njih!

SUSRETI MLADI

bio sam jedini iz svoga grada i nikoga nisam poznavao. Ali čim sam izašao iz sobe gdje mi je bio krevet, čuo sam tuckanje ping-pong loptice. Odoh onamo. Lijepa dvorana, zgodni stolovi, a mladi dečki udaraju. Nije puno trebalo i sprijateljili smo se. Poslije podne igrali smo nogomet.

Naveće upoznavanje. Skupisemo se u dvorani i počeli smo se predstavljati jedni drugima. Bilo nas je iz različitih strana naše domovine. Upravo smo dobili »šerife«. Njihova imena napisana na papiru ušla su u jedan šešir. Mi smo prilazili tim šešinima i izvukli po jedno ime. Tako smo stvorili svoje grupe. Određene su nam bile i spaonaice. Mi smo bili soba

broj tri. Kad smo ušli u nju, još bolje smo se upoznali. Onda nam je »šerif« objasnio kako se treba vladati.

— Neću vam ja ništa pomagati pri uređivanju kreveta, ali treba ih lijepo napraviti. Biti će natjecanje u čistoci soba. Želim da naša soba bude prva...

Sutradan nas je »šerif« probudio. Doručak i u devet predavanje. Kako nisam naučio sjediti, učinilo mi se predugo. Onda smo imali prekid: stolni tenis i nogomet, a zatim drugo predavanje. Nakon zadnjega predavanja bio je plenum. Morali smo tokom dana razmišljati, a onda na plenumu iznijeti svoja zapažanja i različite vidi-

ke. Svaka grupa imala je svog referenta.

drugi dan bio je dan »šenjek«. Nismo smjeli puno pričati, nego samo malo i o potrebnom. Ali tko je mogao ne zaustaviti, pa smo pričali još više nego obično. Imali smo tri predavanja. Poslije drugog predavanja, koje je bilo najduže bila je sveta ispojed... Nije bilo rečeno da se moramo ispojediti, nego da je to poželjno. Na svakim vratima gdje će se ispojediti nalazilo se napisano име dotičnoga patri. Ja sam izabrao patri Vukoju. Vrlo je lijepo govorio, a vidio sam da je i dobar športaš. To je prevladalo. Iza ispojed

Pomato je da se ove godine nadose brojne skupine osmoškolaca u različitim sjemeništima, kako bi bolje upoznali svećenički život. Iznosimo dojmove mladoga Ante sa susreta u Isusovačkom sjemeništu — u Zagrebu.

OSMOŠKOLACA :::

porazgovarali smo se o općenitom stvarima. Poslije toga bila je zajednička Misa i pričest. Na Misi je uvijek bila molitva vjernika sastavljena od nas samih. Pjevali smo mladenačke pjesme uz harmoniju. Svaki dan išli smo brijejela jela pomoliti se u kapeliku. Noćas sam prospavao samo pet sati, jer smo ja i »sef« razgovarali do dva sata.

Jučer nam je bio najlepši dan. Poslije doručka prvo predavanje, a poslije toga bio je turnir u stolnom tenisu. Ostali su igrali nogomet. Svaka grupa imala je po jednoga predstavnika. Našu grupu zastupao je Zagrepčanin Branko. On je bio najbolji igrač, ali je ipak u finalu izgubio jer je bio ne-

oprezan. Poslije predavanja, bio je ručak. Hrana ukusna i obilna. Iza toga turnir u nogometu. Igrali smo dva poluvremena po 10 minuta. Grupa je imala sedam igrača. Na kraju je ispalo da su dvije grupe imale ne samo jednak broj bodova, nego i jednak gol rezliku. Ipak je trebalo pronaći pobjednika. Odlučili su jedanaesterci i moja grupa »burazerak« imala je sreću. Naveče oproštajno veče.

Svaka grupa pripremila je skećeve i viceve. Smijehu nikada kraja...

tim o Isusu Kristu, o grijesima i o svetoj Misli. Pater Vukoja nam je sve to lijepo objašnjavao, a mi smo uživali u njegovim jednostavnim i slikovitim riječima. Onako jednostavno, na način kako on razmišlja, tako je lijepo govorio da smo ga svi veselo slušali. Našao sam i upoznao prilično mnogo prijatelja. Dva iz Zagreba, dva iz Orovanca, jednoga iz Osijeka, jednoga s Krka. Oni su mene nazvali »bucos«, premda to baš nisam, ali valjda zato što sam pravio različite face. Na kraju smo imali anketu: Što bismo rekli o predavanjima? Što bismo rekli da smo mi predavači?

TAJNE BOŽANSKE LJUBAVI

Piše: Antun Weissgerber

Stovatelji Srca Isusova često su slušali za prve petke veliku poruku sv. Pavla Efežanima: »U ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni budite sposobni shvatiti, zajedno sa svim svetima, koja je širina, dužina, visina i dubina, te upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi svako spoznanje.« (Ef 3,18-19)

Tko spozna Kristovu ljubav, taj je i sam sposoban živjeti za ljubav. Mi se učimo ljubit Bogu koji je nas prije ljubio i svoga Sina predao za nas u žrtvi najveće ljubavi. Krist je najveći glasnik Božje ljubavi prema nama i najveći Učitelj ljubavi naše prema Bogu. On je »slavuj Presvetoga Trojstva«, kako ga divno naziva o. Milan Pavelić u jednoj pjesmi. On je zapjevao najljepšu pjesmu o ljubavi na našem svijetu.

Zaronimo i mi u taj ocean sveobuhvatne i nedohvatne tajne božanske ljubavi koje učiniš njegovo Srce žarkim ognjištem ljubavi za sav svijet!

LJUBAV ZA SVAKOGA

Sirina Kristove ljubavi obuhvaća božanskim ekumenizmom sve ljude dobre volje da ih spasi i dovede u nebesko kraljevstvo. On je Spasitelj svijeta, Jaganjac koji oduze grijehu svijeta. Sveobuhvatnim zagrljajem ljubavi otvara riznice spašenja svim narodima i rasama, svim staledžima i klasama, svim kulturama i vremenima. Nitko nije izuzet od te ljubavi, osim ako se sam izuzeo tvrdokornim srcem.

Da bi k svome Srcu privukao sve ljude, Krist nam je »postao u svemu sličan, osim u grijehu«. Izjednačio se s našom ljudskom kušnjom na zemlji, s našim zemaljskim progonstvom, da nas izbavi iz progonstva i dovede do slobode Božje djece. Najviše se izjednačio sa siromasima, radnicima, poniženima i progonjenima, s onima koje povijest gazi udarcima oholih mogućnika ove zemlje. Okružio se svim kategorijama ljudskog društva da sve pozove u kraljevstvo svoje ljubavi.

Eno, već pri porodu traži najniže mjesto za svoj stan, a objavljuje se najvišom slavom andeoske pjesme.

SVETIŠTE SRCA ISUSOVA U PARAY-LE-MONIALU

Poziva k sebi i priproste pastire i učene mudrake, i one izbliza — Židove, i one izdaleka — pogane.

Nastupivši kao Rabbi — Učitelj, okružio se ribarima i seljacima kao prvim učenicima. Od priprostih koliba do Salomonova trijema odzvanja njegova divna riječ. Bolesnim donosi zdravlje, grešni ma oproštenje, svima navješta spasenje. Uzdiže zabačenu ženu do ravnopravnosti s mužem u nerazrešivu braku, do apostolske suradnje. Hvalj skroman udovicin prinos iznad taštoga darivanja bogatoga farizeja. Poziva malene i nezнатне prve u svoje društvo, jer se »Ocu svidjelo vama dati kraljevstvo.«

A kad je osnovao svoju Crkvu, šalje je u sve narode do nakraj svijeta: »Idite po svem svijetu, propovijedajte Radosnu vijest svakom stvorenju! U njegovu kraljevstvu »nema više tu ni Židov, ni Grk, ni rob, ni slobodnak, ni muško ni žensko, jer svi ste samo Jedan u Isusu Kristu.«

LJUBAV BEZ KRAJA

»Vječnom ljubavlju ljubim te« (Jer 31,3) govorи Gospod Izraelu. Svi vremeni znakovi i darovi Božje ljubavi vode nas u vječni Grad, na svadbu koju pripravi Bog svome Sinu, na koju Sin poziva sve pravednike. To je dugovječna Božja ljubav koja prati ljudski rod u lancu stvoriteljskih i spasiteljskih darova naravnoga i nadnaravnoga života, da se po Kristu pretvori u vječni život.

Već je u stvoriteljskom planu Bog očitovalo dužinu svoje ljubavi, kad je utvrdio Zemlju u njenu toku oko Sunca, kad je ustalio obale kopna i mora, kad je pripravio gore i doline čovjeku za stan, kad je svakoj vrsti života dao sime da plodi svim budućim pokoljenjima.

Od rascvalog proljeća do rodne jeseni redaju se pred našim očima krasote plodnog života. Jesmo li pomicali da su to darovi Očeve vjekovne ljubavi? Jesmo li ih zahvalno primali iz njegove ruke?

Još više očituje se trajna Božja ljubav u planu spasenja. Riječi njegove objave zapisane su nadahnucem Duha Svetoga svim budućim pokoljenjima vjere. Božje riječi duhovno su sjemenje koje je Bog sijao ustima prenosilaca i širiteљa objave, napose po Božanskoj Riječi, koja tijelom postade da sije riječ na njivama ljudskih srdaca ne bi li urodile plodom spasenja.

Osim sjemena riječi potrebne su i vode milosnice koje će oploditi to sjeme. Potekle su nam iz izvora Spasiteljih u obliku sedam svetih sakramenata. Krist se pobrinuo da po svojoj Crkvi učini trajnim sijanje riječi i dijeljenje milosti. Postavio je apostole i njihove nastljednike za propovjednike Radosne vijesti i za djelitelje Božjih tajna. Pobrinuo se da sjeme njegove istine i izvori njegove milosti ostanu nepokvareni kroz svu povijest postavši u Crkvi neprevarljivo vodstvo hijerarhije na neoborivoj Petrovoj stijeni.

LJUBAV KOJA SE DO KRAJA ŽRTVOVALA

Zadimo i u dubine božanske ljubavi! U njih se Krist spustio poniženjem i žrtvovanjem za nas pale u grijeh. Morao se spustiti da nas digne, poniziti sebe da užviši nas. Ljubav se spušta do ljubljenoga kad je slab i nemoćan da sebi pomogne. I majčina se ljubav svakodnevno spušta do nemoći djeteta da ga podigne do zrela čovjeka. Tepa slabašne riječi da ga nauči ljudski govoriti. Pravi slabašne koračice da bi ga odvažila na sigurne korake. Tisuću puta se spušta da ga digne do punoljetne snage.

I Bog se u Kristu snizio tako k nama. To je bio preduvjet da nas digne u božanske visine. Prvi korak tog spuštanja bijaše tajna utjelovljenja. Po njoj uze na se našu slabost i posta Bog među nama. Krist se, premda božanske naravi, privremeno lišio njena dostojanstva, »uzevši obliće sluge i postavši sličan ljudima«.

Nastavio se spuštati k nama tokom cijelog zemaljskog života u progonstvu i u siromaštvu, u mučnom radu i u naporom propovijedanju. No najteži korak poniženja bijaše pregorka smrt, u kojoj se upravo nagutao najtežih poniženja, da se za nas do kraja žrtvuje razapet među razbojnicima na sramotnom drvetu. Svi valovi ljudske zloće nisu mogli potopiti njegove ljubavi.

Do kraja satven On opršta, do kraja od nas ponižen, On za nas moli. Napokon je i Srce dao probosti da nam dadne zadnju kap Krvi. Iz tog Vrela potekoše vode milosnice na sav svijet, da ga od grijeha opere i novim životom Božjim oplodi.

Poniženi Isus postade vrijedan najveće slave, jer ga Bog užviši nad svako stvorene i »dade mu Ime nad svakim imenom, da se Imenu Isusovu pokloni svako koljeno nebesnika, zemnika i podzemnika i da svaki jezik prizna na slavu Bogu: Gospodar je Isus Krist!« (Fil. 2,10-11) I dok zemaljska Crkva slavi žrtveno Janje na svojim oltarima, nebeska Crkva kliče: »Dostojno je Janje, koje je zaklano, da primi moć, bogatstvo, mudrost, snagu, čast, slavu i hvalu!« (Otk. 5,12)

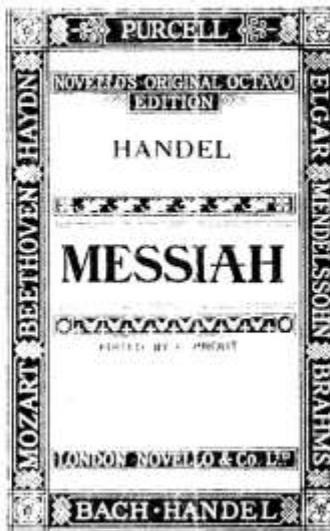
Glazba. Glazba kao hrana života. Kao lijek. Ima po-dosta godina otkako su živjeli Chopin, Brahms, Händel, Beethoven. Oni su tada, u svoje vrijeme, bili potrebni. Osjećam — sada su potrebni još i više. Čovjek, mlađi čovjek danas, traži odmorište, sklonište — traži sebe. A ne može se naći u mraku disco-clubova, u divljoj glazbi koja se nameće, koja krade — koja krade čovjeka od njega samog.

I nije slučajno što u disco-clubovima, što na plesnjacima ima sve više djece, manje gimnazicajalaca i studenata, a više osmoškolaca. Jer djeca — ti ljudi, premladi da bi počeli razmišljati o sebi o smislu, gube se u nastojanju da što prije ostare i više nemaju svoga mjerila, a tome najčešće nisu sami krivi, ako su opće već krivi. Dovoljno je vidjeti odakle, iz čega ta djeca dolaze pa da ih možemo shvatiti, osuditi one koji su krivi što su ona prerano prestala biti djeca. Ono malo studenata što se sretne po tim zabavštima dolazi onamo jer su sami i jer bi htjeli da budu manje sami, da zaborave sve u buci, u dimu, u mraku. A kada izidu van iz toga brloga samoće, osjećaju se još manji, još više sami.

Pretežni dio zabavne glazbe našeg vremena je nasi-lje jer uskraćuje svaku mogućnost izbora; u svome siromaštu predstavlja ograničenje, sprečava svjestan razvoj mladog čovjeka, koji se gubi u ludim ritmovima, postajući njihov rob, nemajući ništa izvan njih. Stoga na povratku kući mlađi

GLAZBA ČOVJEK JE KAO OV

čovjek osjeća potrebu za Koncertom za klavir i orkestar Cajkovskoga, za Sudbinskom Beethovena — jasno, ukoliko ih poznaje. Ta glazba, naime, nije zato da krade, već zato da dade, da vrati ono izgubljeno od čovjeka čovjeku, da učini da čovjek više ne bude sam. Glazba rođena u vremenu prije našeg rođenja uspijeva da bude s nama, da bude za nas. I dok sluša tu glazbu, staru godinama, a uvijek novu, uvijek mlađu duhom, snagom, mlađi čovjek gotovo nesvesno počinje

mislići o sebi, o svome životu i tako pomalo stvara mogućnost da stekne sebe, a na taj način i druge.

Kao manu u pustinji doživljava mladi, pa i svaki čovjek uopće, tu tako duboku čovjekovu glazbu, koja može da prebrodi sav strah čovjekov, svu njegovu bol i nesigurnost u ovom vremenu, u ovom otuđenju.

Ne, nisam ja protiv zabavne glazbe uopće. Ja sam samo protiv te nametničke, samodostatne, udarajuće glazbe, koja ne dopušta, koja sprečava čovjeka da bude on sam. Štaviše, ja volim svaku pjesmu, bilo zabavnu, bilo narodnu, koja se može pjevati zajedno, koja prihvata čovjeka, koja bliži čovjeka čovjeku. Ta glazba ima značenje susreta, pogotovo s drugima, kao što ozbiljna glazba predstavlja divnu mogućnost susreta sa samim sobom, a potom i s drugima.

Svakodnevno ponovno rada »klasične« glazbe nasuprot svakodnevnom umiranju onog sebičnog dijela »moderne« glazbe uvijek nas iznova vraća u koncertne dvorane i sili da po ne znam koji put u društvu zapjevamo »Falu«, »Vužgi«, »Dok palme njišu grane« ili bilo koju drugu ČOVJEKO-VU pjesmu. I sve dok bude tako, bit će dobro. Da, vjerujem da će uvijek, uvijek, uvijek biti dobro i sve bolje, sve čovječnije: živjeti od glazbe do čovjeka, pa s čovjekom zajedno u glazbi i još dalje — do iskona, od kojeg smo se kroz vremena i svoja bježanja tokiko udjili.

Pišta

PRAVA LJUBAV

Velika dvorana. Puna mladića i djevojaka. Predavač, izrazita lirska duša. Tema — ljubav. Govor i razgovor...

Mlada srca pažljivo slušaju i živo raspravljuju. Tà ljubav je njihova tema. Na svršetku ustaje djevojka koja je sjedila uz svoga mladića i određito upita: »Što je zapravo prava ljubav? I večeras se ta riječ često čula, a meni to još nije sasvim jasno.«

Predavač htjede odgovoriti, a onda zastade. Probljedi i ponikne očima. Vidjelo se — izgubio se. Kako bi to izrazio sada s nekoliko riječi, kad mu u cijelom razlaganju, eto, nije uspjelo da mlada srca to potpuno shvate? Najdnom mu se lice razvedri, a oči zasjaše. Sinulo mu...

— Prava ljubav?...

Mladić i djevojka. Volje se. Idu u susret svome danu. Nalaze se, razgovaraju... Shvataju: volim te, volim — to nije sve. I živo nastoje da u žaru svoje ljubavi jedno drugome pomažu, da vrline ušavrše, a mane ublaže. I da vole jedno drugo onakvo kakvo jest, sa svim vrlinama i manama.

Dolazi njihov dan. Shvaća-

ju: uz ljubav treba da je i poštovanje. I, posebno poštovanje prema uzajamnim doživljajima naravi...

Onda se nižu prvi dani zajedničkog života i oni koji za njima dolaze. I svaki im je novi dan novo iskazivanje dobrote...

I dolazi dan u koji će niknuti prvi cvijet njihove ljube — njihovo čedo...

Ali — dogodilo se nešto o čemu nisu ni u snu sanjali. Na svijet je došao polomljeni cvijet — mrtvo čedo, a mlada majka ostala uzeta.

Liječnik je u susjednoj sobi govorio mladom suprugu: »Nikad više tvoja žena neće hodati po vašem domu. Nikad više nećeš čuti njezin zvonki smijeh... Brinut ćeš se za nju kao za maleno dijete. A izrazi nježnosti — samo najblaži...«

Mladi je muž u njihovoj zajedničkoj sobi. Utapa pogled u oči svoje žene. Htio bi joj reći da skupa s njom nosi njezinu bol i da je ona i sada njegovo sve. Ali ona ga pretiće: »Sve sam čula, sve sam shvatila. Jadni — mili moj!... — Ne, nismo mi jadni. Naša je ljubav jača od svega. Naša će ljubav nadživjeti sve!

K njemu dolaze prijateljice i uvjeravaju ga: »Shvaćamo te i divimo ti se! Ali i ti si čovjek. I ti imaš pravo na život. Pa... — Pogledao ih je pogledom da im je krv ispunila obuze i nikad se više nisu usudile progovoriti o pravu na život.«

A on je sa svojom ženom nizao dane: bolne, ali — punе utjehe... Brinuo se za nju, ko što bi se ona brinula za njihovo čedo. Cital joj je knjige koje je ona voljela. Slušali su zajedno s gramofonskih ploča glazbu koja je njoj bila mila. Pripovijedao joj je događaje koji su nju posebno zanimali. U svemu joj ugađao i, skupa s njom, molio...

U dvorani je vladala sveta tišina... Mlada su srca kučala ritmom molova...

— Mladosti moja, jesli li sada shvatila što je to — prava ljubav?!

Ne: kako te ludo volim!

Nego: kako te nesebično volim!

Prava je ljubav — nesebična spremnost i na najveće žrtve!

A snaga za tu spremnost?

Bog i zanosna misao na zajedničku nebesku sreću...

Marko Stanić

Što je za njih Isus Krist?

Nije tome dugo da je u Italiji izvršena vrlo ozbiljna i stručna anketa javnoga mišljenja o Isusu Kristu.

Pitanje je glasilo: »Označite imena nekih slavnih povijesnih ličnosti koje vas zanimaju ili ne zanimaju. Za svaku osobu recite da li vas interesira ili ne. Ako vas interesira, da li mnogo, dosta ili malo?«

	Gandhi	Garibaldi	Isus Krist	Luther King	Muhamed	Mao
Veoma me zanima	3,5	8,7	43,4	11,6	1,5	3,2
Dosta me zanima	12,7	31,3	36,3	22,1	5,1	9,4
Malо me zanima	13,3	25,8	10,4	13,6	14,9	16,1
Ništa	43,9	15,6	5,9	33,5	34,0	33,4

MALI ALOJZIJE U VELIKOM ŠKRIPCU

BAKINO PISMO
UREDNIŠTVU

»Rastrgana srca molim jednu milost: htjela bih znati što je pisao moj nećak, Alojzije sam baka. Ja i moj muž vozili smo ga natrag u kolegij. Tom zgodom doživjeli smo prometnu nesreću. Muž mi je u bolnici, Alojziju je ranjena glava. Za nekoliko časova bilo mu je čitavo lice u krvi. Prihvatala sam ga rukama. Vikaо je: »Mama!« Zatim je rekao: »Bako, ne vidim više. Umrijet ću. Sretan sam. Idem Isusu. Tamo ću vidjeti majku i ostati ću odgovor iz časopisa.« »Kakav? — upitah ga. »U Kršćanskoj obitelji« odgovorio je. Deset minuta kasnije počeo je umirati, vičući neprestano »mama, mama, mama...«.

Moja snaha neće to nikad znati. Živčano je neizlječivo bolesna. Moj sin, Alojzijev otac, zabo mi je trn u srce. Živi s djevojkom Lujzom kao muž sa ženom. Možda nas je Bog htio kazniti, jer smo grješnici. Ali zašto se to dogodilo mome malom i nevinom nećaku? Očiju punih suza htjela sam pročitati što je Alojzije napisao. Budite, molim vas, dobri prema jednoj baci koja se danas osjeća starijom od svih

starica, umornom i žalosnom. — Alojzijeva Baka.«

ALOJZIJEVO PISMO
UREDNIŠTVU

»Dragi oče! Ime mi je Alojzije. Pišem jer patim. Ima šest mjeseci otkako se moj otac oženio s mojoj prijateljicom Lujzom. Njoj su 22 godine, njemu 37. Prije sam je volio, sada je mrzim. Još mi živi majka, ali je vrlo bolesna. Prije je dolazila kući nekoliko puta i bila sa mnom i s mojim bratom. Bio sam vrlo sretan, pa i otac. Igrali smo se. Majka je držala na koljenima bracu, jer je bio vrlo malen, dok sam ja trčao na očeva koljena. Ima već neko vrijeme kako nisam više izustio riječ »mama«. Jedne večeri dodoše draga baka i dragi djed i upitao sam ih: »Kamo su otišli otac i mama?« Odgovorile mi: »U kliniku.« Otac se vratio, dok majku od tog dana nisam više vido. U nedjelju poveze nas otac s bakom i djedom u brda. Tamo sam upoznao svoju prijateljicu, koja se uvijek igrala sa mnom i s mojim bracom. Izgledalo je kao da se i otac promijenio. Počeo se i smijati i igrati s nama. Baka je govorila da je Lujza an-

KAKO RASTAVA BRAKA
MOŽE UTJECATI NA DUŠU
RODITELJA I DJECE — A
NA NJIH BI TREBALO
MISLITII — VIDI SE IZ
OVIH LISTOVA.

deo. I ja sam tako prije mislio, ali je sada mrzim, jer nije moja majka. Otikako se otac njome oženio, došla je u moju kuću. Baka i djed odoše svojoj kući. Lujza je dobra prema meni i mome bratu, igra se s nama. Sva ke večeri nosi bracu na rukama u krevet, jer uvijek spava. Zatim bi mene otprištala u kupaonicu i pomagala mi da se operem. Međutim, ja je izbjegavam. Vraća se u spavaonicu, moli sa mnom molitve i poljubi me prije spavanja. Ja je odbijam. Jučer me upitala zašto sam takav, da nisam možda ljubomoran radi brace? Odgovorio sam da nisam, nego da je mrzim. Čuo to otac pa me istukao, ali me je ona branila. Dragi oče, pomožite mi da shvatim velike osobe. Žalostan sam. Odgovorite mi. Čitam vaš časopis. Oprostite mi pogreške u pisanju. Pišem, naime, u noći uz malo svjetla da ne probudim bracu i njih. — Alojzije.

UREDNIŠTVO
ODGOVARA

Dragi Alojzije! Oprosti mi što ti nisam prije odgovorio. Sada si u raju, pa me možeš bolje shvatiti. Ne znam da li si sam napisao pismo ili ti

je netko pomogao, ali znam da su osjećaji što ih izražavaš tipični osjećaji svih dječaka kao što si ti. Svi sumnjičavno gledaju one koji se stavljuju na mjesto osoba koje ljube. Tko zauzme matino mjesto, neprijatelj je. Tko voli drugu osobu mjesto mame, odvratno je biće. Sva djeca kao što si ti ne vole kojekakvih priča. Hoće svoju majku. I dosta! Žele da budu voljeni, i dosta.

Mrzio si Lujzu. Volio si simpatičnu djevojku koja se igrala s tobom i koju je poslije tvoj otac doveo u kuću. Nisi je mrzio kad nije bila udana, ne, već zbog toga što je zauzela mjesto tvoje majke, koja je još živjela. Mrzio si tu osobu jedino zbog toga jer nije bila tvoja majka. Međutim, ti je nisi mrzio, jer se u tvojoj dobi ne može nitko mrziti. Ti si samo ljubomoran. Ljubomoran zbog onih koji su ti pomagali da možeš rasti, koji su uvijek bili uza te. Ljubomoran zbog onih koji te ljubezno gledaju, kojima čitaš misli u smješku, koje gledaš kako pate zbog tebe; koji su ti priповijedali davne priče da se uspavaš.

Nisi, Alojzije, nikada nikog mrzio. Ni svoga oca, niti prijateljicu svoga oca, niti svoga bracu. Sada si u

nebu, blizu Isusa, i možeš se za sve moliti; za svoju majku, koja ostaje zauvijek u bolnici i koja možda samo na te misli. Moli se za svoga brata, koji će možda shvatiti svu istinu koju ti nisi mogao shvatiti; za svoga oca, koji treba mnogo Božje milosti; za ženu, koja je zauzela mjesto tvoje majke; koja je možda učinila težak i nezgodan korak možda upravo zbog tebe jer si joj bio simpatičan. Sada znaš koliko je ta simpatija bila uzrok da zade i u srce tvoga oca. Moli se onda za svoju dobru baku i za dragog djeda. Moli se za njih još više nego za druge, jer se nitko kao baka i djed tako teško ne pomiruju s lošim situacijama. Mnogo su patili, mnogo su se brinuli, mnogo su pazili na dobar glas obitelji. Baka i djed su katkada takvi da ne mogu ništa podnosići. Ne samo da ne prihvataju ono što je u čudorednom pogledu neprihvatljivo, nego nemaju katkad ni toliko snage da bi nastojali da drugoga shvate. Stoga, dragi Alojzije, treba za njih mnogo moliti. To i sam znadeš. Ne zaboravi nikoga od onih koji su te voljeli.

F. C.

MISIJE

treće
Jugoslovenske

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Sredstva društvenog obavještavanja u Svetoj godini

U našoj mjesечноj misijskoj nakani riječ je o plodovima Svetе godine, osobito o daru oprosta. Želimo da ti plodovi i darovi dopri i do najdaljenijih krajeva svijeta. U tome mogu pružiti izvanrednu pomoć sredstva društvenog saopćavanja: tisk, radio i televizija. Iako smo još daleko od takvih mogućnosti saopćavanja kakvima raspolažu velesile i bogate države, ipak i Crkva danas na području obavještavanja ima prilične mogućnosti. Njezinu poruku obnove i pomirenja u ovoj Svetoj godini može prenosi 8.000 raznih dnevnika s dnevnom tiražom od 400 milijuna primjeraka; kroz 250.000 crkvenih kinodvorana godišnje prođe 20 bilijuna gledalaca, 20.000 radio-prijenosna hvata oko 700 milijuna aparata, dok 15.000 televizijskih prijenosa hvata 300 milijuna televizora.

Suvišno je dokazivati utjecaj svih tih sredstava obavještavanja, a osobito filma i televizije, pogotovo kod siromašnih naroda Trećeg svijeta. Mnogim njegovim članovima to je zapravo jedino sredstvo zabave i obavještavanja za koje ne moraju ništa platiti. Dužnost je pak kršćana da se tim tako uspješnim sredstvima služe uvek u dobre i časne svrhe.

Sva ta sredstva sada u Svetoj godini mogu postati oruđem u Božjim rukama, da ljudskim srcima saopće poziv na priznanje grijeha, kajanje, obraćenje i oproštenje. A koji se budu odazvali tome glasu, pridonijet će glavnom cilju Svetе godine: unutrašnjoj obnovi i velikom pomirenju. Ako je već Isus rekao da njegovu poruku valja izvikivati s krovova, onda nas to danas još više obvezuje kad, zahvaljujući dostignućima moderne tehnike, imamo mogućnost da preko radio-antena i televizijskih antena na krovima tolikih kuća dopremo i u njih i do njihovih stanovnika.

Na ljudsko srce kao apostolsko sredstvo osobito mogu utjecati film i televizija. Boja, svjetlo, scenski oblik, sve to može pridonijeti bilo dobru, bilo zlu za čovjeka. Na stručnjacima je odgovornost da sve upotrebljavaju samo na dobro. Dakako da nije tako lako i jednostavno sasvim katehetski predmet, kao što je, na primjer, oprost, o čemu je riječ u našoj nakani, prikazivati preko filma i televizije. No dobri komadi, pouke, i te kako mogu pripomoći da se dode do raspoloženja, potrebnoga za dobivanje oprosta. Iznošenje čudorednih i religioznih vrednota može veoma pripomoći čovjekovu vjerskom produbljenju, pa tako i svemu onom za čim ide Sveti godina. Za to i molimo u ovoj misijskoj nakani,

Josip Antolović

ULAZIMO U SELO MARIA-POLLY

BENGALIJA

Za ovaj je broj Glasnika već bila pripravljena »Jutarnja misionareva molitva« što ju je poslao za godišnjicu svoga svećeničkog redenja oac Gabrić, kadli je od njega stiglo pismo u kojem opisuje svoj oproštaj s Basantijem i dolazak na novu misijsku postaju. Smatrali smo da će biti dobro da baš tu vijest odmah objavimo, a spomenuto molitvu ostavili smo za koji drugi broj Glasnika.

Na oproštaju bilo je i suza

Izgleda mi kao da je bilo jučer kad sam ono prvi put stupio na basantsko tlo s južne strane rukava rijeke Gangesa, daleko dolje u Sunderbanskim džunglama. Došao sam s nezaboravnim pokojnim ocem Josipom Vizijakom. A ipak već je prošlo 37 godina od onog dana. 37 puta došli su i prošli monsunski vjetrovi i oluje preko ovih rižnih polja i močvara. 37 godina krijeva, žrtava, radosti i sreće. Uistinu — 37 nezaboravnih godina!

I danas taj dragi Basanti ostavljam uz suzu, no uz suzu radošnicu, uz suzu zahvalnosti Bogu na tolikim milostima. Kad sam pred našim ocem Nadbiskupom predao ključeve crkve i ključ svetohraništa mladom domaćem svećeniku ocu Propidu, kad sam ga pred oltarom zagrilio i u čelo poljubio, mislim da sam bio najsretniji čovjek na svijetu. Ispunila mi se želja života, san je postao zbiljom.

Dvanaest naših sjemeništaraca bilo je oko oltara sa svijećama i sa cvijećem u ruci — u ruci i u srcima — glavari naših sela, djevojke, dječice; jedna velika obitelj. Oproštajni dar i dobrodošli dar. Bilo je uistinu ganutljivo i krasno.

PRED ZUPNOM KOLIBOM U NOVOJ ZUPI

Oac Nadbiskup se u zajedničkoj molitvi posebno sjetio onih Božjih junaka, pionira misionara: o. Pavla Mesarića, braće oo. Antuna i Josipa Vizjaka, o. Sedeja i o. Demšara, koji se danas u nebu raduju kad vide da je po njihovim suzama i znoju žetva dozrela i da Basanti otvara novu župu, novo središte Isusove ljubavi. Spomenuo je sve naše drage sestre, katehiste, dobrovrtore. Ovaj dan smo dočekali, jer smo se zajedno molili, zajedno radili, zajedno se žrtvovali.

Oac Nadbiskup nam je u ime Svetog Oca, kod kojega je nedavno bio, dao blagoslov, da nastavimo tako veselo, velikodušno, junački.

Oltar je bio pun — puncat cvijeća i darova. Ni je bilo zlata ni srebra, no bilo je mnogo vrednije od toga: darovi njihovih srdaca, njihova bogatog siromaštva: mali zemljani vrčevi s rižom, s mlijekom, povrćem, kokonati, banane... sve, sve urešeno njihovom ljubavlju i zahvalnošću...

Predvečer je bilo oproštajno seosko sijelo. Glavari svih okolnih sela došli su. A došli su i predstavnici državnih vlasti: i hindu i muslimani. Mi tu za sve radimo, sve ljubimo, i iskreno mogu reći: i svi nas vole i ljube.

Uz govore redale su se, dakako, i pjesme, pa i narodna kola. Bez toga nema svečanosti u Bengaliji. O vijencima ne trebam ni govoriti. To je izraz bengalske zahvalnosti.

Predsjednik općine, musliman Ahmed Jasmin, zahvalio se u ime svih za sve dobro što je Katolička Crkva dosad učinila i još uvijek čini i na prosvjetnom polju, i preko bolnice, i pomažući za vrijeme glada i nevolje.

Sijelo se oteglo baš onako po bengalsku — čitava četiri sata. Rastali smo se uz zagrijaj i zajednički blagoslov oca Nadbiskupa i nas dvojice svećenika.

Sutradan, na povratku u Calcuttu, otac Nadbiskup je prošao kroz naše novo selo. Krasan početak: blagoslov Natpastira, koncelebrirana misa i krizma.

Sve je tu kao u Betlehemu. Sve valja zidati. Nema tu još ni kuće ni crkvice. No oduševljenja ima kao u — raju. Iz svih novih sela ljudi su nas već čekali s vijencima, bubenjevima, cimbaliima. Privremeni šator je naša katedrala. Uz nju je daščara — moj župni stan. Nadbiskup se malo prepao: »Kako ćete izdržati u toj kolibi?« A ja njemu rekoh: »Samo me Vi blagoslovite! Mno-

ge su ruke sklopljene za mene i za meni povjereni duši! Sve će biti dobro.«

A da sam mu spomenuo da sam ja iz — Metkovića, s Neretve rijeke, sigurno se on onda ne bi bojao...

Ime tome novom naselju dao je sam Nadbiskup. Nazvao ga je »Maria-Polly — Marijino selo«. Pa neka Majčin blagoslov bude s nama! Uzlubili mi preko Nje Isusa, s Njom pod križem žrtvovali sebe potpuno za spas neumrlih duša.

Vaš o. Ante Gabrić

O. POLGAR ZAHVALJUJE DOBROČINITELJIMA

Osvanuo je krasan zimski dan, 29. prosinca 1974. U Diamond Harbouru skupilo se bar do tisuću osoba da prisustvuju posveti crkve sv. Petra na starom engleskom vojničkom groblju, koje potječe još od prije 250 godina.

Crkva je podignuta darovima dobročinitelja iz Indije i iz drugih zemalja, napose iz Jugoslavije i Mađarske, te Sjedinjenih Američkih Država i Kanade i iz Australije.

Crkva s dispenzarijem i sa sobom za svećnika te jednim obeliskom, na koji smo od armiranog betona sagradili stepenice i na vrhu vidikovac s kojeg se pruža pogled na cijelu luku Diamond Harboura, svima se veoma svidjela. Isto se tako ugodno svih dojmilo priprosto,

Svečanost te proslave održana je 29. prosinca 1974. u Diamond Harbouru, gdje je podignuta i blagoslovljena crkva u čast svetome Petru. O tome piše naš misionar o. Stjepan Polgar u ovom svom dopisu.

ali ukusno uređenje prostorija, te za božićne blagdane ukrašena crkva.

Naš kalkutski nadbiskup dr Lawrence Pichay, S. I., u svojoj je propovijedi tom zgodom naglasio kakav je položaj Katoličke Crkve u Bengalliji i koliko su bengalskoj Crkvi potrebna zvanična među domaćim mladićima i djevojkama.

Krasan kip Fatimske Gospe, što su ga donovali članovi Plave legije u Calcutti, smjestili smo na jedan nadgrobni spomenik, koji smo za tu svrhu nešto preuredili, da kip bude zaštićen od sunca i kiše. To je također veoma pogodno mjesto da Gospin lik ljudi mogu lako vidjeti i u svojim se potreбama k Njoj utjecati.

Nova crkva s više križeva, od kojih su dva svake večeri rasvijetljena, privlači mnoge ljudе. A pogled s novog vidikovca na obelisku upravo očarava gledaće kad bace pogled na luku, koja se proširila kao da je pravi morski zaljev.

Ovom zgodom od srca zahvaljujem svim dobročiniteljima koji su nam pomogli da izgradimo taj lijepi spomenik na stotu godišnjicu naše morapajske župe.

Pozdravlja vas sve zahvalni

o. Stjepan Polgar, DI

NOVA CRKVA U DIAMOND HARBOURU

POZOR! POZOR! POZOR!

**Javljam svim prijateljima
i dobročiniteljima misija
da vam svi naši
zambijski, zairski i indijski
misionari i misiolarke
žele**

SRETAN USKRS

**i obilje milosti
od Uskrslog Spasitelja!**

Podaci o novoj crkvi u Mumbwi

Dragi dobročinitelji!

Budući da ste u Glasniku već pročitali kako je prošla proslava posvete i otvorenja nove crkve Krista Kralja u Mumbwi, ja ču vam ovdje dodati ukratko samo opis naše nove crkve.

Crkva je duga 30 metara, široka 14 metara, a do krova visoka 5 metara. Od zemlje je podignuta na najvišem terenu za 4 stepenice, a na najnižem za 8 do 10 stepenica. Sagradena je od betonskih blokova. U njezine temelje ugrađena je željezna krovna konstrukcija. Krov je pokriven azbestnim valovitim pločama. Ožbukana je i obojena iznutra i izvana. Vanjski su zidovi smeđe boje, a stupovi bijeli. Unutrašnji su zidovi svjetložuti, a od poda u visini od metar i pol obojani su svjetlozelenom uljanom bojom. Stupovi su bijeli. Zid oltara je smeđe boje. Na pročelju crkve na zidu se nalazi veliki križ u mozaiku u pet boja. S jedne i s druge strane crkve iznad vrata nalaze se manji križevi u mozaiku iznad vrata. Na ulazu u crkvu, u sklopu crkve, na desnoj strani je sakristija, a na lijevoj župni ured. Strane podnožja oltara napravljene su u rezbariji u drvu. Izradio ih je domaći umjetnik. Prednja strana predstavlja Posljednju večeru, na lijevoj je žalosna Gospa s mrtvim Isusom u naručju, na desnoj je Isusovo uskrsnuće. I križni put je u istoj tehnici izrađen. Sve su figure u afričkom stilu. Svetohranište je od metalra, a uvidano je u postolje; u ovome se nalazi rezba-

rija koja predstavlja dvije ruke koje se rukuju — znak pomirenja prije pristupanja svetoj pričesti. Svetohranište je s desne strane, a s lijeve je postolje za budući kip Krista Kralja. Oba postolja sazidana su od bijelog kamena koji sam išao tražiti kojih 400 km daleko od Mumbwe. Ispovjedaonica je napravljena kao sobica. Imala dva ulaza s vratima: za svećenika i za pokornike.

Crkva ima na pročelju dvoja dvostruka drvena vrata, a unutra su dvoja staklena. Sa svake strane crkve nalaze se po jedna dvostruka vrata. Imala desetak prozora za otvaranje i 24 uska ukrasna prozora. Stakla su bijela i zelena.

Iznad oltara u zidu je veliki križ u staklu zelene boje. Čitavo svetište je podignuto za tri stepenice. Poseban izgled i ljepotu crkvi daje ulaz. Tu je podignuta platforma sa 4 stepenice, a promjer joj je 14 x 4 m. U crkvi je uvedena i električna instalacija. Struje još nema, ali smo sve pripravili da se uključi kad je Mumbwa dobiti. Voda je dovedena u sakristiju.

Sad još nedostaje samo kip Krista Kralja i klupe da bi crkva bila posve dovršena. No uz pomoć Božju i vašu, dragi dobročinitelji, nadamo se da ćemo i to pitanje riješiti. Međutim, svima od srca još jednom hvala na svemu što ste učinili za taj Božji hram u dalekoj Zambiji.

Sve vas srdačno pozdravlja odani i zahvalni
br. Ilija Dilber, DI

Početkom listopada 1973. stigla je u Zambiju kao misionarka naša zemljakinja gospodica Monika Okrugić. Kad smo napokon saznali za

njezinu adresu, zamolili smo je da nam nešto napiše o sebi i o svome zvanju. Spremno se održala, pa ovdje donosimo to njezino pismo.

Prvo pismo nove misionarke

Mansi, 5. siječnja 1975.

Dragi Oče!

Evo Vam nekoliko podataka o meni!

Rodena sam u Moroviću u Srijemu, nedaleko od Šida. U obitelji nas je sedmero djece, a među svima ja sam zadnja. U školu sam išla u Moroviću. Tu sam završila osnovnu školu. Dajže nisam išla, jer mi tata u to vrijeme nije bio kod kuće, a sama majka nije me mogla više školovati. Njoj moram od svega srca zahvaliti što mi je pružila i ovo i što me je odgojila.

Moj tata je prije rata bio preplaćen na časopis »Katoličke misije«. Poslije rata to nam je bilo jedino štivo koje smo s užitkom čitali. Tada sam već pomicala na misijsko zvanje.

Godine 1960. ostavila sam svoje selo i odselila se u Kanadu. Nastanila sam se u gradu Torontu. Tamo je počeo za mene nov život, sasvim drukčiji od onoga na selu. Moja je sestra ovdje primala Glasnik Srca Isusova, koji je u to vrijeme izlazio u Austriji. U njemu sam čitala o našem ocu Gabriću. Tada se u meni ponovo probudila želja za misijama. Kako nisam svršila više škole, a u Kanadi sam dobro zaradila, odlučila sam novčano pomagati oca Gabriću, kad već ne mogu sama u misiji.

Nakon dvije godine saznala sam za laički institut Oblatkinja Bezgrješne i tamo sam upitala bi li me primile. No uvijek mi je smetalo što nemam nikakve više spreme, pa sam im otvoreno kazala da im neću biti baš od velike koristi, a ipak bih željela pomoći bližnjemu. One su me primile i u Kanadi sam radila sedam godina u domu za duhovne vježbe.

Tada sam pomislila da bih mogla zamoliti da me pošalju u misije. Pomicala sam na Indiju, gdje djeluje tridesetak naših članica. Ali Indija, nažalost, ne prima nove misionare. Tad sam preko Glasnika što izlazi u Chicagu saznala da u Zambiji djeluje kao misionar naš brat Ilija Dilber. Odlučila sam da i ja pokušam zamoliti da podem u Zambiju. I zbilja, molba mi je odmah bila uslušana. U misije sam putovala preko Zagreba. U Splitu su u naš avion ušli fra Karlo Balic, mariborski biskup i Jelena Brajša, pa mi je bilo ugodnije putovati. No oni su putovali samo do Rima, i tako sam ja ondje ostala sama, čekajući avion za Zambiju. U Lusaku sam

sretno doputovala. Tu me je dočekala jedna naša članica. Kod nje sam prenoćila i sutradan, 2. listopada 1973., krenula sam prema Mansi. U tom me mjestu nitko nije dočekao, premda sam im iz Zagreba poslala telegram. Molila sam dva Afrikanca da me povezu do grada, ali su me odbili. Poslije njih došao je jedan bijelac. Zamolila sam njega da me on poveze do grada. On mi je odmah pokupio kovčeg i zapitao me kamo idem. Kazala sam mu adresu: Box 36, dajže ne znam. On se nasmijao i kazao mi: »Pa ja sam na istoj adresi!« Bio je to časni brat pomoćnik iz iste postaje kamo sam i ja pošla. Oni nisu primili moj telegram, jer su u Mansi tri dana svi telefoni bili u kvaru.

Petog studenog pošla sam u grad Ilondolo da ondje pohadam petomjesečni tečaj bembajezika.

Dok sam još čekala u Mansi da podem u Ilondolo, pohodila sam tamošnjeg biskupa. Kad me je ugledao, uzdahnuo je: »Hvala Bogu da ste stigli! Mi smo vas dugo čekali!«

Na Misijsku nedjelju bile smo pozvane k biskupu na ručak. Ovdje smo tri iz našeg instituta, no jedna je otišla na duhovne vježbe, pa smo tako samo nas dvije bile na tom ručku.

Krajem ožujka 1974. vratila sam se u Mansu iz Ilondola i tu sada radim. Ovdje su me dodijelili u Župu da radim sa tri svećenika. Dvojica od njih su kanadski Francuzi, a jedan je Holandac. Ja im pomažem do podne u uredu, a poslije podne idemo po selima u potragu za dušama, kako kaže oac Gabrić. Poučavamo ljudi za sveto krštenje i za svetu pričest. Kad se razbole, potičemo ih da podu u bolnicu, a ne k врачу. Bolnica i lijekovi su besplatni, a врачи moraju skupo platiti. Pomažemo ljudima koliko god možemo.

Ovdje u Mansi biskup ima oko 35 svećenika; od njih su samo četvorica Zambijci, a posla im preko glave. Kad je biskup vidio u »Glasu Konciak« sliku zagrebačkih mladomisnika, upitao me bi li se isplatilo zamoliti pomoći. Ja sam mu kazala neka se obrati ocu Lučiću, da će mu on dati bolji odgovor.

Hvala Vam na adresama naših misionara ovdje u Zambiji. Odmah ću pisati Emici i pozvati je da nas ovdje pohodi kad joj bude zgodno.

Dosad nisam imala prilike da se sastanem s našim misionarima, osim što sam se u Lusaki sastala s ocem Lučićem. To me je veoma razveselilo. I njega sam pozvala da nas jednom zgodom pođodi.

Zasad još nemam fotografiju, ali čim dođem do njih, poslat ću Vam ih.

Što se tiče novih misionarki, dobro bi nam

ovdje došle nastavnice, no moraju dobro znati engleski. Naša biskupija ima ovdje dvije gimnazije, a nema dovoljno nastavnika.

Za ovaj put dosta.

Od sveg srca pozdravljam Vas i sve prijatelje misije odana Vam u Kristu.

Monikina adresa: Miss **Monika Okruglić** P.O. Box 36, Mansa, Zambia, Africa

Z A I R

Teško je hraniti sirotinju ako čovjek nema koliko-toliko sigurnu pomoć. Sirotinje će, naime, iz dana u dan biti sve više, čim samo sazna da postoji netko tko im želi ublažiti bijedu. Tako, eter, i naša sestra Anka Luketić ne može smoci dovoljno sredstava da pomogne svim onima koji joj dolaze u svojoj nevolji. No neka o svemu tome govori ona sama.

Brige s. Anke Luketić

Dragi prijatelji misije!

Već sam se pitala kako to da mi nakon moga povratka iz domovine ne dolazi nikakva vijest. Napokon sam dobila pismo od urednika misijske rubrike u Glasniku, a zatim i od još jedne dobročiniteljice iz Zagreba. To me je utjedio da ipak netko misli na mene.

Nakon svoga povratka iz domovine od skupljenih darova sagradila sam dvije kućice, od kojih me svaka stoji po 300 dolara. Sad se neću tako lako usuditi na takav pothvat jer su živežne namirnice veoma poskupile, a naše siromahe treba i dalje hraniti. Vreća riže od 45 kg stoji sad 15 dolara, bačva ulja 90 dolara, kutija sapuna 7 dolara, vrećica soli 5 dolara, vrećica ribica 42 dolara, a o odijelima ne trebam ni govoriti.

Meni je samoj povjeren dom za starce i brija za tamošnju sirotinju. Razumije se da moram misliti kako ću izaći na kraj.

Inače stanje kod nas ovdje dobro vam je poznato, pa vam ne trebam posebno pisati. No naši vjernici sada su nam privrženiji nego ikada prije i s nama zajedno trpe. U srcima mnogih vjera dozrijeva i spremni su na svaku žrtvu. Molite se mnogo i za nas misionare i misionarke da izvršimo svoju misionarsku dužnost, i za naše vjernike da izdrže sve kušnje na koje je stavljena njihova vjera. Napose vam preporučujem našu mladež te nova svećenička i redovnička domaća zvanja, jer sutra će Crkva u toj zemlji, kao i drugdje, morati računati prije svega na njih.

Svim svojim dobročiniteljima od sveg srca zahvaljujem na darovima za moje siromahe, stare i mlađe. Ujedno vam želim sretan i blagoslovijen Uskrs! Neka vam uskrsnuli Spasitelj svima naplati za sve što ste učinili za ovu našu bijedu bracul!

U Isusu i Mariji odana Vam
s. Anka Luketić, FC

nove knjige

Svećenicima i vjernicima veoma preporučujemo za svibanjska čitanja knjigu Jurja Gusića »S GOSPOM K VRHUNCIMA«. Knjiga je pisana napose za mlađe koji žele u Gospi naći svoj životni uzor. No s velikom će je koristi čitati i ostali vjernici. Tu će Gospu upoznati pod vidi-kom pod kojim je do sada rijetko bila osvijetljena. Knjiga će veoma dobro doći i za razmatranja redovnicima, i onima mlađima i onima starijima. Cijena joj je 40 dinara. Naručuje se na adresu: Rudolf Breber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

Od istog autora možete nabaviti, ako to još niste učinili, i ove knjige: »DJEVOJKO, ZNAŠ LI LJUBITI?«, »MLADIĆU, ZNAŠ LI LJUBITI?« i »VRHUNCI ZOVU«, sve tri u drugom izdanju. Osim toga »BOŽJI PUTEVÌ« duhovne vježbe, »ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA«, Prvi i drugi dio, te najnoviju knjigu o odgoju djece »RODITELJI VELIKI GRADITELJI«. Sve te knjige naručuju se na istu adresu.

Ignac Horvat: HIŽA RASIPANA PO SVITU. Dvije pripovijetke poznatoga pisca iz Hrvatskog Gradišća u Austriji. Vlasnik, izdavač i nakladnik »Hrvatsko štamparsko društvo, 7001 Željezno, Poštanski pretinac 26, Austrija.

GRADISČE (kalendar) Isto Hrvat. štamparsko društvo izdalo je i taj vrlo lijep kalendar uz cijenu od 40 šilinga.

O. Crisogono de Jesus Sacramentado: ŽIVOTOPIS SVETOG IVANA OD KRIŽA. Prevele Sestre Karmela u Brezovici. Naručuje se kod: »Vrelo Života«, Sarajevo, R. Lakić 7.

Gracija Ivanović: MATER ECCLESIAE — homilije. Knjiga propovijedi, koja može puno pomoci propovjednicima i vjernicima za razmatraњe. Izdanje »Vrelo Života«, Sarajevo, R. Lakić 7.

U izdanjima KRŠĆANSKE SADAŠNOSTI, Zagreb, Marulićev trg 14, u zadnje vrijeme pojavile su se ove knjige: Mara Švel-Gamiršek »OVIM ŠOROM JAGODO« roman, 40 din; Josef G. Cas-

ales »ISUS KRIST IZAZOV SVIJETA«, brošurica, cijena 8 din; Mira Preisler »SPOD STARIH LAM-PAŠI«, kajkavske popevke cij. 30 din; Živko Kustić »PRIRODA GOVORI O BOGU«, članci iz Glasa Koncila cij. 35 din; R. H. Benson »GOSPODAR SVIJETA« roman cij. 30 din.; Ljiljana Matković »TI NISI SIŠAO S KRIŽA«, pjesme, cij. 20 din; I. Golub »OD KOMPROMISA DO LJUBAVI«, razmišljanja, cij. 25 din; Wilfrid J. Carrington »UVOD U NOVI ZAVJET«, priručnik, cij. 150 din; »SNAGA SUSRETA — ČINITI ISTINU«, priručnik za odgojitelje cij. 80 din; »PRAKТИЧНИ RAD S BIBLIJOM DANAS«, cij. 100 din; Dubravko Ivančan »BAKA« pjesme cij. 40; »EVANGELIZACIJA SUVREMENOG SVIJETA«, sinoda biskupa, cijena 60 din.

Dr Božo Vuco »LURD«, nebeska ukazanja i čudesna ozdravljenja, drugo prošireno izdanje, Makarska 1974. g.

Miha Žužek »ČETVRTA DIMENZIJA«, povest iz metafizike, slovenski, Založil Župnijski urad Dravljke, Vodnikova 283, Ljubljana

Juan Alfar: »TEOLOGIJA LJUDSKOG NAPRETKA«, Biblioteka Obnovljenog ŽIVOTA, Zagreb, Jordanovac 110

E. Rianco i C. de Ambrogio »PRIJATELJ NAPUŠTENIH« životopis sv. Ivana Boska odgojitelja uličara. Knjiga je pisana lakin stilom i namijenjena je napose mlađima. Džepni format, 248 str, 30 originalnih fotografija, četverobojan omot. Cijena 40 din; za narudžbe veće od 10 komada 10 % popusta. Naručuje se kod »Salezijanski vjesnik«, Omiška 10, Zagreb

Marijan Šoljić »PJESMICE II« Ciklostilom umnoženo, Bijeljina pp 41 —

Fra Marko Jurišić »SUVREMENI SAMARITANCI«, likovi poslijeratnih junaka na karitativnom polju; Narudžbe: Župni ured 58.320 Baška Voda, cij. 10 din.

U P O Z O R E N J E !

Djelo Augustina Blazovića: SVECI U CRIKVENOM LJETU (do sada izšla tri dijela) tiskano je u Austriji (u Gradištu). Ne može se dobiti kod uredništva Glasnika. Kada saznamo na koju se adresu može naručiti, objaviti ćemo u Glasniku.

Uredništvo

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

... na primljenim milostima. — Helena Grgorits, Eisenstadt
... sv. Josipu i sv. Antunu za uslišane molitve.
— Anka Filaković, Podr. Podgajci
... sv. Josipu i sv. Antunu uz preporku za zdravlje. — N. N., Drenje
... i m. Klaudiji za zdravlje. — NN.
... i svima svetim za udijeljene milosti. — Mara Pendić, Valpovo
... za zdravlje jedne bolesnice. — A. S., Zagreb
... sv. Anti, sv. Franji i svima svetim što su mi pomogli u bolesti. — Sofija Gojmerac, Lindau
... sv. Antunu i bl. Maksimilijanu Kolbe-u.
— Mira Zoričić, Belišće
... na svim milostima i darovima. — J. K. W., Split
... Majci Božjoj Svetogorskoj i sv. Nikoli Taveliću za lijepo ozdravljenje. Ivka Turk, Kraj (Gerovo)
... za spas moje djece. — Jelka Gregur, Vaška
... Gospod od brze pomoći i sv. Ani za sve primljene milosti. — Ruža (Jozef) Odobašić, Novo Selo
... i svima svetima za zdravlje. — D. B., Zagreb
... služi Božjem o Vendelinu Vošnjaku, sv. Ivanu Krstitelju i ostalim svecima za primljene milosti. — Marija Babić, Zagreb
... na primljenim milostima Lovro Raić, Brštanica
... sv. Josipu i sv. Anti za primljene milosti.
— R. Lj., Zagreb
... i Gospod od brze pomoći za zdravlje i za primljene milosti. — Marija Poljaković, Bos. Brod
... i Dušu Svetomu za primljene milosti. — Mara Odobašić, Novo Selo
... i o. Leopoldu na uslišanim molitvama i za zdravlje. — Ana Surdić, Valun (Cres)
... sv. Judi Tadeju. Sv. Franji Ksaverskom i Petru Barbariću na velikim milostima i na pomoći kod namještene moga sina. — Marija, Đakovo
... Gospod od brze pomoći, sv. Antunu i Ivanu Merzu za ozdravljenje kćerke. Ivo Đaković, Slobodnica
... i sv. Josipu za primljene milosti. — Bogumil Čeh, Pleternica
... što smo očuvani od poplave. — Ana Jurišić, Sl. Dolina
... na mnogim milostima a napose za zdravlje obitelji. — B. Bračić, Zagreb
... za primljene milosti. — Katica Roglinić

... i sv. Anti za ozdravljenje noge. — Andelko Rajić, Radovanci (Sl. Požega)
... i Gospod od suza za ozdravljenje unuke i za moje ozdravljenje. — Manda M., Drenovac
... Dušu Svetome, sv. Anti i sv. Nikoli Taveliću na svim do sad primljenim milostima. — N. N., Kaštel Stari
... na uspjeloj operaciji oka u 84. godini života. — Marija Abrić, Sl. Požega
... za izbavljenje iz velike pogibelji i za pomoć u gospodarstvu. — D. K., Ivanić-Kloštar
... za sva dobročinstva kroz 1974. — osobito što smo sretno riješili školske probleme djece. — Obitelj Krušelj, Črkovljan
... Gospod od brze pomoći i sv. Judi Tadeju što su mi pomogli u najtežim danima moga života. — Anka Vuković, Vinogradci
... i svetim zaštitnicima na uslišanim molitvama. — M. Kostelac, Augsburg
... sv. Josipu, sv. Anti i svima svetima za sve milosti a posebno za ozdravljenje moje kćeri Marije. — Ana Baković, Mrkonjić Grad
... i sv. Anti na dobrom uspjehu u školi. — Lj. M., Vareš
... i Gospod od brze pomoći na uslišanju u važnoj stvari. — Liza Kopilović, Subotica
... sv. Maloj Tereziji, Kardinalu i o. Leopoldu za primljene milosti. — Anica Vuković, Slakovci
... i bl. Maksimilijanu Kolbe na uslišanim molitvama. — s. B. V., Zagreb
... sv. Josipu o. Leopoldu za pomoć i mnoge milosti. — Lj. M., Rijeka
... i Gospod od brze pomoći na mnogim milostima i što sam naški zgubljenu stvar. — M. Cvitić, Golobrdci
... za ozdravljenje. — Regina i Ivan Ball, Maša Subotica
... i sv. Josipu na uslišanoj molbi. — Marica Delić, Trenkovo
... na uslišanoj molitvi. — Danica Makar, Trenkovo
... i sv. Obitelji na položenom ispitnom moje kćerke. — Zahvalna majka iz Durđa
... za mnoge milosti. — N. N., Zagreb
... za ozdravljenje od glavobolje. — Franjka Kuna, Osijek
... za primljene milosti. — Anna Novak, Chicago (USA)
... na uspjeloj operaciji. — Barica Kušek, Zlatar-Bistrica
... i Petru Barbariću za uspjeh u gospodarstvu. — Antun Šabić, Tavankut

**PREPORUCUJEMO SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZASTITI!**

»Mladiću, tebi govorim, ustanil! Mrtvac se podiže i poče govoriti; a Isus ga dade njegovoj majcik (Lk 7, 14 - 15). »Idite i javite Ivanu što ste vidjeli i čuli: slijepi progleđaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se propovijeda Radosna vijest! (Lk 7, 22 - 23).

Isus Krist - nada svijeta

Već u običnom, jednostavnom, promatranju ljudi, a osobito u sustavnom i znanstvenom, uvjeravamo se da ljudske čine ne smiju promatrati izdvojene iz života osobe. Svaki čin, osobito značajniji, nosi tragove čitave osobnosti i njene sudbine.

Isto, no još u pojačanoj mjeri, vrijedi i za djela u Isusovu životu. U njegovu pak djelovanju, kako ga opisuju evanđelja, veoma zapravo mjesto zauzimaju, kako po broju tako i po značenju, čudesna djela koja je činio u razdoblju javnog nastupa. Kad su učenici Ivana Krstitelja došli k Isusu da ga upitaju da li je on onaj koji ima doći ili drugoga da čekaju, on im je odgovorio pokazujući upravo ta čudesna djela: ozdravljenje slijepih, hromih, gubavih, gluhih, uskrisivanje mrtvih. Legitimirao se je po djelima koja je činio. Mi znamo da je u tom odgovoru naveo riječi proroka Izajje (35,5) i time potvrdio da je očekivani mesija. No, sam sadržaj odgovora podsjeća nas na početke čovječanstva, opisane u prvim stranicama Biblije, gdje se smrt i ostale tegobe koje prate čovjekovo životno putovanje opisuju kao posljedica iskonskog i osobnih grijeha. Isus Krist se na takvoj tamnoj pozadini čovjekove povijesti pokazuje kao pobjednik nad smrću, nad bolesnima, ali i nad njihovim uzrokom — grijehom i sotonom. On se javlja kao obnovitelj stanja u kojem se čovjek nalazi nakon početne tragedije.

Uz Isusova čudesna djela često se izričito ističe i to dublje mesijansko značenje koje dopire do svakog čovjeka a ne samo do onih davnih ozdravljenika i uskrišenih: uz ozdravljenje uzetog, koji je pred Isusa spušten kroz krov, Isus prašta grijehu, tj. oslobođa od jednog korjenitog zla; neplodna i za kaznu osušena smokva označuje neplodnost onih koji ne primaju »kraljevstva Božjeg«, utišanje pak oluje na moru i čudesni ribolov naznačuju blagoslov i bogatstvo onih koji se prepustaju njegovu blagotvornom djelovanju; izgon dav-

la govori o pobjedi nad sotoninom vlaštu i o nastupanju nove stvarnosti: »Ako li ja Božjim prstom izgonim zle duhove, znači da je došlo k vama kraljevstvo Božje« (Lk 11,20).

Razmjerne je malo onih koje je Krist ozdradio, kojim je njegova moć vratila fizičke snage ili ih vratila natrag u život. To i nije bio glavni cilj njegova poslanja. Ta čudesna djela su samo znak jedne nove stvarnosti koja je započela s Kristom. Stoga je njihova stvarnost i značenje više u tom da ukazu na ono što će doći, na budućnost u kojoj će Božja moć još više biti vidljiva. To će se ponajprije zbiti u Kristovu uskrsnuću, a onda i u svemu onome što će se dogoditi s Kristovim djelom, Crkvom, kroz povijest sve do njenog konačnog ostvarenja u nebu. Tako gledana čudesna su za nas samo »pomol, jutarnje rumenilo, novog stvaranja, predhodnica budućnosti koja je započela u Kristu« (W. Kasper). Budući da su čudesna ostvarivana u materijalnoj prirodi, ona upućuju na to da će prisutnost »kraljevstva« koje je s Kristom započelo imati svog odraza i u našem konkretnom tjelesnom i svjetskom području.

U Isusu Kristu stoga s pravom temeljimo svoju nadu. Premda čovjek posjeduje goleme zalihe snaga za napredak na različitim područjima — danas smo toga svjesniji nego u prošlosti — on ipak mora realistički priznati svoje granice preko kojih ne sežu njegove mogućnosti. On doživljava potrebu otkupljenja od smrti, od patnji, osobito od nutarnje čudoredne podvojenosti — od grijeha. Te tegobe ne može prevladati ni kao pojedinac ni kao društvo. Isus Krist unosi nadu u čovjeka: u njemu je božanska snaga i sila koja je nadvladala grijeh na križu a smrt u uskrsnuću. Ta sila i snaga nije zatvorena u njemu nego teče u nas: počela je teći po njegovim čudesnim djelima, a kadra je stvarati i veća čudesna — čudesna nutarnjeg preobražaja i obraćenja u onom koji mu povjeruje.

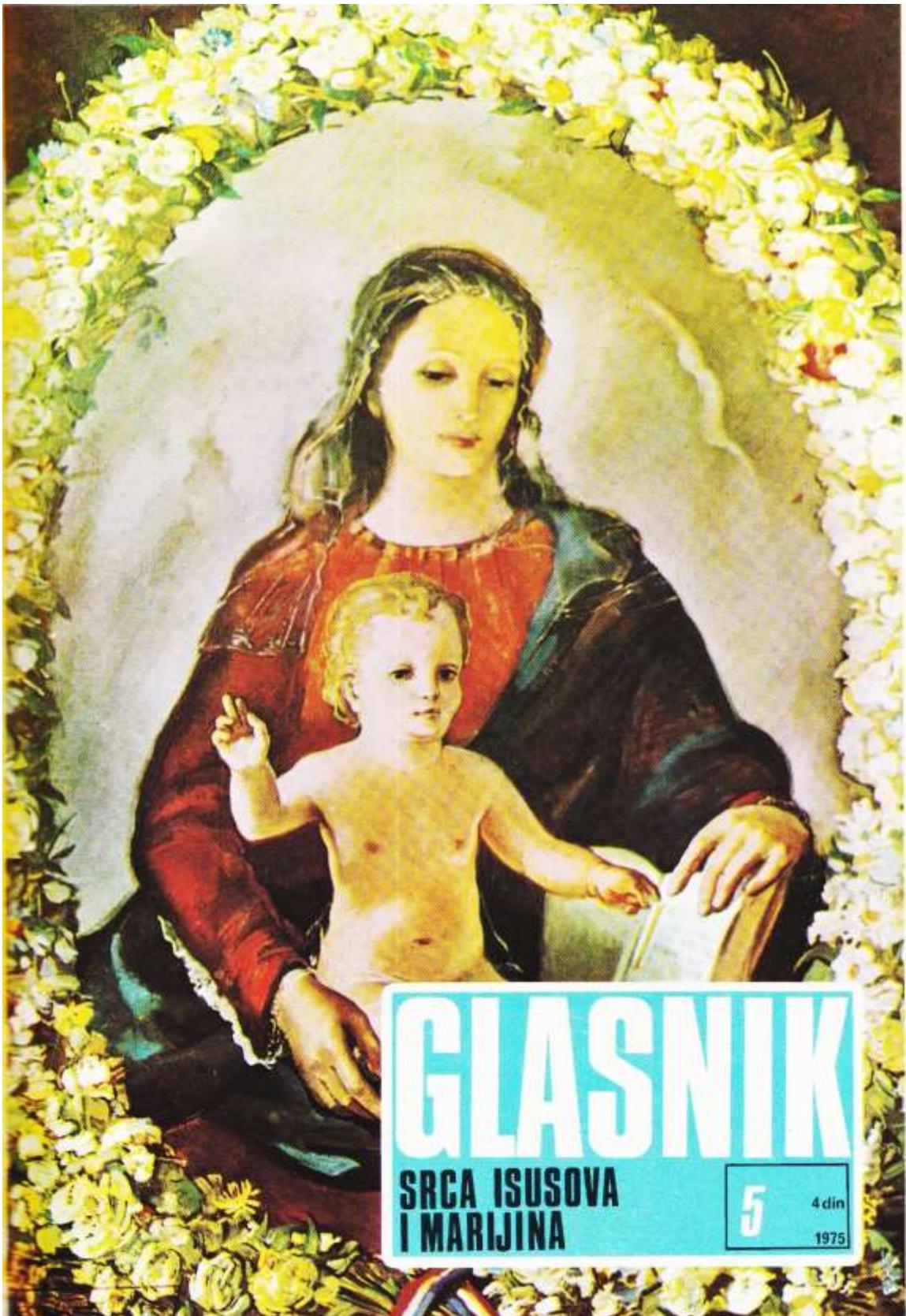

Ana Štefekov: SJETVA, 1974.

SRETAN USKRS

*svim prijateljima GLASNIKA
želi
Uredništvo i uprava*

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

5

4 din
1975

Ljubo Babić: *GOSPA OD RUŽA*
(Ulje na platnu) 1932.

Nedavno sam vjenčao jedan mladi par. Poslije vjenčanja zaručnica se odvojila od sretne rodbine koja joj je čestitala, otišla do skromnog oltarića Majke Božje i položila na nj svoj divni vjenčani buket. Kakav divan gest pažnje prema nebeskoj Majci, koja joj je bila čuvarica u mladosti! Majka Marija sigurno joj neće ostati dužna za taj gest ljubavi. U ovom mirisavom mjesecu cvijeća, posvećenom Djevici i Majci, trebalo bi da i mi poklonimo koji buket ruža Njoj u počast i zahvalu. No ruže brzo venu, pa i skupe su. Ima jedan vijenac ruža svima nama na dohvatu, koji Ona osobito cjeni, vijenac od ruža koje nikad ne venu i koje mirišu rajske mirisima. Pogodili ste! To je ružaraj ili krunica. Ako želite razveseliti nebesku Majku, poklonite joj često vijenac takvih ruža, izmolite Njoj u počast pokoju krunicu, tu najspasenosniju molitvu kršćanstva. Ona vam neće ostati dužna, vjerujte mi. . U Lurdru i u Fatimi ona je na rukama nosila krunicu, najgenijalniju molitvu što ju je ikada izmisnila domišljata kršćanska ljubav prema Kraljici svijeta i Majci svih potrebnih. Ako pak mislite da je krunica dosadno ponavljanje, onda znajte da je ponavljanje u prirodi svake ljubavi, ponavljanje do beskraja, uvijek u novim i novim gradacijama.

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrvarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka navlše dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. SVIBANJ BROJ 5

SADRŽAJ

MATERINSTVO U KRIZI I KOD GOS-	
PINIH ŠTOVATELJA?, P. Bulat —	152
MAJČIN SVEUČILIŠTARAC —	153
PRED SUCEM, Z. Kolarčić-Klšur —	153
MARIJINA SE KALVARIJA NASTAV-	
LJA — — — — —	154
RADIJE JE ONA UMRLA, D. Šimun-	
džia — — — — —	154
KAD BI MAJKE IMALE UFANJA, Ja-	
nja — — — — —	155
BOGORODICA I POMIRENJE, P. B. —	156
PO SV. JOSIPU — ZAŠTITNIKU	
CRKVE, V. Pribanić — — —	157
TKO ĆE MI POMOĆI DA HODO-	
ČASTIM U LURD?, J. C. — — —	158
SVIJETIONIK NA STAZAMA ŽIVOTA,	
B. Toni — — — — —	159
STUDENT — KRŠĆANIN — PLANI-	
NAR, B. Nagy — — — — —	160
DVIJE MAME, A. Babić — — —	162
OVOGODIŠNJI BLAGDAN SRCA ISU-	
SOVA — — — — —	165
PRIZNANJE I ZAHVALNOST VAMA,	
MAJKE!, S. Weissgerber — — —	166
MOJ ZDRAVKO DA POSTANE SVE-	
ĆENIK? — ZAKLONI BOŽEI!, I. Fu-	
ček — — — — —	168
POSVETIMO OBITELJI NJEGOVU	
SRCU!, P. Bulat — — — — —	170
S. O. S. IZ RIJEKE!, T. Trstenjak —	172
BRATSTVO AFRIČKIH I AZIJSKIH	
NARODA, J. Antolović — — —	174
MORAPAJ SLAVI, A. Gabrić — —	175
U POTRAZI ZA DUŠAMA, S. S. Mužić —	176
MISIONAREVA JUTARNJA MOLITVA,	
A. Gabrić — — — — —	177
S GOSPOM KROZ SV. GODINU, I.	
Dilber — — — — —	178
ŠTOVANJE GOSPE U ZAIRU, S. No-	
votny — — — — —	178
NOVE KNJIGE — — — — —	180
ZAHVALNICE — — — — —	181
ISUS KRIST — SIGURNOST SVIJE-	
TA F. Pšeničnjak — — — — —	182

riječ uredništva

Svibanjski broj Glasnika posvećujemo u prvom redu našim majkama. Znamo, naime, da je istinito ono što je u svojoj prekrasnoj knjizi »MAJKA« (koju toplo preporučamo našim čitateljima, a može se nabaviti na adresi: Salezijanci, Zagreb, Omiška 10): napisao salezijanac Stanko Belaj.

»Povjest svjedoči: u burama i vihoru stoljeća održali su se jedino oni narodi koji su imali velike majke — čiste, plemenite i požrtvovne.«

Naše majke mogu postati VELIKE samo u školi NAJVEĆE MAJKE!

Evangelje nam svjedoči da Marija nije predviđala materinstvo, nego je bila raspoložena za doživotno djevičanstvo. Kad joj je bio saopćen Božji plan, ona odgovara: »Evo službenice Gospodnjeg. Bog je planirao utjelovljenje svoga Sina, iako ta trudnoća nije bila u ljudskom planu Marije i Josipa. Nije li Mariji u toj situaciji slična svaka žena koja možda i neočekivano spoznaje da je u njoj nastao novi život? Nije li, prema tome, i svaka štovateljica Gospina pozvana da — i mimo svoga plana u novoj trudnoći spozna Božji plan — i rekne Marijinu riječ: »Evo službenice Gospodnjeg?«

Marija je spremno prihvatile Božju ponudu da začne Božeg Sina, iako nije znala kako će Josip reagirati na njezinu trudnoću. »Namislio ju je tajno otpustiti« (Mt. 1,19).

Josip je osjećao tjeskobu pred tim dijetetom, dok nije saznao da je to Božji Sin, koji je postao čovjek. »Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga« (Mt. 1,20). Ne budi li često i u srcu naših očeva dolazak novog života tjeskobu? Ne treba li i njima Josipove pripravnosti da prihvate Božji plan u dolasku novog čovjeka?

Marija i Josip iz ljubavi prema dijetetu moraju otići u tudinu, a takav je odlazak uvijek praćen tjeskobom. Za vrijeme boravka u inozemstvu (Egipatu) sveta Obitelj je sasvim proletarizirana, bez trajnog stana, bez stalnog namještenja i socijalne sigurnosti.

MARIJO, NOSITELJICE ŽIVOTA, TI KOJA RAZUMIJEŠ PROBLEME MAJČINSTVA, OHRABRI I NAŠE MAJKE DA LJUBAVLJU KOJA NEPRESTANO RASTE PRIME NOVU DJECU U SVOJU OBITELJ.

Materinstvo u krizi i kod Gospinih štovatelja

Nema sumnje da je u našem narodu duboko usaćena ljubav i štovanje Marije, Majke Božje. Time se volimo dičiti, to ističemo kao zalogom našega pouzdanja kad mislimo na vlastitu budućnost.

Ali često me udarila u glavu jedna spoznaja: i u skupinama i u mnoštvima koja se redovito skupljaju u Marijinim prošteništima gasi se ono što je bilo najljepše i naj-vrednije na Gospu: ljubav prema djeci. Njeni sveti materinstvo upada i medu njima u krizu.

»Ništa nema svetije nego što je žena koja je rodila — jer je majka!«

Ništa nema većeg od njezine ljubavi — jer je ljubav majke.«

Stoga su i stari poganski narodi mnogo štovali majku. Ljudska je priroda neodoljiva u tom da traži i veliča majčinstvo. Naj-svetlijii umovi čovječanstva riječju, bojama i zvucima slave materinstvo. Veliki njemački pjesnik Goethe veli: »I kad u more utone sunčana svjetlost, padne mi uvijek na pamet moja majka, koja me rodila, majčinski odgojila i kao dijete me privijala na svoje majčinsko srce. Ona mi je ostala vjerna i kad su me svi prevarili. I mnogo je molitvu upravila Bogu za me.«

Nije, razumije se, ni danas materinski instinkt kod naših štovatelja Gospinih sasvim ugašen. I danas mnoge žene koje hodočaste, vole i ljube djecu. I danas se one žrtvuju za njih. Sva je nevolja u tome što mnoge to čine na nepotpun način.

Kad već rode dijete, vole ga, ali mnoge više nisu veledušne ni jake u svom materinstvu. Ne cijene njegove veličine. Ima ih koje su previše sebične a da bi se požrtvovno stavile u službu života. Izmiču se teretima koje materinstvo sa sobom nosi. Okreću se u životu i u braku više prema sebi nego

»U našem narodnom životu koči se slika majke Domovine, a u našoj kršćanskoj državi kraljuje i vlada sveti i mili lik Majke Marije.«

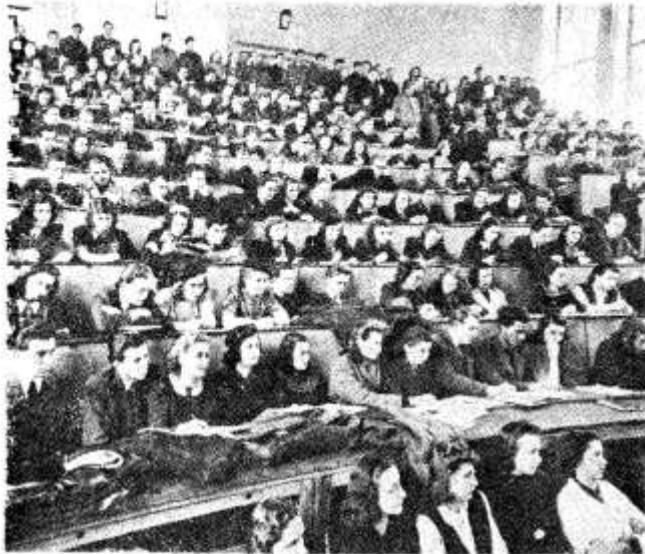
Fra Krsto Kržanić

prema onima kojima bi, po stvoriteljskom zakonu morale, darovati život i sreću. Izvršu pojам materinstva.

Govori se o potrebi obnove i moderniziranja kulta Blažene Djevice. Neka se ne zaboravi da je sva veličina Gospina u Njezinu majčinstvu i da ono treba da bude jedna od najznačajnijih oznaka štovatelja Gospinih. U Njoj je materinstvo doživjelo svoju kulminaciju. U njoj je ono bilo do kraja uduhovljeno i puno Boga, i opet bogato brigama, žrtvom i ljubavlju. Njoj je Dijete bilo u središtu svega.

Isto to bi se moralo i trebalo reći i za svakoga Gospina štovatelja i hodočasnika.

ZLATA KOLARIĆ-KISUR

PRED SUCEM

Pred sucem se sastala braća, sve sami kršni muževi, a među njima stisnula se stara, od života i naporna rada smežurana, istrošena i pogrbljena majka. Sinovi planuše kao vatra, začuvši presudu suda, po kojoj su bili osuđeni davati majci svakog mjeseca određenu, no u stvari neznatnu svotu. Nastade kavga i prepirkica. Svaki se branio da je ta svota za njega prevelika, da je siromah i da drugi brat može lakše i više pomagati majci. Od svade i prepirkice bili bi prešli na tvorno obračunavanje da ih sudac nije oštro pozvao na red, prikazavši im svu niškost njihova postupka prema majci.

Tako se poniješe sinovi! A sirota majka, drščući od uzbuđenja, slušala je prepirku svoje rođene djece. Postidena, stisla se u kut i još jače zgrbila pod težinom njihovih riječi. No kad je prepirkica među braćom bila najžešća, starica zamoli suca:

— Gospodine, molim vas, ne presuđujte moju djecu da za me plačaju! Oni će se zbog toga zavaditi i jedan drugoga zamrziti, a ja to ne mogu podnijeti. Ja ću biti zadovoljnija gladna nego kad bih znala da su se djeca zbog mene posvađala i zamrzila.

MAJČIN SVEUČILIŠTARAC

Mladi sveučilištarac vratio se iz Zagreba u svoje rodno mjesto jer se zbog bolesti stao gasiti njegov mlađački život. Mučila ga tjelesna bolest, ali je još jača bila duševna bolest. Bio je ne samo bez zdravlja, nego i bez vjere. Jednog dana posjetio je bolesnika domaći župnik da ga smiri i pomiri s Bogom. Ni riječi o tom! Sve je bilo uzalud. Odlučno je odbio svaku vjersku utjehu.

Iznenada pozove bolesnik domaćeg župnika, a on se najpripravnije odazvao. Kad mu se očinskim srcem župnik približio, bolesnik ga je odmah zamolio za oproštenje što ga je svojom otpornošću uvrijedio.

— Pomozite mi, velečasni,

reče bolesnik, želim se vratiti svome Bogu.

— Sigurno je molitva umekšala vaše srce, odvrati župnik.

Bolesnik će na to: Među mojim knjigama našao sam i molitevnik pokojne majke. Otvorio sam ga i na prvoj stranici našao sličicu, a na poledini bio je rukopis moje drage majke: »Isuse, Ti si došao u srce moga sina! Molim Te, sačuvaj ga u pravoj vjeri i vodi kroz opasnosti života k vječnom spasenju! Te su mi riječi pale na dušu kao živa žeravica. Cijelu sam noć bio u mislima s mojom dobrom i pobožnom majkom. Cijelu sam noć molio iz njezina molitvenika. Želim se vratiti dragom Bogu, jer me zove preko moje majke.«

Marijina se Kalvarija nastavlja

Citatelji »Glasnika« sjećaju se naše Marije, koja je u porodu oboljela i više ne može na noge. Neki ste joj i pomogli da je mogla biti u toplicama skoro dva mjeseca. Kakva je njezina sudbina sada?

»Poštovani gospodine uredniče!

Evo da Vam se konačno javim, i to od kuće. Morala sam kući iako ne mogu da hodam, niti da što uradim sebi ni djeci. Ovaku jadnu i bijednu danas me je potreslo nešto gore od šлага. Danas mi je onako dobar muž saopćio da me napušta i da mi ostavlja kuću i stariju kćerku, a mlađu kćer i dva sina da će odvesti. Ja sam mu rekla da ne dam niti jedno dijete, a on mi je rekao da ne može živjeti sa mnom, jer ne mogu hodati. Ja sam onda zaplakala i rekla mu da ga ne prisiljavam da sa mnom živi i da mu hvala za to što sam mu bila dobra kad sam bila zdrava, a sada kad sam u najvećoj muci, on me ostavlja.

Gospodine Pero, ja opet nisam klonula duhom jer vjerujem u dragoga Boga i vjerujem da će mi pomoći. A imam i svoju djecu kraj sebe, a on se ženi s drugom. Neka mu bude sretno! Jer ja sam djecu teško ohranila, pa se ne mogu s njima rastati.

A sada vam ne bih imala što pisati, nego primite mnogo srdačnih pozdrava od mene i od moje djece. Nemam više snage da maloj diktriram da piše, jer sam jaka ogorčena. Hvaljen Isus i Marija.

I opet poručujemo iz Uredništva: Tko se želi sjetiti pismom, listom ili pomoći materijalno našu Mariju, neka se javi uredništvu uz oznaku »Za Mariju«.

Radije je ona umrla

Čitali smo na lektorskim vježbama tople stranice Charlesa Pegya posvećene njegovo majci. Moj kolega M. Z. naglo se izmijenio. Bol i sjeta sjele su na njegovo lice, a oči su mu se jetko zastaklike kao da su susrele bolnu uspomenu njegova života. Pogledao sam ga; on je izbjegao moje pogledu.

— Reći ću ti — tihom — što rijetko u životu kazujem. Velika je stvar imati majku... a ja je nemam. Umrla je namjesto mene...

I kad mu je bol prigušila glas, upitao sam zbunjeno: Što se dogodilo?

Nato se on odluči da mi do kraja kaže što ga boli:

Da bi meni omogućila život, ona je umrla. Nudili su joj — tetka mi je to rekla — da ja u njoj umrem i da će ona ostati živa. Htjeli su mene ubiti, a nju spasiti. Ona nije dala. Radije je ona umrla...

Na asfaltu smo zastali. Nebo se na zapadu prelivalo u ranom sumraku. Na drugoj strani, pred nama, otvarala se ozelenjena ulica puna naših kolega i toplog proljeća. Grohot mladosti i radosti života prštale su ispred naših očiju. Lijep je život, šaputala je ispred nas panorama velikog grada, a on je s najdubljom zahvalnošću ponovio: »Radije je umrla ona...«

Drago Šimundža

Teškim i prilično nespretnim rukopisom napisane su ove riječi. Prenosimo ih vjerno, jer iz njih izbjiga prava kršćanska majka, koja ima što reći svome narodu. Sadržajnije i vrednije nego oni koji biraju riječi i zamataju ih u naučenije fraze.

»Moja jedna rodakinja imala je dva muška djeteta, a ponijela je i treće. Kad je njezin muž saznao da je ona u blagoslovljenom stanju, on nju tjera neka ide doktoru i neka to poništi, da on ne treba više djece. Ona je oklijevala i nije znala što će. Svoje je mislila da će se on predomisliti, pa će je ostaviti na miru. Ali on nije prekidao sa svojim namjerama, nego svaku večer, kad se vratio s posla, odmah zlo na nju:

— Šta nisi nikud išla? Što misliš? Izbacit ću te van iz kuće!

Jedno jutro zaprijeti joj se: Ako ne otideš i to ne

uradiš, ne čekaj me kod kuće!

Ona jedna nije znala što će ni kuda će. Pade joj na pamet da će otici u crkvu. Bilo je baš pred blagdan sv. Josipa. Uđe u crkvu, plati misu na čast svetom Josipu. Bila je na misi. Skupa s njom je bilo i drugih osoba, koje su znale uzrok njezinoj nevolji.

I, hvala Bogu i svetom Josipu, uspjelo je! Uvečer je muž došao s posla. Nije više nijedanput napomenuo ništa o tom. Kad se dijete rodilo, bilo je opet muško. Otac ga zavolio od prvog dana i voli ga i danas više nego one druge, starije.

Muslim: kad bi i druge majke imale srca i osjećanja prema djeci i ufanja u Božju milost, da bi i one nadvladale svoje muževe i ne bi bilo toliko zla na svijetu, gdje se proljeva tolika nevina krv i ubijaju nedužna bića.«

Janja

Kad bi majke imale ufanja...

BOGORODICA I POMIRENJE

Za vrijeme prošloga rata patrola naoružana automatima pretraživala je jedan kraj ne bi li otkrila kakvoga neprijatelja. No pošto su vojnici uzalud hodali naokolo, navrate se umorni u jednu kućicu koja je stajala izvan sela, na osami. Nešto su ondje pojeli, popili malo vina i sada će vojnik platiti to vino starici majci koja ih je podvorila. Izvadi novčarku, kad li mu se pogled zadrži na slici njegove majke što ju je držao među dokumentima. Ta je majka bila već starica, a posve slična ovoj starici majci koja ih je okrijepila nom.

Da je obraduje, pokaže joj tu sliku svoje majke. Starica uze sliku, pogleda je i suze joj potekoše. Imala je i ona sina u ratu ...

Dok je to ona još motrila, otvore se vrata kuće i na pragu bane njima neprijateljska patrola. Nitko nije znao tko je vani, ali niti su oni znali tko je u kući. I oni na pragu, a ovi sjedeći za stolom, u jedan čas prihvatiše svoje automate. Četiri cijevi usmjeriše se jedna prema drugoj, četiri prsta za čas prihvatiše obarače, osam očiju zaplamsalo vatrom mržnje. Sad će planuti rafali i posijati smrt! No, majka koja je vidjela propast baci se u sredinu, među četiri cijevi, raširi ruke čas prema jednima, a onda prema drugima i zaviče:

— Djeco, nemojte se u mojoj kući ubijati!

I sada je nastao ovaj prizor: s jedne strane stoje dva neprijatelja, s druge također. S jedne dva automata, s druge također. Ali u sredini stoji jedna majka. Ako pucaju, najprije će u nju ... Tako je to trajalo više od deset minuti. Onda se počesse spuštati automati. Nitko nije pucao, jer nitko nije htio da preko te majke ubija svoga neprijatelja.

Između tebe i tvoga neprijatelja, protivnika, stoji Isus Krist i Njegova Majka. I sve što si rekao svome neprijatelju, što sve želiš i radiš svome neprijatelju — to se sve broji kao da činiš Isusu Kristu i Njegovoj Majci.

P. B.

Kad prijatelju poklanjate dar, želite mu pokazati koliko ga cijenite, štujete ljubite. Zato pazite da vaš dar bude čist i vrijedan. Nitko ne poklanja prijatelju prljavo odijelo ni bezvrijednu knjigu. Te bi bio izraz prezira, obeščaćivanja i mržnje, a ne cijene, štovanja i ljubavi. Što je dostojnija osoba koju darivamo, to ćemo više paziti na čistoću i vrijednost dara. To je kristalno jasno.

Dnevnim prikazanjem Apostolata molitve dajemo sebe i sve svoje najdostojnije osobi — Bogu. Zato naš dar mora biti moralno čist i Boga vrijedan. Jedno i drugo zadobiva se po osobnoj vezi s Isusom Kristom, koji nas čisti od grijeha, posvećuje i pobožanstvenjuje. Po Njemu naš dar postaje čist, svet i bogodostojan.

U ostvarivanju dnevnog prikazanja imamo krasan primjer u sv. Josipu. Iako u Sv. Pismu nemamo izričitog spomena o prikazanju sv. Josipa, ipak iz ono male svetopisamskih činjenica o poglavaru sv. Obitelji možemo sa sigurnošću zaključiti da se sv. Josip prikazao i prikazivao Bogu. U prvom redu, on je živio tako da se mogao neprestano darivati Bogu. Živio je čisto i sveto. Bio je bez grijeha, a pun ljubavi. Sam mu Duh Sveti preko evanđeliste Mateja potvrđuje čistoću i svetost života: »Josip je bio pravedan« (1,19).

Bitna je značajka svakog pravog prikazivanja raspoloživost za Božje planove i spremnost na Gospodnje pozive, luke i teške, ugodne i trpkе. Betlehemska stambena kriza, nazaretsko siromaštvo, egipatska pečalba, radnički žuljevi, djevičanski život i rana smrt neoborivo dokazuju da je Josip uvijek bio raspoloživ za svaki Očev potez i uvijek spremna na svaki Gospodnji mig. Znao je on i te kako da je vrhunski cilj osobnog prikazanja Očeva volja. Zato je stvarno i dosljedno proživljavao svoje prikazanje punim osobnim angažmanom i zauzetošću. Nije on bio puška lutka u planovima Providnosti, već svjestan, odgovoran i vjeran Božji suradnik.

Tko će poreći da Josipova svijest, odgovornost i osobni angažman nisu bili na djelu u Isusovu prikazanju u Hramu? N

PO SV. JOSIPU - ZAŠTITNIKU CRKVE

čim »kod Isusova prikazanja«, već: »Isusovu prikazanju!«

Po Mojsijevu zakonu svaki je izraelski prvorodenac izvan Levijeva plemena morao biti otkupljen, izbavljen od službe u Hramu, koju je Gospodin povjerio isključivo Levijevu plemenu. No Isus, iako ne spada u Levijevu plemenu, ne otkupljuje se, već se prikazuje. Zašto? Zato što želi Bogu pripadati, Njega proslaviti i za Njega se žrtvovati. Simunovo proročanstvo u Isusovu prikazanju otkriva nam kralješku, pashalnu usmjerenošć Isusova prikazanja, koje će smrću biti dovršeno, a skrsnućem preobraženo i kao takvo u tebu nastavljeno.

»Ako Duh Božji prebiva« (Rim 8,9) u nama, zar ćemo svetog Josipa svesti na tukog statistu Isusova prikazanja? Jedan zaštavni hrvatski teolog veli: »Stavjetni ljudi koji su bili pozvani na ne-

ku posebnu ulogu u povijesti spasenja (Abraham, Mojsije) nisu bili lutke u Božjem planu, nego svim svojim snagama uključeni u Božje djelo. Ako sv. Josip i nema tako spektakularne uloge da bi je mogla zabilježiti i profana povijest, jedva se može pomisliti da je Bog, povjeravajući poglavaru sv. Obitelji Isusa Krista i Gospu, dodijelio Josipu manju ulogu npr. od Mojsijeve. Kao što je Mojsije bio aktivan u provođenju Božjih planova, tako je sigurno i Josip bio sav uključen u Isusovo djelo — djelo spasenja — koliko god mogao u njem sudjelovati.«

Nije li sav bio uključen i u Isusovo prikazanje kao važan čin u Isusovu djelu spasenja? Sto to drugo znači nego da je skupa s blaženom Djemicom Marijom svjesno i slobodno suprikazao Isusa, s Isusom i sebe prikazao skupa s Njime i Njegovom Majkom? Tako je Josipovo prikazanje, sjedinjeno s Isusovim i Marijinim, postalo bogodostojno i čovjekokorisno.

Pravo je stoga da svoje prikazanje vršimo po sv. Josipu, koji je tako vjerno i mudro proživljavao svoje prikazanje i ostvarivao njegove uvjete. Dnevno prikazanje AM namijenjeno je za Kristovu Crkvu, kojoj je sv. Josip službeni zaštitnik. Nije li mu i zato mjesto u dnevnom prikazanju? Jestan odgovor na ovo pitanje daje i sam generalni tajnik AM o. Jesus Solano. Čuo sam ga osobno od njega prošle godine u Zagrebu.

Najljepši mjesec u godini započinje mo blagdanom sv. Josipa Radnika. Svoj poštenu, solidan i mukotrpan rad sv. Josip je pretvorio po svom osobnom prikazanju u ljubav prema Bogu, Isusu i Mariji, a to znači i prema Crkvi, jer su Isus i Marija početak Crkve. Neka uzor radnika prigodom svog blagdana pokaže svima, a napose onim tihim nezapaženim radnicima, kako mogu po dnevnom prikazanju svoj rad i muku pretvoriti i pretvarati u najjaču valutu — u ljubav prema Bogu i bližnjemu!

O. Vladimir Pribanić D. I.

Tko će mi pomoći da hodočastim u Lurd?

Bez ikakva pretjerivanja možemo ustvrditi da je povijest svakog svećeničkog ili redovničkog zvanja jedinstvena, neponovljiva. I svaka od tih povijesti otkriva nam koliko načina pronalazi Gospodin Bog da bi neku mladu dušu povukao u svoju službu. Jedna između njih je i povijest redovničkog zvanja njemačke djevojke Thee Angele iz Tettnanga.

Thea nije ni u snu pomisljala na redovničko zvanje. Radila je u svome rodnome gradu kao daktilografinja u jednom uredu. Uvijek je bila radosna, nasmijana i raspoložena. Da se tjelesno što skladnije razvije, pohadala je satove gimnastike, i tu se posebno isticala.

Meditum, jednog dana dogodilo se nešto neočekivano: počela je osjećati ukočenost u prstima. Nije prošlo ni nekoliko dana, a ona više nije mogla obavljati svoj posao na pisačem stroju. Bolest živaca brzo je poprimala sve veće razmjere i svoju je žrtvu bacila na bolesničku postelju, gdje je moralna ležati gotovo nepomična. Sve više je gubila svijest, pa i glas joj se gasio. Napokon je došlo dotle da više nije mogla primati ni hranu, već su je morali umjetno hraniti.

Thea je sve to veoma strpljivo i junački podnosi. Lječnik dr. Kohler je izgubio svaku nadu da će ona ikada više ozdraviti, jer je oboljela od višestruke skleroze (Sclerosis multiplex), a za nju još

nije nađen lijek. No bolesnica nije gubila nadu, makar je prolazila godinu za godinom, a njezinu se stanje nije poboljšavalo. U toj teškoj bolesti ona je svu svoju nadu stavila u Gospu. I jedina joj je sada želja bila da je mogu povesti u Lurd. Tu se nadala onome čemu se nije mogla nadati ni od jednog lječnika: duševnoj jakosti, utjehi i čvrstoj vjeri u moć Gospina zagovora.

Svi oko nje smatrali su da je skrajne nerazborito tako tešku bolesnicu voziti u Lurd. A osim toga za to nije bilo ni materijalnih sredstava. No sama se bolesnica dosjetila kako će doći do sredstava za taj potvhvat. Pokraj svoga kreveta dala je postaviti kutiju s natpisom: »Tko će mi pomoći da hodočastim u Lurd?« — I što se dogodilo? Svaki njezin posjetilac stavio bi u tu kutiju nešto novaca. Ona se svakom daru veoma radovala jer je to bio korak bliže ostvarenju njenog želje.

Napokon se prikupilo toliko sredstava da su je mogli uputiti u Lurd. No tamo je stigla upravo u beznadnom stanju. Izgledala je kao mrtvac. Lurdski biskup msgr. Theas podijelio joj je svete sakramente umirućih. Slijedećeg dana odnijeli su je do piscine i tu su je uronili u čudotvornu lurdsку vodu. I dogodilo se ono što je Thea toliko Gospu molila: ozdravila je. Počela je opet govoriti i jesti, sama hodati i bez potrebe služiti se rukama. Postepeno, ali sigurno joj se

vraćala snaga. Ona nije znala kako bi se Gospu zahvalila na tolikoj milosti, pa je samo ponavljala riječ »hvala!«

Lječnici su stajali pred tim dogadjajem bez riječi, a tisuće hodočasnika obuzelo je sveto oduševljenje.

Jedanaest godina je ozdravljenica morala godinu za godinom dolaziti u Lurd da bi lječnici ustanovili trajnost ozdravljenja. Tek nakon toga Crkva je odredila posebnu komisiju, koja je končno potvrdila da je Thea Angele uistinu čudesno ozdravila.

Nakon svoga ozdravljenja Thea se ponovo zaposnila. Ali kad je napokon Crkva službeno priznala da je ona na čudesan način ozdravila, obuzela ju je silna radost i u isto vrijeme želja da se na poseban način oduži Gospu za tu veliku milost. Pitajući se kako da Gospu zasvjedoči svoju zahvalnost, osjetila je u duši tih glas milosti, da će to najbolje učiniti posveti li se Bogu kao redovnica.

Milost nije morala dugo kucati na to srce. Thea je uistinu stupila u samostan Bezgrješnog Začeća u Lurdru i tu je dobila redovničko ime sestra Marija Mercedes. Kao redovnica posve se posvetila njezi bolesnika i nastojijim iskazati svu pažnju i ljubav poradi One koja je u tom kutiću svijeta došla na zemlju da lječi i tješi svoju duhovnu djecu, a čiju je majčinsku brigu i ljubav i ona sama osjetila...

J. C.

svjetionik na stazama života

Bogomil Toni

Majko, danas je dan, kad se sjećamo Tebe, Tvoga srca, kome nema premca u ljubavi, u žrtvama, u naporima i pregaranju.

Spominjemo se Tebe i prinosimo veliku hvalu za Tvoja velika dobročinstva nadahnuta ljubavlju Božjom i čistoćom srca, što sliči srcu anđela, čija svijetla krila trepte na sunčanim stjegovima.

Majko! — riječ, koja je ispunjena stihovima najljepše pjesme, i koja je sama po sebi pjesma što ljudskom srcu zvuči glasovima najnježnije harfe.

Neka su blagoslovljene bijele i skrbne Tvoje ruke što su nas uvijek vodile putovima koji znače dobrotu i ljepotu; ruke koje su se vječno zamarale u radu za nas, ali nikada nijesu malaksale.

Neka su blagoslovljene blage Tvoje oči, jer u njima sja dobrota i nježnost roditeljske duše; oči koje se nijesu nikad zatvarale prateći nas životnim stazama.

Neka je blagoslovljena svaka suza što se odrazila u Tvojim očima; suza što je po sreći i vedrini bila ravna osmijehu plava zvjezdana neba i ona što je po jačini bola bila teža od kaplje što dube kamen.

Majko, u današnji dan prinosimo ti svoju veliku hvalu za Tvoja dobročinstva. Tvoja sveta, bezgranična ljubav bit će nam vječni i dragi svjetionik na svim stazama našega života.

Uređuje:
Božidar Nagy

student kršćanin planinar

Početkom ove godine izšla je iz tiska biografija zagrebačkog studenta Ratka Čapeka (1930 — 1951). Široj javnosti nije bilo dosad poznato njegovo ime, osim u krugovima zagrebačkih planinara. Ipak to ime skriva bogat mladi život., proživen na zagrebačkim ulicama i u planinama naše domovine.

Najljepše vrline što ih mladi čovjek može posjedovati Ratko je ostvario u svome kratkom životu: kršćansko uvjerenje, ljubav prema prirodi i požrtvovani altruizam. Promatrajući njegov život, vidimo kako se taj mladić uspio odvratiti otudjenju od prirode koje nam donosi industrijalizirano društvo današnjice, kako se izdigao nad interes potrošačkog društva i svoju mladost proživilo vedro, bogato, oplemenjujući svoju dušu i duše drugih. Ratko je putokaz mladom čovjeku današnjice kako se energija i stvaralaštvo mladosti mogu usmjeriti prema vrijednostima koje su trajne i koje čovjeka uzdižu do punine života.

Ratkova obitelj živi u Zagrebu, na teritoriju župe Gospe Lurdske. Rodio se u Karlovcu 1.

siječnja 1930. kod bake i brzo dolazi u Zagreb. Treće je dijete u obitelji. Započelo je sretno djetinjstvo, obasjano roditeljskom i bratskom ljubavlju. Nedjeljom cijela obitelj odlazi na izlet, najčešće u Zagrebačku goru, za što mali Ratko pokazuje puno radosti i zanimanja. Vjerojatno već tu treba tražiti uzrok njegovoj kasnijoj privrženosti prirodi.

Ratkova je obitelj kršćanski usmjerena. Majka napose bdiće nad religioznim odgojem svoje djece. Tako se Ratko već zarana upoznaje sa svijetom vjere, čiji se doživljaj tako snažno utiskuje u čiste djetinje duše.

Već od prvih gimnazijalnih dana polazi Ratko na izlete. S trojicom drugova formirao je bratstvo »Rupčići«, kojemu je bio cilj osvajanje planina, upoznavanje novih krajeva i međusobno pomaganje. I ta je nerazdruživa četverka obišla mnoge naše gore. Ratko je marljivo bilježio svoje pohode planinama pa tako možemo vidjeti gdje je sve bio. Često je bio u Alpama, popeo se na Dinaru i na neke vrhove Durmitora, no najviše su ga privlačile Bijele

Stijene u Gorskem kotaru. Bio je član Hrvatskog prirodoslovnog društva i Planinarskog društva Zagreb. Kad je osnovano studentsko planinarsko društvo »Velebit«, Ratko postaje njegovim članom, gdje vrši odgovorne dužnosti.

Kako je Ratko djelovao na svoju okolinu? Kolege, prijatelji koji su ga dobro poznavali jednodušni su u izjavama: glavna crta njegova karaktera bila je: nesebičnost, požrtvovnost, spremnost da pomogne svadje i u svakoj prilici. Evo samo nekoliko izjava:

Jerko: Ratko — inspiracija dubokog prijateljstva, vrlog rodoljublja i kršćanskog uvjerenja.

Zeljko: Neobična požrtvovnost, diskretna i nemetljiva.

Ivana: Oličenje dobrote. Posjedovao je stotorni etički odnos prema životu.

Zarko: Drug u najboljem smislu, dapače i više od toga.

Vjera u kojoj je odgojen postala je sastavni dio njegova života. Iako svoje kršćansko uvjerenje nije previše isticao, niti drugima nametao, ipak, kad se radilo o stvarima savijesti, njegova vjera nije ostala skrivena. Najčešće je to dolazilo do izražaja kad se radilo o kršćanskoj dužnosti slušanja sv. mise. Premda je gotovo svake nedjelje polazio na izlete, rijedanput nije propustio nedjelju sv. misu, pa makar ga zbog toga kolege morali čekati.

Jedne godine održavao se kongres Planinarskog Saveza Jugoslavije u Tomislavovu domu na Slijemu. Jedan narodni heroj došao podjeliti odlikovanja uzornim planinarima pa je u njihovu čest bio prireden banket s ručkom. Među njima bio je i Ratko. Bili su svi pohvaljeni i stavljeni za uzor današnjoj omladini. Ratko je bio napose apostrofirani. Nagrađeni planinari sjedili su na počasnim mjestima. Prije objeda Ratko je ustao i prekrizio se. Mnogi drugi mladići slijedili su njegov primjer.

Neobično je lijepo ustanoviti da mladić pun snage i energije, stvaralačkih impulsa i osvajačkih planinarskih težnji, visok, sportski razvijen, izdržljiv, u isto vrijeme kao kršćanin posjeduje posebnu odanost prema Blaženoj Djevici Mariji. Još od gimnazijalnih dana nosio je Ratko škapularsku medaljicu, Majku Božiju. Veoma čes-

to je hodočastio na Mariju Bistricu. Redovito je polazio s godišnjim župskim hodočašćem. I tu se opet istaknula njegova plemenitost. Starijim osobama pomagao je nositi prtljavu, pomagao da se lakše prijedu strmine puta, priborom za prvu pomoć bio je na usluzi u slučaju potrebe.

Dogodilo se da je u onim poratnim godinama bio nešto krivo optužen i dospijao u zatvor. Našavši se u ćeliji, učini zavjet Majci Božjoj da će joj, ako izade, hodočasti na Bistricu. Ubrzo iza toga bi pušten. Pošao je na Bistricu, a da svoj zavjet što dostačnije izvrši, stavio si je za pokoru u naprtnjaču veliki kamen koji je sa sobom nosio.

U mjesecu srpnju 1951. god. pošao je Ratko na jednu višednevnu turu po Julijskim Alpama. Zajedno s kolegama planinarima. Trebao je to biti njegov oproštaj s alpinizmom jer je na majčine molbe odlučio odustati od penjanja po stijenama. Planinarski logor postavili su na Rajskim livadama podno Šipka. Bila je subota 21. srpnja 1951. Ratko je toga dana pošao s kolegom Jerkom da osvoji Šipak užetom i klinovima. Započeli su dobro i osvojili su znatan dio kamene stijene. Kolega Jerko, koji se penjao prvi, nehotice se oslonio na kamenu gromadu, misleći da je čvrsta. Ona se, međutim, odlomila i jurnula prema Ratku, koji joj se nije mogao niti dospijati ukloniti. Udarila ga je ravno u glavu i Ratko je ostao na mjestu mrtav ...

Bila je subota. Dan posvećen Majci Božjoj. U času smrti Ratko je uza se imao sličicu Majke Božje s poduljom molitvom, u kojoj između ostalog staje i ove riječi: »O Marijo... stavljam se posve u Tvoju zaštitu. Ti si mi voditeljica i obrana! Ti si moja Majka... Ti kao Majka, Posrednica i Zaštitnica učini da na ovom svijetu osjetim plod Tvoje ljubavi, a na drugom učini me dionikom svoje neizmjerne slave!«

Nema sumnje da mu je Ona, kojoj je Ratko cijelogova svoga života bio posebno odan, došla u susret i povela njegovu čistu mlađenačku dušu u nebeske visine.

To je samo nekoliko sličica iz Ratkova života. Opširnije o tom mladom, poletnom uzornom životu studenta i kršćanina možete čitati u njegovoj biografiji »Ratko Čapek — osvajač Bijelih stijena«, Zagreb, 1975., 106 str., cijena 25 dinara. Naručuje se na adresu: Uprava Glasnika Srca Isusova, 41001 — Zagreb, Palmotićeva 31, pp 699.

Te su dvije mame živjele i u različitim razdobljima i u različitim prilikama i u različitim mjestima i, što je najpotrebnije naglasiti, s različitim majčinskim osjećajima i s različitim stupnjem ljudske vrijednosti.

Jedna je živjela u prijašnje doba, u teškim uvjetima boreći se sa siromaštvo, sirotinjstvom i sa svim vrstama nevolja koje s tim nadolaze, ili se tim tegobama lako pridruže. I baš u takvim nevoljama zasja sva njezina ljudska vrijednost i bogatstvo njezine duše i srca, hrabrosti i poštenja.

A druga — sa suvremenim standardom, bez oskudice i bez životnih problema, kako bi se to danas reklo, sa svim uvjetima da osjeti sreću i da je i drugima pruži, ali je tu sreću otela onima kojima ju je trebala dati, a sigurno ju je otjerala i od sebe. Imala je punu kuću, ali prazno srce, s ubitačnim nedostatkom majčinskih osjećaja i roditeljske odgovornosti.

* * *

U jeku je bio prvi svjetski rat. Ljetna je vrelina privlačila hercegovačku krševitu dolinu koja se smjestila između dva brda. Što velim »ljetna vrelina«? Treba to pojačati riječima hercegovačkog književnika, koji za takav ljetni dan veli: »... Sipa vatra iz neba, na glavu, na ramena, u oči... udara iz zemlje, iz kamena i sažiže kosti« (A. Vučetić).

Cini se da je sve u selu ta vatra stjerala u hlad, u kuću. Ne čuje se ni da pijevac zapjeva. S tom se tišinom složila ujednačena pjesma cvrčka. Ali tišinu

ipak narušavaju s vremena na vrijeme povici jednog ženskog glasa. Tko se razumeje u seoske prilike, iz tih povika razabire da se negdje u selu vrši žito na gumnu. Da, žito vrši mlađa žena, a uz nju je njezinih petero djece. Nije to posao za ženu, ali čovjek je dignut u vojsku i nalazi se negdje na fronti, a jedna žena s dječicom nastoji da prikupi svaki klas, da ga doneće na gumno, a otale u kuću, ne bi li kako djecu održala na životu, jer nema uždanja u ono malo jednog »fasunga« što ga država da je.

Naravno, žito vrši konjima, na njih pokatkad baci užvike, uobičajene pri takvu poslu. A oni umornim korakom gazi žito. Kad na njih vikne i šibom po zraku fijukne da ih požuri, potrče nekoliko koraka, a onda ponovo, zaustavljeni umorom i žegom, prijeđu na najmanju brzinu i lijeno se vuku. Žena ih i žali i goni. Žali i svoje kljuse, pa i ono tude što je iz susjedstva pozajmila, ali ipak ih goni, jer se započeti posao mora dovršiti. Dok ona goni konje u gumnu, starija djeca pokraj gumna vilama podbacuju odbačene rukoveti žita.

I u takvu poslu zateče ih susjed Pero. Vraća se iz grada, ponio poštu u selo, svratio se i Anici na gumnu da i njoj uruči pismo. Naslućivao je kakvog je sadržaja pismo, pa se ubrzo uklonio. Starije dijete naučilo je već u školi toliko da zna izvaditi poruku koju papir nosi. I pročita na glas... Ciknu Anica i ispadao joj hamovi iz ruke. Ciknuše i

dvije mame

Piše: Andelko Babić

djeca. Razloži se njihova cika umornom valom... Čuje svijet viku i jedno drugom kazuje:

— Eno Anica osta udovica, a djeca ostadoše siročad...

Na gumnu traje cika i plać. Starija djeca plaču uz majku, jer, kao i ona, shvačaju tragediju dogadaja, a mlađa djeca možda to još i ne razumiju, ali čiće gledajući majku i stariju braću u grču plača. Proplakala bi i stijena gledajući kako su djeca popadala po majci, pa se šest njihovih glasova stopilo u jezovitu simfoniju, iz koje se samo ponekad razabire prodorni vrisak maj-

ke i tanušna cika one najmanje dječice. To čuti, pa još vidjeti, znači biti uzdrman nekoliko tjedana, a... prizor ne zaboraviti cijeli život.

Ponetko se iz sela približi tom plaćućem klupku i pokušava nekako tješiti ženu i umiriti dječicu. Ali, tko god se približi, pa izbliza vidi taj prizor, tu rasplakanu ljudsku gomilicu, poneštaje mu riječi kojima bi tješio tu ženu i tu dječicu, pa se i sam predaje tuzi i počinje brisati suze...

A što to rekoh? Kao da ne znam da na svijetu ima i drukčije čeljadi, onih kamenog srca i vučje čudi. Pa

zar i u Hercegovini? Da i tu! Pa zar i među katolici ma? Nažalost, i među njima! Može se i u najzdravijoj obitelji roditi netko sa srčanom manom, tako i u najzdravijoj sredini može izrasti čudovište s teškom »srčanom manom« u ljudskom i etičkom pogledu. Takav se upravo pokazao susjed Nikola tada kad je tuga satirala ženu i njezinu siročad, kad su se oni previgli na gumnu.

Naišao Nikola, pa ih gleda, promatra neko vrijeme, a onda — onako, bez imalo tuge, bez ljudskog osjećaja, s izrazom lica koji poprima čovjek kad želi šalu baciti,

kad misli da će ispasti duhovit, dobaci:

— Ja, vidi lopova, vidi lopova!

Jasno je bilo svima što je time mislio reći: oca nemaju, nema se tko sad bri-nuti o njihovu uzgoju, nema čvrste ruke, koja će tu djecu tokom uzrasta voditi, a još su poslabog imovnog stanja, pa šta drugo može biti od te djece, nego lopovi, kradljivci, otimači... Danas bi se to reklo: kriminalci.

Cula su te trijeći jedna siročad, ali još nisu shvaćala kud one pucaju. Cula je to i njihova majka, a ona je, iako obrvana tugom, razumjela što bezdušnik misli. U tom času, to joj bijaše novi nož u srce, ali ujedno i nekakav šok koji je vrati k svijesti. Iako joj je još sva pamet bila zaokupljena teretom tužne vijesti, taj joj šok vrati toliko prisobnosti da je odmah u sebi stvorila odluku: »Zlobna dušo, nećeš s pomoći Božjom doživjeti tu radost. Me ne je ostavio Bog među njima da od njih odgojam ljudde...«

Sad ne treba puno priče. Majka se trajno držala obećanja i odluke što ih je u tom času stvorila. Godine su tekle, ali snaga obećanja, potpomognuta Božjom pomoći, bila je neprekidno uz nju. Uvijek krunica u ruci, vedri optimizam u duši, a majčinska ruka — i nježna i odlučna u isti mah, uz djecu. Trudom, radom i molitvom podiže djecu na noge. Dvije kćeri udade, a sinovi postadoše u svojoj sredini ugledni ljudi. Jedan u selu, jedan preko oceana, a jedan ...?

Taj je kruna majčina odgoja. On je nekako i uzrok da je ovo sve došlo na papir. Tog bistrog dječaka dade majka u gimnaziju. Podeliko bijaše ta gimnazija — čak u Travniku. Autobusa onda još ne bijaše, pa majka toga sina svake godine vodila pedeset kilometara pješke do najbliže željezničke postaje u Čapljini. Majčina upornost, pomognuta krunicom ovdje dožive svoju kulminaciju. Dočekala je da sin maturira. To bijaše u ono doba, kad su se u svim selima Hercegovine mogli na prste izbrojiti momci koji su svršili poneki razred gimnazije, a kamoli postići svjedodžbu velike mature. Tisuće je momaka u tom kraju imalo i oca i majku, ali to ne postigoše što postiže sin ove udovice. No majka mu dočeka još nešto. Dočeka da je sin svršio studije bogoslovije, postao misnik. Na mladomisničkom slavlju sjela majka uza nj, sjele sestre, sjeo brat! Sjela sva ona nekadašnja siročad »sa gumna«, osim brata u Americi. Zadovoljni, sretni i veseli uz zadovoljnu majku...

A ona je zadovoljna što od njezine djece ipak ne postadoše lopovi, kako je netko predviđao, nego čestiti ljudi, koji i druge uče čestitosti, ljudstvu i poštenu.

Majka je već umrla, a sin svećenik još živi i još radi u narodu svoga kraja. U slučajnom razgovoru ispriča mi ovaj dio svoje biografije. I to ne da se hvali, nego da doda svoj prilog temi našeg razgovora: kako čovjek mora biti majci zahvalan i radi čega ne smije

nikad majku zaboraviti ...

* * *

Za drugu sam majku čuo — kakva slučajnost! — istog dana, ali na drugom mjestu i od druge osobe.

Casna sestra pripravlja malu grupicu djece za prvu sv. Pričest. U malom je to gradu uz more, gdje je mali postotak katolika, pa je i mali broj katoličke djece na toj pouci. Sestra im tumači 10 zapovijedi Božjih. Nastoji pouku prilagoditi njihovu uzrastu, ali ipak nije posve sigurna da li je djeca prate i da li je u svemu razumiju. No ubrzo se uvjerila da su djeca, unatoč prividnu nemiru i nepažnji, ipak pozorno pratila i — razumjela!

Naime, kad je došla do četvrte zapovijedi i kad je sestra njezin sadržaj stala tumačiti djeci, upade joj u riječ jedna mala djevojčica:

— Sve ono što ste prije govorili mogu prihvati, ali ove zapovijedi ne mogu ... Ja ne mogu svoju majku poštivati.

Sestra iznenadeno pogleda u dijete i samo joj izleti pitanje: — A zašto, moja Marija?

Marija je imala već spremjan odgovor: — Moja je mama mene ostavila kad su mi bila tri mjeseca. Napustila me i pobiegla od mene ... To ne bi, nastavljala mala, ni životinja uradila. I ona svoje mладунче pazi i za nj se brine ...

To je sve Marija zaista rekla, a mi možemo misliti da je tu usporedbu, koja tako strahovito pogoda njezinu mamu, čula od starijih.

Šta joj je na to sestra odgovorila, ne znam. Znam samo to da roditelje mora-

mo poštivati zato jer Bog to hoće, a onda i zato jer su nas zadužili. Pa i mala Marija mora poštivati svoju majku, iako se prema njoj ponijela kao nemajka. Ali neka mala Marija pomišli da je njezina mama mogla s njom uraditi i mnogo gore. Mogla ju je baciti u kanal, u kantu za smeće, u more ... nije joj bilo daleko! ... pa mala ne bi nikad znala za majčin zločin i ne bi mogla protiv njezine okrutnosti protestirati ...

I bez male Marije i bez njezine ocjene vidimo da je njezina majka izabrala sebi životni pravac koji je ostavio njezino dijete bez sreće, a sigurno i nju samu. A ona je računala da će tako zgrabitи sreću. Imala je sve uvjete da postane sretna i zadovoljna majka brojne i zadovoljne djece, a ona osta njiva s jednim klasom, vinograd s jednim grozdom, voćka s jednim plodom. Pa i taj jedan plod naprusti, ostavi, da bez majčinskog sunca i topline ostane doživotno kiselkast.

Znamo da je neke majke vrlo lako voljeti i veoma je lako prema njima izvršiti Božju zapovijed o poštivanju roditelja. A neke je majke ipak poteško poštivati. Ne mislim samo na ovakve majke kakvu je imala mala Marija. Takve su doista rijetke. A nisu rijetke majke, koje dadoše svom djetu sve ... sve osim brace i seke ... i ljudskog odgoja. Takve majke dijete dosta rano »pročita« i prilično teško poštuje.

Dvije su ovdje s istim imenom majke, a kako ga različito nose!

OVOGODIŠNJI BLAGDAN SRCA ISUSOVA

Ove godine 16. lipnja navršuje se 300 godina otkad je Isus Krist objavio svoju želju da se JAVNO ŠTUJE NJEGOVO BOŽANSKO SRCE POSEBNOM SVETKOVINOM I DA MU SE PRUŽA JAVNA ZADOVOLJŠTINA.

Hrvatski je narod poslušao želju Neba i svake godine on slavi blagdan Srca Isusova u mnogim svojim župama i crkvama veoma svečano.

Ove godine taj će blagdan imati kod nas posebno značenje. Navršava se 75 godina otkako se naša mladež posvetila Srcu Isusovu skupa sa cijelim katoličkim svijetom na početku dvadesetoga stoljeća.

Kako ćemo kao zajednica i pojedinci i mi sudjelovati kod ovoga velikog Jubileja?

1. Naši biskupi izdali su početkom travnja posebnu poslanicu o pobožnosti Srcu Isusovu potičući nas sve da što svečanije proslavimo veliki jubilej.
2. Glasnik Srca Isusova izači će već u polovici svibnja i donijeti više značajnih i lijepih stvari koje su kroz 66 godina njegova opstanka u njemu bile napisane o Srcu Isusovu.
3. Kroz punih tjedan dana — tj. od 1. do 8. lipnja — imat će svaku večer po jedan nadbiskup ili biskup svečanu koncelebraciju u Bazilici Srca Isusova s prigodnom propovijedi. Kroz osam dana bit će oltar Hrvatskoga narodnoga Svetišta jedan veliki žrtvenik na kome ćemo se posebno moliti za sreću i blagoslov našega naroda.
4. Da što bolje i dublje uđemo u sadržaj i vrijednost ove pobožnosti, moći ćemo se poslužiti knjigom koja je upravo sada izašla pod naslovom »SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU«. Knjiga žari starom ljubavlju ali novim sjajem. (Vidi pobliže o knjizi na str. 180.)
5. Tko želi osobno doživjeti taj veliki blagdan kao dan svoje vlastite posvete i predanja svoje obitelji Srcu Isusovu, neka nabavi kratku i sadržajnu brošuricu koja je prevedena na brojne svjetske jezike i izdana u mnogim izdanjima, a nosi naslov »Osobna posveta Srcu Isusovu«. Cijena je 5 d. (R. Breber, Zagreb, Palmotićeva 33)

Uvjereni smo da će mnoge župe i vjerske zajednice osjetiti poticaj časa i pridružiti se ovoj zajedničkoj proslavi za oproštenje i pomirenje. Svaki na svoj način i prema svojim mogućnostima i okolnostima.

Priznanje i zahvalnost vama, majke

Rođenjem svakoga djeteta rađa se jedna »majka«, procvate na ovom sebičnom svijetu jedna majčinska duša puna neshvatljive sebičnosti i ljubavi. Srnce nad svakom količevkom.

Bez toga bi svijet ostao hladan splet ledenih pravnih odnosa, sebičnih trgovачkih interesa, grabežnog lova na divljač, novac i užitak.

Tako Bog majčinstvom obnavlja živote koje ubija smrt i ljubav koju ubija sebičnost.

ČUDO! Najveće čudo, a svijet mu se ne čudi...?

Zašto o veličini i ljepoti majčinstva šute velike svjetske revije, šarene filmske reklame i radio, koji inače imaju u beskraj riječi od zore do ponoći...?

Gdje su spomenici majci? Zavirimo li u romane i knjige s izloga, ustuknemo, jer njihovi su junaci ponajviše ljubavnice i prostitutke. Čudno? Zar su uzbudljive tragedije izdajstva ženstva i majčinstva od krasnih junaštava pravih žena, velikih majki...?

Ili njih danas možda nema? Ima. Legije majki heroja i mučenica pune dramu života.

»Dijete nastaje u majčinom krilu, hrani se njezinom hranom kao parazit, ali što uzima od nje u tjelesnom, vraća joj stostruko u duševnom. Ona njemu daje hranu i stan, a on njezinu srcu budi najsilniju moć ovoga svijeta — majčinsku ljubav.«

P. Dufoyer

Zašto se onda u tome šuti? Tko da tome ot-krije uzrok?

Kob je ovog svijeta da je uvijek slijep za prave veličine, a uvijek trči za lažnim zla-tom!

No tragično je (a tome je — uz ostalo — i ta šutnja kriva) da se u naše dane mnoga žena zastidjela svoga majčinstva. A ima, na-žalost, mjesta i krajeva gdje s porugom gle-daju već na majku trećega djeteta.

Čudo i sreća čovječanstva postade čak pred-met prijezirala

Stanko Weissgerber

»Narod, čije majke s ljubavlju njišu kolijevke, posjeduju u čuvaricama života najčvršći, najsigurniji temelj svoje siobode, sretne i blagoslovljene budućnosti.«

»Snaga koja me je u mojim lutanjima, nesrecama i teškim stanjima držala uspravno, ulijevala odvažnost i okretala me životu, bila je: majčina ljubav i majčina molitva.«

D. J. Brlie

Shvaćam. Jedna od najvećih briga majke i oca jest budućnost njihove djece. Zato ste Zdravka i poslali u gimnaziju, kasnije vjerojatno na fakultet. Lako ste podnijeli sve troškove i prenoge brige oko njegova školskog i profesionalnog uzrasta i sazrijevanja. Ali tu se za vas krije prilično važan problem, na koji ne mislite. Prije nego saznate što će vaš sin u životu raditi, treba da je za vas kao majku temeljno pitanje: što će vaš sin u životu biti. U tom se vidu ljudski život ukazuje kao »poziv, kao poziv«. Prema tome, osnovno je da shvatite na što je vaš Zdravko pozvan, gdje će on moći u punini razviti svoje sposobnosti i sva bogatstva naravi i milosti koja su mu dana. Svako se dijete rada na život s od Boga dosta određenim i sebi zasvratnim programom, mada ono još taj program ne zna nego će ga morati otkriti. Taj će otkriveni program morati ostvarljivati kroz čitav život, bilo u civilnom, bilo u crkvenom društву. Taj se program provodi u djelu tako da čovjek u životu do stanovitog vrhunca ostvari svoje sposobnosti, dobra svojstva i djelovanje — sve što, jednostavno čini njegovo biće.

Tako je i sa Zdravkom. U tom je vidu veoma namjestu da se kao mati zanimate za poziv svoga djeteta. Ta životni poziv ili zvanje nije nešto što se čovjeku pridoda kao novi kaput, šešir ili naočale. To nije nešto što bi izvana pridolazilo. Naprotiv, poziv je ono što neka osoba jednostavno jest u svim svojim vidovima i dimenzijama, u svojoj bitnosti i svojim mogućnostima. Pa, budući da tako valja gledati na zvanje mladog čovjeka, možemo odmah zaključiti da roditelji imaju pri tome veoma važnu ulogu.

Moj Zdravko da postane svećenik? - Zakloni Bože!

Piše: Ivan Fuček, prof. moralne teologije

Zdravka silno volim. Jedinac mi je. Znate, mi smo majke takve. Otkako se rodio, strepim nad njim. Uči odlično. Pošao je u gimnaziju i već od nekog vremena opažam da bi rado postao svećenik. Ne mogu to zamisliti. Plaćem. Moj Zdravko da postane svećenik? Zakloni Bože! To bi za mene bila strašna žrtva. A za njega? Ne bih mogla podnijeti te žrtve. Jedna moja prijateljica reče mi nekom zgodom, kad je Zdravko bio prošao mimo nas: »Molite se za svoga sina da postane svećenik. On ima svojstva za svećenika.« Ja sam se nad tim zgrozila. Moliti da moj jedinac postane svećenik? Nikad! Ja sanjam o tome kako će se on što prije oženiti, kako ću imati dobru snahu i drage unučice. Vi znate kako je danas svećenički život težak i nesiguran ...

Irena, Majka

Ni otac ni majka ne smiju nametnuti neki životni poziv svome djetetu, ili svojoj djeци odrediti jednak životni pravac. Oni bi pogriješili ako bi htjeli dječi nametnuti neku profesiju a da ne vode brigu o težnjama djece: čemu je pojedino dijete naklonio i za što prvenstveno pokazuje sposobnosti. Dosljedno tome, roditelji moraju biti svjesni da se pred svakim od njihove djece otvaraju različiti životni putovi, i to ne samo u smislu budućeg zaposlenja ili profesije (visoko kvalificirani radnik,

Inženjer, profesor...) nego također i prije svega ostalog u idealnom vidu njihova budućeg života. Zadatak je roditelja da djeti pomognu otkriti taj put i dati im poticaj da ga hrabro slijede.

Vi, gospodo, nažalost, o tom ni najmanje ne vodite brigu. Odgajate svog Zdravka na način kao da na svijetu postoji samo jedan jedini životni pravac, onaj ženidbeni. Time grijesite jednostranim odgojem i stvarate negativne preduvjete, u kojima se vaš sin ne može odlučiti u punoj slobodi. Nažalost, pretnjig roditelji grijesite na isti način. Ne mislite, na ovo: ako zbog bilo kojeg razloga u budućnosti vaše dlijete ne ostvari bračni život, ono će skroz ostati pod jakom traumom, pod teškim privrškom i rezčaranjem. To se nije tek jednom dogodilo. I ne mojte prebrzo kazati da se to s vašim Zdravkom ne može dogoditi!

Sjećam se mlađog inženjera kojemu mati nije dala da uzme voljenu djevojku. On je majku napokon poslušao, ali i nakon deset slijedećih godina nije se više bio oženio: »Pater, mati me je uništila. Prošlo me je sve što se odnosi na bračni život i mislim da se više nikad neću moći oženiti.« Mati nije bila svjesna što je učinila od života svoga djeteta. Drugom zgodom doživio sam ovo priznanje (mati je bila nazočna): »Morao sam postati svećenik, ali ova moja mati je kriva da to nisam postao. Jedinac sam i mati mi nije mogla zamisliti kao svećenika. Imam ženu i petero djece. Ipak ja nisam bio niti ču u životu biti pravo sretan. Jasno mi je da sam promašio zvanje samo zato jer sam popustio navaljivanjima svoje majke.« I čovjek je zaplakao.

U normalnoj atmosferi odgoja potrebno je, dakle, da rodi-

telji pruže svojim sinovima i kćerima čitavu lepezu mogućnosti izbora zvanja: od bračnog života do života u beženstvu ili u celibatu, do svećeničkog i redovničkog života. U zdravoj, sredenoj uravnoteženoj kršćanskoj obitelji ne govori se jedino o ljepotama ženidbenog staleža, nego se jednakom govorom i jednakom djeca informiraju o ljepotama izbora za doživotnu čistotu »radi Kraljevstva Božjeg«, o ljepotama svećeničkog života kao i o ljepotama redovništva. Roditelji moraju biti svjesni da je obitelj rasadnik raznolikih zvanja, pa da oni svojim stavovima mogu u djetetu klicu zvanja pospešiti da uzraste u staljo, ali ga mogu i ugušiti, pogaziti i definitivno uništiti. U tom bi slučaju roditelji izravno radići protiv Stvoriteljeva plana sa svojom djecom kao rušitelji sreće vlastite djece.

Iz svega navedenog jasno je da je vaš stav, gospodo, prema znakovima Zdravkova poziva negativan. »Žrtva« vam je da postane svećenik. A ne pitate što će biti ako ostvari ne sretan, negresretan brok? A što ako kasnije podigne i protiv vlasnice majke? Nadalje, »žrtva« je za nj koju vi ne biste mogli podnijeti. Zaboravljate da o toj »žrtvi« treba da u prvom redu razmisli on sam uz pomoć svoga duhovnog vođe i isповjednika. Ali svećenički stalež nije pravtvo »žrtva«, nego »darivanje« Iz ljubavi; služenje bratu čovjeku. To je veće darivanje — veća ljubav nego u bilo kojem drugom staležu jer se ne b' smjelo ništa egoistički zadržati za sebe i za sebe posjedovati. Uvjek su naše kršćanske majke bile sretne ako bi Bog pozvao kojeg od njihovih sinova. Građ je zadnji razlog da i vi ne možete biti sretni ako Bog poziva vašeg Zdravka?

PO MARIJI K ISUSU

Staro marijansko geslo »per Mariam ad Jesum« aktualno je i danas. Gospa vodi svoje štovatelje u crkve i do oltara; osobito na svoje blagdane — pa i one manje.

Blagdan Gospe lurske i ove je godine okupio mnoge po crkvama gdje se nalazi lurska spilja ili kip Gospe lurske. Evo prizora iz ovogodišnje proslave Gospe lurske u Kaniškoj Ivi kod Garešnice.

Na početku sjednice II. vatikanskoga sabora obično se obavilo svečano ustoličenje svetoga Evangelija. Knjiga koja sadržava Kristovu riječ bila je postavljena na najčasnije mjesto.

Taj čin značio je da Spasitelj predseđa osobno sjednicama biskupa i da stvarno sudjeluje u njihovu raspravljanju i njihovim odlukama.

Isto tako SAVEZ S KRISTOM PO POSVETI OBITELJI NJEGOVU SRCU znači htjeti dati Isusu počasno mjesto i zamoliti ga da predsjeda u životu obitelji, da je nadahnjuje u njezinim djelima i tako ižaruje svoju ljubav prema članovima obitelji, štiteći je kao najvjerniji SAVEZNIK.

1975.

Slavimo 300 godina otkako je štovanje Kristove ljubavi dočilo novi zamah u Paray le Monialu.

Prije 100 godina Papa Pijo IX. je na poseban način predao cijeli ljudski rod Kristovoj dobroti i ljubavi.

Navršuje se 75 godina otkako su naši biskupi cijeli Hrvatski narod zavjetovali Kristovu Srcu.

KONCILSKA OBNOVA OBITELJI

Jedan od najvećih ideologa posljednjeg Koncila, kardinal Daniélou, rekao je riječ koju nitko neće osporiti: »Bez ikakve sumnje, obitelj je sa svim svojim problemima i raznolikošću u središtu vizije koju Drugi vatikanski koncil ima o Crkvi.«

Kod nas Crkva više nije na polaznom položaju u pitanju modernog, koncilskog shvaćenog obiteljskog apostolata. Snažni i veliki koraci učinjeni su u ovih zadnjih nekoliko godina. Zadatak upravo jubilejske godine Srca Isusova bio bi da se toj koncilski shvaćenoj obiteljskoj obnovi pristupi još jače i dublje.

1. POVEĆAJMO BROJ OBITELJSKIH APOSTOLA

U Dekretu o laicima veli Koncil: »Apostolat bračnih drugova i obitelji ima posebno značenje i za Crkvu i za civilno društvo.« Znači da su po Koncilu laici prvi apo-

Posvetimo obitelji Njegovu Srcu

stoli laika, da su obitelji prvi apostoli obitelji. »U raznovrsna djela obiteljskoga apostolata neka bude dopušteno navesti ova: posvajati napuštenu djecu — primati ljubazno pridošlice — pomagati djelovanje škola — pružati savjet i pomoći omladini — pomoći zaručnicima da se što bolje pripreme za ženidbu — ponuditi se za rad u katehiziranju — podupirati one supruge i obitelji koji se nalaze u materijalnoj ili moralnoj bijedi — pribaviti starcima ne samo najnužnije nego i sve plodove ekonomskoga razvoja.« (LG).

Mogli bismo s pravom reći da je želja Koncila da suvremeni apostolat obitelji više ne leži na ramenima svećenika, nego da glavni napor toga apostolata prelazi na laike. Suradnja laika, to je abeceda koncilskoga pristupa obitelji. U mnogim našim krajevima, nažalost, još nismo počeli ni s abecedom.

2. PO SAVEZU S KRISTOM POSVETIMO SVOJE OBITELJI NJEGOVU SRCU

»Crkva vjeruje da Krist, koji je za sve umro i uskrsnuo, po svojem Duhu pruža čovjeku svjetlo i snagu... Nema pod nebom drugoga imena danog ljudima po kojem oni treba da se spase.«

Ona vjeruje također da se u njezinom Gospodinu i Učitelju nalazi ključ, središte i cilj sve ljudske povijesti... Rješenje za goruća pitanja našega vremena.« (GS 10).

Budimo u to čvrsto uvjereni i zato svjesno i hotimice naše obitelji privodimo Kristu. Kako?

»Kao što je nekada sam Bog SAVEZOM ljubavi i vjernosti prišao svome narodu, tako sada Spasitelj ljudi i Zaručnik Crkve dolazi u susret kršćanskim supružima po sakramentu ženidbe.

Ostaje i nadalje s njima da se u međusobnom predanju, stalnom vjernošću ljube, kao što je On ljubio Crkvu i sama sebe predao za nju« (GS 48).

Naše obitelji trebalo bi dovesti da žive životom Saveza. To je osnovna veza s čovjekom, s obiteljima, s narodom. Sjetimo se samo Noe, Abrahamove obiteljske zadruge, doma Davidova, kuće Izralove i Novoga saveza u Kristovoj krvi. Ovaj nije Stari savez ukinuo, nego obilno i snažno dopunio.

Savez traži obvezu prema Kristu, ali nudi i garanciju posebne ljubavi Kristova Srca. Upravo na to upozorava nas Koncil: «Krist Gospodin je blagoslovom obasuo tu mnogostruku ljubav, koja je potekla iz VRELA BOŽANSKE LJUBAVI (ISUSOVA SRCA) i koja je sazdana na sliku Njegova sjedinjenja s Crkvom» (GS 48).

Savez je isto što i posveta obitelji Srcu Isusovu, a izriče se formulom koju prihvataju otac, majka, djeca, a svećenik je prenosi u Kristovo ime.

3. OBNOVIMO PRAKSU ZAJEDNIČKE OBITELJSKE MOLITVE

Tko je prije 60, 50 pa i 40 godina prolazio našim selima, mogao se lako uvjeriti da su naše obitelji bile obitelji molitve. Obitelji u kojima se nije molilo i jutrom i večeri, bile su rijetke.

A često se skupljalo na molitvu cijelo susjedstvo, pa je ta zajednička molitva bila ne samo radostan susret s Bogom, nego i prvorazredna snaga bratskog jedinstva među ljudima.

Nema sumnje da je takva zajednička molitva u krizi, i u selima i u gradovima. Nameće se pitanje obnove zajedničke, uopćene molitve u našim obiteljima i kućama, bez koje nema i ne može biti dubljeg vjerskog života i obnove obitelji. Tko bi pronašao najbolji odgovor na ovo pitanje, mogao bi se nazvati obnoviteljem vjere i pobožnosti našeg čovjeka i vjernika.

Svi su izgledi da bi naša zajednička molitva morala biti najprije BIBLIJSKA. Tu su nepresušna vrela vjere i pobožnosti. Tu se može stalno ostvarivati molitvena svježina i raznolikost, čega je najviše nedostajalo u starom obliku zajedničke molitve. Prema tome, ako uspijemo u naše obitelji unjeti Bibliju i s njome stalno živjeti, dan započinjati i završavati, dobili smo nove oblike naše obiteljske molitve i neiscrpive izvore vjere i Duha.

Obiteljska molitva budućnosti morat će biti povezana i s liturgijskom molitvom župske zajednice. Čini se da je sveopća molitva ili MOLITVA VJERNIKA jedan od oblika obiteljske molitve u budućnosti. To je zapravo kombinacija starih »priporuka« i litanija u suvremenom rahu.

POVJERENJE U SAMOGA SEBE

Cijela povijest ostavila je velike i bolne rane na duši našega naroda. U cjelokupnom njegovu organizmu gubi se bitna i značajna dosadašnja naša oznaka, koja je svojstvo svakoga zdravoga i pojedinca i naroda, povjerenje u samoga sebe.

Pomoći tako proživljenoga jubileja Srca Isusova želimo omogućiti svima da se nadu i snadu u zamršenoj situaciji povijesnoga časa, te da obnove izvore svojih nepresušivih energija, osobito u obitelji.

Pero Bulat

S.O.S. iz Rijeke

Sinoć sam bio žalostan, veoma žalostan, štoviše sinoć sam plakao. Otkrivati intimna stanja duše u štampi nikad nije bilo preporučljivo. Ja to ovaj puta, poštovani čitaoci, činim zlorabeći povjerenje i uredništva i vas, jer samo vi ste u stanju da izlijete ranu što svakodnevno ranjava moju dušu. Nemam bogate ni utjecajne prijatelje kojima bih mogao pokucati na vrata i ispružiti ruku poput prosjaka, nadajući se sigurnom daru, nego imam samo vas, Glasnikove čitaoce, razasute diljem naše lijepo zemlje. Usudujem se pokucati na vaša darežljiva srca i ispružiti prosjačku ruku, Boga radi.

Vjerojatno vam nije poznato da sam od prošlog ljeta kapelan u predgradu naše najveće Luke Rijeke. Kad putujete u Trst preko Rijeke, onda tamo gdje grad završava počinje moja župa, ili, da to kažem poput kantautor Zvonka Špišića: »Ako grad ima početak, onda smo mi na početku.«

Nalći ćete na tom području na velike i bogate kuće i vjerojatno dobiti dojam da se ovdje suvremeni kamen ovdje u zlato pretvara. To je tek lijepa fasada. Zbog nje vam i ne pišem. Pišem vam zbog onog mnoštva radničkih obitelji doseljenih iz svih krajeva naše ljepote Republike koji nisu kuće sagradili uz široke prometnice, već u šumarcima i na liticama živog kamena, čije se barake od ter-papira ne vide dok se ne prode nekoliko brda i šumaraka. Zbog njih vam pišem, oni su mi na duši, njih oko 1500 muževa, žena i djece što su, ostavivši ravnice Slavonije, crnicu Podravine, bogate šume požeške kotline, pitoma brdašca Zagorja, melankolični melos Međimurja, oštreti vjetrove Like i Gorskog kotara, samoču naših ubavljača otoka, burnu prošlost Istre, škrtost Imotskog kamenjara ili sunčana prostranstva Dalmacije i pošli trbuhom za kruhom u svijet, nalazeći novi dom zajedničku neizvjesnost budućnosti na šumovitim brdima riječkog zapada. Zbog njih pružam svoju ruku kucajući na

vaša vrata i zbog svih onih koji svakodnevno stižu ovamo i stizat će sa svojih deset žuljevitih prstiju i čvrstom željom da sawiju svoje gnijezdo i osiguraju svoju budućnost. A može li biti sigurne budućnosti bez Boga? Ima li igdje na svijetu mesta da se liječe svakodnevne duševne boli, patnje i stradanja, bez raspetog Sina Božjeg? Samo on je sposoban da nas shvati, samo on je moćan da nam pomogne, samo On je toliko čvrst da nam bude oslonac. I zato ja pružam svoju ruku jer bi on, koji je govorio: »Kada budem uzdignut sa zemlje, sve će prvući k sebi, želio imati dostojan stan među onima koji su došli iz svojih seoskih župnih zajednica na ovo riječko predgrade, nalazeći ovdje novi zavičaj, gubeći dostojan vjerski sadržaj.«

Svaki put dok velikim željeznim ključem otvaram rasklimana vrata svoje crkvice Sv. Križa smještene nekako u sredini tih novih radničkih naselja zapadne Rijeke, svaki put kad me tom prilikom zahvatit dah pljesni i vlažan polumrak crkvene lade, čiji je grbavi strop isaran velikim žutim mrljama kišnice sa zidovima na kojima nije bilo ličilačkog kista vjerojatno od 1912. godine, nešto me stegne u grlu, neka mi tuga pređe tijelom, neka nedoljiva tuga što malo-pomalo poprima oblik rezignacije u nemoći da se promijeni stanje stvari. Tek veseli cvrkut djece koji odvazanja ovdje sa svih sokaka i zakutaka, tek njihova eksplozivna živahnost i ustajno dolaženje na vjeronauci unatoč nemogućoj tijesnoj i destruktivnoj prostoriji sakristije, s čijih zidova za vrijeme bure otpadaju krpe kreča, tek ta njihova lica, iz kojih izbjiga nebriga i optimizam neopterećen dnevnim dužnostima, tek to mi unosi sunce u vlažnu tamu derutne crkvice, toplinu u hladnoću njezinih dotrajalih zidova. Dva puta tjedno preko osamdeset njih redovito su tu, a nedjeljom i praznikom im se pridruže i najmanji uz njihove roditelje i bake, u čijim se ušima mijehaju kod crkvenih pjesa-

ma melosi i slavonskih žorova i dalmatinske živosti i bosanske jednostavnosti. Ne, kod nas nema mrtvila, kod nas ne postoji žalostan zadatak izumiranja, već postoji strah da će nam se jednog skrog dana urušiti, bijena nekom budućom burom naša crkvica Sv. Križa, naš j dini dom molitve i vjerskih sastanaka. A to će se dogoditi ako vaša srca ostanu tvrda.

Jučer, dok je lijevao proljetni pljusak, a potoci žute kišnice slijevali se niz unutrašnje zidove naše crkve s krova koji i nakon mnogih krparenja na sve strane propušta, jučer, dakle, dok sam nemoćno promatrao to bijesnilo oluje i agoniju crkvice Sv. Križa, upitao me Robert iz četvrtog razreda:

— Velečasni, zašto se druge crkve popravljaju, a naša ne?

Pogledao sam ga iznenadeno, a iz njegovih sam očiju zapazio da traži pravi odgovor.

— Oni, Roberte, imaju novaca, a mi nemamo. Mi smo siromašni, shvaćaš?

Ništa nije odgovorio. Vjerojatno nije shvatio, jer ja sam im mnogo puta govorio o ljubavi, kako smo u Srcu Isusovu sv. braću i kako se moramo međusobno pomagati. Zato nije ni mogao shvatiti kako neki od kršćana imaju, a neki nemaju, pa im se zato i crkva mora srušiti na glavu. Ta Robertova nevjericu u očima nagnala me na odluku da vam pišem o našem slučaju i da u ime naše kršćanske zajednice Ispružim svoju ruku.

Razmišljajući išao sam kući na svom malom »Pony expresu«, kojeg ovdje u šali zovu »konj i po«, zalijevan proljetnim pljuskom. Nadoh kod kuće majstora koji je došao da

ponudi neki novi materijal za strop. Slegoh nemoćno ramenima i okrenutih džepove. Tada mi je majstor ispričao kako je ovih dana radio za jedan svećenički dom. Pričao mi je o debelim tepisonima na podu, o divnim tapetama, o hrastovim stolovima i o visokom komforu koji se tamo ugrađuje. Ostavio sam tada majstora i otišao u svoju sobu da presvučem svoje mokro odijelo i zagrijem svoje prozelte ruke. Vani je već bila večer puna gromova i kišnih kapi što su udarale u stakla mog prozora. Mislio sam tada na svoju crkvicu što stene pod udarom vjetra i vjerovao da će i ovaj put izdržati, kao i toliko puta ranije. Tada sam zaplakao nemoćan da promijenim stanje stvari. Čuo sam kako dolje majstor priča o novom svećeničkom domu. Ne, nisam osudio njegov komfor, jer to će biti posljednje utočište mnogim ostarjelim i bolesnim trudbenicima na neplodnom tlu Božjeg vinograda. Zasluzili su malo pažnje i komfora, bar u starosti i bolesti. Zaplakao sam nad spoznajom da je i raspeti Isus zasluzio u riječkom radničkom predgradu bolji komfor, ali mu ga ja i moji župljanici ne možemo pružiti bez važe pomoći.

Ja sam viknuo svoj S.O.S. na blagdan sv. Josipa radnika i Isusova hranioca i ispružio sam ruku prošnje u ime svojih radnika, i u ime Isusa raspetoga za nas.

Svoj dar pošaljite na adresu:

Tonči Trstenjak

Ivana Lenca 63 a

51000 Rijeka

MISIJE

preljeve
Jurej Gusić

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Bratstvo azijskih i afričkih naroda

Ako se promatra sav domaćaj ove misijske nakane, onda ona može izgledati kao velika uto-pija, kao nešto što nadilazi ljudske sile. Pa ipak, njezin cilj je onaj isti za kojim ide većina afričkih i azijskih naroda, a taj je da se oslobode tutorstva i ovisnosti o bogatim zemljama i da zajedničkim nastojanjem pridonesu rješenju svojih problema. Na političkoj razini zapravo već postoji njihova solidarnost, jer u Ujedinjenim narodima i na raznim međunarodnim konferencijama često zauzimaju zajednički stav. Tako živo i zauzeto traže da se učini kraj nepravdi u svijetu i da se bogatstva zemlje lojalno i pošteno podijele među sve. Solidarnost Afrikanaca i Azijaca pokazala se i na posljednjoj biskupskoj snodi na crkvenom području.

Istina je da već postoji zajednička fronta Azije i Afrike nasuprot Evropi i Sjevernoj Americi, ali kad se radi o njihovoj međusobnoj suradnji, onda ipak prevladavaju više interesi pojedinih naroda. Naša misijska nakana ima pred očima baš tu međusobnu suradnju dvaju kontinenata: Azije i Afrike, da se ona produbi i proširi na političkom, ekonomskom, a nadasve na religioznom polju. Povijest posljednjih desetljeća pokazuje koliko suprotnosti postoji još među pojedinih afro-azijskim zemljama, a na njihovu veliku štetu. Dosta je sjetiti se samo Pakistana i Bangladeša, Izraela i arapskih zemalja, sjevernog i južnog Vietnama, rasnih i vjerskih sukoba na Filipinima, graničnih sporova između Pakistana i Afganistana, sukoba na Cipru, rivalstva u Perzijskom zaljevu, a da lista još ni izdaleka ne bude potpuna.

Primjer suradnje među narodima treba da po-kaže Katolička Crkva. Nekih inicijativa, Bogu hvala, već ima. Tako, na primjer, zajedničko sa-sjedanje azijskih biskupa. Na razini opće Crkve

u Kongregaciju za evanglicizaciju naroda kao taj-nici sjede dva predstavnika Azije i Afrike. To je Indijac monsignor Lurdusamy i Crnac iz Dahomeya monsignor Gantin. Svojim primjerom i ra-dom Crkva treba da svima oblikuje savjest za sve ono što je uistinu humano, na dobro afro-azijskih naroda. Ona treba da promiče sve one ljudske vrednote, koje će život naroda i pojedinača učiniti boljim i čovjeka dostoјnjim. To je njezina velika misija, u njoj treba da sve više bude majka i učiteljica, a mi je pomožimo svojom iskrenom molitvom, da Gospodin blagosloviti sva njezina nastojanja za dobro afričkih i azijskih naroda.

Josip Antolović

BLAŽENA DJEVICA (ZAIRSKA UMJETNOST)

INDIJA

Prošli put je o proslavi stote godišnjice morapajske župe pisao sadašnji njezin župnik, a ovaj put nas izvješćuje bivši župnik otac Gabrić, no ne o istoj svečanosti. Svečanost o kojoj piše o. Gabrić bila je u samom Morapaju, dok je ona prijašnja bila u Diamond Harbouru.

MORAPAJ SLAVI

Maria Polly, veljača 1975.

Biće je to uistinu veliko slavlje, slavlje kakvo Morapaj nije nikad vidio. Pa i pravo je to: sto-godišnjica se ne slavi svaki dan!

Otar Polgar je s glavarima sela i revnom skupinom mladića sve krasno uređio. Već dan prije stigao je u Morapaj otac Nadbiskup. Prigodom ove stote godišnjice bit će u Morapaju nešto uistinu povijesno — redenje dvojice dakona, i to na bengalskom jeziku.

Već poslije ponoći 2. veljače počeli su pucati mužari i praskati male bombe, navješćujući sretni dan i Morapaju i svim okolnim selima. Obred će biti tek oko 10 sati, tako da mogu stići gosti iz Kalkute: rođaci novih dakona i njihovi drugovi iz bogoslovskog sjemeništa »Morning Star — Zvijezda mora« u Barrackpuru. Dolazi skupina za skupinom.

Svrstava se procesija pa iz crkve krećemo svi prema velikom dvorištu, gdje će pod velikim šatorom biti redenje i koncelebrirana misa. Svi su prijašnji župnici Morapaja i ostali svećenici pozvani na tu veliku slavu.

Kako je bilo utješno gledati tu dugu povorku svećenika, sestara, bogoslova i seminaraca — te naše uzdanice. Bilo je i 60 knizmanica.

Pjevači su počeli krasnim bengalskim pjesmama. Zborovoda bogoslov Oboni je iz Raghabpura. No on je ne samo zborovoda, nego je i osobno sastavio te pjesme — i riječi i melodiju. Sve je lijepo pripravljeno. Obred na bengalskom jeziku stampan je u maloj knjižici. To je dar »Liturgijskog centra« u Kalkuti.

O. Nadbiskup u propovijedi spominje slavnu povijest ove misije i one junake Družbe Isusove koji su uz najveće žrtve započeli ovu misiju u močvarama delte rijeke Gangesa, jednu od najtežih misija u Indiji. Išli su iz sela u selo, dok se napokon nisu stalno nastanili u ovom malom,

REĐENJE ĐAKONA U MORAPAJU

tada nepoznatom selu. A evo, danas je Morapaj velika župa sa školama, samostanom, velikom i revnom kršćanskom zajednicom. Tako je revna i plodna da je već tri puta razdijeljena. Od nje su nastale još tri nove župe: Basanti, Khari i Kolyanpur.

Spominje oce misionare, spominje i one revne junakinje sestre Loretinke i domaće sestre Reda svete Ane, koje su uistinu preporodile ovaj kraj. S posebnom zahvalnošću spominje za Morapaj nezaboravnu Majku Magdalenu Kajnč, koja je uz Majku Emanuela bila tu preko 30 godina i koja se posve žrtvovala za bolesnike i bijednike, a bilo je i preko sto tisuća bolesnika godišnje koji su prošli kroz njezinu malu bolnicu.

Kao zahvalu za tolike milosti i kao zajam budućeg blagoslova — on će sada zarediti dva domorodačka dakona. To je njihov dar svetoj Crkvi.

Obred redenja je uvjek svec i ganutljiv, no ovog sretnog dana u Morapaju izgledao je još ganutljiviji. Kad su roditelji donijeli dakovska odijela, dalmatike, pa i ostale darove, kad su svoje sinove poljubili, kad su ih braća i sestre grili pred čitavim tim mnoštvom, kad su im se ljeni počeli donositi razne darove na oltar, bio je to nezaboravan prizor. Kad je i na mene došao red da ih zagrlim, vjerujte mi, bio je to jedan od najsjajnijih časova moga života. San i želja mnogih dana, mnogih molitava i žrtava napokon se ispunile: redenje novih vjesnika Isusove ljubavi u našoj misiji. I grleći njih, grlio sam, dragi prijatelji i dobrotvori, sve vas koji nas tolik niz godina pomažete molitvama i darovima u briži oko uzgoja svećeničkog i redovničkog podmlatka. Molio sam dragog Isusa da vas učini dionicima naše sreće i radosti i svega dobra što će ga ti vaši stičenici učiniti u svome svećeničkom životu.

Sestra Silvina Mužić poslala je podulje pismo iz svoga novog boravišta i mjesto djelovanja Gaibire u indijskoj saveznoj državi Orissi, koja graniči sa Zapadnim Bengalom. Iz tog pisma donosimo veoma zanimljiv odlomak.

U potrazi za dušama

Gaibira, 6. prosinca 1974.

Dragi prijatelji misija!

Prije svega, od srca vam zahvaljujem na daru što sam ga vašom velikodušnom dobrotom primila za naše ovdašnje siromašne. Tim će darom opet moći razveseliti koju siromašnu obitelj.

A sada vam želim reći nekoliko riječi o našem radu ovdje u Gaibiri, gdje sam ja jedina Evropljanka, dok su sve druge sestre domorotkinje, Indijke.

Sada obilazimo naokolo i tražimo naše zanemarene kršćane. Po dvije sestre idu od kuće do kuće moliti večernju molitvu s ljudima, jer je mnogo naših kršćanskih obitelji zanemarilo taj lijepi običaj. I vjera je tu počela hladiti, pa je treba ponovo buditi. U više slučajeva ne možemo ih osuditi jer su tako iscrpljeni od svoga siromaštva da nemaju energije ni za što. Stoga im treba pomoći najprije materijalno, pa tek onda duhovno.

Svašta nademo po selima. Ima ih koji su se već godinama udaljili od crkve. Za takvima polazimo u potragu mi misionarke. Ovih zadnjih nekoliko tjedana uhvatile smo dvije velike takve »ribice«, pa vam o jednoj od njih ovdje želim reći nekoliko riječi.

Jednog dana reče nam naša sestra Mihaela: »Ne znam što bih učinila sa starim Matijom. Svaki put, kad dodem k njemu i pokušam mu nešto govoriti, on odmah počne kašljati i tako dugo kašje dok to meni ne dojadi pa odem. Dode li k njemu katehist, on ga počne grđiti i na kraju ga potjera. Kad sam jednom zgodom ponovo došla k njemu, tukao je rizu. Nije me htio ni pogledati, nego je nastavio tući rizu, i to tako kako da nije ništa čuo što sam mu govorila. Što, dakle, da s njim učinimo?«

Jedna je sestra predložila: »On kašje, kad vi dodete. Mi ćemo stoga sa sobom ponijeti lijek protiv kašja, injekcije i stetoskop, pa ćemo ga navečer posjetiti.«

Prihvatile smo taj prijedlog. No kad je Matija dočuo da sestre ponovo dolaze k njemu, zaključao se u sobu. One su ga zvali, ali on se nije odazvao niti je otvorio vrata. Njegova snaha ka-

zala im je: »Nemojte ga ljutiti, jer će vas izgrditi. Dodite sutra.«

Sutradan su sestre ponovo došle. Ovaj put su našle vrata otvorena, a Matija je ležao u krevetu sav umoran da ga sestre nisu mogle vidjeti. Sestre ga zovu, ali on ne odgovara. Sestre mu kažu: »Matija, nama je jako žao što si bolestan i što tako jako kašljesh. Donijele smo ti lijek i injekcije protiv kašja.« On im odgovori: »Meni ne treba lijeka ni injekciju od onih koje dolaze noću.« Ali sestre su dalje navljaljive: »Donijele smo stetoskop da te pregledamo. Ti si jako bolestan.« — »Stetoskop?« — povikne on i pritom malo otkrije glavu da vidi je li to istina. A onda iznenada reče: »Vi ste zbilja donijele stetoskop! Dobro, pregledajte me!« I sjede.

»O, ti si jako bolestan! Tebi treba sada dati injekciju. A sutra ćemo opet doći da vidišmo kako ti je.«

»Dobro, dodite!«

Sutradan nas je Matija već čekao i kazao nam: »Meni je mnogo bolje. Dajte mi još jednu injekciju i lijek!«

Dale smo mu. Tada je počeo s nama razgovarati. Došao je red i na njegovu dušu: »Matija, kako je s tvojom dušom? Ideš li ti u crkvu, molis li se ujutro i navečer?«

On se na ta pitanja nasmijao i kazao: »Već niz godina nisam bio u crkvi, pa i molitve sam zaboravio...«

»Kako bi bilo da opet počneš polaziti u crkvu?«

»Bilo bi dobro, ali bojim se da će me otac misionar grđiti...«

»Ne boj se, neće te on ništa grđiti!«

»Hoćete li vi poći sa mnom?«

»Svakako, valjda te nećemo samoga poslati...«

»Dobro, onda ću u nedjelju podi na misu. No hoćete li mi dati šalicu čaja i komadić kruha poslije misi?«

»Od srca rado, samo ti dodi!«

I naš je Matija održao riječ. Poslije misi ljeđe smo ga pogostile. Bio je sav sretan. Na sebi je imao neke kratke i poderane hlače. Pokazujući na njih, rekao nam je: »To su hlače moga

sina, ja nemam hlača.«

Našla sam jedne hlače i dala sam mu ih. S lica mu je sjala radost. Onda smo mu kazale: »Matija, kako bi bilo da sljedeće nedjelje podeš i na ispunjed?«

»Oh, majko, ja sam to zaboravio!«

»Mi ćemo te poučiti.«

»Onda ću poći. Ali bojim se oca misionara, on će me izružiti. Hoćete li mi poći sa mnom?«

»Samo dodi, mi ćemo te odvesti, ne trebaš se bojati oca!«

I došao je. Nakon ispunjedi od sreće se smijao i govorio: »Otač me nije ružio. Tako je lije-

po sa mnom razgovarao. Sad se više ništa ne bojim!«

Molimo se za njega da ustraje do smrti na započetom putu.

To je, eto dragi prijatelji, naš svagdanji posao: tražiti izgubljene, zanemarene kršćane da ih vratimo na pravi put. Nije to uvijek lako, ali naše domaće Adibasi sestre jako su dobre i pozrtvovne. One će rado podnijeti svaku muku, glad i žđ, samo da pojedinoj duši pomognu nači put do Boga.

Sve vas puno pozdravlja u Isusu vam odana i zahvalna s. Silvina Mužić, FC

MISSIONAREVA JUTARNJA MOLITVA

Na ladici na rijeci Gangesu, na godišnjicu moga svećeničkog redenja

Aurora est — zora je na godišnjicu moga svećeničkog redenja. Zora nad Sunderbanskim džunglama. Mir i tisina. Tek se čuje pjev ptica iz dubine džungle kao jeka iz nekog nepoznatog svijeta i onaj tajanstveni mrmor Gangesovih vodova.

Mir nakon sinočne tropске oluje koja se srušila na našu ladici.

Jutarnja molitva. Molimo, dok Bhaben uz mali harmonij pjeva. Pjeva pjesmu srca. Kako to godi duši!

— Ekti pronam rakhi, — Tomari pelam ...

Pozdrav Ti šaljem, o Bože, — u zoru dana, u zoru života,

U jutarnjem pozdravu ja dobih Tebe,
i dobivši Tebe, o što mi još više treba?

U dubini srca moga ljubavi Svoje organj upali,
srećom ispuni srce nemirno moje,
koje žudi za srećom ljubavi Tvoje.
Rijekom milosti srce mi suho poplavili,

nadom božanskom beznadni život oživi,
ljubavi Tvoje organj upali,
da ljubeći i primivši braću svoju,
i Tebe ovoga dana primiti mogu!
Ekti pronam rakhi — Pozdrav Ti šaljem, o
Bože,

jutarnji pozdrav života moga primi!

Jeka naše molitve i zvuci harmonija gube se dolje za geon-stabilima Sunderbanskih džungla.

I jutarnja molitva ispunila nam se. Mnogi su nas bijednici čekali. Među njima slijepac Lolit, sušičav bolesnik Hasan i gubavac Dulal. Čuli su oni našu jutarnju molitvu, čuli su za Tvoju ljubav. Poslao si ih Ti, o Vrelo novog života, jutarnje sreće, da u zori novog dana u njima pozdravimo Tebe i da u njima dobijemo Tebe.

Uzeli smo ih sa sobom. Kako su bili sretni! Vrijedni slijepac Lolit htio bi raditi. Oko će mu spasiti operacija. Opet će vidjeti zoru dana. I on, i sušičavi Hasan, koji treba lijeka, bolje hrane i njege. I gubavac Dulal, kojega smo poslali majci ovih najbjednijih i najzapuštenijih, našoj dobroj Majci Tereziji.

O dobiti Isuse, daj da bismo svi mi mogli dnevno moliti jutarnju molitvu sa slijepcem Lolitom, i sušičavim Hasantom i gubavim Dulalom. S pozdravom i molitvom neka se združi i djelotvorna ljubav naših srdaca. I svijet će biti ljepši i sretniji. Nestat će sljepoće naše uskogrudnosti, sušice naše nehajnosti i gube naše sebičnosti.

I kao da začuh jeku, daleku jeku Sunderbanskih džungla, jutarnju molitvu tolikih srdaca: »Pozdrav Ti dajem ... I u jutarnjem pozdravu dobih Tebe!«

O sretni dane Gospina Prikazanja u hramu, kad me je Isus posvetio za slugu svoga svetog hrama ...

ZAMBIJA

Časni brat Ilija Dilber posao nam je za svibanjski broj Glasnika kratak izvještaj o proslavi Svetе godine. Tih nekoliko redaka našeg misionara otkriva nam jednu pukotinu u radu nekih danačnjih misionara — pomanjkanje štovanja Majke Božje. Tu vistinu vrijedi ono: nitko ne može dati drugome ono čega sam nema. No neka nam govori naš misionar!

PROCESIJA U MIJESTU KASISI

S Gospom kroz Svetu godinu

Chelston, 25. veljače 1975.

Eto, Sveta je godina završila u mjesnim crkvama. Ne znam hoće li iz naše lusačke nadbiskupije iško hodočastiti u Rim. Lokalne proslave imali smo ovdje svake nedjelje u drugoj župi ili misijskoj postaji. U naseljenim mjestima znalo se skupiti prilično mnogo vjernika.

Baš za Svetu godinu stigao nam je iz Fatimskog Blažene Djevice. Ona je posjeđivala razne župe i misijske postaje. Dakle, pod Majčinom zaštitom bila je lijepa prilika za duhovnu obnovu u Svetoj godini. No čini se da Gospa nije našla u svakoj župi na onaj oduševljeni doček kao što to biva u Evropi, napose u našoj domovini. Sve ovisi o upraviteljima župa ili misijskih postaja.

Ako su oni za to spremili narod, i ovaj je osjetio veću pobožnost prema Gospu. No, kao što u Božjoj Crkvi danas ima svega, tako ima i onih koji ne žele pobožnosti prema Presvetom Srcu Isusovu i Blaženoj Djevici Mariji, a takvih se, eto, nade i ovdje u misijama. Mi smo ipak uvjereni da su Sveta godina i Gospin pohod našoj lusačkoj nadbiskupiji urodili lijepim duhovnim plodovima kod pojedinaca i u onim župnim zajednicama u kojima su srca bila spremna da prime milosne darove koje im je Gospa u ovoj godini nudila...

Sve vas srdačno pozdravlja u Isusu i Mariji
odani vam
br. Ilija Dilber

ZAIR

Štovanje Gospe u Zairu

Velečasni očel!

Šaljem Vam ukratko opis kako ovdje naši vjernici štuju Blaženu Djevicu.

Naši vjernici ovdje veoma štuju Gospu i vole je upravo djetinjom nježnošću. K njoj se utječu jer je Majka puna dobrote i ljubavi. Nema kršćanske kolibice koja ne bi imala bar malu Gospinu sliku, a krunica visi na zidu gdje su nekoć, dok su još bili pogani, vježali poganske žarolije, kojih su se na dan svetog krštenja zauvijek odrekli.

Zamolili smo našu misionarku sestru Sofiju Novotny da nam malo opiše kako zairski vjernici štuju Gospu, bar oni u misiji Malemba. Ona se rado odazvala i uz kratak prikaz dodala je i pjesmu s notama koja se obično tamo pjeva.. Pjesmu i note donosimo da se prijatelji misija mogu time poslužiti za misijske akademije ili koje druge priredbe.

Ovaj jednostavni narod ne zna, doduše, velikih i lijepih molitava u čast Gospu, kao što se to može susresti kod kulturnijih naroda. No krunica je za njih najljepši izražaj njihove duboke ljubavi prema Gospu.

Ta velika ljubav prema Majci Božjoj pokoji put zna očitovati i malo »svete zavist«. Koliko puta su me već djeca pitala za vrijeme vjeronauka: »Zašto se Marija ne ukaže i nama crncima? Uvijek se samo ukazuje varma bijelcima. Da li ona voli nas crnce?«

Da, crnici vjeruju da se Gospa ukazala u Lurd i Fatimi, no željeli bi je imati na nekako osjetan način i u svojoj sredini kao njezina rav-nopravna djeca.

Marija, Ina Leza, tj. Majka Božja; Marija, Majka Velikog Poglavlje, Ina Mulopwe, Marija, naša majka po krštenju: to su tri žarišta crnačke ljubavi prema Gospoj.

Njoj, Bezgrješnoj, Prečistoj, Neokaljanoj, oni se utječu u svim svojim tjeskobama i strahu, koji ih neprestano prati kao ostatak iz poganskih

dana. To je strah pred zlim duhovima, a znaju da je Gospa moćna da ih od tih duhova čuva ili oslobođi.

Posebno se ta ljubav prema Gospi očituje u mjesecima svibnju i listopadu, a pred lurdskom spiljom vole klečati i moliti.

Na kraju vam prilažem i jednu pjesmu što je naši vjernici vole pjevati u Gospinu čast. Dodala sam i note, da vidite kako se ta pjesma pjeva.

Na urođeničkom jeziku

Tunakusalimu, tunakusalimu Bikira Maria, a, a, a,
Mama wa Bwana wetu (ponavlja se) Bikira
Maria, a, a, a,
Malkia wa mbinguni (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a,
Afrika ni yako, Afrika ni yako Bikira Maria,
a, a, a,
Tunakupenda sana (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a
Wee, mama wetu mwema (ponavlja se) Bikira
Maria, a, a, a
Utusaidie, utusaidie Bikira Maria, a, a, a
Takasa nyoyo zetu (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a
Pandisha roho zetu (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a
Fukuza shetani, fukuza shetani Bikira Maria,
a, a, a
Tukingie hatari (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a
Ulinde wana wako (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a
Mama wa mitume, mama wa mitume Bikira

Maria, a, a, a
Tuvute watu wengi (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a
Wawe watoto wako (ponavlja se) Bikira Maria,
a, a, a

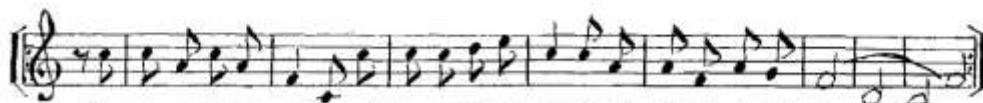
Hrvatski prijevod

- 1) Zdravo, zdravo, Djevice Marijo,
Majko Gospodina našega, Djevice Marijo,
Kraljice neba, Djevice Marijo!
- 2) Afrika je tvoja, Djevice Marijo!
silno te ljubimo, Djevice Marijo!
Tebe, o majko naša dobra, Djevice Marijo!
- 3) Pomozi nam, Djevice Marijo!
Čisti srca naša, Djevice Marijo!
Uzviši duše naše, Djevice Marijo!
- 4) Protjeraj davla, Djevice Marijo!
Brani nas u pogibli, Djevice Marijo!
Čuvalj dijelu svoju, Djevice Marijo!
- 5) Majko apostola, Djevice Marijo!
Privuci nas mnoge, Djevice Marijo!
Da budemo tvoja djeca, Djevica Marijo!

Note prema kojima se pjeva ta pjesma:

Tu-na-ku-sa-limu, tu-na-ku-sa-limu, Bi-ki-ra Ma-ri-a.....

Ma-ma wa Bwana wetu, Mama wa Bwana wetu Bi-ki-ra Ma-ri-a.....
Mal-kia wa mbinguni, Malkia wa mbingui, Bi-ki-ra Ma-ri-a.....

neve knjige

Mons. Ivan Vlašić »IZ MOJE TORBE«. Nova knjiga doživljaja i crtica iz života kao nastavak »Iz Bože riznice« (15 ND), »Ulje za svjetiljku« (20 ND) »Crtice i usporedbe« (25 ND). Nabavlja se kod Uprave »Veritas« Pavla Miškine 31, 41.000 Zagreb. Cijena 35 ND.

Celestin Tomic »Marijina poruka«. Odlična i veoma suvremena knjiga o Gospo našeg poznatog bibličara. Cijena 30 ND. Naručuje se: PROVINCIJALAT FRANJEVACA KONVENTUALACA, P. Miškine 31, Zagreb.

Kršćanska sadašnjost izdala je u nizu katehetičkih priručnika knjigu »FOTOGRAF«. Cijena 40 ND. Naručuje se KS, Marulićev trg 14, 41.000 Zagreb.

Jean Guiton »Pavao VI i Sveta godina«, put k obnovi i pomirenju. Preveo R. Grgec, a izdalo Društvo sv. Ćirila i Metoda, Tomislavov trg 21, 41.000 Zagreb.

O. Ivan Abrus »Obrednik-priručnik Franjevačke zajednice«. Iako je knjiga u prvom redu namijenjena franjevačkoj zajednici, dobro će doći svima koji vole franjevački stil duhovnosti. Cijena 15 ND. Naručuje se na I. Abrus, Kazališni trg 3, 58.000 Split.

Knjiga dra Augustina Blazovića SVECI U CRIKVENOM LJETU može se nabaviti kod autora: A. Blazovich, Habsburgergasse 7, Wien I, (Austria). — Nekoliko kompleta ima i Cirilo-Metodska knjižara, Kaptol 29. Cijena: I. dio 50 d — II. dio 60 d i III. dio 80 d.

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE U OPATIJI

12. — 16. svibnja vodi o. Vinko Mioč
19. — 23. svibnja vodi o. Ivan Kozelj
9. — 13. lipnja vodi o. Filip Johler
23. — 27. lipnja vodi o. Rudolf Brajčić
ISUSOVCI — Rakovčeva 12 —
51410 OPATIJA

DUHOVNE VJEŽBE ZA UČENIKE VI., VII. i VIII. r. održat će se u isusovačkom sjemeništu — Zagreb, Fratrovac 38 — od 26. lipnja navečer do 30. lipnja ujutro.

Jean Ladame
SRCE ISUSOVO
U SUVREMENOM SVIJETU

To nije neka romantična balada nego ozbiljno djelo izrađeno po najnovijim koncilskim dokumentima. Nema bolje knjige za svećenike, redovnike, redovnice, pa i za naš kršćanski puk koji želi čuti nepristranu istinu o Kristovom Srcu i proslaviti dolično veliki jubilej Srca Isusova. Cijena 40 ND. Naručuje se kod R. Breber, Palmosticeva 33, 41.000 Zagreb.

OBNOVLJENI ŽIVOT je vrlo suvremena i ozbiljna revija za intelektualce kršćane. Izdaje: Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, Zagreb, Jordanovac 110. Izlazi šest puta godišnje. Cijena pojedinom broju 20 din.

OBNOVLJENI

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

Gospod od pomoći i sv. Antunu na uslišanoj molbi. — Obitelj Petne Sklironić, Rakitovica
Gospod od brze pomoći i dr. Ivanu Merzu za uslišanu molbu. — Katarina Turner i Ivanka Radonjić, Zagreb
presv. Trojstvu, sv. Antu, o. Leopoldu i dušama u čistilištu za primljene milosti.
— Rozalija Piskulić
Gospod od brze pomoći, sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću za primljene milosti. — H. T., Kotoriba
na primljenim milostima. — S. M., Zagreb
Majci Božjoj Trsatskoj na sretno položenim ispitima moje kćeri. — Z. B., Var. Toplice
i o. Leopoldu na mnogim milostima. — Marija Bašić, Gornja Vrba
Gospod od brze pomoći i sv. Ani
na uslišanim molbama za svoju djecu. — Lucija Jukić, Zavidovići
i o. Leopodu za ublažene boli poslije operacije. — Josip Zidarić, Vukšinec
i Gospod Lurdskoj na mnogim primljenim milostima. — Ana Ružička, Golobrdci
i svima svetima za zdravlje moga sina. — K. K., Krašić
Majci Božjoj Svetogorskoj, Petru Barbariću i m. Klaudiji na velikim milostima, osobito na neobičnom ozdravljenju jednog člana obitelji. — Danica Malnar s obitelju, Hrib
i Majci Božjoj Bistričkoj na primljenim milostima. — Katica Barišić, Vel. Gorica
na dosadašnjoj podijeljenoj mi milosti. — Smiljana Kontelj, Varaždin
sv. Josipu i sv. Franji Ksaveru na ozdravljenju. — I. M., Slav. Orahovica
za pomoć kod teškoga porodaja. — Kata Torjanac, Gat
i o. Leopoldu za primljene milosti. — P. K., Vinogradci
i svima svetima što su me očuvali u teškoj bolesti i za sve milosti do sada. — E. Tolmačević, Forkuševci
i sv. Josipu za sve primljene milosti do sada. — Jozo Franjković, Vrnik
i m. Klaudiji za dobivenu mirovinu kao i za mnoga duhovna dobra udijeljena mojoj djeci. — N. N. iz okolice Varaždina
sv. Josipu i sv. Antunu za sretno položene ispite, namještenje i za sretan porod rodakinje. — Josipa Vrbanek, Karlovac
sv. Josipu, sv. Antunu i svima svetima na primljenim milostima. — A. S., Donji

Vidovec
... i svima svetima za ozdravljenje kćerke.
— B. Pavlić, Vel. Gorica
... dušama u čistilištu, Kardinalu, Petru Barbariću i dr. Merzu za primljene milosti i uslišane molitve u g. 1974. — M. R., Zagreb
... Gospod od zdravlja i sv. Tereziji na ozdravljenju nečakinje Marije. — Ana Baća, Broce-Ston
... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i ostalim zaštitnicima na mnogim milostima. — F. M., Suhopolje kod Virovitice
... sv. Judi Tadeju i sv. Antunu koji su mi pomogli u teškoj bolesti. — Kata Kutičić, Đurđevac
... presv. Trojstvu, Petru Barbariću, o. Leopoldu i ostalim zaštitnicima na primljenoj milosti. — Trojko Kotoriba
... na velikoj milosti. Anka Salić, Bebrina
... i sv. Josipu za zdravlje. — Stefanija Hrastić
... sv. Josipu i ostalim nebeskim zaštitnicima za sve primljene milosti. — Bora Livojević, Karlovac
... sv. Antunu, sv. Tereziji i ostalim zaštitnicima za uspjeh moje kćerke u školi. — Katica, Split
... sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Antunu za zdravlje i za druge primljene milosti. — Vlatka Janeš, Gerovo
... Gospod od zdravlja, sv. Roku, sv. Antunu i o. Leopoldu za zdravlje i za mnoge druge milosti. — Manda Popović žena Jakoba, Podgradlina
... i Gospod od brze pomoći uz preporuku. — Mnogo zabrinuta A. B.
... i svetim zaštitnicima za primljene milosti uz preporuku za djecu. — J. R., Čačinci
... na primljenim milostima i za zdravlje. — Anka Marošević
... i sv. Leonardi za sretan porod i zdravlje djeteta. — Sretna obitelj, Goričan
... i svetim zaštitnicima uz preporuku za zdravlje. — K. P., Opuzen
... Gospod od brze pomoći i sv. Antunu na primljenim milostima. — Ruža Ovnčević, Sl. Šamac
... na primljenim milostima, a osobito što se pronašla osoba za koju nisam znala da li je živa ili mrtva. — Z. M., Prekrizje
... na udijeljenim milostima. — M. B. Slivno Ravno
... za primljene milosti. — Ivo Komarić, Stipanovci

**PREPORUCUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZASTITI!**

»Ladica se već nalazila na morskoj pučini, bili su je valovi, jer je udario protivan vjetar ... Isus dođe k njima hodeći po moru ... Odmah reče: Odvažni budite! Ja sam. Ne bojte se!« (Mt 14, 24-27). »Tada uđe k njima u lađicu, i vjetar prestane« (Mk 6,51).

Isus Krist - sigurnost svijeta

Osjećaj nesigurnosti trajan je čovjekov pratičac kroz povijest u ekonomskim, političkim, društvenim, vjerskim i drugim zbivanjima. To se čini i prirodnim. Svaki razvoj na tim područjima, bio on negativan ili pozitivan, znači nadavljanje i prerastanje prijašnjeg stanja, znači prekidanje s ustaljenim i uobičajenim. No svaki put u novo i nepoznato predstavlja stanovitu opasnost. Odatle osjećaj nesigurnosti. Uz to, čovjek je po prirodi »konzervativan«, želi se učvrstiti i ustaliti na osvojenom tlu, opire se promjenama, gubi pokretljivost i onda kad su promjene korisne i potrebne, jer one traže trajnu spremnost za rad i zalaganje, što nije lako. Novost, koja se ne uklapa u našu svijest, lako smatramo napadom na sigurnost koju smo godinama gradili.

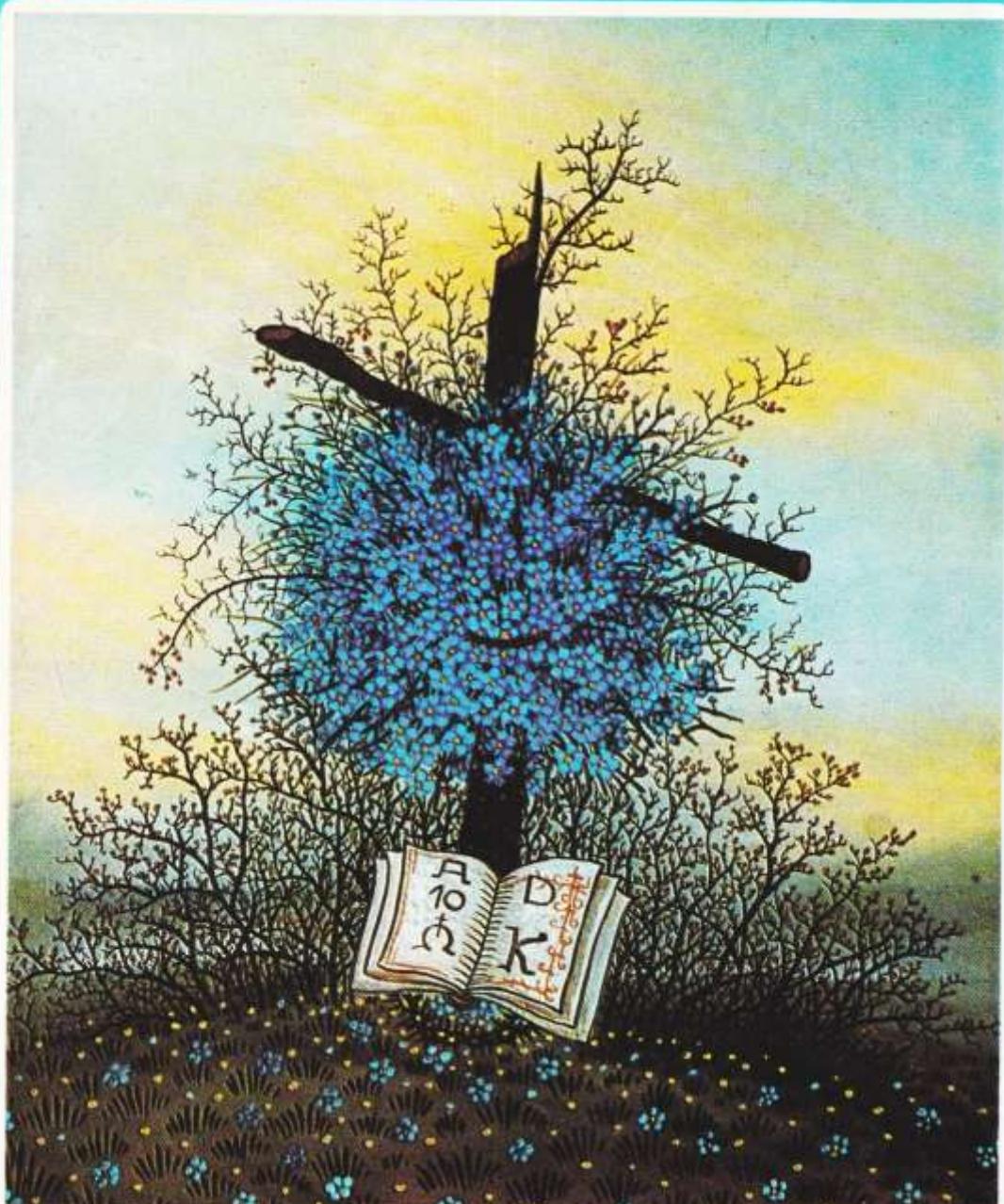
Dogadjaj iz Eванđelja, koji naša Biblija naslovjava s »Isus ide po vodi«, opisan je na »teofaničan« način, tj. sličan je onim biblijskim događajima u kojima se »Bog javlja«. Sadržaj događaja: apostoli se noću nalaze na moru, vjetar i valovi ih uznemiruju, dolazi Isus, apostoli se plaše misleći da vide sablast, no Isus progovara; Petar na Gospodinovu riječ polazi po vodi prema Njemu, ali se plaši i počne tonuti: Gospodin ga prihvata, ulaze u lađicu i vjetar prestaje. Crkveni oci vide u tom događaju ekleziološko značenje, tj. smatraju da je time nešto rečeno o Kristovoj Crkvi. Oni su crkvenu znakovitost tog događaja podrobno razradili. (Usp. H. RAHNER, *Symbol der Kirche*, str. 272-360.) Jedan od njih, Hipolit Rimski, iz početka 3. st., govori da more predstavlja svijet, lađa Crkvu, kormilar Isusa Krista, jarbol je Isusov križ, dva vesla su dva zavjeta, jedro simbolizira Duha Svetoga, sidro označuje zakon Kristov, protivni vjetar znači napasti, brodolom grijeh, a luka grad velikog Kralja, tj. Boga. Takvo tumačenje, radi pojedinosti u usporedbi, bez sumnje, neće se odvrije svijedeti suvremenim tumačima Svetog pisma, no i oni će se složiti s osnovnom intuicijom otaca: Isus Krist nije bio oslonac samo apostolima, posebno Petru kad je ovaj počeo

tonuti, nego je on to i za čitavu Crkvu. Ona se uza nj nalazi na sigurnom.

Stari je zavjet imao jedan zr̄ nas neobičan pojam, kojim je označavao Boga kao onog na kojeg se čovjek može osloniti: Bog je »pećina«, »stijena«. Ta se misao nalazi u nekim poganskim religijama. Novi je zavjet preuzeo tu ideju i primijenio je na Isusa Krista: »Sugrađani ste svetih i ukućani Božji, nazidani na pravom temelju — na apostolima i prorocima, a zaglavni je kamen sam Isus Krist« (Ef 2,22). Isus Krist je, dakle, pećina na koju se oslanja novi Izrael, Crkva.

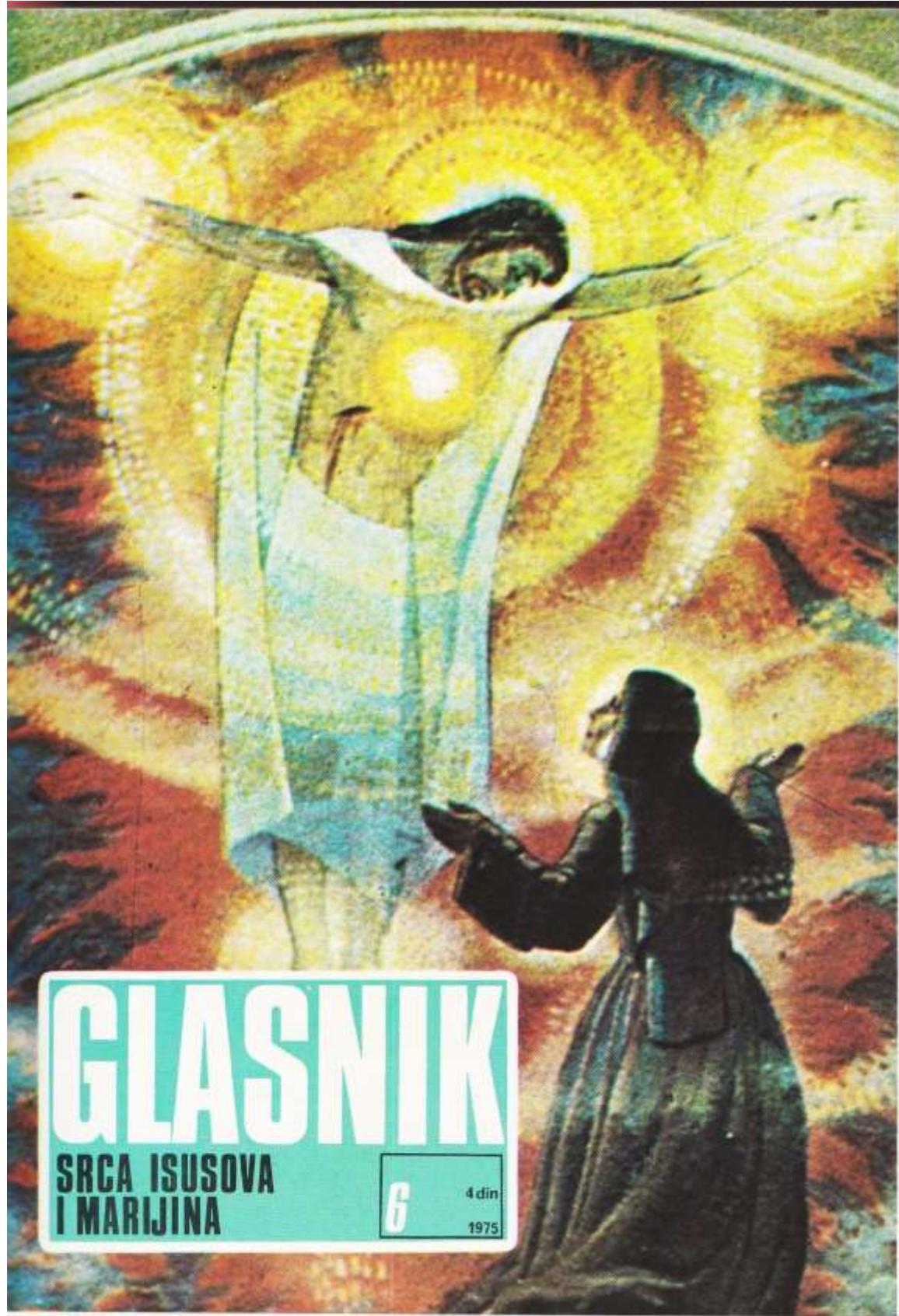
Crkva se nalazi na putovanju, ona je hodočasnica, njezin je brod još daleko od luke. Na tom putovanju ona doživljava novost vlastitog rasta i razvoja, što i nju samu iznenađuje i izaziva neku nesigurnost. Tu nesigurnost izazivaju i nemiri društva u kojem živi. U svemu tome trajno je bila u napasti da se dviše oslanja na svoje vlastite snage: političke, diplomatske, organizacijske, u napasti da se odviše oslanja na vanjsku tehniku evangeliziranja, na svoju umješnost u pronađenju rješenja mnogobrojnih teškoća. Naivno je biti simplicist i reći da Crkva može i mora sve te svoje snage i zalaganja napustiti, no realistički je uočiti da je ona najneuvjerljivije djelovala kad je u svom arsenalu imala političko, ekonomsko i slično osiguranje. Najuvjerljivija je pak i najprodorija bila kad nije imala drugog oslonca osim Krista — na počecima Crkve. Bez sumnje postoji unutrašnja dijalektika, napetost između tih dviju stvarnosti: između oslanjanja na Krista i oslanjanja na vlastite snage. Možda je bolje govoriti o međusobnom popunjavanju: jedno valja činiti, a drugo ne propustiti. Vjerojatno smo i u svom osobnom kršćanskom životu iskusili to da smo i usred mnogo nevolja i teškoća znali posjedovati duboku sigurnost i mir, jer smo se oslonili na »pećinu«, na Isusa Krista. Naprotiv, događalo se i to da smo uzalud priskrbljivali sebi zaštitu i osiguranje daleko od »stijene« koja jedina pruža čvrst oslonac.

Ivan Lacković-Croata: POTOČNICE. 1971.

MI · TE BI · SVE · IZRUCAMO
SMU · ZHEN · CVJEĆE ...

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

G

4 din

1975

Kapela ukazanja u Paray-le-Monialu:
OBJAVA PRESVETOG SRCA
SV. MARGARETI ALACOQUE

Prije tri stotine godina Isus je predložio na čašćenje svoje Srce kao simbol Njegove beskrajne ljubavi prema ljudskome rodu, čiji je sam postao član rođenjem u Betlehemu. Želio je samo da nam pomogne izaći iz labirinta ovoga života, u koji smo se zapleli kao pile u kućine, da sretno postignemo cilj svoga života, počinak u Božjem krilu. Predložio je da cijenom Njegova probodenog srca popravimo svoju negativnu bilancu u bilateralnim odnosima Bog — čovjek.

Znate li koga je odabrao da taj prijedlog prenese svijetu? Odabrao je neuku i neuglednu redovnicu samostana u Paray-le-Monialu (Francuska). Izgledalo je da će sve biti upropošteno, ali je plamen božanske ljubavi našao sebi izlaz iz stroge klauzure samostana i zahvatio bezbrojna ljudska srca, koja su u njemu otapala ledjenjake kojima ih je zamrznuo svijet.

Kako malo poznajemo božansku mudrost! Mi se uvijek pouzdavamo u mudre i ugledne u ovome svijetu. Njima smo povjerili upravljanje sudbinom našeg planeta. A ti mudraci i silnici ovog svijeta toliko su nas puta gurnuli u strahovita ratna krvoproljica. On je pak sebi izabrao za navjestitelje Radosne vijesti svijetu nepismene i neugledne ribare s Galilejskog jezera, neuglednu redovnicu Margaretu Alacoque, krhku Tereziju iz Lisieuxa ...

I danas, nakon tri stotine godina, Njegova ponuda nije izgubila ništa od svoje vrijednosti. Samo smo mi postali umišljeniji i sebičniji. On želi da ponovo prihvatišmo Njegovu ljubav u simbolu Srca (mi ljudi ne možemo bez simbola!) i da mu uzvratimo istim darom. Od srca k Srcu!

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarsina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. LIPANJ BROJ 6

SADRŽAJ

MILOSRDNI LIJEĆNIK — — —	188
POTREBNI SU SIMBOLI — DIGNUTI SE IZNAD ZNAKA, J. Ladame —	188
SRCE ISUSOVO PRVIH KRŠĆANA U SLUŽBI SRCA ISUSOVA — —	189
BISKUPSKA POSLANICA O POBOŽNOSTI PRESV. SRCU ISUSOVU —	189
SELJACI SRCU ISUSOVU, A. Kokić	190
HRVATSKA ČUD I SRCE ISUSOVO, J. Vrbanek — — — —	193
TRAJNI PLODOVI JUBILEJA SRCA ISUSOVA, P. Bulat — — — —	194
SRCE ISUSOVO I APOSTOLAT MOLITVE — — — —	196
TO SRCE DA NIJE VIŠE U MODI?, P. Bulat — — — —	198
SRCE ZNAČI SREDINU I JEZGRU, K. R. — — — —	201
IMATE LI SLIKU SRCA ISUSOVA? PROSLAVA VELIKOGA JUBILEJA KRISTOVE LJUBAVI — — —	201
OBITELJ PO SRCU ISUSOVU, Ć. Brajša — — — —	202
MLADI NA OSVITU OVOGA STOLEĆA — — — —	204
SVEĆANO SMO ZAVRŠILI VELIKU DEVETNICU, A. Gabrić — —	208
MOJ BOG JE LOMAN, J. Arias — —	209
DAN NAŠE POMIRBE, »Glasnik« 1925. — — — —	210
POSVETNA MOLITVA — — —	211
LANGOV UČENIK — UČITELJ MERZA — — — —	212
NJEGOVO OBECANJE, »Glasnik« 1929. — — — —	214
ZLATNA KNJIGA — — — —	215
ODGOJ U ISPRAVNOJ NAUCI, J. Antolović — — — —	215
NOVE KNJIGE — — — —	216
ZAHVALNICE — — — —	217
SRCE ISUSOVO — POMIRIŠTE GRIJEHA NAŠIH, J. Miletta — — —	218

riječ uređništva

Bog je najveći odgojitelj. Znao je odbriati puninu vremena, to znači pravu trenutak kada će čovječanstvu objaviti svoje Srce.

Koji je čas današnjice? Ne samo u znanosti, nego i u odgoju, pače i u filozofiji, teologiji, građevinarstvu, kiparstvu, slikarstvu, pjesmi, romanu, glazbi — postoji jedna tendencija, nastojanje, polagani razvoj, veliko hodočašće: iz makrokozmosa t.j. svijeta najvećih razmjera u mikrokozmos, maleni svijet, iz izvanske stvarnosti u intimnost ljudskog srca; iz dječje zanesenosti u krug osobnosti; iz besvijesti u svijest, izvana unutra. U vruće, toplo, mukotrpno i dragu ljudsko srce.

Nije li to pravi čas za potpunu objavu divnih bogatstava što se kriju u dubinama Krista Bogočovjeka? Zato i imamo Paray-le-Monial.

Naši biskupi nisu mogli ostati slijepi pred znakovima vremena. Zato su prigodom velikih jubileja izdali zajedničku Okružnicu u kojoj svim svojim auktoritetom, kao i snagom snažnih argumenata, upozoruju da je našem narodu potrebna ljubav Kristova Srca.

Očita je činjenica da su naši očevi prihvatali ideju Kristova Srca oduševljeno. Ona kao da odgovara našoj hrvatskoj čudi o čemu svjedoči članak O. Vrbaneka, koji je poznavao i nas i dubine Kristova bića, kao i prikaz o našoj mladeži na prelomu dvaju stoljeća.

U ovom broju Glasnika nismo previše teoretičirali — tko želi malo dublje ući u dubinu, širinu i visinu ljubavi Kristova Srca njemu preporučujemo najnoviju i modernu knjigu SRCE ISUSOVO U SVREMENOM SVIJETU od J. Lademea koja je prošle godine izdana u Parizu a već je sada prevedena na naš jezik! — nego smo ovdje donijeli dosta svjedočanstava iz naše povijesti. Pokupili smo ih uglavnom iz prijašnjih Glasnika i Kalendara Srca Isusova.

Po primjeru Hrvatskog Narodnog svetišta Srca Isusova u Zagrebu poslušajmo glas naših biskupa i proslavimo dan Kristove ljubavi u svojim župama i obiteljima na najboljniji način.

MILOSRDNI LIJEČNIK

Takvi su opkoljavali Isusa na Njegovim putevima kroz Galileju, Samariju i Judeju. Slijevali su se prema njemu slabici bolesni i pokazivali bez straha svoje rane i ožiljke.

Drugi su pak stajali iz daleka gledajući ga i slušajući, ali Njegovom pogledu nisu izmicali dublje i opasnije rane koje su pekli njihove duše.

Prve je Isus ozdravljao tražeći od njih vjeru; ali je i drugima pomogao da skinu sa sebe strašnu i tešku gubu grijeha.

Ovakvi bolesnici su od drugih ljudi bježali i sakrivali se. Prema Isusu su trčali i žurili se. Zašto? Zato jer je imao milosrdno Srce.

Potrebni su simboli

Covjek nije čisti duh, već tijelo i duša združeni u jedno. Naš razum uranja u ono što je osjetno, dok se isto tako izdiže iznad osjetnoga.

Po predodžbama, onom što se može osjetiti i dođirnuti, dolazimo do nevidljivih realnosti, naročito do onoga što sv. Pavao naziva »stvarima ozgor«. Bilo bi nepametno zaboravljati činjenicu. »Tko hoće da буде andeo, postaje životinja», veli Pascal.

Sakramenti su svjedoci divne Kristove pedagogije i savršenog Božjeg prilagođavanja našoj ljudskoj na-

ravi. Voda nas pere, ulje jača udove, kruh hrani tijelo. Sve su to naravni znakovi kojima nas Bog poučava što želi proizvesti u duši koja mu daje svoju vjeru.

Jer je Krist htio da se podvrgne našem načinu mišljenja i osjećanja, našoj simbolici, htio je da njegovo Srce bude za nas njegovim simbolom. I postoji li, uistinu, bolja slika koju bi nam mogao dati s obzirom na svoju osobu? Srce je znak koji najbolje predstavlja čovjeka.

J. Ladame »Srce Isusovo u suvremenom svijetu

DIGNUTI SE IZNAD ZNAKA

U Paray-le-Monialu zatražio je Isus od sv. Margarete Marije da mu se iskazuje štovanje »uz pomoć znaka njegova tjelesnog srca«. Isus hoće da se čitava njegova osoba promatra i štuje. Srce je samo simbol koji nam osjetnim načinom ima predstaviti njegovu cijelu osobu.

Nema sumnje da se tjelesnom Srcu Isusovu, tom fiziološkom mišiću, Srcu koje je sv. Ivan čuo kucati u grudima Isusovim za zadnje večere i vidio kako ga na križu probada vojnikovo koplje, treba kljanjati kao čitavoj osobi Kristovoj, budući da ono pripada osobi Čovjeka Boga. Nego, zar ćemo tijelo utjelovljene Riječi nakazno secirati? Odijeliti od ostalog tijela njegove ruke, njegove oči, njegovo srce, da možemo bolje promatrati ljudske i božanske čine Spasiteljeve, za kojih se služio ovim ili onim svojim udovima i ovim ili onim svojim organima? Time bismo počinili ne samo nešto smiješno nego i svetogrdno.

Srce je samo znak koji nas na najdjelotvorniji i najdublji način vodi k Isusu. Služit ćemo se simbolom da bolje postignemo ono što nam on označuje. Simbol mora ostati simbol ne zauzimajući mjesto onoga što označuje. Samo se u tom smislu smije prihvati, samo u tom smislu izvodi točno svoju ulogu.

J. Ladame: »Srce Isusovo u suvremenom svijetu«.

Ova slika Dobrog pastira zapravo je najstariji izraz onoga što mi danas štuje mo pod znakom Srca Isusova.

Sliku su pronašli na grob lju sv. Kalista u Rimu. Stavljaju je u treće stoljeće, ali umjetnika koji ju je načinio nije nitko zabilježio.

Kršćani prvih vremena bili su osuđeni na tajnovitu skrivenost da ih ne otkriju Rimljani i ne bace pred divlje zvijeri. Ti isti kršćani morali su se ujedno i obvijati simbolima zbog Zidova kojima je bilo zabranjeno štovanje slika i kipova.

Zbog toga imamo u katakombama mnogo znakova ribe, jaganjca, grada. Strancima i nekršćanima je to izgledalo kao nešto ukrasno i nevažno, ali su kršćani po ovim znakovima prepoznavali njihov sadržaj i dublje značenje koje im je vjera označavala.

Slika Dobrog pastira bila je starim kršćanima simbol beskrajne ljubavi Kristove prema ljudima.

SRCE ISUSOV PRVIH KRŠĆANA

U službi Srca Isuseova

Značajno je da je Pio IX. g. 1875. organizaciju prve sveopće posvete Crkve Božanskom Srcu povjerio upravo Apostolatu molitve, koji je već na Prvom Vatikanskom saboru bio za nju pridobio više od 500 biskupa.

Apostolat molitve je dosljedno i kasnije u sudbonosnim časovima spremao svećane posvete krajeva i naroda, gradova i obitelji. S posvetom vršile se i javne zadovoljštine i otprošnje da se duhom pokrene razvije i duh ljubavi.

Te su posvete bile i u Hrvatskoj g. 1900., pa obnova 1910., pa opet ratne 1915. i 1918., te napokon jubilarne 1923., 1925. i

1933. godina. Sve sami izljevi žive vjere, pouzdanja i ljubavi pritisnutog naroda koji traži i nalazi svoj spas u Božanskom Srcu.

Organizacijama Apostolata: Apostolatom muževa, Vojskom Srca Isusova, revniteljicama i djevojačkim društvima Srca Isusova obnovila se bila mnoga naša srca i župe na plemenit naravan i milosni život. Najviše time što ih društvo privodilo vrelu života — Euharistiji. Korijen pak i nutarnji vez svega toga jest ono prekrasno svagdanje prikazanje članova: »Božansko Srce Isusovo, prikazujem Ti po bezgrješnom Srcu Marijinu sve molitve, djela i trpljenja ovoga dana...«

BISKUPSKA POSLANICA

o pobožnosti Presvetom Sru Isusovu

Dragi vjernici, draga braća svećenici!

Ovoj jubilarnoj godini sv. Otac Pavao VI namijenio je posebnu svrhu općeg pomirenja s Bogom i s ljudima. Provđenost je htjela da s njom zajedno dodu i 300. obljetnica Isusovih objava svetoj Mariji Margareti u Paray-le-Monialu, te 75. obljetnica posvećenja hrvatske katoličke mlađeži Isusovu presv. Srcu. Zato u naša svetogodišnja nastojanja želimo ugraditi i posebni poziv na obnovu i posuvremenjavanje pobožnosti presv. Sru Isusovu. Ta je pobožnost do sada donijela izvanredne plodove posvećenja duša kroz euharistijski život ljubavlji i predanja Isusu Kristu. Šta je u općem previranju u svijetu i Crkvi Jenjala posljednjih godina. Treba priznati da je imala i svojih pretjeranosti, kao i sve što je ljudima na dohvatu. Zato je želimo posuvremeniti u duhu pokoncijske Crkve, te pokazati njezinu biblijsku utemeljenost i opravdanost.

Zivimo u vrijeme velikih nastojanja za oslobođenje čovjeka, za njegovo oplemenjenje i afirmaciju njegovih ljudskih prava, ali to je vrijeme ujedno prepuno nemira, nasilja, ratova i moralne raspuštenosti. Obitelj je teško ugrožena, odgoj djece veoma otežan. Nijekanje Boga postalо је moda, vjera teško odolijeva raznim utjecajima i pritiscima, posebno onima koji dolaze preko sredstava društvenog priopćavanja koja često i u svetište obitelji donose poganski moral i prizore najgoreg nasilja. Pred našim očima stvara se sasvim novi čovjek, često puta tup i automatiziran, nesposoban da razabire dobro i зло, željan uživanja pod svaku cijenu. U buci i nemiru života, u grču borbe za materijalni standard, duhovno životari u svojim prizemnim mislima, premašu se bavi temeljnim istinama o svijetu i životu.

Covjekovo je srce izvor zla i svetosti, ono ponajviše stvara zločince i svece. Srce zna

biti slijepo; ponekad gleda samo najbliži momenat, ne želi vidjeti pogibelj, posljedice, svršetak. Ono zna zavidjeti sreći grešnika, osjećati se nevoljko u službi Božjoj. Ono se ponekad zamara na putu kreposti i zna brzo i lako prijeći na put grijeha, makar razum prosvjedovao. Srce ima svoje zakone. Ono se zanosi za idolima koji mu demagoški ugadaju i ništa od njega ne traže, rado slijedi nagnje imitirajući idole koji mu laskaju.

To ljudsko srce trebalo bi naći uzor u Bogu, jer čovjek je slika Božja. Još bliže i konkretnije, ono ima uzor u Srcu Bogočovjeka Isusa Krista. Sv. Pismo često govori — naravno, na ljudski način — o Božjem srcu, misleći na Božje osjećanje, na Božju ljubav. U Starom Zavjetu čitamo: »Gospodin se razalosti u svom srcu» (Post 5, 6); »Moje oči i moje srce bit će uvijek u ovom hramu što si ga sagradio» (I Kr 9,3); »Misli moga srca ostaju od vijeka do vijeka» (Ps 32, 11); »Dat ću vam pastira po svom srcu» (Jer 3, 15); »Nije li Gospodina u srce dirnuo tamjan što ste ga palili» (Jer 44, 15); »Srce mi dršće za Efraima od njezne samilosti» (Jer 31, 30), itd. Tako to »Božje srce« označuje Božju ljubav i milosrde. Jednako tako slikovito govori i o ljudskom srcu: »Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj» (Jer 31, 33).

Iako ove teksto sv. Pisma ne možemo izravno upotrijebiti kao temelj štovanja Srca Isusova, ipak su oni neki putokaz. Nu Bog se doista utjelovio, uzeo ljudsko srce i sve ono što pod tim razumijemo i što ono obuhvaća — osim grijeha. Isus Bogočovjek je Riječ i Ljubav, Vijest i Milost, Učitelj i Spasitelj. On ima misaoni i voljnoosjećajni život, razum i srce. Zato pojam »Srce Isusovo« označuje ljubav, samilost, pomirenje, praštanje, dobrotu. Na to pomišljamo kada o nekome kažemo »čovjek dobra srca«. Tako nam srce Isusovo može u svemu biti uzor. Sam Isus

na to nas poziva: »Uzmite jaram moj na se i učite se od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj dušama svojim« (Mt 11, 30). Isus još govori: »Blago onima koji su čista srca« (Mt 5, 8) i Boga treba ljubiti »svim srcem svojim«, a riječ Božja pada u čisto i dobro srce i donosi plod. Na to srce misli sv. Pavao kada svojim Filippijanima piše: »Zudim za svima vama srcem Isusa Krista« (Fil 1,8). O Isusu ljudskom srcu govori i II Vatikanski koncil u LG 22: »Ljubio je ljudskim srcem.«

Eto za sve Kristovo ljudsko osjećanje, ljubav, dobrota, blagost, simbol je ljudsko Isusovo srce, onako kako mi ljudi povezujuemo naš voljnoosjećajni život s ljudskim srcem. Isusovo ljudsko srce bilo je na križu probodeno vojnikovim kopljem. Sv. Ivan, očevlje, u svom evanđelju svjedoči: »Jedan od vojnika kopljem probode grudi« (Iv 19, 34). Vojnik je htio Isusu probosti srce da bi provjerio smrt. Već je u Starom Zavjetu prorečeno to probadanje: »Gledat će onoga koga su proboli« (Za 12, 10), i: »Proboden je zbog naših grijeha« (Iz 53, 5). Sv. Ivan dodaje u svom evanđelju: »I odmah poteče krv i voda« (Iv 19, 34). Ta toliko značajna rana ostala je i na Isusovu slavnom tijelu, te poslije uskrnuća, ukazavši se svojim apostolima »pozakazati im ruke i rebra« (Iv 20, 21). Zato je pozvao Tomu da stavi svoju ruku u ranu na njegovim grudima (Iv 20, 27). Pisac knjige Otkrivenja piše: »I vidjet će ga svako oko, i oni, koji su ga proboli (Otk 1, 7).

Sveti oci, mistici, sveci, rado su razmišljali o toj rani probodenog Isusova srca i u njoj su gledali izvor iz kojega je provrela Crkva, sveti sakramenti Novoga Zavjeta. Gledali su u toj rani izražaj najveće ljubavi Kristove prema nama grešnim ljudima, jer »nema veće ljubavi od one da netko dade vlastiti život za prijatelje« (Iv 15, 13).

Isus je utjelovljena Riječ i otkrivena

ljubav. Današnji čovjek više priklanja srce ljubavi nego li pamet riječi. Otkako se u filozofiji i vjeru uvukla često bezrazložna sumnja u moć spoznaje, sumnja da li uopće spoznajemo objektivnu istinu, riječ, pa bilo čija, sve više je gubila snagu, da bi u naše vrijeme mnoga riječ bila do kraja profanirana, zlo-upotrebljena. Govora, programa, bujice riječi sit je današnji čovjek. On traži djela i ljubav. Jer se često varu u ljudima, predaje se vlastitim nagonima da donekle ostvari osobnu sreću. To je očito znak našeg vremena, to treba pročitati i shvatiti, to nas poziva da ljudsko srce lječimo davši mu savršeni uzor, Srce Bogočovjeka.

»Gle Srce koje je toliko ljubilo ljudе! — reče Isus sv. Margareti Alacoque. »Ljubio me i predao se za mene! — reče za Isusa sv. Pavao (Gal 2, 20). Najplemenitije Srce koje je ikada zakucalo u ljudskim grudima i najbogatije ljubavlju koja se dariva svim srcima. Njegova je ljubav bezgranična. Ljubio je sve ljudе, prijatelje i neprijatelje, i molio je na križu za svoje ubojice. Ljubio nas je do kraja, do zadnje kapi krvi koja poteče iz njegova probodenog Srca. Ljubi nas i sada, boravi među nama, suošjeća s nama. Eto to Srce, prepuno ljubavi, probodeno zbog naših grijeha, očekuje od nas u ovo vrijeme uzvratnu ljubav, obraćenje, pomirenje, susjećanje. To srce želi postati znak našeg vremena i probudit nas na ljubav prema Bogu i braći ljudima.

Bog je još u Starom Zavjetu uza svoj savez s Noom, Abrahamom, Mojsijem, Izraelim, davao vjernima i svoja obećanja. I ona obećanja što ih je dalo Srce Isusovo da će obratiti grešnike, donijeti obiteljima svetost, a vjernim dušama spas, uključena su u spasiteljsko djelo. A svaki prvi petak u mjesecu bit će govor bogočovječjeg srca, zov i škola da se priviknemo na euharistijski život.

Crkveno učiteljstvo u posljednja tri sto-

Ujeća shvatilo je Isusovu želu i preporučilo je svojim dokumentima. Papa Klement XIII uvede blagdan Srca Isusova, a Pio IX proštri ga na cijeli svijet. Leon XIII pred 75 godina slaveći Annum Sacrum, svetu godinu, posveti cijeli svijet presv. Srcu Isusovu. Papa Benedikt XV kanonizira bl. Mariju Margaretu. Pijo XI u enciklici *Miserentissimus Deus*, (Premilosrdni Bog), godine 1928. ustaje protiv protivnika pobožnosti presv. Srcu. Papa Pijo XII godine 1956. piše neobično bogatu encikliku u obranu ove pobožnosti, *Haurietis aquas*. (Crpsti čete vodu). On ovu pobožnost zove školom svetosti. Slijedi ga i Pavao VI sa svoja dva apostolska pisma. »Buduti da je Euharistija«, piše papa, »najdivniji dar Presvetog Srca Isusova, naša je topla želja da se Srce Isusovo što revnije štuje primajući ovaj uzvišeni Sakramenat. Jer, zaista, u euharistijskoj žrtvi žrtvuje se i prima naš Spasitelj... Osim toga, taj je divni sakramenat na neki način vrhunac i središte ostalih sakramenata. U njemu kušamo kao na izvoru duhovnu jakost i podsjeća nas na uspomenu ljubavi koja nadvisuje svaku ljubav. To je ljubav koju je Isus očitovao za vrijeme svoje muke. Zatim Papa ovako govorí o naravi te pobožnosti: »Ovaj oblik štovanja sastoji se bitno u dostoјnom kljanjanju Isusu Kristu, u davanju zadovoljštine, a temelji se prije svega na presvetoj euharistijskoj tajni.«

Dragi naši vjernici! Pobožnost presv. Srca Isusova duboko je biblijski utemeljena od crkvenog učiteljstva prihvaćena i preporučena, a psihologiji današnjeg čovjeka posebno odgovara. Presveto Isusovo Srce najbolji je uzor čovjekovom nemirnom srcu. Ono je obrana od idola koji truju čovjekov život. U ovoj Svetoj godini obnove i pomirenja obnovimo zajednički ovu veliku probožnost da bismo obnovili našu vjeru i euharistijski život. Uz razne duhovne obnove osobito prigodom misija, neka misionari i propovjednici žive preporučuju vjerenicima pobožnost prvih petaka, a župnici neka ih brižno podržavaju. To je škola euharistijskog života, jedanput započeta lako se nastavlja. Posebno to preporučujemo mladeži koja je danas više nego ikada podložna negativnim utjecajima i koja mora izdržati tešku borbu za čistoću svoje duše. Napokon neka naše obitelji obnove svoju posvetu presv. Srcu Isusovu. Moćna suvremena sredstva društvenog priopćavanja prijete da uklone molitvu iz obitelji i nije se tome lako oprijeti. Ali obitelj u kojoj je vidiljiva slika Srca Isusova i prečistog Srca Marijina sjetit će se svakoga dana kako je molitva najbolje sredstvo da se Bog očuva u središtu obitelji i da je Srce Isusovo najjači uzor i izvor svetog života.

VASI BISKUPI

GRUPA NASIH
NADBISKUPA I BISKUPA
NA DUHOVNIM
VJEŽBAMA U OPATIJI U
SVIBNIJU PROSLE
GODINE

Seljaci stcu Isusovu

Zapalili smo plamene svijeće pred tvojom starinskom slikom,
uprli poglede žedne u tvoje presvete rane,
otvorili dušu smo bolnu, patnjama mučeno srce,
stradanje malenih ljudi neka te, Isuse, gane!

Zaboravili smo svade i psovke, koje nas toliko bole,
sklopili pobožno ruke od rada žuljeva, znojne
molimo, Isuse, vruće, molimo ko djeca mala:
ognjište sačuvaj toplo, obitelji štiti nam brojne!

Blagoslov prospi na njive, gdje rastu klasovi zlatni,
ne daj nam opet ko lane, da zemlju poplaví voda,
teški su nadošli dani, nevolje muče nas mnoge
i zato prosimo smjerno obilnog daj nam roda!

Blagoslov prospi na djecu, tu brigu našu i radost,
zdrava da budu i dobra, ravnaj im srce vrelo
i daj da ljube tebe, ko što te ljubimo i mi;
sačuvaj od svake zloće maleno naše selo!

Odagnaj od naših kuća smutljivce, koji iz grada
dolaze s knjigama raznim, mlađeži dušu da kvare ...
Poštenje, ljubav i pravda nek vlada među svima,
brani nas ko što si uvijek i naše branio stare!

Zapalili smo plamene svijeće pred tvojom, Isuse, slikom,
uprli poglede žedne, sklopili ruke smo znojne,
molimo blagoslov prospi na njive, kućice, šume,
ognjište sačuvaj toplo, obitelji štiti nam brojne!

Aleksandar Kokić

Padnosno i zahvalno možemo ustanoviti da je štovanje presv. Srca Isusova postalo općom narodnom pobožnošću. Odličan je to znak visoke vjerske kulture, jer sadržaje doživljavanje Isusa u duši.

Zanimljivo je proučiti razloge toj činjenici, jer nam oni otkrivaju važne vrednote za daljnju duhovnu izgradnju naroda. Sama najme činjenica da su Hrvati toliko zavoljeli Srce Isusovo, očituje i njihovu čud.

Cud se pokazuje u ocjenjivanju životnih vrednota. Ona pretpostavlja temperamenat, koji je skup fizičkih svojstava, što se u čovjeku razvijaju pod osobitim utjecajem kojega organskog sustava: živčanoga, krvnoga, žlijeznoga ili probavnoga. I čud se razvija pod utjecajem baštinskih raspoloženja, odgoja, društva, a osobito pod utjecajem osobnog napora, kojim čovjek suraduje s milošću Božjom. Kao plod toga nastojanja izlazi čovječji značaj, koji je zapravo etički skladno i snažno razvijena čud.

Kad dakle vidimo da je našoj čudi omiljelo Božansko Srce, to valja smatrati najdragocjenijim blagom narodnoga značaja, valja je svestrano razvijati i na život pri-mijeniti.

VOLIMO ONOGA KOJI IMA SRCE

Pobožnost Srcu Isusovu pokazala je narodu gospodara koji ima Srce. »Zao mi je naroda«, rekao je jednom Isus, a to odjekuje vjekovima. Tu je sućut pokazao i pokazuje upravo kraljevski prema onoj da je »kraljevska vlast zapravo moć činiti dobro«.

Već Prokopije je rekao za nas: »Ovi narodi ne pokoravaju se jednom samom čovjeku, nego od starine žive u demokraciji; i zato u njih koristi i šteta svakog posla padaju na zajednicu... Nemaju trajnog sužanstva, zarobljene brzo oslobađaju, dapače uzimaju za prijatelje... U slobodu su zaljubljeni.«

Hrvati dakle hoće da budu slobodni podložnici, a to je iskonsko kršćanski. »Istina će vas oslobiti«. »Zvani ste na slobodu djece Božje, kojom vas je oslobođio Gospodin«. Isus hoće da se čovjek sam odredi za Njega i »tko hoće da za-

Hrvatska čud i Srce Isusovo

mnom ide neka se odreće sebe«.

To je naš narod shvatio, jer tražeći svoje čovječje dostojanstvo u svjetlu pobožnosti Srca Isusova još je više naučio cijeniti sebe, a ujedno i vjenu katoličku. Još dublje se uvjerio da mu se valja klanjati Bogu, koji traži klanjanje u duhu i istini; Bogu koji mu pokazuje Srce: »Gle ovo Srce koje je ljude toliko ljubilo...«

Hrvati — uz rijetke iznimke — uvijek su teško živjeli. Već u davnini uz stočarstvo bavili su se na proplancima usred šuma poljodjelstvom. Iskustvo im je svjedočilo da žrtva ne ovisi samo o njihovu trudu, već u prvom redu o Onom koji daje da raste.

Zdrav im je razum vodilo načelo uzročnosti i dostatnog razloga, pa se od prirode neposredno dizali k Stvoritelju. Oni

su u proljeće zazivali od Boga toplinu za blagoslov sjetve. Oni su zahvaljivali za dobru žetu posebnom svetkovinom, koje tragove još i danas slušamo u žetelačkim pjesmama.

Nama odgovara Krist koji ima otvoreno Srce da hrani tisuće, lijeći bijednike, tješi siromaše, jača umorne, »dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti«. Hrvati su prihvatali pobožnost Srcu Isusovu kao sredstvo koje im po molitvi pomaže živjeti. Tisuće zahvalnice svjedoče da je Presveto Srce održalo obećanje svoje: »Dat ću štovateljima svojim sve milosti potrebne staležu njihovu.«

HRVATI VOLE ĆISTE RAČUNE

Nije baš posebni znak naše samo čudi što se čovjek osjeća grješnikom. Svi smo djeca paloga Adama.

Ali znak je baš naše čudi, što Hrvat voli čiste račune sa svakim pa i s Gospodinom Bogom. Pogriješit će on, kako je već davnio zapisao Prokopije: »Lako se razdraže, ali i lako smire. Kad imaju, rasipni su, odani piću.«

Starim su grijesima pridošli u kršćanstvu i novi: bijeda i lijest daju prilike skvrnjenu nedjelju; ratovi i zli susjedi naučili su ih psovati i krivo se zaklinjati. Vatra tude strasti zahvatila je Hrvate u raznim pojavama sve do najnovijih strahota proti porodu, što je zapravo protivno hrvatskoj čudi. Teški teret grijeha tišto je našega čovjeka.

Hrvat taj teret čuti i želi ga odbaciti. Ali kako?

Pojavilo mu se milosrdno Srce, koje je probodeno, da bude žrtva za grijehu i time mir i pomirenje naše. Pojava Isusa koji veli: »Nisam došao da zovem pravednike nego grješnike...«, koji se dapače spušta među njih da jede s njima... Pojava takvog Srca diže, raspolaže srca na skrušenje, prigiba koljenja, da čovjeku od srca ide: »Ja nevoljni grješnik tužim se Bogu svemogućemu i vama, oče...«

SLKONIJI RELIGIJI SRCA

Ne kao da bismo se zadovoljavali samo pustim čustvenim ganućima, što i ne bi bila zapravo vjera. Pravo vjeruje tko umom priznaje istine Bogom objavljene i po njima živi.

Lakše se ipak i čvršće vjeruje kad vjera odmah i srce osvaja. Kršćanstvo je vjera i srca, dapače, Leon XIII. nazva Božansko Srce »potpunim izrazom kršćanstva«. Sam križ može da i preplaši. Križ sa Srcem je prihvatljiviji i lakši.

To odgovara veseloj čudi našoj koja je više vedra negoli bučna. Hrvat je na pr. i s malim zadovoljan; on će i zadnji zalog radosno s drugim podijeliti, kako to kršćanstvo traži. On će pjevati »Tebe Boga hvalimo« i za tračak slobode i uspjeha... On nije napršljiv da napada. On dosada nije oteo nikome ni komad zemlje. Drugi nas demoraliziraju, mi druge ne...«

Ne želimo drugome nazadak, da bi na tuđim ruševinama gradili svoju sreću. Mi nismo, doduše, želježne discipline, ali nismo niti otimači. Dapače, Hrvat je mekana srca. Naše srce je više smilovno, podatno, gostoljubivo, kako već Prokopije veli. Mi volimo neprisiljeno slušati. Može to netko smatrati i slabosću, ali za savršenost glasovira treba i molova. Za orkestar treba i violina; za vrt i ubavo cvijeće, a za sklad Božje vaspone treba i hrvatska mekoća; naš »mol« skladno odjekuje u himni, što je pjeva čovječanstvo svome Stvoritelju.

A, eto, u tom ga usavršuje upravo pobožnost Srcu Isusovu. Ona odgovara hrvatskoj čudi noseći joj i lijek kada u mekoći popusti.

Ideja naknade koja je bitna u pobožnosti Srcu Isusovu uključuje sućut, ali i zadovoljštinu. Dakle, ozbiljan i težak rad iz radosnog srca. Srce Isusovo se ne ukazuje samo kao blago i milo, nego više kao bolno i jumačko. A to privlači našega čovjeka. Privlači ga i podržaje u životnoj borbi uz »vjero Srca«.

NASA ZADACA

Nije, dakle, slučajno došlo do toga da se pobožnost Srcu Isusovu tako proširila u našem narodu, da je Glasnik Isusova Srca tako omilio našem čovjeku. Duboko je proizašlo iz naše duše i našega tkiva.

Ne kidajmo te vezel! Produbimo ovo naslijede. Prilike se tako razvijaju da će u budućnosti Kristova »vjera Srca« trebati našem narodu više nego do sada.

Prema J. Vrbaneku, 1940.

TRAJNI PLODOVI JUBILEJA SRCA ISUSOVA

Neki su htjeli sv. M. Margaretu Alacoque izbrisati iz povijesti štovanja Božjega Srca ili su joj pripisivali nevažno mjesto. Stoviše, bilo je i takvih koji su smatrali da je ona zapreka čašćenju Isusova Srca.

Takvo promatranje je krivo i suprotstavlja se želji Crkve, koja je uvijek svestoj Margareti pripisivala posebnu ulogu u širenju pobožnosti Srca Isusova. To se jasno vidi iz papinskih dokumenata. Koliko god pape jasno navješćuju da su izvori štovanja Srca Isusova udareni u Evandelju, ipak Paray-le-Monialu daju veliku zaslugu što je probudio veliko zanimanje za tu pobožnost.

Objave sv. Margareti krik su Kristova Srca kako je ljudi ljubilo do kraja. Ujedno je i tužba da prima od većine samo nezahvalnost, prezir, hladnoću i nebrigu.

Srce Isusovo i Apostolat

Otkako je čovjek u ovome propalom stanju, vrijedi mu molitva pred Bogom koliko koliko je preporuči jedini pomiritelj naš i posrednik — Isus Krist. Po njemu pak je sigurna, jer je njemu Otac sve predao. Zato nas on i uvjerava: »Što god zaištete od Oca u ime moje, dat će vam« (Iv 16, 23).

Ako želi puno izmoliti za Crkvu i duše, Apostolat molitve treba da dobro shvati kako se to moli »u ime Isusovo«. Tako moliti znači: pouzdati se u Isusove zasluge, te moliti po njegovu nakani, što i kako on sam moli. Dakle: moliti u duhu Isusovu, prema njegovim načelima i željama, po njegovu Srcu i s njegovim Srecem. Zato je i rekao začetnik Apostolat molitve O. Gautrelet: »Sjedinite svoju hananu s nakanom Presv. Srca, na koju se ono neprestano moli u Presvetom sakramenu svome vječnom Ocu. To je doista stvarno istinski i vječno divni prizor, koji je gledao sveti Pavao i zapisao: »Isus ima vječno svećeništvo; zato i može zauvijek spasiti one, koji po njemu dolaze k Bogu, kad svagda živi da ih zagovara« (Žid 7, 25).

Što je naravnije nego da se kao članovi Tajanstvenoga Tijela Isusova što uže združimo s njime, svojom Glavom, pa da mislimo što on misli, želimo i radimo što on želi i radi. S njime se ovako u svemu poistovjetovati, njemu se predati na volju — to znači posvetiti se njegovu Srcu, kako to veli Pio XI.

A da to ne bude presmiono, valja spoznati naknadu Isusu za sve pogrde i nemarosti, a s njime zajedno moliti Oca za oporoštenje grijeha i uvreda, vlastitih i svoga naroda. Takvom se naknadom vježbamo u poniznosti i najbolje se pripravljamo da možemo primiti Božje darove za koje molimo.

Pobožnost Srcu Isusovu daje molitvi Apostolata stvarnost i život; vjeru konkretizira pa se moli iskreno; pouzdanje krijeći pa se moli ustrajno i veledušno; ljubav grijeha pa se daje na posao da i ostvari ono što moli.

Idea mjeseca nakana Svetoga Oca misli su i želje Presv. Srca i one ulaze u srca mnogih milijuna po svoj kugli ze-

I to baš od njemu posvećenih osoba (svećenika i redovnika). I to ga najviše боли.

»Kad sam se jednoga dana u osmini Tijelova molila pred presv. Sakramentom — bilo je to 16. lipnja 1675. — primih od Boga mnogo izvanrednih milosti. A ja očutjeh vruću želju da mu nešto dadem za uzdarje po slabim svojim silama. No Isus mi reče: Gle ovo Srce, što je toliko ljubilo ljude, te nije ništa propustilo, nego se iscrplo i uništilo samo da im pokaže svoju ljubav. A za hvalu od veće strane ljudi ne primam drugo nego nezahvalnost, koju mi u tom sakramentu ljubavi pokazuju svojom nepristojnošću, svetoigrđem, hladnoćom i svojim prezirom, a još me više боли što to čine duše koje su mi posvećene. Zato od tebe tražim da prvi petak iza osmine Tijelova bude poseban blagdan u slavu mojemu Srcu. Na

taj dan neka se primi sv. Pričest i neka se mojemu Srcu svečanom otprošnjom vrati čast povrijeđena uvredama koje su mu nanesene za vrijeme dok je bilo izloženo na oltarima. Ja ti pak obećajem da će se Sreć moje raširiti i milostima Božanske ljubavi svoje obilno nadariti one koji mu iskažu ovu počast i uznastoje da mu je i drugi iskažu.«

Prava kriza i našeg vremena je kriza ljubavi: one prema Bogu i prema Crkvi i one među ljudima, »Ljudi su tužni i ogorenici više zbog pomanjkanja ljubavi nego zbog gospodarskih i političkih teškoća«, govorio je francuski pisac F. Mauriac. A talijanski nobelovac Papini daje recept rješenja: »Naša je zadaća da pokažemo ljudima Kristov otvoreni bok kako bi mogli govoriti: — Gospodine i Bože moj!«

Pero Bulat

molitve

O. CELINČAK IZMEĐU O. ZABEA I O. VRBANEKA —
OTRAGA O. PAVELIĆ — UPRAVITELJI APOSTOLATA
MOLITVE

maljskoj. One dovode kisik plućima Tajanstvenoga Tijela, koje opet s vježbama naknade odstranjuje dušik zapreka milosnoga života. Srce Isusovo tjera čistu krv u to svoje Tajanstveno Tijelo, a uzvratna ljubav u pobožnosti tome Srcu siše je u čovjeka. A kad oslabi, opet je goni u pluća svojom čežnjom za Isusom. Tako se Crkva, koja je potekla iz Srca Isusova, iz toga Srca sakramentima osvježuje i u to Srce zaklanja. Apostolat molitve pak to primanje sakramenata i potok milosti najživlje pospješuje.

Papa Pio XII. rekao je 17. siječnja 1943. predstavnicima Apostolata: »Velika djela Zaručnice Kristove uvijek su počinjale i podržavale molitve i žrtve vjernika... I u današnjim svojim teškim brigama Crkva računa na čete molitelja, kakove su one Apostolata molitve, da joj uspije nastojanje oko mira, djelatnost kršćanske ljubavi za bijedne, obnova propalog čudoređa... U tu svrhu budite ne više molitelji, nego žive molitve.«

Da, živa srca sa Srećem živim na oltaru uskladena.

Prvi dojam što ga je činio Isus osobito na priprosti puk, bila je posebna ugodnost, vanredna privlačnost, kojom je ljude naprsto očarao.

Nema sumnje razlog je tome njegovo vanredno srce koje je sebi, rekli bismo, formiralo tijelo i kroz tijelo se prosijevalo i proizvodilo već kod prvoga susreta snažan utisak, što je pobudio strahopčitanje i samim neprijateljima.

Rado ćemo vjerovati da se to pokazivalo naročito u pogledu. Sveti Marko češće dodaje »i pogleda ih« ili slično.

Na momente je znala iz ovoga Srca provaliti bujica poput starozavjetne sružbe. Poput proroka sipa tada gnjev i vatru: »Odlazi sotono... Odlazite u oganj vječni... Jao vama pismoznancima, farizejima, licemjerima koji posude čistite izvana, a iznutra su pune gada! Tu ne možemo Isusa zamisliti drugačije nego užarenih obrazu i vatrema pogleda, uzdignute pesnice i namrštena čela. Pred tom izvanrednom pojmom ustuknula je ne baš popustljiva trgovačka kasta. U tom Srcu živjela su dva Mesije — Mesija blagosti, ali i Mesija gnjeva, koji u povrijeđenom moralnom pravilu vidi najgore zlo.

KONCENTRIRANOST SRCA

Isus nikada ne poduzimlje što preuranjeno. Kod Njega sve je razumno i izvrgano. »Kad počneš graditi kulu, sjedni najprije i napravi proračun«. On je uvijek DA ili NE, uvjek gotov, jedinstven, zaokružen, prodoran, neprijatelji su maleni pred Njim. Ta Njegova prirođena težnja za jasnoćom i pravom linijom psihološki je razlog borbe protiv farizeštine, protiv svega što je iskrivljeno, okrenuto naglavce, himbeno i dvosmisleno.

Ta silna koncentracija Srca, koja je sva, da tako kažemo odapeta, prema idealu, ta svrha koja izbjija iz svakog Njegova djela, čini ga rođenim Vođom. On je pu-

**TO SRCE
DA
NIJE VIŠE
U
MODI
?**

Piše: Pero Bulat

ku naprosto Gospodin, kraljevska pojava.

Zove Simuna i Andriju, oni ostavljaju svoje mreže te idu za Njim. Bez uvjeta slijede ga ljudi stariji i iskusniji po godinama. Nema ljudskih kvalifikacija, no otvoren mu je pristup u društvo židovskih pravaka i neda naroda.

SPONTANA LJUBAV

No posve krivo bismo shvatili Njegovo Srce, kad bismo ga držali proračunatim: posvetiti se naime bijednim jer su oni najpripravniji da prema Njegovoj računici povećaju broj Njegovih pristalica! Ne! Njegova je ljubav izvorna, preosjećaj Njegova Srca, komad bića, onaj najintimniji zahtjev Srca za patnjom i bijedom, koji mu nije dao da se veseli, dok se drugi žaloste, da uživa dok drugi gledaju.

A krivo bi ocijenio Isusovo Srce koji bi držao da je ono nadahnuto nekim sanjarskim, zanesenim humanizmom. Krist zna za stvarnost ljudske istine, Krist ne idealizira. On najčvršćim riječima žigoše njihove mane, Njegova ljubav nosi biljež rezerviranosti, štoviše i neke zlovolje.

To je ljubav koja znade, ljubav koja je ranjena. No baš jer znade sve, ne zaustavlja se na oklop starosti, nego prodire kroz njih sve do srži ljudskog bića, sve tamo gdje čovjek ostaje sam sa sobom, ubog i siromašan, gdje čovjek odlaže masku umišljenosti, jer se osjeća krhak, nepostojan, ovisan o tisuću utjecaja.

VOLJA BOŽJA

Konačno se sve bogatstvo Njegova Srca svodi na zajednički nazivnik — vršiti volju Božju. Nema u čitavom Njegovom biću ni trunka, koji bi tome izmakao, nema ni jednog čina koga ne bi osvjetljavala ta vatra.

Otklanja bogatstvo, čast i osjetilne užitke. Otklanja i samo saučešće, koje mu pružaju jeruzalemske žene, ljubi svoj narod, do suza je ganut propašću Jeruzalema — i opet svom dušom pristaje uz tu propast jer u njoj vidi i pravednu ruku Očevu. I samu težnju za očuvanjem života žrtvuje bez kolebanja volji Očevoj. Neumoljivo ide putem, koji mu je odredio Otac, premda je to put križa, trpljenja i ponizanja.

OSAMLJENOST

Tako nam je blizu to Srce, a opet tako daleko. Kucalo je takvim ljudskim otkucajima kao svako naše srce, a opet je tako različito od našega. Dojam nadljudske premoći Njegova Srca tako je bio snažan da je puk tražio instiktivno najjače izraze — Ilija, Krstitelj, »Koji« od proroka.

Apostoli su osjećali ponor između sebe i Njega. Cudna im je bila koji puta Njegova nauka, Njegove osnove, ali nikad se nisu usudili što posumjati ili čak ozbiljno prigovoriti. On ljudi ne treba. On treba samo Boga. Nikada ne pretresuje s Njima svojih planova i zaključaka. Nikada ih ne pita za savjet. U Njegovoj ličnosti ima jedna jezgra, i to najdublja i središnja, jezgra Njegova bića, koja je uzrok sve Njegove djelatnosti, svega Njegova vladanja, i svih Njegovih kreposti, ali koja je potpunoma zatvorena za sve zemaljsko, koja sav svoj bitak predaje jedino Bogu.

To je tajna Njegova Srca.

BOŽANSKI OCEAN

Evo samo nekoliko crta Isusova divnoga Srca. To je Srce kraljevskoga lika, što

svojima pere noge, to je izvor silne erupтивне snage poput oluje, tvrdo i nepopustljivo, pa opet Ono zna ljubiti nježnije i toplije od same majke. Sastav je Božje, traži utjehe u molitvi čitave noći, a opet tako rado boravi među grešnicima. Živi samo za beskrajnost i vječnost a ima smisla i za najmanje stvari.

Kristovo Srce raduje se poljskom cvjetu, plamti u proročkom gnjevu, sve goriti za pravdom i mirno podnosi najgoru uvrede. Osamljeno je kao da nema ništa s ljudima, a opet ih ljubi do smrti. Volja mu Božja napunja svaku tetivu i svaku žilicu.

Uistinu to je Srce najveći primjer svim ljudskim srcima. To je nutarna izgradenost pred kojom izgradenost sve Adamove djece izgleda kao sitna kap prema silnome Oceanu, ali na kojem se Oceansu mogu napojiti sva ljudska srca.

POLJAKOV »SAN«

Poznata je pjesma Izidora Poljaka »San«. Sa čitavim čovječanstvom on čeka u tamnoj, hladnoj dolini — sunce. Svjećice Budine, Sokratove, Aristotelove su preslabe da zagriju ljudska srca. Najednom ugledaju kako se pojavljuje zora, svijetle se horizonti, a daleko na brdu ukaže se visoki križ. Pod križem vojnik, u ruci mu kopljje. Zamah rukom i vojnik probode Srce onoga na križu, koje se taj čas pretvori u žarko, svjetlo i toplo Sunce i ogrije i rasvijetli one koji su kroz tisućljeća čekali kad će im sinuti zora u toj vjekovnoj noći.

A šta su ljudi radili? Uočimo to dobro, oni, koji su kroz stoljeća čekali i čeznuli za Suncem.

»Zatim sam motrio ljudi, pa što vidjeh,
Božc?!
Oni su stupali zemljom, rukama tiskali
oči,
Zarkog da ne vide svjetla, pa su vikali
dalje:
Kada će sinuti sunce u toj vjekovnoj
noći?«

ZALOSNA KONSTATACIJA

Strašna je bolna činjenica: Srce prema kome su stvorena sva ljudska srca dok se u tami života bore za mir; Srce prema kome su usmjereni svi vapaji duše i tijela bolesnoga čovječanstva; Srce prema kome i nesvjesno teži i stremi čovječanstvo u svojoj muževnoj dobi razvoja — to Srce, iako u sebi sadrži sve bogatstvo čudoredne snage za preporod života, iako je izvornutarnjega zdravlja: to Srce mnogi, i katolički, i Bogu posvećene osobe, ne uzimaju u obzir kada stvaraju prognoze preporoda i života.

Jer, tobože, štovati Srce Isusovo »nije u modi«.

SRCE ZNAČI SREDINU I JEZGRU

Srce je osnovni biblijski pojam; to je prariječ koja znači izvornu sredinu čovjeka, mjesto gdje on kao jedinstven, zbiljski, čitavim bićem stoji pred Bogom.

Srce u prenesenom smislu ne znači fiziološki - tjelesni organ kao metafora ili slika za kakvu apstraktanu ideju, nego prvozno znači ono središte čovjeka u kojem se nalazi i zbiva njegova vječnost.

U bit pobožnosti Srca

Isusova spada, doduše, ako se uistinu na nju misli, da se spominje Gospodinovo Srce, ali se ne zahtijeva nužno da se neposredno na samo Gospodinovo Srce upravljaju molitve i obredni zazivi, Sasvim je dovoljno, dapače je i bolje tamo gdje bi preobiće osjećaja ispalo indiskretno, zazivati samoga Gospodina »njegovim Srcem«, tražiti ga i ljubiti »s pogledom na njegovo Srce«.

K. R.

Imate li sliku Srca Isusova?

Obolio je moj prijatelj nevjernik, priča svećenik. Odlučio sam da ga posjetim. Unidem u njegovu sobu i sa žalošću opazim da u njoj nema nikakve vjerske slike, ni kipa, ni išta što bi poticalo na pobožnost. Dadem sestri koja ga je dvorila maleni križić, a nekoliko dana iza toga pošaljem i veliku, lijepu sliku Srca Isusova. Kad mu je sestra donijela križić, rekao je:

— Dobro, stavite ga u majčinu sobu. Tu neću da ga imam.

Ožalošćena sestra posluša i objesi križić u pokrajnjoj sobi, gdje je ležala majka. Sliku Presv. Srca htjede svakako staviti u bolesnikovu sobu, ali on zapovjedi da je smjesti iznesu.

— Slika ne pripada meni, govorio je, pa je i neću!

Ali sada mu revna sestra neustrašivo odgovori: Ne, tako neće i ne smije biti. U sobi u kojoj nema slike Srca Isusova ne mogu ni ja da budem. Ja odlazim a vi se pobrinite za drugu koja će vas dvoriti.

Na tako odlučan odgovor nije bolesnik bio pripravan. Zamisl se časak i videći odlučnost sestre, progovori:

— Dobro, sestro, kad baš želite, donesite, molim vas, sliku i objesite je na zid.

Sestra smjesti sliku u sobi i milosrđe Isusovoobilno nagradi taj ravnodušan bolesnikov čin. Malo iza toga počeo se on moliti sa sestrom. Uvečer bi pod molitvom obično držao križić u ruci. Često je ponavljao strelovite molitvice Srcu Isusovu i napokon izjavio da se želi pomiriti s dragim Bogom.

Glasnik 1929. g.

PROSLAVA VELIKOG JUBILEJA KRISTOVE LJUBAVI

**U HRVATSKOM NARODNOM SVETIŠTU SRCA
ISUSOVA U ZAGREBU ODVIJAT ĆE SE POD GEŠ
SRCE ISUSOVOM MIRE I POMIRENJE NAŠE**

Subota	31. V. u 19 s.: Koncelebracija i nagovor ISUSOVACKOG provincije: O. P. GALAUNERA »ZNAČENJE JUBILEJA SRCA ISUSOVA«.
Nedjelja	1. VI. u 19 s.: Koncelebracija i nagovor SPLITSKOG metropolite Dr F. FRANIĆA: »SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU«.
Ponedjeljak	2. VI. u 19 s.: Koncelebracija i nagovor ĐAKOVAČKOG biskupa Msgra Č. KOSA: »EUHARISTIJSKI VIDIK SRCA ISUSOVA«.
Utorak	3. VI. u 19 s.: Koncelebracija i nagovor ZADARSKOG nadbiskupa Msgra M. OBLAKA: »SRCE ISUSOVO — PROŽIVLJENI KRIST«.
Srijeda	4. VI. u 19 s.: Koncelebracija i nagovor MOSTARSKOG pomoć. biskupa Msgra P. ŽANIĆA: »ŠTO PRUŽA SRCE ISUSOVO«.
Cetvrtak	5. VI. u 19 s.: Koncelebracija i nagovor ŠIBENSKOG biskupa Msgr. J. ARNERIĆA: »ŠTO DAJE SRCE ISUSOVO«.
Petak	6. VI. BLAGDAN SRCA ISUSOVA. Cijeli dan izložen Presveti Sakramenat na klanjanje. Prilika za ispovijed i pričest kroz čitav i dan U 16 sati sv. Misa za nemoćnike i starije osobe. U 19. s.: Koncelebracija i nagovor PAPINSKOG NUNCIJA Msgra M. CAGNE: »PAPE I SRCE ISUSOVO«.
Subota	7. VI. u 19 s.: Koncelebracija i nagovor SARAJEVSKOG metropolite Dr. S. ČEKADE: »SRCE ISUSOVO I MARIJINO U ŽIVOTU NAŠEGA NARODA«.
Nedjelja	8. VI. Ispovijedanje i pričešćivanje cijeli dan. Svetе Mise svakog punog sata. U 10,30 s.: Koncelebracija i nagovor HRVATSKOG metropolite Msgra F. KUHARIĆA: »SRCE ISUSOVO MIRE I POMIRENJE NAŠE«. Na kraju zajedničko predanje i čin naknade. U 14 s.: Posebni program za hodočasnike sa sv. Misom na kraju. U 19 s.: Koncelebracija i nagovor UPRAVITELJA APOSTOLATA MOLITVE O. J. ANTOLOVIĆA: »HRVATSKA CUD I SRCE ISUSOVO«.

**HRVATSKO NARODNO SVETIŠTE SRCA ISUSOVA
ZAGREBU OČEKUJE SVAKOGA DANA, A OSOBI
U TO VRIJEME, HODOČASNIKE IZ ZAGREBA
OKOLICE.**

ZAGREBACKI NADBISKUP
DR FRANJO KUHARIC

PAPINSKI NUNCIJ
MSGR MARIO CAGNA

SARAJEVSKI NADBISKUP
DR SMILJAN CEKADA

SPLITSKI NADBISKUP
DR FRANE FRANIC

PO
PRIMJERU
NAŠEGA
SVETIŠTA
POSLUŠAJMO
GLAS
NAŠIH
BISKUPA
I
PROSLAVIMO
DAN
KRISTOVE
LJUBAVI
U
SVOJIM
ŽUPAMA
I
OBITELJIMA

obitelj po Srcu Isusovu

Mi živimo u vrijeme rastvaranja i raspadanja. Cijeli svijet se glođe i svađa kao nikada.

No od svega je najžalosnije propadanje i rastvaranje glavne košnice ljudskog roda — obitelji. Veza između muža i žene biva sve slabija, a žrtva toga redovito su djeca. No »mudrost« današnjeg doba učinila je i to da biva djece sve manje. Dakako da stoga silno nazaduju i veliki narodi u broju, a kamoli neće mali narod, kao što je naš hrvatski.

Kad bi se našao netko koji bi spasio od propasti obitelj, taj bi spasao i čitav narod.

Našu obitelj može spasiti samo čvrsta vjera. Ne mislim time reći da je sve drugo suvišno, već to da je sve drugo tek drugotne važnosti ili, drugim riječima: ni blagostanje, ni izobrazba, ni rodoljublje niti išta drugo neće spasiti našu obitelj od propasti, ako svemu ne prethodi čvrsta vjera.

Evangelje nam lijepo pripovijeda kako je Isus posvetio ženidbu u Kani Galilejskoj, kako je oštrosigao ne samo svaki nečist čin već i svaku nečistu misao, kako je strogo shvaćao bračnu vjernost, kako je ljubio djecu. Taj isti Isus je ozdravljaо bolesne, hranio gladne i činio toliko dobra djela. Ne smijemo zaboraviti da je Isus ne samo pravi pravcati čovjek nego i svemogući Bog, koji i dalje visoko cijeni po svojim zapovijedima sklopljenu obitelj, i dalje voli djecu, liječi bolesne, hrani gladne i čini bezbroj dobrih djela ljudima.

Zar mislite da Njegovo Srce nije danas isto onako dobro kao onda kad je hodoao po našoj zemlji?

Tu dobrotu Božju i veliku ljubav moramo imati uvek na pameti. Providnost je Božja predviđala današnja teška vremena pa je stoga po sv. Margareti Alacoque uputila ljudi na predobro Srce Isusovo, koje i dalje bije za bijedno čovječanstvo.

Kao da čuješ glas: Srce Božje i za te bije, ono za tebe drše i strepi, ono te ljubi i voli na tebi sasma razumljiv način, na ljudski način, ali neizmernom ljubavi i snagom, a istodobno je božanskom svemučnošću sposobno da tu svoju ljubav pretvori u djelo, da pruži svaku potrebnu pomoć čovjekovu! Na to treba da mislimo pa ćemo znati komu da otkrijeмо svoja srca i u radosti i u nevolji.

Kad sve to primijenimo na naše obitelji, vidjet ćemo kako smo sretni kraj svih svojih teškoća.

Zaštitnik, pokrovitelj, otac, najbolji prijatelj naše obitelji jest Isus — i to onaj čije Srce za nju bije. On je Bog pa je stoga i Njegovo Srce Božansko Srce. Zar ćemo se uz takvog zaštitnika bojati malo većeg broja djece, kad znamo da je naša obitelj pod zaštitom Onoga koji daje da zemlja rađa žitom i svakom drugom hranom? Zar ćemo mrmljati protiv bolesti i drugih nepričika, kojih ima u svakoj obitelji dosta, kad znamo da mučeći se za djecu ugađamo svome Bogu, koji je postavio dijete pred sve ostale i velikom ljubavi rekao: »Ako ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko!«

Za svaku kršćansku obitelj, kojoj je osobito u današnje vrijeme vrlo otešan život uslijed velike materijalne bijede, mora biti glavno pravilo da si osigura potporu Božanskog Srca Isusova, toga našeg najjačega, najbogatijega, a k tomu i najboljega saveznika.

Dakako da o tome ne može biti govor u obiteljima gdje se vrijedaju temeljne zapovijedi Božje. Tko ubija porod, tko ne poštije bračnu vjernost, tko ne uzgaja djecu za Boga, taj ne smije računati na dobrotu Srca Isusova dok svoga grijeha ne okaje i svoga života ne popravi.

No neka nitko ne misli da će ga mi-moći sve neprilike. Nije glavno to da budemo bez nepričika već to da iz njih konačno ipak proizade korist za našu dušu, a potpuni račun učinit će dragi Bog s nama tek na drugome svijetu. Svaka nepričika koja nas je dovela bliže Bogu, našoj konačnoj svrsi, nije nepričika već sreća za nas.

Ne smijemo, naime, zaboraviti da smo rođeni za visoke cilje, za sretnu vječnost, a u nju ćemo sigurno doći slijedeći nauk Isusov i primajući Njegovu pomoć, koju nam neprestano nudi govoreći: »Dodatak k meni svi koji ste umorni i opterećeni.«

Sretnoga li onog koji toga visokoga dobročinitelja u krugu svoje obitelji časti i poštije i koji svoju djecu i sebe Njemu posvećuje! Taj će osjetiti dobrotu svog Božanskog prijatelja, osjetit će sa cijelom svojom obitelji sreću, koju može da pruži samo predobro Božansko Srce Isusovo.

Zlatna je, doista zlatna bila je jubilejska godina 1900. za našu mladež! Tada je na osvitu novoga stoljeća Božansko sunce, Srce Kristovo, zlatnim zracima ljubavi i milosti svoje pozatilo vrletne vise naših krajeva.

Te zlatne godine naša mladež se odazvala glasu Kralja svih vjekova i naroda, koji je doviknuo svima mladinu: »Dijete moje, podaj mi svoje srce!«

Poziv taj odjeknu gorom i dolom širom Iljepo naše domovine i do dvjesti tisuća mlađih s divnim je oduševljenjem posvetilo svoja srca najzlatnijemu Srcu svoga Božanskoga Otukupitelja.

Kao veličanstveni šum srđopropjenog valovlja s našeg Jadranskog mora šumila je tada na sve strane svečana zavjetna pjesma nepregledne mlađe vojske.

Do nebesa se orio iz njihovih grudi gromki glas: jeknuće i raskošni dvori, a nebeski je Kralj sa svoga vječnoga prijestolja ponosno motrio to mlađečko mnoštvo i razdragna Srca slušao kako mu zanosno kliče:

»Isukrste, Srcu Twom s nama naš se kune dom: Dušom, tijelom vijek sam tvoj, za krst časni bijuć boj.«

Slušao to Kralj slave, silni i blagi, te izlio iz svoga Srca obilan blagoslov na

taj sveti zavjet. Čuli to i puci širom svijeta, pa se divili tome prizoru i čestitali nam na našoj zlatnoj, idealnoj mladeži.

Čuli to i naši oci, nekoč slavni mučenici i njihove kosti u grobu se razigrase, a blažena im duša u raju novom se radošću napojila.

Cuo to i Otac svih nas, Sv. Otac Papa u Rimu Leon XIII. i njegovo se očinsko srce napunilo osobitom radošću, kako je to ponovno izjavio i vlastoručnim pismom potvrdio.

Zaista, zlatnim slovima ostat će zapisana u našoj povijesti 1900. godina. Ne da se opisati ono velebitno slavlje što ga naša mladež priredi na osvitu dvadesetoga stoljeća Isusu Kralju, Sinu Boga živoga. Na veliki blagdan Presvetog Srca osvanuše sela i gradovi u svečanom ruku; zeleni slavoluci nosili su na sebi pozdrav Kristu Kralju, zastave lepršale na kućama i zvonicom kao slika veselja mlađenackih srdaca; u predvečerju i na večer toga dana mnogi vrhunci goru sijevahu u svečanom sjaju plamtečih kriješova. Od grmljavine mužara razlijegala se brda i doline, a radosni zvuci zvona mijesali su s oduševljenim klicanjem i pjevanjem.

Nijedan zemaljski kralj ne doživje takva slavlja od svojih podanika, kakvo te zlatne godine priredi naša mladež svome vječnom Kralju.

MLADI NA OSVITU OVOGA STOLJEĆA

(Iz knjige
»Slavlje hrvatske
mladeži« 1910.)

»ZLATNO SRCE... 1900.
LEON XIII.«

ALBUM SA 160.000 POTPISA

POZIV JE DOSAO IZ RIMA

Papa Leon XIII. bio je svjestan sudbonosnih vremena na prelomu dva stoljeća. Pozvao je čitav svijet da svoje pouzdanje stavi u Isusa Krista.

U Zagrebu je bio formiran poseban Odbor za tu proslavu. Na čelu mu je bio profesor dr A. Jagatić, kasniji sarajevski kanonik. Na svome prvom sastanku odbor izdade odmah »Poziv hrvatskoj omladini«. Ujedno se obratio i na naš episkopat, moleći biskupe da u svojim biskupijama osnuju posebne odbore, Gospodinu. Nisu prošla ni

koji bi bili povezani sa središnjim odborom u Zagrebu, te koji bi u svojim biskupijama nastojali da što više promaknu ciljeve te posvete.

Knjižica »Slavlje«, koju je napisao travnidički dok Petar Perica, kasniji isusovac i pjesnik općepoznatih pjesama DO NEBEŠA i ZDRAVO DJEVO, bila je zanosan tumač poziva mlađeži. U deset poglavljia nanzano je bilo sve što može mlado srce oduševiti za plemenitu zamisao toga slavlja. Pogodiла je najnježnije žice naše mlađeži i ujedno raspinila žarki plamen ljubavi prema Kristu

tri mjeseca, a od knjižice se raspačalo 50.000 primjera. Gotovo da nije bilo hrvatskoga mladića i djevojke, ni u najzabitnijem selu, koji ne bi imali u ruci tu knjižicu. Cijeli je sadržaj brošurice bio živo orisan lijepom slikom na omotu koju je umjetnička svećenička ruka zacrtala. Na povišem mjestu kraj bijelog Zagreba stoji među svojom djecom majka Domovina. U desnoj joj se vije lovoričkom ovjeničan stijeg sinova, lijevom pokazuje na istok, gdje se u sred žarkog sunca pomalja Srce Isusovo, a oko njega bile su napisane riječi: »U ovom ćeš znaku pobijediti.« Ta slika nije ostala fantazija, nego je postala istina. Mlađež je odmah potpuno razumjela zamisao velikoga Pape Leona XIII.

ALBUM SA 160.000 POTPISA

Od vješte ruke do siromaška iz seljačke kolibice, koji je u znoju lica mučno natiskao slova swoga imena, sto šezdeset tisuća mlađih vrućih srdaca izrazilo je vjernost Kristu rijećima posvete:

»Mlađež roda hrvatskoga, toga predzida kršćanstva, u svetoj ovoj godini, na svršetku staroga i na osvitu novoga vijeka Svetosti Tvojoj, Kristovu na zemlji Namjesniku nepogrešivomu, prostrta sniženo pred Tvojim nogama svečano obecaje, da će se pod barjakom Presvetoga Srca Isusova hrabro i neustrašivo držati i boriti za vjeru.

U znak ove žrtve srca našega, evo Ti, Sveti Oče,

zlatno srce predragoga Spasitelja našega puno svakovrsnih duhovnih djela, koje na Tvoju nakanu i prema velikom srcu Svetosti Tvoje žrtvovastno Presvetom Srcu Isusovu.«

Prigodom svečane audiencije predano je Papi i »zlatno srce« naše mlađeži. U njemu je pohranjeno duhovno blago što ga je mlađež pribrala za Papu. U svemu 1,189.500 molitava i dobrih djela. Od toga 40.000 sakramentalnih pričestih, 90.000 svetih misa i 126.000 Gospinih krunica.

PAPA LAV XIII. ODGOVARA

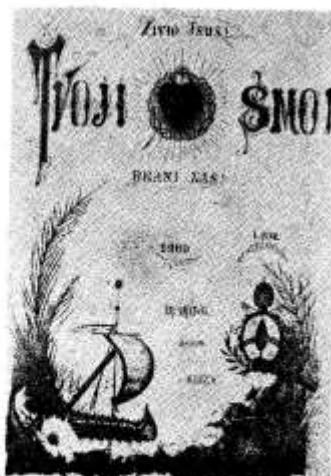
I Sv. Otac ne zaboravi naše mlađeži. Bilo je 3. rujna 1900., pri otvorenju hrvatskog katoličkog saštanka u Zagrebu. Preuzvišeni gospodin dr Juraj Pošilović, zagrebački nadbiskup, obradova iza krasne svoje besjede skupštinu radosnom viještu da je 15. kolovoza sam Papa napisao

vlastoručno pismo u kome se zahvaljuje za taj dar našoj omladini:

»Među premnogim radosnim događajima kojima se dobroti Božjoj svijetlo dušu Našu u ovoj svetoj godini tješiti i krijeputi, odlično mjesto zauzima po hrvatskoj mlađeži doprineseni Nam dokaz ljubavi i odanosti. Taj je dokaz Nama veoma mio ne samo poradi velikog broja onih koji ga doprinesoše, nego najviše s toga razloga što su se ovi svečano obvezali da će pod zastavom Božanskoga Srca »pro aris et focus«, za vjeru i narod, ustrajno i odvažno vojevati. Kao znak toga zavjeta prikazano Nam je zlatno srce, što je nama toliko ugodilo da smo ga do dana današnjega kod Sebe zadržali. Tebi dakle, časni brate, već prema Tvome zvanju, rado povjeravamo da toj mlađeži ponovno izraziš Našu zahvalu i da je ujedno u naše ime bodriš, neka se neponično drži svoje odluke,

jer će odatle crpsti obilje utjehe i sigurnu nadu budućeg blaženstva, ako bude Srce Kristovo pobožno štovala i revno naslijedovala. U to ime i za zaštitu očinske Naše dobrohotnosti prerado podjeljujemo apostolski blagoslov Tebi i svima koji album potpisale.

Dano u Rimu kod sv. Petra dne 15. kolovoza god. 1900., a dvadeset i treće Našega Pontifikata.«

Svečano smo završili veliku devetnicu

Imali smo veliku slavu. Bio je to zadnji prvi petak u našoj devetnici prvih petaka, koju smo počeli u ožujku. Oko 600 vjernika je sudjelovalo u njoj. I to s kolikim žrtvama! Za vrijeme nesnosne vrućine tamo od travnja, i onda za vrijeme strašnih poplava zadnja dva mjeseca — dolaziti u Morapaj, gazići i do pasa vodu, nije bila šala. No oni su Isusu dali riječ i vjerno su je održali.

Zadnjeg petka smo imali veliku misu. Kod prikazanja svako je selo donijelo na oltar lijepo nastikano srce i u srcu napisana imena onih koji su obavili tu devetnicu. Te čemo slike uokviriti i čuvati u seoskim kapelicama i u našoj crkvi u Morapaju, kao krasan spomen njihove ljubavi prema Božanskomu Srcu. Sličice koje su oni svakog petka donosili i stavljali na oltar,

potpisat ću i vratiti svakome da ih čuvaju. No rekao sam im: kad su već tako junački to činili kroz devet mjeseci, neka sada nastave kroz »noe Dug — devet stoljeća«.

Svetu misu dala je služiti udovica našeg po-kognog učitelja Onukula. Donijela je i lijepog cvijeća i voštane svjeće. Plakala je od radosti.

Ja sam toga dana uistinu bio izmoren, jer sam poslije mise u Morapaju i ispovali i pričesti bolesnika išao u druga sela do onih koji nisu mogli ovamo doći. No uz umor osjećao sam sreću, neopisivu sreću našeg svećeničkog života. Tu sreću mora čovjek sam doživjeti i proživjeti da je shvati.

Kad sam se navečer vratio na misijsku poslaju, sjeo sam na verandu i — zaspao nešto od umora, a nešto od — sreće.

A. Gabrić

Juan Arias

MOJ BOG JE LOMAN

Moj Bog dokida stari moral: »zub za zub«; dokida osvetu, da otvori nove velike ljubavi, i posvemašnje silništvo novo.
Moj Bog i dalje ljubi, iako zbačen u jarak, zgnječen na zemlji, izdan, napušten; Zato moj Bog pobijedi smrt.
Donese novi plod u rukama: uskrsnuće.
Zato svi hodamo putem uskrsnuća: ljudi i stvari.
Za mnoge je neshvatljiv moj Bog lomna Srca, moj Bog koji plače, moj Bog koji se ne brani.
Neshvatljiv je moj Bog napušten od Boga.
Moj Bog koji mora umrijeti da bi pobijedio.
Moj Bog kanonizira lupeža i zločinca prvim svecem svoje Crkve.
Moj mladi Bog pod optužbom mre da je politički smutljivac.
Moj Bog svećenik i prorok osuden na smrt — prva sramota u povijesti inkvizicije.
Neshvatljiv je moj Bog loman, prijatelj života, moj Bog koji pretrpi ugrize iskušenja svih, moj Bog koji se krvlju znoji prije nego što prihvati Očeveu volju.
Neshvatljiv je moj Bog. Moj Bog je lomna Srca za onog koji želi triumfirati jedino pobjedujući, koji se brani jedino ubijajući,
kojemu uspjeh znači sila a ne poklon,
kojemu je ljudsko grijeh,
kojemu je svetac isto što i stoik,
Krist što i andeo
Neshvatljiv je moj loman Bog, onima koji i dalje sanjare o Bogu, koji nalik ljudima nije.

Malazimo se u 1925. godini, kad je proslavljena uspomena na tisuć-godišnjicu hrvatskog kraljevstva. Odlučeno je da će se središnji crkveni blagdan proslaviti kao dan pomirbe naroda s Kristom Gospodinom.

Bio je to prema želji Božanskog Srca sam njegov dan, njegova svetkovina, dne 19. lipnja. I prošle i ove godine držala se u toku cijelog mjeseca lipnja jutarnja i večernja pobožnost s gvorom u čast Božanskom Srcu. Govorima se pokazivalo kako je kraljevsko Srce Isusovo vodilo hrvatski narod kroz tisućljetnu borbu. U predvečerje svetkovine izloženo bi Svetu otajstvo, da se noćnim klanjanjem dade naknada Božanskom Srcu za narodne grijeha. Miloglasnom zvonjavom pozdraviše tri nova zvona našega Božanskoga Kralja na njegovu prijestolju, a tisuće naroda ostadoše klanjajući mu seugo u noć u Svetištu Srca Isusova u Zagrebu. Poslije ponoćke izmjenjivale se skupine muškaraca; a ranim jutrom i cijeli dan same svetkovine hrlio je k Isusovu stolu i prijestolju sve što je najplemenitije u Zagrebu. Gledajući taj prizor, čovjek si lako predočio kako naš Andeo sabire osjećaje kajanja, zahvalnosti i ljubavi te ih prinosi bolnom Srcu. Tu je zaista bila »Croatia poenitens, devota et grata — skrušena, pobožna i zahvalna Hrvatska«.

Da bi vanjska proslava u nedjelju Srca Isusova bila što dostojnija, bio je ustavljena odbor pod predsjedavanjem presvj. biskupa

DAN NAŠE POMIRBE

dra Dominika Premuša. Osim običajnih svečanosti u Svetištu bila je svečana biskupska misa u prvostolnici. Silan svijet, što je iz bliza i daleka pohrlio u Zagreb, svrstao se u 4 sata u procesiju. Čarobna i pobožna povorka išla je Palmotićevom ulicom do kolodvora, pa prešavši četiri trga, uspela se pred katedralu.

Pred katedralom bio je podignut oltar i govornica, s koje je preuzv. hrvatski metropolista dr Antun Bauer progovorio narodu govor o tisućgodišnjici našega opstanka i završio ga ovim riječima:

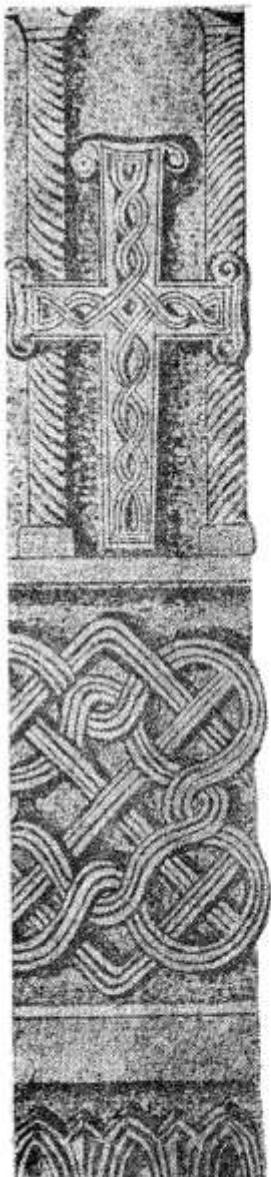
»Ali tu može pomoći jedino milost Božja, a ta nam izvire iz Presvetog Srca Spasiteljeva. Zato neka je danas treći izlijev duše naše, da svoju pokoru i skrušenje prikažemo Presv. Srcu Spasiteljevom kao naknadu i zadovoljštinu za sve grijehu i svoje i naroda svojega pa da zavapimo za milost i pomoć Njegovu, da hrvatski narod još slavnije doživi drugu tisućgodišnjicu.«

Iza toga bila je obnovljena veza ljubavi i vjernosti našega naroda s Božanskim Srcem i u znaku Srca Isusova stupismo u novo tisućljeće.

Glasnik 1925. g.

posvetna molitva

Naši biskupi odrediše za 19. lipnja slijedeće: »Blagdan Presvetog Srca Isusova u godini 1925. neka se proslavi kao veliki dan oproštenja i molitve hrvatskog naroda.«

Euharijstičko Srce Isusovo, Srce Bogačovjeka, Spasitelja svijeta i Kralja nad svim vladarima!

Hrvatski Tvoj narod priznaje da je od Tvoje dobrote primio lijepu svoju domovinu, da se u njoj slobodan razvija Tebi na slavu i da postigne svoj vječni spas.

Dar je ljubavi Tvoje što si ga među prvim narodima Evrope pozvao u svetu Katoličku Crkvu, što si ga sačuvao od krivovjerstva i jačao, te je kroz stoljeća bio predzide kršćanstva. Tvojoj naući zahvaljuje svu prosvetu svoju. Tvojim zapovijedima svoje poštjenje i napredak.

Priznavajući to, mi se klanjam Tvojoj božanskoj mudrosti, moći i ljubavi, kojom vlasti hrvatskim narodom iz presvetoga Sakramenta.

Znademo ipak, o Božansko Srce, da smo te toliko puta ranili prestupajući zakon Tvoj, osobito grdnom

psovkom i kletvom, pa smo zato osjetili težinu desnice Tvoje. Mi sad kao narod žalimo grijeha svoje, moleći Te za oproštenje. Svečano izjavljujemo da ćeš Ti od sada vladati zakonom svojim u srcima našim, jezikom našim, obiteljima našim, gospodarstvom i društvima našim, u javnom životu našemu.

Tebi se, evo, danas s nama sav hrvatski narod posvećuje kao svome Kralju i Tebi izruča sebe i svoje. U Tebe, koji si istina, put i život stavljamo svu nadu svoju, uvjereni da će nas istina vjere Tvoje okrijepiti, put zapovijedi Tvojih mir nam povratiti, snaga nas Tvoga života euharistijskoga preporoditi.

Molimo Te, dakle, o Božanski Kralju naš, da žarkom ljubavi Srca svoga ražariš srca naša te da Ti ostanemo vjerni u svetoj rimokatoličkoj Crkvi. Ti nas vodi i blagoslovi, da izvršimo narodnu zadaću svoju, koju nam ljubeznom Providnošću namjenjuješ, da preko nas Ti zavladaš u srcima ostale slavenske braće naše te se svi u Tebi radujemo u sretnoj vremenitoj i vječnoj domovini. Amen.

Langov učenik – učitelj Merza

Josip se rodio kao treće dijete 4. X. 1882. u Zorkovcu, župi Vivodina kraj Karlovca. Tada se u tom zabitnom i brdovitom kraju živjelo oskudno. Otac Ivan posjedovao je oko 5 jutara, većinom neplodne zemlje. Bio to čovjek dobra srca, vrlo brižan za obitelj. Majka pak Marija bila je energična žena, žena djela. Rodila je dva naesteru djece, othranila ih sedmero, a petoro su pomrli nejaci. Škola im je bila daleko pa ona nije znala ni čitati ni pisati, no znala je sebi sve točno izračunati. Naime, da bi namakla novaca za kućne potrebe, pekla je bijeli pšenični kruh i prodavala ga seljacima. Pribavila je tako s mužem novca te su kupili još nekoliko jutara zemlje.

U obitelji su se svom iskrenošću vršile zajedničke molitve i sveti vjerski čini. Majka je uz duboku pobožnost bila ozbiljna i odlučna; nešto od te odlučnosti baštino je i sin Josip, a od oca izrazitu osjećajnost. U pučkoj školi Josip je napredovao daleko iznad prosječnosti pa je učitelj Lasman poticao, upravo silio oca da ga dade na daljnje škole.

PREMA OLTARU

Odluče se na taj korak. Ali s novcem su slabo stajali u kući pa se Josip morao u Zagrebu sam ogledati za opskrbu. Stanuje kod neke obitelji na Opatovini. Ministriira kod franjevaca na Kaptolu. Sporijeg svećenika povlači pri podizanju za kazulu, neka požuri, jer će zakasniti u školu. Kod franjevaca dobiva neke obroke. Ali i ljuto gladuje, prsti mu vire iz poderanih cipela. Sam je pripovijedao kako su mu tekle suze na oči kad je gladan slušao zvezet tanjura pri večeri svojih gospodara. Brzo je počeo poučavati tudu djecu i tako zasluzio za najnužnije potrebe. Kasnije bolesti, osobito sušicu, pripisavao je oskudjevanju za tog dačkog života.

Proživiljavao je mladenačke borbe i krize, ali držao se dostoјno, pa je 1901. g.iza mature ušao u bogosloviju.

Upravo te godine postao je duhovnikom bogoslova Josip Lang, koji je preporodio duhovni život u sjemeništu i veoma snažno djelovao na mlađe bogoslove. Lang je od raskidnog i svjetski raspoloženog Milana Pavelića učinio Božeg

svećenika. I mnoge druge po-veo je u Božje visine, a Vrbanek je postao mali uzorak Lan-ga.

Vrbanek je počeo pisati duhovni dnevnik. Krasnim rukopisom vodio ga je desetak godina, a ispunio je tri omašna sveska s tisuću strana. Iz tog dnevnika izbija mladenačka revnost, prožeta žarom milosti te se jasno vidi njegov duhovni razvoj, teškoće i zanosi, a u kasnijem svećeničkom radu pobjili i pobjede.

Vrbanek je sušičav i poče u 1. godini obilno bacati krv iz pluća. Uvaženi kučni liječnik Kosijernik svjetuje mu: ako želi ostati na životu, neka izide iz teologije. On odlučno odvrati: »Radije ću umrijeti nego napustiti svećeničko zvanje, ideal svoga života. — Iz dnevnika se odražuje žarko i odlučno nastojanje prema najvišim kršćanskim i svećeničkim idea-lima.

NA ŽUPI

Kod mlade mise 1905. u rodnoj župi bilo sve veoma po-budno i svečano, a prisustvo-vao je i mladomisnikov pri-jatelj Alojzije Turčić. Vrbanek odmah postade tu kapelan pa

Ove se godine slavi tristota godišnjica važnih dogadaja u pobožnosti Srca Isusova. A upravo u ovom mjesecu Srca Isusova navršava se i trideseta godina smrti jednog od najvećih štovatelja Srca Isusova kod Hrvata — O. JOSIPA VRBANEKA D. I. O njemu bi se dala napisati debela knjiga, puna sadržaja bogatog života, često prošarana upravo romančnim zapletajima u djelovanju naravi i mislosti.

poče djelovati među pukom sa svim žarom i nesebičnošću. Uvodi pobožnost Srcu Isusovu te 150 župljana časti prve petke. Ispovijeda ih po 5-6 sati, unatoč protivljenju župnika. Iz Innsbrucka nabavi za uštedeni kapelanski novac lijep kip Srca Isusova i kip Razmetnog sina nad ispovjedaonicu, a ti su kipovi i danas u Vivodini.

Jednog dana pohodi ga urednik »Glasnik« i »Kalendara Srca Isusova« o. Kamilo Zabeo. Kapelan poče širiti duhovni i rodoljubni tisak te nađe 60 preplatnika za »Glasnik«. Stane i kulturno djelovati te poučavati mladež u čitanju, pisanju, gospodarstvu s lijepim uspjehom.

Svojima u kuću rijetko zalaže, nema vremena, a niti ih po može, dok drugoj sirotinji djele obilno. U dnevniku mlađi kapelan često navodi svećeničke borbe i pogibli te zaželi otici odanje i zamoli župu Kamenje. No dodijele mu Velemeđić kraj Karlovca. Pri oproštaju cijela crkva žali, a on veli: »Molite se za me da nikad teškim grijehom ne uvrijedim Gospodina.«

Nova župa je zapuštena, a on poče neobičnim žarom, do iscrpljenja, djelovati duhovno i kulturno, osobito kod mladeži. Vodi dubok duhovni život, vr-

še meditacije po Meschlerovu Isusovu životu. Slab i boležljiv u korizmi posti bez doručka. Ipak, osjetljive savjesti, osobito zbog neke nepopravljive žene, sve češće javlja mu se želja da iz svijeta ode u koji red. Mislio je na to već u 2. i 3. bogosloviji, ali ga odvratili rodatci. Sada to odluči pa ga 21. X. 1911. otac doprati do karlovačkog štetališta te na rastanku stane ljuto plakati. Osjećajni Vrbanek sam reče malo iz tog novim prijateljima u isusovačkom novicijatu u Palmitičevu ulici u Zagrebu: »Da sam znao da će moj odlazak ocu zadati toliku bol, možda ne bih bio učinio toga koraka. O te očinske suze!«

APOSTOL SRCA ISUSOVA

Kao svećenik bio je već iz prve godine novicijata, pune neobičnog žara, poslan u Innsbruck da u dvije godine dopuni filozofsku i onda u godini dana teološku izobrazbu. I tu se neprestano i očito zanosio za sve kulturne i najviše evandeoske vrednote.

Iza smrti o. Babunovića 1918. postaje u Zagrebu urednik »Glasnik« i »Kalendara Srca Isusova«, upravlja Marijnim društvima, Apostolatom molitve, provodi u zagrebačkoj

nadbiskupiji posvetu obitelji i mnogo drugo. Tu je kao isповjednik imao odlučan utjecaj na dra Ivana Merza, o kojemu će napisati životopis »Vitez Kristove«. — Vodi revnu Danicu Širolu, kojoj je također napisao životopis.

Godine 1922/23. provodi čitavu godinu u Paray-le-Monialu, gdje na izvorima pobožnosti Srcu Isusovu dobiva nove poglede i nov žar za tu pobožnost.

Bolest djeluje te 1927. g.ode na liječenje u Švicarski Davos. Nešto oporavljen radi daje kod »Glasnika«, osniva i vodi djevojačka društva Srca Isusova, vodi duhovne vježbe na Jordanovcu, obilazi svećenike po župama.

Iza smrti poznatog moraliste te isповjednika o. Petra Bocka njemu je ponuđeno da bude profesor moralke i duhovnik bogoslova u Sarajevu. I tu je energično zahvatio, nastojao stvarati visok natprirodn duh. Tu se dao svim silama na pisanje životopisa biskupa Langa i pripravu za proces beatifikacije. A bio je prikladan kao nitko drugi za taj posao. Poznavao je Langa od mlađih dana, od njega odgojen i pratilo ga čitav život. I napisao je stotine stranica životopisa. Govorio je pri kraju: »Da su mi

još dva mjeseca rada, završio bili djelci. No bolest je napredovala, sile su mu klonule, a on je pisao do posljednjeg časa. Na temelju tih zapisaka, kao i na drugim izvorima napisao je životopis biskupa Langa kasnije u svom stilu o. Ante Katalinić o. Vrbanek je umro 12. lipnja 1945. godine.

SAV KAO PREOBRAŽEN

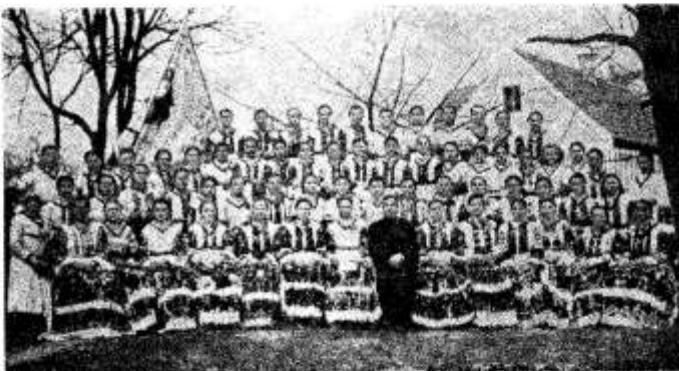
Posljednjeg dana života, kao i obično, obide ga o. Škrinjar. Bolesnik se potuži: »Čovjek drži da će na smrti žarko moliti, kad tamo jedva mogu misliti.« Osjećao je žrtvu smrti, rado bi još djelovao, osobito da dovrši započeti Langov životopis. Bio je neumoran radnik. Na svim poljima i područjima. O. Grimm reče jednoč kao provincijal: »Jedva se pojavit

u kući, a eto p. Vrbaneka s punim sepetom prijedloga i savjeta.«

Bilo je duša koje su mu bile neograničeno odane: »O Vrbanek! Taj dragi, Božji čovjek. Nikad se ne mogu tako ispovjetiti kao kod njega.« — Drugi dobar poznavalač izjavlja: »O. Vrbanek ima osobina koje mo-

gu drugima biti teške. Ali kako je on visoko u milosti Božjoj unatoč tim svojstvima, to samo Bog zna.«

A posljednjih godina, vele njegovi znaci i subraća, kako je god čitava života bio pun revnosti i žara, na koncu je bio sav kao preobražen u sjaju i svetosti. **O. Josip Badalić**

Njihovo obraćenje

I za posla, pripovijeda taj čovjek, išao sam svaki dan s prijateljima u gostioniku. Tu smo se do u kasnu noć igrali karata. Prije tri tjedna posvadio sam se za vrijeme igre s jednim igračem. Zamalo da nije i do tučnjave došlo. Napokon sam se rasradio, bacio karte i otišao van. Ali kamo da podem? Možda kući? To nisam mogao učiniti, jer bi se žena i djeca začudili kad bi me vidjeli tako ranu kod kuće. Imao sam nešto novaca kod sebe. Pošao sam i u blizini ove crkve kupio nešto da zalogam. Večeru sam brzo svršio. Sto sada? Sjedio sam na jednoj klupi, gledao kako silan svijet ulazi u crkvu. Začujem i orgulje. Si-

gurno je unutra neka velika svečanost. Radoznalost me povuće i ja nakon 16 godina zavirim u crkvu. Otkad sam se vjenčao nisam bio u njoj. Moja je žena čula od mene mnogo gorku riječ, kad me je molila da bar nedjeljom pođem s njome k svetoj misi. U svojoj sam kući već davno bacio sa zida svete slike i spadio ih. Sačuvao sam samo jednu sličicu, nije nisam mogao uništiti. Bio je to dar što mi ga je dala pokojna baka kad je ležala na smrtnoj postelji.

— Dijete moje, govorila mi je, ja sam siromašna, ne mogu ti ništa ostaviti za uspomenu. Imam samo ovu sličicu. Nju ti pokla-

njam. Čuvaj je kao svetinju.

Iza tih riječi baka je preminula. Tu sam sliku u vijek čuvao. Držao sam je u stolu. Istom sam je jučer izvadio odande s odlukom da će je uvijek nositi sa sobom.

— Moja žena — nastavi on — odmah je pala na koljena, čim je čula od najstarijeg sina da sam izvadio iz stola sliku. Svake večeri molila je s djecom: »Presveto Srce Isusovo, dovedi oca poslije posla k nama! Ne daj mu u gostioniku!« Kad to večeras budem opet čuo, reći će joj da već tri tjedna nisam uvečer bio u gostionici, nego u crkvi. Ona mi neće moći vjerovati... Odsad će s čitavom obitelji svake prve nedjelje u mjesecu na svetu priest.

GLASNIK 1929.

ZLATNA KNJIGA

Kobno je djelevoao prvi svjetski rat (1914. — 1918.) na sve, a najteže na obitelji. Crkveni su Pastiri to vidjeli i radosno prihvatali posvetu obitelji Presv. Srcu, koju je Sv. Otac preporučivao.

Zagrebački je nadbiskup dr A. Bauer izdao o Novoj godini 1918. posebnu okružnicu i pozvao vjernike da o Svićećnici posvete svoje obitelji Bož. Srcu. »Ta posveta će biti javno ispovijedanje vjere, a po tom priznavanje i čašćenje Boga, na koga toliki bezumnici zaboraviše i koga nam hoće iz sreća i svijesti da na sve moguće načine izbrišu. Bit će čvrst temelj, na kom ćete duhovno obnoviti sebe i svu svoju obitelj. Bit će to ozbiljan početak, da odlučno krene te stazom praktičnog kršćanstva. Bit će to najbolje jamstvo za vas i za svakoga člana vaše obitelji da se neće nikada odmetnuti od Boga...«

U Svetištu Srca Isusova u Zagrebu posvetilo se na taj poticaj prve nedjelje u veljači 3. II. svega 607 obitelji, a iz nadbiskupije su do svibnja stigli izvještaji iz 116 župi, da se posveta velikom radošću provela. Tijekom godine dana posvetilo se oko 20.000 obitelji širom hrvatskih krajeva. Više tisuća poslalo je svoja imena da se upišu u »Zlatnu knjigu« obitelji posvećenih Srcu Isusovu, koja se čuva u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu. A posvećivanje se i kasnije nastavljalo, bilo već prigodom vjenčanja, bilo kod prve pričesti djece, a najviše još kad su se obitelji našle u nevolji.

Krajevi koji su bili počeli trunuti nisu ni shvatili ni proveli poziv Pastira, pa ih eno na smrtnoj postelji. Je li to zbog toga što su već zbog množine grijeha »bili osuđeni na propast«, ili je manjkala svećenička revnost, ili je narod bio odviše potišten, pokazat će izložba sudnjeg dana. Danas mi znamo da se bez takve nadnaravnove pomoći narod ne može uzdržati. A k tome znamo i to, da je Gospodin »stvorio narode po pravljive« (Mudr. 1,14). Sto preostaje dakle drugo nego da milom svom narodu pružimo lijek posvete obitelji i dademo mu tako odgoj presv. Srca Isusova?

MISIJSKA NAKANA ZA LIPANJ 1975.

Odgoj u ispravnoj nauci

Ova nas nakana svojim sadržajem može i veoma začuditi. Još prije kojih 15 godina izgledala bi nezamisliva. Kad bi tada netko upozoravao profesore i sjemenišne odgojitelje na takvo nešto, izgledalo bi to posve suvišno, jer je zadatak sam po sebi razumljiv. A danas stvari, na žalost izgledaju drugačije. Uslijed čitavog niza uzroka i okolnosti mnoge je svećeničke pripravnike zahvatila zbrka, jer se stavljaju pod upitnik čak i dogme. Teško je predvidjeti do čega sve to može dovesti, ali jedno je sigurno: takvo strujanje za navještanje Esvangelija nije nimalo pogodno. Zato naša nakana želi opet reafirmirati onu normu koja je jedina garantija da se neće skrenuti s pravoga puta, a to je učiteljstvo Crkve s Papom na čelu.

Zato je potrebno da duhovna, asketska i teološka izgradnja budućih glasnika Esvangelija bude u skladu s onim što uči Crkva, da se nadahnjuje na njezinu bogatu tradiciju te da oblikuje prave apostole. Samo će takvi biti dorasli velikim misijskim zadacima. Čovjek koji nije duhovno izgrađen, koji nije stekao jasnu i sigurnu nauku nesposoban je da bude voda i propovjednik. Njegovo bi vodstvo bilo sljeparenje. Jasno je da će i kraj temeljite formacije još uvijek biti kriza, jer je to zakon života, ali će dobro izgrađeni biti spremni, pa će ih uz Božju milost i osobno zalaganje znati i prebroditi, a što je najvažnije, i sebi povjerene ovce znati će dobro čuvati i voditi ih na dobre pašnjake.

Molimo stoga u ovom mjesecu Srca Isusova da Gospodin prosvijetli i odgojitelje i profesore po sjemeništima i teologijama te da oni odgajaju i poučavaju buduće misionare uvijek prema smjernicama crkvenog učiteljstva. A ovi opet da postanu svjetionici, koji će, prosvijetljeni svjetлом božanske istine, prosvijetljivati sve one s kojima i za koje budu radili. Ta je nakana, doista, od nesagledive važnosti za budućnost misijskoga rada Crkve. Zato neka je svaki član AM uzme osobito k srcu i neka za nju apostolski i iz svega srca molit.

Josip Antolović

nove knjige

Jean Ladame: SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU. — To nije neka romantična balada nego ozbiljno djelo izradeno po najnovijim koncilskim dokumentima. Nema bolje knjige za svećenike, redovnike, pa i za naš kršćanski puk, koji želi čuti nepristranu istinu o Kristovom Srcu i proslaviti ga dolično prigodom velikoga Njegovoga jubileja. Cijena 40 ND. Naručuje se kod: R. Breber, Palmotićeva 33, 41.000 Zagreb

OBNOVLJENI ŽIVOT je vrlo suvremena i ozbiljna revija za intelektualce kršćane. Izdaje Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, Zagreb, Jordanovac 110. Izlazi šest puta godišnje. Cijena pojedinom broju 20 ND.

NATJEČAJ ZA »FOTOFILM 75« održat će se u turističkom mjestu VELIKA pokraj Slav. Požege od 25. do 27. srpnja ove godine. »FOTOFILM 75« je smotra amaterskih filmova i izložba rada fotoamatera. Sve informacije: »ZNACI SVJETLA« Trg Slobode 9, VELIKA. Telef. 055-74-349.

DUHOVNE VJEŽBE za učenike VI., VII. i VIII. r. održat će se u isusovačkom sjemeništu — Zagreb, Fratrovac 38 — od 26. lipnja navečer do 30. lipnja ujutro. Vanredna prilika za oplemenjivanje dječaka u kršćanskim krepostima. Mogućnost razmišljanja o svojem budućem životu.

F. Alcaniz: OSOBNA POSVETA SRCU ISUSOVU — Mala ali zlatna knjižica koja nas upućuje kako ćemo se životno povezati s Kristom Gospodinom. Ugovor života u kojem Krist uzima na sebe posebne obaveze ljubavi, a za uvrat traži da i druga stranka tj. kršćanin uzme na sebe velike odgovornosti u svom životu. Knjižica je doživjela brojna izdanja na svim evropskim većim jezicima, pa i na hrvatskom. Cijena 5 ND. Naručuje se kod: R. Breber, Palmotićeva 33, 41.000 Zagreb.

Jean Ladame

SRCE ISUSOVO U SUVREMENOM SVIJETU

OSOBNA POSVETA SRCU ISUSOVU

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

- ... i Predragocjenoj Krvi za mnoge milosti što sam ih primila u životu. — Alojzija Martinec, Donja Batina
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Magdaleni za ozdravljenje majke. Ankica Vilavić, Stružani
- ... i Petru Barbariću za olakšanje bolesti. — Mijo Vukančić, Donja Borovica
- ... Gospod od brze pomoći, Sv. Josipu i ostalim zaštitnicima na sretnoj operaciji moje kćerke. — N. N., Vrpolje
- ... i Gospodi Lurdskoj na uslišanoj molbi. — M. J., Ilijaš
- ... Sv. Trojstvu i o. Leopoldu na diplomskom ispitu svoga sina. — Otar Ivo
- ... za sve primljene milosti. — Obitelj Knešurek
- ... i sv. Josipu na primljenim milostima. — Obitelj Brlek, Zagreb
- ... na primljenim milostima, posebno na olakšanju u bolesti. — Ivan Novaković, Pučišće (otok Brač)
- ... za ozdravljenje. — Katica Kolić, Muo
- ... Gospodi Sinjskoj i sv. Nikoli Taveliću na pomoći u mojoj potrebi. — M. R.
- ... i Anđelu Čuvaru koji mi je sačuvao djetete nakon teške prometne nesreće. — Josipa Jurkov, Virje
- ... Gospod od sedam žalosti i sv. Nikoli Taveliću za pomoći u svim potrebama. — Anka Mustapić, Cista-Provo
- ... Gospod od brze pomoći, Papi Ivanu i svim zaštitnicima na sretno uspjejloj operaciji i za mnoge druge milosti koje sam primila. — T. R., Nedelišće
- ... i Majci Božjoj od sedam žalosti na sretnom putovanju sina u Kanadu. — Z. H., Mrkopalj
- ... i Gospod od brze pomoći za ozdravljenje djeteta. — Župljanka Male Subotice
- ... na primljenim darovima i milostima u životu. — Ana ud. Varga, Zlatar
- ... Gospodi Lurdskoj i svetim zaštitnicima na ozdravljenju pravnučice i na milostima što smo ih primili u velikim kušnjama. — Marija Martinović, Stitar

- ... i sv. Antunu na primljenim milostima. — Gorđan
- ... i Majci Božjoj Bistričkoj na uslišanoj molitvi za sina. — Rečica
- ... i sv. Antunu na sretno položenom ispitu moje unuke. — Baka Ivka, Murter
- ... i Petru Barbariću za sve primljene milosti u životu. — Terezija Mezga, Zagreb
- ... sv. Antunu, o. Leopoldu i Kardinalu na udjeljenim milostima. — Zahvalni E. I. M. Kaptol
- ... i o. Leopoldu na uspjejloj operaciji moga sina. — Majka Dragica
- ... Majci Božjoj Bistričkoj, sv. Antunu i o. Leopoldu za primljene milosti. — Medimurje
- ... i sv. Antunu za uspješno položeni ispit. — C. M., Slav. Brod
- ... sv. Valentinu, sv. Josipu i sv. Antunu što su mi pomogli u bolesti. — Jana Kolar, Vel. Zdenci
- ... Petru Barbariću, biskupu Langu i Ivanu Merzu za ozdravljenje, a jednu teško bolesnu osobu preporučujemo njihovu zagonovoru. — K. K., Gušće
- ... Gospodi Lurdskoj, sv. Ani i Papi Ivanu za sretno položeni ispit, a drugu kćerku preporučam za ozdravljenje, sina da sretno položi ispit, i cijelu obitelj za zdravlje. — Obitelj G. K., Gorski Kotar
- ... i Kardinalu za ozdravljenje. — Kata Ribić, Lukač
- ... Gospodi sv. Krunice, sv. Tereziji i ostalim zaštitnicima na mnogim uslišanim molitvama. — Zahvalna majka, Baranja
- ... Majci Božjoj od kamenitih vrata, sv. Josipu i svim ostalim zaštitnicima na svim do sada primljenim milostima, a napose što nisam ostala neprekrena iz teškoga pada. — Barbara Tucelj, Donja Jelenska
- ... za sretnu operaciju srca moje unuke — M. M., Virje
- ... Duhu Svetome i Kardinalu što mi sin dobro prolazi u školi, što mi je muž ostao živ u prometnoj nesreći i za ostale milosti našoj obitelji. — Zahvalna majka

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZASTITI!

**Zbog jubilejskog značenja u ovom broju otpala je iznimno
misija rubrika**

DR JEROLIM MILETA, biskup šibenski

Srce Isusovo - pomirište grijeha naših

Prije dolaska Spasiteljeva ljudski je rod čamio u verigama grijeha. Naši su praroditelji svojim grijehom upropastili baštinu posvećujuće milosti, koju im je Bog dao. Postali su »djeca srdžbe« i izgubili pravo na nebesko kraljevstvo. Čovjek je svojim osobnim griesima neprestano povećavao jaz, koji je bio pukao u raju zemaljskom između Boga i čovjeka.

Uvreda koja je bila nanesena bila je neizmjerna jer je bilo uvrijedeno neizmjerno Božje Veličanstvo. Potrebno je bilo dati i neizmjernu zadovoljštinu povrijedenoj Božjoj pravdi da se spasi čovjek. To je mogao učiniti samo Bog. I doista, druga Božanska Osoba, Isus Krist uzima na se ljudsko tijelo, postaje čovjekom, umire na križu i tako daje dostojnu zadovoljštinu uvrijedrenom Božjem Veličanstvu za ljudske grijehu. »Sama sebe žrtvova za nas« — kako kaže Efeški koncil. Svojom pregorkom mukom na drvu križa pribavi nam opet Božje prijateljstvo i pravo na nebesku baštinu.

Srce Isusovo, prolijši svu svoju božansku krv, otkupilo je sve ljude svih vječova i dalo zadovoljštimu Bogu u najvećoj mjeri za sve grijehu i uvrede. »Ovo je moja Krv, koja će se proliti za vas i za mnoge za otpuštenje grijeha.« Dakle, nismo otkupljeni »raspadljivim srebrom ili zlatom... nego skupocjenom krvlju Krista kao nedužna i neokaljana janjeta.« (1 Petr 1,18) »Krv Isusa Krista čisti nas od svakoga grijeha.« (1 Iv 1,7)

Žrtva koju je Krist prinio nebeskom Ocu na drvu križa ima neizmjernu vrijednost i s njom je naš dug plaćen u obilnoj mjeri. »Gdje je izobilovalo grijeh, još je više izobilovala milost.« (Rim. 5,20) Da,

»Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine.« (Lk 23,34)

»Zaista, kažem ti, danas ćeš biti sa mnom u raju.« (Lk. 23,43)

još je mnogo vrednija Isusova žrtva na križu nego što je bio naš dug prema Božu. Srce Isusovo je neizmjerno ljubilo grješnog čovjeka pa je, eto, na taj način prekipjela Njegova božanska ljubav. Isus je tako pribavio ljudima obilje milosti Božje, kojom se oni mogu okoristiti za svoj vječni spas.

Ali Božanskom Srcu Isusovu ni to nije bilo dosta, već je htjelo da do konca svijeta ostane među ljudima u Presvetoj Euharistiji i da ih odatle obasiplje božanskim darovima.

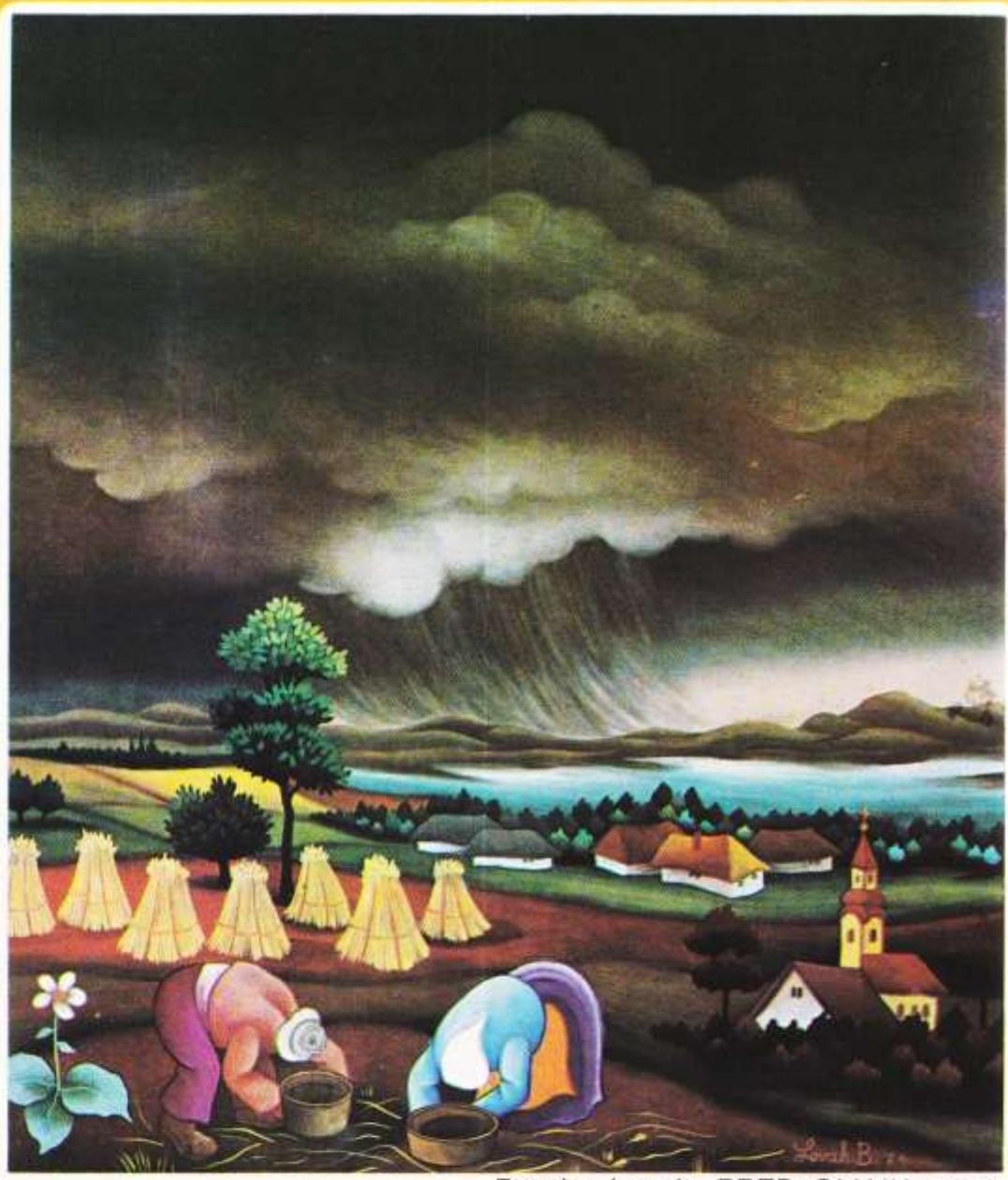
»Izidoh od Oca i dodoh na svijet.« — Zašto? — Da se grješni svijet pomiri sa svojim Ocem, da bude pomirište naših grijeha.

Srce Isusovo je, dakle, zadovoljilo u najvećoj mjeri Božjoj pravdi za naše grijehu. Međutim, kao da Mu to nije bilo dosta. Ono se neprestano još i sada žrtvuje svom nebeskom Ocu za grijehu svijeta. Srce je Isusovo i danas pomirište naših grijeha. Zašto Svetogruči pušta nekažnjenne tolike opačine i iskvarenost modernog svijeta? Krv Isusova Božanskog Srca, koja se svaki dan u sv. Misi žrtvuje na našim oltarima, ublažuje i stišava Božju srdžbu. »I ako tko sagriješi, imamo branitelja kod Oca, Isusa Krista, pravednika. I on je pomirenje za grijehu naše, i ne samo naše nego i svega svijeta.« (1 Iv 2,1-2)

Neizmjerna ljubav Kristova spasila nas je i pomirila s nebeskim Ocem, ona nas još i danas neprestano zagovara i spašava. Presveto Srce Isusovo je sjedište i znak te božanske ljubavi i zato pomirište naših grijeha.

Kalendar 1938

Branko Lovak: PRED OLUJU, 1974.

HVALA · ZA · SAKU · KAPUJU · ZNOJA · HVALA · ZA
POSO · MUČAN · TVRD · HVALA · TI · ZA · OLUJU
HVALA
STO · KRIJEPIS · RAD · I · TRUD

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

7

4 din

1975

BENZINSKA STANICA (Severin na Kupi)

Snimio: T. Trstenjak

Pošli ste na put? Uz cestu vidjet ćete mnoge benzinske stanice. Kod jedne od njih i vi ćete se zaustaviti da biste napunili benzinom rezervoar svojih kola. Ako to ne učinite, zacijelo nećete daleko dospijeti. Auto će odjednom stati, prestat će šum njegova motora a vi ćete uzalud srdito stiskati papučicu za gas.

Ogladnili ste? Stat ćete vjerojatno uz neki motel i okrijepiti se. Siti ćete lakše podnijeti napor dugog puta.

Jeste li ikada pomislili da i vašoj duši treba okrepa kao i vašem motoru, kao i vašem tijelu? Moglo bi se dogoditi da ostanete bez duše kao toliki oko vas, koji su zaboravili na njene potrebe, zabavljeni praznim sadržajima što ih njima pruža svijet.

Jedan je trgovac unajmio nosače da mu prenesu robu do odredišta u afričkoj džungli. Nosači su brzo koracali, probijajući se kroz bespuće djevičanske prašume, ali bi svako neko vrijeme stali, i to bez potrebe, mislio je trgovac. Naljutilo ga to nepotrebno zastajkivanje pa ih srdit upita zašto to čine.

— Gospodine, reče najstariji od njih, vi ste nas unajmili za plaću i mi se žurimo da što prije stignemo na cilj. Ali naša duša ne može slijediti brzinu naših nogu. Zato moramo ponekad zastati da bi nas dostigla.

Zastanite i vi koji put u svom životu, prepunom oovsvjetskih zabava i briga. Na svom životnom putu pokušajte vratiti svoju izgubljenu dušu sakramentom isповijedi, slušanjem Božje riječi, čitanjem pobudnog štiva, razmišljanjem u tišini samoće i okrepon u sakramantu Euharistije.

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotičeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. — Tisak: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Preplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarsina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVIA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. SRPANJ BROJ 7

SADRŽAJ

HRVATSKI MIROTRAŽITELJI U NE-MIRNOM RIMU, T. Trstenjak — — — — —	224
TURIZAM KAO ZNAK NAŠEG VRE-MENA, Ž. Brzić — — — — —	242
JESMO LI SAMO MLADI KRIVI? ..., I. Fuček — — — — —	244
MLADIĆ MISLE NA SVEĆENSTVO, J. Badalić — — — — —	245
DATI I DRUGIMA DA ŽIVE, J. Badalić	245
NASELJAVANJE VELIKIH GRADOVA, J. Antolović — — — — —	246
JEDNA VAŽNA PEDESETGODIŠNICA, J. Gusić — — — — —	247
PREM-DAN — DAR LJUBAVI, A. Gabrić — — — — —	248
IZ PISMA SESTRE EMERIKE, s. Emerika Šumak — — — — —	250
NOVI ZAMBIJSKI BISKUP, B. Postac	250
RADOSTAN SUSRET, M. Okrugić — — — — —	251
KAKVA OBNOVA U SVETOJ GODINI?, P. Bulat — — — — —	252
ČAS NJEZINA OBRAĆENJA, A. Marković — — — — —	252
ZAHVALNICE — — — — —	253
ISUS KRIST — OBNOVITELJ SVIJETA, F. Pšeničnjak — — — — —	254

rječ uredništva

Glavnina ovoga broja Glasnika, poštovani čitaoci, posvećena je našem hrvatskom jubilarnom hodočašću u srce katoličke Crkve, grad Rim. Ekipa »Glasnikovih« urednika potrudila se da vas obavijesti o svojem videnju tog centralnog dogadaja u našoj hrvatskoj Crkvi. Mnogo ste već toga pročitali u našim novinama »Glasu koncila«, ali ćete mnogo toga novoga saznati i zapaziti također i u našoj reportaži. Riječi Svetog Oca i naših biskupa trebale bi svima nama biti novi poticaj kako ova Sveta i jubilarna godina ne bi prošla bez stvarnoga ploda i rezultata. U prvom redu, to je novi uspon u ljubavi, hrabrije naslijedovanje našeg Učitelja Isusa i aktivno učešće u stvaranju boljeg, sigurnijeg i ljepšeg svijeta oko nas. Svatko treba da počne od sebe, iz svog srca, da bi se uspeo do Kristova Srca. Ako se mi ne poboljšamo, onda ova Sveta godina nije za nas bila spasonosna ni plodna. Otvorite, čitajte i razmišljajte! »Glasnik« nije list za senzacije, nego bi želio da njegovo štivo potakne sve one koji ga čitaju na razmišljanje i na obraćenje. Obraćenje nam je pak potrebno svaki dan. Krštenjem smo, naime, pozvani na veće stvari.

Ubrzo će se navršiti pedeset godina otako su prvi hrvatski misionari stupili na tlo Indije, gdje danas radi o Ante Gabrić s drugom našom braćom i sestrama. Da taj jubilej ne prode nezapažen, naš suradnik misijske rubrike iznio je vjeran opis oproštaja u Zagrebu 1925. godine. Neka nas to potakne na usrdniju molitvu za one koji su u prvim linijama Božjega kraljevstva. Bilo da su u Indiji, Zambiji ili drugim stranama svijeta.

Hrvatsk mirotražitelj u nemirnom Rimu

piše:

TONCI TRSTENJAK

snimci:

MIJO GABRIC

MIRO JURIC

TONCI TRSTENJAK

Rim je pospano zjevao, kupan jutarnjom rosom i osvjetljevan kosim zrakama ranog jutarnjeg sunca dok se naš zajapureni »Volkswagen« radoznašlo kretao zamršenim spletom njegovih pospanih ulica i uličica, porubljenih visokim zgradama, obojenim sivom patinom slavnih prohujalih stoljeća što su minula kroz njegovih sedam brežuljaka.

— To li je taj Rim? — pitalo je radoznašlo oko, dohvaćajući iz bogatog arsenala mašte sve ono što smo o tom gradu i o njego-

OVUDA SU NEKADA HODALI RIMSKI SENATORI, A MOŽDA PETAR I PAVAO. SADA TU KORAČAJU RADOZNALI TURISTI, A OD SILNOG RIMSKOG CARSTVA OSTALE SU SAMO IMPOZANTNE RUSEVINE

**Hrvatsko
narodno
jubilejsko
svetogodišnje
hodočašće
u Rim
2. i 3. svibnja
vjerojatno
je
najveća
manifestacija
vjere
našeg
naroda
i njegove
tisućljetne
povezanosti
sa
Stolicom
sv. Petra.**

OVAJ JE KOLOSEUM GLEDALO GLADIATORE I MUČENIKE, A DANAS PODNOSI BRUJANJE I TUTNJAVU TISUĆA AUTOMOBILSKIH MOTORA

Četrnaest tisuća hrvatskih proštenjara sa svojim biskupima i svećenicima nisu pošli u Vječni grad da tragaju za senzacijama, već im je jedini cilj bio pomirenje u nacionalnim i svjetskim razmjerima. Ekipa »Glasnikovih« urednika potrudila se da slikom i tekstom dočara svojim čitaocima atmosferu koja je vladala na tom velikom mirotražiteljskom hodočašću.

vim ljudima učili u školskim klupama, čitali u prašnjavim knjigama i gledali u brojnim filmovima na malom i na velikom ekranu.

— To li je taj vječni grad? Ne! To su tek njegove fasade, njegova vanjska kora, portali i krovovi počrnjeli od tisuća dimljivih dimnjaka što danju i noću rigaju garež i crnilo, to je tek njegov vreli asfalt na-

čičkan stotinama tisuća pokretnih limenih konzervi svih tipova, veličina i boja.

Umor se ustrajno zavlači u razdrmano mišićje nogu, kucka neumorno po moždanoj kori, zavija u ispraznjelim crijevima i čudom se čudi što nitko ne obraća pažnju njegovu navaljivanju. I sam se umor umorio podigavši bijelu zastavu predaje. Ta tko

da još i za njega mari ovdje gdje ti se stopala miješaju s čvrstim koracima ponosnih rimskih legionara, senatora u bijelim togama dostojanstvenika, prašnjavim stopama neumornog Pavla iz Tarza, teškim koracima starog Petra s Galilejskog jezera... Ovamo smo stigli da obnovimo svoju vjeru na vrelima koja su stoljećima privlačila milijune pobožnih ho-

dočasnika, na izvorima iz kojih je potekla krsna voda i na glave naših barbar-skih predaka što ih modri-na Jadrana privuće, a div-ljina Dinare i Velebita pri-kova uz njegove kamene obale. Tko da misli na umor sada, dok je svjedok ostvarenja svojih davnih snova, dok prstima pipka maštovite figure klesanog kamenja što ga ljudska ruka i stvaralački genij pretvori u simfoniju čovjeko-ve gotovo božanske sposob-nosti? Poput Boga i čovjek koji je stvoren na njegovu sliku želi da stvara. Stolje-ća su pak ovamo privukla najveće i najviešteće umjet-ničke genije ujedinjene u jednoj želji: da proslave Boga i uljepšaju Vječni grad te da njihova stvara-lačka sposobnost ostane trajan poticaj budućnosti. Tko da ih sve nabraja! Ne-ka budu izjednačeni u svojoj jedinstvenoj želji!

Što li sve radoznalo sunce nije vidjelo na tom uzibananom komadiću zemlje od onog časa dok je neuromni Romul plitkom brazdom cijeli dan brazdao rubove novome gradu? Mudra senatska vijeća gradila su strpljivo buduću slavu temeljenu na praktičnom

duhu i oštrom maču, carevi su ovdje podigli najmoćnije carstvo svijeta, dižuci i sebe do obožavanih, pa i omraženih božanstava. Petar i njegovi neustrašivi nasljednici sijali su ovdje sjeme prve Crkve, čije je slabašno stabalce puna tri stoljeća bilo zaljevano krvlju mučenika, odolijevajući i najžešćim vihorima pod kojima je klonula i pretvorila se u prah i pepel najjača civilizacija ljudske povijesti. Rodila se tamo, živjela je bučno i kravovo, umrla je stenući raskravljena unutrašnjim bolestima i strvena kopitim barbarских konjanika. Slabašno pak stabalce Crkve

što je raslo na Stijeni razgranalo se u veličanstveno deblo, šireći svoje korijenje na sve četiri strane svijeta.

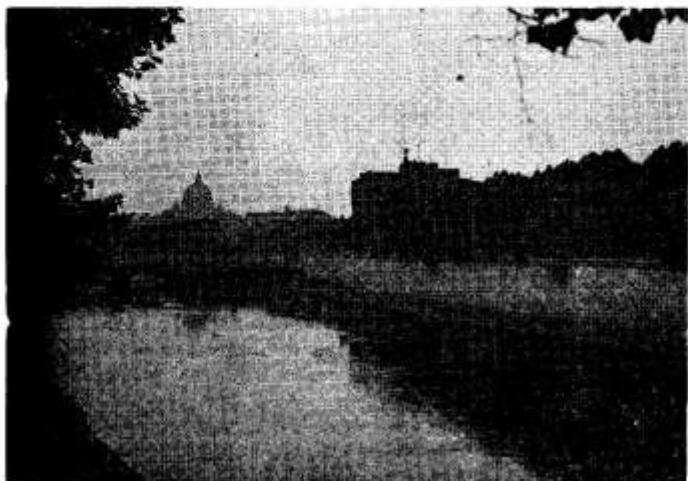
Nigdje se to ne doživi kao u ovom gradu na sedam brežuljaka, pod čijom se namriještenom korom zalivenom bezkrvnim asfaltom granaju deseci i deseci kilometara podzemnih grobnica i bogomolja podzemne Crkve prvih vjekova. Rim, to je slava, opomena, pouka i simbol. Ne samo njegova prošlost, već i sadašnjost, u kojoj se nisu slučuju otrovne klice neizvjesne budućnosti. Vidi se to na svakom koraku; plakati što opominju na tridesetgodišnjicu oslobođenja od smrtonosnih ralja rat-

PAROLE, PAROLE... NI PRED SPOMENICIMA KULTURE NEMA IZMicanja

»Sa sobom donosimo čitavu našu povijest od časa kada su naši predci po svetom krštenju ušli u katoličku Crkvu i po kršćanskom imenu postali dionici krišćanske kulture . .«

Nadbiskup Kuharić

KAD BI TIBER ZNAO GOVORITI, ISPRICAO BI NAM ZANIMLJIVIH PRICA

nih razaranja i pozivanje na nova nasilja koja više i nisu nastavila nedužno crvenjeti se na plakatima, već su postala svakodnevna zastrašujuća stvarnost. Još će mnogo toga što iznenađuje gledati ovaj sunčani disk što danas tako neumoljivo sije nad rimskim krovovima i kupolama, istiskujući kapljice znoja iz tijela hrvatskih mirotražilaca koji pobožno i sa strahopočitanjem prolaze nemirnim rimskim arterijama. Mnogo će još grana ovdje davno zasadē-

ne Crkve biti polomljeno na vjetrovima dnevnih zbijanja, ali njeno korijenje nikad neće biti uništeno, nego će se, kao i uvijek nakon svakog prisilnog podrezivanja, razrasti u još granatijoj i ljepšoj krošnji. »Ti si Petar — Stijena i na toj će stijeni sagraditi Crkvu svoju i vrata je paklena neće nadvladati!«

Na pretjerano patetičnom Oltaru domovine, sa građenom euforično uza sam stari Forum romanum, izmjenjuju se počasne straže. Kićene uniforme

garde, ukočena lica poput beživotnih spomenika, paradni korak i pozdravi, bijeli mramor išaran crvenim parolama koje je netko premazivao bijelom bojom, fasade s križevima i svećima, srp i čekić narisan u žurbi na prometnom znaku »STOP«, mukli zvuk zvona i prodorno zastrašujući krik bolničkih sirena, povorke s crvenim zastavama što nehajno prolaze zakrećenim ulicama kličući Marksu, Lenjinu i Mao Ce Tungu, praćene bezizražajnim licima policajaca u sjajnim uniformama na snažnim, bogato kromiranim »Honda«.

Turisti i hodočasnici znatičljivo zagledaju u kameće i u ciglu Koloseuma, oko kojeg teče nepregledna bujica automobila, prljavo zelenih i pretjesnih gradskih autobusa na kat, žuti taksiši što spretno žongliraju u svem tom prividnom kaosu, koji ipak ne stoji, nego se na opće čudenje stranaca ipak nekamo pokreće sporo, doduše, ali uskrajno. Tko bi znao kamo ide ta bujica? Gdje li će završiti taj opjevani Vječni Rim preplovjen lijenim Tiberom i razdijeljen političkim nasiljem i nemirom? Gdje?

SVETA
GODINA
1975

ITALIJSKO
NARODNO
JUBILEJSKO HODOČASJE
RIM

Sajgon je pao, živio Ho Ši Min !

Radio iz sata u sat izvještava o dogadajima u raskravljenom Vijetnamu. Hvala Bogu, neka je jednom odstranjena i ta trideset godina stara rak-rana suvremenog svijeta. Rim se lijeno budi u naše drugo jutro, rasteže svoje umorne udove u ugodnoj spoznaji da je danas neradni dan, praznik radničke klase Prvi svibanj. Tiber oklijevajući protjeće okovan visokim kamenim napisom u svom prevelikom koritu, naučen već na tu svoju usputnu stanicu na svom putu do samrtnog zagrila Tirenskog mora. Rijeka je kao i čovjek: počinje kao nestrašni potok, prolazi svijetom ograden sudbinama i završava neminovno u slano-gorkom okusu smrti. Opjevani Tiber! Napio se on do grla nemirne krvi rimskih buntonika, razbojnika i mu-

čenika. Najeo se i pepela heretika. Nekadašnji splitski biskup, latalica duha, tragalac nemirne čudi i žrtva preranih ideja De Dominis, našao je u njemu svoj nemirni mir. Živio je kao rijeka što ponekad nabuja i prijeđe svoje zakonite obale i završio je u rijeći.

Deseci tisuća strpljivo stoje na trgu Sv. Petra zagrlieni veličajnim Bernini-jevim kolonadama i s pažnjom pobožno slušaju govor Kristova namjesnika Pavla VI. To su radnička lica, boja kože i jezici su im različiti ali su svima jednako žuljave ruke i jednakо odlučne oči. Oni u ne-

sigurnoj šumi brojnih ideologija koje nastoje pridobiti njihove duše žele čuti riječ slabašnog starca koji predstavlja stup istine što se stoljećima nije ni za dlaku izmijenila: »Radniku je potrebno vratiti krila, koja su danas počesto podrezana, kako bi mogao ponovno naći svoj pravi i potpuni ljudski lik i svoje naravno uzdignuće, a to su krila duha i vjere, horizonti nade, bratstva, pravednosti, solidarnosti i mira. Često se religiji predbacuje, rekao je Papa, da je beskorisna i da je zapreka pozitivnom napretku čovječanstva. Ako bismo željeli polemizirati, mogli bismo taj

DESECI TISUĆA RADNIKA PRISUSTVOVALI SU NA TRGU SV. PETRA PAPINSKOJ MISI NA DAN RADNIČKOG PRAZNIKA PRVI SVIBNJA

»RADNIKU JE POTREBNO VRATITI KRILA! — UZVIKNUO JE PAPA NA PROSLAVI SV. JOSIPA RADNIKA

prigovor uzvratiti, jer se isto tako može postaviti pitanje ne postavlja li stanovito propovijedanje mržnje, bune, nasilja i borbe protiv članova vlastitog društva sa svoje strane zaprke opravdanom i željnom razvitku svijeta rada... Po radu čovjek ispunja Božji nalog da ovlada zemljom i sudjeluje u dovršenju Božjeg stvaralačkog čina!« Na kraju Papa je uzviknuo ono prastaro geslo monaha sv. Benedikta: »Moli i radi!«, a tisuće žuljevitih dlanova udaralo je u odmjerrenom ritmu, izražavajući svoje odobravanje i oduševljenje.

Davanje mira pod tom misom bilo je neobično znakovito. Ruku mi je stisnuo američki svećenik, talijanski radnik, njemačka časna sestra i majka s dje-

tetom na ledima, Francuskinja. Okupljeni oko istog Oca, ujedinjeni u vjeri u Isusu iz Nazareta koji je i sam svojim rukama kao drvodjelac zarađivao svoj svagdanji kruh, sakupljeni od Duha koji vodi svoju Crkvu u neizvjesnu, ali sigurnu budućnost, stiskali smo jedni drugima desnice ponavljajući čudo Duhova o rođendanu Crkve. Čega da se bojimo mi kojima je domovina na nebesima, mi mirotražioci iz male Hrvatske u ovaj dan dok Sajgonom marširaju iznurenji pobjednici i izvikuju ime svog duhovnog vođe Ho Ši Min? Svi smo zapravo ujedinjeni u jednoj želji da se prestanemo mrziti i da tenkove pretvorimo u plugove za ljepše i pravednije sute.

Hrvati ante portas!

»Hannibal ante portas!«

Hannibal je pred vratima! govorili su preplašeni građani Rima dok je kartški vojskovođa sa svojim borcima i slonovima slavodobitno nezadrživo koračao prema omraženom Rimu prije mnogo stoljeća. Sada su prema tom Rimu krenule bujice hrvatskih proštenjara, gutajući stotine kilometara u brzim autobusima. Od ranog jutra toga petka gradom su se probijali brojni autobusi s našim oznakama. Trg Sv. Petra već je bio osvojen. Sa svih strana odjekivao je naš govor, obojen radošću i ushićenjem. Velike jubilarne medalje s likom Petra i Pavla, što ih je nekada u zajedničkom mučeništvu ujedinio upravo ovaj grad, ponosno su sjale na grudima naših ljudi. U bazilici Sv. Petra dugi redovi pobožno i disciplirano sto-

je polako se pomicajući u kriptu gdje leže kosti ribara Petra. Usnice se miču u molitvi, a izrađene ruke radnika i seljaka, fine ruke žena i intelektualaca prebiru zrnca krunice. Tu smo na mjestu koje je sveto, na mjestu koje je simbol, na mjestu koje nas povezuje u jednoj vjeri s drugim bezbrojnim narodima svijeta.

Sve se to mnoštvo slilo na tijesnom trgu pred katedralom grada Rima u Lateranu. Prastara crkva Ivana Lateranskog ustrajno se puni, a uzbibano mnoštvo radosno pjeva izražavajući svoju jedinstvenu želju da se skruši i da mu molitva dopre do Oca nebeskoga.

»Mi nismo pošli na ovaj put da se zavaramo«, upozorio je ozbiljnim glasom nadbiskup Rijeke msgr Josip Pavlišić, pozivajući mnoštvo okupljeno oko 16 hrvatskih biskupa da se skruši na početku ove svoje manifestacije vjere, »da sebe i druge varamo. Pošli smo na ovaj put da činimo istinu, da priznamo istinu o svojoj veličini i časti, jer smo ljudi, jer smo osobe, jer smo Božji suradnici, prijatelji i saveznici; ali u isto vrijeme da priznamo istinu o svojoj slabosti i ta-

mi, jer u nama ima zla, propusta grijeha. Krstitelj nam stoga dovikuje: »Pravite put Gospodinu! Povravite mu staze!«

Upozorivši zatim da smo kao kršćani pozvani da

svjedočimo i da trpimo za svoju vjeru ako je to potrebno, nadbiskup je nastavio: »Ali ovo nije čas da se pravdamo. Ovo je trenutak ispita savjesti, suočenja s Božjom pravdom i is-

ODO SU NASE PROSTENJARKE. MEDALJA S LIKOVIMA APOSTOLA PETRA I PAVLA BILA JE NAS ZNAK RASPOZNAVANJA

SNAŽNE RIJECE SPLITSKOG METROPOLITE MSGRA FRANE FRANJICA OSTAVILE SU DUBOK TRAG U SRCIMA PROSTENJARA

tinom, trenutak kajanja, obraćanja i priznanja... Došli smo na ovo proštenje da se najprije mi promijenimo, da obnovu čovjeka, svoga naroda i svijeta počnemo od sebe, da postanemo kvasac Duha gdje god se nalazili!»

Tada je uzeo riječ splitski nadbiskup msgr Franjo Franić, predvodeći bogoslužje pokore. Upozorio je na početku prisutno mnoštvo da je ova crkva »majka i glava svih crkava« i da se tu nalaze kosti solinskih

RIJEČKI NADBISKUP MSGR. JOSIP PAVLIĆ PRVI JE PROGOVORIO NASIM HODOČASNICIMA NA PO-KORNICKOM BOGOSLUŽJU U LATERANU, POZIVAJUĆI JH NA «PO-RAVNAVANJE KRIVIH PUTOVA»

mučenika koje su poslaničima Pape Ivana IV., Dalmatinca, predali naši tada još poganski preci stigavši s obale plavog Jadranu i tjerajući pred sobom umornog i bolesnog djeteta rimskog imperija. Od tada sežu veze nas Hrvata s Petrovim nasljednicima.

»Počeci naše katoličke vjere i počeci našeg pokrštenja vezani su uz ovu crkvu Sv. Spasitelja i kapelu posvećenu solinskim i istarskim mučenicima. Stoga, na prvom koraku našeg svetogodišnjeg hodočašća sjetimo se našeg krštenja i obaveza koje iz njega slijede. 1300 godina naše hrvatske crkvene povijesti prošlo je kao 1300 časova i mi se danas nalazimo s našom

djecem i našim mladima u odlučnom času naše povijesti, kada treba da ponovno izaberemo Krista, kao i naši preci, svojim Spasiteljem...«

Ne, ne možemo ni svoju sudbinu, ni sudbinu svojih obitelji, ni sudbinu svoje djece, ni sudbinu svoga naroda, povjeriti ni materialnim silama, makar kako racionaliziranim, ni besmislenom ništavilu, ni ateističkom humanizmu. Povjeravamo se vječnoj i neprijenjeljivoj Ljubavi Očinstva Božjega koje nam se otkrilo u Isusu Kristu po Duhu Svetom, a danas nam se iskazuje i propovijeda u svetoj Rimokatoličkoj Crkvi.«

Splitski metropolita je dalje naglasio kako danas Crkva nije nikakva politička, financijska ili vojna sila, već svu svoju snagu crpe »u Bogu koji je krije u svojom Riječu i svojim Duhom.« Crkva, to smo mi, a naša kršćanska vjera »kada je učiniti od nas slobodne i stvaralačke radnike ove zemlje, koji će, u suradnji sa svim ljudima dobre volje, pregnuti da stvaraju novo i pravednije ljudsko društvo na ovoj zemlji.«

U srcu naše Crkve

Subota 3. svibnja osvamula je suncem okupana. Iz tisuća lica hrvatskih prošenjara koji su hrili prema Sv. Petru, probijajući se kroz kaos rimskog prometa u stotinama autobusa obilježenih našim oznakama, održavala se pritajena radost zbog susreta koji je predstojao, susreta sa sv. Ocem Pavlom VI. na grobu prvog Pape Petra Galilejca i ribara. Veličajni svodovi najveće crkve svijeta, što je podigoše i ukrašiše naj-

vještiji umjetnici čovječanstva, znatiželjno su promatrali mnoštvo koje je oduševljena pjesma sjedinila u jedno živo srce nacije, koja ovdje nije stranac nego prastari znanac, uvijek dobro došao i lijepo primljen. Cetraest tisuća hrvatskih srdaca kuca u jednom ritmu okupljenih oko stotina svećenika i gotovo svih svojih biskupa, predvođenih hrvatskim metropolitom Franjom Kuharićem. Naglasivši veze našeg naroda s o-

vom svetom Stolicom, on je uzviknuo: »To je naša kuća; tu je središte naše duhovne domovine; tu su korijeni našeg religioznog narodnog i osobnog bića. Tu je srce naše Crkve.«

Podsetivši na pismo prvog Pape Petra kršćanima prve Crkve, nadbiskup zagrebački je osobito naglasio njegovu treću glavu: »Svjedočiti svoju vjeru i ljubav prema Isusu Kristu, ne znači li to često biti dijamic njegova poniženja i njegova križa? Ali hrabri nas Petar i učvršćuje u dobru: »Pa tko da vam nauči ako revnujete za dobro? Nego, morali i trpjeli zbog svoje pravednosti, blago vama! No ne bojte se i ne plašite se! Naprotiv, Gospodin — Isus Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budite spremni na odgovor svakome koji od vas zatraži obrazloženje nađe koja je u vama... Budite jaki, ne bojte se!«

Završavajući, nadbiskup Kuharić je podsjetio da su Hrvati u prvoj Svetoj godini našeg vijeka, 1900., ondašnjem papi Leonu XIII. darovali zlatno srce i spome-

NARODNE NOSNJE BROJNIH HODOČASNIČKIH GRUPA POPUT OVE POD ZASTAVOM SV. ANE DAVALE SU PEĆAT NASEM PROLASKU KROZ RIM (na prethodnoj stranici)

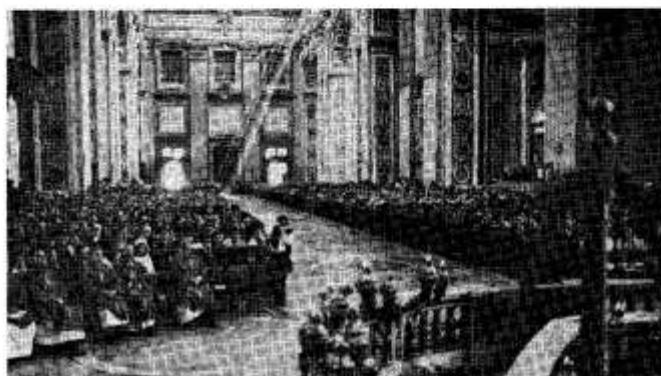
«MI SMO OVAMO DONIJELI ŽIVA SRCA» — OPRAVDANO JE USKLJNUO HRVATSKI METROPOLITA FRANJO KUHARIĆ, GOVORECI NA EUHARISTIJSKOM SLAVLJU NA GROBU APOSTOLSKOG PRVAKA (lijevo)

IMPOZANTNO MNOSTVO OD 14 TISUĆA HRVATSKIH PROSTENJARA ISPUÑILO JE VELEBNU BAZILIKU SV. PETRA (dolje)

nicu sa 160.000 potpisa. »Mi donosimo danas u ovaj susret svoje živo srce«. Nastavio je nadbiskup. »Danas naš prikazani dar, označen i vidljivim darovima, neka bude vjernost i mučeničko svjedočenje svih prošlih pokoljenja... Neka sve to bude zalog boljeg svijeta, u kojem će biti ostvaren Kristov mir u pravednosti i ljubavi. Gradimo takav svijet čineći dobro!«

Pljesak tisuća prisutnih bio je znak da su srca spremna da čine dobro, spremna da podnose i pat-

nju, svjedočeći vjeru koju su baštinili od djedova, čija je uspomena na ovom mjestu tako časna i živa.

Stigao je Papa

Čim je završila koncelebrirana Misa nad grobom apostolskog prvaka, nastalo je uzbudeno komešanje. Tisuće srdaca uzbudeno je kucalo u sve bržem ritmu. Šapat je putovao velikim lađama bazilike: »Sada dolazi Papa.« Svatko je gledao da uhvati što bolje mjesto, svatko je uzbudeno odmjeravao svoj smještaj u bazi-

lici. Stražari su užurbano pravili predviđeni red i nestropljivo okretali brojeve telefonskih aparata smještenih uz stupove. Zaorio je pozdrav: »Kraljice neba, raduj se! odmjereni i pobozno.

Odjednom je pljesak prekinuo sve. Nošen na nosilima u baziliku je ušao Sv.

KADA SE POJAVIO U BAZILICI SV. PETRA, NOSEN NA TRADICIONALnim NOSILIMA, TISUCE JE RUKU BILO ISPRUŽENO PREMA PODIGNUTIM RUKAMA PAVLA VI.

**»Ovo se mjesto Petrova groba naziva CONFESSIO, tj.
vjeroispovjест, jer ovdje je Petar mučeništvom isповједио svoju
vjeru u Isusa uskrsloga i u vječni život. Tu vjeru isповједамо
i mi sada punim srcem i radosnom dušom...«**

Nadbiskup Kuharić

VELEČASI JE ISKORISTIO ZGODNU PRILIKU DA SNIMI NEPONOVLJIVE TRENUTKE

Otar, razdragano mašući svojim staračkim rukama mnoštvo koje je podizalo svoje ruke prema njemu. Osjećaji radosti i ganuća ispunili su prisutne. Suze radosnice gotovo na svakom oku. To je za mnoge čas koji im je ispunio život, u koji se slila prošlost i budućnost, u kom se, kako je to lijepo na početku svoga govora rekao nadb. Kuharić, sabire cijeli život. Ruke, tisuće pari ruku, četrnaest tisuća pari hrvatskih ruku pruženo je pre-

ma tom krhkcom starcu što se razdragano smiješi i maše, maše... To krhko staračko tijelo Pavla VI. predstavlja stijenu na kojoj Isus podiže svoju Crkvu.

Nije li to doista prava slika privida Crkve Katoličke? Razdirana ranama povijesti, izbodena u borbi za svakodnevni opstanak na svim meridijanima zemaljske kugle, iskrvavljenja od izdaja vlastitih sinova, ona se mnogima čini slaba kao ovaj starac na čija se rame-

na oslonila sva težina pritisaka. Njezina snaga nije ovozemaljska, materijalna, njezina je snaga svemogući i Sveti Duh koji je jača, krijeplji i vodi na putovanju u maglovitu, ali sigurnu budućnost do krila vječnoga Oca i do dolaska pobjednika, koji će u posljednji dan doći na oblacima da sudi živima i mrtvima i da uzme za sebe ono što je s pravom zasluzio i baštinio od Oca.

PAPA JE BIO GANUT I ZELIO JE SVIMA STISNUTI RUKU, STO, DA-KAKO, NIJE BILO MOGUĆE

SVETA
GODINA
1973

HRVATSKO
NARODNO
JUBILEJSKO HODOČASJE
U RIM

Srdačni i iskreni zagrljaj namjesnika Isusova i predstavnika hrvatske Crkve nadb. Franje Kuharića, bio je zagrljaj koji simbolizira vjekovnu vjernost i sadašnju i buduću odanost jednog malog i ispaćenog naroda s Rimskom Crkvom.

U pozdravnom govoru nadbiskup Kuharić iznio je znakovitost našeg dolaska u Rim i ovog susreta s vikarom Kristovim. Završio je moleći apostolski blagoslov za cijeli narod i za hrvatsku Crkvu: »Mi vjerujemo, nastavio je nadbiskup, da je Gospodin rekao također i Vama rijeći: Ti si Petar — Stijena, i na toj sti-

jeni sagradit će Crkvu svoju, i vrata paklena neće je nadvladati... «Ja sam molio za tebe da ne malakše twoja vjera... Učvrsti svoju braću!«

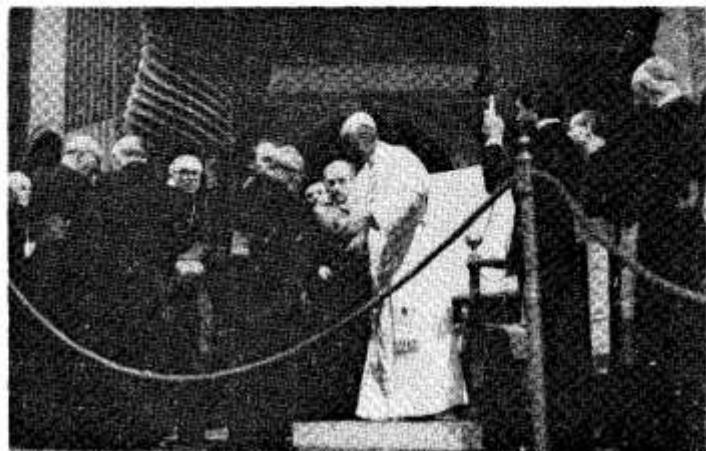
Iz te vjere svi mi u ime cijele naše Crkve Vašoj Svetosti isповijedamo, obećavamo i zavjetujemo čvrstu vjernost, iskrenu poslušnost i sinovsku odanost.

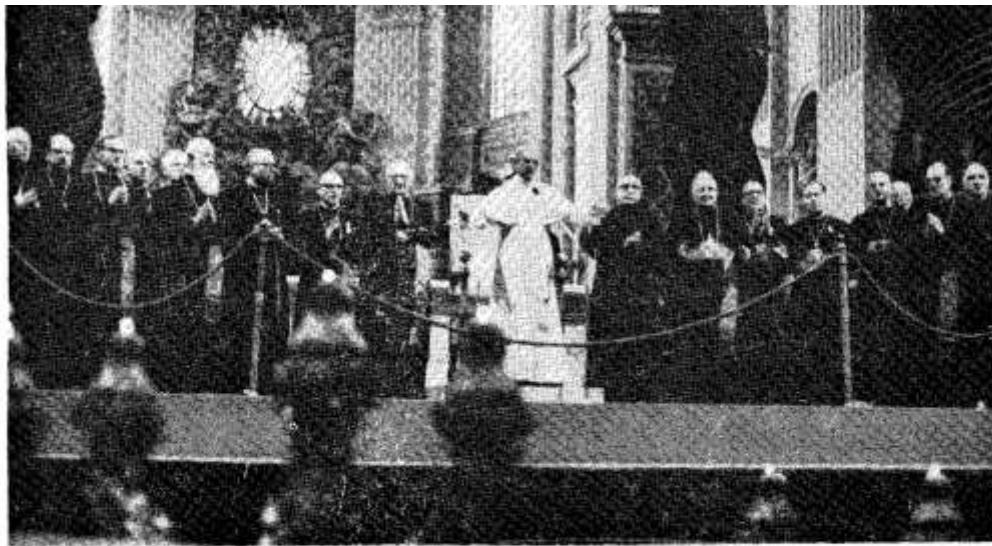
Ovdje smo za utjehu Vaše Svetosti da i sami budemo utješeni, »UCVRSTI SVOJU BRACU!«

Tada je iz zvučnika zadrahtao starački glas: »Dobro došli, dragi Hrvati!«, a pljesak se prolomio lađama velike crkve, pljesak radosti i zahvalnosti.

Zahvaljujući se na lijepim riječima hrvatskog metropolite, Papa je među ostalim rekao: »Ako bismo željeli govoriti o odnosu privrženosti i vjernosti, morali bismo proći čitav raspon duge i dosljedne povijesti trinaest stoljeća koja je gledala kako su žitelji Hrvatske trajno i tjesno u pravovjerju povezani sa Stolicom svetog Petra i s blagoslovljenim gradom u koji je Gospodin tu stolicu htio postaviti.« Govoreći dalje o povijesnim vezama Hrvata i Svetu Stolice, Papa je upozorio: »Obnoviti se u duhu jubileja također znači založiti se svim silama za odgoj mladeži u obitelji kako bi mladež upra-

HRVOJEV MISAL IZ 1403. (REPRINT-IZDANJE), JEDAN OD NAJVREDNJIH SPOMENIKA NASE KULTURE I PISMENOSTI, BIO JE NAJVREDNije STO SMO MOGLI POKLONITI SV. OCU

VRHUNAC HODOČASA BIO JE BLAGOSLOV ŠTO GA JE SVETI OTAC PODIJELIO SVIMA PRISUFNIMA I SVEM HRVATSKOM NARODU ZAJEDNO S PRISUTNIM HRVATSKIM BISKUPIMA

vo na domaćem ognjištu našla toplinu koja će joj jamčiti ne samo fizički, nego prije svega duhovni i čudoredni uzrast... Doista, od prvog kršćanskog odgoja koji se dobiva u obitelji većinom zavisi prihvatanje i sazrijevanje Božjih darova, među kojima su darovi svećeničkih, redovničkih i misionarskih zvanja, bez kojih Crkva ne može vršiti svoje služenje sveopćega spasenja.

Podsjetivši na poznate stihove velikog Dantea, koji je upravo hodočasnika iz Hrvatske postavio kao sliku i primjer prave i iskrene pobožnosti, Papa je zaključio: »Dragi vjernici iz Hrvatske, budite vazda ponosni na svoju dragocjenu baštinu! Ljubomorno je ču-

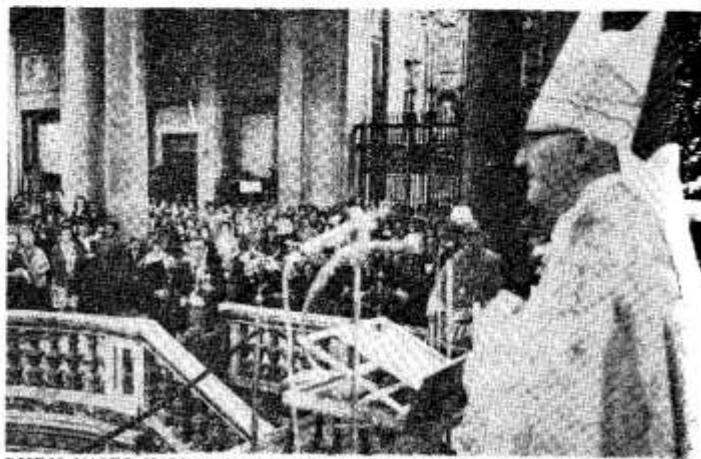
vajte kao temelj svoga kršćanskoga vladanja i također kao zalog razvitka vaše domovine Hrvatske!«

Primivši na dar reprint-izdanje Hrvojeva misala, uvezana u crvenu kožu, Papa se pozdravio sa svakim prisutnim našim biskupom, a pod veličanstvenom kupolom svetog Petra vinula se iz tisuća razdraganih grla »Lijepa naša domovina.« Sv. Otac je podigao ruke na blagoslov zajedno s našim biskupima na čelu s hrvatskim kardinalom i prefektom kongregacije za nauku vjere Franjom Šeperom. Pljesak, posljednji pozdravi i domahivanje tisuća bili su oproštaj hrvatskih proštenjara od zamjenika Isusa Krista na zemlji — Pavla VI.

POSLJE NAPORNOG PROGRAMA VELEČASNI JE SJEO DA UZ SVJEZINU SLADOLEDA U SAMOCI SREDI SVOJE DOJMOVE

Za rastanak - sastanak s Majkom Marijom

RIJECI NASEG KARDINALA FRANJE SEPERA U BAZILICI SVETE MARIJE VELIKE SASLUŠANE SU S OSOBITOM POZORNOSCU I PONOSOM JER JE ON, SIN NASE GRUDE, POSTAO JEDAN OD NAJUGLEDNIJI KNEZOVA RIMOKATOLICKE CRKVE

Prepuni dojmova, hrvatski su se proštenjari poslijepodne natisnuli u prekrasnoj i prastaroj bazilici Svete Marije Velike, koja je od svih rimskih crkava najviše povezana s našim narodom. Tu počiva tijelo hrvatskog pape i graditelja novog Rima Siksta V., tu negdje leže i kosti našeg zemljaka iz Dalmacije sv. Jeronima, odavde su prije mnogo stoljeća otišli u slavenske krajeve sveta braća Ciril i Metod da uz svjetlo Radosne vijesti donesu i svjetlo kulture i

pismenosti. Upravo smo kod tog sastanka prisustvovali skazanju koje nam je htjelo prikazati taj ključni dogadaj iz naše prošlosti. Iako je sve skupa ovdje malo predugo trajalo, iako se voditeljima mogu postaviti mnoge zamjerke, jer je ovo bio dan pretrpan dugim programima i prepun velikih doživljaja, ipak su se s velikim zanimanjem i strpljenjem slušale autoritativne riječi našega kardinala Franje Sepera, koji je sve vrijeme našeg boravka u Rimu bio svagdje prisut

tan i kojim smo se opravdano ponosili. Njegove su nam riječi donijele malo reda u zbrkane dojmove o samom gradu Rimu i o naporima koje smo podnijeli da bismo sve ovo doživjeli.

»Nije vas ovamo donijela želja za udobnim turizmom«, ispravno je zaključio kardinal. Za većinu od vas put je bio naporan, noći neprospavane, obroci preskočeni. Došli ste da date oduška svome srcu, da posvjedočite svoju povezanost i tradicionalnu vjer-

»Došli ste da date oduška svome srcu, da posvjedočite svoju povezanost i tradicionalnu vjernost hrvatskoga naroda vjeri Isusovoj i nasljedniku svetoga Petra . . .«

Kardinal Šeper

nost hrvatskog naroda vjeri Isusovoj i nasljedniku svetog Petra ...

Neki danas kažu: Krist da, Crkva ne! Ali mi znamo: Krist i Crkva su jedno... Mi je prihvaćamo onaku kakvu ju je Krist želio, s ustrojstvom koje je Krist odredio. On je htio da Crkva bude sagradena na temeljima apostola; htio je da u njoj bude Petar i njegovi nasljednici kao središte jedinstva. Zbog toga mi poštujemo Papu. Nije to kult ličnosti... Za nas Papa nije nikakav idol, nikakav nadčovjek; ne uživajući ga ni zbog njegovih izvanrednih sposobnosti ili kreposti. Mi ga promatramo očima Evanđelja i cijele Crkvene baštine. On je za nas oruđe Duha Sve-

toga u službi jedinstva Crkve; on je nama vidljivo središte toga jedinstva. Od toga središta mi se ne želimo odvojiti. Danas cijeli svijet teži za jedinstvom... Dok svi traže jedinstvo i stvaraju središta okupljanja, zar da se mi katolici odvojimo od središta svoga jedinstva?

Nastavljajući zatim, naš je kardinal rekao da smo se na rastanku sastali s Majkom Isusovom i našom Majkom zato jer smo nasljednici Isusovi, a on je poštivao svoju majku. Naš je narod prema njoj gajio uvijek posebno poštovanje, ona je naša Majka i njoj se obraćamo u svim poteškoćama i potrebama, a znamo da nam ona želi i može pomoći.

»Dok je svijet preplavljen kaljužom nečistoće, oholosti i manipuliranja ljudima, Marija nas uči kako se Bogu služi u čistoci, i poniznosti, bez manipuliranja i bez istrčavanja.

Marija nas vodi k Isusu, završio je kardinal. Ona nije cilj, ali nas uzima za ruku, pokazuje stazu i vodi prema cilju.«

Na kraju je još zadarski natpastir Oblak zahvalio svima koji su se odazvali pozivu Svetoga Oca i došli u Rim manifestirati svoju vjeru i svoju privrženost Petrovoj stolici, a iz već umornih srđaca zaorila je pjesma zahvalnica za te dane milost koji će za mnoge značiti utjehu za cijeli život.

NASI BOSANCI BILI SU VJEROJATNO NAJATTRAKTIVNIJA SKUPINA

Arrivederci Roma - dovidenja Rime !

Suton je zaogruuo tijesne rimske ulice, a tisuće hrvatskih proštenjara krenulo je na počinak, prepuno dojmova koje će dani ma sređivati i prepričavati znancima. Mi smo krenuli na šetnju noćnim Rimom.

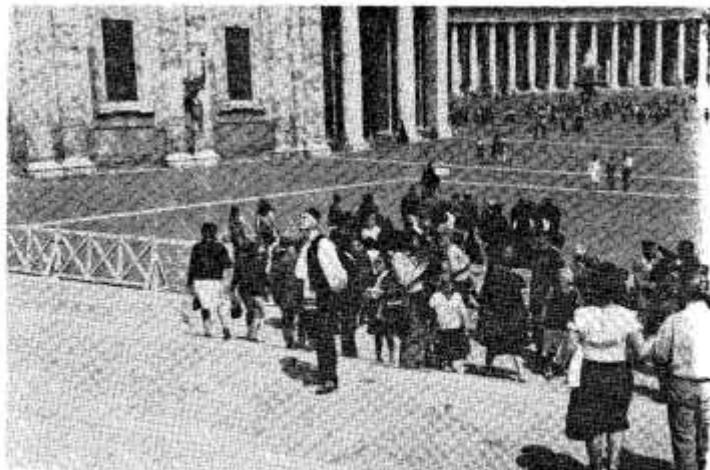
Na Piazza Navona te je subotnje večeri mnogo slikara pod plinskim svjetilj-

kama izložilo svoje radove. Karikaturisti i prigodni portretisti imaju pune ruke posla. Rim je pun stranaca. Na nekoliko mjesta upadno se kočepere podravske ravnice i slamljati, snijegom pokriveni krovovi. Odakle naša Podravina usred Rima? Loše imitacije naših naivaca, nevjerljivo loše, izazivaju naše čudenje i ponos. Rekao je netko: »Nekad smo mi putovali u Italiju da se naučimo slikati, a danas Talijani dolaze u Podravinu da uče od nas.« Gledajući te nazovitalijanske naivce na slikarskom trgu Rima, vidjevši ih i u izlozima Venecije, povjeroval sam u ovu izreku.

Na Španjolskom trgu nekoliko pijanih hipija udaraju po žicama raštimane gitare, prodajući usput kožnato remenje i druge ukrase. Skupine naših hodočasnika prolaze sa znatiželjom, čudeći se raskoši cvjetnih aleja, osvijetljenih električnim žaruljama. Rim se povukao u sebe, spremajući se na počinak zajedno s nama, pred kojima je sutra dug put preko Apeninskog poluotoka do naše strane modrog Jadra.

Nismo bacili nijedan kovan novčić u fontane kojima Rim obiluje, ali smo otišli s nadom da ćemo se ponovo sresti s njime na skoroj i očekivanoj beatifikaciji naše gore lista o Leopoldu Mandiću.

SVEMU STO JE LIJEPO DODE JEDNOM KRAJ. JOS JEDAN POGLED — I POVRTAK NA NASU STRANU JADRANSKE OBALE

»Zašto je Dante, govoreći o hodočasnicima svoga vremena, spomenuo Hrvatsku? Da li je tim primjerom htio označiti bilo koju daleku zemlju ili je upravo tako merao reći nakon onoga što je vidio i čemu se divio ovdje u Rimu, za vrijeme prvoga jubileja?

Da, u primjeru hrvatskoga hodočasnika koji se ne može otrgnuti od promatranja Gospodinova lica, mi rado prepoznajemo prizor koji se ponavlja pred našim očima. Budite uvijek ponosni, dragi vjernici Hrvatske, na svoju dragocjenu baštinu; ljubomorno je čuvajte kao temelj svoga kršćanskog života i obvezu također za napredak svoje domovine.«

Pavao VI

ISUSOVACKI GENERAL PEDRO ARRUE PRIMIO JE SKUPINU ČASNE BRACE, HODOČASNIKE IZ HRVATSKE PROVINCIJE DRUŽBE ISUSOVE. STAVILI SMO O. GENERALU NA GRUDI NASU HODOČASNICKU MEDALJU, A ON JE ZANIMAJUCI SE ZA MOTIV NA NJOJ REKAO RADOVNO: »SAD SAM I JA HRVAT!«

NAJGLASOVITIJU HRVATSKI TEOLOG I PREDSEDNIK MARIJANSKE AKADEMIJE U RIMU O. KARLO BALIĆ, PODRŽAVAN DVOJICOM MLADE SUBRACE, ZARIO JE OD RADOSTI STO TRGOM SV. PETRA ODJEKUJE NASHA DOMACA RIJEC

U TRAVNU OVE GODINE ODRŽAN JE U ZADRU
PRVI NACIONALNI SIMPOZIJ O TURIZMU
TURIZAM
KAO
ŠTO DOVOLJNO GOVORI KOLIKO FENOMEN TURIZMA
KOJI TRAŽI NOVE OBLIKE DUŠOBRIŽNIŠTVA,
ZAOKUPLJA PASTORALNE RADNIKE.

ZNAK NAŠEG VREMENA

Crkva ne želi zaobići niti podcijeniti velike prednosti i vrednote koje su plod te masovne pojave našeg stoljeća. Ona želi dati svoj doprinos da »turizam — kako se izjasnio papa Pavao VI. — vođen uvijek u savršenim okvirima i plemenitim namjerama, postane važan čimbenik suvremenog kulturnog odgoja, veza razumijevanja i mira među narodima, omogućujući sve veći i uzvišeniji uspon duha dostojan blaženog gledanja Boga.

Predavači su obrađivali pojavu turizma s raznih stajališta kako bi se o njemu dobila što zaokruženija slika. Dr Vjekoslav Milovan je, govoreći općenito o fenomenu turizma, iznio među ostalim sve okolnosti života koje su uzrok da je turizam postao velika potreba suvremenog čovjeka: »Poznata je činjenica da u mnoštву današnjih turista daleko prevladavaju stanovnici gradskih aglomeracija. Gradski čovjek, koji većinu svoga vremena provodi u buci i vrevi gradskog života, udišući prljav i zatrovani zrak, osjeća snažnu potrebu da pobegne iz takve sredine nekamo gdje će se nadisati čistoga zraka, osloboediti se zagađene atmosfere i gdje će oporaviti živce koji su nadraženi bukom i napetim ritmom gradskoga života. Osim toga, gradski čovjek osjeća i neku duhovnu potrebu da pobegne od skučenosti i pritisaka koji ga zarobljuju u gradskom ambijentu.«

Jedno od najstručnijih predavanja na simpoziju održao je dr Srđan Marković, direktor Instituta za ekonomiku turizma u Zagrebu, u kojem je analizirao pregled turizma u prošlosti kod nas, kao i njegov sadašnji eksplozivni razvitak.

Iznio je zanimljive statističke podatke o kretanju turističkog prometa. Godine 1952. posjetilo je našu zemlju 129.000 inozemnih turista. 1970. godine 4.740.000, da bi se u 1973. taj broj popeo na 6.160.000 stranih posjetilaca!

Kako je s domaćim turistima koji su evidentirani? Godine 1960. bilo je 4.314.000 domaćih turista, a 1974. godine već smo ih imali 8.967.000.

Ako se sada zbroji ukupan promet domaćih i inozemnih turista u našoj zemlji, dobivamo podatak da njome godišnje prokrstari od sjevera na jug i od istoka na zapad oko 15 milijuna osoba. Ali ni to nije sve. Moramo uzeti u obzir još jednu važnu činjenicu. Anketsko istraživanje koje je izvršio Institut za ekonomiku u Zagrebu u suradnji sa Zavodom za tržišna ispitivanja, pokazalo su da je samo 27% domaćih turista statistički registrirano, dok je čak 73% bilo smješteno kod rođaka, prijatelja ili u vlastitoj kući. Tako je u pogledu turističkog prometa naša zemlja zauzela mjesto među desetak najrazvijenijih turističkih zemalja na svijetu, a četvrtu mjesto na Mediteranu.

Nabrajajući sve dobre i korisne strane koje turizam donosi, posebno našoj privrednoj djelatnosti, dr Marković je spomenuo i neke njegove negativne pojave i deformacije, kao što je »mentalitet olake sezonske zarade, izrabljivanje te podložnost različitim oblicima kriminala i prostitucije«.

Zato Crkva želi da bude službenica ljudima u svim prilikama gdje oni obitavaju kako bi odgovorila duhovnim potrebama ljudskog srca i navještanjem Radosne Vijesti podizala duhovnu zrelost čovjeka te da bi i »slobodno vrijeme postalo vrijeme spasenja« (Direktorijski red za dušobrižništvo turizma).

O određenim teološkim problemima turizma govorio je o. dr Mario Šikić. Zaustavio se najprije na analizi pojmove u kojem smislu treba shvatiti da turizam ulazi u područje teologije. »Bilo bi smiješno tražiti tekstove u Svetom pismu o turizmu — citira predavač p. Mongillona — ali je potrebno uteći se u Bibliji kad želimo sebe uvjeriti da turizam uvodi čovjeka u potpunost sponzaje njega samoga i da on mora biti shvaćen u totalitetu

Dosad nisam imala prilike da se sastanem s našim misionarima, osim što sam se u Lusaki sastala s ocem Lučićem. To me je veoma razveselo. I njega sam pozvala da nas jednom zgodom pohodi.

Zasad još nemam fotografiju, ali čim dodem do njih, poslat ću Vam ih.

Što se tiče novih misionarki, dobro bi nam

ovdje došle nastavnice, no moraju dobro znati engleski. Naša biskupija ima ovdje dvije gimnazije, a nema dovoljno nastavnika.

Za ovaj put dosta.

Od svega srca pozdravljam Vas i sve prijatelje misije odana Vam u Kristu.

Monikina adresa: Miss **Monika Okrugić P.O. Box 36, Mansa, Zambia, Africa**

Z A I R

Teško je hraniti sirotinju ako čovjek nema koliko-toliko sigurnu pomoć. Sirotinje će, naime, iz dana u dan biti sve više, čim samo sazna da postoji netko tko im želi ublažiti bijedu. Tako, eto, i naša sestra Anka Luketić ne može smoci dovoljno sredstava da pomogne svim onima koji joj dolaze u svojoj nevolji. No neka o svemu tome govori ona sama.

Brige s. Anke Luketić

Dragi prijatelji misije!

Već sam se pitala kako to da mi nakon moga povratka iz domovine ne dolazi nikakva vijest. Napokon sam dobila pismo od urednika misijske rubrike u Glasniku, a zatim i od još jedne dobročiniteljice iz Zagreba. To me je utjedio da ipak netko misli na mene.

Nakon svoga povratka iz domovine od skupljenih darova sagradila sam dvije kućice, od kojih me svaka stoji po 300 dolara. Sad se neću tako lako usuditi na takav pothvat jer su živežne namirnice veoma poskupile, a naše siromahe treba i dalje hraniti. Vreća riže od 45 kg stoji sada 15 dolara, bačva ulja 90 dolara, kutija sapuna 7 dolara, vrećica soli 5 dolara, vrećica riblica 42 dolara, a o odjeljima ne trebam ni govoriti.

Meni je samo povjeren dom za starce i brija za tamošnju sirotinju. Razumije se da moram misliti kako ću izaći na kraj.

Inače stanje kod nas ovdje dobro vam je poznato, pa vam ne trebam posebno pisati. Na naši vjernici sada su nam privrženiji nego ikada prije i s nama zajedno trpe. U srcima mnogih vjera dozrijeva i spremni su na svaku žrtvu. Molite se mnogo i za nas misionare i misionarke da izvršimo svoju misionarsku dužnost, i za naše vjernike da izdrže sve kušnje na koje je stavljena njihova vjera. Napose vam preporučujem našu mladež te nova svećenička i redovnička domaća zvanja, jer sutra će Crkva u toj zemlji, kao i drugdje, morati računati prije svega na njih.

Svim svojim dobročiniteljima od svega srca zahvaljujem na darovima za moje siromahe, stare i mlade. Ujedno vam želim sretan i blagoslovljen Uskrs! Neka vam uskrsmuli Spasitelj svima naplati za sve što ste učinili za ovu našu bijednu braću!

U Isusu i Mariji odana Vam

s. Anka Luketić, FC

jesmo li samo mi mladi krivi

?

Kao da nikad nisu bili mladi. Otač ima 43 godine, majka 40. Dva smo brata i jedna sestra. Između roditelja i nas stalno dolazi do trivenja, nerazumijevanja i svada. Što god učinimo, sve im je sumnjivo, ni u što nemaju povjerenja. Kao mladi volio sam ih sada se u me uvlači mržnja. Oni misle da se sve mora izvoditi kao prije 30 godina. Mi «ništa ne znamo», «ništa ne shvaćamo», «ništa ne valjamo». Teško mi padaju njihove stalne optužbe. Sigurno, mi nemamo životnog iskustva, ali neka njihova iskustva ne bih želio ni imati.

Stalno govore koliko za nas troše, kako je sve skupo. Pozivaju se na sebe, no ne vide kako često jedno govore, a drugo rade. Dok od nas traže da budemo idealni, sami to životom ne potvrđuju. Naši su odnosi iz dana u dan sve teži i napetiji. Jesmo li samo mi mladi krivi, a oni ništa?

Tuna, srednjoškolac

piše: Ivan Fuček, prof. moralne teologije

U si, moj Tuna, zabugario pjesmu koju neprestano slušam. Možda si ipak previše optužio roditelje, a sebe, brata i sestru ispričao? Pitanje odnosa ili sukoba starije i mlađe generacije, roditelja i djece složeno je i teško životno pitanje. Nije ga moguće riješiti, pogotovo ne nekim ovako kratkim napisom. To bi već davno drugi učinili. Mogu ti samo dati neke vidike za ispravnije ravnanje. Ploda neće biti ako i roditelji ne pročitaju odgovor.

Reći mi, kakvi bi to bili roditelji koji se ne bi brinuli za budućnost svoje djece? Oni živo osjećaju svoju nespremnost

za ovo naše doba i svoju nesigurnost pred mnogim pitanjima vas — nove generacije. A gdje bi tu spremnost stekli? Ipak ih ta nesigurnost i nespremnost nerijetko dovodi do pretjerane strogosti u zahtijevima prema vama.

Vi se opet stalno tužite da roditelji nemaju razumijevanja, da nemaju ni smisla ni širine za vaše probleme i interese. Odatile mnogi nesporazumi i mnoge zategnutosti. Treba poštovati reći da takvi sukobi među generacijama nisu isključivo plod našeg vremena. Uvijek ih je bilo! Može se ipak reći da su danas naglašeniji pod utje-

cajem ovog naglog društvenog razvoja, uvećanog protivljenja i osporavanja, životnih suprotnosti itd.

Ne smiješ zaboraviti da je današnja obitelj u sebi podvrgnuta dubokoj preobrazbi. Nekad su odnosi među roditeljima i djecom bili označeni ulogom očeva i majčina autoriteta, s jedne strane, i poslužnošću djece, s druge strane. Danas, na protiv, igra veliku važnost u obitelji smisao za zajedničko traženje i zajedničko suodlučivanje roditelja s djecom. Pažljiva međusuradnja, podjela odgovornosti s djecom — nove su vrednote koje roditelji treba da

shvate, nauče i primijene u praksi. Gdje se to uspijelo sretno ostvariti, ondje obitelj postaje djeci vrlo dobra škola za sve ostale društvene uredene odnose.

Najbolje, u mnogim obiteljima ne dolazi do takvog željenog sklađa. Stvari ipak ne treba uopćavati, niti je pravo da se krivnja svaljuje samo na jedne. Redovito će biti obostrana: roditelji nerijetko boluju od manjka zdravog podnošenja (tolerancije), a vi, djece, od manjka poštivanja.

Nadalje, potrebno je da i roditelji i vi djece naučite da možete jedni druge trajno obogaćivati mnogim vrednotama. To je preduvjet da se uzajamno u različitosti mlješenja i stavova u jednoj ljubavi prihvate. Mladi često ne shvaćaju da se budućnost ispravno gradi u pravilnom odnosu s prošlošću, pa da i u ovo naše doba iskustvo života ima za sve svoju vrijednost. I tako na temelju vlastitog iskustva roditelji mogu vama djeci zaista dati mnoge vrijedne vidike i životne smjernice, kojih nigdje drugde nećete dobiti.

Roditelji grijese ako se briju samo za materijalno dobro svoje djece; da im sve kupe i obilno nabave. A što je s vjerskim, moralnim i duhovnim dobrinama djece? U tom su vidu roditelji nenadoknadivi, pa ako tu zataje, ruši se ono bitno. Od djece se opet zahtijeva da poslušaju roditeljsku riječ.

Roditelji ne smiju zaboraviti da im djeца danas žive u novom vremenu, s novim pitanjima, s novim interesima, koji su umnogome drukčiji od onih prije 20 ili 30 godina, kad su oni bili mladi. Moraju razmisli o pravima svoje djece, osobito u izboru svog vlastitog puta i vlastitih usmjerenja.

Odgov neće donijeti ploda ako sami roditelji ne pružaju ono uvjerljivo svjedočanstvo ispravnih obiteljskih međuodnosa, solidnosti u zvanju i službi, vjernosti zadacima kršćanskog života. Nije istina da mladi od roditelja očekuju samo nekakve super moderne načine ponašanja i isključivo sve veću širinu slobode, nego prve svega od njih očekuju poštovanje, ispravnost i plemenitost u svim životnim očitovanjima.

Ako bi se roditelji zatvorili u svoj egoizam, gradili bi nestvarnu budućnost; izvana bi davali svom društvenom i vjerskom ponašanju izgled poštovanja, a zapravo bi to bilo teško poimanjanje ljubavlji. Već maša djece opežaju takve roditeljske proturječnosti. A odrasliji to nazivaju farizejstvom. Time bi roditelji sebi rušili čitavo odgojiteljsko djelo.

Nema sumnje da je danas spor među generacijama stvarna poteškoća, pa na zategnute odnose nailazimo i u sredenim obiteljima. No ne smiješ zaboraviti da su sukobi jednostavno dio ljudskog života i da se ne mogu pokriti plaštem tobožnje jalove ljubavi prema bližnjem. Svaka obitelj treba da za sebe zrelo razmišlja o uzrocima svojih sukoba i da u zajedničkom dogovoru i sporazumu nade prikladan put rješenja.

Vjerne obitelji moraju znati da iz sakramenta ženidbe izlazi neprocjenjiva snaga za nadavljanje poteškoća života. Taj Božji dar traži od čovjeka odgovor, koji se sastoji u životu vjere, slavljenju Euharistije u nedjelje i blagdane, u sakramentu pomirenja i pričesti, u zajedničkoj i privatnoj molitvi, što sve daje motive za međusobno prihvatanje i razumijevanje kad nadodu najteži životni trenuci.

Mladići misle na svećeništvo

U američkoj biskupiji Cincinnati provedeno je ispitivanje, prema kojem izlazi da znatan broj mlađića misli na mogućnost da postanu svećenici. No većina njih navodi misao kako nikad, ili veoma rijetko ne nađu na nekoga tko bi ih za zvanje poticao i odgajao.

A kad bi samo deseti dio takvih mlađića došao u bogosloviju, broj bi se svećenika podvostručio.

Dati i drugima da žive!

Kad je u njemačkom gradu Karlsruhe ustanovni sud izjavio da je pobačaj protuustavan, neka skupina prolazila je gradom i protestirala protiv te odluke suda.

Mesec Helmut Schultheis, četrdesetogodišnjak, otac petero djece, postavio se na ulici pred tu skupinu s dječjim kolicima, u kojima je sjedjelo dvoje njegovih najmladih. Držao je u rukama natpis: »Živjeti i dati drugima da žive.«

Hrabrome ocu prolaznici su s odobravanjem pljeskali. Okružili su ga i zaštitnom pratinjom kad su neki htjeli silom gurnuti kolicu na stranu.

Josip Badalić

MISIJE

ureduje
Jurej Gusić

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Naseljavanje velikih gradova

Našu nakamu neka osvijetle ove brojke: G. 1901. Indija je imala u gradovima samo 26 milijuna stanovnika. G. 1971. imala ih je već 96 milijuna! Kalkuta je, na primjer, narasla na desetak milijuna.

Japan sa svojih 109 milijuna stanovnika većinom živi po velikim gradovima, a Tokio je uz New York najveći grad na svijetu.

Kairo u Egiptu ima 6 milijuna, a Aleksandrija 2 milijuna stanovnika, Kinšasa u Zairu milijun i po itd.

Velegradovi sa svojim periferijama problem su i za najrazvijenije zemlje, kao na pr. za Ameriku, a kako neće biti za one gdje je osobni dohodak po stanovniku ispod prosjeka? Na periferijama velikih gradova skupljaju se svi oni koji nemaju gdje drugdje stanovati, svi oni koji su siromašni i lišeni najosnovnijega potrebnoga za život. Tu su i čestiti radnici, ali i mlađi prestopnici, ljudi koji su bez tigde ičega, nezaposleni ili oni koji svaki dan drugdje moraju tražiti posao i zaradu da bi bar nešto zaslužili.

Dušobrižnici u takvima predjelima, ako žele biti prvi pastiri duša, imaju pred sobom mnoštvo problema i poteškoća. Oni najneposredniji problemi jesu društvene naravi. Što učiniti da se ljudima nađe posao, pribavi stan, ostvare uvjeti za srednji obiteljski život, za puni razvoj ljudske ličnosti? I nije riječ samo o zaradi, već i o stvaranju uvjeta života, ozračja u kojem će čovjek moći postati svjestan svoje vrijednosti, dostoјanstva. Svernu tome valja pridodati probleme, poteškoće i zadatke koji se odnose na odgoj mlađih. Taj je odgoj danas težak i u normalnim okolnostima, a kako ne bi bio u abnormalnim?

O svemu tome valja buditi javno mišljenje, odgovornost, svi treba da se za rješavanje tih problema osjećaju odgovornima, a mi kršćani vjerujemo da uz naravna sredstva valja upotrebjavati i nadnaravna, od kojih je na prvom mjestu molitva. I zato baš kao članovi Apostolata molitve želimo pomoći rješavanju tih problema i molitvom.

Josip Antolović

O. PAVAO MESARIĆ

JEDNA VAŽNA PEDESETGODIŠNJIĆA

O. ANTUN VIZJAK

U siječanskom broju Glasnika Presvetog Srca Isusova za 1926. godinu nalazi se članak preko kojega nikako ne smijemo prijeći šutke. Tu pod naslovom »Naši misionariči čitamo o oproštaju naših prvih bengalskih misionara u svetištu Srca Isusova u Zagrebu. Članak glasi:

Na svetu Ceciliju bila je prva misijska svečanost u svetištu Srca Isusova u Zagrebu. Slavilo se proglašenje blaženih kanadskih mučenika. U govorima prethodne trodnevnice tumačio je vič. P. Prešoren, provincial isusovaca, misijsku ideju Katoličke Crkve i pokazao je, kako su je djelom izveli bl. Izak i drugovi mu među Hurenima i Irokezima u Kanadi i sadašnjim Sjedinjenim Državama Sjeverne Amerike.

Zadnji dan oproštila su se s nama dva hrvatska Isusovca: o. Pavao Mesarić i mg. Ante Vizjak, koji su slijedeći dan, dne 23. XI., oputovali u Indiju, da ondje navještaju poganim evangelje. Otac Mesarić je rođen u Medumurju 19. VI. 1894. Svršivši gimnaziju u Zagrebu, stupio je godine 1912. u Družbu Isusova. Poslije dvogodišnjeg novicijata učio je filozofiju u Innsbrucku i 4 godine bogosloviju u Enghienu u Belgiji. Mg. Vizjak je rođen Zagrepčanin (12. II. 1896.), koji je polazio najprije realku, a onda prešao u gimnaziju i godine 1915. stupio u Isusovce. Iza filozofije bio je vrsnim profesorom matematike i fizike na travničkoj gimnaziji, a sed će u Kurseongu, na obroncima Himalaje, svršiti bogosloviju.

U bijelom misionarskom odijelu pristupiše obojica, pradeni svojom redovničkom subraćom, pred oltar Božanskog Srca, odakle im obojici sinulo sveto zvanje. Veleč. P. Provincial blagoslovim i predade križeve kao znak njihova rada, njihove utjehе, njihove borbe i slave. Kad se na to o. Mesarić sa propovjedaonice oprostio s narodom, zaplakala je sva crkva. Ne bez dubokog razloga. Koga da ne gane pogled na

mladog čovjeka, koji s tako velikom izobrazbom, sa znanjem osam jezika, u procvjetaloj muževnoj dobi — polazi k zapuštenoj indijskoj raji, koja jedva zna da živi.

— Zašto takvi ljudi ne ostanu kod nas, pa da svoj narod dižu? »Ljubimo mi svoju milu i nesretnu domovinu — odgovorio je o. Mesarić — Ljubimo mi svoj rod i prijatelje, ali nam je čista ljubav za duše, one nesretne poganske duše, još veća. Mi ostavljamo dom i rod, da Kristovom krvi peremo one nesretnike, za koje malo tko mari...«

No baš taj oproštaj je pokazao da ima i plenitnih duša, koje razumiju žrtvu misionara, pa su im je zasladili svojom ljubavlju i darežljivošću.

To su, eto, naši misionari, koji s velikim samoprijerodom podoči tragom velikih vjerovjesnika. »Ljubav nas Kristova gonil«, rekao je o. Mesarić sa svetim Pavlom. Ta požrtvovna ljubav je obrana naša rimokatoličke vjere; ona je najbolje jamstvo Božjeg blagoslova, što će ga zazivati na njihov rad i radi njih na njihov hrvatski narod.

Ta pedesetgodišnjica ne bi smjela proći nezapažena. Ne bi li bilo dobro povezati je s ovo-godišnjom Misijskom nedjeljom? Možda će nam njezino značenje biti mnogo jasnije ako spomenemo da je misija koju su naši misionari dobili i na njoj toliki niz godina radili, mučili se i znojili, pa čak i progone podnosiли, jedna od najtežih misija u cijeloj Indiji. A danas njihov trud donosi plodove: iz naše glavne misijske postaje Basantija izašla su prva svećenička i redovnička zvanja, a danas je ona u rukama domaćih svećenika. U siječnju ove godine — kako smo već prije javili — otac Gabrić ju je predao biskupijskom svećeniku, a on je pošao da osniva novu misijsku postaju da i tamo sije sjeme Božje riječi.

Juraj Gusić

INDIJA

O svečanosti službenog otvorenja jedne kuće Majke Terezije piše naš bengalski misionar otac Ante Gabrić, koji je došao na tu svečanost zajedno s kalkutskim nadbiskupom msgr Lawrencem Picachyjem. Taj opis donosimo ovdje u cijelosti jer nam otkriva i srce Majke Terezije i poštovanje što ga ona u Bengaliji uživa.

NAJSTARIJI STANOVNIK SELA MARIA POLY STAVLJA
MAJCI TEREZIJI VIJENAC OKO VRATA

PREM DAN - DAR LJUBAVI

»Prem dan — Dar ljubavi« zove se nova kuća Majke Terezije u jednom od najzapoštenijih predgrađa velegrada Kalkute, Tiljali (Tildali).

Dar ljubavi, kuća i središte ljubavi, tek pred koji dan službeno otvorena, već je puna umirućih, tuberkuloznih, duševno bolesnih, skupljenih po ulicama, nezaposlenih, koje nitko neće, koje svatko tjera sa svojih vrata. No vrata svih kuća Majke Terezije svima su otvorena, jer je njezino srce otvoreno svima. Ona razumije tajnu Kalvarije, tajnu samljosti. Već je davnio prije Njegovo Srce bilo probodeno, otvoreno za sve, ono Srce koje je jednog dana kazalo: »Žao mi je naroda! Žao mi je tih milijuna gladnih, zapuštenih, prezrenih i umirućih na ulicama i u samotnim daščarama i kolibama. Žao mi je svih tih čiji plaće ne dira ljudska srca...«

Iz ljubavi prema tom probodenom Srcu otvara se još jedno veliko djelo ljubavi, nova kuća »Dar ljubavi«.

Bilo je sve tako priprosto, sve tako od srca k srcu, obiteljski, lako su bili prisutni i najviši predstavnici bengalske vlade.

Ja sam se baš s našim nadbiskupom vratio iz novootvorene misijske postaje »Maria Polly«, gdje će također raditi sestre Majke Terezije.

Na otvorenje je došao sam ministar predsjednik bengalske vlade, gospodin Sidharta Sankar Roy, bivši student našeg sveučilišta sv. Franje Ksaverskog u Kalkuti, i ministar zdravlja, gospodin Adit Panda, te gospoda Dias, žena guvernera Bengalije, gospodina Antuna Diasa — oboje su revni katolici. Došao je i velik broj suradnika i prijatelja Majke Terezije, konzuli raznih konzulata u Kalkuti, mnoge karitativne organizacije. Bio je prisutan i predstavnik »Imperial

Chemical Industrie«, koji su Majci Tereziji dali ovu golemu zgradu, svoju prijašnju tvornicu. Vrijednost te zgrade procjenjuje se na kojih 200.000 dolara.

Nadbiskup je započeo sijelo molitvom. To je tu u Indiji krasan običaj i svatko ga poštuje. Molitva ili koja nabožna pjesma Rabindranata Tagore uvijek se nalazi na početku programa. Nadbiskup je zatim zahvalio Majci Tereziji i njezinim sestrama za sve dobro što ga čine širom svijeta. Zahvalio im se pred svima što svojim životom žrtve i služenja najbjednijima svjedoče Isusa i Njegovu ljubav. »Vi ste živo evangelje!«, završio je nadbiskup.

Poslije nadbiskupa govorio je ministar predsjednik vlade, gospodin Roy. Divi se ovoj junakini Isusove ljubavi. Velji: Bez vjere u Boga nije moguća takva nesebična ljubav. Obedaje Tereziji svu moguću pomoć. Ispričava se, jer je doznao, da je neki dan Majka Terezija otišla ispred njegova ureda u ministarstvu a da ga nije mogla vidjeti. On je bio na sastanku s visokim državnim činovnicima. »Ubuduće, Majko, pokucajte i udite: Vaš pohod je veliki blagoslov i za mene i za sve nas!« Hvalio ju je kako je uredila pitanje nekoliko stotina nezaposlenih prosjaka po ulicama Kalkute. Kazao je da je on s jednim ministrom iz centralne vlade u Delhiju raspravljao na koji bi se način moglo upotrijebiti na tisuće kilograma suhih kokosovih oraha, bačenih po ulicama. Praćen smijehom i pljeskom publike, reče: »Mi planiramo, mislimo smo osnovati posebnu komisiju, a vi ste se, eto, odmah dali na posao. Vidim da tu već mnogi prosjaci prave užeta od tih suhih kokosa...«

Ministar zdravlja, gospodin Panda, posebno se zahvaljuje Majci Tereziji što se brine za tolake bolesnike, osobito neizlječive, gubavce. I uime bengalske vlade predaje joj dokument: dva hektara zemlje u predgradu Thakurpukuru za novu bolnicu. To će biti prva i dosad jedina takva bolnica u Bengaliji: za plastičnu kirurgiju, napose za gubavce, kojima su od bolesti iznakaženi dijelovi tijela. Zahvaljuje zatim i Majci i njezinim sestrama. Pokazuje rukom na njih, na te mlade junakinje. »Što su 'filmske zvijezde' prema ovim zvijezdama ljubavi?«, pita on sve prisutne. A sestara, Božeg dara, puno dvoriše: oko 200 njih! U novicijatu ih je 190, a nove još uvijek dolaze. Ja sam bio sretan kad sam među njima vidio naše basantske sestre. Već ih je 12 iz basantske župe, a tri će stupiti poslije Uskrsa.

Onda je govorila Majka Terezija. Nije mi trebala govoriti. Dosta ju je bilo vidjeti: onaj pogled kao da obuhvaća čitav svijet. Pa kad je još kao prava majka raširila ruke i rekla: »Dragi moji suradnici, hvala Bogu, hvala svima vama na svemu dobru što Isus čini preko nas! Hvala svim tim dobrim ljudima — najbjednjima i gubavcima — koji nam dopuštaju da ih ljubimo, da im služimo! — tad su mnogi od ganača zaplakali.

Poslije toga je ministar predsjednik vlade prezrazao vrpcu. Na samom ulazu nalazi se krasna kapelica. Svi bez razlike vjere zaustavili se tu u kratkoj molitvi. Preuzvišeni nadbiskup blagoslovio prostorije. Sve je veoma lijepo uređeno i preuređeno. Tvornica se pretvorila u kuću za više od 200 bijednika beskućnika, bolesnih, od kojih su mnogi na umoru. Oko 60 bolesnika nalazi se u posebnom odjelu za tuberkulozne, dvadesetak ih je u odjelu za one kojima je potamnio razum. Nema tu nikakva luksusa velikih bolnica, sve je priprosto, sve siromašno, no sve je puno ljubavi. Svatko je dobrodošao. Ulistinu je to »Prem dan — Dar ljubavi, kuća ljubavi«.

Na svršetku su sestre zapjevale svoju prekrasnu himnu. Gosti se opraćaju, svatko odlazi svome domu, a one, mlade junakinje — Misionarke ljubavi — ostaju s ovim najzapaštenijima i najbjednjima, jer s njima ostaje On, koji je ono pred dvije tisuće godina pozvao k sebi sve te bijednike: »O vi svi, koji ste izmučeni i opterećeni, dodite k meni i ja ću vas okrijepiti!«

Ostaju one i zovu svakoga tom himnom ljubavi:

O dodi, dodi sa mnom u svijet siromaštva,
gdje bez ljubavi ljudi umiru, umirul!
O dodi u svijet neljudskih!
Zar ne vidiš: oni gladuju?
O gdje je ljubav, ljubav tvoja?

I oni su ljudi kao i ja i ti.
I njih kroz život prati smijeh i plač.
Ne trebaju oni samo twoje samlosti,
oni trebaju twoje i moje pomoći.

O daj, o daj nešto krasno iz ljubavi prema Bogu
pokaži!
Nešto krasno pokaži — i tako svolju ljubav
dokaži!

Dani prolaze, o te noći — kako su duge te
noći...
Nedjeli plače dijete: plače za suncem dana i
ljubavi,
ali možda zore neće doživjeti...
Po čitavom svijetu naša braća žive u siromaštvu
i bijedi.

Posvuda, posvuda su oni,
Samo kad bi srca i oči naše njih vidjeti htjeli...
O pronadi ih, pronadi ih svojom ljubavlju!

O daj, o daj nešto krasno iz ljubavi prema Bogu
pokaži!
Nešto krasno pokaži — i tako svoju ljubav
dokaži!

Bilješka:

O radu Majke Terezije i njezinih
Misionarki ljubavi vrednik ove
rubrike spremio knjigu s mnogo
podataka i slika, koje dosad nema
nijedan životopis Majke Terezije
na drugim jezicima. Nadamo se da
će knjiga baci kao spomen na 50.
godišnjicu odlaska naših prvih
misionara u Indiju.

Iz pisma sestre Emerike

Velečasnil

Basanti, 17. veljače 1975.

Vaše me je pismo veoma ugodno iznenadilo. Najljepša hvala! Baš sam bila u Kalkuti u to vrijeme kad je pismo stiglo i kad sam došla kući, našla sam ga. Ne bili se htjela ispričavati, ali pisanje mi nekako baš ne ide od ruke, pa stoga uvijek odgadam od danas do sutra. No danas sam se ipak prisilila da Vam odgovorim.

Premda smo već prilično daleko od božićnih blagdana, ipak bih rado rekla nekoliko riječi kako smo ih proslavili. Bilo je uistinu veoma lijepo. Sve je bilo jako živo i veselo. Od Badnjaka navečer do Stjepana bilo je stalno sviranja i pjevanja, a i plesanja.

Na Badnjak smo se sakupili mi sestre s našom glavaricom, sva djeca, učiteljice i medicinske sestre oko Malog Isusa u jaslicama. Najprije su zapjevali, a onda kako su svi očekivali — poglavarica je počela dijeliti darove. Ne možete zamisliti radost koja se odražavala na licima te djece. Trebalo je pripremiti više od 200 paketića! Hvala Bogu, dobili smo pomoć pa smo mogle svima prirediti tu posebnu božićnu radost.

No, kao što to često u životu biva, tako se i kod nas izmjenjuju radost i žalost. Prije nekoliko dana posve blizu nas dosta kasno navečer iznenada smo začuli vani veliku viku. Djeca su izletjela van. I mi smo izašli za njima. Ugleđali smo velik plamen. Jedna je siromašna žena pripremala jelo, a kako baš u ovo vrijeme ima slame na sve strane, jer su ljudi sve dosad spremali rižu, vatra je zahvatila slamu i u trenu je slamenati krov kolibe bio u plamenu. U požaru su ti jedni ljudi sve izgubili: i rižu i sve ostalo što su ono malo imali.

I u našoj maloj bolnici ima priličan broj onih koje je pogodila neka nesreća. Mi im nastojimo pomoći koliko više možemo.

Eto Vam za danas toliko. Uz najljepše pozdrave i dobre želje preporučujem se svim dragim prijateljima misija i Vama u svete molitve.

Odana Vam u Isusu

s. Emerika Šumak, F. C.

Z A M B I J A

POSVETA NOVOG ZAMBIJSKOG BISKUPA

Časni brat Benedikt Fostač poslao je krajem veljače kratko pismo, ali u njemu je spomenuo nekoliko stvari veoma značajnih za život Crkve u Zambiji.

NOVI ZAMBIJSKI BISKUP

Lusaka, 23. veljače 1975.

Hvala Bogu, svi smo ovdje dobro i zdravol. Prošle smo godine sagradili dvije crkve, a opet nikada kraja poslu, uvjek se nešto gradi, nešto nadograđuje, nešto, ili, bolje rečeno, mnogo toga se popravlja. I tako uz dobru volju i nakon život je pun smisla, a i veselja, jer bilo što ugodno ili neugodno, sve je za Boga i za duše.

Kod nas je lijepo, normalno kišno doba, sve je zeleno. Kukuruzi rastu, pa je nade da će biti i brašna.

9. veljače bila je posveta novog zambijskog biskupa u Livingstonu, msgr. Hadrijana, koji je uvjek bio naš gost i naš prijatelj. O. Vincent (poljski isusovac, nadzornik škola, kome u tome pomaže brat Benedikt) i ja bili smo na toj posveti, iako je to 530 km udaljeno od Lusake. Došao je i predsjednik države Kaunda na tu svečanost. On je kod mise čitao poslanicu. Ali nije mu to bilo dosta, nego je održao i lijepu propovijed. Naglašavao je kako je Krist rekao da ljubimo jedan drugoga i također neka bude volja Božja, kako na nebu, tako i u Zambiji, i u Livingstonu. Svi su se prisutni nasmijali i popratili te predsjednikove riječi velikim pljeskom.

Sve vas srdačno pozdravljam u Isusu odani
br. Benedikt Fostač, DI

POSVETA CRKVE U LUSAKI

Mansa, 20. travnja 1975.

Cijenjeni oče uredničel

Hvala Vam na pismu i na članku u Glasniku. Hvala Vam i na novostima od oca Gabrića i od Majke Terezije. Drago mi je da izlazi knjiga na hrvatskom jeziku o njoj. Ja sam je osobno susrela u Torontu. Došla je u Kanadu da u Ontarioju održi predavanje sestrama poglavarcama raznih redovničkih društava. Tom zgodom je meni pružila ruku i hrvatski me upitala kako sam. Ja sam se iznenadila kad sam je čula da govoriti hrvatski. Sad mi je draga da Vi pišete o njoj knjigu.

Želite da Vam opišem svoje misionarske doživljaje. Nemam još puno prakse. No već sam ipak stekla toliko prakse da znam da kad god krenemo nekamo na put, obvezatno će nam puknuti guma na autu. Tako smo prošle godine isle na duhovne vježbe i oko dvije stotine milja od jedne postaje pukla nam je guma, a do druge postaje bilo je još 110 milja, a bile smo u autu samo nas dvije ženske osobe. Kako je to bio običan put u džungli, stale smo i obje križ na se, a posao preda se i promijenile smo gumu bez veće muke.

Ove godine bile smo bolje sreće. Bile smo četiri, a krenule smo na Cvjetnicu. U jednom smo mjestu prenodiše. Isle smo u Lusaku, gdje je još jedna naša članica. Tamo smo imale duhovne vježbe, koje nam je davao jedan irski isusovac. Na putu prema Lusaki zaustavile smo se u Mpimi, gdje radi naš otac Lučić u bogoslovskom sjemeništu. A tamo smo našle i oca Grubera. On je iz naše biskupije Manse, a sve ga poznamo, pa i oni vole ako ih netko posjeti, jer se nalaze u džungli. U Mpimi smo ručale, a odatile smo onda krenule u Lusaku. Tamo smo stigle bez problema.

Sutradan me je pohodio brat Ilija Dilber i dogovorili smo se da ćemo na uskrsni ponedjeljak poći u Mumbwu da vidim crkvu. Nakon to-

Naša zambijska misionarka gospodica Monika Okrugić ponovo se odazvala našoj molbi i napisala nam za Glasnik nekoliko redaka. Ovaj puta opisuje svoj susret s našim misionarima o. Lukom Lučićem, bratom Ilijom Dilberom i bratom Benediktom Fostačem.

Radostan susret

ga smo ušle u duhovne vježbe koje su uistinu bile blaga okrepa koja nam je uvijek potrebna.

U dogovoren ponedjeljak došli su brat Dilber i brat Fostač po mene, pa smo se uputili filmom asfaltiranim cestom u Mumbwu. Optrilike na pola puta stali smo da malo založimo. Oni su ponijeli hrane i bilo je uistinu lijepo. Kad smo stigli u Mumbwu, razgovarali smo malo s tamošnjim župnikom, poljskim svećenikom, i razgledali smo crkvu. Ona je uistinu krašna i brat Dilber se ima čime ponositi, a s njime i svi Hrvati koji su za njezinu gradnju poslali svoj dar.

Na povratku smo opet stali na pola puta da potrošimo ostatak hrane, a brat Dilber je ponio i magnetofon pa je odvio naše slavonske pjesme. Brat Fostač je Slavonac i on je požalio što nemamo tu još slanine i luka, jer to je za nas Slavonce i Sremce najbolja hrana. No i bez toga bilo nam je lijepo.

Na povratku nismo imali vremena da se svratimo k sestrini Emici u Litetu, jer od Lusake do Mansa ima 350 milja, a od toga je 50 milja kroz Zair. Tamo je cesta obična šumska, pa ima bezbroj rupa. Kad stignemo do rijeke Luapula, moramo čekati na ponton. A dodjemo li poslije 6 sati, ponton više ne radi, pa moramo prenoći u autu na zairskoj strani, a tamo ljudi nisu tako prijateljski raspoloženi kao naši Zambijci.

Sretno smo stigle kući i ponovo se prihvatile svaka svoga posla. Mi radimo u župi u Mansi, a tu ima 16 misijskih postaja. Imamo i Mapula centar, gdje je bila župa sa 9 malih postaja, a za sve to područje imamo svega 4 svećenika, od kojih su dvojica prešla 65. godinu života. Druga dvojica su mladi i zdravi, ali ipak ne mogu sami obaviti tolik posao.

Drugi put ću Vam pisati više o svome radu. Sada pak pozdravljam sve prijatelje misija i preporučujem se i u Vaše i u njihove molitve.

Odana Vam u Kristu
Monika Okrugić

Kakva obnova u Svetoj godini

Jasno je da će čovjek koji se stvarno i istinski obnavlja iznutra promicati također pravednost i socijalnu obnovu. Pravednost, zapovijedi Božje, nauka o vječnoj sreći traže od kršćana da se brinu za pronalaženje lijeka za teške probleme s kojima se njihova braća susreću u društvu.

To su često problemi života i smrti. Nitko se ne može ispričavati pred Bogom kao što se Cain ispričavao: »Zar sam ja možda čuvan svoga brata?« Ta nismo samo čuvari, nego upravo »braća«, pa smo dužni da uvijek, koliko nam je moguće, pomažemo svoju braću.

Ova je Sveti godina jubilarna godina Presv. Srca Isusova. Upućuje nas, dakle, na poseban način na božanski simbol ljubavi. Po tome nam pruža izvanredno sredstvo za promicanje socijalne obnove po unutrašnjoj, osobnoj obnovi.

Izrazio je to veliki socijalni Papa Leon XIII. već prije 75 godina: »Kraljevstvo Isusa Krista dobiva svoju snagu i bit svoga opstanka od božanske ljubavi. Temelj je

tog kraljevstva iskrena i uredna ljubav, iz koje proizlazi nepovredivo ispunjavanje dužnosti: ne dirati u pravo drugoga, držati na pameti da su zemaljske stvari ispod nebeskih, da iznad svega treba uzdizati ljubav prema Bogu.«

Evo, dakle, programa, bogata za socijalnu obnovu: naučiti u toj božanskoj školi uvišenu ljubav koja spasava svijet; pretvoriti se za ove Sveti godine u poniznog evandeoskog učenika, upoznavajući tajne Srca Isusova s obzirom na braću, na svakoga od nas. Tada će nas dvostruka zadaca nukati da se zanimamo za one kojima je potrebna naša pomoć: dužnost zahvalnosti prema Onome koji nas je ljubavljio spasio, i dužnost bratstva u Kristu, budući da nam je sam On naglasio: »Što učiniste jednom od ovih, Meni ste učinili.« Još nam je naložio da u molitvi nazivamo Boga svojim Ocem, što nas obvezuje da po njegovu primjeru nazivamo »braćom« sve ljudi.

Pero Bulat

Čas njezina obraćenja

U Novoj Gvineji misionari su uveli vrlo izražajan obred pred krštenje novoobraćenih pogana Papuanaca.

U predvečerje krštenja naloži se velika vatrica ispred misionarske postaje. Svi se okupe oko nje i katolici hodaju oko vatre te nose na rukama obilježja poganskih božanstava. To su razne čarolije, likovi poganskih božanstava i amajlje. Kako hodaju oko vatre, tako bacaju te predmete u vatru u znak da se odriču stare vjere i idola.

Jednom zgodom misionar

primjeti mladu ženu koja je pristupila k vatri s punom rukom čarolija, ali se trgnula i vratila nekoliko koraka natrag. Mislila je: »Ako to bacim u vatru, onda se odričem svoje prošlosti i svojih pređa. Od toga je teško odvojiti se.« Ali je znala: ako se toga ne odreče, ne može pripadati kršćanima, niti se zvati Kristovom vjernicom. Još je jednom pristupila vatri, no opet se povukla natrag, ne bacivši predmete iz ruke.

Misionar pristupi mladoj ženi i reče: Teško ti je?

Promisli još jednom! Ako se odlučiš, možeš se prijaviti za krštenje drugi put!

Žena je na to razmisnila. Zatim se hitro približi vatri, baci sve poganske predmete iz ruku u oganj.

U tom času doživjela je svoje obraćenje. Odrekla se poganske vjere, a prihvatala vjeru u Isusa Krista: tako je sebi omogućila da unide u život milosti preko svetog krštenja...

Potresno je i žalosno to što se mnogi ljudi ne žele odreći svog grješnog života, već s njima žive i umiru i tako upropastavaju svoju dušu.

Ante Marković

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

... sv. Anti, Petru Barbariću i ostalim zaštitnicima na sretno položenom diplomskom ispitnu moje prijateljice. — Francika Rapo, Sarajevo
... Gospod od brze pomoći, sv. Antunu i svima svetima na primljenim milostima. — B. S.
... sv. Antunu i Petru Barbariću na udijeljenoj milosti. — M. Š., Gušće
... Gospod Fatimskoj i Petru Barbariću za ozdravljenje od tifusa i za pomoć u teškim nezgodama. — Anica Iz Slavonije
... za jednu veliku milost. — T. Jugo, Viškovo
... sv. Josipu, sv. Anti i o. Leopoldu za primljene milosti. — P. R., Moščenička Draga
... Gospod Sumanovačkoj, sv. Judi Tadeju i sv. Anti na sretnoj operaciji i na mnogim milostima u bolesti. K. J. D. V. kod Vinkovaca
... i m. Klaudiji za dvije primljene milosti. — N. N., Varaždin
... Gospod Sinjskoj i sv. Anti za ozdravljenje sina Andelka od meningitisa. — Ivan Bojić, Split
... Gospod od brze pomoći i m. Klaudiji za dva ozdravljenja. — N. N., Varaždin

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Već po četvrti put održava se O. LJ. Š. u Zagrebu na Fratrovcu 38 u posljednjem čitavom tjednu mjeseca kolovoza, kad se već uoči školske godine vraćamo s praznika. OLJS počinje 25. VIII. u 17,45 s., a završava u petak 29. VIII. u podne.

Prije podne bit će jedno predavanje u 8 s. rad po skupinama i plenum. Poslije podne bit će od 16 s. dalje dva predavanja i jedno kratko poslije večere.

Glavna tema — **ODGOJ DJECE I OMLADINE**. Knjiga »Načinimo čovjekak« već je u tisku i bit će nam udžbenik. Želimo da ove godine bude više djece koju ćemo uključiti u program i s njima raditi. Pobrinut ćemo se da obiteljima s više djece financijski olakšamo sudjelovanje. Bit će organiziran prijevoz autom od mirogojske autobusne stanice do Fratrovača 38.

Očekujemo ove godine više sudionika iz zagrebačkih župa, kao i iz župa zagrebačke okolice, osobito poslije podne i za 16 s., kad je glavni program. Stan i hrana dnevno 50 d za odrasle osobe, 40 d bez konaka, a 20 d za dijete. Za njih će biti više manjih obroka.

Sudionici neka se javi što prije na adresu: **OBITELJSKI INSTITUT, Palmotićeva 31., pp. 699. 41001 Zagreb.**

... sv. Antunu i sv. Franji Ksaveru na primljenoj milosti. — Š. M., kraj Varaždina
... i sv. Josipu na udijeljenoj milosti. — Dragica Latković, Karlovac — Kamensko
... i Gospod od brze pomoći na primljenim milostima i na sretnom porodu trećega djeteta. — Anica K., Poljan (Našice)
... na naglom poboljšanju moga zdravlja. — Sofija Lešić, Babina Greda
... sv. Josipu, sv. Roku i sv. Agati na uslišanoj molitvi, za sretan put moje djece, za zdravlje moje kćeri i za obraćenje njezina muža. — S. T.
... za ozdravljenje. — Dragica
... sluzi Božjem o. Leopoldu Mandiću uz molbu za zdravlje Marije i Romana Lenac. — Senj
... o. Leopoldu Mandiću uz preporuku za zdravlje Zdneka Fumić. — Brinje
... i sv. Tereziji od Maloga Isusa. — Ana Stipančić, Senj
... o. Leopoldu i svima svetima za uspjeh u školi. — K. B.

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZASTITI!

Ove godine održat će se Katedetska ljjetna škola u Zagrebu od 7. do 12. srpnja pod okvirnom temom: »Katcheza kao permanentni odgoj kršćanske zajednice u našim uvjetima«. Mole se svi sudionici da što prije pošalju svoje sugestije i primjedbe, te da prijave sudjelovanje na Katedetskoj ljjetnoj školi na adresu: Pavao Crnjac, Omiška 10, 41.000 Zagreb.

OBNOVLJENI ŽIVOT je suvremena revija za religioznu kulturu. Namijenjen je svima koji traže siguran putokaz u mnoštvo problema koji nas zaokupljaju. Naruđbe prima: Filozofsko-teološki Institut Družbe Isusove, Zagreb, Jordanovac 110, pp. 169. Izlazi šest puta godišnje. Cijena pojediničnog broja 20 d.

DUHOVNE VJEŽBE za učenike VI., VII. i VIII. razreda održat će se u Isusovačkom sjemeništu — Zagreb, Fratrovac 38 — od 26. lipnja navečer do 30. lipnja ujutro. Izvanredna prilika za mlade da krenu onim smjerom života koji vodi Kristu! Mogućnost razmišljanja o budućem životu u pravo izabranom zvanju i staležu.

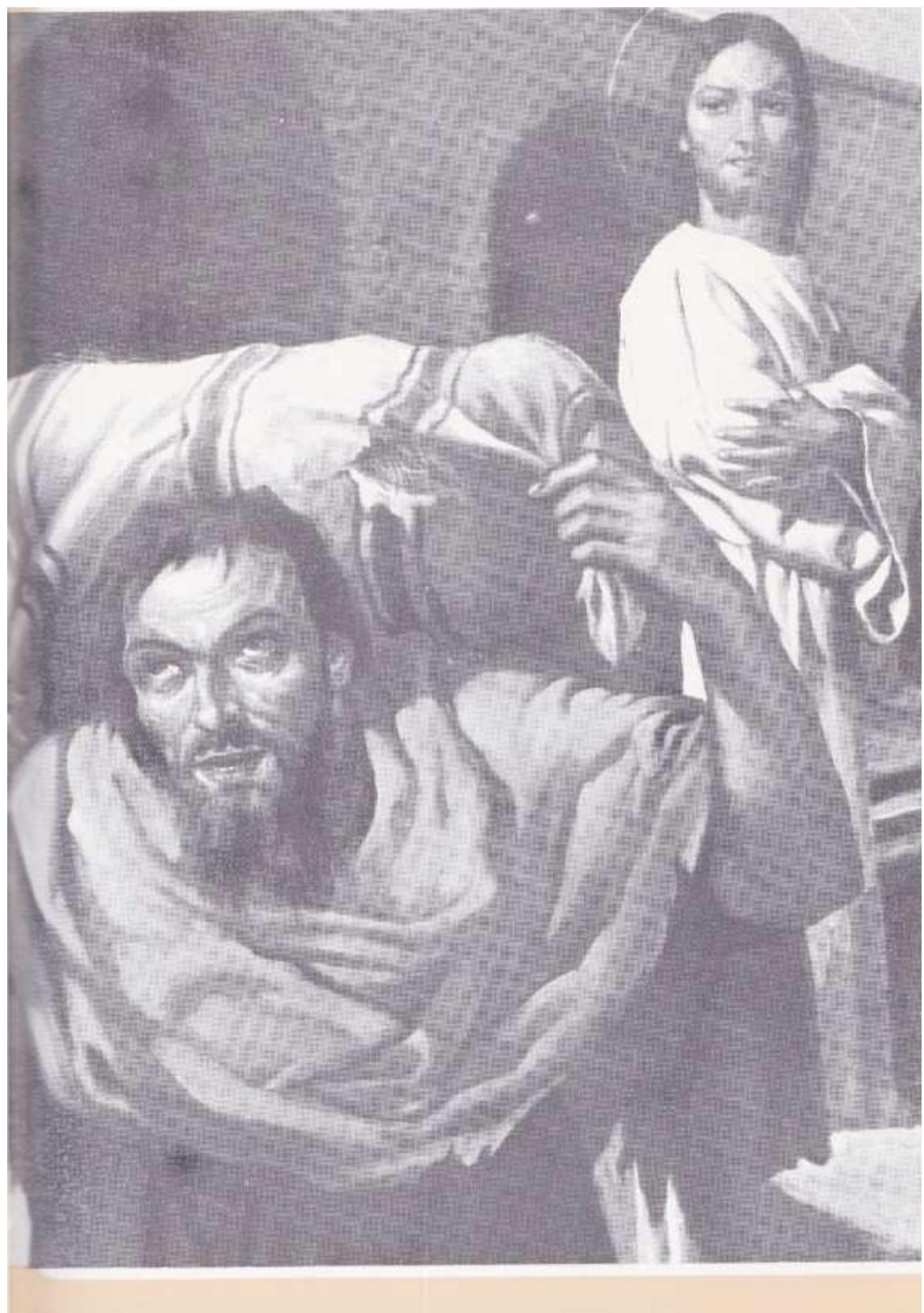
»Ustani, uzmi svoju postelju i hodaj, reče Isus bolesniku... Jer kao što Otac uskrisuje mrtvace i vraća im život, tako i Sin vraća život komu hoće« (Iv 5,8.21).

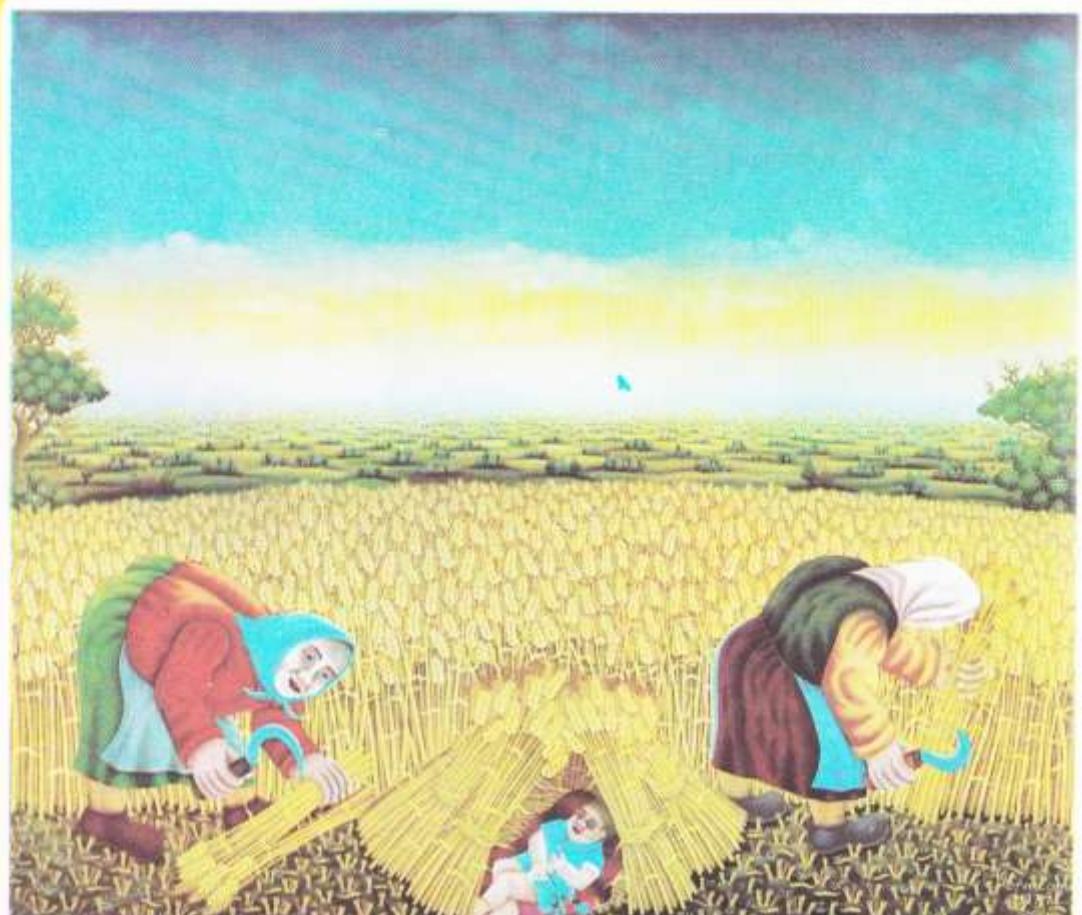
ISUS KRIST - obnovitelj svijeta

Čudesno Isusovo djelo, ozdravljenje uze-toga koji je bolovao 38 godina, donijelo je bolesniku novi život. Cudo se zabilo u Jeruzalemu kraj ribnjaka kod »Ovčjih vrata«. Čude-ša opisana u Ivanovu evanđelju obično imaju još jedno dublje značenje. Već su stari crkve-ni pisci, npr. Tertulijan, vidjeli u tom ozdravljenju nagovještaj i simboliku krštenja: voda ribnjaka u kojem su prigodice čudesno ozdravljali bolesnici unaprijed je naznačavala krštenje koje u čovjeka donosi Kristov život. U starini su se, čini se, i sama krštenja u Jeruzalemu često obavljala kod spomenutog ribnjaka, što bi bio znak da su stari kršćani upravo u iznesenom smislu shvatili značenje Isusova čuda. U ozdravljenju uzetog još je jedan elemenat pun značenja: Isus Krist opominje bolesnika da više ne grijesi. Slično će i krštenje nositi sa sobom zahtjev za novim životom, za odstranjnjem grijeha. Kristovo čudo suprotstavljeno je u Ivanovu opisu čudesnom djelovanju ribnjaka. Ima i u tom ne-ko značenje: nakon Kristova nastupa više nije potrebno čekati iznimne trenutke (»da an-deo Gospodnji siđe u ribnjak i pokrene vodu«); otada svakodnevno nova pokolenja po svem svijetu preko krštenja primaju od Krista novi život. S takvim tumačenjem Kristova čuda slažu se i noviji poznati tumači Svetog pisma.

U vodi krštenja, dakle, Isus Krist nastavlja svoje čudesno djelo ozdravljuvanja, obnavljanja, davanja života. Novi život koji on donosi bez sumnje ima svoje zakone i zahtjeve. Svaki život ima svoju zakonitost: biljni, životinjski, ljudski, tjelesni, duševni, duhovni, društveni, pojedinačni, kulturni, privredni — pa i vjerski. Osnovni zakoni bilo kojeg života jesu rast, sposobnost regeneracije, donošenje plodova i prenošenje života drugima.

Zivot koji se u nas prenosi krštenjem Isus Krist je plastično ilustrirao usporedbom o trsu i lozi: »Ja sam pravi trs, vi ste mladiće, a moj je Otac vinogradar. On sijeće svaku mladiću na meni koja ne rada roda, a pročišćava svaku koja rađa rod, da rodi više roda... Tko ostaje u meni i ja u njemu, rodi mnogo roda« (Iv 15,1-5). Tu je Isus opisan kao »stablo života« izvan kojeg i nema pravog i istinskog življenja. Vitalni, životni odnos s njime, na koji smo po krštenju pozvani, znači stoga ulaženje u dinamiku tog života, znači prihvatanje i usvajanje unutrašnjih zakona tog života, a oni su prema Isusovim riječima u tome da vjernik raste, donosi rod pročišćava se i regenerira te da nakon toga donosi »više roda«. Dinamika, ritam i zakoni Kristova života bez sumnje neće biti u tome da potvrđuju naše zamisljaje i pothvate, naše ograničene ideje o Crkvi i kršćanstvu i o njihovu razvoju. Život koji u nas teče od Krista, trsa, ima svoju mjeru i silu, koju će često uznemiriti našu komotnost i površnost, tipične za vrijeme u kojem živimo. Mi smo uvijek u napasti da zahtjevnost Kristova života redimencioniramo, stavimo u okvire svojih vlastitih interesa i želja. Znamo iz svoje vjerničke prakse — i na razini crkvene zajednice i na razini osobne vjere — da nas naše spontane tendencije ne uvode u Kristov život koji zahtijeva rast, dozrijevanje plodova, čišćenje. Životni odnos s Kristom značiti će stoga za istinskog vjernika isto što su Isusove riječi značile za uzetoga: »Ustani, uzmi svoju postelju i hodaj!« Životni odnos s Kristom-trsom značiti će trajno mijenjanje života u smislu rasta, obnavljanja i donošenja plodova.

Martin Kopričanec: ŽANJICE, 1974.

KAKO SE ZUTE POLJA OROŠE
NA ZLATOM LJUBAVI I PJEVA
JU PJEŠMU TRAJNOG USKR
SNUCA

· M · Validžić ·

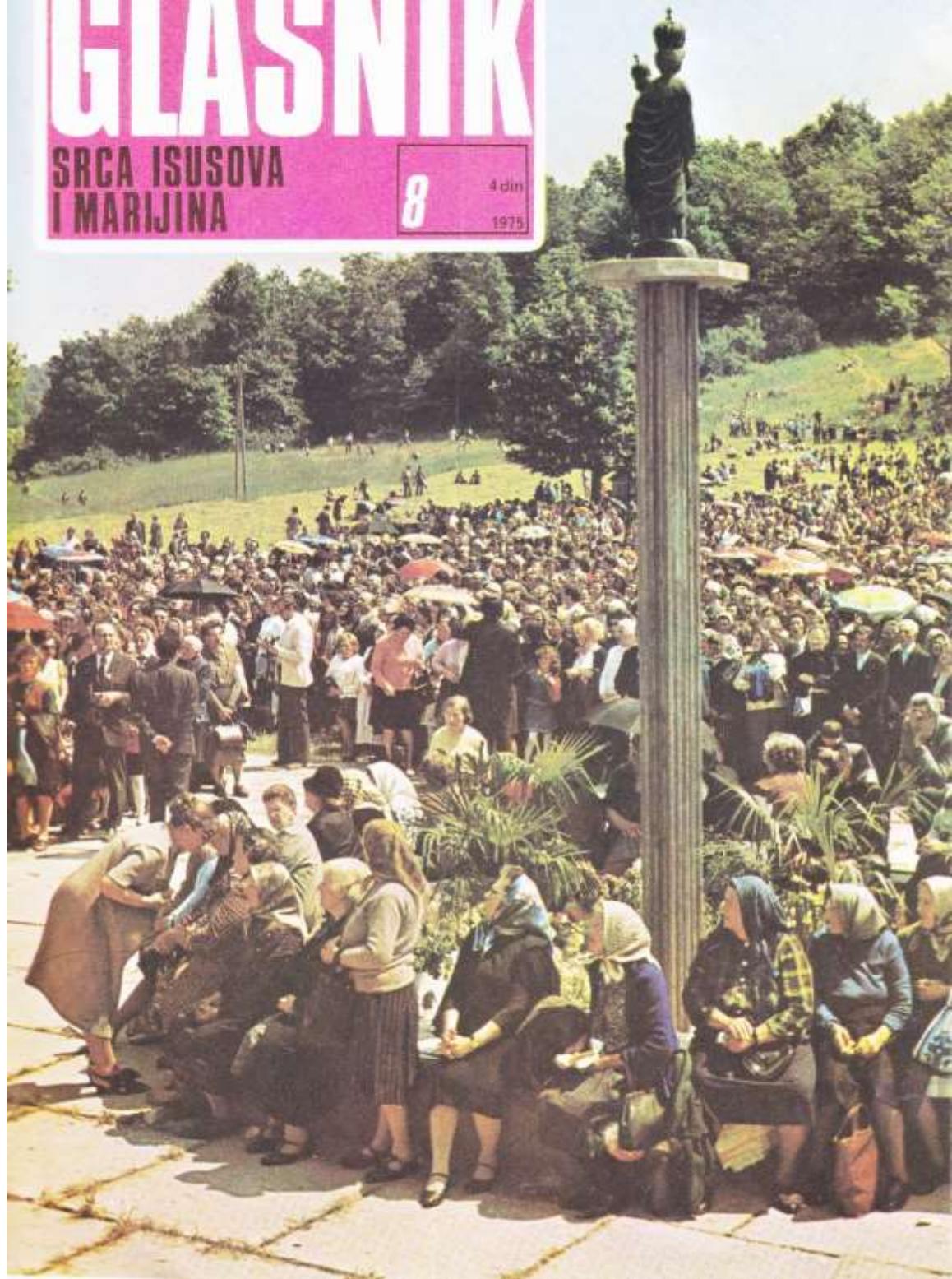
GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

8

4 din

1975

ODMOR OKO MAJKE BOŽJE

Snimio: Miro Jurić

Ova je slika prenapregnuta simbolikom. Umorni hodočasnici posjedali su oko čudotvornog lika Majke Božje. Mnogi su došli iz daleka sa željom da joj kažu sve svoje jade, da se isplaču pred njom za svoje tragedije, da joj preporuče svoje radosti, da joj povjere svoje tajne, da joj šapnu svoje nedoumice, da je zamole za svoju budućnost. A Ona im pruža Sina kojeg je rodila Njima i nebeskom Ocu. On se pak prepustio Njoj kao nemoćno dijete, pun povjerenja u Njezinu majčinsku brižnost. Dok je odlazio sa zemlje, viseci na križu, pribijen našom izdajom, svima nam ju je dao za Majku, svima koji želimo biti Njezina djeca.

U Fatimi se Ona igrala strahovitom snagom sunca. Time nam je dala na znanje da su nemjerljive sile atoma što nam zadaju smrtni strah svojom razarajućom snagom u njezinih majčinskim rukama. Nikada neće Otac svojom rasrđenom šakom zahvatiti naš izdajnički rod dok nas bude štitilo njezino-majčinsko krilo.

Zato je veoma potrebno i veoma opravdano odmarati se pod njezinom sjenom. Djeci je najsladi onaj san u krilu majke, uz uspavajući smireni šum dragog srca. Jedino pod Njenim majčinskim okriljem i mi možemo mirno počivati bez bojazni za budućnost. Ona je jedina danas sposobna osigurati nam svjetliju perspektivu u sve gušćoj tamni mržnji što se gomila na ovome svijetu. Po Mariji k Isusu!

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafešić, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarsina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. KOLOVOZ BROJ 8

SADRŽAJ

TROSTRUKI JUBILEJ SRCA ISUSOVA, P. Bulat — — — —	260
NOVI DUHOVI, P. Bulat — — — —	274
NEMA LIIRENA IPAK PRAVO?, I. Fućek — — — — —	276
POZNAJEMO LI SE MEDUSOBNO?, B. Nagy — — — — —	278
LJUBAVI I PONORI, T. Trstenjak —	280
PROMICANJE MISIJSKOG DUHA I ZVANJA, J. Antolović — — —	282
BLAGOSLOV CRKVE U GOSABI, A. Gabrić — — — — —	283
DISPENZARIJ JE GOTOV, A. Gabrić	284
KAKO SAM POSTALA MISIONARKA?, s. I. Stakor — — — —	285
SESTRA KAZIMIRA MEDU NEPALCIMA, s. K. T. Horvatin — —	286
NAPOKON SE JAVLJA I S. LEONARDA, s. L. Vidaković — — —	287
NOVE KNJIGE — — — —	288
OBAVIESTI — — — — —	288
ZAHVALNICE — — — — —	288
ISUS KRIST — DJELITELJ DUHA SVETOGA, F. Pšeničnjak — —	289

riječ uređništva

Rano od tuberkuloze preminuli češki pjesnik Wolker pjeva u pjesmi koja ima naslov »Na röntgenus kako bolestan čovjek danjnici dolazi liječniku da ga pregleda. Liječnik pušta svoje zrake kroz tijelo i ledenim mirom govori bolesniku:

— Tvojica ti je izjela pluća. Umrijet ćeš od tuberkuloze.

— Doktore, to znam, to me ne zanima. Pustite dublje svoje zrake!

I liječnik drugi puta pušta zrake u bolesna čovjeka, dublje, da bi otkrio ono što ga muči. — A, vidim, govori liječnik, nado si se sreći od ljubavi žene, no sreće nisi našao i srce ti je zgaženo.

— Doktore, i to znam! Još dublje pustite svoje zrake pa ćete otkriti najdublju bolest čovjeka jadnika.

I po treći puta pušta liječnik svoje zrake.

Ovaj puta do dna. Zabezknut i prestrašen, kratko izriče što je bio:

— ČOVJEČE, NA DNU JE MRŽNJA!

Onog prvog Velikog petka, kada je na Kalvariji sve utihnulo, i vapaji propetih, i vika hulitelja, i šale vojnika, i tutnjava neba; kada su se i presveta usta Isusova smirila; kad više nitko nije imao što reći: jedan od nas, Adamove djece, potrča, uze koplje — da vidi što to čudesna ima u onom Srcu Bogo-čovjeka koji se pustio propeti, koji je na križu molio za svoje ubojice. Dode i probode ono Srce! Iz toga probodenoga Srca isteklo je još nekoliko kapi dragocjene krvi. A što je našao na dnu?

NA DNU JE BILA LJUBAVI!

Ondje mržnja, ovdje ljubav! Ali u srcu!

Očito, sudbina se čovječanstva kuje u jednom srcu. Ili u ljudskom, otrovanom mržnjom, na svoju nesreću. Ili u Kristovu, prožetom ljubavlju, na svoju sreću. Zato Crkva naglašava pobožnost Srcu Isusovu kao jednu od najpotrebnijih za današnjeg kršćanina. Zato smo i proslavili jubileje toga Srca na najsvečaniji način u Zagrebu. Šteta da je tako bilo samo u Zagrebu.

piše
PERO BULAT
snimci
I. KNAFELJC
M. JURIĆ

U Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova u Zagrebu proslavljen je na svečani način od 3. svibnja do 8. lipnja ove godine trostruki jubilej Srca Isusova: 300-godišnjica objava Srca Isusova Paray le Monialu, 75-godišnjica posvećenja hrvatskih ladeži Srcu Isusovu na osvitu dvadesetoga stoljeća i 50-godišnjica posvete Hrvatskoga naroda tom istom Srcu prigodom jubileja tisucugodišnjice našeg kraljevstva.

Trostruka obiljetnica

Katolici grada Zagreba održali su nam svima veliku i snažnu progovijed o tome kakvu oni vjeru žele, što oni vole i ljube u našoj vjeri.

Premda je sve skupa svaki dan dugo trajalo i premda se to produljilo kroz devet neprekinitih dana, prostrano Svetište Srca Isusova bilo je redovito puno mladoga i staroga svijeta iz cijelog Zagreba. Za to vrijee podijeljeno je 22.000 svetih pričesti, a ispovjedonice su bile upravo zakrčene onima koji su tražili pomirenje u Kristovoj ljubavi. Na sam blagdan Srca Isusova 8.000 osoba je primilo svetu pričest, što nije malo ni za našu baziliku, u kojoj se svake godine podijeli do 200.000 svetih pričesti. Po šest svećenika pričešćivalo je dugo vrijeme uzduž cijele crkve u mnoštvu koje je doživljavalo i

proživljavalo najveće otajstvo naše vjere — Božju ljubav.

Za svakoga koji je gledao taj naš vjerni gradanski puk, to mnoštvo šaroliko sastavljeno od običnih radnika do intelektualaca i studenata, bio je to »signum temporis« — znak vremena, izraz potreba u našim prilikama.

Sigurno su naši biskupi donijeli tome izvanredan prilog. Oni su u Svetištu otvorili i podigli pravu katedru ljubavi po svojim propovijedima. A po njima je u Svetištu bio prisutan vapaj cijelog naroda iz svih naših metropolija. Došli su ne samo da zajedno s nama zapjevaju pjesmu zahvalnosti za milosno djelovanje Božje ljubavi u našem narodnom bitku, nego još više — da nam pomognu naći jasniji put do Krista Gospodina, kako bismo

potpunije shvatili Njegovu Ljubav.

Renomirani zborovi zagađečkih crkava održali su pravu reviju crkvene glazbe. Hvala Bogu da su orgulje upravo obnovljene tako da se divnim prostorom »najmelodioznejne dvorane u Zagrebu« — kako netko reče — širila klasična i moderna glazba, koja je prisutne upravo zanosila. Osjetili smo naše duhovno bogatstvo, kao i to da se u našim crkvama nježuje vrhunska umjetnost. Možemo samo poželjeti da se takvi glazbeni susreti održavaju pred vjernicima češće u našim crkvama. Uistinu su to i zasluzili.

U prostranoj kapeli pokraj bazilike svake se večeri prikazivao vrlo dobar film »Štovanje Srca Isusova kroz stoljeća«, tako da su svi mogli na slikovit način doživjeti ljepotu i bo-

Uskoro mislimo izdati knjigu u kojoj bismo iznijeli sve propovijedi koje su izrečene prigodom toga jubileja. Zasad neka nam ova kratka reportaža posluži da čitatelji Glasnika uzmognu vidjeti kako Isus i danas izvršuje obećanje da će popratiti bogatim blageslovom sve ono što se čini za slavu Njego-va Srca.

Srca Isusova

gatstvo Božje ljubavi kroz vjekove. Knjižice »Osobna posveta Srcu Isusovu« i »Srce Isusovo u svremenum svijetu« — uz lipanski broj Glasnika, koji je čitav bio posvećen značajnom jubileju — bile su dragocjene uspomene, koje će nastavljati svoje djelovanje i nakon jubileja.

Podignuta je katedrala ljubavi

Počelo je vrlo simbolično!

Kad je isusovački provincijal o. Petar Galauner u subotu 31. svibnja ulazio s grupom koncelebranata u lijepo popunjenu baziliku, pred oltarom je klečao jedan par mlađih zaručnika. Oni su trebali primiti sakramenat ljubavi pred Iz-

SVOJOM PRISUTNOSCU VJERNICI ZAGREBA POKAZALI SU DA IM JE IDEJA SRCA ISUSOVA BLISKA I NEPO-SREDNA

MLADI SAMOBORCI SU OSVOJILI SIMPATIJE ZAGREBCANA SVOJIM GROMKIM PJEVANJEM I LIJEPIM NARODNIM NOŠNJAMA

vorom ljubavi na početku jubileja Ljubavi. Osjetili smo svi: Božja Providnost se poslužila da nam svima u pameti osježe potrebu da Kristovo Srce više približimo našim obiteljima.

U nedjelju 1. lipnja naveće izgledalo je kao da dr Frane Franjić, metropolita iz Splita, neće prisjeti. Još deset minuta prije šesnaestazije se na splitskom aerodromu, a u 7 sati navečer jurio je automobilom zagrebačkim ulicama. Mali sa-

moborski pjevači VIS-a "Krijes" spasili su situaciju. Dupkom puna crkva bila je uvjerenja da njihovo pjevanje prije Mise teče po programu. A nisu ni slutili da ispunjavaju grozničavu prazninu iščekivanja.

Međutim, sve je dobro svršilo i u 7,15 krenula je povorka concelebranata prema lijepom oltaru Srca Isusova na čelu sa splitskim nadbiskupom.

A bila bi velika šteta da dr Franjić nije na vrijeme

prispio! Njegova propovijed bila je prijelomna. Dala je smjer čitavom jubileju. Ona mu je pribavila povjerenje puka. Od tada do kraja bili smo sigurni da će Zagrepčani dolaziti slušati i druge biskupe.

Odmah na početku propovijedi »Srce Isusovo u suvremenom svijetu odražila se jasna misao Pastira koji misli na braću ateiste i s njima vodi najčešće uspješan dijalog. Naglasio je platformu toga dijaloga: Isusa Krista. »Svi se ljudi slažu da je Isus Krist živio, da živi za druge. On nije umro, nije uskrsnuo protiv nikoga, nego baš za svakoga. To je Kristov horizontalizam, taj evandeoski humanizam, koji se toliko sviđa suvremenom čovjeku.«

No nadbiskup se nije zaustavio na Kristu horizontalu. Ide na izvore. »Kristov humanizam utemeljen je u ljubavi prema Nebeskom Ocu u Duhu Svetom. Ta se ljubav ne sviđa današnjim ljudima. Ona izaziva neki kompleks jer povlači za sobom i očinski auktoritet, a današnji čovjek se neće pokoravati Bogu kao svom Ocu. On bi Krista prihvatio samo kao brata, kao

BILA BI VELIKA STETA DA SPLITSKI METROPOLITA DR FRANE FRANIC NIJE NA VRJEME PRISPIO AVIONOM, JER JE NJEOVOA PROPOVIJED BILA PRELOMNA...

druga, kao suputnika i ništa više...»

Crkva će prije ili kasnije morati održati staroj Evropi i čitavom svijetu tu propovijed o čistoj Kristovoj ljubavi: »Uvjereni smo da duhovni vođa suvremenog svijeta neće biti onaj tko bude imao više zlata u bankovnim trezorima, ni onaj tko bude imao više klasičnog i atomskog oružja u vojnim magazinima, ni onaj tko bude imao organizirane ideologije za osvajanje vlasti, nego onaj tko bude kadar nositi veći križ pred čovječanstvom da na njemu za čovječanstvo umre. Budući čovjek, zasićen mržnjom i nasiljem, predat će se duhovnom vodstvu Onoga koji ga bude više ljubio i više mu oprashtao, uzimajući njegov griješ na sebe.«

Poniranje u jezgru

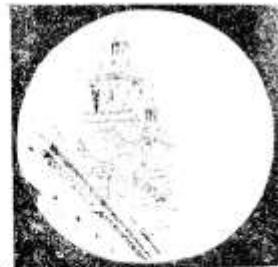
Premda je u nedjelju program dugo trajao, ipak smo se u ponедjeljak i utorak ugodno iznenadili: ništa manje vjernika nego u nedjelju!

A koji su došli, uistinu nisu požalili, kad su čuli đakovačkoga biskupa Msgra Cirila Kosa i zadarskog nadbiskupa Msgra Marija Oblaka. Oba natpastira ne posredno i jednostavno otvorili su nove poglede na Kristovo Srce. Za vrijeme njihovih propovijedi osjetilo se da im je Kristovo Srce nešto proživljeno, prekaljeno s njihovim životom dugoga župnikovanja ili odgajanja svećeničkih kandidata.

Msgr. Ciril Kos je u svojem nagovoru o temi »Euharistijski vidik Srca Isusova« naglasio ovo: »Slavimo 300-godišnjicu objave Presv. Srca jednostavnoj redovnici Mariji Margareti, koja je klečala i molila pred Presvetim Sakramentom. To je najveća objava po slije završene Objave, kojom je predana Pismom i Predajom. Veća je nego što je objava Lurda i Fatime; objava koja je nešto značajno morala navijestiti tadašnjoj Crkvi i tadašnjem vremenu. Objava trajno prisutna u Crkvi već tri stoljeća. Objava koja posebno danas i za suvremenu Crkvu, i za suvremenii svijet

CESTO SU ZA VRJEME VELIKE DEVETNICE ISPOVJEDAONICE BILE U FUNOM »POGONU«

ima veliko značenje. Objava koja obuhvaća svu Božju moć. Svu Božju mudrost. Svu Božju ljubav. Kristovo utjelovljenje, Kristovu muku i smrt, nestvorenu Božju ljubav utjelovljenu u vremenu. Njegovo božanstvo i čovječanstvo. Možemo slobodno reći da je taj dogadjaj bio novo Utjelovljenje, ponovo Utjelovljenje.«

Snažnije i jače ne može se naglasiti vrijednost ideje Srca Isusova. Bilo bi vrlo poželjno kad bi to i da-

našnji katehete uočili i slijedili »svoga« biskupa u njegovim uvjerenjima...»

Zadarski nadbiskup Msgr Mario Oblak odmah je na početku svoje propovijedi »Srce Isusovo proživljeni Krist« bio koncizan i jasan. Zašao je u samu jezgru stvari:

»U središtu povijesti spasenja jest Isus Krist. U središtu Isusova života jest njegova smrt, okrunjena uskrsnućem. U središtu Isusove muke i smrti jest ljubav Njegova Srca. Stovanje nas Isusova Srca uvodi u

srž povijesti spasenja, u samu bit kršćanstva. To je osoba Isusa Krista. Srce Isusovo je proživljeni Krist.«

Obični čitalac smatra da je to posve jasno i prihvatljivo samo po sebi, ali on možda i ne sluti kolika se važnost krije u tim riječima! Upravo danas, kad ustaju najrazličitiji učitelji, koji stavljuju u pitanje štovanje Srca Isusova ili mramorkom šute o svemu onom na što su naši biskupi zajednički pozvali čitavi narod.

ZA ĐAKOVACKOGA BISKUPA MSGRA CIRILA KOSA OBJAVA BOŽJEGA SRCA JE OBJAVA KOJA OBUHVACA SVU BOŽJU MUDROST, MOĆ I LJUBAV

UZ ZADARSKOGA NADBISKUPA MAGRA MARIA OBLAKA KONCELEBRIRALI SU BROjni SVEĆENICI A MEĐU NJIMA O. GALAUNER I POZNATI ISUSOVAC O. FILIP JOHLER KOJI RADI ZA ČASNE SESTRE U INOZEMSTVU

»Isusovo Srce otkrilo nam je paradoksalnu novost i potpunost, totalnost ljubavi. Ljubav nije totalna, potpuna, nije nesebična i bezgranična ako se ne prode kroz smrt. Isusova je ljubav prošla kroz smrt. Isusova muka i smrt nisu samo golema ljudska patnja. Isusova smrt je umiranje samome sebi, zaborav i odreknuće sebe. Ovdje se može primijeniti ona Pavlova: »Poništio je samoga sebe.« Sva je Isusova ljubav u njegovu probodenom Srcu.«

SESTRA IMAKULATA SA SVOJIM ELITNIM ZBOROM »PRO MUSICA SACRA« DOCARALA JE BOGATSTVO NASE GLAZBE.

Biskupi što bili jasni i odredeni

Kad je jedan ugledan svećenik u srijedu 6. lipnja slušao propovijed Msgra Pavla Žanića, pomoćnog mostarskog biskupa, o tome »Što pruža Srce Isusovo«, rekao je spontano i određeno:

— Tako se govori! Biskupi su došli ovamo u Zagreb da naučavaju, a ne da diskutiraju. Oni uče kao oni koji imaju vlast. Zagrepčani su očekivali jasnoću i odlučnost. To su i dobili. I za to je vrlo dobro da nam govore biskupi iz različitih krajeva, kako bi se naši vjernici znali orientirati i uvidjeti da se naši biskupi slažu, da su jedinstveni u svojim stavovima. Tko je želio čuti riječ što treba suditi o Srcu Isusovu, mogao je čuti. Ne može se reći da su biskupi zašutjeli i zatajili.

Lakoća, jasnoća biskupa Žanića upravo je potresla ljudе: »Da, treba današnjem čovjeku jasno reći o kak-

IZA PROPOVIJEDI MOSTARSKOGA
POMOCNOG BISKUPA MSGRA
PAVLA ZANICA OSJETILI SMO SVI
DA SU BISKUPI POZVANI UCITI
SNAGOM SVOGA POSLANJA

voj se slobodi radi, kad je Krist daje. Bojim se da je veliki nesporazumak zbog kojega mnogi napuštaju Crkvu. Napuštaju je u ime slobode, hoće biti slobodni; i kad im se govori o proptem Kristu, o odricanju, o žrtvi, misle da im se Krist falsificira te postavljaju zahtjeve: hoćemo autentičnoga Krista! A kad im Crkva govori o autentičnom Kristu, oni se na nju ljute što im se sužava sloboda, što se govori o grijehu, što se dira u slobodu mlađenac-koga seksualnoga iživljavanja, što se ne proglaši i brak razrješivim, što se toliko inzistira na tome da je abortus grijeh, da se moraju vjerovati dogme koje razum ne može shvatiti... Natrag u isповjedaonice, na izvor milosti, na izvor prave slobode.«

U četvrtak 5. lipnja navečer odvijao se u svetištu veličanstven prizor. Kao dvanaest apostola stajalo je toliko koncelebranata uz šibenskoga biskupa Msgra Josipa Arnerića. Zbor Instituta za crkvenu glazbu ispunjao je prekrasnim melodijama lukove jednostavne, ali lijepе bazilike. Obnovljene orgulje plesale su pod vještom rukom profesora Lešćana. Stajao sam u koncelebraciji, svega sam toga bio svjestan, ali me najviše zaokupio naš prosječni, jednostavni Zagrepčanin, koji je došao tih večeri i gurao se u bezimenoj masi. Pitao sam se:

— Sto ovom narodu, koji je dobro odjeven, koji izgleda nahranjen i materijalno možda bolje osiguran nego drugdje, što ovom gradu ovdje treba? Sto on traži ovdje? Zašto se skuplja ovdje pred likom Kristova Srca?

Odgovor je dao sam biskup Arnerić na kraju propovijedi »Što Srce Isusovo traži od nas?« On ga je još prije osjetio u svojoj tijelo radnoj sobi, i zato je ovdje izrekao prave, adekvatne riječi, koje rješavaju veliku zagonetku jubileja Srca Isusova. To su riječi iz pjesme »Molitva Petra Svačića«:

»Velji Bože! U zemlju ovu Tvoj nas Duh doveđe!
Tvoga Sina vjeru primili.
smo ovdje.
Milostiv budi ovoj zemlji
našoj!
SIROMAŠNA JE, LJUBAVI JOJ TREBA!

Siromašna je, ljubavi joj treba! Ovo je genijalni prodor uma u bit stvari, du-

SIBENSKI BISKUP MSGR JOSIP ARNERIĆ BIO JE KATEGORIČAN: NE RADI SE DANAS NI O RUHU NI O KRHU: SRCE NAM TREBA PO SRCU ISUSOVU!

U jubilejskoj proslavi Srca Isusova sudjelovali su ovi pjevački zborovi: Samoborski dječji zbor »Krijes« — Zbor župne crkve sv. Obitelji — Zbor župe sv. Josipa s Trešnjevke — Pro musica sacra — Zbor Instituta za crkvenu glazbu — Pjevački zbor bazilike Srca Isusova — Zbor bogoslova s Kaptola — Katedralni zbor Prvostolne crkve — Zbor župe Bezgr. Srca Marijina.

U ČETVRTAK 5. LIPNJA ZBOR INSTITUTA ZA CRKVENU GLAZBU, POD RAVNANJEM MAESTRA ANĐELKA MILANOVIĆA, ISPUŇAVAO JE PREKRASNIM MELODIJAMA LUKOVE OBNOVLJENE BAZILIKE

hovno zrenje najčistije potrebe i ocjene stanja. Nije ni do ruha, ni do kruha, ni do velikih umova, nego do Srca! Ljubavi joj treba! Srce nam treba po Srcu Isusovu. Treba nam čovjek onakav kakvog je tražio sa svijecom u ruci u po bijelog dana atenskim ulicama Diogen. On ga je tražio, ali mi smo ga našli. Nije ga mogao susresti, jer je živio prije Njega. Da je došao do Njega, ostao bi s Njime. Ostanimo s Kristom! Budimo ljudi Njegovog kova, po Njegovu Srcu, jer smo čuli da nam nadasve SRCU treba.«

Razdragani Papinski nuncij

Svima je bilo veoma drogo što je sam papinski nuncij Msgr. Mario Cagna pristao da na blagdan Srca Isusova predvodi svečanu

koncelebraciju i održi propovijed o značajnoj temi »Pape i Srce Isusovo«. Ali važno je ono što je rekao kad smo ga zamolili da to učini:

— Nijednoga časa nisam razmišljao hoću li doći u Zagreb i propovijedati o Srcu Isusovu. Čim sam za to saznao, odmah mi je bilo jasno — doći ću.

A sigurno mu nije bilo žao. Jer sam blagdan Srca Isusova bio je vrhunac jubilejskoga slavlja. Crkva je bila čitavoga dana u punom »pogonu«. Pričešćivanje, isposvjedanje, zavjeti i pobožnosti. Na večernjoj koncelebraciji zapaženi su bili dr Turčinović iz Kršćanske sađašnjosti, Živko Kustić, gvardijani s Kaptola i iz Vrbaniceve ulice, Nadbiskupov tajnik preč. Štefan Kožul, brojni drugi svećenici i redovnici. Kad smo se oprštali od papinskog nuncija Msgra Cagne, on je bio sav razdragani. Rekli smo mu u ime svih sudionika Zagrepčana:

— Dodite nam češće u Zagreb! Dodite češće ovamo u naše Svetište. Ovdje u Zagrebu vi ste kod kuće. Kao da ste u svom vlastitom domu, na svom vlastitom pragu u svojoj rodnoj »avlji«, pod vlastitim krovom. Tu je kuća Vaše braće

NA OPROSTAJU S PAPINSKIM
NUNCIJEM MSGR. MARIOM
CAGNA PALE SU OVE RIJEĆI,
KOJE SU IZASLE IZ SRCA SVIH
PRISUTNIH ZAGREBCANA:
»DODITE NAM CESCE U
ZAGREB, ... OVDJE U ZAGREBU
VI STE KOD KUCE!«

i sinova kojima Vi pripadate. I zato ste nam uвijek dobro доšli. Znademo cijeniti Vaš trud i energiju koju ste uložili za ovu prirodu. Vidimo u tom očinsku dobrotu onoga Rimskog Pape, kojemu su naši ovi uvijek bili vjerni sinovi. Te pomoći nam kako bi djeca nastavljala tradiciju svojih otaca.

Svi smo se začudili kako je Nuncij u razmjerno kratko vrijeme dobro naučio naš hrvatski jezik. Riječi su mu bile ne samo duboke i sadržajne, nego izgovorene vrlo dobrim naglaskom. A znamo i sami kako je to teško. Znak je to velike želje da nam se približi i da postane jedno s nama.

Govoreći o povezanosti Papa i kulta Srca Isusova, rekao je između ostalog i ovu važnu misao: »Značajno je da u povijesnoj perspektivi sva tri Pape imaju istu viziju Presvetoga Srca Isusova kao simbol i zalog pobjede Božje milosti nad ljudskom opaćinom, ljubavi nad mržnjom. Ne samo da imaju isti pogled na zbivanja u svijetu, nego svoju povijesnu perspektivu izražavaju istim riječima što ih je napisao Papa Leon XIII., a koje citiraju i Pio XI. i Pio XII. Tri Pape povezuju prošlost Kristove

Crkve s njenom budućnošću. Napominju križ koji se pojavio na nebū kao znak pobjede mlađom caru Konstantinu. Zatim doslovce kaže, preporučujući pobožnost prema presvetom Srcu: »Danas stoji pred našim očima jedan drugi znak, pun obećanja: Presveto Srce Isusovo nad kojim se izdiže križ, okružen plamenom, koji blista u divnom sjaju. U to Srce moramo staviti svu svoju nadu; od njega moramo moliti i očekivati spas i izbavljenje ljudi.«

NIJE MALA STVAR U KRATKO VRIJEME PODIJELITI 22.000 SVETIH PRICEŠTI, KOJI PUTA SU PRICEŠCIVALA I PO SESTORICA SVECENIKA

Budimo iskreni: nije razlog opadanja pobožnosti Srcu Isusovu u unutarnjim nedostacima same pobožnosti, nego u nedostatku ponizne i žive vjere. Zahvatio nas je val nevjere, sumnje, modernizma. I stoga ne prihvaćamo ono, što je vrhunaravno. »Ali kada dođe Sin čovječji, hoće li naći vjeru na zemlji?«.

Vrhbosanski metropolita Dr S. Čekada

NAJSVESTRANIJI BRANITELJ
IDEJE SRCA ISUSOVA BIO JE
SARAJEVSKI METROPOLITA DR
SMILJAN ČEKADA. ON UOSTALOM
NASTAVLJA TRADICIJU SVOGA
VELIKOGA PREDASNIKA DR
JOSIPA STADLERA

Apologija Srca Isusova iz Sarajeva

Čini se da je odlučujući razlog što se dični vrhbosanski metropolita dr Smiljan Čekada iz dalekoga Sarajeva zaputio u Zagreb na proslavu jubileja Srca Isusova bio taj što je htio pred svom javnošću i posebno Zagrepčanima posvjedočiti svoju vjernost i navezanost na ideju Božjega Srca.

Time je samo nastavio tradicije obnovljene vrhbosanske nadbiskupije i svoga velikoga prethodnika dra Josipa Stadlera, za koga se

zna da je uglavnom preko Srca Isusova učinio svoja veličanstvena djela u Sarajevu i čitavoj Bosni.

Dr Čekada je na svoj originalan i snažan način iznio jake povijesne i dogmatske dokaze koji vojuju za Srce Isusovo. Ali on je nenadmašiv zbog svoga osobnoga iskustva i poznavanja našega naroda i njegova odnosa prema Kristovu Srcu. Pošto je nabrojio velikane crkvene povijesti, a ujedno i apostole Kristove razapete i

probodene Ljubavi, s pravom je zaključio:

»Pa sada da upitamo kričare pobožnosti Srca Isusova: jesu li se ti divni i sveti ljudi varali, jesu li bili žrtve svoje tlapnje, jesu li postali oruđe nezdravih bolesnih tokova života Crkve? Na to je najbolje odgovorio naš narod. Naš obični kršćanski puk. Oni maleni, o kojima je rekao Krist: »Slatim Te, Gospodine neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima.«

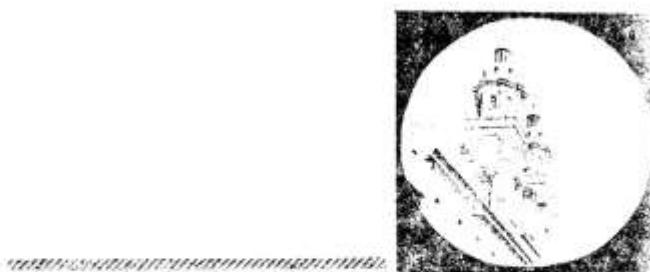
Svjestan svoje učiteljske vlasti, a opet povezan sa životom i onim što danas struji kroz ljude, na poseban je način zaštitio pobožnost prvih petaka.

»Kažu da je to jeftin recept za nebesa. I stoga stvar u sebi nevjerojatna. Ne znam zašto bi bila nevjerojatna? Zar devet dobrojih svetih pričesti kroz devet mjeseci ne stvaraju u duši habitus, trajno stanje skrušenja i ljubavi Božje? Te ljubavi, toga stanja milosti, po smrtnom grijehu može i nestati, ali će se ono, po daru Božjega milosrđa nanovo roditi, iznova niknuti kao cvjetna stabljika iz sakrivenog korijena.

Nije to, dakako, stvar koja bi se morala vjerovati kao objavljena istina. No,

zašto se ne bi mogla vjerovati priprostom, jednostavnom vjerom Božjega djeteta? »Zaista vam kažem: ako se ne обратите i ne budete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo.« Naš narod je tim obećanjima povjerovao. I njima se obilno služio za svoj duhovni napredak, za rast u Božjoj ljubavi. Bog zna koliko mlijuna svetih pričesti se primilo kod nas na prve petke u mjesecu kroz posljednjih nekoliko decenija? Pa zar to nije duhovni kapital od neocjenjive vrijednosti?

Takvu apologiju pobožnosti Srca Isusova vjernici Zagreba su shvatili i razumjeli. Isplatio se putovati tolike kilometre i dati svjeđočanstvo koje ne prolazi. To je osjetio vrhbosanski metropolita i zato kasnije javlja iz Sarajeva: »I danas sam pod utiskom lijepih svečanosti u Vašoj bazilici. Bio je to trijumf Presvetoga Srca i najrječitiji protuustuk protivnicima pobožnosti Srcu Isusovu.«

Tebi se danas predajem

Prilično mnogo prije blagdana Srca Isusova dobili smo vijest čak iz istočne Slavonije: Dolazimo za blagdan Srca Isusova u Zagreb. Pustite nas cijelu noć u crkvi da pjevamo, molimo i nagledamo se divnoga Kristova lika.

Naša pučka umjetnica radova iz slame Teza Miladović iz Subotice izradila je umjetnički rad za uspomenu 75-godišnjice naše mlađeži Srcu Isusovu kao izraz vjernosti ravnicaškoga našega svijeta Onome od čije dobrote primamo kruh naš euharistijski i kruh naš svakidašnji.

Osmoga lipnja bazilika je postala uistinu NARODNA. Premda je bio tmuran, a kasnije i kišovit dan, u crkvi su prevladavali hodočasnici iz okolice Zagreba: Turopolje, jaskanski kraj sve do Krašića, Zagorje, pa u bavo Međimurje, Podravina. Time su samo nastavili prastaru tradiciju kad su deseci tisuća našega seljačkoga svijeta na blagdan Srca Isusova dolazili u Zagreb u svojim narodnim nošnjama i na zagrebačkim ulicama u procesiji izražavali Kristovu Srcu vjernost i ljubav.

HRVATSKI METROPOLITA DR FRANJO KUHARIC DUBOKOM, ORIGINALNOM I ZNACAJNOM PROPOVIJEDI SPREMIO JE PRISUTNE DA OBNOVE POSVETU SRCU ISUSOVU

Treba nam to Srce koje je ljude toliko ljubilo! Treba nam Srce, viču gladni pravednosti; treba nam Srce, vape grešni i poniženi; treba nam Srce, viču potlačeni, umorni i opterećeni! I mi se darivamo svojim srcem Srcu Sina Božjega u Srcu Bogorodice.

Hrvatski metropolita Dr F. Kuharić

SVEĆANA POVORKA PROLAZILA JE KROZ CIJELU CRKVU. PREDVOLILI JE DVA METROPOLITA: ZAGREBACI I SARAJEVSKI

Ali bazilika je toga dana postala uistinu i SVETIŠTE. To jest oltar na kojem će se u ime čitavoga Hrvatskoga naroda i za cijeli narod obnoviti posveta tom Božjem Srcu preko najkompetentnije osobe kod nas, tj. hrvatskoga metropolite Msgra Franje Kuhařića. Prije posvete koncelebrirao je s brojnim svećenstvom pred Božjim pukom i održao izvanrednu propovijed. Potakao je mase, ali je ganuo do suza i one koje je najteže ganuti, jer im je propovijedanje dužnost, i jer svaki čas slušaju izvrsne propovjednike. Dubina, originalnost i proživljenost značajke su bile Nadbiskupovih riječi:

»Tri stotine godina pobo-

žnosti Srcu Isusovu nakon objave poniznoj redovnicí Mariji Margareti Alacoque — nije li to povijest dubljeg ulaženja Crkve u bit Božjeg i Kristovog misterija? Nije li to bio poticaj za novo otkrivanje najvećeg događaja povijesti? Možemo mirne duše reći da je pobožnost prema Srcu Isusovu ostvarila u Crkvi plodove obnove kakve možda nije ostvarila nijedna druga pobožnost kroz stoljeća; ta je pobožnost ponovno dozvala u pamet Euharistiju.«

Riječi posvete htjeli su izraziti povezanost s našom povijesti, s našim očevima, koji su u Kristovo Srce stavljali svu svoju nadu i ljubav. Dobra je bila misao

da za formular posvete Nadbiskup uzme onu molitvu kojom je dr Ante Bauer godine 1925. posvetio, predao i povjerio cijeli naš narod Srcu Isusovu. Istina, posveta zvuči malo starinski, ali je originalna, jedra i neposredna.

Navečer je kod prigodne pjesme zahvalnice Narodni upravitelj Apostolata molitve O. Josip Antolović izrekao vrlo značajnu propovijed pod naslovom »Hrvatska čud i Srce Isusovo.« U njoj je još jednom istaknuto ono što bi trebala biti značajka svakoga štovatelja Srca Isusova.

»Ako vjerujemo u Krista, ako ga prihvaćamo, onda ćemo u njemu imati najbolji primjer kako da živimo u svojoj domovini i narodu, kako da izvršujemo svoje poslanje. Isusovo je životno poslanje sveti Petar u Kornelijevoj kući ovako sažeo: »Isus je prošao čineći dobro.« Isus je činio samo dobro. Narod je, promatrajući Njegova djela, zanosno klicao: »Sve je dobro učinio! On čini da gluhi

ISUSOVACKI PROVINCIJAL O.
GALAUNER DOBRO JE UPOZORIO
DA SMO U ZADNJIH NEKOLIKO
GODINA NEKOLIKO PUTA
«BLJESNULI» NA PLANU OPCE
CRKVE, ALI NISMO DOVOLJNO
ZARONILI U BEZDANE BOZJE
LJUBAVI...

čuju, a nijemi da govore.» To bi trebao biti životni program i za svakoga od nas: prolaziti čineći dobro! Svakomu biti brat, sestra, iskren prijatelj. Biti dobar otac, majka, sin, kćerka, radnik, intekstualac. Biti nešobičan, požrtvovan, susretljiv, prijazan, jednostavno — dobar čovjek. Dobrotom se najbolje i najsavršenije ispunjuje životno poslanje. Od te metode nema bolje. To je metoda Isusova Srca. On želi da je svi od njega naučimo i stoga nas i poziva: »Uzmite jaram moj na sebe i učite od mene, jer sam krotka i ponizna srca. Tako ćete naći pokoj svojim dušama, jer jaram je moj sladak, a moje breme lako.» Najbolji sinovi i kćeri našeg naroda, oni anonimni divni naši očevi i majke, naučili su tu metodu dobrote od Isusova Srca i zato su bili tako dobri, i kad smo ih susretali uvek smo imali osjećaj da susrećemo prave svece i svetice.«

Ljubav nam treba

Zašto smo slavili ove jubileje?

Zar samo iz poštivanja svjetlijih povijesnih tradicija? Bilo bi to i te kako često i vrijedno. Jer tko se stidi svoje prošlosti, taj gubi garanciju za svoju budućnost: na prošlosti se tek gradi budućnost!

Motivirao nas je ipak dublji i ozbiljniji razlog. Izrekao ga je vrlo dobro isusovački provincijal o. Petar Galauner na samom otvaranju jubilejske devetnici u propovijedi »Značenje jubileja Srca Isusova.«

»U zadnjih nekoliko godina zabljesnuli smo na planu opće Crkve i svratili oči svijeta na nas, kad smo slavili kanonizaciju sv. Nikole Tavelića 1970. godine; ili kad smo slavili Gospu Mariološkim i Marijanskim kongresom 1971. godine; ili sada prije mjesec dana kod svetogodišnjega hodočašća u Rim 1975. godine, kad je posebno došla do izražaja naša raspjevana vjera i kad su mnogi bili zadržani svje-

RENUMIRANI ZBOROVU CRKVENE GLAZBE ODRŽALI SU TIH DANA PRAVU REVIJU CRKVENE GLAZBE. MEĐU NJIMA ISTICAO SE I ZBOR ZUPE SV. JOSIPA S TRESNJEVKE

dočanstvom naše vjere.

Ipak ne smijemo zatvarati oči pred skrivenim, ali uvek razornim procesima u našoj Crkvi koji ugrožavaju naš religiozni bitak u budućnosti.«

Taj je proces počeo snažno djelovati među nama. Krije se pod krinkom humanc, zrele ljubavi, a zapravo oslobođa u čovjeku najniže instinkte sebičnosti i samovolje. On nas ugrožava i kao ljudi i kao kršćane.

Nestaje među nama katolicima LJUBAVI, koja je potrebna da izdržimo svaki na svom mjestu pod tretatom kršćanskoga života. Nestaje ljubavi i među nama svećenicima i zato ih ima koji napuštaju službu ili se rasplinjuju u posvjetovaljčenom životu. Nestaje ljubavi među nama redovnicima i zato ih ima koji okreću leđa svojim samostanima. Nestaje ljubavi u našim obiteljima i zato ima mnogo muževa i žena koji lakoumno raskidaju svoj vjenčani savez bez obzira na tragiku koja će se odražiti na njihovo djeti.«

O. Galauner nastavlja: »Jasno je svima da je danas teret života teži nego prije unatoč tehničkom us-

KATEDRALNI ZBOR ZAGREBACKE KATEDRALE POD RAVNANjem
MAESTRA LJUBE GALETICA DAO JE POVODA ŽELJI MNOGIH DA SE
ČEĆE U ZAGREBACKIM CRKVAMA ODRZAVAJU OVAKVI SUSRETI
NASIH ZBOROVA

ponu čovječanstva. Ali je tragika čovjeka što paralelno s opterećenjem života ne raste u njemu ljubav, koja se ne temelji na varljivim osjećajima, nego ima svoj izvor u Božjim dubinama.«

Da, u Božjim dubinama, u Božjem Srcu sakriveno je ono što nam nedostaje!

Zato smo se kroz devet

dana htjeli otvoriti bujici Ljubavi koja nam se daje. Zato smo usrdno molili za snagu te Ljubavi da možemo dorasti ozbiljnosti našega položaja i stanja. Zato je i pravo rekao nestični, ali vrlo bistri, naš pjesnik A. G. Matoš: »Dok je SRCA — sada s velikim početnim slovima — bit će i Kroaci-je.«

NA SAM BLAGDAN SRCA ISUSOVA BIO JE VRHUNAC JUBILEJSKOGA
SLAVLJA. NA VECERNJOJ KONCELEBRACIJI BILI SU ZAPĀZENI
ISTAKNUTI LJUDI NASEGA KATOLICKOGA ŽIVOTA

PAPA IZPOZORAVA NA OPREZNOST! NAJISKREN
NASTOJANINA OKO OBNOVI MUZE SE VEOMA
LAGANO POMUJEŠATI KUKOLJ S DOBRIM SJEMEN.

NOVI DUHOVI

NA ŠERKE VIDIMO KARIZMATIKE, GRUPE »MARIA«
IZ BIREL U TEHOJ MOLITVI OČIJU ZATVORENIH
ISPRUŽENIH RUKU

Prije nego će sv. Ivan opisati u svom Otkrivenju Kristov triumf nad svim svojim neprijateljima, navodi sedam pisama upravljenih crkvama ili kršćanskim zajednicama u Aziji. Svako od ovih kratkih, ali energičnih pisama svršava se istim riječima: »Tko ima uho, neka čuje što Duh pruža crkvama« (Otkr. 2,7,11 itd.).

Ovo znači da Duh Sveti govori Crkvi bez prestanka, da je vodi s ljubavlju i kada ispravlja zablude njezinih članova. U Otkrivenju se izražava glasom poslanika Božjega sv. Ivana u izravnoj objavi.

Radi toga možemo, pače moramo, pitati: — Budući da Duh Sveti vodi svoju Crkvu bez prekidanja, što joj danas kaže? Kakav načrt pokazuje svojoj Crkvi, Kristovoj Crkvi?

Važno je pitanje, važan je odgovor na njega. Organizacijska, hijerarhička Crkva i Crkva Duha ne smiju biti u opreci jedna prema drugoj, jer su jedna te ista Crkva, premda predočuju različite poglede, tajnu dajući lica. U kojem pravcu Duh vodi danasnu Crkvu?

EKUMENSKI POKRET

Papa Ivan XXIII. u molitvi za Koncil formulira ovu preciznu prošnju: »Obnovi, Duše Sveti, u naše dane svoja čudesa, kao na nove Duhove!« Očito je da se danas javlju znakovi kao odgovor na ovu molitvu.

Jedan od njih priznala je sama Crkva u koncilskom dokumentu. Radi se o ekumeniskom pokretu. Dekret o ekumenizmu

izjavljuje: »Danas se u raznim dijelovima svijeta ostvaruju utjecajem Duha Svetog mnogi napori molitvom, riječju i akcijom da bi se došlo do savršenoga jedinstva kakvo Isus želi.«

Koncilski je tekst jasan: Svrha je nadahnuo koje se nalazi u temelju ekumeniskog pokreta, sjedinjenje svih kršćana u jednom stadu, pod jednim Pastirom. Ovo isto potvrđuje Koncil u dogmatatskoj konstituciji o Crkvi: »Duh Sveti budi u svim učenicima Kristovim želju za mirnim sjedinjenjem u jednom stadu i pod jednim pastirom kao što je Krist odredio.«

NOVO KRSTENJE U DUHU

Osim toga u samoj sredini Crkve radio se pokret koji je pobudio veliko zanimanje, a predmet je nove knjige kardinala Suenensa »Novi Duhovi.«

Već se je u više grana protestantizma pojavio karizmatički pokret nazvan »Duhovskim pokretom«. Izgleda da se ovaj pokret javlja i širi u Katoličkoj Crkvi sa svojim elanima, svojim dvoznačnostima, svojim pogibeljima. U Pittsburgu u Pensylvaniji okupila se 1967. skupina katoličkih studenata da se moli i da traži intenzivniji duhovni život. Odlučivši da provedu jedan week-end u zajedničkoj molitvi osjetili su da je u njima došlo do velikog duhovnog preobraženja. Otada su pristupali Bogu na novi način osjećajući ljubav Božju, žarku želju da ljube i slave Boga, pravu privlačnost Sv. pismu, dubokom poticaju

da propovijedaju Kristovo uskrsnuće ... Ovo iskustvo prozvaše »novim krštenjem u Duhu«.

U stvari ne radi se o novom krštenju nego o obnavljanju sakramentalne božanske komunikacije. U svojoj knjizi kardinal Suenens upozorava na opasnosti što ih u sebi krije ovaj naziv i predlaže da se ovde dade ispravak. Prema svim pojavama pokret se širi poput ognja. Dok je na početku bilo oko 100 osoba, za drugog internacionalnog kongresa u lipnju 1974. godine okupilo se oko 30.000 učesnika s concelebracijom 700 svećenika i u prisutnosti 15 američkih biskupa. A na Duhe ove godine bilo je više od 10.000 iz raznih zemalja na Međunarodnom kongresu karizmatičke obnove u Rimu u sklopu Svetе godine.

PAPINA UPOZORENJA

O ovoj karizmatičkoj obnovi progovorio je Pavao VI. upravljačima pokreta:

»Radujemo se s vama, dragi priatelji, obnovi duhovnog života koja se danas javlja u Crkvi u raznim oblicima i sredinama. Ova obnova nosi na sebi neka zajednička obilježja: ukus za duboku molitvu, osobnu i komunitarnu, povratak kontemplaciji, nalažavanje hvale Božje, želja za potpunim predanjem Kristu, veliko odazivanje pozivima Duha Svetoga, veće oduševljenje za čitanje Sv. pisma, široka bratska požrtvovanost, natjecanje u služenju Crkvi ... U svemu tome možemo prepoznati tajanstveno i diskretno djelo Duha Svetoga, duše Crkve ... Međutim, u najboljim iskustvima obnove može se s dobrim sjemenom pomiješati kukolj.«

Radi toga prijeko je potrebna opreznost koja se tiče upravitelja Crkve. Njihova se dužnost sastoji u tome da ne trnu Duha nego da se prokušavaju i da zadrže ono što je dobro.«

Ovo držanje Papino koje umjereni i razborito podržava vladanje sjeveroameričke biskupske konferencije prema pokretu, potiče na razmišljanje. Očito je da Duh Sveti radi oko obnove Crkve na način na koji se dosada nije nikad mislilo. Govori se o dubokoj pobožnosti, o daru jezika kao na počecima Crkve, o čudesnim ozdravljeњima.

Sa svom potrebnom razboritošću može se s Pavlom VI. gledati u tom poticaju akcija božanskoga Duha koji obnavlja lice zemlje. Možda nas čekaju nebeska iznenadenja. U svakom slučaju budimo spremni da sudjelujemo s radom Duha Svetoga slijedeći pravac što nam ga u tom pogledu označuje crkveno učiteljstvo kojem je Bog povjerio tešku zadaću da raspoznaće znakove Božjeg djelovanja čuvajući ono što je dobro, odbacujući zabludu. Tako je radio sveti Pavao u sličnim slučajevima u apostolsko vrijeme. Očito je da postoje velike pogibelji. Sto se nas tiče, sjećamo se zlatnog pravila što nam ga daće Isus Krist: poznat ćete ih po njihovim plodovima.

Pero Bulat

nema li Irena ipak pravo

Piše: IVAN FUČEK, prof.
moralne teologije

?

U »Glasniku Srca Isusova i Marijina«, br. 5-1975, pod naslovom »Moj Zdravko da postane svećenik? — zakloni Božje! vi ste odgovorom povrijedili nas majke. Mislite da je lako s novima dopustiti da postanu svećenici? Osobito je značajna vaša zadnja rečenica koju izazivački upravljate majci Ireni: »Gdje je zadnji razlog da i vi ne možete biti sretni ako Bog poziva vašeg Zdravka!«

Vi kao da time izražavate sumnju u naš zdrav etičko-vjernički obiteljski život, kao da se vodimo predrasudama o svećeničkom pozivu. Znajte, nije lako moliti da vlastito dijete postane svećenik ili da ode u redovnike. Nema li Irena ipak pravo? A niste li prenaglasili ulogu obitelji na poziv djece? Oprostite što sam toliko slobodna! Vaš odgovor nije me zadovoljio.

Vlasta, majka

Ne čudim se, gospodo, što vas moj odgovor nije zadovoljio. Stav kršćanskih roditelja izmijenio se. Nije se jedanput dogodilo prigodom ulaska u novicijat ili u bogosloviju da slušamo slične jadikovke: »Zar on, pa tako je zgodan! — »Kako se može zdrav mladić odlučiti za takav život?« — »Svršila je fakultet i otišla u samostan, čudnovato!« Ove izreke slušamo upravo od nas katolika; od onih koji kažu da vjeruju, da se može, dolaze na misu i na pričest.

Nerijetko sam bio u ne maloj neprilici kad sam u sličnim pri-

godama slušao upite: »Zašto toliko galame zbog njezina ulaska u samostan?« — »Čemu suze pri ulasku kolege u novicijat?« »Nitko se ne čudi kad se netko zaljubi!, niti toči suze kad se oženi, makar i očito s nesigurnim uspjehom?« — »Nisu li upravo sinovi i kćeri u duhovnom pozivu bliži svojima, čistili i ljubavlji negoli oženjena dječa?« — »Čemu takvi neshvatljivi stavovi?«

Bio sam u neprilici što da odgovorim mladim ljudima koji su me tako pitali o mladima. Čudno je: i tetke, i strine, i

kume, i djedovi, i očevi, nerijetko majke, prijatelji — svi ustanu protiv mladića ili djevojke koji se odriču braka »radi kraljevstva Božjega«. Čemu ledi, suze i lamentacije od ljudi koji kažu da imaju vjeru? Ponašjam pitanje upravljeno majci Ireni: »Gdje je zadnji razlog da i vi ne možete biti sretni ako Bog poziva vašeg Zdravka?« Zadnji razlog takvog našeg nevjerničkog ponašanja? Nigdje u Objavi ni u Predaji ne nalazim opravdanja za slične stavove. Znači, razlozi su negdje drugdje, ali gdje? U općoj svjetov-

nosti koja je zahvatila naše najbolje obitelji? Niste li mi, gospodo, sami sugerirali neke razloge?

Predbacujete mi: »Vi kao da time (zadnjom rečenicom majci Ireni) izražavate sumnju u naš zdrav etičko-vjernički obiteljski život...« Bilo kako o mojoj »sumniji«, ako ćemo pravo, svećenički i redovnički poziv dar je Božji; klica kojoj treba pogodno tlo da uzraste. Poziv uspijeva na tlu kršćanske obitelji. Pri tom mislim, u prvom redu, na fizički zdravu i psihološki uravnoteženu obitelj. Znanost naglašava temeljnu važnost roditeljskog zdravlja. Pri ulasku u novicijat ili u bogosloviju, u samostan, danas se ponovo pazi na nasljedne bolesti, psihološke ili društvene nepravilnosti. Važan su pokazatelj na moguće kontraindikacije budućeg života kandidata.

Nadalje, sasvim je različito hoće li dlijete biti dovedeno u život u vjerničkom ili u nevjeriškom ambijentu, od čudoredno zdravih ili bolesnih roditelja. Odgojiteljski postupci također su različiti: od početka Bog prisutan ili odsutan. Religiozna sociologija i mnoge ankete pokazuju da tzv. »duhovna zvanja« cvatu isključivo u vjerski probudjenim obiteljima i samo iznimno u vjerski indiferentnim ili nevjerničkim. Još se vrednuje i broj djece, obiteljski sastav, društveni položaj, zemljopisni smještaj, nacija — što sve igra ulogu na izbor poziva. Pio XI. reče: »Zvanja u većini slučajeva duguju svoj početak primjerima i poukama oca punog vjere i muževnih kreplosti i majke čiste i pobožne takve

obitelji gdje vlasti vrhunska čistoća ponašanja, ljubav Bogu i bliznjemu.«

Spominjete »predresudek«. Nažalost, ima roditelja s predresudama o pozivu svoje djece! Misle da se radi o nečemu »čudesnom«, o nekoj »objavi« koja se mlađom čovjeku nameće bez diskusije, pa oni kao roditelji nemaju u tome ništa činiti. Stav je neispravan! Ako je istina da svatko nosi svoje zvanje u sebi i sa sobom od rođenja, sigurno je da Bog općenito ne daje program života utvrđen u svim pravcima i pojedinostima. I zvanje i program svatko mora otkrivati, pronalaziti svoj put ostvarenja, nerijetko mučno i s naporom. Nitko nema pravo, pa ni roditelji, onemogućiti djeci slobodno traženje i slobodno opredjeljenje. Roditeljska je dužnost da svojoj djeći pokažu raznolike mogućnosti izbora.

Mada mi je poznato koliko je, osobito, majka povezana s djetetom, roditelji imaju samo savjetovati, ali nije u njihovoj vlasti »dopustiti« ili »nedopustiti«, nego poštivati izbor svoga djeteta.

Koncil zahtjeva: »Djecu treba tako odgajati da, kad odrastu, mogu s punom sviješću odgovornosti slijediti zvanje, pa i svećeničko ili redovničko, i izabrati svoj životni poziv...« (GS 52) »Kršćanski supružnici jedno drugome, svojoj djeći i ostalim članovima svoje obitelji suradnici su milosti i svjedoci vjere. Oni su svojoj djeći prvi prenosioci vjere i odgojitelji; riječju i primjerom odgajaju ih za kršćanski apostolski život, razborito im pomažu u

izboru njihova zvanja, i ukoliko u njima otkriju sakralno zvanje, treba da ga brižno podržavaju (AA 11). »Neka roditelji, odgajaju svoju djecu u kršćanskom životu, njeguju i čuvaju u njihovim srcima redovničko zvanje« (PC 24).

Što se pak tiče roditeljske molitve za djecu, neka nam progovori Biblija! Ima primjera roditelja koji su molili za život djeteta, ima ih koji su zvanje svoga djeteta smatrali posebnim Božjim darom: Abraham, Samsonovi roditelji, Zaharija i Ana ... Dirljiva je molitva Samuelove majke: »Ojađena u duši, pomoli se Ana Jahvi plažeći gorko ... Jahve Sabaotel Ako pogledaš na nevolju službenice svoje, i opomeneš se mene, i ne zaboraviš službenice svoje te dadeš službenici svojim muško čedo, ja će ga darovati Jahvi za sve dane njegova životak (1 Sam 1, 9-11). Povijest Crkve bilježi mnoga herojski izmoljenja zvanja, osobito od roditelja, ali posrednik poziva je cijelokupna obitelj s ocem i s majkom u središtu. »Roditelji i učitelji kao i svi oni na koje bilo na koji način spada poučavanje dječaka i mlađića, neka ih odgajaju tako da budu spremni, znajući Gospodinovu brigu za svoje stado i gledajući potrebe Crkve — velikodušno s prorokom odgovoriti Gospodinu koji zove: 'Evo me, pošalji mene'« (Iz 6,8) (PO 11).

U tom svjetlu, gospodo, prosvidite jesam li odgovorom majci Ireni prenaglasio ulogu obitelji u izboru poziva djece! Zar ne, čini se, Irena ipak nema pravo!

mlađi mladima i odraslima

Grupa mlađih Zagrepčana posvetila je nekoliko susreta toj temi. Rad se odvijao u grupama: posebno mladići, posebno djevojke.

Treballi su odgovoriti na dvadesetak pitanja, najprije sami o sebi, a onda što misle kako drugi rod reagira i kako se odnosi prema stvarnosti izraženoj u pitanju. Pitanja su obuhvatila sva područja života: ljubav, školu, studij, novac, prijateljstvo, što se očekuje od života, društveni život, razonodu, roditelje itd. Kad smo usporedili rezultate toga rada, vidjelo se:

1. Djevojke su mnogo bolje odgonetnule mladiće i »pročitale« njihovu psihologiju nego mladići njih.

2. Djevojke su opet mnogo bolje analizirale same sebe nego mladići sebe.

Dobiveni podaci toga rada još jedanput potvrđuju kako je korisno da mladići i djevojke upoznaju svoje psihološke razlike. Koristeći se njihovim odgovorima, upotpunjanim podacima francuskog psihologa DuFoyera, prikazat ćemo u ovom članku psihologiju djevojke, što mladići posebno treba da imaju na umu.

DJEVOJKA ŽELI BITI SRETNA

Temeljna težnja svakog ljudskog bića jest težnja za srećom. Djevojka se u tome ništa ne razlikuje od mladića. Ipak, način i predmet njezine sreće razlikuje se od mladića. Ona se želi udati, želi imati djecu, želi pobuditi divljenje, napose kod muškog svijeta, želi biti lijepa i svratiti pažnju. Posebno brak i želja za djeecom kod djevojke su više naglašeni nego kod mladića.

I tu sada počinje drama za

djevojku. Premda ima istu težnju za srećom, djevojka ulaskom u pubertet »uočava« da su njezine mogućnosti da to ostvari daleko manje nego kod mladića.

DRAMA BITI ŽENA

Treba, međutim, dodati da sve djevojke i žene ne doživljavaju jednako tu dramu. Neka više, neka manje. Jedna je djevojka primiljetila: Ne žete naći ni jednog čovjeka koji bi želio postati žena, ali ih ima mnogo koje zavidne muškarcima na njihovoј

Uređuje: Božidar Nagy

poznajemo ili se međusobno ?

poziciji i željele bi biti muškarci.

U čemu se sastoji ta drama? Nažalost, već samim tim što je rođena kao žena, žena još uviđek u mnogim društvenim sredinama doživljava inferiornost i osjećaj podčinjenosti. Između njezinog fiziološkog određenja da bude majka i slobodne ljudske osobe postoji oponzija, koja se može mnogo teže riješiti nego za muškarca. Takvo stanje nema svoj uzrok samo u fiziologiji, nego je u prvom redu plod umjetno izgrađenih

predrasuda, neznanja, nesvjesnosti i u svakom slučaju pogrešnog shvaćanja muške samodostatnosti.

FIZIOLOŠKA RAZLIKA

Budući da je fizički slabija od mladića i kasnije od muža u braku, žena traži sigurnost, obranu i zaštitu. Što je fizički slabija i niža, to je osjećaj straha i inferiornosti kod nje veći. A kasnije se može pretvoriti u nervozu, agresivnost, tvrdodu i autoritativnost. Živčani je sistem kod žene, naime, mnogo delikatniji i osjetljiviji, njezina se živčana ravnoteža brže poremeti.

Promjenljivost raspoloženja kod nje je usko povezana s fiziološkim procesima u njezinu tijelu, i budući da muškarci obično veoma malo poznaju uzroke toga promjenljivog raspoloženja kod djevojke, krivo je sude i pripisuju joj svojstva lošeg karaktera, kojih u stvari nema.

TAJNI SNOVI

Dok mladić sanja o slavi, o uspjehu, avanturama, osvajanjima, o karjeri, za djevojku je pak često jedina zanimljiva budućnost u njezinu životu udaju — brak. Poznavajući okrutnost svijeta prema neudatima, lako shvaćamo zašto mnoge djevojke potajno strahuju da ostanu neudate. Za njih je brak jedini način koji im može dati neovisnost, sigurnost, zaštitu, stabilnost, ljubav, mogućnost da se posvete bićima koja će im biti zahvalna, a to ih u isto vrijeme spasava od straha i od samoće.

ŽELJA DA SE SVIDI

Već od pete godine djevojčica želi biti u dobrih vezama sa

svima, želi čuti sudove o sebi, želi da ju cijene, da joj se odobrava. Zato je djevojka, kad odraste, veoma osjetljiva na ono što se o njoj govori i misli.

U želji da se svidi djevojka je osjetljiva na modu, raznolikost stilova, pa će se često odreći i kakve zabave, izlaska i sličnoga jer misli da nema što obući. Veoma je osjetljiva za uspjeh pred muškim svijetom. Ako je, međutim, neko zapazi, to je uvjera u njezinu privlačnost i daje joj nadu za budućnost. Zbog velike želje za brakom, djevojka sve što joj se događa gleda kroz tu perspektivu.

LJUBAV — PRVA VRIJEDNOST

Sav je život žene usredotočen u ljubavi. Pobudit će u drugima, osjećati je za druge, okružiti druge nježnošću i predanjem — eto bitne njezine težnje. Tu je sva njezina veličina i slabost, izvor uspona, ali i pada. Odatle crpi svoju energiju, ali isto tako i odatle pristupe i njezine pogreške. Ljubav objašnjava njezin heroizam, radosti, ali i strahove i zloče. Tu se rađaju sve njezine vrline i mane.

Djevojke drukčije shvaćaju ljubav nego mladići. Ako su imale miran pubertet i nisu doživljavale potrese ili po nesreći iskusile tjelesnu dimenziju, za njih ljubav redovito ostaje na razini srca, osjećaja, produhovljenosti. To znači biti prožeta osjećajem nježnosti za drugo biće, željeti da ga okruži pažnjom, željeti njegovu prisutnost, prouzročiti mu radost, stvoriti njegovu sredu.

Kod mladića je suprotno. Kod njih ljubav ima u prvom redu tjelesnu dimenziju i mnogi od

njih ne shvaćaju da seksualnost mora biti apsolutno podređena ljubavi kao jedna njezina komponenta. I baš na tom području različitog shvaćanja ljubavi mogući su mnogi nesporazumi između mladića i djevojke.

NEKOLIKO SAVJETA MLADIĆIMA

1. Ne smatraj se pripadnikom boljeg, vrednijeg roda, a nemoj niti misliti da si vredniji od žene zato što si muško, da ne bi sutra, kad se oženiš, postao »paša«, kojega treba služiti, ili tiranin, koji zna samo zapovijedati, a ne zna surađivati.

2. S druge strane ne pridađe djevojci nikakav kult kao da je ona kakvo božanstvo. Niti je superiornija, niti inferiornija od tebe, nego drugačija. Različitost između muškog i ženskog omogućuje uzajamno obogaćivanje.

3. Budi uvek uljudan i brižan za ženski svijet. Postupati s djevojkama kao s »mačkama« ili kao s deranima znači razoriti vrijednost dvostrukosti roda.

4. Ti, koji si kao muško stabilniji u raspoloženju, imaj na umu delikatnost i krhkost djevojačke senzibilnosti.

5. Pazil na svoju čast i dostojanstvo i ne igraj se s njezinim osjećajima i srcem, dajući joj kakvu nadu da je onda napustiš, proizvešći u njoj veliko razočaranje i bol.

6. Kako mnoge djevojke žive normalno u miru što se tiče njihove seksualnosti, ostavi ih u tom blaženom miru.

7. U svojoj naivnosti djevojka često ne zna kakve želje pobudjuje kod mladića njezino traženje nježnosti. Zato ne iskoristavaj priliku za svoju senzibilnost, nego je sa svoje strane upozori na tu činjenicu.

Piše: Tonči Trstenjak

Pokušajte pitati ljudi: što je to ljubav? Naći ćete ih u neprijeti. Svaki od njih ima svoje iskustvo i svoje mišljenje, često dijametralno oprečno drugome. Pokušate li pitati filozofe, ni kod njih nećete naći jedinstven odgovor. Spinoza će vam kazati da je ljubav radost koja prati pomicao na drugu osobu. Leibniz će reći gotovo isto: »Ljubav je radost zbog trijumfa druge osobe«. Za psihiatre i patologe ljubav je opsivno stanje, neke vrste bolesnog stanja i potrebe za vodom ili nerazumjan negom potrebe za divljenjem i žrtvovanjem za nekoga. Možda je najljepšo izrazio ljubav onaj natpis nad nekim burarom: »Tako je lijep i jednostavan moj život: dajem, uvijek samo dajem! To davanje je bit svake ljubavi.«

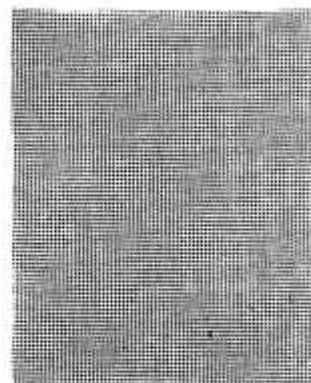
Ali za ljubav je potrebno dvoje, potrebno je obostrano davanje. Ako nema tog osnovnog uvjeta, onda se ljubav pretvara u tragediju i patnju, koja se može izrodit u suprotni učinak — mržnju, koja može biti dublja od svakog ponora koji se dadne premostiti. Ako se pak ljubav umjesto u davanju očituje u uzimanju, sebičnom uzimanju, onda je u njoj već rodena klica nepremostive krize i odbacivanja, koje će neminovno slijediti prije ili kasnije.

Iako danas s radio-aparata neprastano odjekuju lagane pjesmice o ljubavi, iako je to riječ koja ne prestaje izlaziti s naših ustiju i s naših tiskovina, o ljubavi se nikad nije manje znalo nego danas. Ona se u prvom redu poistovjeđuje sa sebičnim uživanjem u seksu, što u biti nema nikakve veze s ljubavlju i što neminovno donosi

sa sobom razočaranje i odbacivanje.

Marinu sam upoznao tek kad je već duboko zagazila u svoju avanturu. Udal se na brzinu i iz osvete. Osveta je kratkovidna i nikome ne donosi dobro, pa nije ni njoj. Dugo je namjerno živjela u iluziji da je sretna. S njezinim lica nije ni do danas sišao način izraz djevojčice koja je zakoraknula u život, vjerujući da su svi ljudi dobri i da se život isplati živjeti. Sada više ne vjeruje da su svi ljudi dobri, ali još je uvijek nije ostavio optimizam djevojčice.

Njezina je nesreća započela onda kad je kao mlada tvornička radnica upoznala siromašku koji je u malom provincijskom gradiću tražio svoju buduću sreću i uspjeh. Bio je svjestan svojih sposobnosti, ali i svoje materijalne nesposobnosti da se školuje. S njezinim se strane rođila ljubav sposobna za žrtvovanje, za njega, dakako. On se upisao u odgovaraajuću školu, a ona je svakog mjeseca svoju kuhinju s plaćom donosila u njegovu podstanarsku sobicu. Uzdržavala se radeći privatno, danju i noću misleći na njihovu buduću zajedničku sreću. Ništa joj nije bilo teško, ako je trebalo za njega. Nakon nekog vremena više nije morala nositi svoju plaću njemu, već bi on dolazio sam, tražeći je kao da je to njegova zarada, ne mareći za njene potrebe i brine. Ljudi koji su trenutno promatrali stvari, oponinjali su je da prekine, da to nije obostrašena ljubav, da je to sebično izrabljivanje s njegove strane. Ali ona je ostala uporna na svom putu u nesreću, vjerujući svom instinktu više nego razumu. Ljubav

LJUBAVI I PONORI

je slijepa i to je ono negativno u njoj. Marina je to prekasno shvatila.

Vjerovala je u svoju ljepotu, u svoje lice djevojčice, u svoja svježe tijelo, u svoju marljivost i sposobnost da se nosi sa životom. Ali tijelo je tek trava, a ljepota mu je kao cvijet. Zaboravila je da se trava suši, a cvijeće vone.

Jednog lijepog sutona u velikom gradu koji joj se činio nekako neprijateljski tlu, ona je drhtala od uzbudanja. Na plakatima za veliku premijeru bilo je prvi put otisnuto njegovo ime. Hodala je ulicama s nemirom u srcu, čitajući po stoti put to ime koje je ona podigla na noge. Bila je ponosna, a neg-

dje u dubini brča kopkao je crveno sumnje. U posljednje vrijeme on je postao nekako tudi i zamisljen. Mislila je da je to od briga koje su mu nametnuli te-reti obveza. I on je uhvatio za tu sposonsku slamku i pomalo počeo izostajati s redovnih sastanaka. I onda je napokon osvanuo veliki čas premijere.

Reflektori su obasjavali njegovo našminkano lice, zlaćana odora sjala je se svojim lažnim sjajem, a glas mu je napunio svojim baršunastim dubinama i posljednji kutek prepune pozlaćene dvorane i izazivao oduševljenje u sroime raspoloženih gledalaca. Sjedila je očarena od sreće, ne skidajući pogleda s njegove imozantne figure što je poput zvijezde obasjavala po-

zornicu. A novorođena zvijezda, kojoj je ona dala najviše sjaja svojim požrtvovnim pregaranjima i koju je ona izglađivala svojim izrađenim rukama krojačice, ta je zvijezda postajala sve dalja i nedohvatnija za nju. Sve je više bila svjesna svoga poraza, sve je jače osjećala potres koji je srušio njezine mlađenacke snove i iluzije. On je malo-pomalo ostao stvarno nedohvatljiv, za nju, dakako; nedohvatljiv kao zvijezde što su one velike noći za njega obasjavale svojim nemirnim sjajem velegradske ulice kojima je koračala s nemicom u srcu koje ju je plašilo svojim žestokim kucanjima.

Sutradan su novine bile pune njegovih fotografija i njegovih

biografija. Svi su se divili njegovoj ustrajnosti i njegovu talentu. Nitko nije nigdje spominjao malu tihu krojačicu provincijskog gradića, koja se godinama odricala svoje mladost i svojih radosti da bi danas sutra bila odabranica buduće estradne zvijezde.

Sebična ljubav svoj kraj našla u kratkovidnoj osveti i dubokom ponoru mržnje. Marina je stisnula svoje usnice i odlučila ponovo započeti svoju mladost. Ali mladost je bila daleko, dalje nego li je ona i slutila. Uskočila je u prvi naručaj i tako započela novu avanturu. Tu sam je i ja upoznao.

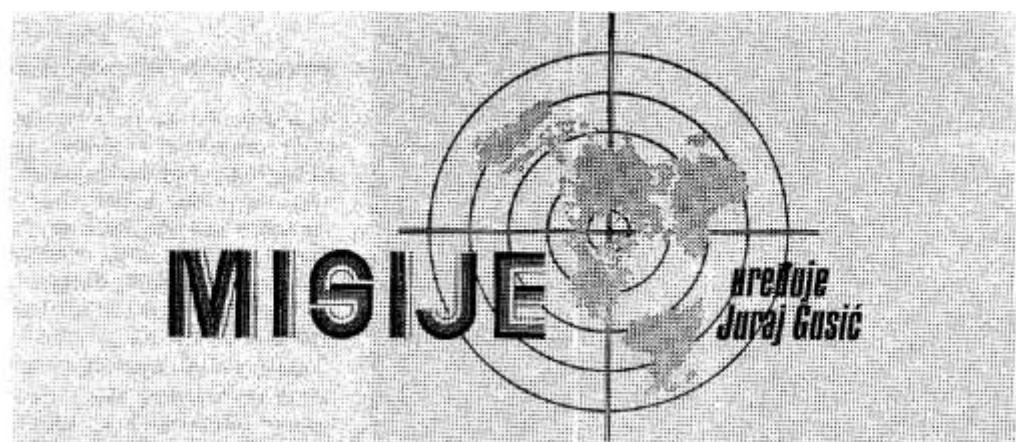
Jučer sam je sreo na ulici punoj tramvajske buke i benzinskog isparavanja. Žurila je nekamo i nije me primijetila. Godinama se nismo ni vidjeli. Čovjek tako često nabasa na poznato lice ondje gdje se najmanje nuda.

Opet sam imao dojam da me gledaju oči djevojčice. Ali preda mnom je stajala žena — Marija. Bila je očito zburnjena pri susretu sa mnom.

— Kamo tako žurno? upitao sam znatiželjno.

— Advokatu. Tražim rastavu, znaš, rekla je sasvim mirno, bez uzbudnja. Obolio je i ja više ne mogu živjeti s njime. Među nama nikad nije ni postojala ljubav. Bila je to samo velika laž i dugotrajna iluzija, koju želim prekinuti.

Sutio sam. Znao sam i predobro sve njezine iluzije i svu njezinu tragediju. U njezinim je grudima i dalje kucalo iskreno srce djevojčice iz malog provincijskog gradića, ranjeno, sebičnošću jednog nečovjeka. Uostalom, nisam siguran, može li ljubav bez Boga biti dovoljno čvrsta i trajna. U njezinom slučaju pretvorila se u izdaju.

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Promicanje misijskog duha i zvanja

Pređmet je ove misijske nakane Apostolata molitve procvat i dozrijevanje misionarskih zvana ili, još točnije, svih onih sila koje se živo zalažu za misijsku djelatnost, a to su svećenici, redovnici, redovnice i dakoni. Ne smijemo se ipak zaustaviti samo kod njih, jer se misijska djelatnost, ako želi biti uspješna i svestrana, mora protegnuti i na one članove Božjega naroda koji ne pripadaju duhovnom staležu.

Za promicanje i izgradnju misionarskih zvana papa Piju XII. osnovao je 26. listopada 1956. komisiju pod imenom »Papinska misionarska unija klera«. Kasnije je dokinut onaj genitiv »klera«, da se stvar ne ograniči samo na klerike, već da vrijeđi za sve. To papinsko misijsko djelo u 20 godina svoga postojanja učinilo je vrlo mnogo za misionarska zvana, a tim samim i za misije. Kako se pak svaka dobra stvar mora boriti s raznim poteškoćama, tako je bilo i s Papinskom misionarskom unijom. No baš borbom s poteškoćama dolazi se do trajnih i solidnih rezultata. Zato poteškoće ne smiju biti razlog klonulosti i malodruštvenosti, već uzrok hrabrosti, upornosti i još veće aktivnosti.

U poteškoće s kojima se mora suočavati Papinska misionarska unija valja ubrojiti različitost podrijetla njezinih članova. Oni se ne razlikuju samo bojom kože i jezikom već i načinom mišljenja i osjećanja i u religioznom životu i u teologiji. Zbog toga se profesori i odgojitelji novih misionara i misionarki moraju neprestano prilagodavati različitim okolnostima, naravima, mentalitetima, temperamentima. Samo tako moći će kod pojedinaca pri pomoci gajenju i razvijanju vjerodostojnoga duhovnoga života, koji će posve odgovarati i njima samima i prilikama u kojima

će kao misionari djelovati. Oni će, naime, kao misionari morati biti tako elastični i sposobni da znaju mnoge vrednote svoga naroda povezati s darovima i s duhom Evandelja.

Glavna je zadaća Papinske misionarske unije da gaji i razvija misijski duh i promiče misionarska zvana. To je za budućnost Crkve i misija velik i odgovoran zadatak. Zbog toga ta važna misijska ustanova, preporučena u ovoj našoj misijskoj nakani, zaslužuje pažnju, molitvu i svestranu pomoć ne samo kroz ovaj mjesec već ne prestano.

Josip Antolović

ZAMBIJSKI ISUSOVAC FELIKS KALEBWE

Blagoslov crkve u Gosabi

Piše: o. A. Gabrić

Mužari su pucali, pjesme su se orile, bubenjevi su odjekivali obalama Gangesa, kad je krasni kip Gospe Fatimske silazio s male ladice prema obalama sela Gosabe. No jači od jeke mužara i odjeka bubenjeva bili su kucaji tisuća i tisuća srdaca, bile su suze radosnice u očima vjernika, koji su tolike godine čekali na ovaj sretni dan. Suze radosnice i u očima starca nadbiskupa preuzvišenog Ferdinanda Periera, Dl. Sjedio sam uz njega u malom čamcu. Iza nas je plovila veća ladica s Gospinim kipom.

»Izgleda sve to kao san!«, reče kroz suze 83-godišnji nadbiskup. »Evo, iz toga smo sela bili protjerani pred dvadesetak godina! Vaš predčasnik, otac Mesarić, onaj sveti i junački svećenik, koliko li je u tom selu prepatio...«

Jest, uistinu je neizreivo mnogo prepatio. Ondašnji vlastodržac, protestant iz Škotske, nije nikako mogao vidjeti oca Mesarića, koji je u tim krajevima počeo širiti Isusovu vjeru. Počeo je lažne parnice protiv njega, potplaćivao je krive svjedoke i huškao narod protiv njega. Ali dogodilo se baš protivno. Otac Mesarić je bio dobrovotor svih siromaha, svih zapuštenih i izrabljivanih seljaka u ovim sunderbanskim prašumama, pa su ga stoga svi voljeli. Ali zavist nije mirovala. Tadašnja engleska vlast napokon popusti pritisku spomenutog protestanta i istjeri oca Mesarića iz ovih krajeva, jer da »buni narod i da njegova prisutnost ugrožava mir zemlje«.

Nakon odlaska pastira neprijatelji se bacise na stado. Biti katolikom značilo je biti neprijateljem države, neprijateljem mira, ili bolje: biti predmetom mržnje moćnog vlastodršca onih krajeva. Katolici su gubili službe, zemlju i sva prava i povlastice. Crkva je bila zatvorena. A vjernici su se raspršili na sve strane. Ostalo je tek nekoliko obitelji, boreći se junački za opstanak i vjersku slobodu.

Ti su dani bili najsretniji. To je za njih bio dan uskrnsnuća i slave.

»Tumi de amari Ma, tai Ma tomare daki! — Ti si moja Majka, stoga Te, Majko, zazivljem!« — orija se pjesma iz djevojačkih grla na ladici, odakle je Gospa, sklopljenih ruku i s majčinskim smiješkom promatrala radosno mnoštvo, koje ju je čekalo na obali i oduševljeno prihvatio pjesmu. Bila je to pjesma i molitva kroz vedri smiješak i suze — sve skupa. Ta se radošt naših vjernika ne da opisati riječima.

Deset je godina prošlo otkako sam se i ja pojavio u Gosabi. Izgledalo je onda kao pustinja. Katolički sam svećenik, pa prema tome »neprijatelj mira«. Na putu me nitko nije pozdravljao. Tek sam vidio nepovjerljive pogledeiza vrata. Ipak sam išao mirno dalje sa starim katehistom Rafaelom. Selo je puno dječice, Isusovih i Gospinih malih prijatelja. Kad sam s Rafaelom sjeo pod jedno stablo da malo odahnem od puta, za nekoliko časaka eto njih oko mene. Pola selal Djeca ne znaju ništa o »neprijatelju mira«. Svećenički smiješak i svećenički blagoslov i mi smo postali prijatelji. Njihove majke radoznalo proviruju kroz vrata koliba. Nisu one još zaboravile oca Mesarića, njegove ljubavi i njegove požrtvovnosti, pa pomalo počeše izlaziti van. I za nekoliko časaka puče po selu glas: »Father Mesaric choto barai! — Došao je mali brat oca Mesarića!« Zabrane i prijetnje vlastodršca kao da su bile zaboravljene. I na koncu mi je valjalo ići od kolibe do kolibe, pozdravljati se i upoznavati se.

No nije se to dogodilo samo slučajno. Otac Mesarić je bio Gosabu posvetio Prečistom Srcu Marijinu. A taj dan, kad sam prvi put tamo zaošao, bila je baš subota, pa sam tog jutra prikazao i svetu misu Gospu, da bi Ona uzela u svoje majčinsko srce te siromašne ljudi. I Ona me je uslišala.

Maria Polly, 20 — 26. svibnja 1975.

Predragi u Isusu prijatelji i dobročinitelji!

Vi ste sigurno već pomislili da su oca Antu proglodali krokodili na rijeci Gangesu... Manja je pogibelj od njih, a više od zmija. Skoro sam bosim nogama stao na jednu u ovoj kolibi u kojoj sada stanujem. Moj Nondo je doletio sa štapom, no šarovka je utekla i uvukla se u kut pod stare vreće. Tek smo je po repu malo dohvatali...

Vratio sam se iz sela. Velika su mi briga počeli novih sela gdje osam katehisti poučava novoobraćenike. I putovanja su teška. Silna je vrućina. Mnogo je ljudi umrlo od sunčanice, jer je u hladu preko 45 stupnjeva. A pojavila se i kolera i ospice. U obližnjem zaseoku umrlo je pet ljudi. Pohodio sam svaku kolibu te sam ih blagoslovio i ohrabrio. Odmah sam javio državnim vlastima, pa su nam poslali doktore s injekcijama protiv kolere.

Jučer je mala Hibha, kojoj su tek 4 godine, slomila nogu. Trebalo je s njome u Kalkutu. Niže to bila šala. Nema mjesta u bolnicama. Sesstre Majke Terezije preuzele su brigu za to dijete, pa će sve biti u redu.

Danas, 26. 5., došao nam je jedan mladi doktor poslan od narodnog poslanika ovoga kraja. Oni nas tu veoma poštjuju i krasno s nama suraduju. Naš poslanik gospodin Panchanan Sinha napisao mi je lijepo pismo, u kojemu me moli za blagoslov za sebe i za svoju obitelj. On je odgojan u našim školama.

Nove se zgrade polako dižu. Dispensarij je već gotov. Samostan će za koji tjedan dobiti krov. Sirotište će biti gotovo za koji mjesec dana. Najprije ću sve uređiti za sestre Majke Tere-

Dispanser je gotov

zije, koje će preuzeti dispensarij, sirotište i samostan. Nedavno nas je pohodila sama Majka Terezija.

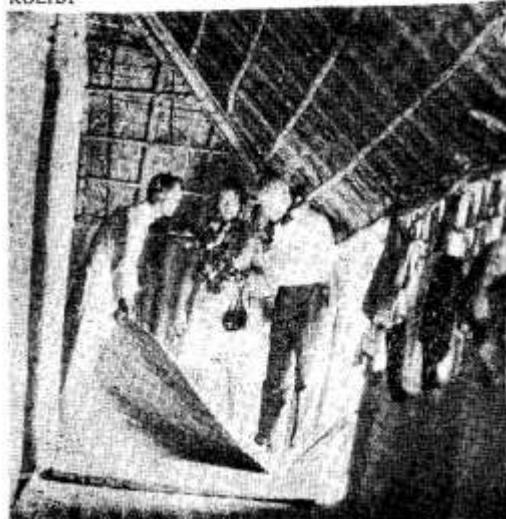
Za našu kuću, crkvu i kuću za katehiste trebat će još dva do tri mjeseca dok sve dode pod krov. Velik je problem zidati u ovim udaljenim krajevima.

Sutra ujutro moram opet put pod noge. Došao mi je mladi obraćenik Korino. Pokrstio sam ga tek prije 4 mjeseca i taj je junacički i revni mladić za Isusa pradobio već četiri sela. Kako je sretan! Sve gori od radosti i sreće. Kad je primio Isusa u prvoj svetoj pričestvi, rekao mi je: »Sada sam drugi čovjek! Nisam sam! U meni nešto gorilo!« Sjetio sam se tada one dvojice učenika na putu u Emaus, kad je njihovo srce gorjelo u Isusovoj prisutnosti.

Molite se za sve nas i pomozite nam svojim žrtvicama...

o. Ante Gabrić

S DOBROČINITELJIMA U JEDNOJ DOMORODACKOJ KOLIBI

Kako sam postala misionarka

Pitate me kako sam postala misionarka? Najbolje je da započnem od svoga djetinjstva.

Rodena sam u Gornjoj Stubici, a školu sam polazila u Lijepoj Vesi. Prvu svetu pričest primila sam u Donjoj Stubici. Imali smo veoma dobrog kapelana, koji nas je lijepo pripravio za prvu pričest. Tog se sretnog dana dobro sjećam, jer mi je duša bila ispunjena posebnom srećom. Možda je već tada Božja milost djelovala u mojoj duši na taj način da je moje korake usmjerila putem koji me je doveo u misiju.

I tamo sam stupila u Marijinu kongregaciju 7. listopada 1930. Iz te naše kongregacije djevojaka prijavile smo se za misiju Andela Mužić, sada sestra Silvina, i ja. Već prije nas prijavila se Matilda Šumak, danas sestra Emerika.

Najprije smo otišle u Liege u Belgiji i tamo su nas službeno primile poglavarice u samostan, a onda su nas poslale u Englesku da godinu dana učimo engleski jezik. Tamo smo bile dvije godine u novicijatu. Nakon novicijata položile smo prve svete zavjete na godinu dana i onda smo pošle u Indiju, kako sam već spomenula, 7. studenog 1933.

Moram priznati da mi je teško bilo učiti engleski. U novicijatu sam se dobro snašla. Bilo je puno posla i puno molitve. Ali želja za misijama nije ni za jedan čas bila potisнутa u stranu iz mojih misli. Srce me je vuklo k onima koji još ne poznaju Boga. Stoga lako možete shvatiti kako sam bila sretna kad smo brodom »Victoria« zaplovile prema žudenom cilju.

Kad smo nas tri: s. Silvina, s. Emerika i ja stigle u Bombay, došao je težak čas za sve nas, čas rastanka. Sestruru Emeriku poglavari su poslali u grad Karači, koji se danas nalazi u Pakistansu, sestra Silvina morala je podi u Kalkutu, a ja sam ostala u Bombaju u našoj provinčijalskoj kući. Tamo sam bila dodijeljena jednoj staroj sestrji da joj pomažem u školi, brinuti se za djecu, a uz to sam obavljala i mnoge druge poslove po samostanu. Sreća je bila za mene što su djeca govorila engleski. Tamo sam ostala godinu i po, a onda su me poslali u Panchgani. Tamo se naša družba brine za djecu ljudi iz viših slojeva koja pohađaju školu. Ja sam se morala brinuti za male dječake između pete i osme godine života. Bilo ih je dvadesetak. Bila je to neka vrsta dječjeg vrtića. Kad su djeca otišla kući, pohađala sam s jednom bengalskom sestrom siromahe u selima i učila sam njihov jezik konkani. Ljudi su bili veoma primitivni. Ni su bili toliko siromašni koliko su bili zapušteni. Mnogi od njih nisu nikad ništa čuli o našoj vjeri, pa čak nisu vidjeli ni bijelog čovjeka. Pomogle smo bolesnicima dijeleći im potrebne lijekove. Tu sam pokrštala umiruće starce i dječicu. Starce sam prije toga ukratko poučila u vjeri i pitala ih žele li primiti Isusovu vjeru.

MARIJINA KONGREGACIJA DJEVOJAKA U CRKVI SV. MARIJE U ZAGREBU

7. studenog ove godine bit će 45 godina kada sam ostavila domovinu i stupila u samostan Kćeri sv. Križa, koje imaju svoju matičnu kuću u gradu Liege u Belgiji. Mnogo su mi pomogla pisma naših misionara oca Pavla Mesarića i oca Antuna Vizjaka, koja su izlazila u »Katoličkim Misijama«. Oni su pisali o radu ne samo misionara, nego i misionarki koje su već tamo bile. Pisali su da tamo rade i sestre iz Družbe Kćeri sv. Križa. Tako su ta pisma mnogo pomogla da se u meni oblikovalo misionarsko zvanje. Hodočastila sam u Mariju Bistrigu i tamo sam se po Gospu prikazala Isusu da me prima za svoju misionarku.

Da sam svoju odluku lakše izvela, pomoglo mi je i to što sam u to vrijeme radila u Zagrebu. Redovito sam pohađala crkvu sv. Marije

SESTRA IVANA U SVOME »DISPANZERU«

Dok sam još tu radila, jednog nam je dana neki čovjek donio svoje nejako dijete. Majka mu je, naime, umrla. Otac ga je neko vrijeme sam hranio, a kad mu je to dosadilo, počeo mu je dati opijum da spava ne pitajući za hranu. Ali kad se probudilo, samo je vikalo i plakalo. To je trajalo mjesec dana. Onda je uzeo dijete i donio ga do blizine naše škole da ga tu negdje baci. Neki ga je čovjek susreo i kazao mu neka to ne čini, nego neka dijete preda nama u samostanu. Poslušao je savjet i donio nam ga. Mi smo dijete primile i ja sam preuzeala brigu za nj.

Dijete je izgledalo kao kakav pijanac. Kad bi opijum prestao djelovati, ono je samo vikalo i denalo se. Nisam znala šta da učinim. Tad mi je jedan seljak rekao: »Dajte mu opijum i onda će prestati vikati!« Morala sam to učiniti, ali sam doze sve više smanjivala dok napokon nije dijete prestalo vikati i opet je počelo jesti. Nakon mjesec dana poslala sam ga u naš dječji dom da ga tamo dalje odgajaju.

U Panchgani sam bila tri godine. Poslije su me poslali u Kalkutu. No o tome drugi put.

Kako vidite, odmah od početka svog misionarskog rada brinula sam se za djecu i za bolesnike. Tako će mi biti posve prirodno da kasnije i u većem opsegu započnem tim poslovima. Hvala dragom Bogu, što me je tim putem poveo u mome misionskom radu, jer sam tu našla pravo zadovoljstvo budući da sam mogla mnoge duše privesti k Bogu... Molite se za mene da uzmognem još mnogo učiniti za Božju slavu i za spas duša...

Zadnje pismo od naše indijske misionarke sestre Kazimire Terezije Horvatin stiglo nam je prije nekoliko godina. Ona radi u Kurseongu na obroncima Himalaje. Sad smo od nje opet dobili pismo pa ga ovdje donosimo.

Sestra Kazimira među Nepalcima

St. Helen's Convent, Kurseong, 29. 1. 1975.
Velečasni Oče!

Baš jučer sam dobila Vaše pismo preko sestre Ivane. Velika Vam hvala! Kako Vam je poznato, ona radi dolje u Siliguriju i tamo pomaže one siromahе i bolesne, posebno gubavce. Toliko ih ima da se ne mogu za sve njih skrbiti. Neki dodu i do nas gore. Mi im također pomažemo koliko možemo. I ovdje ima puno siromaha. Mnogo njih nema ni kuće ni polja. Uzmu malu sobu u najam, a sve drugo moraju kupiti. Dosta njih ne može naći zaposlenja, pa je to još teže.

Ovdje se govorи nepalskim jezikom. Tu imamo školu za okolnu djecu i mladež. Druga je škola za one koji žele učiti engleski ili pohađati baš englesku školu. U te škole dolaze djeca i izdaleka. Tako imamo prilično mnogo posla: neke sestre rade u školi, druge u kuhinji i na drugim poslovima.

Tu imamo i sirotište i novicijat naše Družbe Kćeri sv. Križa. U njemu imamo sada sedam novakinja.

Malo dalje od nas je župna crkva, u kojoj djeli lu dva Isusovca. I oni vode školu za dječake, koju pohađa oko 900 učenika. Tu ih poučavaju i u raznim zanatima.

Prije kratkog vremena bile su ovdje duhovne vježbe za djevojke, a sada su opet za drugu skupinu. Mi se za sve njih brinemo.

Baš pred sam Božić bila je neka mladež krštena. Mnogo njih moli da budu poučeni u našoj svetoj vjeri. Prilično ih se već pripravlja da i

oni budu primljeni u svetu Crkvu. Isus ih po Blaženoj Gospozi zove k sebi. I kršćani i nekršćani zaustavljaju se pred Gospinom spiljom i Njoj se preporučuju u molitvi. Jedan čovjek, nekršćanin, bio je teško bolestan, posve uzet. S velikim se pouzdanjem utekao Gospo i ozdravio je. Sad ga često možemo vidjeti i u našoj crkvi i pred Gospinom spiljom kako se moli i zahvaljuje na primljenoj milosti.

Kad već spominjem Gospinu spilju, onda moram reći da ovdje naši ljudi veoma vole moliti Gospinu krunicu. Napose je mole u svibnju i na Gospine blagdane. I naša djeca se vole okupljati pred Gospom i moliti zajedno krunicu.

Sada smo i mi dobili kip Gospe Lurdske za naše siroštire, pa će naša djeca tako imati blizu Gospinu spilju da se pred njom mole Majci Božjoj.

Za Svetu godinu naši su vjernici hodočastili u Darjeeling da dobiju jubilejski oprost. Bilo je dirljivo promatrati s kakvim su ponosom i kako živom vjerom išli na to hodočašće.

Kako vidite, i ovdje ima dobrih vjernika i ljudi dobre volje koji traže Boga. Tu čovjek tek osjeti koliko mu je milost Gospodin iskazao kad ga je poslao da radi među tim narodom za proširenje Božjega kraljevstva.

Eto, iznijela sam Vam nekoliko stvarčica iz našeg misionarskog života i rada ovdje u Kurseongu. I Vas i sve prijatelje misija pozdravlja

s. Kazimira, F. C.

Napokon se javlja i S. Leonarda

Panchagani, 2. lipnja 1975.

Velečasni oče urednič!

Vi želite da Vam pišem o svome radu u misijama. Mnogo sam zaboravila naš jezik ovih 37 godina što sam ih provela u Indiji. A nemam prilike da naš jezik vježbam, jer sam sama Hrvatica u ovoj provinciji u Bombayu.

Mjesto što sam ga sada ostavila jest nova misijska postaja, osnovana prije osam godina. Tu sam ja bila poglavica naše kuće kroz šest i po godinu. U tom kraju vlada tako velika bijeda kakvu ja nisam vidjela nigdje drugdje. Ovdašnji stanovnici nemaju ništa osim male kolibe načinjene od granja i blata. Od odjeće imaju samo ono što je na njima, pa i to je sve poderano i prljavo kao da se nije pralo više godina.

Kada ti ljudi imaju posla, onda život još nekako teče, no veoma često nemaju posla. Često dolaze k nama i mole nas za neki posao. No ni to ne traje dugo. Tako, eto, moraju mnogo trpjeti od gladi.

Mi ovdje dobijemo nešto odjeće i hrane preko američkog udruženja »Catholic Relief Services«. Ali to je sve pre malo za toliku sirotinju.

U Zankhvavu imamo bolnicu. Svaki dan dolazi k nama oko stotinu do sto pedeset bolesnika, većinom gubavaca. Tri puta tjedno odlazimo u sela s lijekovima. A gotovo svaku večer odlazimo u sela s misionarom da poučavamo tamošnje ljudi u vjeri.

Jedna Gujerati—sestra započela je školom za dječake od 14 do 15 godina. U nekim selima imamo školu za djevojke, domaćinsku školu, gdje djevojke uče šivati, kuhati i održavati red u kući.

U ovom kraju ima veoma mnogo posla. Mi radimo u nekih tridesetak sela. Nije nam moguće doći do svih sela, jer nemamo dovoljno sestara.

U Gospodinu Vam odana
s. Leonarda Vidaković, F. C.

Obiteljska ljetna škola

Obiteljski institut u Zagrebu i ovog ljeta organizira Ljetnu Obiteljsku školu koja počinje u ponedjeljak 25. kolovoza u 17.45 sati i traje do 29. kolovoza u podne. Ovogodišnja tema Škole bit će **Odgoj djece i omladine**.

Roditeljima koji su zabrinuti za sretnu budućnost svoje djece te svećenicima i katehistama, koji pomažu obiteljima u odgoju njihove djece, može mnogo pomoći ako čuju što današnja psihologija i pedagogija govore o odgoju djece i omladine. Sam susret s drugim bračnim parovima, u grupama i izvan njih duhovno će obogatiti i jedne i druge.

Smještaj sudionika bit će, kao i dosada, u Isusovačkom malom sjemeništu na Fratrovcu 38. Za vrijeme predavanja osigurano je čuvanje djece. Prema dogovoru možemo osigurati također prijevoz roditelja s više djece od željezničkog ili autobusnog kolodvora do sjemeništa. Djeca imaju lijepu priliku za igru u kući, parku i vođnjaku.

Prijepodnevni program počinje u 8.00 sati, a poslijepodnevni tek u 16.00 sati da bi mogli stići na bitni dio programa i oni, iz Zagreba, koji prije podne rade.

Cijena punog pansiona iznosi 60 n. d. po osobi, a za djecu 30 n. d. Za one koji ne spavaju u sjemeništu cijena triju obroka je 50 n. d. Mogu se dobiti, prema dogovoru, i samo pojedini obroci, kao na pr. večera za one koji dolaze samo na poslijepodnevni program. Cijena pojedinih obroka: doručak i večera po 15 n. d., a ručak 20 n. d. Roditelji s više djece i manjim primanjima mogu dobiti popust do 50%. Za upis se plaća 70 n. d. po osobi, a poslijepodnevni sudionici plaćaju 10 n. d. po danu.

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA ODVIJA SE U OVAKVOJ NEPOSREDNOJ ATMOSFERI KAKVU VIDIMO NA SLICI: NAJMANJI SE NE »ZACAJU« SJESTI ZA ISTI STOL ZA KOJIM SE KRIJEPI I JEDAN BISKUT!

Prijave se šalju na adresu: P. Jure Bosančić Dl, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33. (Tel. 041/32-469) Lijepo Vas molimo da prijave poslatete, po mogućnosti, barem tjedan dana prije početka Škole.

Tajništvo Obiteljskog instituta

Nove knjige

Marijan Šoljić: »ALELUJA« popijevke, recitacije, psalmi.

Marijan Šoljić: »PJESME STIPE BARIŠIĆA«. Sve ove ciklostilom umnožene zbirke pjesama može se naručiti kod: Marijan Šoljić, 75320 BIJELJINA, pp 43.

Ima još preplatnika našeg Glasnika koji nisu podmirili svoj dug za prošlu (1974.) godinu. Mi zapravo živimo od broja do broja. Zato nam je tek preplata prava pomoć, bez koje dojavimo u nezgodnu situaciju. Račune, naime, za tiskanje moramo podmiriti u roku od osam dana, a postarim odmah.

Fernand Lelotte: »MLADEŽ PRED BOGOM«. Upute i molitve da bolje služim Bogu i bližnjemu. II izdanje. Preveo dr Srećko Bošnjak. Izdalo HKD sv. Ćirila i Metoda, Trg kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb

Angela Biedermann »CVIJET S VRHUNCA«. Životopis Laure Vicune, Don Boskove Selezijsanke. Naručuje se kod: Pavao Crnjac, Omiška 10, Zagreb

Uvjereni smo da će svaki preplatnik Glasnika sve učiniti kako bi se ne samo uređio njegov dug, nego da bi nam što prije poslao i preplatu za tekuću godinu.

Glasnik smo nastojali lijepo dotjerati, pa se nadamo da će ga naći preplatnici i ubuduće rado čitati i širiti.

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU
ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

... i Ivanu XXIII. za zdravlje i pomoć u sve-
mu. — Nike Brbora, Ston
... na primljenim milostima. — Liza Živko-
vić, Pridvorje
... i Gospu od brze pomoći na udjeljenim
milostima. — Jela Jonjić ud. Marka, Ka-
menmost
... na primljenoj milosti. — K. J., Belli Mana-
stir
... na uspjeloj operaciji i na ozdravljenju svo-
je kćeri. — Kata Đurđević, Tordinci
... na primljenim milostima. — V. J., Čačinci
... sv. Josipu i sv. Antunu na ozdravljanju iz
operacije. — K. A., Bjelovar
... na sretno položenom ispitnom moga sina. —
Antica B., Krk
... i o. Leopoldu na uslišanoj molbi u teškoj
bolesti naše mame. — Obitelj Vasilij, Stari
Žednik
... Gospu Lurdskoj i o. Leopoldu na uslišanoj
molitvi u teškoj bolesti i na sretnom oz-
dravljenju bez operacije. — Marija Kule-
šević, Stari Žednik
... i sv. Ivanu Krstitelju na uspjeloj opera-
ciji. — Ivan Čolak, Ledinac
... sv. Antunu i ostalim zaštitnicima na udje-
ljenim milostima. — N. N., Đurad
... na udjeljenoj milosti i na sretnom po-
vratku svojoj kući. — Ljubica Franov,
Kali
... i sv. Josipu za sretan porod moje kćerke
i za ozdravljenje unuka. — Ana Ivanković,
Stara Rača
... i Maloj Gospu na uslišanoj molbi. — Jelka
Gregur, Vaška
... za primljene milosti. — N. N.
... sv. Josipu, sv. Anti i sv. Tereziji na prim-
ljenim milostima. — M. G. P.
... Duhu Svetom, sv. Josipu i o. Leopoldu na
velikom uslišanju. — Dragica Fabijanić,
Domagovlje
... za primljene milosti. — E. Z., Zagreb
... za primljene milosti. — Paulina Sever,
Radoboj
... Gospu Trsatskoj, sv. Josipu i sv. Antunu
koji su mi pomogli u teškim časovima. —
Francika Tomacini, Tršće
... Presv. Trojstvu i Gospu od brze pomoći
za pomoć u teškoj operaciji i za druge
milosti. — Marija Busek, Adžamovci
... za sretnu operaciju. — T. i M., Voloder
... i Petru Barburiću za ozdravljenje i za
primljene milosti. — L. M., Vel. Gorica

... Gospu od brze pomoći i sv. Nikoli Taveli-
ću na sretno položenom ispitnu. — N. N.,
Privlaka
... i sv. Antunu na uslišanoj molitvi. — Mijo
Šoldra, Bebrina
... Gospu od brze pomoći, sv. Antunu i sv.
Mariji Magdaleni za primljene milosti. —
L. B.
... i Gospu Fatimskoj što su bili u pomoći me-
ni i mojoj djeci. — J. D., Črnkovci
... Gospu Lurdskoj i sv. Antunu što sam oz-
dravila bez liječničke pomoći. D. F., Sl.
Požega
... i Gospu od brze pomoći na uslišanju. —
Obitelj Antuna Široglavić, Lovčić (župa
Bučje)
... Gospu od brze pomoći i sv. Anti za prim-
ljenе milosti. — Vjernici iz Sl. Broda
... Gospu Sinjskoj i sv. Nikoli Taveliću za po-
moć u bolesti. — Marta R.
... i sv. Antunu na primljenim milostima. —
Boja Džakula, Privlaka
... i o. Leopoldu za ozdravljenje sina i za
sve milosti u obitelji. — Obitelj Horvato-
vić, Bapska
... i sv. Judi Tadeju za sve primljene milosti
u vrijeme moje bolesti. — Rajka Vrhov-
nik, Zagreb
... i sv. Nikoli Putniku, što mi je sin ostao
zdrav u teškoj prometnoj nesreći. — Mili-
ca Jeličić, Krvavac Bagalović
... i Gospu od brze pomoći za primljene mi-
losti. — Obitelj Stanković, Slav. Brod
... za ozdravljenje. — Krista Kovač, Suboti-
ca
... i Gospu od brze pomoći na uslišanoj mol-
bi. — Mara Mađerić, Vinogradci
... i sv. Antunu što su mi spasili život u teš-
koj prometnoj nesreći. — Mladen Širok,
Bakačeva 8
... i Gospu Lurdskoj za naglo ozdravljenje.
— Anđelka Valenta, Zavidovići
... uz preporuku za zdravlje i pomoć u po-
trebama. — R. M., Privalj
... i sv. Antunu za uspjelu operaciju. — M. J.,
Zagreb
... i o. Leopoldu za sve milosti. — Obitelj Šti-
mac, Bapska
... sv. Josipu i sv. Antunu na sretno uspjeloj
operaciji kćerke. — Terezija Frančić, Lud-
breg

PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZASTITI!

Piše: Franjo Pšeničnjak

»Petra i Ivana uhvatiše i baciše u tamnicu ... Kad su bili pušteni na slobodu, vrate se k svojima ... Dok su molili, potrese se mjesto na kojem bijahu okupljeni. Svi se napuniše Duha Svetoga te neustrašivo počeše navješčivati riječ Božju« (D 4,3.23.31).

ISUS KRIST - djelitelj Duha Svetoga

Zidovski svećenici, starješine hrama i saduceji bili su ogorčeni što su apostoli propovijedali uskrslog Krista i spasenje koje po njemu dolazi; stoga su uhvatili Petra i Ivana i zabranili im propovijedati. No oni su ostali nepokolebljivi. Svećenicima su odgovorili: »Sami prosudite je li pravo pred Bogom da se više pokoravamo vama nego Bogu! A što je do nas, mi ne možemo drukčije nego govoriti što smo vidjeli i čuli« (Dj 4,19-20). Po povratku među svoje »jednodošno podignu glas k Bogu«. Dok su molili, sišao je na njih Duh Sveti i oni su nastavili »neustrašivo navješčivati riječ Božju«.

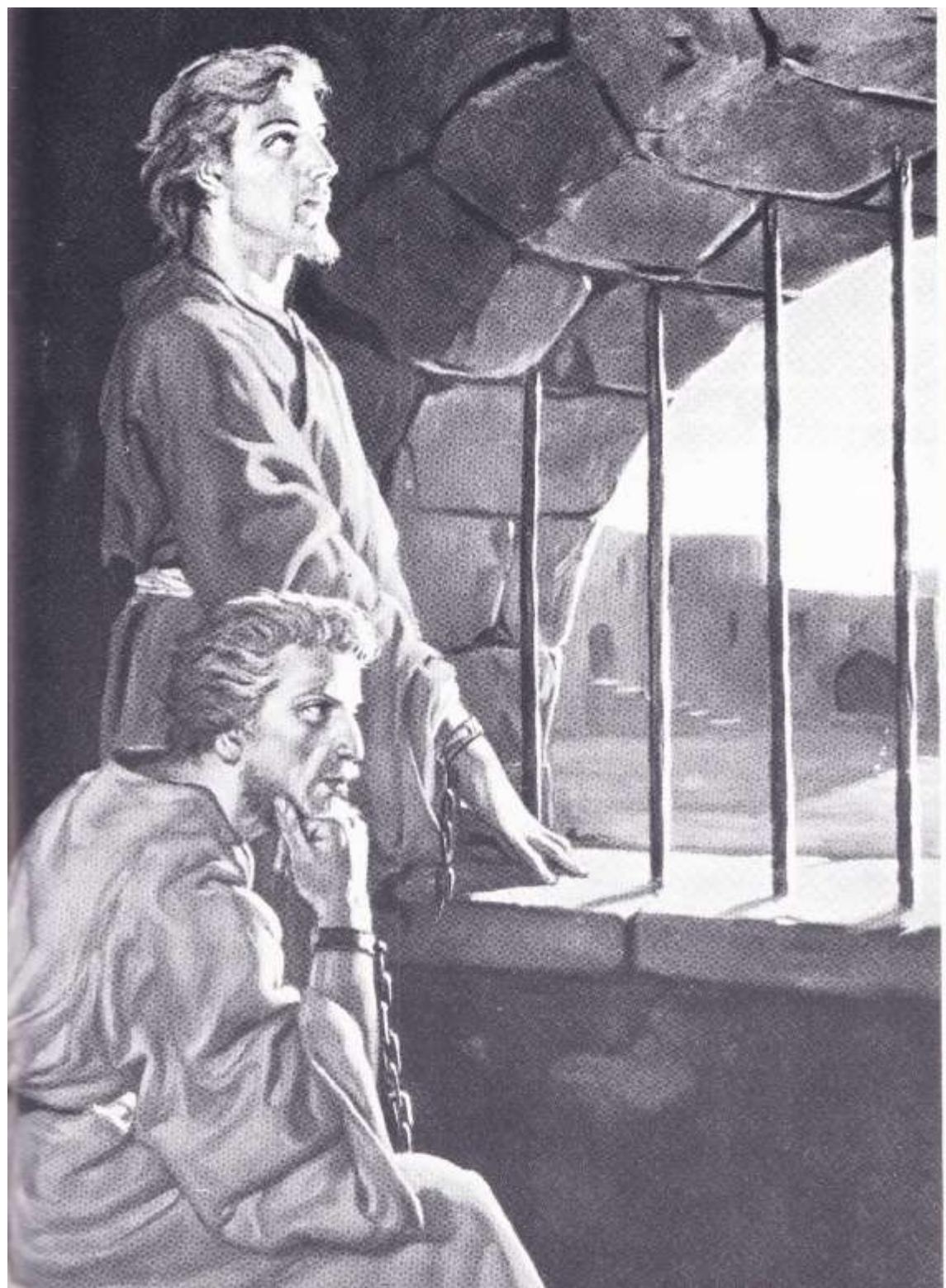
Apostolska je Crkva imala živo iskustvo o prisutnosti i djelovanju Duha Svetoga u njoj. **Djela apostolska** svjedoče nam o višekratnom silaženju Duha, i na zajednicu i na pojedince, bilo na spektakularan način, kao na Pedesetnicu, bilo u drugim običnim zgodama, kao kad su apostoli polagali ruke na novokrštenike. Prisutnost Duha u Crkvi očitovala se u posebnim učincima koji su bili zamjetljivi i uočljivi. Tako su apostoli po silasku Duha na Pedesetnicu bili sposobljeni za javno navještanje Evandjela, a slično i dolaskom Duha u gore opisanom događaju gdje primaju snagu i postaju neustrašivi.

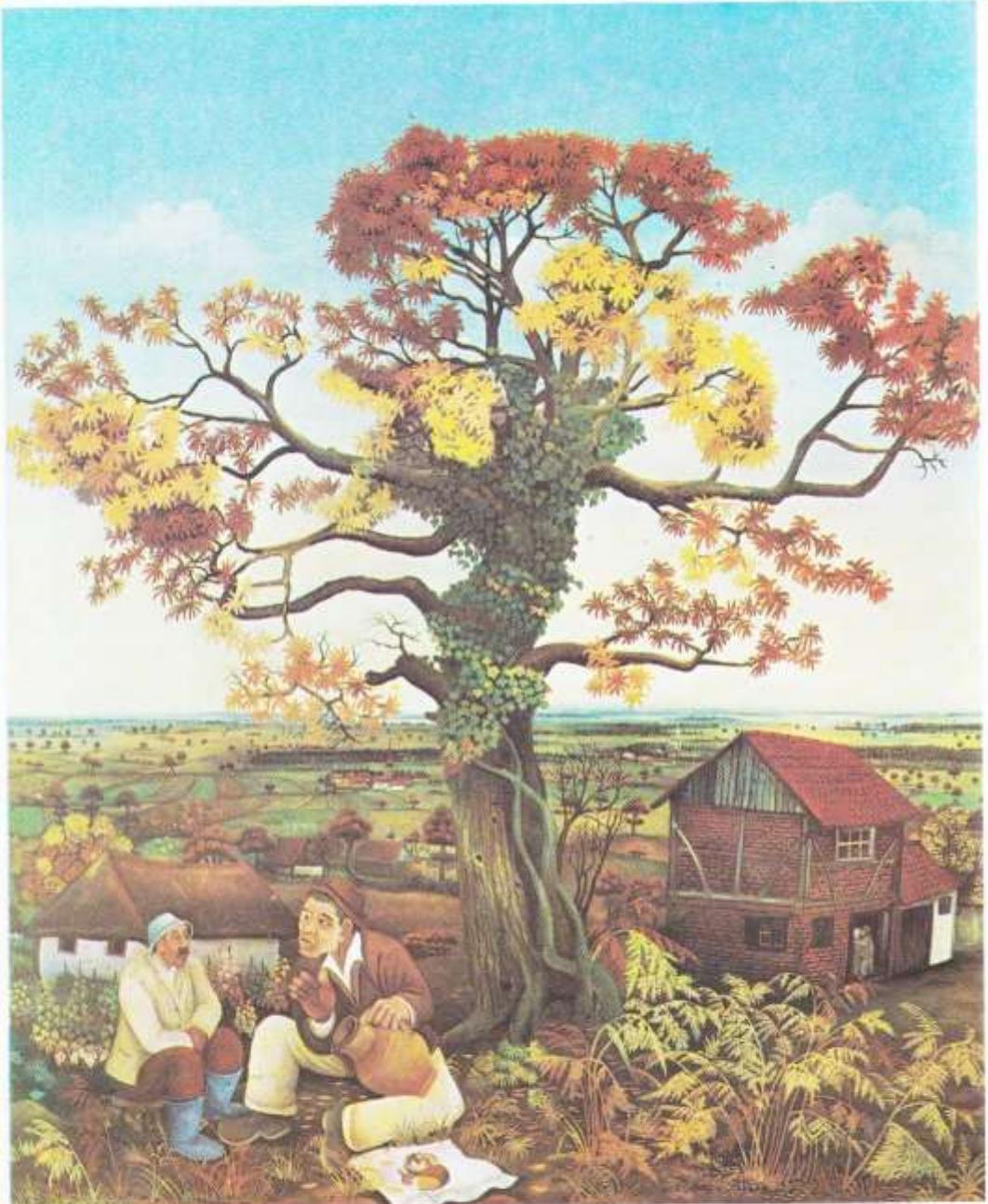
Autor **Djela apostolskih** imao je očitu nakanu da probudi vjeru u silu i snagu Duha Svetoga, koji djeluje u Crkvi. Apostoli, proganjani i zatvarani, slabci i neuki, nisu bili kadri izvesti Crkvu iz ništavila svoje bijede, ni provesti je kroz klance jadikovce na njezinu putu kroz svijet. To je učinio Duh kojeg je Isus poslao. To je jedna od temeljnih misli **Djela apostolskih**. Biti Kristov ne znači biti pošteđen od zapreka, progona, zatvora. Naprotiv! Biti Kristov znači imati povjerenja da će Isus Krist slati obećanog Duha, a s njim i snagu i sposobnost za odgovarajuće situacije koje Crkvu zateknu na njezinu putu. I apostol Pavao je uvjeren da njegovo

propovijedanje postaje plodnim tek po Duhu Svetom: »... naša Radosna vijest nije došla k vama samo s riječima, već je bila popravljena silom, Duhom Svetim« (Gal 5,22). Pavao je čak uvjeren da se »svakome daje očitovanje Duha na opću korist« (1 Kor 12,7).

Isus Krist uskrsli je onaj koji svojoj Crkvi daje svojeg Duha. Zapravo, daju ga on i Otac zajedno, tajanstveno udruženi: »On — Isus Krist — sad uživati Božjom desnicom, pošto je od Oca primio obećanog Duha Svetoga, izlio je ono što sami i vidite i čujete« (Dj 2,33). Radi se o silasku Duha Svetoga na dan Duhova.

Prebogato je duhovsko iskustvo prve Crkve. I u naše vrijeme, osobito nakon II. vaticanskog sabora, oživljava zanimanje za Duha Svetoga. O njemu su za to vrijeme napisana brojna djela. Posljednjih smo mjeseci i mi ovdje putem relativno brojnih članaka, a u općoj Crkvi već kroz 5-6 godina, upoznati s »karizmatičkim« ili »pentekostalističkim« pokretom i u Katoličkoj Crkvi. Mnogi se pribojavaju opet neke nove pomodarske floskule, novog »vala« koji ne zadire u srž, nego mimoilazi ozbiljne zahtjeve kršćanstva, a oni zahtijevaju dugoročnije kršćanstvo — ne tek povodenje za prolaznim i hirovitim strujanjima. Kao i sve ostale kršćanske istine, tako i prisutnost Duha Svetog u Crkvi može postati plitkom frazom bez sadržaja, novom zanimljivom lozinkom koja draška uši, ali kojom se neopravданo, zanesenjački razmahuju. No obnavljanje vjere u Duha Svetoga, u tog »nepoznatog Boga«, ima sasvim sigurne biblijske temelje. Za nas je to novi znak vremena koji ne smijemo previdjeti. Sveti Pavao, koji je bio pun vjere u Duha Svetoga, bio je i veoma realističan: on je tražio ozbiljne i vidljive plodove Duha. Oni su kriterij po kojem se prepoznaje Duha Svetog na djelu.

Dragan Gažić: PRI OBJEDU, 1973.

TI OTVARAS RUKU SVOJU DO MILE
VOLJE SITIS SVE ZNO · Ps 145:16

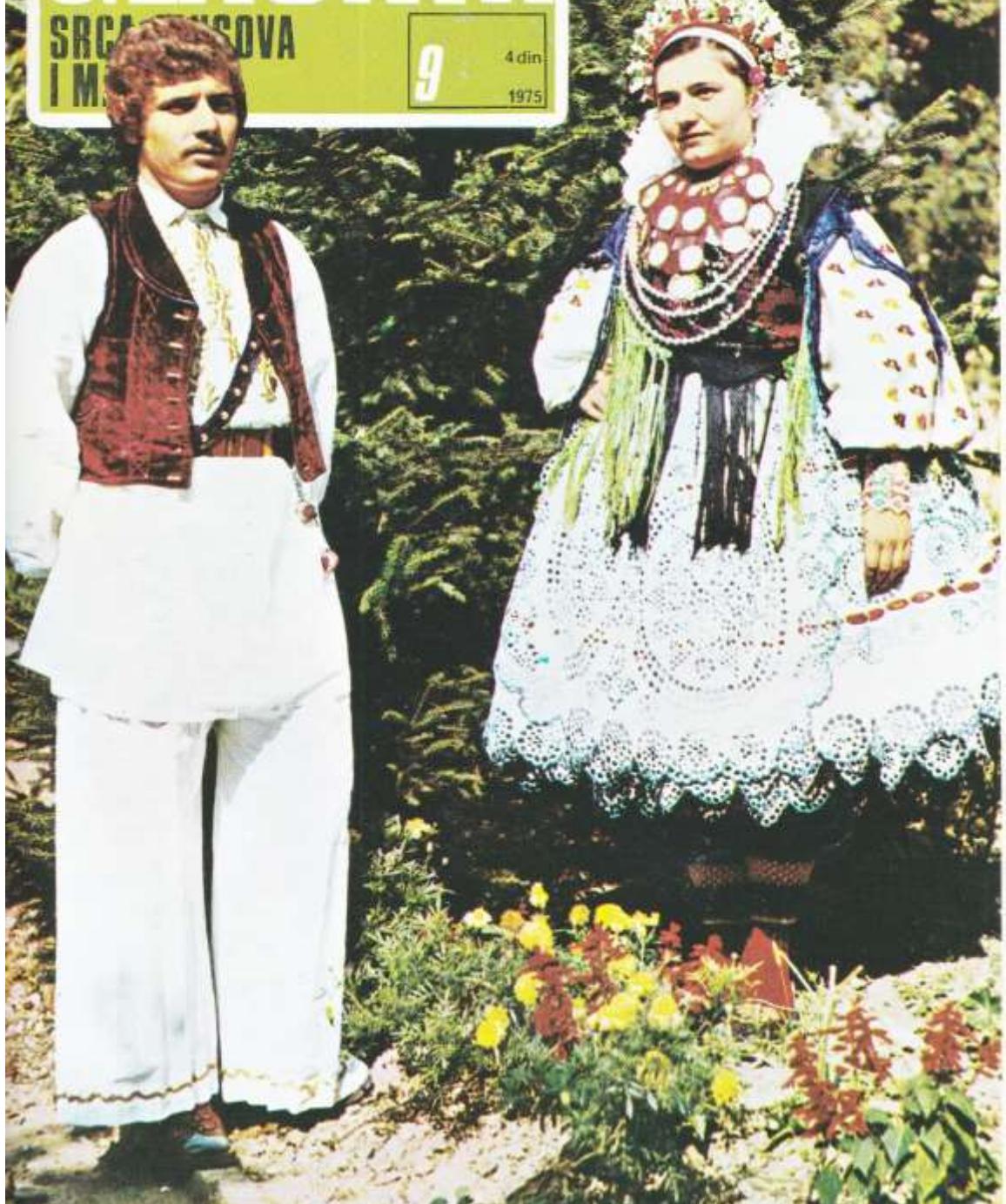
GLASNIK

SRCA I MUSICA

9

4 din

1975

NARODNA NOŠNJA IZ BIZOVCA

Snimio: Vlado Vučnovac

U posljednje vrijeme svjedoci smo brojnih smotri folklora. Iz starih crvotočnih seljačkih škrinja vade se prekrasne narodne nošnje prepune maštovitih boja i oblika. Kao da ponovno otkrivamo vrijednosti seljačke nekadašnjosti. Nije li to edipovski kompleks urbaniziranog čovjeka, grižnja savjesti nad stariim, koje smo zabacili kao nevrijedno i prihvatali novo, koje je bolje, ali ne toliko bolje kako smo to mi sebi zamišljali, gacajući po seoskom blatu i ne hajući za gradski smog i prometnu gužvu? Danas ponovo otkrivamo selo i želeti obnoviti trenutke seoske idile iz našeg djetinjstva bježimo na vikende i ludujemo za folklornim instrumentima. Mnogo puta razočarano otkrivamo da ni selo više nije što je nekad bilo. I ondje se čitaju isti ilustrirani magazini, i ondje se gledaju iste TV-emisije kao i u gradu, i ondje imaju hladnjak i plinsku peć...

Imao je staro svoje vrijednosti i treba ih znati cijeniti. Ali kotač razvoja ide neumoljivo naprijed, drobeći bez sentimentalnosti sve što mu stoji na putu. I Crkva je to na vrijeme primijetila i zato se brine da Bog ne bi bio pohranjen u seljačke škrinje zajedno s odbačenom narodnom nošnjom kao nepotrebni folklorni rezvizit, nego da prati novopečenog građanina u svim njegovim životnim situacijama, da ga dočeka i na prilazima gradu, gdje on gradi sebi kućicu, da mu pruža utjehu u nevoljama koje će ga bez sumnje zaskočiti u negostoljubivoj sredini velegradova.

Da i tvoj Bog nije možda nestao s tvoga horizonta u trenutku kad se iza krošnji drveća sakrio toranj tvoje seoske crkve? Bog nije stvar koja se smije odbaciti i vaditi iz škrinja samo za velike blagdane. On je potreba svakog tvoj trenutka.

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vratarčić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinačnog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Preplate šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnica plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. RUJAN BROJ 9

S A D R Ž A J

SVETA GODINA OBNAVLJA PLO-	
DOVE KONCILA, J. I. — — —	296
ČOVJEK BI PLAKAO KRVAVE SU-	
ZE? M. R. — — — —	298
PAPINI MLADOMISNICI, I. Kukula	299
MARIOLOŠKI I MARIJANSKI KON-	
GRES U RIMU, J. Antolović — —	300
ŠTO ZNAČI MARIJA MENI, NAMA	
U DANAŠNJEM ČASU, A. Katalinić	302
ZAŠTO SI GA PRIMILA? M. K. Gla-	
sinović — — — —	303
OAZE ZDRAVOG ŽIVOTA, S. Boš-	
njak — — — —	304
MUŽ I ŽENA NA DVA NAČINA,	
M. B. — — — —	305
DIJAMANTNA MISA, A. Babić —	306
SRETNO TI BILO, BOŽO? SRETNO!,	
Željko — — — —	307
DA POSTANEM SVEĆENIK? — MA-	
MA ŽELI!, I. Fuček — — —	308
ZAŠTO BAŠ REDOVNIK? — —	310
MAJKA KLAUDIJA — PUTOKAZ	
PRAVE OBNOVE, S. Kos — —	312
SAMOSTAN — ZNAK DA POSTOJI	
BOG, J. Badalić — — —	313
POZNAJEMO LI SE MEDU SOBOM?,	
B. Nagy — — — —	314
DEVET RAZLOGA MRŠAVOG MAR-	
KA, T. Trstenjak — — —	316
MISIJE — — — —	318
NOVE KNJIGE — — — —	324
ZAHVALNICE — — — —	325
ISUS KRIST — PRISUTAN U SVI-	
JETU, F. Pjeničnjak — — —	326

riječ uredništva

U ovom broju Glasnika posvetili smo svećeništvu dosta mjesta, osobito ako se taj broj poveže s prijašnjim člancima O. Fučeka. Iznosimo i svjedočanstva mladih isusovaca koji su se danas odlučili na redovnički stalež.

Što želimo s tim pisanjem? Ono, što je smjelo iznio student Željko na Mladoj misi svoga prijatelja Božel!

»Oprostite na odvažnosti, ali ja bih rekao ono što svi znamo, što svi proživljavamo, ili što smo proživljivali. Gledamo Božu a zamišljamo sebe; gledamo istinu Božjeg djelovanja a osudujemo sebe; gledamo se u čudnom zanosu. Čak nas i suze izdaju, jer, Ti, simbole naših ugaslih želja, budi dio nas, nemoj nas prezreti koji nismo imali hrabrosti da cijeli svoj život budemo okrenuti licem prema Bogu.

Zar te suze nisu Božji glas, zar to nisu vječna zvona, zar to nije pozdrav Neuništivoga?

O, drage majke, vi možda ni ne znate, vi i ne osjećate da Bog zove Vašu djecu! Pomozite tom neukom grlu dječjem, da i ono može jednog dana reći Bogu: Evo me! Da i ono može jednoga dana, kao Božo, leći na pod, pred oltar i u tišini svoje duše uz tihu pratnju »Litanijski svih svetih« reći svoje DA otkupiteljskom Ocu...«

Zašto se toliko bojite svećeničkog zvanja, mladići?

Zašto toliko strahuјete da vam sin ne postane svećenik, roditelji?

Na jednoj Mladoj misi ove godine pale su riječi koje odišu srećom i zadovoljstvom sigurnošću i ispunjenošću života: »Već sam 25 godina svećenik i redovnik. Kad bih se još 25 puta radio svaki put bih isto postao. Nijednoga časa ne bih pomišljao na nešto drugo.«

Zašto ovu sreću sebi ne priuštiš, mladiću? Zašto ovo zadovoljstvo ne nudite svojoj djeci, roditelji?

ZLODUH I PLODOVI SABORA

Sam nam Isus u Evandelju veli da zloduh nastoji kako bi uništilo najplodniju žetu na Gospodnjoj njivi. »S kraljevstvom je nebeskim kao s čovjekom koji posija dobro sjeme na svojoj njivi. Dok su ljudi spavali, dode njegov neprijatelj, posija kukolj po pšenici i ode« (Mt. 13,25). Pšenica počne rasti pomiješana s kukoljem. Kad to opazi vlasnik njive, reče: »To je učinio neprijatelj.« Sam Isus nam tumači ovu parabolu: »Neprijatelj koji posija kukolj jest davao.«

Isto je bilo s koncilmom. Ne radi se o osobnom mišljenju, nego o upozorenju što ga dade Pavao VI., čuvar koji bdiće nad Gospodnjom njivom. U glasovitom govoru o sotoni upozorava na sumnju koju je davao unio u Crkvu:

»Čovjek bi rekao (papine su riječi) da se će sunce blistati iznad povijesti Crkve. Ali mjesto sunca imali smo oblake, bure, tamu, traženja, nesigurnost. Propovijedamo ekumenizam, a sve se više dijelimo jedni od drugih. Nastojimo da iskopamo bezdane, umjesto da ih zatrpmo. To je djelovanje zloduha koji se uvukao u djelo koncila da ga uništi. »A kako se to moglo dogoditi?« — pita isti papa. »Povjeravamo vam Našu misao: na poslu je protivnička sila, koja se naziva davao ... Vjerujemo da se dogodilo nešto mimonaravno u svjetu upravo zato da se plodovi ekumeniskog koncila zbrkaju, uguše ...«

Ovo ozbiljno upozorenje dolazi nam od najvišeg auktoriteta, čuvara Božje njive. Međutim, taj poziv na uzbunu nije jedini. Oglasio se u više navrata, između ostalog na pragu Svetе godine. Papa se snažno dogao protiv onih koji surađuju s demonom ili koji ga trpe: »Kvasac nevjernosti Duhu Svetom javlja se danas ovdje-ondje, te nažalost nastoji da potkopa također Crkvu iznutra ... misleći da smije stanovaći u Crkvi s istim pravima i s istim mogućnostima izražavanja kao i drugi, da naškodi crkvenom jedinstvu.«

»Da bi vjerski pokret u Svetoj godini djelotvorno pomogao marno ostvarivanje dekreta Drugog vatikanskog sabora.«

Sveta godina obnavlja plodove Koncila

DRUGI VATIKANSKI SABOR

PREPOZNAJE SE PO PLODOVIMA

Taj se zloduh prepoznae po svojim plodovima. Tako veli sam Isus. Može se maskirati prividnim dobrom među kršćanima punim revnog nastojanja oko uspostavljanja novog reda u svijetu, ali uviđe izaziva, a da to možda mnogi i ne opažaju karakteristične učinke svoga kognog rada. Uistinu je duh pobune, sličan onome koji se na početku vremena diže protiv Boga i koji se naziva »protivnik«.

Pokreti obilježeni trajnom pobunom protiv zakonitog prikazivanja Krista i Njegova aukoriteta mogu biti nadahnuti samo od onoga koji se od početka buni i koji više nego itko drugi zaslužuje naziv antikrist. Tko to može zanjekati?

O tom duhu veli Isus: »On bijaše ubojica ljudi od početka i nije stajao čvrsto u istini ... jer je lažac i otac laži. »Takvi su uistinu znakovi današnje podijeljenosti koju zloduh uvodi u Crkvu da bi ugušio dobro sjeme koncila, ubijajući Kristov život u dušama, pobuđujući na vjerska skretanja, šireći erotičku propagandu, strajnji naturalizam, ubijajući također tjelesa poticanjem na oružanu borbu i na revoluciju; nastojeći da za nju predobije sinove Crkve i da se konačno uvede poređak oprečan slobodi djece Božje.

Duh podijeljenosti, duh nesigurnosti, duh pobune. Kad se primijete ti znakovi, oprečni Duh Božjem; kad se opazi da se uvide u Crkvu protiv Kristove istine, protiv vjere i da se diže mržnja u borbi protiv općenite ljubavi Kristove, mora se zaključiti: Ovo je sotomin prst, koji je osušio plod Koncila! Poslušajmo Pavla VI.: »Evo davolskog djela, evo vjetra koji nosi zbrku u Crkvu, nosi kriterije protiv istine, posljedica loše zažbukane pukotine ili katkada proizvedene od strane onih koji ma je dužnost da podupiru zid.«

MOLITVA I POST

Ova vrsta demona, reče Isus govoreći o opsjednutom padavičaru, koji se bacao u vatru i vodu, »ne izgoni se drukčije osim molitvom i postom.«

I danas vrijedi ta metoda da se otjera demon podijeljenosti i nasilja. Pobijedit će ga jedino žarka molitva i prava po-

kora. Time se izražava sva važnost naše nakane s obzirom na Svetu godinu. Neka ona podigne i obnovi u nama dobre i željene koncilske plodove.

Naša Sveti godina — godina je obnove i pomirenja. Naravno da je cijela godina — godina molitve i obraćenja. Pio XII. nazvao je 1950. godinu »Godinom povratka«, velikoga povratka čovjeka Bogu. Ove jubilarne godine izljeva Duh Sveti na Crkvu posebne milosti. Specijalni ovo-godišnji oprosti vezani su uz pokoru.

Prema tome je osobita zadača Duha Svetoga da današnju Crkvu vodi za njezina sukoba i nereda koji na nju najavljuju, podražavajući njezine korake prema divnom redu kojemu je ona začetnica i znak. Kao što je Duh Sveti lebdio iznad početnog kaosa da proizvede u njemu »kozmos« s njegovim divnim i harmoničnim redom, neka ulije i u nas duh molitve i pokore. Bog je obećao proroku Zahariji: »Na dom Davidov i na Jeruzalem izlit će duh milosni i molitveni. I gledat će na onoga koga su proboli» (12, 10).

DUH BOŽJEGA SRCA

Sveta godina 1975. slavi se u isto vrijeme kad je 300-godišnjica otkako je Isus iskazao svojoj Crkvi izvanredne milosti svoga Srca, kad ju je u Paray-le-Monialu pozvao na zadovoljštinu i molitvu putem svoga Srca »probodenog kopljem«.

Srce Isusovo označuje također krajnju ljubav. Prema tome, smijemo vjerovati da će Gospodin ove godine raširiti duh molitve i pokore. Potreban joj je taj duh da rastjera demone podijeljenosti, mržnje i nasilja, nemoralnosti i čudoredne izopačenosti. Gospodin je svemoguć, a njegovo nam se Srce otvara ove godine s obiljem darcžljivosti.

I tako se smijemo uistinu nadati da će ova godina, ako se pokażemo kao ponizni suradnici s Božjim planovima, svatko u svojoj sferi, biti svetom godinom, godinom obnove i urodom darova što nam ih je Gospodin udijelio prigodom Drugog vatikanskog sabora: dara istine i dara ljubavi, dara izvorne crkvene nauke, očišćene od nastranosti zloduha. Molimo se da napokon procvjeta novo proljeće Crkve iza »ledene zime« (Pio XII.).

J. I.

Hrvatska pokrajina Družbe Isusove dobila novog provincijala

General Družbe Isusove o. Pedro Arrupe imenovao je o. Radojka Karamana novim provincijalom Hrvatske pokrajine Družbe Isusove.

O Radojko Karaman rođen je 6. lipnja 1931. u Diemu Donjem kod Sinja. Za vrijeme gimnazijalnih dana u Sinju bio je veoma povezan s o. Stankom Petrovom. Gimnaziju nastavlja u Zagrebu u sjemeništu na Šalati. Iza 5. razstupa u novicijat Družbe Isusove. Završivši novicijat nastavlja gimnaziju na Šalati. U Zagrebu također završava isusovačke redovničke studije. 28. srpnja 1960. zaređen je za svećenika. Kao svećenik upisuje se na filozofski fakultet zagrebačkog sveučilišta, na kome je diplomirao iz povijesti.

Uz studij vrši razne službe u Redu: službu generalnog prefekta u Dječačkom sjemeništu na Šalati, zatim službu prefekta isusovačkih bogoslova na Jordanovcu i napokon postaje prvi rektor novog isusovačkog malog sjemeništa na Fratrovcu u Zagrebu. Tu je službu vršio šest godina i u toj službi zateklo ga je imenovanje provincijalom. Na prvi petak u mjesecu srpnju preuzeo je svoju novu dužnost.

Njegov predšasnik o. Petar Galauner preuzeo je novu dužnost slavenskog asistenta u Rimu na dan sv. Ignacija 31. srpnja 1975.

Neka Presv. Srce Isusovo prati novog o. Provincijala i novog o. Asistenta svojim osobitim blagoslovom u njihovim novim odgovornim dužnostima!

Uredništvo

Čovjek bi plakao krvave suze...

Iznosimo vjerno ovo kratko pismo nepoznatoga čitatelja Glasnika. Jednoga iz našega naroda...

Citala sam ovu istinitu zgodu. Na ratnom polju ležali neki teški ranjenik, njemački vojnik. Najedan put čuje kako neki drugi ranjenik, nedaleko njega, strahovito jeca i uzdiše. Velikim naporom on se privuče do njega, te ga upita:

— Trpiš li jako, jadni druže?

— Jako... Ali nisu najgore tjelesne muke! Duševne su gore. Jao, kako je to grozno! Možete li naći svećenika u blizini? Želio bih svetu isповijed... Nesretni sam, otpali svećenik.

A drugi mu kaže:

— Utješi se, prijatelju, ja sam nesretni otpali svećenik. Sad ću najprije ispjediti tebe, a onda ćeš ti mene.

Tako i bi. Nije dugo potrajal, obojica su usnula u miru Božjem...

NAPOMENA. Jutros sam plakala sjećajući se poznatih otpalih svećenika. Čovjek bi plakao krvave suze, jer je to za njih velika nesreća. I još više što su razočarali pouzdanje i ljubav naroda do njih. Molimo se za njih!

M. R.

Papini mladomisnici

Na Petrovo ove god. navečer imali su vjernici grada Rima, zajedno s velikim brojem hodočasnika izvanredni doživljaj: Sveti Otac Pavao VI. zaredio je te večeri 359 dakona za svećenike. Ta dirljiva svećnost obavljena je pred Bazilikom sv. Petra, jer sama Bazilika ne bi mogla primiti onaj ogromni broj vjernika koji je želio pratiti svete obrede.

Đakoni — redenici bili su sabrani sa svih strana svijeta, sa svih pet kontinenata. Iz Afrike 34, iz Azije 24, iz Južne Amerike 36, čak iz Oceanije nekoliko njih, a najviše, dakako, iz same Evrope. Iz hrvatskih biskupija ili redovničkih provincija bila su najavljenja 24 dakona. Malo više od polovice redenika pripadalo je biskupijskom kleru, a ostali raznim redovima.

Bitne dijelove redenja obavio je sam Sveti Otac: svakome je dakonu položio ruke na glavu i onda nad svima zajedno izmolio molitvu Duhu Svetome, da na prisutne redenike prenese sve one milosti i ovlasti koje su i sveti Apostoli polaganjem ruku i molitvom prenosili na odarbanike za službu Crkvi i vjernicima. Ostale svete obrede, koji pri svećeničkom redenju imaju veliko značenje, kao što je mazanje mladomisničkih ruku svetim uljem, oblačenje kazule, simboličko predavanje kaleža s vinom i patene s hostijom, obavljalo je dvadesetak kardinala, jer bi obred redenja trajao do ponoći, da je sve to Sveti Otac sam obavljao. Ono bitno, po čemu su daki postali svećenici, učinio je Sveti Otac, pa tako svaki od onih 359 mladomisnika smije i mora reći da ga je zaredio Papa, u Rimu, na Petrovo 1975., pred Bazilikom sv. Petra, u prisutnosti silnog broja pobožnih vjernika. Ogoran trg sv. Petra bio je kreat sve do kraja svetih obreda, koji su trajali od šest navečer do devet.

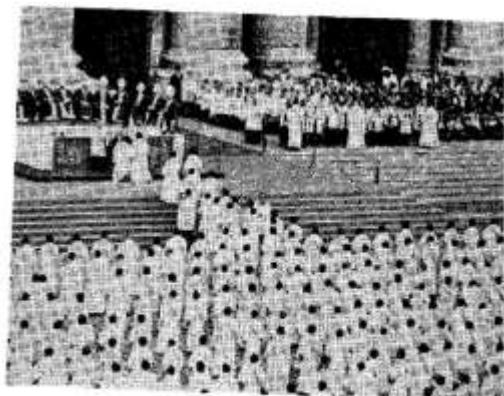
U neposrednoj blizini Papina oltara bile su s obje strane postavljene tribine za roditelje i bližu rodbinu mladomisnika. Posebno mjesto bilo je rezervirano za delegaciju moskovskog Patrijarhata, koja se onih dana nalazila u Rimu pod vodstvom metropolite Nikodema. Bio je prisutan i diplomatski zbor, akreditiran kod

Svetog Oca. Cijeli trg sv. Petra bio je rasvijetljen i opskrbljen dobrim zvučnicima. Obrede je kratko i sažeto tumačio na pet jezika Msgr Kastel, član Svetе Kongregacije za evangelizaciju svijeta. Razumije se da je i liturgijsko pjevanje bilo na visini, a nisu nedostajale ni elektronske orgulje. Posebnu pažnju iskazao je Sveti Otac roditeljima i rođacima mladomisnika time, što je svojom rukom pričestio one koji su to željeli, a bilo ih je oko dvije stotine.

Na kraju sv. Mise, nakon blagoslova Svetog Oca, podijelili su svi mladomisnici zajedno blagoslov svim prisutnima na trgu sv. Petra. Bio je to vrlo dirljiv priзор i doživljaj, kakav se može doživjeti samo u Rimu, na grobu sv. Petra i uz Kristova Vikara.

Istog dana u zagrebačkoj je katedrali preuzvrašeni otac Nadbiskup Dr Franjo Kuharić zaredio trideset i jednog dakona za svećenike, u prisutnosti velikog broja vjernika. Svima ovima, kao i svim ostalim mladomisnicima širom katoličkog svijeta, želimo da uvijek ostanu povezani u ljubavi sa svojim Gospodinom i Učiteljem, koji je na Zadnjoj Večeri rekao Apostolima: »Ostanite u mojoj ljubavi« (Iv 15, 9). No dok se radujemo ovogodišnjim mladomisnicima, ne zaboravimo da ih je još uvijek pre malo za tolike vjernike, koji očekuju »dobrog pastira« i za tolike milijune, kojima još nije naviješteno sveto Evanelje. Stoga nam je mila dužnost da često molimo za svećenička i duhovna zvanja.

Ivan Kukula D. I.

Mariološki i marijanski kongres u Rimu

Već je u IV. stoljeću sv. Ambrožije u liku blažene Gospe, osobito u njezinu djevičanstvu, za kršćanstvo otkrio snažno duhovno nadahnucu, pa je zato i smatrao da štovanje Majke Božje valja uvrstiti u pastoral, u brigu za duše. To je uverenje i danas vrlo živo, pa zato se i danas sve više osjeća potreba da se što temeljitije prouči lik preblažene Djevice Marije. U tu svrhu osnovane su baš u našem stoljeću različite marijanske akademije i društva za proučavanje Marijina lika, tako u Belgiji g. 1931., u Francuskoj g. 1935., u Španjolskoj g. 1940., u Portugalu g. 1945., u Kanadi g. 1948., u SAD g. 1949., u Njemčkoj g. 1950., u Poljskoj g. 1954., u Kolumbiji g. 1958., a kod nas u Hrvatskoj osnovan je prošle godine na poticaj hrvatskog marioologa o. Karla Balića kao trajan spomen na mariološki i marijanski kongres u Zagrebu i Mariji Bistrici. Hrvatski mariološki institut pri Teološkom fakultetu u Zagrebu.

Zaslugom oca Balića osnovana je g. 1946. pri Franjevačkom generalnom studiju u Rimu Franjevačka marijanska komisija, koja se g. 1950. pretvara u Međunarodnu marijansknu akademiju, a 1958. dobiva naslov Papinska marijanska akademija. Ta Akademija uzela je sebi kao zadacu organiziranje međunarodnih marioloških i marijanskih kongresa, na kojima će mariolozi iz čitavog svijeta proučavati lik Bogorodice. Ove godine održan je u svibnju u Rimu VII. međunarodni mariološki i XIV. međunarodni marijanski kongres. Prvi je obrađivao temu »Štovanje Blažene Djevice Marije od XII. do XV. stoljeća«, a drugi »Duh Sveti i Marija«.

Razdoblje što ga je obrađivao mariološki kongres velikim dijelom pripada takozvanom visokom srednjem vijeku, u kojem je bio snažan procvat kršćanske misli i života. Tada su živjeli veliki sveci, mistici i teolozi kao sv. Bernard, sv. Albert Veliki, Sv. Toma Akvinac, sv. Bonaventura, Ivan Duns Skot, sv. Bernardin Sijenski i drugi. To je doba kad su se di-

zale veličanstvene gotske katedrale, od kojih su mnoge, osobito u Francuskoj, posvećene našoj Gospici. Mariolozi su proučavali kult Bogorodice u tome razdoblju te ustanovili da je on bio snažan i silno utjecao na kršćanski život i pobožnost uopće. U to doba nastala je najraširenija pučka molitva: krunica, nastali su mnogi marijanski himni i pučke popijevke, rodila su se mnoga Gospina svetišta, od kojih je najpoznatiji Loreto, a kod nas u Hrvatskoj: Remete, Trsat i Marija Bistrica.

Marijanski kongres, koji ima više pred očima suvremene probleme i duhovnu pastvu, proučavao je odnos Bogorodice prema Duhu Svetom. Danas smo nakon II. vatikanskog sabora, postali osjetljivi za stvarnost, prisutnost i djelovanje Duha Svetoga u Crkvi kao cjelini i u pojedinциma. To djelovanje bilo je napose živo baš u Mariji, zato nam je ono danas tako blizu i tako nadahnjuće. Mariolozi su na tom kongresu proučavali Mariju kao tipičnu službenicu i orude Duha Svetoga, kao uzor karizmatičnih darova Novoga zavjeta. To su oni izvanredni darovi što ih Duh Sveti daje pojedincima, ali ne toliko za njihovo osobno koliko za dobro zajednice. O tim se darovima danas mnogo govori i piše. Jasno je onda da je Marija kao najveća i najbogatija karizmatičarka pod tim vidikom danas vrlo zanimljiva i kao takva može mnogo pripomoći duhovnoj obnovi suvremene Crkve.

Na oba kongresa sudjelovali su uz katoličke i nekatoličke teoloze: pravoslavci, protestanti i anglikanci. Protestantски pastor Wolfgang Borowski iz Stuttgarta obradio je na marijanskom kongresu Duha Svetoga i Mariju u gledanju jednog luterana. Takva predavanja i susreti imaju veliko ekumensko značenje, jer služe

približavanju kršćanskih zajednica. Neki misle da je to jedan od većih i trajnijih plodova ovih kongresa, a drugi opet vjeruju da će baš Marija kao Majka Crkve svojim zagovorom veoma pripomoći da ekumenski pokret doživi konačan uspjeh: to jest potpuno sjedinjenje svih onih koji vjeruju u Krista.

Kako smo prije 4 godine mi u Zagrebu i u Mariji Bistrici bili domaćini mariološkoga i marijanskoga kongresa, vjerujem da će čitatelje našega Glasnika zanimati razlika između kongresa u Rimu i kod nas. Ako pak želimo nešto reći o razlici između tih kongresa, onda moramo imati na pameti neke okolnosti. Prva je da Zagreb nije tako velik grad kao Rim i da u njemu nema onda ni toliko kongresa, a pogotovo ne takve vrste. Zato je mariološki i marijanski kongres u Zagrebu bio nekako zapaženiji nego u Rimu, premda su pročelja svih rimskih crkava bila oblijepljena plakatima o kongresu. Drugo, kongres u Zagrebu održavao se u posve specifičnim društvenim okolnostima, koje su sasvim drukčije od onih u Rimu, pa je zato na svoj način privukao veću znatiželju osobito nekih svjetskih novinskih agencija.

Kako je u Rimu bila gotovo posve ista ekipa teologa kao i u Zagrebu, mogao sam s njima razgovarati. Iz razgovora se stje-

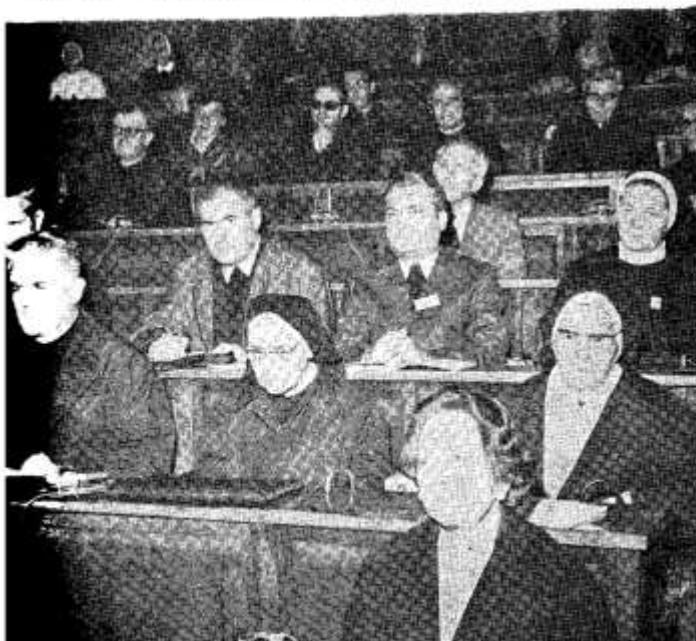
če općenit dojam da im je kongres u Zagrebu i u Mariji Bistrici ostao nezaboravan. Jedan Španjolac, profesor u Granadi, rekao mi je nekoliko puta: »To su bili doista nezaboravni dani!«

Kongres u Rimu stajao je opet u znaku Svetе godine, što nije bio slučaj u Zagrebu. Na otvorenju kongresa spomenuli su njegovo značenje za Svetu godinu kardinali Poletti i De Fürstenberg, a onda i sam Sveti Otac, koji je svojom prisutnošću i govorom počastio kongres. Mi toga u Zagrebu nismo doživjeli.

Zagrebački i bistrički kongres ostavili su velike tragove kao događaj prvoga reda u našoj Crkvi, što je spomenuo u Rimu nadbiskup Kuharić. Sveti Otac želi da bi to bilo i s ovim kongresima u Rimu za čitavu Crkvu.

Iako smo u Zagrebu bili domaćini kongresa, nismo imali na mariološkom kongresu svoju hrvatsku sekциju, već smo sudjelovali u slavenskoj. U Rimu smo nastupili kao zasebna i od malih naroda i jezika jedina sekacija. Drugi mali narodi uklapali su se i u druge sekcije. Naša prisutnost osjećala se u Rimu vrlo živo. Bez kongresa u našoj domovini to ne bi bilo, jer nas mariolozi ne bi onako poznavali i doživljavali kao što to čine nakon iskustva u Zagrebu i Mariji Bistrici.

Josip Antolović

U TRECEM REDU DIO HRVATSKE GRUPE NA VII. MEĐUNARODNOM MARIOLOŠKOM KONGRESU U RIMU. S LIJEVA NA DESNO: O. RUDOLF BRAJČIĆ, O. JOSIP ANTOLOVIĆ, DR VLADIMIR ZAGORAC, S. KLARA DUGIĆ, MILOSRDNIKA. U DRUGOM REDU LIJEVO: DR DIMITRIJEVIĆ, PROF. TEOLOGIJE IZ BEOGRADA

Što znači Marija -meni, -nama u današnjem času ?

Piše: Ante Katalinić

Prenesimo se duhom natrag u povijest, u doba, po prilici, prije dvije tisuće godina. Svet se nalazio u mruku krivih nauka o Bogu, o čovjeku, o svrsi čovjekova života, o religiji. Svuda tama grijeha, svuda bratoubilačka mržnja. Najednom je zasjalo svjetlo! Raskošno, čisto, blistavo svjetlo: bezgriješno začeće bl. Djevice Marije. Sišla je na mračnu i grješnu zemlju prva zraka blještave, čiste svjetlosti, pojavila se prva i jedina savršena neokaljana stvorena ljudska osoba, Djevica Marija. Netaknuta daškom, ljagom,

»POJAVA MARIJE U POVIJEST SVIJETA ISTO JE KAO KAD ZAPALIMO SVJETLO U MRAČNOJ PROSTORIJI«

Pavao VI.

mrijom grijeha. Svjetlost u tami.

Prošao je određeni broj godina i Marija je rodila Isusa Krista. Okaljanom ljudskom rodu, čovječanstvu koje je živjelo u tami zablude i grijeha, Marija je donijela apsolutno Svjetlo, Božjeg Sina. On je svojim otkupljenjem i svojom naukom rasvjetlio svijet. »Svjetlo na prosvjetljenje naroda.«

Marija je otišla u posjet Elizabeti. Nosila je sa sobom Božje Svjetlo, Božjeg Sina. To je Svjetlo obasjalo i očistilo malog Ivana. Onda čitav svijet.

Pojava se Marija u Kani Galilejskoj. Donijela je pomoć, utjehu, rasvjetljene, mir.

To je Njezina uloga kroz vjekove.

Kad je u prvim stoljećima po kristološkim zabludama krštanstvu zaprijetio mrak, Crkva je uprla pogled u Mariju, nju je zazvala, nju je na općim saborima u Efezu (god. 431.), Kalcedonu (451.) i Carigradu (551.) proglašila Bogorodicom i tmine su se raspršile, zasjalo je svjetlo.

Kad je u prošlom stoljeću negiranje Božje opstojnosti i nadnaravnosti uopće, zamračilo horizonte, silazi Marija u Lurd (god. 1858.),

tjera tmine, baca svojom pojmom i mnoštvom čudeša, nadnaravnim zahvatima, snopove žarke svjetlosti u naše moderne mракove. Daniva suvremenom čovjeku bistri dan čvrstog vjeđovanja.

U Fatimi, god. 1917., slično. Tu osobito ustaje protiv grijeha našega vremena. Grijeh je izvor svih tmina.

Najvažniji dokument Drugog vatikanskog koncila jest dogmatska konsultacija »Lumen gentium« (Svjetlo naroda). Kruna te konstitucije jest njezino poglavlje koje govori o Mariji. Marija i danas obasipa Crkvu višestrukom svjetlošću.

Slijedeća godina, 1976., proglašena je hrvatskom godinom. Sjećamo se tom prilikom dogadaja iz naše povijesti. U njima zapažamo kako je Marija svojim zahvatima očito sprečavala da naša zemlja potpuno ne utone u mrak osmanlijskog ropstva. Bilo je to godine 1571. pred Korčulom, god. 1715. pod Sinjem, god. 1716. kod Petrovaradina i na mnogim drugim mjestima.

O, kako su točne riječi pape Pavla VI.: »Pojava Marije u povijesti svijeta isto je kao kad zapalimo svjetlo u mračnoj prostoriji.«

zašto si ga primila ?

Prije nekoliko godina Anton je otišao iz svoje kuće. Zapravo, kuće nije ni imao, nego je ostavio svoju dobru suprugu Martu s četvero djece u tuđoj kući.

Rijetko se vraćao svojima. Ipak, nakon tog njezina vraćanja na svijet je došla još jedna djevojčica.

Marta je bez ičije pomoći, osim Božje i dobrih ljudi, podigla na noge svoju djecu i ove godine udala i posljednju kćer onako kako Bog želi. Možda će nekto pitati: kako joj je bilo? Ona je u šutnju zavila sve svoje teškoće, svu svoju patnju i svoju bol, i ne govoreći ni riječi nikome o sebi, predala Bogu sve. A On je njezinu strpljivost nagradio time da je stekla svojim poštenim radom sebi i svojoj djeci vlastiti dom, vlastitu kuću.

Bilo je za vrijeme teških poratnih godina. Do kraja se teško dolazilo, a djeca traže i ne pitaju od kuda će ona smoći i nabaviti. Svako sam jutro vidoj kako s djecom ide u crkvu. I kad je puhao hladan vjetar, i kada je kiša padala — bez kišobrana, i kad je snijeg sipio, a zima priti-

sla mrazevima da se i dobro odjeven čovjek smrza vao. Ona je klečala pred svetohraništem. Tu je bila skrivena njezina snaga i moć. Tu je, u tom svetohraništu, Bog i ona se Njemu vruće i usrdno molila: »Pomozi mi Gospodine!«

Meni je bilo povjereno da preko Crvenog križa dijelim namirnice. Među onima koji su čekali pomoći bila je i Marta. Mnogi su mi iznosili svoje teškoće, a bilo je i onih koji su svoje potrebe preuveličavali. Ona ni riječi. Samo je strpljivo čekala.

Nedavno sam susreo njezinu stariju kćer Nadu i zamolio je da mi nešto kaže o svojoj majci, o bijedi i siromaštvo što je s njom preživjela.

— Nikad neću zaboraviti, priča Nada, jednu zimsku noć. Nismo imali drva pa smo morali leći u potpuno hladnu sobu. Uto je došao naš tadašnji susjed Tuno Tomkić i upitao mamu: »Marta, zašto nisi naložila vatrnu?« Mama je odgovorila: »Zato jer nemam drva.« On je brzo otišao i još se brže vratio s drvima, a mi sretni naložili

smo vatrnu i pošteno se ognjivali. Svi se mi sjećamo te večeri, a mama kao majka veli: »Nikad mu tu dobrotu neću zaboraviti.«

Drugo čega se sjećam: mama je zamolila od našeg čovjeka jedan tovar drva. On ju je odbio. Nije dao. Kasnije, kad je obolio i postao nemoćan, moja ga je mama primila i mjesec dana bio je kod nas. Ona ga je dvorila kao svoga brata. Meni je bilo krivo, pa sam mami rekla: »Zašto si ga primila?« A ona mi odgovorila: Draga kćerko, mi moramo praštati i činiti dobro svima.«

Kad sam dalje upitao bi li mama primila tatu nakon 25 godina njegove odustnosti, ona je ponovo rekla:

— Mama veli, meni sad više nije potreban muž radi tjelesnog života, ali radi spasenja njegove duše ja sam spremna da ga opet primim i da mu ne kažem ni riječ što nas je ostavio!

To je snaga junakinje, koja na prvom mjestu u svom srcu i u duši nosi Božja i za Njega je spremna sve podnijeti.

Mihail Keljo Glasnović

Oaze zdravog života

Prošle jeseni na jednom sprovodu prolom oblaka. Mnogi su se tom zgodom prehladili. I ja morao u postelju s visokom temperaturom, pa sam bio prisiljen i liječnika pozvati. Dode mlađ i nepoznat liječnik dr Ivan. Predstavi se da je završio Medicinski fakultet u Zagrebu prije godinu dana. Nakon pregleda i uputa kako trošiti lijekove reče mi odakle je, čiji je i ode dalje.

Nakon tjedan dana opet me posjetio bez poziva s moje strane, I reče mi:

— Vi ste me učili kršćanski nauk. Samo vi se ne sjećate, jer onda sam bio dijete, a sad sam odrastao. Kad ste bili kod nas, kod Mise ja sam vam ministrirao...

Vidim, ostao je dobar. I bi mi draga. Veoma draga... Kad sam prizdravio, odoh jednoga dana u njegovo selo, k njegovu ocu. Skupiše se i ostali rođaci njegova oca i uz kavu poče razgovor o djeci, o kršćanskim obiteljima, o odgoju, o našem katoličkom narodu, o vjeri, o Crkvi...

Dr Ivan je najstarije dijete oca Bože i majke Marie. Svega bijaše desetero djece, dosad su svi prak-

tični vjernici. Ispovijedaju se 5 — 6 puta godišnje. Moći se zajednička obiteljska molitva uvečer. Nedjeljna i blagdanska Misa ne propušta se nikada... Roditelji se ponose djecom i svojom mirnom savijesti.

Božin rođak Luka sa svojom ženom Ružom imao je dvanaestero djece. Sva su djeца živa. Deset ženskih.

Sve poudane. Dva sina. Jedan je svećenik, a jedan je ostao kod roditelja. Oženio se i već ima četvero djece. Veseli on i žena mu i spremni su primiti iz ruke Božje onoliko djece koliko ih Bog dadne. Neće se protiviti niti stavljati zapreke sa svoje strane. Djeca su bogatstvo i blagoslov. Luka ponosan veli:

— Zapišite, neka se zna! Imao sam dvanaestero djece, a sada imam 35 unučadi i 3 praunučadi! Svi smo sretni i zadovoljni. Kad se živi po Božjem zakonu, čovjek je onda sretan i miran.

A rođak mu Marijan više:

— Hej, nas tri rođaka, ja, Luka i Božo imamo 33 djece. Ja sam ih imao 11, a Luka 12, a Božo 10! Molimo se, ispovijedamo se iskreno i često, na Misu idemo, pomazemo se, radimo i trudimo se i svima nam je dobro s djecom... Odgajamo ih i slušaju nas. Školujemo neke od njih. Ali to nas neće slomiti. Žena mi Iva dobro odgaja djecu i to me veseli.

Njihov rođak Ivan javlja se i ističe da i on ima sa ženom Stojkom šestero djece. Ivan i Mara više da imaju četvrtu, Miljenko i Daniča četvero. Svi oni kao da su zavidni rođacima na brojnom stanju. I vele: ako Bog da, bit će još djece. Neće ništa činiti protiv Božjeg zakona...

Raditi, moliti se, djecu rađati i odgajati — to je sadržaj pravog života. Svi se hvale kako djecu šalju na vjerouauk. I odraslu mladež. Složni su u svemu, a posebno u odgoju djece...

Ima u nas još praktičnih vjernika. Postoje zdrave oaze.

Gospo, umnoži te zdrave oaze kršćanskog praktičnog života među nama! Daj da se odrvemo, da se održimo, da se pomladimo na korist Crkve i Domovine. Blago onima koji ustraju do kraja. Dobit će vijenac života, vječno spasenje kod Boga.

Srećko Bošnjak

muž i žena - na dva načina

Na autobusnom kolodvoru u gradu zamoli neka gospoda svoga (i moga) poznika F. B. da joj pričava stvari dok ona kupi putnu kartu.

— Vrlo rado!, odgovori spremno taj dobri i pošteni gospodin. Poslije se upute u razgovor.

— Gdje ste sada?

— U Njemačkoj. Ondje me rado primaju. Imam sav konfor. Veoma udoban stan...

— A vaš muž?

— Moj muž je ovdje, u penzionerskom domu. Ima sav komoditet koji mu ja ne mogu dati. On ima penziju, ja imam penziju. Zašto da budem sluškinja? A, znate, u Njemačkoj me rado primaju, ondje mi je zbilja lijepo...

Gospodin F. B. ne odgovori ništa. Tu je šutnju gospoda osjetila kao pitanje zašto ne čuva bračnu zajednicu, pa osjećajući pritisak tog neizrečenog prijekora, sve i neupitana odgovori:

— Mi se posjećujemo... ali... (dodata je)... to je nekako službeno.

Vozni red autobusa prekinuo je daljnji razgovor.

Predimo sada u Đakovo. Ondje je 27. svibnja ove

godine sahranjen Vladimir Jurković — i ime mu spominjemo, jer je zasluzio naše, makar skromno, priznanje. Njegova supruga bila je invalid. Kotači vlaka presjekli su joj obje noge, dok je još bila djevojka. No bračna veza više je veza dviju duša nego dvaju tijela. Vladimir svoju ženu ljudski i kršćanski voli. Da joj pribavi razonode, a da se ona ne bi umarala hodači na svojim protezama i uz pomoć dvaju štapa, uzima je u kolica i vozi je po njihovu dragom i simpatičnom Dakovu, po okolnim selima, na svakom Slavoncu drage »kirbaje«; vozi je ne samo danju, nego i na ponoćku; putuje s njom od Rijeke do Dubrovnika, vođi je u Beč i u Rim, zadržavajući se u lijepim gradovima kroz koje putuju. U svom poduzeću bio je neko vrijeme poslovoda, ali napušta unosnije mjesto da bi mogao biti više na raspolaganju svojoj supruzi.

Milosrdni samaritanac! I to! Ali još više muž koji je volio svoju ženu!

Eto, muž i žena na jedan način — muž i žena na drugi način!

M. B.

Dijamantna misa

Msgr-a Don Andrije Majića

Doživjeti 60. godišnjicu misništva nije baš tako česta pojava. Sigurno je to zanimljivost o kojoj katolička javnost želi nešto čuti. To je ovih dana doživio i proslavio u Studencima kod Čapljine Msgr don Andrija Majić, umirovljeni svećenik mostarske biskupije. Prva mu je sveta misa bila 11. lipnja 1915. u Drinovcima, a dijamantna istoga datuma u Studencima, gdje sad živi kao umirovljenik.

Toga dana našli su se uza nj obadva naša biskupa, Ordinarij dr Čule i koadjutor Msgr Žanić uz mnoštvo svećenika. Bila je sretna misao da se mjesecna svećenička rekolekcija poveže s dijamantnom misom Msgra Majića, da svi prisutni svećenici imadnu prilike ne samo čuti riječ duhovnog usmjerjenja, nego i vidjeti pred sobom život model vjernog i vrijednog, plodnog i dosljednog služenja Crkvi i narodu kroz dugi svećenički vijek i kroz buran životni tijek.

Msgr Majić proveo je svoj svećenički život kao župnik u Gabeli, u Stocu, Bijelom Polju i Studencima. Međutim, najvažniji je podatak u njegovoj biografiji da je on kroz desetak

Don Andrija češće bi rekao svojim najbližima: »Moramo poštivati i ljubiti svu svoju rodbinu. Ali najviše majku. Ona je za nas najviše muke podnijela i brige imala.« Don Andrijina dobra majka ima Njega sina svoga — svećenika i 3 unuka: Pok. Don Andriju mladega, Dr Don Ivana Tomasa i O. Zvonimira Majića, isusovca, pučkoga misionara. Ima i 4 praunuka: O-fra Damjana Glavaša, fra-njevca konventualca, Don Srećka Majića, Dr fra Viktor Nuića i isusovca O. Dragana Majića. Na slici vidimo Don Andriju s isusovcem o. Zvonkom i rođakom Don Srećkom.

**Sretne
ti
bilo
Božo,
sretne
!**

Medu brojnim ovogodišnjim redenicima u Osijeku je primio sveto svećeništvo i vlč. Božo Petrović. Iznosimo izvadak iz pozdrava kojim ga je oslovio student Željko prije Božine Mlade mise.

godina upravljao mostarskom i trebinjskom biskupijom, kad je Ordinarij bio nesvojevoljno odsutan, a isto toliko godina po povratku Ordinarija bio je njegov generalni vikar.

Dijamantni svećar još je uvek zdrav i uspravan, iako ga život nije milovao, nego mu, štoviše, metao na pleća terete koji bi druge slomili. Njegov trajno umjereni, gotovo asketski način života, uz čvrstu tjelesnu konstituciju, pokazuje sad u ovoj dobi svoje korisne učinke. To je još mentalno svjež čovjek, s izvrsnim pamćenjem, zdravim sudom i bez onih neželenih znakova koje te godine obično sa sobom donose.

Može se reći da u životu nije imao neprijatelja osim onih koji su iz određenih ideoloških razloga smatrali da to moraju biti. Njegova pojava, njegov nastup, njegova riječ svakom su svjedočili o njegovoj dobranmjernosti, plemenitosti i poštenuju, pa su ga stoga cijenili i katolici i inovjerci.

Poželimo njemu sretan nastavak životnih dana, a Hercegovini još takvih ljudskih i svećeničkih pojava.

Andelko Babić

Možda si i sam zapazio kako ovih dana Božji maestral blaži naša rasplamsala srca, kako ubrzano raste roj zašutjelih tratinčica i stapke bijelih ljiljana, kako su naši mali bomboni, ti zeleni pupoljci, razrogaćili oči da Te vide ovoga jutra: danas, kad si se obukao u bijelo!

Primjećujući u očima našim naše usplamtjene duše, primjećujući želju da Te prvi pozdravimo, da Ti prvi dotaknemo posvećene ruke, kako bismo preko njih dosegнуli — vječnost! Neka ulje na Tvojim posvećenim rukama vječno sija, neka se visoko dižu i blagoslov s neba neka sipaju u duše zanosne, neka, jer sretno!

nas. Mi ih volimo kao što majka voli svoje dijete, kao što Ti je rođena majka kroz dugu radosnih suza vlažila slike ruke ...

Zato i smijem smjelo u ime cijele župske zajednice reći: Ostani hrabar, Božo, jer molitve svih nas, jer misli naše bit će usmjerenе k onome koji jedini može voditi Tvoj sveti zadatak Isusova Pastira!

Sretno Ti bilo, Božo, nih volimo, jer one su dio

Željko

MLADOMISNIK BOŽO SA SVOJIM BISKUPOM

Tužiš se na mamu da »nije zadovoljna« s tobom, da je zadrinuta, da »strepik« nad tobom. Ipak priznaješ, sam si slobodno »izabrook« svoju školu. Znači, krenuo si u život samostalno. Roditelji, mada nemaju pravo nametati zvanje svojoj djeci, imaju pravo i dužnost svjetovati. Pošto su svetovali i solidno s razlozima obrazložili, treba da puste slobodu da djece sama po savjesti odluče.

»Roditeljik«, kaže Koncić, »i učitelji kao i svi oni na koje bilo na koji način spada poučavanje dječaka i mladića, neka ih odgajaju tako da budu spremni, znajući Gospodinovu brigu za svoje stado i gledajući potrebe Crkve — velikodušno s prorokom odgovoriti Gospodinu koji zove: 'Evo me, posalji mene' (Iz 6,8)« (Po 11). I mudro nastavlja da se poziv djece »razabire i prosuduje iz znakova po kojima razboriti kršćani danonice spoznaju Božju volju« (PO 11).

Veliš da je mama toliko puta izrazilila želu da postaneš svećenik. Nije li zato tako postupala jer je u tebi razabrala nešto što ti sam nisi još kada razabrat? Jesi li siguran da ona to želi samo zato jer joj se prohtjelo imati sina svećenika, bez obzira na tvoje objektivne sposobnosti i tvoja nagnuća? A ipak ti je pustila slobodu izbora škole.

Kažeš da ti je neprestano »za petama«. Ponekad su majke zaista pretjerane u brizi za djecu pa ih nehotice i krivo odgajaju. Ali djece se mogu naći u pravim opasnostima. Kažeš: »... ja ipak volim mladost, društvo, djevojke ...« Što zapravo sve to u praksi znači? Nadalje, istina je da se nađe i prepobožnih žena koje se ponekad pretjerano brinu za druge, osobito mlađe. Ali, priznaj, što bi bilo od mnogih

Pohadam drugi razred ekonomske. Škola mi nije problem. Problem je moja mama koja nada mnom strepi i stalno mi tu pi kako je za me zadrinuta. Nije zadovoljna što sam izabrao srednju ekonomsku. Neprestano mi je za petama, a sklona je slušati razne žene, koje joj napune uši kako su me vidjele s onom djevojkom ili s onim društvom. Ona je toliko puta izrazilila želu da bih ja postao svećenik. U našoj se kući godinama zajednički moli Očenaš za svećenička zvanja. Ne osjećam se više slobodan niti se usudim poći svojim putem, niti se usudim poći u svećenike. Ponekad mi se učini kao da bi to i bilo za mene, kao da imam i sposobnosti, ali iza toga mi se takvo šta čini apsurdnim, jer ja ipak volim mladost, društvo, djevojke...

Ipak mi u zadnje vrijeme sve više dolazi misao da prekinem svoju školu i podem u sjemenište, ne toliko da ugodom mami, koliko da konačno vidim što je to, pa da se definitivno odlučim. Što vi kažete?

Branko

DA POSTANEM SVEĆENIK? MAMA ŽELI!

Piše: Ivan Fuček, prof. moralne teologije

mlađića da se za njih nisu slično brinuli? Svakako, mama takve glasove ne smije slušati nekontrolirano i neknitički.

Kažeš da se u vašoj kući godinama moli Očenaš za svećenička zvanja. Zaista, dinamizam svećeničkog poziva slijedi zakon spontanog radanja, kao plod surađnje između Božje milosti i prirodno dobrog od-

gojtelskog okoliša u kome se mlađić nađe. Upravo je to jedan od važnih vidika obiteljskog odgoja svećeničkih zvanja. Molitva za svećenička zvanja može djelovati neprimjetno na tvoje zvanje slično kao u onoj župi, gdje se trajno moli za svećenike i iza svake nedjeljne mise pjeva »daj nam, Bože, svetih svećenika!«, pa ih zais-

ta i ima 20 živih na broju. Radi se o zakonu milosti i ludske suradnje. Daј Božje, da -noge naše obitelji i župe tako rade!

Što me u tom pitanju najviše zbumije jest da se ne usudeš poći »svojim putem«. Koji je to put? Je li plemenit? I je to želja da se povedeš za tolikim vršnjacima: »iskusiti životne radosti?« Nakon takvih iskustava, misliš li da je mladić sposoban plemenito odlučiti o svome životnom pozivu? Riječ »svojim putem«, oprostili mi, zaista se može shvatiti kao bijeg od Gospodina. Ne mora tako biti. Sam znaš o čemu se radi. Ali, jesli si siguran da te Bog ne zove?

Priznaješ, ponekad ti se čini da imaš sposobnosti za svećeništvo, nakon toga opet sve izgleda epsurdno. To je normalno karakteristično: izmjena svjata i tame u duši, jasnoće i magle, jednom kao da si pozvan, drugi put kao da je sve glupost. Možeš li mi reći u koje si doba pozitivno raspolažen, a u koje negativno? Jesli li pozitivno raspolažen kad se više priljubiš svjetovnom životu, društvu koje te odvlači od Božja, nasladi, želiš za djevojkom, ili obratno? Ako je obratno, da te svećeništvo privlači kad si dobar, mogao bi biti znak pravog poziva.

A što se tiče općenitih znakova po kojima možeš razabrati svećenički poziv, svodimo ih na dva: prikladnost i ispravna nakana. Da mladić bude prikladan mora posjedovati one psihičke, fizičke, intelektualne, moralne i duhovne sposobnosti koje uvjetuju da uzmognе postići cilj zvanja pa da uzmognе vršiti dužnosti koje od njega zahtijevaju. Napominjem, ne viđim da bi tebi neko od bitnih svojstava manjkalo. Majka, možda, strepi nad tvojom mo-

ralnom sposobnošću. A nije li baš to područje u većoj opasnosti?

Ispravna nakana znači da mladić mora imati volju za tim pozivom, mora biti u svom izboru sloboden, bez ikakve prisile. Tvoja volja nekad bi, drugi put ne bi. Zašto ne bi? Razlog zašto ne bi je li takav da ćeš biti u životu sretniji ako ne podeš, da ćeš biti manje egoist i manje tražiti sebe?, da ćeš više učiniti za Boga i ljudi? Nije li, možda, obratno?

Ukoliko mladić posjeduje sve ove bitne sposobnosti zajedno, može se sa sigurnošću reći da ga Bog zove. Ukoliko makar jednu od ovih bitnih sposobnosti ne posjeduje, znak je da ga Bog ne zove tim putem. Uostalom, sigurno je načelo da Bog nikad ne zove na poseban životni put a da u isto vrijeme ne daje sve nužne darove da se zadača uzmogne dobro i izvršiti. Tako bi, na primjer, bio znak neispravne nakane ako bi netko htio postati svećenik zato da stekne glasovito име, moći pred ljudima, da ode na studij u inozemstvo, da se svidi mama, da izbjegne životnim zadacima ... Naprotiv, znak je ispravne nakane ako mladić biri svećeništvo jer s Kristom želi služiti ljudima, navještati, biti predvoditelj Euharistije, djelatelj sakramenata ...

Pazi, ove se sposobnosti u nekom mladiću ne radaju jednom. Polako sazrijevaju i radaju sigurnost o pozivu. Može doći i do negativnog rezultata, pogotovo ako se mladić zanemari moralno i duhovno.

Na koncu me pitaš o prekidu srednje ekonomskog i o stupanju u sjemenište. Govorim otvoreno. Idealno mjesto sazrijevanja svećeničkih zvanja je sredena obitelj i zdrava obiteljska atmosfera. Ali danas treba da smo stvarni. Mnoge obitelji nisu podesne za pro-

cvat svećeničkih zvanja, a i okolina, ambijent, društvo umnogome utječu negativno. Tvoja je obitelj na mjestu, ali ambijent u kome se krećeš, nije li bar donekle opasan?

Zbog toga sjemenište ima svoju vrijednost, bez obzira na razne kritike koje se danas na nj upravljuju. Najveći broj svećenika na svijetu još i danas izlazi iz sjemeništa. A nitko ne može pokazati kolik postotak zvanja biva pokopan zbog negativnog utjecaja modernog ambijenta.

Neki niješu da je moguće u tvojoj dobi odlučiti o zvanju. Ali sociološka istraživanja pokazuju da je najveći broj svećenika mislio na zvanje već prije trinaeste godine, a najbolji idealni raspon vremena za samo odlučivanje jest od 17. do 21. godine. To je doba idealizma, oduševljenja, sposobnosti prihvati teške životne zadatke.

Sjemeništa su tako uređena da pružaju kompletну ljudsku i vjersku izobrazbu. Nivo studija je višemanje isti kao i u državnim gimnazijama; uostalom, danas sjemeništarci koncem godine polažu razredne ispite u državnim školama. Mlađenачke igre, zabave, široka kulturna izobrazba, sport nerijetko su bar na tolikoj visini kao i u državnim školama itd.

U svakom slučaju mladićima je ostavljena puna sloboda da sami odluče o svome životnom putu prema vlastitoj savjeti, jer nikome, a najmanje Crkvi, nije u interesu da stvara ljudi koji ne bi bili na svome mjestu niti bi bili u životu sretni.

Što, dakle? Da podeš u sjemenište? Nemoj naglit! Promatraj sebe pod ovim vidicima kako sam ti izložio! Nastoj po tome živjeti, bez obzira na mamu, jak prema svojoj okolini! Nakon tvoj drugog razreda ekonomskog situacija će biti jasnija.

POSTAVILI SMO PETORICI MLADOMISNIKA HRVATSKE ISUSOVAČKE PROVINCIJE SAMO JEDNO PITANJE: »ZASTO STE SE U DANAŠNJE VRIJEME ODLUČILI UPRAVO ZA REDOVNIČKO, ISUSOVAČKO ZVANJE?« VRLO SU ZANIMLJIVI ODGOVORI OVIH MLADIH LJUDI.

zašto baš redovnici

NIKOLA STANKOVIĆ, zaređen sa 29 godina. Mladu misu imat će 15. kolovoza u Prenj-Dubravama, Hercegovina. »Prigodom Mlade mise o. Roke Prkačina javio sam se da bih postao »dumo«. Ideja zajedništva zanosi me, a time mislim i sebe snažnije i jače ostvariti.«

ZVONKO RUBINIC. Star 29 godina. Mladu misu optjevao je u Sv. Mariji pod Okićem 20. srpnja. »Primjer mojih odgojitelja isusovaca, osobito u njihovom međusobnom poštivanju i ljubavi, doveo me u Družbu. I mislim takvo zajedništvo i sam dalje nastavljati.«

JULIJE ROGINA-MATARIC. toga zajedništva i sebi ga ima 30 godina. Mladu misu osigurati za život. Do sada odslužio je u Zagrebu kod sam po tom zajedništvu Sveti Obitelji. »Rodom sam dobio tolike mogućnosti za iz Zagreba pa sam gledao svoj razvitak kakve bi izbliza isusovce. Zajedništvo koje sam video kod O. Rogina svršio je studije njih uvijek me je privlačilo. Drugdje vrlo teško dobio.«

u SAD, a neko vrijeme bolo. Htio sam biti dionik ravio je i u Zambiji.

MIJO KORADE, star 28 godina. Mladu misu odslužio je u Lođoru 27. srpnja. »Moja je želja služiti ljudima i pomoći drugima. Smatram da ću u redovničkoj zajednici dobiti obilnu pomoć za »služenje čovjeku.«

IVAN VITEZ, 28 godina. Svetu Mladu misu odslužio je u župi Sv. Ilija kraj Varaždina. To je vrlo živa župa, plodna zvanjima, redovničkim i svećeničkim. »Želio sam uvijek biti blizak ljudima. Čovjek osobnog kontakta. U redovničkoj zajednici dobivam garanciju da se neću klonuti ljudi.«

Majka Klaudija - putokaz prave obnove

Prošlo je već više vremena od lijepog, svečanog i sadržajnog spomena stogodišnjice rođenja varaždinske i zagrebačke ursulinke m. Klaudije, preko koje je, kako smatramo, Bog uputio našem narodu posebnu poruku, po kojoj nas je želio i još želi bliže privući k sebi. Mnogo toga što sam tom zgodom vidio i čuo potaknulo me je da što temeljitije promotrim zadatak nas, njezinih suvremenika, zadatka, čije ispunjenje imao bi biti naš odgovor Božjoj poruci i pozivu, koji nam je upravljen po m. Klaudiji.

Kad Crkva proglaši nekoga blaženim i svetim, tada nam ona nepogrješivo jamči da je put dotičnog ugodnika Božjega takav da sigurno vodi u život vječni. Nije malena stvar nepogrješivo jamčiti i preporučivati neki put kao siguran put spašenja. Zato razumijemo postupak Crkve u istraživanju života Božjih ugodnika.

Da bi Crkva postavila nekoga kao primjer za nasljedovanje, ta osoba mora već biti primjer i uzor za nasljedovanje. Da bi pak neka osoba mogla biti uzor, primjer za nasljedovanje, osim svetosti života, kojom se odlikuje, mora ta svetost biti postavljena na svjećnjak, mora biti i ostati grad na gori, koji je dostupan pogledima svakoga tko ima zdrave oči i koji je, dakako, živ. Zato je potrebno da m. Klaudija bude što poznatija, da bi i sada mogla vršiti poslanje privlačenja Kristu. Na nama, koji želimo biti u službi razglašavanja Božjih djela, izvršenih u njoj, mora se

pokazati da je na nas same učinila velik, dubok utisak i da nas je privukla Kristu; onda ima nade da će se u većoj i obilnijoj mjeri pokazati ono što Crkva traži kao izvanjsku i očitu potrebu s Božje strane, da se radi o njegovu djelu u čovječjoj duši.

Nadamo se da će novi životopis m. Klaudije uvelike unaprijediti poznavanje ove izabrane duše, da će dozvati čitateljima u svijest veličine surađivanja s Božjom milošću, da će mnogima pokazati kakove

---

SAMOSTAN I CRKVA URSULINKI U VARAŽDINU

---

izglede imaju u vlastitom duhovnom razvoju i da će nam pokazati do sada veoma slabo iskorištene mogućnosti, da društveni razvoj našega naroda usmjerimo putevima prave obnove.

Bude li primjer m. Klaudije u tom smislu naš uzor, da nas potakne na velikodušniju službu Bogu, ostvarit će se ono što je Bog želio postići, dajući nam ovu dušu kao primjer, tada će i naša očekivanja čudesnih uslišanja po zagovoru m. Klaudije biti utemeljenija, produhovljena, popraćena s više žara i uvjerenja i predanosti, čekajući i u tom onaj čas koji je Otac odredio u svojoj Providnosti. I tu se može primijeniti ona Gospodinova riječ: Tražite najprije kraljevstvo nebesko i pravdu njegovu, a sve ostalo će vam se dodati. Tražite najprije po primjeru i u primjeru m. Klaudije Isusa Krista, njegovu žrtvu, volju nebeskoga Oca, a sve drugo, što je potrebno za proslavu m. Klaudije nadoći će kao dodatak koji je nuždan za njezino proglašenje blaženom, jer nebeski Otac zna da danas Crkva njegova Sina to traži.

Prilike našega naroda takve su da je neodgodivo da poradimo na njegovoj pravoj duhovnoj obnovi. Zato će unapredavanje poznavanja m. Klaudije trebati iskoristiti za promicanje prave duhovne obnove.

Ta obnova ili uživanje Božjega života u izobilju, to i jest prva, pa i jedina svrha svih nastojanja i napora Crkve, koje ulaze kad se daje na proučavanje života Božjih izabranika u svrhu proglašavanja blaženim i svetim. Proučavanje života m. Klaudije ima tu svrhu da nas sve više približi Kristu, a to nam je svima nadasve potrebno. Grješni smo, i ne samo to, veoma smo zli, kao da nas prati neko prokletstvo, kao da ni u tim Božjim pohodima ne nalazimo put svoga obraćenja Gospodinu Bogu, a ipak, put prave obnove našega naroda, to je jedini put da se sačuva od propadanja, to je jedini način da zadobije ponovno snagu koju je do sada gubio, da stekne Božju naklonost, koja mu je neophodno potrebna da se mogne uspješno oduprijeti svim svojim neprijateljima i, konačno, da kao katolički narod može dostoјno izvršiti svoje poslanje među nekatolicima s kojima živi.

Za nas svećenike, redovnike i redovnice molim m. Klaudiju da se zauzme za nas, da bi i nama Bog bio sve u svemu, da nas Isus Krist osposobi za veliko djelo obnove hrvatskoga naroda, a i svih onih s kojima živimo i među kojima djelujemo, da nas Duh Sveti ispunji, da više ne živimo mi, nego Isus Krist u nama.

O. Stanko Kos, D. I.

SAMOSTAN - ZNAK DA POSTOJI BOG

Na Cvjetnicu ove godine položen je na Svetoj gori kod Bämbacha u Austriji temeljni kamen za novi samostan bosonogih karmeličanki. Dok drugi ženski samostani imaju veoma malo podmlatka, Karmel u Maria Zellu osnovao je svoj »misijski« samostan u Koreji, a sada evo i u Bämbachu. I to zato jer imaju dovoljan broj novih zvaničnika bosonogih strogih karmeličanki.

Po pravilu u jednom samostanu može biti samo

21 sestra. Taj je broj u Maria Zellu davno premašen, pa osnivaju novu kuću. Gradački biskup Johann Weber je pri posveti temeljnog kamena rekao: »Taj će samostan imati zadacu da današnjem svijetu i našem vremenu bude znak za potpuno predanje Bogu u vjeri, ufanju i ljubavi, znak da postoji Bog.«

Jedni će reći: čemu novi samostan kad drugi izumiru? Ima li smisla tražiti sadržaj života samo u mo-

litvi i u razmatranju? Drugi su već dali odgovor na to pitanje. Došlo je oko 250 pisama iz raznih pokrajina, u kojima se izriče radost nad novom Božjom kućom. A prije nego što je počelo prikupljanje sredstava za gradnju, sestre su dobitile privatno, kao prvu pomoć, milijun šilinga. To nije samo prva materijalna pomoć nego i izražaj dublje povezanosti sa svijetom duha i Božjim svijetom.

Josip Badalić

mlađi mladima i odraslima

Uređuje: Božidar Nagy

DVA TIPOA MLADIĆA

Uz svu različitost možemo izlučiti dva tipa mladića. Prvi — muški tip. Jače je grade, vedrog lica, prijatelj akcije, užitka i sporta. Ne bavi se previše sobom. Malo reflektira i pušta da ga vode instinkti. Niže osjećajem niti pazi na tude osjećaje. Razumije vrijednost novca i rijetko su mu misli usmjereni prema nebu. Ne klanja se autoritetu, niti je previše uslužan. Suosjeća s drugima u rijetkim momentima velikodušnosti kada je spremjan od sebe sve dati. Ima velikih ambicija, sanja o bogatstvu i slavi. Pun je vitalnosti, teško vlasti instinktima, gdje poznaće česte padove. Za vjeru se slabo zanima. Ima jednu više racionalno-intelektualističku viziju svijeta. Može biti dobar muž, ali će biti rijetko brižan i nježan. No žena će moći naći u njemu savjet i oslonac. — Većina su među muškarcima, i do tri četvrtine.

Dруги — sentimentalni tip: fizički nježnije grade, oči duboke, lice dulje, uža ramena. Često analizira sebe. Introspektivan. Osjetljiv za moralno područje. Meditativan i sklon pesimizmu. Cijeni umjetnost, književnost, muziku, poeziju. Lijepo ga više zanima od korisnog. Osjetljiv na kritiku i pohvalu. Sport ga manje privlači. Koji puta mu manjka volja i energija. Kao vjernik može biti veoma dubok. — Može biti dobar muž, ali žena ne nalazi u njemu oslonca jer ga on od nje očekuje. Takovi su manjina među muškarcima.

Između ta dva tipa, koja će se možda rijetko naći tako iskristalizirani kao što smo opisali, postoji mnoštvo interme-

Medusobno poznavanje psiholoških razlika mladića i djevojaka je veoma važno. Iskustvo uči da je jedan od glavnih uzroka djelomičnog ili potpunog neuspjeha mnogih brakova upravo uzajamno nepoznavanje psihologije i načina reagiranja u životu. Naprotiv medusobno poznavanje psiholoških razlika je ugaoni kamen domaćeg ognjišta.

U prošlom broju Glasnika pod istim naslovom donijeli smo prikaz psihologije djevojke i njezinog načina reagiranja što je posebno važno za mladiće. Upućujemo čitatelja da pročita uvodne misli toga članka kao i cijeli članak koji s ovim čini jednu cjelinu.

U ovom članku ukratko ćemo prikazati psihologiju mladića, što je posebno važno za djevojke.

poznajemo li se medusobno ?

dijarnih tipova s više ili manje crte jednog i drugog tipa.

STAV PREMA ŽIVOTU

Mladići su redovito otvoreni i iskreniji — manje kompli-

cirani. Zna se što misle iako to izražavaju koji put na grubi način. Djevojke su za razliku zatvorenije i diplomatskije. Budući da su fizički jači, olako

pokazuju svoju jakost. U svojoj samouverenosti ne brinu se toliko što drugi o njima misle. Mladić je lako zadovoljan sam sa sobom. Njegove školske i moralne ambicije nisu pretjerane. Redovito ima veliko pouzdanje u svoje osobne ideje i izgradilo si je cijelu filozofiju života na temelju koje često daje preodlučne sudove. Dok je naprotiv djevojka manje sigurna u samu sebe, i često je sa sobom nezadovoljna. Okljeva da dade o nečemu konačan sud.

LJUBITELJ SLOBODE

Mladići su po prirodi skloni da vladaju i gospodare. Neki su rođeni vode pa čak i na područjima koja su svojstvena ženama gdje postižu bolje rezultate — moda, kuhanje. Mladić redovito želi da mu je žena fizički i intelektualno slabija. Mladići s prenaglašenom autoritativnošću, kad su u braču, ne pitaju niti mole nego zapovijedaju. Želi biti šef i zaštitnik.

Neki su ipak samo na vani hrabri. Iza čvrste vanjskine ne mora uvijek biti autentična muževnost.

Ljubomoran je nad vlastitom neovisnošću i bori se za slobodu dok je još u obitelji. Ne voli preveliki red. I u ljubavi mladić želi biti neovisan. Dok djevojka u ljubavi želi djeliti, prihvatići, slijediti, ne uzimajući prva inicijativu, mladić i tu želi sačuvati svoju slobodu. Nije mu draga nikakva kontrola niti ropstvo. Voli, ali joj rijetko popušta, želi svoje ciljeve a ne njezine.

... I VLASTITE UGODNOSTI

Mladić je neumorno ambiciozan kad su u pitanju konkretni rezultati. Kad produzaruće, vjenčanje i medeni mjesec, on

se redovito vraća svojoj akciji i ambiciji. Rijetki su oni kojima je jedini cilj u životu obitelj-ognjište, kao što je to kod djevojke. Ako misli na obitelj, to je više da u njoj nađe odmor i rekreatiju.

Mladić je daleko više senzualniji i ljubitelj svojih užitaka od djevojke. Mladić će često žrtvovati tačtinu svojoj ugodnosti, dok će djevojke redovito obratno činiti. (Kolika određenja zahtijeva modal).

Senzualnost kod mladića je drugačijeg tipa i intenziteta nego kod djevojke. On se voli dobro najesti i napiti. Na seksualnom području potrebno mu je puno borbe da uzdrži svoj nagon pod kontrolom.

SHVAĆANJE LJUBAVI

Kod mladića redovito postoji manjak odgoja za ljubav. Osim toga kod njih prevladava tjelesno shvaćanje ljubavi, što djevojke moraju imati na umu. Na tom području one mogu puno učiniti kod mladića u pozitivnom smislu.

Na području shvaćanja ljubavi imamo dvije grupe mladića. Jedni su potpuno senzualni — kavaliri, ali prefrigani varalice; cilj im je samo osvojiti. Rijetko kada će se mladić izdici nad takovo shvaćanje kad je jednom u njega upao. Drugi su primili odgoj u pogledu seksualnosti, ali svoje stavove moraju održavati kroz tešku borbu. Svi su mladići senzualni u pogledu ljubavi. Razlika je to što jedni ustupaju mjesto senzualnosti bez borbe dok je drugi nastoje disciplinirati. Mnogi su u sredini pa će njihovo ponašanje zavisiti od djevojke. Zato djevojke svojim ponašanjem imaju veliku odgovornost za ponašanje mladića.

Ako pazi na svoje žensko dosjedovanje i ima jasne i čvrste stavove o ljubavi i životu, može svojim držanjem predočiti mladića i promijeniti njegova shvaćanja. Ako međutim postupa drugačije, ne kontrolirajući svoje ponašanje, geste, riječi, može kod mladića samo otežati borbu i učiniti ga nesposobnim da se kontrolira, za što na koncu ona snosi odgovornost.

OSJEĆAJNI ŽIVOT

Mladić je manje sentimentaljan i manje romantičan od djevojke. Slabo se zanima za ljubavne i sentimentalne romanе. Njegovi su snovi drugačiji. Dok ona gleda na vanjskinu, na formu, na lijepi omot, on gleda na ono što je bitno, na korist. Konkretni je, realist, nikad u oblacima.

Njegova senzibilnost nije tako živa i više je uravnotežena. Ipak osjećaji oholosti, srdžbe mogu koji puta veoma snažno uzbuditi njegovu nutrinu. Brže stiže duševni mir od djevojke, koja se za čas uzbudi pa bilo to i za sitnicu, ali teže postiže smirenje. Pogled na stvarnost mu je više intelektualniji od djevojke koja je više intuitivnija. Redovito slabo poznaje žensku psihologiju. Za brak se toliko ne žuri jer za nj nema opasnosti za izbor, dok je kod djevojke drugačije. Osjetljiviji je za veličinu socijalnog položaja nego za ljepotu familiarnog života. Živi od činjenice, organizacijskih potvjeta i sudi u svjetlu razuma. »Moj muž ne shvaća što znači dare« — reče neka žena. Odlučan je, ne voli komplikirati, prihvata stvari onakve kakve jesu i često putem je nesposoban za kompleksnost djevojačke duše.

U početku života svi imamo jednakе šanse. Vanjske okolnosti mogu nam ih s vremenom umanjiti, ali ako ostanemo na putu pravednosti, istine i ljubavi, šanse će biti na našoj strani. No mi mnogo puta u životu skrenemo prividno lakšim putem, putem manjeg otpora, koji nam na kraju može ponuditi samo svoju beskrajnu prazninu. Ponekad je i prekasno za povratak. Igra je izgubljena, a život je proigran.

Marko, o kom mi je jednog svjetlog trenutka ispričao moj prijatelj, Marko kojeg nikad nisam sreo u životu, ostao će mi uvijek poticaj i opomena. Nije sreća u tome da kroz život jurimo zahvaćajući male radosti u želji da uživamo što bolje i više, nego u tome da nas zapadne trudom i mukom stekena prava i istinska radost, koja je samo jedna i koja se ne postiže olako. Ona je pak dohvatljiva za svakoga tko želi da se za nju bori.

Moj prijatelj inženjer je iza treće čaše progovorio bez uvođenja. Ponekad se ostvari ona: »In vino veritas — U vinu je istina«. Dugo se nismo vidjeli, a sada sam sjedio u njegovu raskošnu stanu i sa zanimanjem slušao monolog promašenog čovjeka. To »promašenog« nisam nipošto izmislio ja, to je izgovorio nekoliko puta on sam. Ja sam bio samo mali kapelan riječkog predgrađa, a on direktor jednog odjela velikog poduzeća, afirmirana osoba pred kojom su imali respekt i kome su se divili. Sjedio je skrhan u fotelji nasuprot meni i po stoti put mi govorio da sam sretan čovjek. A moje brije nisam mu se usudio ni spo-

menuti, osjećajući teret njegovih. Sve u svemu, ipak sam ja uza sve svoje jede bio sretan. Meni je kiša padala u jedinu crkvicu, a njegov je stan sjao od luksuza, ja sam se vozio »Ponyjem«, a on »Mercedesom«, ja sam bio samo običan pomoćnik svome župniku, a on gazda u svom velikom pogonu, kome su se svi sklanjali s puta. A život smo počeli nekako zajedno. On se osjećao do dna nesretnim i nekorisnim, a ja sam sve u svemu u duši bio stvarno sretan i zadovoljan u koliko sam to smio biti u situaciji s kojom se nisam mirio, jer čovjek nikad ne smije stati, nikad se ne smije miriti sa stanjem koje je postigao, već uvijek mora težiti prema bojnjem, višem i savršenijem.

Bili smo sami u stanu. Žena mu je nekamo oputovala, kćerke već danima nema kući. A imali su samo nju, samo njoj su namjenili svu svoju ljubav i sav svoj život. Bila je uvijek poput male princeze, poput boginje, stvar divljenja u obitelji. A kad je odrasla, odmetnula se od njih, zatvorila svoje srce i dovodila u ludilo roditelje. Nikad joj nije bilo dosta novaca, nikad dovoljno garderobe, nikad dovoljno pažnje.

— A zašto ste samo nju imali?, upitao sam u jednom trenutku stanke, dok je moj prijatelj pripaljivao cigaretu. Da ste imali još koje dijete, bilo bi drugčije, vaša kćer ne bi bila oboljela od sebičnosti i dosade.

— Ja sam htio još koje dijete. Ali žena? Nije htjela ni čuti. Željela je postići karijeru u poslu. Ona je također inž-

DEVET RAZLOGA MRŠAVOG MARKA

nja. Upoznali smo se u studiju za crtačim daskama. Sada mi govori da nema za što više živjeti, kao ni ja, uostalom, da joj se sve gadi. A prije joj se gadilo, govorila je, da pere pelene i da se brine za balavu dječuriju. Ja sam tada mislio kako ona ima pravo. Sada uvidam da smo oboje bili dozloboga, sebični. A to se osveti, prije ili kasnije. Meni se osvetilo preko mog djeteta, s kojim ne mogu više ništa postići i čiji će me postupci, kao i moju ženu, prije vremena otjerati u grob. Sramota me pred svijetom koji misli kako sam sretan, sramota me priznati da sam zapravo bijeda, veća bijeda od svih njih.

Ima neki Marko u našem poduzeću, Albanac s Kosova. Niti zna pisati niti čitati. Kost i koža od čovjeka. Kao robijaš, brate. Uvijek sam se pitao: odakle tom čovjeku tolike žilavosti i snage? Nikad on nije marendao u poduzeću za vrijeđe pauze. Ako mu tko što po-

nudi uzme, ali sam nikada nije donio ništa za marenđu. A radi, radi za dvojicu. I što je najzanimljivije, nikad ga nitko nije vidio neraspoložena ili utučena. Mislio sam u sebi: što tog čovjeka drži u takvu rasploženju, daleko ovdje razdvojena od obitelji, a za njega tuđem i stranom svijetu?

Nedavno pričekao on mene na vratima i zamolio da ga primim. Došao onako jedan pa mi se i sažalo. Premda sam imao ugovorene sastanke sa strankama i poslovnim partnerima, primim ga i upitam o čemu se radi.

— Drug direktor, kaže on meni, molio sam izvanredni dopust pa mi je uprava odbila. Ja bih vas molio da, ako je moguće, učinite nešto da mi odobri dopust. Kažu, hitni poslovni, ljudi su na bolovanju, ja da sam svoje iskoristio.

— A što će ti dopust sada?

— Sin traži da dodem u Beograd. Prekosutra diplomiра medicinu.

— Kako, kako?, upitam ja, ne vjerujući ušima. Šin ti diplomira? Šta, ti imaš sina na studijama?

— A, troje su mi na studijama, a dvoje kćerke još u gimnaziji u Prištini. Ostali su u osnovnoj školi.

— Pa koliko djece ti imaš, Marko?

— Devet ih imam, druže direktore, devet radosti.

Posegne rukom u džep od kaputa, izvuče iz novčanika neku izlizanu fotografiju i pruži mi je radosno. Stavio sam naočale i pogledao. Imao sam što i vidjeti! U sredini sjedi čila žena u albanskoj narodnoj nošnji, iza nje stoe dva sina, momci ko od stiljane odvaljeni, intelligentna izgleda, oko njih djevojke i dječaci. Sve zdrava intelligentna djeca.

— To su tvoja djeca?, upitam iznenaden Marka, kome su oči sijevale od ponosa.

— Moja, drug direktor. Ova

dvojica su na studiju u Beogradu. Ovaj lijevi prekosutra dobiva diplomu.

Podigao sam naočale i još jednom bolje pogledao Marka. Sa svojih stotinu kilograma i sto osamdeset pet centimetara u visinu, i sa svojom direktorskim titulom, osjetio sam se odjednom manji od makova zrna pred tim slabim, mršavim Albancem koji je na noge podigao i podiže još toliko novih ljudi. Uza svu njegovu nepismenošt shvatilo sam da je bio mudriji od mene, da svoju životnu šansu nije proigrao, već da zaista bolje od mene zna zašto živi i zašto umire. Odjednom sam shvatilo odakle mu ona poslovična i začudujuća šilavost i snaga u poslu i odakle mu vječna radost na licu.

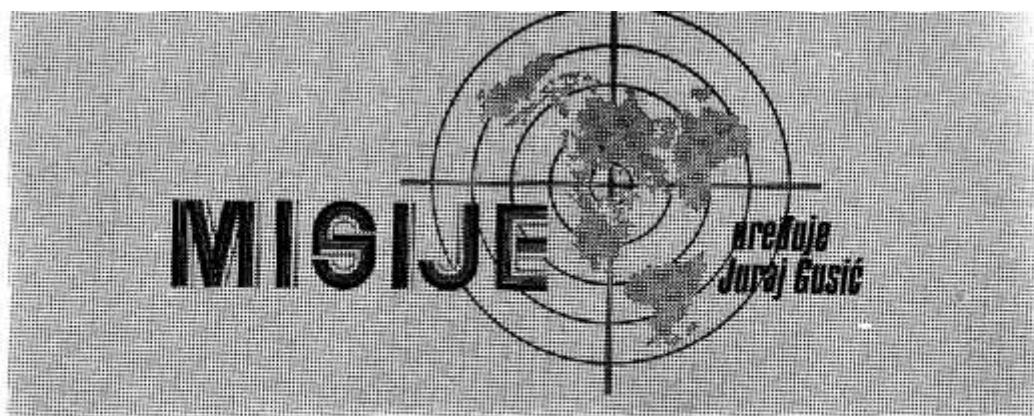
— Pa odakle, Marko, možeš školovati toliku djecu?

— Blagoslovljeno, drug direktor. Što zaradim, sve žaljem njima. Radim poslije podne u jednom restoranu ovdje u Rijeci kao perač suđa i Katica za sve. Dadnu mi tamno uvijek i jesti. Za stan plaćam vrlo malo jer baraku dijelim s prijateljima. A djeca su mi najbolji studenti pa su dobili stipendiju. Samo da školujem i ove male pa mogu sretan u grob, drug direktor!

Dao sam mu dopust, dakako. Potapšao sam ga po koščatim ramenima, stisnuo mu žuljevu ruku i rekao mu sa suzama u očima:

— E, moj Marko, čestitam. Takvu propovijed nije mi još nitko održao. — Pogleda me začuden.

— Ja sam, Marko stvarao sebično svoju jednu jedinu radost i ta mi je izmakla, a ti imaš devet nesebično stvorenih razloga da se raduješ. Čestitam!

Da svećenici, redovnici i laici zadobiju prikladnu obnovu za vršenje pastoralnog misijskog

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

djelovanja u današnjem društvu. (Mis. nakana AM za rujan 1975.)

Posuvremenimo misijsko djelovanje

Zivimo u vremenu naglih i velikih promjena u svijetu. To je jedan od znakova našega doba, na koje nas je u svojim dokumentima osobito upozorio i II. vatikanski sabor. Promjenama se radaju novi problemi i potrebe. Zato Crkva smatra svojom velikom dužnošću da tradicionalne oblike svoje dosadašnje brige oko duša prilagodi sadašnjim potrebama. O tome prilagodivanju riječ je u našoj misijskoj nakani. Da se tu radi o jednom od najvažnijih suvremenih problema, suvišno je i govoriti. O njemu se već desetljeđima govori u svim kršćanskim Crkvama, pa i u katoličkoj. Zbog njega je zapravo bio i sazvan II. vatikanski sabor, zbog njega se održavaju biskupske i biskupijske sinode. O njemu je napisano mnoštvo knjiga, održano mnogo kongresa, sastanaka, konferencija, okruglih stolova. Sve to govori da se ne radi samo o vrlo važnoj, već još više o vrlo složenoj stvari, koju nije lako naprečac ili kakvim dekretom ili čak jednim potezom pera nekoga autoriteta riješiti. To je dug i strpljiv posao koji traži neprestano proučavanje, razmišljanje, ispitivanje pa i pravljenje pokusa, da bi se došlo do onoga pravoga.

Nas ovdje zanima što zapravo spada na ispravno prilagodivanje? — U prvom redu iskrena i ozbiljna želja i volja za njim. Bez nje se nitko neće prilagoditi. Ako ona nedostaje, zadatak je neostvariv već na početku. Ima, ih doduše, koji su spremni prihvatići i u djelo provesti neke vanjske reforme, no kako su duboko uvjereni da je dosad sve išlo u redu i da su stare metode imale dobre rezultate, teško im je napustiti ono staro vremena i iskustvom potvrđeno. Takve ne smijemo osuditi i njihovo razmišljanje jednostavno zabaciti. Nema, naime, nikakve sumnje da se u prijašnja vremena propovijedanjem,

katehiziranjem i drugim pastoralnim radom učinilo mnogo dobra. To su činjenice.

No danas tim metodama mi ne možemo doći do onih ravnodušnih, do praktičnih, a još manje do teoretskih ateista. Crkva, dakle, ako želi da bude vjerna svome sveopćem poslanju, mora tražiti putove i metode da svojom porukom dopre do svih i zahvati sve. Prema tome, samo njezino poslanje nameće danas traženje novih putova, koji će dovesti do srdaca i onih što stoje izvan Crkve i do kojih ne dopiru naše propovijedlji, naš vjeronauk, naše pobožnosti.

Danas moramo uočiti i jednu pretjeranu želu za prilagodivanjem radi prilagodivanja ili pomodarstva, koja je opasna. Ništa manje opasna od ukočenoga, pospanoga tradicionalizma. Da bi se izbjegla bilo Scila brzopletog i nepromišljenog naprednjaštva, bilo Haribda učmalosti i ukočenosti, potrebno je mnogo razboritosti uz neprestano osluškivanje »što Duh poručuje crkvama?« Osobito što poručuje preko znakova našega vremena. Ako pažljivo čitamo Božju mudrost, sadržanu u Svetom pismu, uočit ćemo kako nas mudro uči da spajamo novo sa starim, da od staroga idemo prema novome. U svemu tome potrebno je snažno svjetlo Duha Svetoga, da pomognu njega u sadašnjim promjenama uočimo ono što je pravo i krivo, prihvatajući prvo, odbacujući drugo. Osim toga, nikada ne zaboravimo da imamo na raspolaganju i karizmu neprevrlijivog crkvenog učiteljstva, pa se valja obazirati i na ono na što nas upućuje Crkva te provoditi promjene i prilagodbe u duhu poučljivosti prema Crkvi.

Josip Antolović

INDIJA

DOBA OCA MESARIĆA

PRVA MISIJSKA POSTAJA U BOSONTIJU. PRED NJOM
STOJE O. MESARIĆ I O. ANTO VIZJAK

Pedeset godina je već prošlo otkako su stupili na indijsko tlo naši misionari otac Pavao Mesarić i mg. Antun Vizjak. Bili su to prvi hrvatski misionari u Indiji. Ispunile su se, evo, želje njihove i cijelog hrvatskog naroda.

Indija je velika — čitav kontinent. Skoro 600 milijuna ljudi. Kamo će naši misionari? Gdje im je Providnost pripravila polje rada?

U Čatanagpuru, u srednjoj Indiji, glasoviti otac Lievens je započeo veliki pokret obraćanja. Na stotine sela javilo se za svetu vjeru. Isusovci Belgijске provincije ne mogu na sve stići. Traže pomoć. I otac Mesarić odlazi u Čatanagpur, u mjesto Hamirpur, gdje se odmah dao srcem i dušom na posao. I kao da preko noći postaje jedan od njih, obilježen od svih, i takav će on uvek ostati. I to obilježje prenijet će i na svoje drugove. To će ostati kao divan spomen ovom junaku i pioniru »Fadar Mesarić amal — Doba oca Mesarića«. To je obilježje vremena, koje još i dandanas ljudi upotrebljavaju po selima sunderbanske gangeške delta, kamo ga je Providnost poslala nakon nekoliko godina rada u Hamirpuru.

Gangeška delta jedna je od najtežih, ako ne i najteža misija u Indiji. Močvare, džungle, ubitačna klima, bijeda, siromaštvo. Na ljudsku — ne previše privlačivo. No oca Mesarića i njegove prve drugove, braću Vizjake, zatim slovenske isusovačke misionare oce Poderžaja i Sedeja, te nezaboravnog brata Drobnića i druge koji su ih slijedili — privlači baš taj kalvarijski poziv žrtve.

Otar Mesarić se daje na posao. U šatoru i maloj kolibi otvara se prva misijska postaja u Basantiju. Već su pedeset godina prije njega prvi isusovci tu počeli raditi. No silne potiske su novi rad u Čatanagpuru odgadaju dje-

lovanje misionara na tom području. Misija je gotovo zamrla. Tada, evo, dolazi otac Pavao Mesarić s drugovima. Čitava ta golema pokrajina delte rijeke Gangesa postaje nova župa. Pod zaštitom Male Terezije započinje taj mukotrpnji rad. To je prva njezina postaja, pa je svetica bila velikodušna, slijajući mnogočvrstvo ruža s neba.

Dnevni život oca Mesarića bio je: od sela do sela, od kolibe do kolibe, od srca do srca. I uz kakve nadčovječne potiske! O umoru, bolesti, hrani nema vremena misliti. Bori se on za siromaha tlačene okrutnošću tadašnjih zemindara. Za vrijeme gladi, poplave, bolesti on i njegova sudača uvek su prvi da bilježnicima pomognu. I ta je nepatvorena ljubav učinila od tog vremena »Fadar Mesarić amal — Doba oca Mesarića«. Još mi sada starci govore o njemu, o njegovoj ljubavi prema njima, o njegovoj ljubavi prema Isusu i prema blaženoj Gospa. Bio je to čovjek molitve, svečenik Srca Isusova. Po njemu i njegovim drugovima Prvi petci postadoše euharistijski petci, svečani dani u basantskoj župi. Devet prvih petaka obavilo je na tisuće ljudi i još neprestano obavlja. U svakoj kolibi je slika Srca Isusova. S Isusom je uvek i Njegova Majka, Marijine kongregacije u selima, dnevna krunica po kolibama.

Ti vjerni svećenici i misionari položili su prave temelje žive i svete Crkve. I mi sada beremo plodove njihova znoja.

Prigodom ove pedesete godišnjice mi ih se s dubokim pijetetom sjeđamo. I molimo ih da bismi u srcima upalili i uščuvali ovu žarku vatu ljubavi prema Isusu, prema njegovoj svetoj Crkvi, prema neumrlim dušama, da bismo mi svi mogli nastaviti taj »Fadar Mesarić amal — Doba oca Mesarića«, doba naših planira-misionara u Bengalliji.

O. Ante Gabrić

OTAC MESARIĆ STIGAO U MORAPAI

Morapai, 5. siječnja 1930.

MISIJSKA POSTAJA U BOSONTIJU ZA PRVIH GODINA
OCA MESARICA. PRED NJOM STOJE O. MESARIĆ I
O. ANTO VIZJAK

Morapai, 1. siječnja 1930.

Koncem prosinca restao sam se sa svojim dragim Hamirpurom — piše otac Mesarić — i došao ovamo na svoje novo misijsko polje. Poglavarci su odredili da ovaj dio bengalske misije oko ušća Gangesa pripadne našoj provinciji. To je bio razlog zašto su me pozvali ovamo. Posve novi kraj, drugi ljudi, drugi običaji i drugi jezik.

Veliko je bilo iznenadjenje za mene kad sam dobio nalog da podem u Morapai. U Hamirpuru sam se baš najljepše snašao, naučio jezik, upoznao ljudi i običaje i zasnovao najljepše osnove za budućnost, kad, eto, poslušnost precrta sve moje planove i pozva me u posve drugi kraj, gdje ne znam jezik, ne poznajem običaja. Sve je novo. Trebat će početi sve ispočetka.

Fiat! Što se mene tiče, ne marim za trud i muku koja me čeka i spremam sam da dragovoljno podem kamo me god pošalju. Poslušnost je bolja od žrtve paljenice.

Čotanagpur i Bengal dva su posve različita misijska polja. Dok su se u Čotanagpuru obraćala sela za selima, tako da je nakon nekoliko desetljeća broj kršćana narastao na preko 250.000, u Bengalu nakon pedesetgodišnjeg rada broj kršćana iznosi tek nekoliko tisuća ... Držim da ipak ne valja očajavati. Uspjeh je u Božjim rukama, a Bog može dati svojih obilnih milosti kad bude njegova sveta volja ...

Lijepo sam se udomio u Morapaju. Na prolasku kroz Kalkutu pohodio sam nadbiskupa. On ne sudi crno o bengalskoj misiji.

Bengalac je veoma meka srca, veoma ga se teško doimljie svaka oštra riječ, pa stoga strpljivost mora biti glavna misionareva krepost.

Otkad su u Morapaju dobili mali motorni čamac, veza s pojedinim selima vrlo je olakšana, misionar može češće pohoditi svoje kršćane, što je velika blagodat.

No u ovoj misiji je jedna rak rana — nedostatak dobro uzgojenih katehisti. Dok ne budeemo imali dovoljan broj katehisti, nema ni govora o napretku. Ja sam se čudio kad sam čuo kako je malen broj katehisti u toj misiji. Veći dio posla koji spada na katehiste mora obavljati sam misionar. U tom pogledu morat ćemo nešto poduzeti.

Moj je posao u Morapaju da naučim bengalski jezik. Nadbiskup mi je rekao: »Pustite sve druge poslove pa se čvrsto prihvativte bengalskog, da ga što prije naučite. Uz to proučavajte narod i način kako postupa otac Ruvet s narodom.«

Značaj je naroda posve drugi od onog u Gangpuru. Bengalac u svakom pogledu nadvisuje urođenike iz Čotanagpura. Ta razlika odmah na prvi pogled silno udara u oči.

Pri učenju bengalskog jezika bit će mi od velike koristi sadri i hinde jezik, što sam dosad naučio.

Cim naučim koliko je najnužnije, poslat će me da osnujem novu misijsku postaju u Bosontiju. Ima tamо oko 400 duša, a od Morapaja je cijeli dan daleko željeznicom i lađom. Veo-

**50 GODINA
BENGALSKIE
MISIJE**

UDIMO I MI U TU POVIJESTI

- + MOLITVOM I ŽRTVAMA
- + UPOZNAVANJEM NAŠIH MISIONARA
I NJIHOVA RADA
- + MATERIJALNIM DOPRINOSOM

ma je vjerojatno da će još prije Uskrsa biti onđe. Nadbiskup želi da se na svaki način što prije otvorit će misijska postaja. To će biti prva naša misijska postaja. Gradilište i zemljiste je kupljeno, a sve ostalo trebat će podići pomoću milodara dobroih duša u domovini.

Kraj oko Bošontija nalik je na brojno otočje, koje je isprepleteno silnim rijekama što se izljevaju u Bengalski zaljev. Bošonti se nalazi na jednom od tih Gangesovih otoka. Te rijeke svojom širinom podsjećaju na Dunav kod Zemuna.

D. PAVAO MESARIĆ NA MISIJSKOM PUTOVANJU PO GOLEMOJ BOSONTSKOJ MISIJI

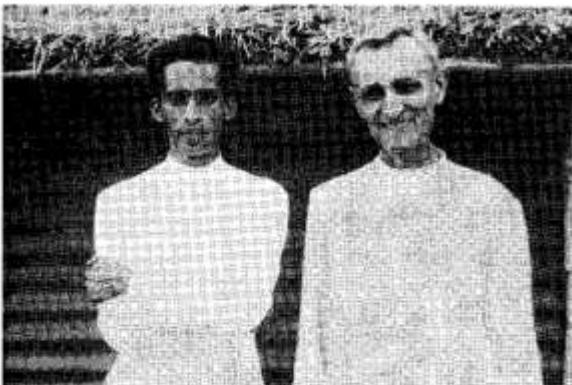

DRUGA MOTORNA LADICA NASIH BOSONTSKIH MISIONARA, ZVANA »MALI CVIJEĆ«. PRVA SE ZVALA PIJO XI.

na. Na gdjekojim mjestima širina iznosi i preko dva kilometra. Dodir s pojedinim selima je moguć samo na barkama. To je jedini način na koji misionar može doći do svoga stada. No kakav god čamčić nije dovoljan, jer bi ga silni valovi, koji se katkad dižu kao na uzburkanom moru, lako prevrnuli. Trebat će mi, dakle, dobra i solida barka, i to s motorom. Bez vlastite barke misionarenje u tom kraju gotovo je nemoguće. Stoga mi je i nadbiskup odmah rekao: »Gledajte da što prije nabavite malu motornu ladicu«. Mislim da ne bi stajala više od 4.000 rupija (1 predratna rupija vrijedila je 20 predratnih dinara).

Ovdje se svi nadaju da ćemo mi sami biti kadri namiriti sve troškove koji su skopčani s osnutkom naše prve misijske postaje. Ne računavši svatu koja je nužna za barku, trebalo bi mi odmah u početku bar 10.000 rupija da mogu bar kako-tako započeti. No odakle mi tolika svata? Uzdam se u Boga i u velikodušnost hrvatskog naroda da me neće ostaviti na cijedilu.

O. Pavao Mesarić

NOVI BOSONTSKI ZUPNIK O. PRODIP ROY DOSAO JE U POHODE O. GABRICU U MARIA POLLY

Prijatelje naše bengalske misije i posebno našeg oca Gabrića sigurno veoma zanima kako napreduju poslovi oko izgradnje nove misijske postaje Maria Polly. O tome nam on piše u pismu od 16. lipnja 1975.

Dragi moji prijatelji i dobročinitelji!

Prije svega svima se zahvaljujem za čestitke za svetog Antu. Proslavio sam ga u poslu i u — dobriu zdravlju. Hvala vašim molitvama, uza sav napor i strašnu vrućinu dobro se držim, s veseljem radim. Nema tu opasnosti za nezaposlenost!

Javljam vam eto kako stoji s postajom »Maria Polly — Marijinim selom«. Ja sam još u vrijeme kolibiju, u kojoj ima miševa, kukaca i — zmija, pa i ostalog roda iz Noeve barke — i za izvoz ... Međutim, nova župska kuća i stan za katehiste podignuti su do prozora, dok je sa mostan za časne sestre naše Majke Terezije (25 m x 10 m) i dispanzer (20 m x 20 m) s verandama već pod krovom. Sirotište je stiglo već do krova, a crkvicu počinjemo graditi. Arteški zdenac, dubok 300 metara, već radi. Zemljište, oko 5 hektara, poravnavamo. Iskopana su dva velika ribnjaka u razmjerima 30 x 20 x 10 m. A radi se i po novim selima: jedna kapelica od cigle i sedam manjih seoskih kapelica. Ono selo za 72 obitelji je gotovo, a sad smo počeli podizati novo selo za stotinu obitelji. Reklamirano je za tu svrhu 120 hektara zemlje uz rijeku Ganges.

Velika mi je briga i pouka vjernika. Deset katehista radi u novim selima.

U nedjelju Srca Isusova proslavili smo tu blagdan Srca Isusova. S lijepo uređenom slikom Srca Isusova išli smo od kolibe do kolibe, moleci i pjevajući. U svakoj kolibi bio je mali olta-

Na Veliku Gospu otvaramo našu postaju

rić sa slikom Srca Isusova, okičan cvijećem, svjetlicama, mirisnim štapićima sandalova drva, a uz to kucaj i ljubav njihovih srdaca.

Kad smo se kasno u noć vratili pred moju kolibu, koja je zasad ujedno i privremena kapelica, bili smo uistinu sretni. Klečeći oko slike Srca Isusova zapjevali smo »Amra Džur Šebok Škole — Mi smo svi suradnici Isusovi!«

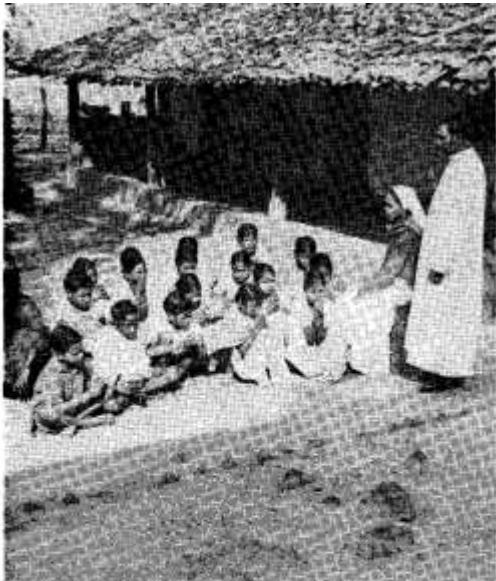
Bili svi mi to uvjek i u ovdje i u dragoj nam domovini!

Silno me razveselila vijest o devetnici Srcu Isusova u našoj Bazilici u Zagrebu, kao i o sistematskom radu na obnovi pobožnosti Srcu Isusovu. Samo junački naprijed! Ja uopće ne mogu zamisliti župu, kršćansku zajednicu, bez pobožnosti Srcu Isusovu. Pa Isus se nije šatio kad je svetu Mariju Margaretu molio da raspali sve i svakoga ognjem Njegova Srca.

Radosna vijest! Mi se nadamo da ćemo ovu misijsku postaju Maria Polly — Marijino selo otvoriti na blagdan Gospina Uznesenja u nebo. To je ovdje u Indiji državni blagdan, Dan nezavisnosti. Molite se da Gospodin i Gospa blagoslovu taj naš rad. Pozdrav i blagoslov svima.

DIZJE SE KAPELICA, DAR O. ANTOLOVICA I NJEGOVIH VJERNIH I REVNIH MISIONARA

VJERONAUK PRED SKOLOM U MISIJI GAIBIRA

Velečasni Oče!

Oprostite mi što se već tako dugo nisam javila. Uvijek ima mnogo posla, ali najviše je užrok silna vrućina, pa čovjek ne može zapravo ni mnogo raditi, a još manje ozbiljno misliti.

Čula sam da ste za mene poslali nešto pomoći u novcu, ali mi to još nije stiglo. Nadam se da će stići u pravo vrijeme. Naši siromašni ljudi puno pate od gladi. Mi im pomažemo koliko možemo ili tako da im damo posla ili da im damo nešto hrane. Željno očekujemo kišu koje još nema.

2. svibnja išli smo naš biskup, sedam svećenika i nas dvije sestre na pogreb prijašnjeg biskupa u Rančiju, msgr. Oskara Severina. On je umro u Kunkuri 30. travnja navečer. Bile su mu 92 godine. Sve do svoje smrti radio je koliko je mogao. Bio je uistinu pravi pastir po Isusovu primjeru. Svi su ga veoma voljeli. Još je cijeli taj dan, kad je umro, posjećivao u bolnici bolesnike i šalio se s njima. I čitav taj dan bio je veoma veseo, kao da se pomladio. Redovito je večerao s ocima i s braćom misionarima i s njima bio na odmoru. Na kraju se potužilo da je umoran i pošao je leći u svoju sobu. Nitko nije ništa slutio. No kad je jedan od misionara prolazio kraj njegove sobe začuo je kako nešto pada. Pokuca na vrata, uđe unutra i nađe biskupa na podu. Odmah je pozvao druge oce i braću. Jedan mu je od otaca podijelio svetu pomast i sve je bilo svršeno.

Na sprovodu je bilo sedam biskupa, 80 svećenika, preko 300 sestara raznih redovničkih

Sestra Silvina je poslala pismo, datirano 13. lipnja 1975. Između redaka tog pisma može se naslutiti kolike je brige muče kad je pod stare dane ponovno morala preuzeti poglavarsku dužnost u samostanu u Gaibiri, i to kad je taj kraj pohodila glad i kad mnogi ljudi dolaze i traže bar koji zalogaj za svoju djecu i za sebe. Naužlost, prijatelji misija za nju i njezin rad najmanje šalju pomoći pa joj tek malo možemo ublažiti brige. Ovdje donosimo samo neke dijelovo njezina pisma.

Muče nas glad i vrućine

JEDNA NOVOOBRAĆENA OBITELJ U MISIJI GAIBIRI

družba i preko tri tisuće vjernika.

Tu sam imala priliku susresti se s našom zemljakinjom sestrom Edignom Benić. Ona je bila tako vesela da je upravo pjevala od veselja, ponavljajući: »Moja sestra Hrvatica, moja sestra Hrvatica!« Dugo smo se razgovarale o svemu i svačemu, pa i o našoj domovini.

Ja sam, hvala Bogu, dobro, samo silna vrućina me muči tako da mi se uha zatvaraju. A poglavari su još jednom postavili na moja leđa težak križ — imenovali me ovdje u Gaibiri poglavicom našeg samostana. A danas nije lako biti poglavarica, kad imam tako puno slobode ... No ja se uzdam u Božju pomoć i molitve naših prijatelja misija, kojima svima šaljem iskrene pozdrave i zahvaljujem im za sve ono što su učinili za mene i moje siromašne. Neka ih Gospodin i Gospa nagrade i ovdje i u vječnosti.

Kao što smo već javili u našem Glasniku, Družba Služavki Malog Isusa prošle je godine na svečan način obnovila svoju posvetu Kristovu Srcu. Da stvar ne ostane nezabilježena, revne su se sestre pobrinule izdati pravu spomen-knjigu u vezi s tim dogadjajem. To je zapravo dokumentacija iz koje će i budući naraštaji vidjeti kako je došlo do toga svetog čina posvete, kako su tekle priprave, kako je izvršen i kakav je bio odjek u samoj zajednici, u našoj hrvatskoj i općoj Crkvi.

Izdavajući ovu knjigu, koja nije za prodaju, nego više za internu upotrebu članica Družbe i njezinih

Posvećene Srcu Isusovu

prijatelja, sestre nisu htjele biti neskromne. Htjele su jedino ostaviti trajan spomen sadašnjim i budućim pokoljenjima ostvarenje nadahnuća, kako bi učinci posvete iz godine u godinu bili što rodniji i plodniji.

U spomen-knjizi značajni su članci »Posveta Srcu Isusovu Družbe Služavki Malog Isusa« od M. V. Čelkanovića, zatim »Okružnica Vrhovnog poglavarstva kojom se najavljuje posveta«, homilija metropolite dra Smiljana Čekade i Msgra biskupa M. Škvorce.

nove knjige

Iz tiska je izašla knjižica »NASA OBITELJ MOLI«, zbirka od 22 večernje obiteljske molitve. Molitve su saставljene prema crkvenoj godini i priлагodene su današnjim potrebama naših kršćanskih obitelji.

Naručuje se na adresu: Rudolf Breber, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699. Cijena 20 din.

Ivan Golub: NAPRIJE ČOVJEK. Priručnik sa mređom. Prikladan i za mlade i za starije koji nastoje da iz sebe izbjiju najviše snage i uspjeha. Izdanje KS. Cijena 50 d.

SVJETLO CRKVE. Poslanica Generala Reda Braće Propovjednika u povodu 700 godišnjice smrti sv. Tome Akvinskoga. Poslanicu napisao papa Pavao VI. Izdanje KS. Cijena 20 d.

MARIALIS CULTUS. Papa Pavao VI. izdao je nedavno ovaj znameniti dokumenat o štovanju Gospe. KS nam ga priopćuje u latinskom originalu i hrvatskom prijevodu. Cijena 40 d.

Ivan Golub: DUH SVETI U CRKVI. Poznat teolog raspravlja o Duhu Svetom prisutnom i djelatnom u Crkvi. U prvom dijelu riječ je o Duhu Svetom u Novom zavjetu, a u drugom o nekim vidicima novijih teoloških definicija o Duhu Svetom. Izdanje KS cijena 60 d.

Dr Ivan Pavić: RADOSNA VIJEST. Deveto predrađeno izdanje katekizma za 2. i 3. razred s posebnom pripravom za propovjednike. Izdalo HDK Cirila i Metoda. Cijena 25 d.

Maria Calasanz Ziesche: ČUDO SVOGA STOLEĆA. U prvoj polovici XI. stoljeća živio je u benediktinskom samostanu u Reichenauu, na Bodenskom jezeru, redovnik Herman od Altshausena, koji je od mladih dana bio uzet. Kasnija su mu pokoljenja dala име »Contractus — Hromi« ali ga nazivaju i »Čudo svoga stoljeća«. On govorio o samom sebi kao o »siromahu Kristovu posljednjem medu svima«. Knjiga je pisana vrlo živim i zanimljivim stilom. Uspjeli prijevod s. Engelberta Božek. Izdao Glas Koncila.

Marijan Šoljić: PJESME STIPE BARIŠIĆA, drugo upotpunjeno izdanje. Dobro izabrana antologija pjesnika koji nas je pravno ostavio kao i refleksije o Mladomisniku pjesniku od župnika Ante Paradžika. Bijeljina 1975.

Tokom ove Svetе godine na prilično mnogo mjesa u Bosni održane su svete misije. Među najuspjelijim svakako treba spomenuti one u Žepču od 2. do 9. ožujka pod vodstvom misionara o. Loine i o. Zv. Majića. Nakon 47 godina svijet je vrlo ozbiljno shvatio Božju milost. Podijeljeno je oko 7.000 svetih pričesti i rasprodano do 320 Sv. Pisama Novoga zavjeta. Dolazili su neki i iz susjednih župa. Pridružili su se čak i muslimani i pravoslavci toga kraja.

Zv. Majić
zahvalnice

I Muslimani na misijama

ZAHVALUJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

...za sva dobročinstva i na završenom kćerkinom studiju. — Obitelj Mrakovčić
...i Gospod Zdravlja za poboljšanje zdravlja i za uspjeh sina u školi. — M. K., Gruda
...sv. Josipu i sv. Antunu na mnogim milostima i dobročinstvima. — Terezija Igešić, Draganić
...i Petru Barbariću za sva primljena dobra. — Jagoda Vištica, Metković
...za mnoge milosti. — N. N., Zagreb
...sv. Antunu i o. Leopoldu za primljenu milost. — Mara Stimac, Bapska
...sv. Vidu, sv. Luciji i ostalim zaštitnicima na primljenim milostima. — N. L., Mrkopalj
...Presv. Trojstvu i o. Leopoldu na uspjeloj operaciji, na dobrom uspjehu djece u školi i na svim primljenim milostima. — B. M., Cres
...uz preporuku za moju kćerku i sina u svim potrebnama duše i tijela. — Otac
...sv. Anti, sv. Tereziji i o. Leopoldu na uslišanim molitvama. — N. A., Krilo — Jesenice

...sv. Josipu i ostalim svetima, koji su nam pomogli u teškim časovima. — Obitelj Skenderović, Zagreb
...na sretno položenom ispitnom mojega sina i na drugim primljenim milostima. — Zahvalna majka, Đakovački Selci
...Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antonu na uslišanim molitvama i na ozdravljenju. — Eva Matijević, Zoljani
...sv. Josipu, sv. Anti a napose sv. Ivanu Krstitelju za zdravlje. — R. M.
...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Franji na milostima što sam ih primio u toku mojih 88 godina. — Mijo Latković, Mostanje
...i Mariji Pemećnici za mnoge primljene milosti. — Barica Lipić, Zagreb
...i m. Klaudiji za uspjeh mojih učenica u školi. — S. Marija Forest, Varaždin
...i m. Klaudiji što sam dobila namještenje. — O. F., Ildža
...i m. Klaudiji što u prometnoj nesreći nije stradala obitelj moje kćerke. — Lj. K. iz okolice Varaždina.
...i m. Klaudiji na velikoj pomoći. — S. Anastazija Trobentar, Zagreb

**PREPORUCUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZASTITI!**

»Dok su putovali, Isus uđe u jedno selo, gdje ga neka žena imenom Marta primi u kuću« (Lk 10, 38). »Isus je ljubio Martu, njezinu sestru i Lazara« (Iv 11, 5). »Gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam ja među njima« (Mt 18, 20).

ISUS KRIST - prisutan u svijetu

Bog biblijske objave je blizak Bog: on je Stvoritelj koji je prisutan u svom djelu, Spasitelj koji je prisutan u svom narodu. Objava Božjeg imena Mojsiju, izražena riječima »Ja sam koji jesam« (Izl 3, 14), znači, prema suvremenim tumačima Svetog pisma, obećanje Božje prisutnosti: »Ja sam onaj koji sam tu, uz svoj narod, koji će ga pratiti i pomagati. »Životno, egzistencijalno, glavno pitanje židovskog vjernika bilo je: »Je li Jahve među nama ili nije« (Izl 17, 7). Židovski vjernik nije bio kadar uvijek ustaviti na koji je način Bog prisutan, no Izraelci su u nekim znakovima ipak više doživljavali Božju blizinu: u grmljavini na Sinaju dok je Bog davao zapovijedi, u stupu od oblaka koji je Izraelce pratio kroz pustinju, u šatoru — prebivalištu Božjem; obećana zemlja i Jeruzalem su privilegirana mjeseta Božje prisutnosti, osobito pak jeruzalemski hram. No proroci su navještali da Božja neizmjerna veličina daleko nadilazi hram, nije ograničena na to mjesto. Kad je Jeruzalem bio uništen zbog grijeha naroda, a sveta mjesta izgubljena, počela je rasti vjera u moćnu prisutnost Božju u svim narodima. Čak ni u carstvu mrtvih čovjek ne izmiče Božjoj ruci (Ps 139, 8).

U Novom zavjetu ima, na prvi pogled, malo izreka o Božjoj prisutnosti. Ipak češće nailazimo na obećanje Kristove prisutnosti: pri oproštaju od apostola on obećaje svoju prisutnost među svojima do konca svijeta — kao da čujemo odjek starozavjetnog Božjeg obećanja o prisutnosti uz svoj narod; gdje budu dvojica ili trojica skupljeni u njegovo ime, tu će i on biti među njima; on obećaje i daje Duha Svetoga, a prema svestrom Pavlu kršćani su hram u kojem je prisutan Duh Božji; Otac i Sin doći će i nastaniti se kod onoga koji ljubi Krista i drži njegovu riječ. Uz to se sjetimo Isusove prisutnosti po Euharistiji. Novi nam zavjet dakle obilno svjedoči o novim načinima Božje prisutnosti u novozavjetnom Izraelu: o prisutnosti Oca, Sina i Duha Svetoga.

Prisutnost Božja u Starom zavjetu uviđek je bila djelotvorna, stvaralačka, ona je mijenjala povijest izraelskog naroda, ali i pojedince, kao npr. Mojsija i proroke. Prisutni je Bog pomalo oplemenjivao tvrdu čud svog naroda. Nije to bila statična prisutnost kao što je prisutnost jednog beživotnog predmeta koji se ne tiče sudbine izabranog naroda. Već u običnoj međuljudskoj, međusobnoj stvarnosti prisutnost je jedna od osnovnih pokretačkih snaga. Prisutnost i blizina osobe koju volimo i cijenimo djeluje na nas, znači dinamizam koji nas osvaja, potiče i usmjeruje naše djelovanje. Kad je riječ o Isusu Kristu, nisu li naše vjerničke oči i misti okretnute više u prošlost, tražimo ga po Palestini, u židovskom hramu, u sinagogama, među njegovim suvremenicima. Za prvu Crkvu on je naprotiv živi, uskrsli, prisutni Krist. Time Crkva ne podcjenjuje njegovu »povijest«, nego se usredotočuje na sadašnjeg Krista, na Krista u prezentu, kakav sada živi i djeluje.

Prisutan u obitelji Marte, Marije i Lazara Isus Krist je svojom prisutnošću preobrazio tu malu sredinu: Marija se velikodušno otvorila njegovoj riječi i slušala ga sjedeći do njegovih nogu; Marta je otkrila vrijednost služenja; u Lazara se po Isusovoj prisutnosti vraća novi život. Svoj vjernički život nerijetko doživljavamo samo kao skup propisa, zapovijedi, normi, koje moramo obdržavati. Pritom možda zaboravljamo ili smo pre malo u to uvjereni da je srž vjerskog života u osobnom susretu s Bogom, u vjeri u njegovu prisutnost — stvaralačku, spasiteljsku i voditeljsku prisutnost. U ovom našem, nažalost odviše depersonaliziranom, razosobljenom svijetu, u kojem se i same osobe promatraju kao stvari, kao sredstva, obećanje Kristove prisutnosti za nas je poziv da obnovimo vjeru u osobnu Božju prisutnost u svijetu, poziv da otkrivamo osobne vrednote u svijetu. Time smo ujedno pozvani da dopustimo da prisutni Bog mijenja i vodi našu povijest.

Kata Dolenec: MOLITVA ZA GLADNO DIJETE, 1973.

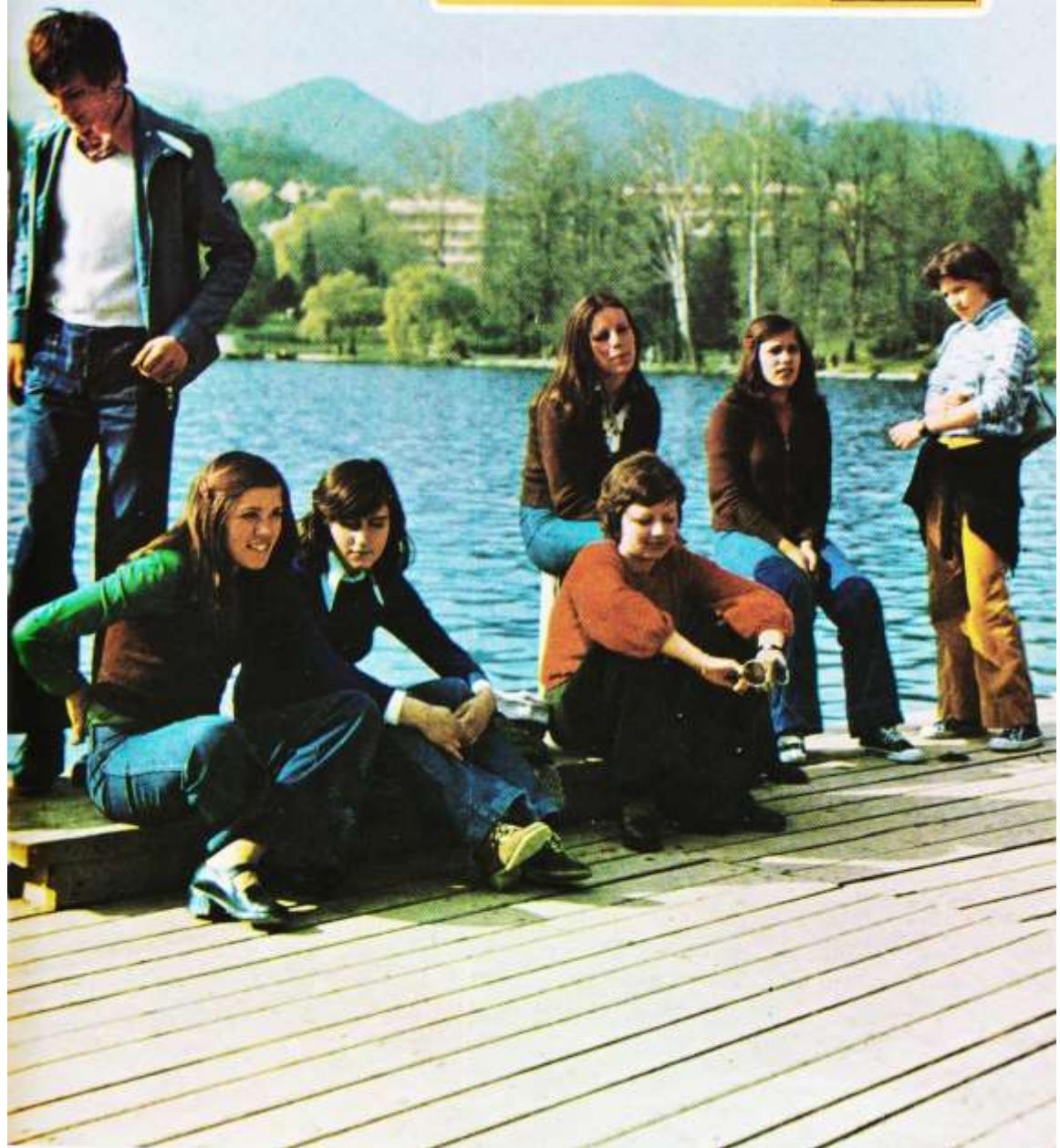
HVALITE GOSPODI
NAJER JE DOBAR JE
RJE VJECNA LJUB
AV NJEGOVA ·Ps 136·1

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

10

4 din
1975

DRAŽI IZLETA

Snimio: Tonči Trstenjak

Lijepo je bilo na izletu. Sad se treba pripraviti za povratak kući. Ovi pogledi još nose draži lijepih trenutaka što su ih doživjeli, otkrivajući dotad nepoznate ljepote domovine.

U životu je veoma malo izleta. Kako je dosadno kod kuće sjediti uz debele knjige i mukotrпno stjecati nova znanja da bi se sutra mogla preuzeti brija i odgovornost za vlastiti život i za opće dobro planete na kojoj boravimo.

Ovog smo ljeta doživjeli mnogo toga lijepog i neslućenog, a sada se treba ukloputi u radnu atmosferu jeseni. Iz glave nam se mnogo toga isparilo u ljetnoj bezbrižnosti. I dobro je što je tako. Prošlost koji puta opterećuje.

U budućnost je bolje zakoraknuti odmoren, očišćen od balasta neumoljivih obzira i neobvezan prema opterećenoj svakodnevničici.

Uz obveze škole i posla potrebno je sjetiti se i obveza prema vjeri koju posjedujemo. Potrebno je zaviriti u dubine i u visine duha, potrebno je brinuti se za hranu duha koji je nosilac naše čovječnosti. Kako je nerazumno dičiti se diplomom inžinjera, a u vjerskom znanju ostati u kratkim hlačicama pravopričesnika. Da vam se to ne bi dogodilo, uključite se u svoju vjeronaučnu grupu, aktivno sudjelujte u životu vaše župske zajednice. Duh se mora hrani na božanskom izvoru Euharistije i Biblije. »Ako ne budete jeli moga Tijela i pili moje Krvi, nećete imati život vječni.«

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Anton Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarsina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUŠOVA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. LISTOPAD BROJ 10

S A D R Ž A J :

SVETA GODINA I MOLITVA, J. I.	332
TIJEKOM SVETE GODINE, I. Kukula	334
NEĆU JA BITI DIJETE BOŽJE, J. Visković	355
ŠTO ZNAČI MARIJA MENI, NAMA?	
A. Katalinić	336
NIŠTA BEZ TEBE	337
DOGODOILA SE PRIJE 300 GODINA	
Y. Ivonides	338
NISAM JA BANKA, M. Stanić	341
KRISTOV SRCE SRCE JE MOJE,	
B. Duda	342
INTERNACIONALNO HODOČAŠĆE	
MLADIH U RIM, B. Nagy	344
BRAT VRATAR U NEBESKOJ SLAVI,	
J. Mlinarić	348
ZAŠTO JE MAMA RAZORILA SREĆU?, I. Fuček	350
AKO JOŠ ŽIVIŠ, MAJKOIRENO!,	
T. Trstenjak	352
MISIJE	354
NOVE KNJIGE	360
ZAHVALNICE	361
ISUS KRIST, POKRETAČ SRDACA,	
F. Pšeničnjak	362

rječ uređništva

Za vrijeme nekih pučkih misija grupa od šest mlađih djevojaka između 15 i 16 godina zaželjela je razgovarati sa mnom. Veselo sam se nasmijao:

— Pa što te »male curice« žele od misiонara?

Jedan sat ispitivale su me o problemu zla. Ako Bog postoji, zašto dopušta zlo?

Za njih je problem konkretan. Zlo, to znači bolest njihove male prijateljice, svada među roditeljima, rat, ludost, žalost onih koji su gladni, droga među prijateljima.

Ali one i razmišljaju kao filozofi. Ako je Bog dobar, mora i Njegovo djelo biti dobro. Odakle je moguće trpljenje nevine djece? Kako Bog može stvoriti čovjeka koji može sagriješiti?

Sutradan će mladići njima postavljati sve moguće prigovore: bogatstvo Vatikana, Crkva i politika, štovanje relikvija, inkvizicija... Čim dobiju jedan odgovor, odmah će preskakivati na novo pitanje. Hoće li im one znati pravo odgovoriti, o tom će ovisiti njihova sreća...

Bile su posve mlađe. Čovjek bi ih smatrao malim curicama, koje misle samo na smijeh. A ipak nose u sebi jednu tjeskobu koja ih muči: može li se još vjerovati u Boga?

Kamo sreće kad bi naša mlađež na početku školske godine našla put do svećenika da čuje prave odgovore na svoje životne probleme. Međutim:

— Nemojmo se ljutiti što imaju vjerske poteškoće?

— Njihove kritike i njihova pitanja mogu nositi na dnu samu vjeru!

— Njihove poteškoće često se više odnose na NAČIN kako odrasli očituju svoju vjeru, nego na samu vjeru i njezine dogme!

Uza sva poskupljenja papira i grafičkih usluga DŽEPNI KALENDARIĆ za slijedeću prestupnu 1976. godinu PO STAROJ CIJENI — SAMO TRI DINARA! — Najjeftiniji! — Da li je i najljepši, to ćete sami prosuditi! — Požurite s narudžbom! Za narudžbe preko 10 primjeraka još i popust od 10%!

nakana apostolata molitve

Nakana Apostolata molitve za listopad odnosi se na molitvu. Molimo Gospodina da Sveta godina obnovi u nama cijenu molitve i ispravno shvaćanje njezine vrijednosti. Trsimo se da prvo razumijemo ovu vrednotu te ostvarimo sve što izražava čovjek molitve pred Bogom!

Zašto je to tako važno?

MOLITVA JE SRCE RELIGIJE

Nije tome dugo da je pod upravljanjem kardinala Kóniga izašla knjiga s naslovom »Krist i vjera na zemlji«. U njoj se pokazuje da je molitva srce religije. Ona je instinktivni znak osobne religioznosti. Zapravo je najbitnije očitovanje vjere. To znači da čovjek koji moli posjeduje religiju, dok je nema onaj koji ne moli.

Autor je ukratko naveo vrlo velik broj arheoloških svjedočanstava o molitvi. Ta su svjedočanstva očita po svim civilizacijama i svim narodima: Egipat, Kina, stari Grci, Rimsko carstvo, Budisti, Vede... Ona sačinjavaju polifoničnu Slavu Bogu usjećenu u glinu i kamen.

Pravo je rekao Alban Stoltz da je »molitva krv i cirkulacija krvi u religiji.« A poznati pisac Tiele tvrdi: »Tamo gdje je molitva posve zamrla, posve je izčezla također i religija.«

SVJEDOČANSTVO BOŽJE OBSTOJNOSTI

Uistinu molitva je najintimniji i najneposredniji izražaj osnovne ovisnosti stvora o Stvoritelju. Molitva je očitovanje onoga u čovjeku što je najistinitije u dubini njegova bića. Molitva je divno svjedočanstvo za Božju obstoјnost, jer tko moli — a ljudi su po čitavoj zemlji moli i po čitavoj zemlji mole! — izjavljuje da Bog postoji, da mu je Bog prisutan, da On pazi na njegove potrebe. Molitva proizlazi iz duše koja je prema Tertulijanu »po naravi kršćanska«, ili po naravi »teistička« tj. da priznaje da ima »Netko« iznad svih naravnih sila koji je te sile stvorio i koji tim silama zapovijeda. Taj »Netko« jedini je koji može spasiti čovjeka u tragičnim okolnostima koje okružuju njegov život.

»Da Sveta godina donese obnovu kršćanskog molitvenog života.«

Sveta godina i molitva

Duboki razlozi koji tvore od molitve čovjeku potrebu, jesu i nevolje i patnje, ali još više tragična samoća u svemiru, ako ne priznaje opstojanost Boga-Stvoritelja. Zatim su poniznost u istini i zahvalnost puna ljubavi dva stupa čovjekove molitve. Najdublja se filozofija sastoji u priznavanju Boga-Pomoćnika i Oca čovjeka koji je ostavljen i izgubljen među onima koji su mu slični. Bog je čovjeku Stjena prema svetopisamskim svjedočanstvima.

KLJUC ZIVOTNE MUDROSTI

O. Wust, profesor filozofije u Münsteru, uputio je sa smrtnе postelje divno pismo svojim studentima. Ovaj gamutljivi dokument dokazuje da je autor već odavno sveo na Boga svoje duboko znanje najizvornije filozofije. O. Wust piše: »Kad biste me upitali prije nego što vas zauvijek ostavim, da li mi je poznat ključ koji otvara najzadnja vrata životne znanosti, odgovorio bih vam: Jest! Postoji taj ključ i zove se molitva a ne filozofija. Molitva kao potpuno napuštanje samoga sebe, napuštanje djeteta bez računa i pridržaja. Po mom uvjerenju čovjek raste onoliko, koliko moli. Međutim govorim samo o pravoj molitvi.«

MOLITVA U SVETOJ GODINI

U ovoj Svetoj godini obnove i pomirenja mora molitva biti atmosfera koja ju okružuje i prožima jedan od njezinih najboljih plodova.

Vjernici se pozivaju da učestvuju u brojnim obredima. Velike su liturgijske svetkovine naročito prigodom okupljanja vjernoga puka. Hodočasnici koji stižu u Rim, morali bi ulaziti u nj kao u dom molitve, ako su pravi hodočasnici. Nekoć, kad se hodočastilo u Jeruzalem ili u Rimu, mnoštvo bi se zaustavljalo na putu, čim bi opazio sveti grad i srca im se puna radosti dizala Bogu. Spominje to sv. Ignacije Lojolski u izvještaju o vlastitom hodočašću. Prva misao hodočasnika u Svetoj godini mora se odnositi na Boga. Bog mu mora biti onaj koji će biti poticaj njegove pobožnosti.

Međutim, molitva koja ovija Svetu godinu ne smije se dizati samo iz Rima. Plod Svetе godine mora biti produbljenje molitvenog duha koji će se razviti u plove obnovne i pomirenja. Govoreći prorok Zaharija u ime Božje daje ovo obećanje: »Na dom Davidov i na Jeruzalem izlit će duh milosni i molitveni. I gledat će na onoga koga su proboli« (Zah. 12, 10). Ovaj duh molitve što ga Bog daje, pruža zadovoljštinu za grijehu i ljubavlju i pomirenjem s Bogom. Jer »sam Duh Božji posreduje za nas neizrecivim uzdisajima« (Rim. 8,26). Poput »snažnog vjetra« diže se njegov glas prema nebu: »Abba, Oče!«

CRKVI SU POTREBNI LJUDI MOLITVE

Epohe velike religiozne krize u svijetu i u crkvenoj povijesti uvijek su svladavali ljudi molitve.

Da se zaustavi evropska dekadencija u 16. vijeku, podiže Bog karmele sv. Terezije i velikih konteplativaca. Široki pokret katoličke crkvene reforme po redovnicima i kleru temeljio se na molitvi i poniznosti. Bude li Crkva imala danas ljudi molitve, naša će Svetu godinu biti uistinu godina obnove. Inače ne!

J. I.

Već 17 godina putujem po našim krajevima kao pučki misionar. Upoznao sam kako naši ljudi žive. I mogu reći ovo znajući da se neću prevariti:

— Sudbina našega vjerskoga života ovisit će o tome koliko će se u našim obiteljima Bog zajednički moliti!

Da se pomogne našim obiteljima Vijeće za obitelj izdalo je vrlo prikladan molitvenik u kojem se nalaze 22 različita formulara obiteljske večernje molitve.

— Ovaj molitvenik ne želi biti gotov i savršen kalup koji bi pružio konačno rješenje obiteljske zajedničke molitve.

— Svrha mu je potaknuti obitelji na zajedničko stvaralaštvo kako u izabiranju tekstova, tako i u načinu moljenja.

— Nije određen ni za mlade ni za starije obitelji, nego želi jedno: učiniti barem maleni korak da se zajednička molitva vrati u obitelji.

Bit ćemo zahvalni svima onima koji nam, nakon nekog vremena prakticiranja ovakve večernje molitve, pošalju svoje primjedbe i iskustva. U tu svrhu u Glasniku otvaramo novu rubriku NAŠA OBTELJ MOLI. Molitvenik se naručuje kod: R. Breber, Palmotićeva 31, 41000 Zagreb. Cijena 20 D.

Pero BULAT

Prema rimskim obavijestima već je koncem srpnja ove godine broj jubilejskih hodočasnika u Rim nadvišio cijelokupan broj zadnje Svetе godine, koja je bila za Pape Piju XII. god. 1950. Ta činjenica najbolje opovrgava mišljenje onih koji su tvrdili da jubilejske godine nisu više suvremene, jer današnji vjernik, otperećen tolikim neriješenim pitanjima, nema smisla ni volje za pobožna hodočašća i posjećivanja rimskih bazilika. Dosadašnji odziv na proslavu jubileja dokazao je protivno.

Značajno je za ovu jubilejsku godinu da najveći broj hodočasnika pripada siromašnjim slojevima, dapače i vrlo siromašnim. Moderna prometna sredstva omogućila su jeftiniji i brži prijevoz putnika i iz najudaljenijih krajeva svijeta, a to je u prijašnjim jubilejskim godinama bilo rezervirano samo bogatašima. No za ovu jubilejsku godinu značajno je i to da je imućnih hodočasnika bilo razmjerno vrlo malo. Ako u duhu sv. Evandjelja gledamo na tu činjenicu, reći ćemo: bogataši nalaze svoju utjehu u bogatstvu i u materijalnim i sjetilnim užicima, a to im otupljuje osjećaj za duhovno i nadnaravno. Također govori Gospodin: »Jao vama bogataši, jer imate utjehu svoju« (Luk 6, 24). Zar nije Evandjelje u prvom redu namijenjeno siromasima. Gospodin za sebe tvrdi da je poslan da donese Radosnu vijest siromasima« (Luk 4, 18).

Svi milijuni hodočasnika vidjeli su i čuli Svetog Oca

Tijekom Svete godine

Pavla VI. No sam je Papa s razmjerno malo hodočasnika došao u osobni dodir. Ipak je bio veliki broj i takvih s kojima je Papa izmjeno nekoliko srdačnih riječi. Možda nijedan od tih susretaja nije Papu toliko obradovao koliko susret s jednim uganskim urođenikom, kojega je On sam god. 1969. prigodom posjeta Ugandi, pokrstio. O tome susretaju govorio je Sveti Otac u nedjelju 22. lipnja poslije Pozdrava Anđeoskog mnoštva sabranom na trgu sv. Petra:

»Jučer se među hodočasnima iz Ugande nalazio i jedan mladi čovjek, kojemu smo Mi podijelili sveto krštenje u Manugongo, prigodom posjeta Ugandi, god. 1969. Na krštenju je dobio ime Pavao—Adolf. Taj je hodočasnik prodao svoju kravu, koja mu je bila sav imetak, da bi se mogao pridružiti uganskim hodočasnima. Klečeći pred Nama, nije nam prestajao cijelivati ruke i u svom jeziku izražavati veliku radost što Nas je mogao još jedanput u životu susresti. U onaj čas nije cijela Afrika imala za

Nas dostojnijeg predstavnika od toga priprostog, ali duboko vjernog čovjeka.«

Rimska hodočašća u jubilejskoj godini imaju i veliko apologetsko značenje: ona nam bjelodano govore da katolici širom svijeta gledaju na Rim kao na središte Crkve, koju je Gospodin na Pećini—Petru sagradio i Krvlju svojom stekao (Dj Ap 20, 28). Široke mase vjernika gledaju na Rim kao na učiteljicu i čuvaricu Objave. Vjernici, okrenuti prema Rimu, najsigurniji su oslon Svetom Ocu, biskupima i svećenicima u čuvanju i širenju Kraljevstva Božjega među ljudima. Punim pravom smijemo i u ovoj prigodi primjeniti riječi Gospodinove: »Što je u očima svijeta lud, izabra Bog da posrami mudre; što je slabo u očima svijeta, izabra Bog da posrami jake« (I Kor 1, 27).

Ako bi Sveta godina danas imala završiti, morali bismo reći da je ne samo ispunila, nego i nadvisila svako očekivanje. No još će i slijedećih mjeseci — sve do Badnjaka ove godine — donositi obilne plodove.

Ivan Kukula D. I.

Neću ja biti dijete Božje!

Dok sam zamjenjivao mjesnoga župnika za vrijeme ljeta u jednom našem primorskom mjestu, dovele su mi dvije kume dvije male djevojčice da ih krstim. Bile su sestre. Starija bila već skoro za školu, a manja nešto mlađa od nje. Da bih djecu uputio u bit darova što nam ih pruža sakramenat krštenja, upozorio sam ih među ostalim kako dragi Bog polijevanjem silazi k nama, premda to ne vidimo i kako se mi duhovno preporadamo i tako postajemo djeca Božja.

Kad sam zatim pitao sestrice, jednu po jednu, da li se žele krstiti i da li žele postati djeca Božja, mlađa je to sa suzama odbila ponavljajući:

— Ja neću biti dijete Božje, ja neću biti dijete Božje!

Svi naporci da je smirimo, uvjerimo, ostali su ovaj put bez uspjeha: ona je otklanjala od sebe i samu pomisao da postane dijete Božje. Nije mi drugo preostalo nego da odustanem od krštenja. Moram priznati, bio sam preneražen, zbuđen zbog toga i zbog takva otpora djevojčice. Jedne druge nedjelje eto opet djevojčice s njezinim ocem i kumom k meni.

— Velečani, došli smo s malom Ivankom, ona se želi krstiti, reče otac.

— Je li uistinu tako? Kako se promjenila i odlučila na to?

— Ona je mislila: kad postane dijete Božje, neće više biti dijete svoga tate i svoje mame! Eto, zato nije ona htjela postati dijete Božje, da ne bi prestala biti dijete svojih roditelja. Sada ona zna da je njezina mama i njezin tata ne ostavljuju, kad je dragi Bog

prima kao svoje dijete. Ona će biti i mamina i tatina, a ujedno i draga Božje dijete, a Bog njezin otac...

Nesvakidašnji slučaj kod djeteta, ali koji tako često ima svoju sliku u shvaćanjima i odraslih ljudi.

Ima ljudi koji smatraju da bi se oduzeli prirodni darovi i naravne veze kad bi se povezali s novim vruhunarnim vezama s Bogom. Kad bi se dali u službu Bogu, misle, kao da ne bi mogli zadovoljavati svojim naravnim obvezama: ni u domu, ni u društvu. Smatraju da bi na taj način prekinuli svoju prinsnu vezu i s obiteljskom zajednicom.

To je djetinje poimanje i nešhvatanje one djevojčice. Milost, pobožnost, predanost Bogu ne nište zdrave temelje naše prirode, nego ih podižu. Staro je pravilo: milost ne ruši naravi, nego je usavršuje, oplemenjuje. Naši prirodni odnosi i čini milošću se uzdižu na viši stupanj.

Zabilistale su suze

I ove godine hodnici Dječackog sjemeništa na Šalati odzvanjali su veselim dječačkim glasovima kroz puna tri dana, kad su 124 dječaka iz Zagrebačke nadbiskupije došla na svoj susret šestoškolaca i sedmoškolaca.

Što su radili i kako se osjećali, neka nam kaže sedmoškolac Kruno.

»U srijedu je bilo najljepše, jer je to bio zadnji dan našega boravka u sjemeništu. Sportska natjecanja u nogometu, košarcu i

u stolnom tenisu. Bilo je i ostalih natjecanja: u urednosti »šatora«, u kvizu znanja iz vjeronauka, iz povijesti Crkve i u sportu. Zatim je svaka grupa dala svoj program. Tu je bilo skečeva, viceva, recitacija, igrokaza, pjevanja ... Smijehu nikad kraja! I konačno, proglašenje pobjednika. Naša grupa pobijedila je u referiranju, a bilo je nagrada i iz drugih takmičenja.

Svrha je našeg boravka u sjemeništu da se oplemenimo, da se što više zblžimo u Kristu i da steknemo što više prijatelja. U tome su nam pomogla jasno formulirana predavanja. Teško se rastali. Pisale su se adrese. U nečijim očima zabilistale bi suze. A onda — kuda koji. Svatko je pošao na svoju stranu sa željom da dođe i na slijedeći susret, da sretne stare prijatelje i da stekne što više novih prijatelja.«

Kruno

Piše: Ante Katalinić

(2)

Što znači Marija meni, nama danas ?

**»KAD BIH IMAO VOJSKU
VJERNIKA KOJI BI MO-
LILI KRUNICU, MOGAO
BIH OBRATITI CITAV
SVIJET«**

Pio XI.

Mebeski Otac htio je da njegov Sin dođe na svijet po Mariji, a ne drukčije. Htio je da Marija bude Božjom Majkom. Tražio je Marijin slobodni pristanak. Tek kad je Marija rekla »Neka bude«, tek onda je Sin Božji postao čovjekom, ujelovio se u njezinu kriju.

Marija posreduje.

Nemoguće nam je Mariji zanijekati ulogu posredovanja. O tome nam jasno govori već ono što se dogodilo na dan Navještenja, njezin »Neka bude«. Veoma su nas začudile riječi koje smo čitali u jednom listu. Auktor nije raspoložen da se dade Mariji naslov Posrednice, kaže da Bogu ne treba posrednika i da njemu uvek možemo pristupiti direktno, da uz Kristovo posredništvo neki niži posrednici nisu potrebni, da bi to bilo prema duhu feudalnog doba. Odgovarano: da Bogu nisu potrebni posrednici, to je jasno, ali stvar je u ovome: On je htio da Sin Božji po Mariji dođe na svijet, htio je da Ona bude kao most između njega i ljudskog roda, htio je da Marija surađuje sa svojim Sinom u otkupljenju čovječanstva, da bude uza nj podno križa. Odonda Marija, poslušna Ocu, posreduje na najrazličitije načine za nas kod svog Sina, kod Boga.

Kršćani su već u prvim stoljećima molili: »Pod Tvoju obranu utječemo se, svečata Bogorodice...«

A Drugi vatikanski koncil, između ostalog, poučav-

va nas: »Materinskom Ijubavlju brine se za braću svog Sina koji još putuju i nalaze se u pogiblja i tjeskobama, dok ne budu doveđeni u sretnu domovinu. Zato se Blažena Djevica u Crkvi naziva imenom Odvjetnica, Pomoćnica, Zagovornica, Pomagačica, Posrednica.« (Lumen gentium VIII. 66)

Mariji Posrednici utječemo se njezinom krunicom. Dobro nam je poznato da je Gospa za vrijeme ukazanja u Fatimi živo i ustrajno preporučivala krunicu kao moćno sredstvo za obraćanje svijeta i stišavanje pravedne Božje srdžbe nad našim grijesima. I službena Crkva preporučila nam je bezbroj puta da molimo krunicu.

Ne vidim da bi se stanje u svijetu i u Crkvi moglo popraviti bez te ponizne molitve.

Naucimo se dnevno moliti krunicu, po mogućnosti čitav ružarij, pa ćemo ubrzo osjetiti čudesno djelovanje te molitve.

Oslonimo se živom vjerom i čvrstim pouzdanjem na Isusove riječi: »I ja vam velim: ustrajno molite i dat će vam se!« (Lk 11, 9). »Zato vam kažem: Sto god moleći tražite, vjerujte da ste to već primili i bit će vam!« (Mk 11, 24). Sila izbjija iz tih riječi. Uzmimo krunicu u ruke!

Riječi pape Pija XI. znače za nas pravu poruku: »Kad bih imao vojsku vjernika koji bi molili krunicu, mogao bih obratiti čitav svijet.«

Ovih ljetnih dana je jedna skupina, ponajviše mlađih majki i djevojaka iz Slav. Broda, hodočastila Majci Božjoj u Schönstatt. Zadržali su se ondje osam dana. To su bili dani ozbiljnoga rada, za vrijeme kojih su se hodočasnici spremali za životno predanje Gospu u duhu »Saveza ljubavi.«

Ništa bez tebe-ništa bez nas

Schönstatt je brežuljak koji leži uz grad Vallendar blizu Koblenza u Njemačkoj. Na tom brežuljku izgrađen je Marijin grad. Kuda god podete, sve je posvećeno Mariji. Pod tim imenom označuje se jedan duhovni marijanski pokret s porukom našem vremenu.

18. listopada 1914., kratko vrijeme nakon početka prvog svjetskog rata, održao je o. Josip Kentenich, svećenik, Palotinac u tadašnjoj maloj kapelici sv. Mihaila propovijed studentima Marijane Kongregacije. Među ostalim rekao je ovo:

KAPELICA TRI PUTA DIVNE GOSPE U SCHÖNSTATTU

»Često sam se pitao ne bi li bilo moguće da naša kongregacijska kapelica postane ujedno i naš Tabor, gdje će se očitovati slava Marijina. Da svi koji ovamo dolaze upoznaju i priznaju slavu Marijinu: Ovdje je dobro biti...! Kako je često u povijesti svijeta malo i neugledno postalo izvorom velikih stvari!«

P. Kentenich je pokazao studentima i put prema tom cilju. Uputio ih je na spremnost Marijinu da s njima sklopi Savez ljubavi prema riječima sv. Pisma: »Ja ljubim one koji mene ljube.« Tu ljubav prema Mariji treba dokazati ozbiljnim nastojanjem oko vlastitog posvećenja. I tako doprinositi u blago milosti za obnovu svijeta, da se ostvari ono: NOVI ČOVJEK U NOVOJ ZAJEDNICI.

Studenti su prihvatali prijedlog P. Kentenicha. Toga dana sklopili su Savez ljubavi s Majkom Božjom u Svetištu. Kapela sv. Mihaila postala je Marijino mjesto milosti. God. 1947. Crkva je priznala Svetište kao hodočansničko mjesto.

NISTA BEZ TEBE — NISTA BEZ NAS! Na temelju toga Saveza pod posebnom Božjom upravom i ljudskim nastojanjem nastao je Schönstatt. Svetište je znak Božjeg i Marijinog djelovanja, a grobovi iza

Svetišta svjedoče o ljudskom sudjelovanju, govore o zalaganju ljudi, koji su ozbiljno shvatili Savez ljubavi. To su žrtve prikazane za razvitak Schönstatta.

TROSTRUKA MARIJINA PORUKA. Iz Schönstatta Marija šalje poruku na temelju istina naše sv. vjere:

1. U poruci o Božjoj Provinosti govori nam da Bog nije samo pravedan nego i milosrdan Otac, koji vodi brigu o našem životu i svojom ljubavlju sve upravlja na naše najveće dobro. S potpunim povjerenjem možemo se prepustiti Njegovu vodstvu.

2. Po poruci Saveza ljubavi Marija nas poziva da ozbiljno shvatimo njezinu Materinstvo i da zajedno s njom upravimo svoj životni hod prema Bogu.

3. U poruci o našem poslanju Marija nas poučava da nas Njezin Božanski Sin nije pozvao da spasimo samo svoju dušu, nego da kao oruđe u njezinu ruci i druge dovodimo k nebeskom Ocu.

Marija je uvijek naša DOBRA NEBESKA MAJKA, dolazila ona iz Lurda, Fatime, Schönstatta, Marije Bistrice ili iz bilo kojeg mjesto. Ona iz svakog svog Svetišta šalje svoju posebnu poruku i dijeli posebne milosti.

Piše: Yves Ivonides

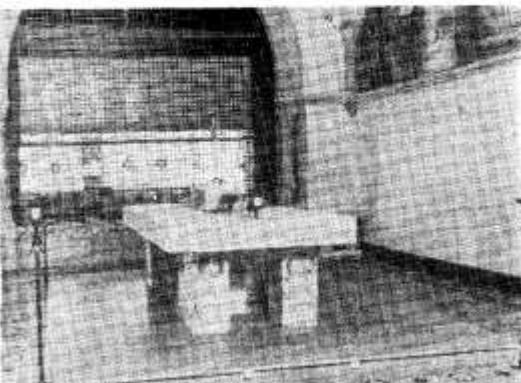
DOGODILO SE PRIJE TRI STOTINE GODINA

U Francuskoj postoji stari samostan Paray le Monial. Utemeljio ga je u zajednici s jednom ženom, kasnije sveticom, Ivanom Franciskom Fremiot de Chantal, onaj veliki čovjek i svetac, zaštitnik novinara, Franjo Saleški. Odgojivši četvero djece poslije muževe smrti, Ivana Francisika se željela posvetiti Bogu, uči u neki samostan. To nije bilo lako, starije osobe tamo teško primaju. Da bi izašle u susret upravo takvima, ovo dvoje svetih ljudi, osnovaše samostan u koji će moći žene bez obzira na životnu dob. Nova zajednica službeno je počela postojati 1610. godine. Za dvanaest godina, 1622., kad je sveti Franjo Saleški umro, već je imala trinaest samostana. Godine 1641. kad je umrla Francisika, bilo ih je 87. Danas ih je 172, s pet tisuća redovnica, u 29 zemalja.

Svi su samostani sa strogom klauzom. U njima žive redovnice bez prošlosti. Tko su bile, kakve su bile prije ulaska u samostan i kasnije u njemu, zna se samo iz službenih izvještaja poslije smrti. Uzalud ćete ih pitati da nešto kažu o svom životu prije redovništva. Nijedna neće kazati ni riječi. Za njih je prošlost umrla, vrijeđi samo sadašnjost i nada u budućnost. A među njima ima i tema za roman! Velikih avantura, koje ovdje svršavaju u tijoj sreći, za koju ne zna svijet...

***

I danas u samostanu »Pohodenja Svetog Marije« živi izuzetna žena. Nekoć se zvala Hipolita Groppler, kneginja Tropenberg, zavodljiva, željna života, koja je zaludivala ljude na svojim mogobrojnim putovanjima po svijetu. Stric joj je bio Hipolit Niveo, velik pisac talijanskog »Risorgimenta«. Danas se skromno zove sestra Marija Kristina. 54 su joj godine. Obavlja službu bolničarke svojih sestara u samostanu. Novinarsku znatiželju o njezinoj prošlosti, strelovito prekida odgovo-

OVDJE JE U SABRANOSTI I TISINI MARGARETA OSJETILA KAKO KUCA BOŽJE SRCE

rom: »Prošlost je umrla!« Dvori 35 sestara s osmijehom koji ozdravlja...

***

Sve bi ovo imalo biti tek uvod u ono što želim ispričati.

U drugom katu samostana, na dnu hodnika, nalazi se sobica u kojoj je umrla velika mističarka, sveta Marija Margareta Alacoque, mezmiz Šrca Isusova, velika svetica Crkve. U petoj godini života učinila je zavjet djevičanstva. Sama piše da uopće nije znala što je zavjet, ali je to izvela pod nekim »unutrašnjim pritiskom«.

Kad je otac umro, bilo joj je 18 godina. S njime je otišla bezbrižnost i sreća. Živjelo se skromno. U tim se godinama ne misli na »budalaste« zavjete iz djetinjstva. Upisala se na sveučilište, ali uskoro teško oboli. Vratila se kući. Liječnici nisu mogli otkriti uzrok bolesti, no ona je doslovno venula... Nije mogla ni hodati. Četiri godine u krevetu!

Jednoga dana našla ju je očajna majka kako moli Gospinu krunicu. »Ako je Djevica tako dobra — reče joj — zašto je ne bi molila da te ozdravi?« — »Ali, maj-

ko, tada bih morala u samostan — odvrati Margareta, kako sam se zavjetovala u djetinjstvu». — »Pa, zašto ne bi u samostan?« — upita majka i — ode.

Margareta zaklopi oči i obnovi zavjet. Nakon toga zaspí. Kad se probudila, osjetila se jakom i zdravom. Pokušala je ustati. Majka joj je pomogla siti s kreveta. I — počela hodati! Majka je vršnula: »Čudo, čudo!« Da, bilo je čudo, Margareta je bila zdrava.

Priča? Sveci ne pričaju priče. Još manje se zadovoljavaju pričom oni koji proglašuju svece. Uostalom, ovo je podatak iz njezine autobiografije, Lašci ne ulaze u kanon svetih.

Život, mladost, snaga, društvo, zabave, ljepota (bila se doslovno rascvjetala, salijetali su je udvarači!) — sve je to pridonijelo da je zavjet ponovo donekle zaboravila. No na nju ju je često upozoravao Onaj koji je ponudu prihvatio pa je se nije htio odreći! U najvećoj radosti znalo ju je nešto žestoko ubosti u dušu. Zanimljivo, prvi tom se uvijek sjetila zavjeta. I

napokon se odlučila. Otišla u samostan.

Kanila je među uršulinke. Ali kaže da je odmah osjetila glas: »To nije tvoje mjesto!« I završila je u samostanu »Pohodenja Svetе Djevice».

Sestre su je prihvatile i odmah »prozrele«. Histerična i — amen! A ona je doživljavala mistične susrete, Isusove objave, sastanke, fizičku blizinu! Čudno! Što ako je čudno? Zar Krist nije živa prisutnost? Zar poslije uskrsnuća nije razgovarao, smiješio se, čak i jeo s apostolima, govorio s Magdalrenom? Sto je neobično, nije nemoguće! Uostalom, njezina skromnost, poslušnost, pokora, trajna molitva — za pametne je sve to moralno biti dovoljno da se ne šale. Ali ljudi ponekad teško priznaju izabrane! Sto je neobično, za njih je redovito ludo. Sto ne razumiju, tumače pretvaranjem i umišljanjem, duševnom bolescu. Pa dobre sestrice znaju beskrajno mučiti... Sto ćemo, ni sveta čeljad, i jednog i drugog spola, ne rješava se ni brzo ni lako svojih naravnih »odlika«. One s njima odlaze u samostane pa te često žive dok žive njihovi nosioci. Teže za savršenošću, no ne dolaze uvijek do nje...

VELICANSTVENA BAZILIKА SRCA ISUSОVA U PARAY LE MONIALU

Kad je svršila novicijat, nisu joj dali da položi zavjete. Nije dovoljno zrela — rekoše! Uvijek je rastresena, izvan sebe, Bože prosti, malo šušu! Ne čuje, ne zapaja, trajno je izgubljena. A, tobože, uvijek moli. Treba je više zaposliti. I magistra ju je oštro iskušavala. Povjeravala joj najniže poslove. Čemu se druga spretno izmakla, morala je obaviti ona. Je li ta tradicija posve nestala iz samostana? Teško.

Dan prije zavjeta naloži joj magistra da izvede u vrt magaricu i pule i da budno pazi da ne pojedu kupus i salatu. Čim se u vrtu našla sama, došao je »Ljubljeni«. Pala je u zanos, počeo je razgovor. Margareta reče Gospodinu da mora paziti na životinje. »Pusti ih, neće pričiniti štetu« — odvrati smiješći se Gospodin.

Kad je poglavica opazila kako magarad mimo šeću vrtom, izdere se na nju: »Što sam rekla, zar ne vidiš kuda životinje šeću?« Margareta odvrati: »Budite mir-

na, Majko, neće ništa dirnuti! Bjesna poglavica istjera magarad iz vrta. Srebivala se kad je vidjela da ni jedan list kupača i salate nije oštećen, nisu se čak poznali ni tragovi četveronožaca. I za magarad je to bio doživljaj. Jednom se čestito najeli, bili u šteti, a prošli bez batina. Nečuvno! Možda su nakon toga i oni nešto zaključili u svojoj magarećoj glavi. Možda, ali sestre nisu ništa. Margareta je bila kriva, pustila je životinje u kupus...

Ne čudite se postupku! U to vrijeme bilo je u samostanu mnogo nesretnih djevojaka. Da se osigura bogat miraz jednoj od mnogobrojnih sestara, druge su morale u samostan. Tu su redovito oplakivale svoju mladost i sanjale sreću o nedozivljenoj sreći. Danas, hvala Bogu, nema pritiska, ali ima sanja! Dakako, s ovakvima nije bilo lako u samostanu. Ismijavale su one koje su bile drukčije, ponižavale ih, pa i mučile. A Margaretin je slučaj bio zaista neobičan. Čim bi počela moliti, pada bi u takvo stanje koje je moglo izgledati abnormalnim. Proglasili su je duševno bolesnom. Dolazili su liječnici da je pregledaju. Ispitivali su je crkveni dostojaštvenici, ljudi koji su znali mnogo teologije, ali nisu imali iskustva s Bogom! Kad se na sve priužila Gospodinu, on joj reče neka priopći sestrama da od nje traži veliku pokoru zato da bi iskupila njihove grijeha! Još samo to je trebal! Napetost je došla do vrhunca. Cijelu jednu noć sestre su je naganjale i vukle po hodniku, škropile blagoslovljrenom vodom, izvikujući kako je u nju ušao — davao!

Oni koji sumnjuju u postojanje vraga, okoristili bi se, kad bi proučili kako ju je davao zaista stravično mučio, čak i fizički napadao. Ne zaboravimo Isusov susret s vragom u pustinji, nije priča. Davao zna svoje neprijatelje. I napada. I zlobno se smije onima koji mu se smiju.

Napokon je došlo ono radi čega je sve ovo napisano. Od 1673. do 1675. godine, dakle ravno prije tri stotine godina, Margaret je primila od Gospodina posebne objave. Naredio joj je da tu objavu prenesе svijetu. Bila je to poruka o beskrajnoj dobroti i milosrđu Srca Isusova. Rodila se

pobožnost Devet prvih petaka, tako draga i utješna! Jasno, kao i sve Božje stvari, teško se probijala. Ipak je prodrla u svijet. Milijuni vjernika obavili su je i obavljaju je radosnim srcem. Garancija je sretne smrti! A to je toliko važno...

U Parizu je 1872. godine na Montmartre podignuta prva bazilika Srca Isusova. Danas je to duša Pariza. U bazilici je trajno izloženo Svetotajstvo na klanjanje. U sabranosti i tišini čovjek osjeća kako Srce Božje otkucava...

***

Svijet je usplahiren, mnogi vjernici zbuđeni, svećenici i redovnici pod upitnikom. Tražimo izlaz, neko rješenje. U biti, ono je vrlo jednostavno. Ako je ljubav spasenje i zakon, a to jest, onda je treba zanosno tražiti na izvoru, u Srcu Sina Božjega. Kad se pojave redovnici i svećenici koji će uskladiti ritam vlastitog srca s otkucnjima Srca Isusova, onda će početi istinska obnova Crkve i svijeta. Ostalo je, više-manje, mačja deračina ...

Zato je bilo lijepo komemorirati obiljetnicu velike objave Ljubavi. Da se bar trenutak zamisle svi oni koji su se predali, a trajno se otinaju... Mi jadnici! Negativan argument.

PRVA KAPELICA PODIGNUTA NA CAST SRCU ISUSOVU U VRTU SAMOSTANA OD POHOBENJA

Nisam ja banka

Pokucao na vrata potrebitnik. Onaj koji mu je otvorio, sit takvih kućaja, otrešao se na nj:

— Nisam ja banka! Nemam ja toliko novaca da mogu davati svakome tko dođe na vrata!

Potrebnik ga razočaran pogledao, uzdahnuo i otišao. Malo podalje od kuće sjeo na vrtni zidić i počeo razmišljati...

Nije banka! A kuća mu puna svega. Potrebna i nepotrebna. Poznam ja njegovu kuću dobro. A znam da mu je i plaća dobra i da ima štednu knjižicu. Da mi je bar rekao lijepu riječ. Da je bio banka za lijepu riječ! I to bi bilo nešto. I ne malo.

Kako mi je lijepo bilo onomadne. Pokucao sam na jedna vrata. Otvorio mi ih je čovjek srednjih godina. Upitao me prijazno, što želim. Rekao sam mu. Pogledao me milo i rekao:

— Udi, prijatelju, udi! Sjedni. Znaš, ni meni nije lako. Imam četvero djece. Djeca malena, a ja jedini zarađujem. Ne mogu ti ovaj put ništa dati. Kada dođeš drugi put, bit će ruke punije. A sada popijmo po čašicu vina. Dobro će ti doći...

Ispili smo po čašu ugodno razgovarajući, a onda me dopratio do vrata, pružio mi ruku i rekao: — Do viđenja, prijatelju!

Izašao sam opijen ali ne čašom vina, nego njegovom

ljubavlju... Zašto svi ljudi ne bi mogli biti takvi?

Istina ima mnogo varalica. Dodu na vrata i započnu jadikovati: »Izisao sam iz bolnice. Nemam ni prebijene pare. Idem kući. Dajte mi za put dvije tisuće!« — Odredi čovjek koliko mu treba. Pokuçat će na nekoliko vrata. Skupiti lijepu svoticu i »proveseliti« se s »prijateljima«.

Ljudi su to uočili, pa onda i pravi potrebnici moraju slušati: »Gubi se! Da te nisam više vidi! Pozvat ču miliciju!«

Ali — ako pravo razmislimo, ljudi ne bi smjeli tako postupati ni s varalicama. Tko zna zašto je čovjek postao varalica? U kakvim je prilikama živio? Ne bi li za njega lijepa riječ bila lijek i poziv na povratak života? Možda ne bi svaki put bila bez uspjeha? A, osim toga, s kojim pravom grubošću gasiti i onu zadnju iskrigu dobrote koja tinja i u takvom čovjeku? Pod teškim naslagama pepela. Ne bi li bilo bolje i ljudskije pokušati raspuhati te naslage, ne bi li se iskrica ražarila...? E, ljudi, ljudi...

Ustao je. Pogledao oko sebe. U blizini je bila crkva. Okrenuo se k njoj i uzdahnuo: Je li, Isuse, da sam došao k Tebi, Ti mi ne bi rekao: Nisam ja banka...?

Marko Stanić

Dubine

Marko Stanić

Dubine, dubine,
mora dubine,
i kad ste prozirne
i kad ste neprozirne
uvijek ste tajanstvene:
vaš dubinski svijet
— naoko je bez života,
a u sebi — pun života ...

Dubine, dubine,
duša dubine,
kako je tek vaš svijet
tajanstven;
kako je tek on
— pun života ...

Dubine, dubine,
Božjega Srca dubine,
a što ste vi? ...
... Vi ste tajna sama;
vi ste život sam ...!

Kristov Srce srce je meje

BONAVENTURA, FRANJEVAC, TOMA, DOMINIKANAC, DVA PREDVODNIKA ZAPADNE KULTURE

Prošle 1974. godine proslavljena je 700. obljetnica smrti dvojice slavnih muževa Crkve Božje: sv. Tome Akvinskoga i sv. Bonaventure iz Bagnoreggia. Bijahu povezani dubokim prijateljstvom, kolegjalnošću, teološkim radom, svetošću. Obojica uložiše svoj život u službu Crkve u tadanjem svijetu. Bonaventura — franjevac i Toma — dominikanac postadoše 1252. redoviti profesori mладог pariškog sveučilišta. Ugrađeni su kao dva predvodnika u stvaranje evropske sveučilišne znanosti. I kao filozofi, i kao teolozi, i kao metodičari. Trajan spomenik podigoše sebi golemim svescima svojih mnogostruktih djela. Među njima se, poput zvonika gotskih katedrala, izdiže Tomina »Summa theologica« toj jest cjelokupna teologija, djelo umnogome dosad nedostignuto. Dvojnik tomu djelu, iako opsegom mnogo manji, jest Bonaventurin »Breviokvij« ili kratak pregled teologije.

Ono što sv. Bonaventuru posebno označuje jest: čuvstvenost i duboka osjećajnost koja se zrcali u njegovim mističkim

djelima. S mnogo osobnog svetačkog iskustva i nadarenog umijeća Bonaventura piše djela duhovnog sadržaja koja će mu pribaviti naslov »prvaka mistične teologije« (Leon XIII.).

Valja znati da je u središtu sve Bonaventurine misli i vjerničkog života: Isus Krist. U školi Evandelja, sljedeći primjer sv. Franje, Bonaventura je naučio »obraćati se Kristu jedinome svim srcem, svom dušom, svoduševnošću«.

Krist za njega nije puka ideja, neka prošla — minula veličina. Krist je za Bonaventuru veliki Prisutnik, posve konkretna i živa, sadašnja osoba: Sin Božji i Sin čovječji, pa stoga i Gospodin, i Učitelj, i Brat. Samo u tom sklopu mogu se pravo razumjeti, procijeniti i proživjeti Bonaventurini tekstovi o Srcu Isusovu. Krist je za nj: Krist ljubitelj i Krist ljubljeni. Odатle onaj živi dijalog dviju ljubljenih egzisten-

cija koji podrhtava u Bonaventurinim misticnim djelima.

U tom dijalogu Bonaventura se ne osjeća sam. I u filozofiji, i u teologiji, i u misticnim zanosima on zastupa i razvija misao u Kristovu sveopćem prvenstvu i središnjem položaju i dostojanstvu. Sav kozmos, sve stvorene usredotočuje se u Kristu Isusu, koji je posrednik između Boga i ljudi, most na kojemu se i susreće i suživotno spaja božansko i ljudsko.

Izvršno nas u Bonaventurinu misao uводи njegova izjava o različitim prebivanjima Kristovim:

»Dobro upamti! Dom u kome prebiva Krist jest sedmerostruk. Prvi jest dom fizički, ukoliko prebiva u siromahovojoj osobi... Drugi je materijalna bazilika, gdje prebiva u sakramantu oltara... Treći je vojujuća Crkva, gdje prebiva u svojim uđovima... Četvrti je Djevičina utroba, gdje prebiva u tjelesnoj prisutnosti... Peti je čista savjest, gdje prebiva po Duhu svetosti... Sesti je Sveti pismo, gdje prebiva u svjetlu istine... Sedmi je nebeski Jeruzalem, gdje prebiva u radosti blaženstva« (Komentar Lukina evanđelja 19, 11).

Dakako, kad mu je Krist uvijek tako blizu, Bonaventura je s njime vrlo intiman. Njemu nije dosta znati *tko je Isus*. On želi iskusiti *kakav je!* Želi dotači ga, posjedovati ga, živjeti s Njime sve do učešća u Njegovoj sudbini, dotle da bude s Njime »jedno srce i jedna duša«.

Najljepše stranice ove žarke, intimne pobožnosti i razgovorljivosti nalazimo u Bonaventurinu djelu *Otajstveni Trs*. To je svakako remek-djelo srednjovjekovne duhovne literature. Razmatrajući prizor Ivana evanđelja o probodenom boku Isusa raspetoga, Bonaventura piše:

»Kad smo konačno došli k Srcu preslatkoga Isusa, dobro nam je ovdje biti. I ne dajmo se otrgnuti odavle!... O kako je dobro, o kako je ugodno prebivati u ovome Srcu! Tvoje je Srce, dobri Isuse, ono veliko blago i predragocjeni biser što ga nadosmo, pošto je prekopana njiva tvog tijela. Tko bi odbacio taj biser? Ništa, nego uložit će sve svoje blago i dat će u zamjenu misli i osjećaje i kupit će sebi taj biser. Bacit će sve svoje misli u Srce dobrog Isusa i ono će me othaniti.«

Vršak tih Bonaventurinih razmišljanja provirio je malo dalje:

»U taj hram, u tu Svetinju nad svetnjama, u tu Skrinju zavjetnu uči će da se poklonim i da pohvalim ime Gospodnje. Reći će s Davidom: Našao sam svoje srce da se molim svome Bogu. I ja sam našao Srce dobrostivog Isusa, Kralja i Gospodina, brata i prijatelja svoga... A Njegovo Srce, reći će smjelo, srce je moje. Ako je Krist moja glava, kako onda ono što je glava da ne bude moje! Kao što su oči moje tjelesne glave moje oči, tako je srce moje duhovne Glave-Krista moje srce. Blago meni! Evo s mojim Isusom imam jedno srce. Kakvo dakle čudo da je u mnoštva vjernika bilo jedno srce i jedna duša!«

Bonaventura Duda

Mladež pred Bogom

Tako se zove novi molitvenik, koga je sastavio poznati belgijski isusovac F. Lelotte, a preveo prvo i drugo izdanje neuromni hercegovački svećenik Dr Srećko Bošnjak. Taj molitvenik je duhovni vodič u život i kroz

život. Izrađen je i kao život koji se rada, razvija, množi i završava, s postajama na kojima se duša susreće s izvorima milosti, sa svetim sakramentima.

Ovo drugo izdanje ima trideset stranica teksta više od prvog. Zastupano je više imena iz hrvatske duhovne književnosti počevši od Marulića, K. Zrinske, pa do današnjih živućih pisaca. I Merz i Kirigin su ovdje!

Molitvenik uvezan u tvrde kore, ima 296 stranica, a stoji

samo 38 ND. Zahvalni smo Dr Bošnjaku što je našoj mlađe pružio u ruke tako dobru, tečnu i obilatu duhovnu hranu. U cijelinu molitvenika vrlo se dobro ugraduju stidovi Dinka Tusuma »Na dlanu Kristovu«

Smirimo se i gledajmo gore s pouzdanjem

U Srce Onoga koji nas ljubi.

Ne otimajmo se i ne uzdišimo,

Nego se toplo smjestimo u školjku njegove ruke!

Internacionalno hodočašće mladih u Rim

Od mnogih manifestacija za mlade u Svetoj godini Generalno udruženje pastoralnih djela za mladež u Rimu organiziralo je u mjesecu kolovozu od 22. do 26. Internacionalno hodočašće mladih u Rim, kojemu se pridružila i grupa mladih iz naše domovine, njih 330 pod vodstvom svojih vjeroučitelja.

20. kolovoza ujutro krenulo je ispred Bazilike Srca Isusova u Zagrebu pet autobusa mladih prema Vječnom gradu. Dan kasnije uputila su se još dva autobusa s mladima iz subotičke biskupije prema Rimu. Gledajući na sastav mladih, možemo slobodno reći da su bili zastupljeni svi krajevi naše domovine, uključivši i Bosnu i Hercegovinu.

Prije nego dademo opširniji prikaz samog hodočašća, zamolili smo glavnog organizatora o. Božidara Nagyja, DI, da nam kaže nekoliko riječi o tome kako je došlo do organizacije toga hodočašća i kako su tekuće pripreme.

UREDNIŠTVO GLASNIKA: Koliko nam je poznato, inicijativa da se hrvatska mladež priključi Internacionalnom hodočašću mladih u Rim nije došla niti od naših biskupa, niti od vaših redovničkih poglavara, nego se radi o vašoj osobnoj inicijativi. Kako ste se na to odlučili?

O. B. NAGY: Točno je da se radi o mojoj osobnoj inicijativi. Na to me nije potaknuto niti od crkvene hiherarhije, niti mojih poglavara — oni su stvar samo odobrili — nego činjenica da je prije 50 godina prigodom Svetog Godina 1925. hrvatska mladež također hodočaštila u Rim, pridružujući se Internacionalnom hodočašću mladih. I zato, čim sam doznao da je za ovu Svetu Godinu 1975. predviđeno Internacionalno hodočašće mladih u Rim, a bilo je to još u kolovozu 1974. g., odmah sam se dao na posao. Praktički cijelu godinu sam bio time zauzet jer pripremili i organizirati sam jedno hodočašće mladih od tri stotine sudionika ipak nije malen posao.

Sada, kad je hodočašće završeno, mogu samo reći da se

trud oko organizacije stostrukto isplatio i prema mojoj ocjeni samo hodočašće za našu hrvatsku mladež uspjelo je iznad očekivanja.

PREMA RIMU

20. VIII. — srijeda — Svi sudionici hodočašća nalaze se u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu na zajedničkoj svetoj misi ujutro u 8 sati.

Po završetku sv. mise sjedimo u autobuse i krećemo. Prva stanica — svetište Majke Božje Kraljice svijeta nad Trstom. Potom polagana noćna vožnja prema Firencu.

21. VIII. — četvrtak. Stizamo ujutro u Firencu. Sv. Misu imamo u firentinskoj katedrali, a predvodi je o. Petar Galaunder, asistent slavenske assistencije reda Družbe Isusove.

Pred veče stizemo u Vječni Grad.

U VJEČNOM GRADU

22. VIII. — petak. Ujutro pokorničko bogoslužje u najljepšoj baroknoj crkvi Rima Al Gesù, glavnoj crkvi Isusovačkog

reda. Svi se mladi ispojedaju i pričešćuju da bi izvršili jedan od uvjeta za postizanje jubilarne oprosta. Predvoditelj concelebracije ističe u nagovoru: »Ove godine navršava se 900 godina krunidbe kralja Zvonimira i polaganja njegove zakletve vjernosti Papi i Crkvi, po čemu je ušao u svjetsku povijest. Ta činjenica treba da posebno veseli i hrabri svakog Hrvata kršćanina, da su već prije 900 godina postojali tako prisni odnosi vjernosti i odanosti naših vladara i našeg naroda s Kristovim namjesnikom na zemlji. To nam mora biti davan poticaj da naslijedujemo i oživimo vjeđu naših pradjeđova, to najdragocjenije blago koje smo od njih naslijedili.«

Poslije podne toga dana svećano otvorene Internacionalno hodočašće u Bazilici sv. Ivana Lateranskog, majci svih crkava svijeta. Očekuje nas iznenadenje. Ustanovljujemo da je naša grupa najbrojnija s obzirom na mlade iz drugih zemalja. Narodne nošnje privlače veliko zanimanje svih stranaca. Pozdravni govor i na hrvatskom

22 - 26. 8.
1975.

jeziku iznenadjuje mlade. Slijedi čitanje poslanice na raznim jezicima. Hrvatski jezik je drugi po redu. Iza toga pjesme »Do nebesa« ori se pod svodovima Lateranske bazilike. I tako završava prvi dan.

23. VIII. — subota. Prva zajednička euharistija u Bazilici sv. Pavla. Opet su sve grupe sakupljene na grobu sv. Pavla, moleći da ih njegov žar ljubavi i oduševljenja za Krista prožme i učini svjedocima. Poslije podne toga dana posjećujemo katacombe — mesta i grobove prvih kršćanskih mučenika koji svoju krv proliše za Krista.

no obraća mladima iz Hrvatske, izražava svoju zahvalnost za njihovu prisutnost u Rimu i preko nas pozdravlja i želi sve najbolje djelom hrvatskom narodu.

IZNENADENJE U BAZILICI SV. PETRA

25. VIII. — ponedjeljak. Iako je za mnoge susret sa svetim Ocem bio vrhunac hodočašća, zajednička sv. misa svih mladih hodočasnika u Bazilici sv. Petra bila je za mlade iz Hrvatske vrhunac priznanja njihovoj prisutnosti u Vječnom gradu. Ne samo da se ponovilo

čašća mladih o. Božidar Nagy predsjedao je koncelebriranoj svetoj misi s papinske katedre, dok su naši mladi iz Hrvatske sjedili na najčasnijim mjestima, gdje običavaju sjediti kardinali i vatikanski diplomat. Iz toga se vidi što je značila naša hrvatska grupa na Internacionalnom hodočašću mladih u Rimu.

POVRATAK POD MARIJINOM ZAŠTIMOM

26. VIII. — Završetak hodočašća u bazilici Sv. Marije Velike. Pozdrav Bl. Djevici Mariji i molba da nas ona prati na putu našega života.

U podne ostavljamo Rim i upućujemo se prema Asizu. Posjećujemo grad sv. Franje Asiškog i krećemo prema Loretu.

27. VIII. — srijeda. Loreto. Još jedanput svi hodočasnici iz Hrvatske nalazimo se zajedno u Marijinom svetištu. Zajednička sv. Misa, zajedničko pjevanje, završne riječi voditelja grupe zajednička fotografija i krećemo prema domovini.

Dolazimo našim kućama puni dojmova, utisaka. No što je važnije, iznutra obnovljeni. Doživjeli smo unutrašnje obraćenje. Susreti s tolikim svetim mjestima i tolikom braćom kršćana iz cijelog svijeta obnovili su nas, proširili naše horizonte i mi ćemo sada novim elanom i potjom živjeti svoju vjeru i svjedočiti je našim bližnjima, nastojeći otkriti im kolika je sreća biti krščanin, pripadati velikoj obitelji, zajednici Božjega naroda, jednoj, svetoj, katoličkoj i apostolskoj Crkvi.

(Obavještavamo čitatelje da će idući broj Glasila postulatu re »Ivan Merz« koji će izaći u listopadu biti sav posvećen Internacionalnom hodočašću mladih s bogatim ilustracijama pa će oni koje stvar zanima naći ondje iscrpne informacije.)

NEKOLIKO TISUĆA MLADIH I OSTALIH HODOČASNika U OCEKIVANJU SUSRETA SA SV. OCEM PRED PAPINSKOM PALACOM U CASTEL GANDOLFU 24. VIII. 1975.

SUSRET S PAPOM

24. VIII. — nedjelja. Za mnoge vrhunac hodočašća: susret s vidljivim Kristovim namjesnikom na zemlji, Sv. Ocem. Papa nas je primio u svojoj ljetnoj rezidenciji u Castel Gandolfu. Prisutno nekoliko hiljada hodočasnika. Na kraju spona nagovora sv. Otac se poseb-

ono od prije 50 godina, kad je naša hrvatska grupa mladih predvodila procesiju, noseći križ i prvi ulazeći u baziliku sv. Petra, nego je ove Svetе Godine našoj hrvatskoj grupi dodijeljena i ta čast da predvod koncelebraciju u Bazilici sv. Petra. U prisutnosti od 72 svećenika iz svih krajeva svijeta voditelj našeg hrvatskog hodo-

KAO PRIJE PEDESET GODINA
— SVETE GODINE 1925.
— TAKO JE I OVE SVETE GODINE 1975.
HRVATSKA MLAĐEZ BILA NAJZAPAŽENIJA GRUPA
MLADIH U RIMU RADI SVOJE BROJNOSTI
I ORGANIZIRANOSTI.

Vrhunac priznanja našoj hrvatskoj grupi mladih bila je koncelebrirana Sveta Misa u Bazilici sv. Petra. Organizatori iz Rima povjerili su hrvatskoj grupi glavne službe za vrijeme obreda. O. Božidar Nagy, DI, voditelj hrvatskog hodočašća mladih (u sredini slika desno) predvodi koncelebriranu Sv. Misu Internacionallnog hodočašća s papine katedre u Bazilici Sv. Petra u prisutnosti 72 svećenika i nekoliko tisuća mladih iz cijelog svijeta.

Nakon završene Sv. Mise zajedničko fotografiranje hrvatske grupe mladih pred Bazilikom (slika dolje).

Najzapaženiji i najbrojni

Selezjanac Ivan Matijević s grupom mladih donosi darove na prikazanje u Bazilici Sv. Petra (slika gore).

Naši mladi nakon susreta s Papom u Castel Gandolfo. (slika dolje).

Brat vrataru u nebeskoj slavi

28. rujna ove godine bit će kanoniziran dominikanac brat Ivan Macias (č. Masias). Njegov se život ukratko može opisati: brinuo se za siromašne i zapuštene živeći s Bogom i Njegovim svetima. Prema zaključnoj riječi službenog izvještaja Kongregacije za proglašenje svetih, on je najbolji primjer našem vremenu; ta naše vrijeme tako malo misli na Kristove riječi: »Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi Božjoj.«

Ivan Macias rođio se 2. ožujka 1595. u španjolskom selu Rivera del Fresno. Već u petoj godini života ostao je bez oca i majke. Morao je uzdržavati ne samo sebe nego i svoju mlađu sestru. Prihvatio se posla seoskog pastira. Bog ga nije napustio. Već u to doba doživljava prve objave neba. Sv. Ivan Apostol, čije je ime nosio, objavio mu je da će se on brinuti za njega, da će postati redovnik u stranoj zemlji i da će u njegovu čast podizati oltare. Do 25. godine života živio je mirem pastirskim životom, uzorno i pobožno. Tada je opet čuo glas da mu valja na put, da poput Abrahama ostavi rodni kraj i nađe novi dom. Putovao je Španjolskom, uposlio se kod jednog trgovca, s njime preplovio Ocean i došao u Kartagenu, u Kolumbiji. Trgovac je brzo uvidio da mu Ivan neće biti od pomoći u trgovini, pa ga u Kartageni otpusti. Našao se u nepoznatom kraju, napušten od sviju, ali on se obraća Bogu — i pod vodstvom sv. Ivana Ap. nakon četiri mjeseca puta stiže u Limu; tu je još dvije i pol godine radio kao pastir kod veleposjednika Ximenesa. Tek tada se počelo ispunjavati davno proročstvo: stupiti u samostan.

U to vrijeme živjela je u Limi dominikanska trećerederica Ruža Limska, prva kanonizirana svetica Latinske Amerike. U Limi su također bila i dva dominikanska samostana: stariji sv. Krunice, u kom je baš tada živio danas svetačkom krunom ovjenčani Martin de Pores i novo osnovani samostan sv. Marije Magdalene, poznat po strogosti redovničkog opsluživanja. Ivan se odlučuje za ovaj posljednji i 22. siječnja 1622. u 37. godini života oblači dominikanski habit i već slijedeće godine 25. siječnja polaže svečane zavjete.

OD GUSARA DO POKORNIKA

Težio je za tihim, mirnim životom, ali posluh je odredio da bude samostanski vratar. Bio je to do smrti kroz gotovo 25 godina. Živio je u stalnom dodiru sa svijetom, a ipak nije izgubio mir duše. Noći je posvećivao molitvi, a ni danju je nije zaboravljao.

Naročito je častio Presv. Sakrament, pa je prisustvovao i na 5 — 6 sv. Misa dnevno. Svaki dan molio je po tri krunice, za obraćenje grešnika, za dušu u čistilištu i za svoje spasenje. Jedva se može zamisliti kako je sve to mogao spojiti sa svojom službom. Tu mu je pomogao njegov stalni pratilac, sv. Ivan Ap., tako da se uvijek našao na vratima kad je trebao.

Na vratima bio je pravi samaritanac; hranio je gladne, a kad je ponestalo hrane Bog je i čudo učinio da s malo hrane hrani mnoge. Još više mislio je na duše. Dok je dijelio hranu, poučavao ih je u istinama vjere. Nikoga nije prezirao, hranio je i pomagao i žene koje se kroz život nijesu uvijek odlikovale čestitim životom, ali samo pod jednim uvjetom da se ostave grijeha. Da to postigne pomogao mu je dar da je mogao čitati u dušama ljudi. Tako je jednom zgodom ulazio u samostan neki plemić. Nikada se nisu vidjeli; svetac mu je pokazao križ na samostanskoj porti i rekao: »Obrati se i čini pokoru za svoje grijehu.« Ta je riječ djelovala; bio je to otpali redovnik, dakon, koji se predao gusarskom životu. Na riječ sveca povukao se zbumjen i sakrio u samoču; tu se skrušio i nakon nekog vremena izmiren s Bogom umro.

Riječ sv. Ivana bila je snažna jer nije samo opominjao i molio, on je činio i pokor. Nije to bilo zbog prezira tijela, koliko je gladnih nahranio i bolesnih ozdravio, već zbog shvaćanja težine grijeha zbog kojih je Krist došao na svijet, trpio i umro. Da postane što sličniji Kristu razmatrao je posebno otajstva Utjelovljenja te Muke i Smrti na Golgoti, prihvatajući i sam pokoru po riječi Kristovoj: »tko hoće ići za mnom neka se odreće samog sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi« (Mt. 16, 24). Tu je bila snažna njegova uspјeha: Krist. Zato je i uvijek sačuvao svoj mir i kada su ga častili i kada su ga mrzili toliko da su mu pokušali podmetnuti i otrovanu hranu. Samo je zbog jednog trpja: što toliko ljudi ne nalazi put spašenja nego se predaje grijehu.

Nije mu bilo uvijek lako, ni u svijetu, ni u redovničkom životu. Ne samo da su bolesti, bđenje, post, bičevanje lomile njegovo tijelo, i sotona ga je kroz 12 godina na razne načine pokušavao svladati i uljuljati u oholost ili mlakost. Sotona nije uspio jer je naš svetac posebno u napastiima ne samo molio pomoć Božju nego se je obilno služio i blagoslovima koje je ustanovila Crkva, posebno blagoslovijenom vodom, koju je postavljao

BRAT IVAN MACIAS,
DOMINIKANAC,
DOVIKUJE NASEM
VREMENU ISUSOVE
RIJECI: »NE ZIVI
COVJEK SAMO O
KRUHU«

na mnogim mjestima samostana, pozivajući i druge da se njom posluže u borbi protiv ubojice ljudi od početka, kako je sotom nazvao sam Krist.

Stigao je i njegov smrtni čas. Posljednju bolest podnosio je upravo svetačkom strpljivošću, da okrijepljen svetoootajstvima vjere preda svoju čistu dušu Bogu. To je sam priznao u zadnjim danima života, kad je na zapovijed starješina opisao svoj život i rekao da kroz čitav život nije počinio niti jedan smrtni grijeh i da mu je Bog objavio da su mu i sitne pogreške života oproštene. Iz ove susne doline 16. rujna 1645. prešao je u rajsку slavu u pratinji svetaca s kojima je i za života drugovao, posebno Bl. Djevice, sv. Ivana Ap. i svetaca dominikanskog Reda.

RIŽA POMAŽE KANONIZACIJI

Odmah iza smrti počeli su ga častiti kao sveca. Blaženim ga je proglašio Grgur XVI 1837. god., a sada će biti proglašen svetim od Pape Pavla VI. Povod zato je čudo koje se dogodilo u njegovoj užoj domovini, u Španjolskoj, a na njegov zagovor.

Španjolska je poslijе II Svjetskog rata mnogo trpjela, posebno od gladi. U Olivenzi, u blizini rodnog mjesta našeg sveca nalazi se sirotište s 50-tak djece. Bila je nedjelja

23. siječnja 1949. godine. U sirotištu su imali samo 3/4 kg. riže. Videći to žena, koja se brinula za tu djecu, zavapila je blaženiku: »Naši će siromasi ostati gladni«. Sve što je imala, 3/4 kg. riže stavila je kuhati; ali kako se riža kuhala, tako se počela povećavati njena količina te je morala tražiti posude da u nj prelije rižu. Pozvan je i župnik, sakupilo se i do 100 suseljana i sv su vidjeli čudo i do sita se nahranili te riže. Sam je dogadaj trajao 4 sata. Kad su se svih nahranili, župnik je maknuo lonac riže s peći — i u tom času prestalo je umnažanje riže.

To čudo godinama je ispitivan. Ispitivani su i oni koji su bili prisutni tom dogadaju, a riža koja je preostala istražena je najmodernijim sredstvima suvremene znanosti. Ustanovljeno je da je to obična riža, a kako se umnožavala to znanost ne može ni pokazati ni dokazati. Bog je iznad svih zakona prirode. Konačno je Papa Pavao VI. 4. listopada 1974. god. priznao taj dogadaj čudom i odredio da pristupi kanonizaciji brata Ivana Macias 28. rujna ove godine.

+ Sveti Ivane Macias, isprosi nam čvrstu vjeru, sigurnu nadu i nesobičnu ljubav, te dublje shvaćanje uzvišenosti redovničkog životnog poziva.

O. Josip Mlinarić
dominikanac

zašto je mama razorila sreću

Piše: Ivan Fuček,
prof. moralne teologije

ovo nekoliko riječi želim se priključiti diskusiji u vašem Glasniku od broja 5. i broja 8. ove godine, pod naslovom »Moj Zdravko da postane svećenik? — Zakloni Bože!« s odgovorom prof. Ivana Fučeka, te kao odjek na taj članak pod naslovom »Nema li Irena ipak pravo?«, pod imenom Vlasta — majka.

Draga majko! Tebi, koja odobravaš stav majke Irene i koja želiš da se sudbina tvoga djeteta kroji jedino po tvom nahodenu i po tvojim prohtjevima, pa samo uskogrudno gledaš svoje sentimentalne osjećaje, tebi pišem ove retke. Nisam svećenik, iako sam žarko želio to postati. Upravo jedna takva egoistična ljubav spriječila je to i sad sam oženjen, jer je mati htjela. Svejedno sam morao napustiti svoj rodni dom, svoje roditelje i poći u novi svijet pun nepoznanica, jer se ionako nismo mogli složiti. Pitam se, da li je postignuta sreća za kojom se tako žarko želilo ili je stvorena samo mržnja?

Majko, da li si se ikad zapitala je li tvoje dijete sretno, ima li onaj mir u duši koji je toliko želio, ili si mu u duši ostavila rak-ranu s kojom će poći i u grob? A ti, majko, uvijek ćeš samo tvrditi da treba poštivati i u svemu slušati starije, odnosno, roditelje. U jednoj stvari ne treba da se sluša i da se popušta, a to je izbor svoga puta u život, o kome zavisi da li će dijete biti sretno ili nesretno. Ti treba da imaš na umu da si ti po Božjoj odredbi pozvana da vodiš i odgajaš svoje dijete u sjeni Kriza i da ga upućuješ malo pomalo u tajne vjere. Smatraš li da si ti dužna određivati sudbinu svoga djeteta, tada znaj da si promašila svoj majčinski autoritet i da si se iznevjerila svome majčinskom pozivu. Znaj da se sreća sastoji samo u dobrom i zdravom izboru svog životnog puta, odnosno, zvanja i da se jedino tim načinom može postići željeni mir u duši. Znaj da se izvansko stanje ne može mjeriti s nutarnjim i da se onaj mir, koji čovjek u duši osjeća ne bi mogao dati za sve blago svijeta.

Moje se srce cijepa kad vidim svoje vršnjake kako se penju na oltare predvodeni svojim staricama majkama, koje su se za njih znale žrtvovati kako bi postigli željeni cilj i sad su sretni. Koliko se takoder sreće vidi na licima majki koje su velikodušno znale primijeti žrtvu i darovati vlastite sile da im sin postigne veliki ideal svećeništva.

A ti, majko, kad promatraš kako ti se sin suši poput trave na suncu, jesli li sretna? Kad vidiš da sa snahom napušta tvoj dom, koji si htjela na njemu podići, sad kad ostaješ razočarana i sa suzama u očima, jesli li sretna, reci iskreno! Nebi li bilo ljepeš da je tvoj sin našavši sreću u svom zvanju mogao doći i reci ti: »Majko, sretan sam! Ne bi li ti ha tu riječ bila još sretnija? Ovako samo tuga i bol...!

Majke, budite velikodušne! Izmolite svom djetetu sreću svećeničkog zvanja, ako samo vidite da za to pokazuje naklonostil. Budite ponosne što je baš vaš sin izabrao najbolji dio koji mu se neće oduzeti!

Ove sam retke napisao da se zna kako je teško živjeti onim životom koji je čovjeku nametnut. I mislite li da su zbog takvog postupka, što su nametnule životni put svome djetetu, majke zaslужile poštivanje?

Antun — Krapina

Fatalno je, Antune, kad roditelji djetetu nametnu neželjeno zvanje. U tom smislu, na žalost, povijest svjedoči o teškim i potresnim promašanim egzistencijama. Roditelji ni u kojem slučaju ne smiju odrediti životni put svoga djeteta, pa se još i hvaliti: »Oženila sam ga«, ili »dala sam mu slobodu«, ili »dala sam ga u svećenike«. Sve je to krivo.

Djeca su u tom samostalna i nemaju prosjačiti slobodu od roditelja. Roditeljska je dužnost spremiti ih da uzmognu dati pozitivan odgovor na Božji poziv, kada god taj bio. Ali oni ne smiju svom djetetu blokirati slobodu nametanjem nekog životnog poziva.

Što konkretno roditelji moraju učiniti? Ništa izvanredno. Radi se o njihovu načinu ili stilu života. U svakidašnjici roditelji treba da djecu privikavaju na hrabro izvršavanje svakidašnjih dužnosti, na velikodušnost prema Bogu i blžnjemu, što se postizava uvježbavanjem ljudskih kreposti svake vrste, životom vjere, primanju sakramenata, molitvom. Kao pokazatelj na raskrsnicu cesta, tako nekad Bog djetetu stalno pokazuje određeni pravac. Da dijete shvati takvo Božje pokazivanje životnog puta mora se trenirati i u tome biti pažljivo. Stvar se postizava samo zdravim kršćanskim odgojem, koji treba da ima tri neminovne komponente:

1. Roditelji u svom djetetu moraju poštivati narav i milost. Pogrešno je ako se roditelji ne usuđuju zahvatiti kad je potrebno, kad ga zbog preširokog shvaćanja slobode i nekog straha, prepustaju samo-mu sebi. Tada umjesto da su pomoćnici Božiji, mogu postati zatornici milosti. S druge strane, zbog preuskog shvaćanja slobode i primitivnog pojmanja

roditeljskog autoriteta, opasnost je da u djetetu sve poruše sileći ga na ono što sami misle da je bolje, nerijetko iz čisto ovzemaljskih motiva. Vrsta je to nasilja na slobodu djece! Na protiv, u poštivanju osobnosti i slobode svoje djece, roditelji su dužni upozoriti ih na vrijeme na raznolike mogućnosti životnog izbora. Štoviše, u tome treba da ih podrže i da im pomognu, osobito kad se radi o težim životnim izborima, kako bi djeca hrabro i odgovorno uz mogla preuzeti svoje vlastito mjesto u Božjem planu spasenja. Prejako naglašavanje, kako neki rade, da nitko nije »dužan« postati svećenik nego da ima potpunu slobodu (makar u sebi i osećaoagnuće), mlađom čovjeku oduzima slobodu da to i postane.

2. Roditelji treba da poštuju unutrašnji život svoje djece, gdje se odvija onaj tajanstveni dijalog duše s Bogom kamo nitko nema prava ulaziti. U pitanju izbora zvana dijete ima prvu i zadnju riječ. Svi odgojitelji, ne samo roditelji, u stvari izbora zvana treba da se drže mudro i suzdržano; ništa autoritativno ne smiju odrediti. Moraju znati da dijete prolazi kroz razne krizne faze svoga izbora dok konačno ne nađe ono pravo. U tim situacijama će ponekad biti dovoljno da roditelji šute i mole, jer je u stanovitim trenucima života najbolja suradnja s Bogom molitva šutnja, koja, uostalom, i jest prvenstveni način posredovanja roditelja u zvanju djece. Nekad će ipak roditelji moći o tome s djecom progovoriti u atmosferi punoj ljubavi i razumijevanja, savjetovati ih, uputiti i podržati.

3. Konačan sud o svećeničkom zvanju donosi crkva. Zvanje ne samo da se rađa u Crkvi nego i za Crkvu. Njezino je

da ustanovi kriterije po kojima prosuđuje ima li netko ili ne-ma poziv. Ali Crkva nikako ne želi nadomještati ili čak isključiti obiteljski odgoj i njen zadatak. Protivno tome, Crkva želi suradivati s domaćim odgojem, jer je upravo obiteljski zdrav odgoj nenadoknadiv za ljudsku i osjećajnu ravnotežu mladoga čovjeka.

Tvoja je majka, Antune, pogriješila. Ali joj budi blag sudac zato jer ona nije sve to poznala. Opočenito, da se roditelji uzmognu pravo postaviti, moraju poznavati razne životne puteve, svećenički i redovnički, ne samo bračni; onda će moći djecu objektivno uputiti u slobodan izbor. Nitko ne može drugome predati neki ideal, ni roditelji djecl, ako ga ne poznaju. Nije dosta bilo kakvo poznanje, osobito danas, jer se prenese toliki krivi, lažni sudovi i siju nepovjerenja prema svećenicima i redovnicima. Valja pripreziti na takve glasove; njima je prilično ispunjeno suvremeno društvo, a takvi su glasovi izvanredno rušilački; to su nerijetko oluje za nejaku biljku zvana u mladiću. Ima i vjernika koji zbog tog općeg mentaliteta, više ne shvaćaju vrijednost duhovnih zvanja, pa ih smatraju nekorisnim ili čak parazitskim, »neunosnim«, zastarjelim. Izgubili smo smisao za vrijednost potpuna posvećenja Bogu. Zaboravili smo da to zapravo i nije drugo nego logično sazrijevanje milosti krštenja.

Upravo zato bi danas više nego jučer kršćanska obitelj morala biti »domaća Crkva«, »prvo sjemenište«, jer mlad čovjek izvan obiteljskog ognjišta, ili čak u kontrastu s njim, ne može lako živjeti svoju vjeru, niti može osjetiti privlačnost uvišenih životnih idea.

Gospodica doktor je bjeso mučno lamatao svojim njegovanim rukama dok joj je glas doszao visoki sopran, koji je prijetio da svojom oštrom razreže svaku zaprek u koju mu se nađe na putu. Hodala je odlučno amo-tamo po ambulanți za pregled trudnica. Tresli su se bijeli ormari sa staklenim vitrinama od njenih hoda, epruvate naslagane u stalcima nemocno su zveckale, a nekoliko zalutalih muha koje su do malo prije igrale svoj bezbržni ples oko visećeg svjećnjaka prestrašeno su nestale negdje u tamnim zakucima prostrane prostorije ne sluteći ništa dobra.

Irena je sjedila zgurana na nespretnoj metalnoj stolici požutjeloj od stanosti, žaledi u sebi što se ovog časa ne može pretvoriti u tako siltu točkicu da je ne bi moglo vidjeti te grabežljive oči što lza debelih stakala očala vrebaju na nju. Stiskala je nervozno svoje znojne ruke u drhtavu krilu, ne usudujući se ni trenutka podići pogled prema razlijućenoj gospodici doktor u strahu da joj ona ne otme još ono malo odlučnosti što se stislo u njoj u smrtnom strahu da spasi ovcu malo biće člje je siltno srce kucalo ispod njezina. Pogled bi joj od vremena do vremena i nehotice zelutoao na staklenu kutiju pred njom u kojoj su se svojim metalnim sjajem cerile na nju paklenim smiješkom uredno poslagane kirete, kliješta i pincete. Zatvorila bi tada oči od užasa koji joj je zaustavljao dok su joj uši bile pune reskog glasa gospodice doktor i snažnog topota njenih energičnih koraka. Ne, ne i nel — ponavljala je u sebi Irena u sve bržem ritmu, koji se ubr-

**AKO
JOŠ
ŽIVIŠ,
MAJKO
IRENO...**

zavao usporedo s visinom glasa gospodice doktor. Željela je samo da nekako nestane iz te sobe napunjene storskim parama koje su joj draškale nos. Ali to bi smrtno uvrjedilo već ionako razlučenu gospodicu doktor. Sasušat će bujicu tih huliteljskih riječi, ta riječi su ipak samo riječi, a onda će otići. Otići... Koljena su joj drhala od slabote, ali srce, ono je kucalo jednak snažno i odlučno. Umrijeti? Pa mora se jednom umrijeti. Djeca su još mala? Bog koji se brine za llijljane u polju i za vrapce na krovu, pobrinut će se i za njezinu djecu. Ne, nikada neće dopustiti da ubiju njezino začeto dijete. Ako se mora umirati, umrijet ćemo oboje.

— Takol' ja njoj pričam, a ona ne sluša, a o životu joj se radi, o biti ili ne biti. Lijepo, bora mi, lijepo! Fućkam ja na vaše religiozne predrasude. Jeste li vi svjesni, draga moja, da si ako ne abortirate ovih dana, možete naručiti lijes? Imali ste već dva čarska reza, Jesam li vam rekla da se šuvate djece? Ima za to načina. A vi opet zanjela. Lijepo, bora mi. Samo je jedan izlaz: abortus. Sve ostalo vodi pod zemlju. Shvaćate li, gospodo draga? Ne, ona i ne sluša. Badava se truditi. Ko da bukvil govorim. Bog ne da. Ma kakav popovski Bog?! Mene taj vaš Bog ne zanima nimalo. Mene zanima život, vaš život. Shvatite, abortus ili smrt.

Na tu riječ Irena je protrnula. Ne, samo to ne! Ako treba umirati, umrijet ćemo oboje, zajedno. Neće tebe mama, neće zlato moje, tepala je tiko Irena skutrena jednakom na potutjeloj metalnoj stolici ambulante.

S obližnje crkve oglasilo se zvono. Bilo je podne. Irena je podigla plaho pogled prema prozoru, kroz koji su u jezivu

bjejlinu ove sobe nahrupili snopovi sunčanih zraka. Zvono je zvonilo jednomjerno, smirujuće, kao šum stoljeća, ne mareći za brige sadašnjosti. Njihalo se jednomjerno na visoku tornju s kojeg je generacijama i generacijama prije nas navješćivalo Božju prisutnost i nadzemaljsku stvarnost, a ovozemaljsku prolaznost. Ono će tu ostati tko zna još koliko stoljeća poslije nije kao opomena budućnosti. Irena osjeti da joj se vraća snaga u mišiće omoljavljene od jeze. Ustala je sa stolice dok je gospodica doktor bila okrenuta ledima prema njoj, jednakom vičući na njezinu tvrdoglavost i nerazumnost.

— Što ste ustali? Sjednite, ženo! — odlučno reče gospodica doktor. Još nismo završili. Odavle nećete izaći dok se ne odlučite. Mislite na svoga muža i na svoje dvoje nejake dječice, koja će ostati bez matere.

— Neće, gospodice doktor! Neće ostati bez materel — o jednom odlučno progovori Irena, uprijevši čvrst pogled u doktoricu, koja je zastala šireći usne u smješak.

— Eh, hvala Bogu, napokon ste došli k pameti, odahne gospodica doktor, naslanjajući svoje vitke prste na staklenu kutiju sa svjetlucavim metalnim kiretama.

— Bog će se za njih pobrinuti, gospodice doktor. Hoće Bog.

— Sjednite, zavikne doktorica zacrvenjevši se u licu.

Irena je smiješadi se stajala držeći se za kvaku od vratiju.

— Sjednite, kad vam kažem! Ili... idite, idite samo. Spremite si crno odijelo za pogreb.

— Imam dobrog muža, gospodice doktor, spremiće će on sve kako treba, odgovori sмирен glas Irene, smiren kao zvončić što je upravo prestalo zvoniti podne na obližnjem tornju.

— Vi ste ludi.

— Ne, nisam, gospodice. Ako se mora umirati, umrijet ćemo zajedno, ono i ja. I život i smrt Božji su dar. Treba ih prihvatići kada dodu. Ja sam odlučila da umrem s njim, ako nema drugog izlaza. Ono je moje dijete, ne želim biti njegov ubojica.

Život i smrt nisu naše vlasništvo ni naše pravo, pa ni vaše, gospodice. Bog dao, Bog uzeo. Zbogom, gospodice doktor, i najljepša vam hvala na svemu što ste učinili za mene.

Kvaka je odlučno zaškripjela, vrata su se otvorila i uskoro su se hodnikom čuli samo mirni odmjereni koraci Irene koja je odlazila. Gospodica doktor stajala je otvorenih ustiju pribavljajući se za rub stola. Koraci su nestali, a gospodica doktor je, ne vjerujući, mahala glavom, ne shvaćajući, kako netko tko voli život može izabrati smrt. Ma baš se o tom radi, majka Irena je odabrala smrt jer je više voljela život, onaj život koji se piše velikim slovom: Život vječni.

Ako si preživjela, majko Irena (tako sam te nazvao jer ne znam tvoje pravo ime) i ako si se ovdje prepoznala, onda mi oprosti što sam twoju žrtvu učinio poznatom javnosti. Sve sam ovo čuo od gospodice doktor, kojoj ni danas ne ide u glavu ovo što si učinila. Tješi se, mama Ireno, heroji nisu nikad bili shvaćeni. Oni su ujek umirali da bi drugi živjeli.

Ako si mrtva, mama Ireno, onda neka ovo bude naša zahvala tvojoj žrtvi i tvom svjedočenju. Na tvoj bih grob postavio ovakav epitaf: »Ovdje počiva majka Irena, koja je umrla jer je više voljela Život nego smrt.«

Zivjet će naš narod dok u njemu ima takvih majki!

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Zajednička molitva u obitelji

Imajući u vidu da nakane Apostolata molitve preporučuje i odobrava najveći autoritet u Crkvi, već samim tim mogli bismo imati povjerenja u njih i smatrati da se radi zaista o važnim stvarima. A ipak, kad je riječ o molitvi u obiteljima ili obiteljskim molitvama, to nekima zvuči tako zastarjelo da se čude kako uopće tako nešto može biti predmet jedne misijske nakane. Možda se ti isti »začuđeni« još sjećaju kako su i sami u djetinjstvu, u mladenačtvu ili djevojačtvu molili zajednički u obitelji, možda su čak i čitali u starim kalendarima kako su se otac, majka, braća i sestre te stara baka u svom udobnom naslonjaču sastajali na zajedničku molitvu, dok je kraj njih stari mačak spokojno preo. Bilo je to tako idilično, ali ipak nešto što spada u prošlost, a nikako u sadašnjost, kad gotovo svaka obitelj ima televizor s bogatim večernjim programom. Pa tko će još u takvim okolnostima danas naći vremena za zajedničku molitvu?

Čovjek je po naravi društveno biće, upućen na zajednicu, u prvom redu na obitelj. I tako je svaki čovjek dio neke zajednice. Obiteljsku zajednicu stvorio je sam Bog. Ona je njegova ustanova. I ona kao najprvotnija ljudska zajednica treba da kao takva služi Bogu, da Ga hvali i slavi svojom molitvom. Dobro je da čovjek moli kao pojedinac, ali je još bolje da moli i u zajednici. I gdje se dvojica ili trojica u Gospodinovo ime sastanu na molitvu, ondje će On sam biti na osobit način prisutan u njihovoј sredini. Obiteljska zajednica, sakupljena na molitvu, postaje kućna crkva, koja izvršuje svoje bogosluž-

je. Bog to od nje kao stvoritelj, apsolutni gospodar, a još više kao otac i zaslужuje.

Kad je, dakle, riječ o obiteljskoj molitvi, onda se ne radi o tome svida li se ona nekome ili ne, je li suvremena ili pak zastarjela, odgovara li današnjim mladima ili ne. Radi se o tome da svjesni kršćanski roditelji uključe molitvu u čitav svoj obiteljski život, pa da tako i njihova djeca već odmah nauče kako čitav život valja neprestano prožimati molitvom, razgovorom i susretom s Bogom. Dakako da dužnost roditelja na tom području nije nimalo laka. Moraju imati puno takta i psihologije. Zgodnim i uvjerljivim tumačenjem neka pokažu djeci ljepotu molitve i nekih molitvenih obrazaca. Neka pred njima čitaju odabrane, najljepše tekstove iz Svetoga pisma i neka ih poprate kratkim molitvama koje će sami oblikovati. Neka znaju da je i pjesma molitva, štoviše, tko pobožno pjeva, dvostruko moli, pa neka lijepim vjerskim pjesmama poprate usmeno molitvu baš kao što se i bogoslužje u crkvi isprepliće molitvom. Sve to mnogo ovisi o tome koliko su sami roditelji duboko religiozni, ljudi vjere i iskrene pobožnosti. Samo takvi moći će biti dobri učitelji molitve svojoj djeci.

Redovita, pobožna obiteljska molitva prema nakani bit će odlično sredstvo da se i u mlađim crkvama u misijskim krajevima gaji i očuva kršćanska vjera. Molitva nije jedino sredstvo za to, ali svakako jedno od onih bez kojega se ne može duhovno napredovati. I baš u tome je i njezina važnost.

Josip Antolović, DI

SVETA TEREZIJA POMAŽE

U ovom članku, objavljenom u »Katoličkim Misijama« 1932. godine, otac Anto Vizjak donosi zanimljive podatke o počecima gradnje misijske postaje u Bošontiju. Članak je bio prilično dugačak pa ga ovdje donosimo u skraćenom obliku.

Koncem ožujka 1930. nanovo je uskrisena misijska postaja Bošonti i posvećena je svetoj Tereziji od Malog Isusa. Misionar otac Mesarić nastanio se u kolibi sagrađenoj od blata, pokrivenoj slamom, širokoj iznutra 8 stopa i dugoj 16 stopa.

Zemljište, kapelica i stan, sve je tako malo da se odmah počelo misliti na novo gradilište, jer su obraćanja bila brojna. Zgodno gradilište bilo je samo jedno. Druga su premašena ili preniska te su u kišno doba duboko pod vodom. To željeno gradilište pripadalo je raznim posjednicima, svaki po kojih 5 do 7 bigha (7 i po bigha je jedan hektar). Prvi dio zemljišta bila je zemlja posvećena božici Kali, drugi dio pripadao je jednom muslimanu, treći nekom hindu pogarinu, četvrti dio posjedovao je baptistički pastor, koji je odmah u početku obećao 10 rupija onome tko istuće oca Mesarića. Peti dio zemljišta bio je vlasništvo trojice braće baptista, koji su ga založili spomenutom pastoru. Ufali smo se da će nam tu pomoći Mala Svetica, zaštitnica misijske postaje Bošonti.

Jedno poslijepodne pošli smo da fotografiramo ta polja, bar su tako ljudi mislili, jer kamo god smo htjeli staviti u polje medaljicu slike Male Terezije, tamo smo postavili fotografski aparat, da to ljudi ne opaze. Svako od tih polja dobilo je po jednu medaljicu, a mi smo se vratili kući i započeli devetnicu u čest Maloj Svetici.

Najviše smo se nadali da ćemo dobiti zemlju posvećenu božici Kali. Pošli smo k bogatom uživatelju tog zemljišta u Kalkutu. Primio nas je vrlo lijepo i na kraju nam je rekao: »Zemljište je posvećeno božici Kali, čiji se hram nalazi u Burdwanu. Od godišnjeg dohotka te zemlje uzdržava se taj hram. Ako vi, dakle, prihvativate da ćete plaćati dvostruko za uzdržavanje tog

hrama, onda ću vam dati tu zemlju u vječni zjam, ali vlasništvo će i nadalje pripadati božici Kali.«

Odbili smo takve uvjete. Prvi, dakle, uspjeh devetnice bio je prividni poraz. No danas smo sretni da to zemljište nismo dobili. Mala nam je Svetica isposlovala drugo, mnogo zgodnije.

Kolikog li iznenađenja za nas kad je onaj hindu pogarin bio spreman da nam proda svoje zemljište, i to uz običnu cijenu. Za osam dana kupili smo ga. I musliman je pristao. Tražio je, doduše, dvostruku cijenu, koju smo mu mi malo snizili, a bili smo presretni da smo dobili i taj važni dio.

Počeli smo drugu devetnicu. I eto, Mala Svetica dovela nam je baptističkog pastora, koji nam je ponudio svoje zemljište i ujedno dao dopuštenje onoj braći da nam prodaju i svoje zemljište. Tako smo u nekoliko tjedana kupili sva željena zemljišta.

Govorili smo: čudo Male Svetice! I bilo je tako. Jer čim smo sve kupili i pravno uredili, stali su se svi prodavači lupati u glavu kako su mogli biti tako ludi i prodati nam svoje zemljište mjesto da nas maknu iz Bošontija.

Zemlje u Sunderbansu ne pripadaju izravno državi, nego su iznajmljene raznim zemljoposjednicima na 99 godina. Oni imaju sva krunska prava nad tim zemljama. Bez njihova dopuštenja ne smije se graditi nijedna zidana kuća. I kad smo mi zamolili takvu dozvolu da smijemo graditi stan, školu i crkvicu, čekali smo pet mjeseci. Napokon nam je došla dozvola da možemo graditi školu i stan, ali crkve ne. Uložili smo ponovo molbu, no do danas poslije godinu dana nema ni odgovora. I to će pitanje rješiti Mala Svetica, jer će ta crkvica biti njoj posvećena ...

U Maria Polly stigle su sestre Majke Terezije i preuzele su samostan i dispenzarij što ih je podigao otac Gabrić. Bolesnici, napose gubavci, već su ih s nestrpljenjem čekali, jer tu unatočno na desetke kilometara nema liječnika. Jedina bolnica u tom kraju bila je dosad ona u Basantiju, a to je 30 km daleko i nije bolnica predviđena za gubavce, nego za druge bolesti. A baš u tim krajevima ima mnogo gubavaca, za koje se gotovo nitko nije brinuo, osim što su im misionari pružali ono nešto materijalne pomoći i duhovne utjehe. Sad će, dakle, imati stručnu pomoć i sustavno liječenje. Malo kasnije sestre će započeti i sa sirotištem za toliku siromašnu djecu, napose onu bez roditelja. Osim toga, obilazit će okolo da pruže pomoć i gubavcima i drugim bolesnicima koji ne mogu doći u Maria Polly.

Iako je otac Gabrić o svemu tome veoma čestojavljao i navijestio da će sve to biti svečano otvoreno na Veliku Gospu, sve je započelo veoma tiho, jednostavno, zbog otežanog pristupa toj postaji. Naime, u zadnje vrijeme zbog kiša nabujali su kanali i voda je srušila jedini most kojim se dolazi do te postaje, pa ne bi na svečanost mogli doći uzvanici. Stoga su tu svečanost odgodili, ali samo otvorenje samostana i dispenzarija nisu htjeli odgadati. Ta to je razdoblje kad je tolikim ljudima potrebna medicinska pomoć.

Otac Gabrić je posao nekoliko slika koje prikazuju sestre i dispenzarij. Ipak, ovaj put nije ništa napisao o tom početku, nego je posao opis svoga puta do sela Bandrakhali, koji ovde objavljujemo.

DOSLE SU NAM MISIONARKE LJUBAVI

IZRANJEN DO SELA BANDRAKHALI

MOJA »REZIDENCIJA«

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Danas ću — 14. srpnja, na blagdan svetog Kamilia — u selo Bandrakhali. Daleko je to: treba prijeći nekoliko velikih rijeka. Putova gotovo i nema, a monsunske kiše u punom su jaku. No ljudima sam obećao da ću ih pohoditi. To je prvi pohod tome selu, pa obećanje treba ispuniti. Ali izgleda da »crnom rogonjku« nije bilo povoljno to moje putovanje, pa me je htio preplašiti i omesti.

Ustao sam u tri sata ujutro. Do prve rijeke ima nešto slično putu, pa sam odlučio da do nje podem biciklom. Misnu torbu prebacih na leđa i zajahah mog dvonožnog »konjčka«. Pred koli-

bom sam poznavao svaku rupu na putu, no po noći kiša je nanijela blato i tek što sam počeo malo brže voziti, prednji se kotač skliznu, zaokrenu i preokrenu. Čitav se bicikl onda zaokrenu i preokrenu, a s biciklom se zaokrenu i preokrenu i jedni Ante i kao kakva vreća prevali se na put. U ruci sam imao malo električno svjetlo. Pri padu desna mi se ruka zavila u bicikl. Moglo je uistinu biti i opasno, a ovako je tek palac desne ruke napukao, a zadobio sam i nekoliko malo jačih ozljeda. Muka je kod nas suhih bakalara što nam između kože i kostiju nema — sloja ni loja, pa kad padnemo, dobro se očešemo. Ipak je bila sreća u nesreći: noć je, nikto me nije vidiо kako pravim taj »hokus-pokus« s biciklom.

Kiša je počela padati. »Neštak mi veli: nema smisla danas idti. Bila je to napast... Ja zaskočih, kako sam mogao, na bicikl i ravnajući lijevom rukom i gazaći pedale ranjenom nogom uputih se prema Dhamakhaliju na rijeci Gangesu i gazaći pedalo bicikla, i gurajući bicikl, i noseći ga, gdje je blato bilo duboko. S mene je sve cušilo i od kiše i od znoja. A rane peku.

Kako ladiće još nije bilo tu, sjeo sam uz Ganges, očistio rane i zamotao ih koliko sam to mogao. Pa i nema smisla proviše zamotati, jer će ostali dio puta biti kroz poplavljena polja i blato.

Baš kad sam htio ući u ladicu, pogonjač me opet htio uplašiti. Iznenada se dio nasipa otkinuo i ja se otkotrljah prema rijeci. Jutrošnje rane još su bile svježe, a kako sam bio izmoren, nisam se mogao ni zaustaviti. No onda se sjetih tolikih mojih dragih dobročinitelja, koji se moje za mene. Posebno su mi ipak misli letjale u moj nezaboravni Travnik, dragom našem duhovnom vodi u sjemeništu, oцу Kamilu Zabeu, čiji je danas imandan. Kad sam jutros ušao i kleknuo u koliblji kraj kreveta, zamolio sam pokojnog oca Zabea za blagoslov na današnjem putovanju. I on je bio tu na rijeci Gangesu, u ovim dalekim sunderbanskim džunglama. Dao mi je ruku, pridigao me, kao što je to toliko puta učinio kroz sedam godina mog boravka u Malom sjemeništu u Travniku. Pridigao nas je on svojim svatačkim životom. Stoga ga se danas sa zahvalnošću i sa suzom u očima sjećam, moleći ga za očlinski blagoslov iz lijepog nebba.

Pridružili su mi se katehisti Martin i Korno. Kiša se pretvorila u ciklonsku oluju. Oblaci kao da se dotiču polja. Blato je i do koljena. Odlučisimo krenuti kroz polja, bar neće biti tako sklizavo. I bolje je bilo, izuzevši moje rane. Paku... Male žrtvice za Isusa i duše.

No nisam ja sam ranjenik. Vidim da šepaju i Korno i Martin. I oni su stradali na putu.

Stigli smo u Bandrakhalu oko 10 sati. Trebalо nam je baš kao avionom iz Indije u Rim... Veselju nije bilo kraja. Nisu nas očekivali da ćemo im doći po takvoj strašnoj oluji. Sjeli smo u Jitenovu kolibu. Na sve strane curi, no to nikoga ne smeta. Mi smo ionako mokri kao pijetli.

Dječice je tu ko pljeve... Nama je prva i glavna stvar njihova pouka u vjeri. Neke su obitelji počele u Bangladešu s vjerskom poukom.

U selu vlada velika bijeda. Donijeli su nam malo čaja i jedno jaje — za nas trojicu! Mi smo to podijelili među dječicu. Na putu sam u jednom seoskom dućanu nabavio i malo slatkica, pa sam i to podijelio.

Zajedno smo se pomolili da Božji blagoslov prebiva na njihovu selu, osobito nad njihovom djecom.

Pred podne uputismo se natrag da ne budemo na teret tim sirotinima gledaće hrane. Oblaci su se opet prolomili. Kako smo bili iscrpljeni dugim jutarnjim putovanjem, jedva smo se vukli kroz vodu i blato. Ali srce nam je bilo prepluno sreće jer će još jedno selo zavoljeti Isusa. Stigoh kući predvečer, pa sam zajedno doručkovao, ručao i večarao...

JOŠ IM NE USPIJEVA PREKRIZITI SE

Ublažila sam bijedu

Sestri Silvini Mužić poslali smo mali dar što su joj ga poklonile plemenite duše. Ona je dar primila i sada javlja kako ga je upotrijebila. Pismo je pisala 6. kolovoza 1975. Iz njega ispuštamo samo neke posve osobne obavijesti uredniku ove rubrike.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!
Hvala Vam na lijepom daru što ste ga poslali za mene. Jučer sam dobila pismo naše sestre provincijalke, u kojem me obavješćuje da je taj dar stigao i da će ga brzo meni poslati.

Baš sada mi je to veoma dobro došlo, jer ljudi ovdje strašno gladuju i treba im pomoći koliko nam je to više moguće.

Prošle nedjelje su naše sestre isle pohoditi jednu obitelj, jer ih već dugo nismo vidjele u crkvi. Našle su doista žalosnu sliku: otac je ležao bolestan, a majka se upravo vratila iz polja, gdje je radila kao nadničarka, a za četiri dana rada je kao plaću dobivala dvije kile riže. Oni imaju petoro djece. Najstarije dijete je dječak od nekih 11 godina. I on i sva ostala djeca posve su goli. Kad su sestre ušle u kolibu, mališ se stadio pred njima što je gol, pa se okrenuo k zidu da tako koliko-tolikо sakrije svoju golotinju. Otac i majka imaju na sebi neke krpe što su im još ostale od odijela koje sam im ja dala prije više mjeseci.

Eto, zato oni nisu mogli dolaziti u crkvu! Majka je rekla sestrama: »Stidim se izadi van iz svoje kolibice.«

Ta njihova koliba je kojih pet metara duga i dva metra široka, a sagrađena je od granja i blata. U njoj nema upravo ništa osim dvije glinene posude za vodu i jedne za kuhanje.

Kad su mi sestre pričale o toj bijedi, suze su mi navrle na oči. Stoga sam im drugi dan poslala po sestrama odijela za svakoga. Oni su bili presretni. Majka je uzdahnula: »Čim ću vam ja vratiti tu vašu dobrotu, kad sama nemam ništa?! Sad ćemo svi dolaziti na svetu misu nedjeljom i molit ćemo se za vas!«

Dragi dobročinitelji, budite uvjereni da će vas sve dragi Bog stostruko nagraditi za ovo što ste pomogli svojim darom ovoj sirotinji.

Sve vas od srca pozdravlja u Isusu i Mariji zahvalna

s. Silvina Mužić, F. C.

Z A M B I J A

Kad ćemo nabaviti kip Krista Kralja?

Dragi oče!

Ovaj tjedan odlazim u Mumbwu i tamo ću ostati koja tri tjedna. Uvodit ću struju u kuću časnih sestara. Veoma me zanima i to da saznam jesu li župljani Mumbwe sakupili što novaca za kip Krista Kralja i za klupe za crkvu što smo je tamo sagradili. Ja bih želio da ove godine nabavimo kip ili sliku i klupe. Sve će to stajati veoma mnogo, ali ja imam veliko pouzdanje u Božju providnost i dobrotu naših misijskih prijatelja.

Pomišljam sam da ovdje nadem umjetnika koji bi izradio kip Krista Kralja. No bojim se da mi umjesto lika Krista Kralja izradi nekakvu nakazu. Naišao sam na katalog slika i kipova neke tvrtke iz Rima. Pisao sam na njihovu adresu i pitao za informacije. Oni kip imaju, ali kip i prijevoz dovelje stajali bi barem 2500 dolara. To je golema svota. Moramo mi zbog toga od te namjere odustati? Pomišljali smo i na to da nabavimo sliku Krista Kralja u Rimu i da je ovdje uokvirimo. Ali u svemu me ipak jedna stvar muči: za naše ljudе ovdje lik Kristov morao bi imati afrički izražaj. Danas kad se Crkva nastoji približiti afričkoj kulturi, i mi moramo o tome voditi računa ako želimo slijediti duh Crkve.

Prije kratkog vremena imenovan sam vodom i nadzornikom svih gradnji u nadbiskupiji Lusaka. Nadbiskup je nekoliko puta molio da to prihvatom, pa sam to konačno u sporazumu sa svojim poglavarima prihvatio. Sad se uz svoje poslove, kao što je elektrifikacija crkava, bolnica, sirotišta, škola i kuća za misionare, moram brinuti i za novogradnje. I dosad sam imao dovoljno posla, ali čovjeku je drago da je koristan ovdješnjoj domaćoj Crkvi. Dragi Bog će mi pomoći, a k tome tako će mi život za Božje kraljevstvo biti još bolje iskoristen. Neće tu biti visokogradnji. Što se ovdje gradi, gradi se misijski skromno.

Molimo se svi da nam Gospodin pošalje dobroh, svetih misionara, ni konzervativnih ni progresivnih, nego Kristovih vjerovjesnika...

Pozdravljam sve naše misijske prijatelje i zahvaljujem im na svemu što su učinili za ove naše misije.

U Isusu dragi prijatelji!

Oprostite mi što vam se dugo nisam javila
No ipak vas nisam zaboravila. Moje misli svaki
dan lete prema dragoj mli domovini i k svima
vama.

Živa sam i zdrava. Malo malarije, kašja i
prehlade, to su malenkosti s kojima se ovdje
normalno radi.

Zanimate se što sada radim, gdje je moje
radno mjesto u Liteti... Kad sam vam prošli
put pisala, nalazila sam se u odjelu broj pet,
kod teško bolesnih žena. Već dugo nisam na
tom odjelu. Ali moram vam javiti da se dvije
najteže bolesne žene, Emilia Kapaso i Elika
Machallilwa, već nalaze u grobu. A treća, Meha,
rodila je sina, malog Josipa. On sad već pomalo
hoda i priča. Mama mu se oporavila od boles-
ti i sad će kući.

Cim su se ovdje izmijenili liječnici, došlo
je do promjene u rasporedu rada. Ja sam do-
bila bolničku apoteku. Tu sam najprije morala
sve staviti u red, napraviti inventuru i kartoteku.
Svaki, naime, lijek ima svoju karticu, gdje upi-
sujuem potrošak, primitak, zalihu. Izdajem sve
što trebaju za odjele, laboratorij, za operacionu
salu, rentgen i fizioterapiju. Također naručujem
iz centralnog medicinskog skladišta iz Lusaka ne
samo lijekove nego i sav ostali medicinski pribor.
Sve to treba izračunati koliko стоји, jer ne
smijem prekoračiti budžet što nam ga je odo-
brila država. Stoga moram ići sama u Lusaku i
boriti se da dobijem lijekove. Situacija nije baš
sjajna jer su lijekovi i medicinski pribor posku-
pjeli za 100%, dok je budžet ostao isti kao i
prije pet godina. Isti je problem i s našim pla-
ćama. Živežne namirnice, odjeća i druge stvari
poskupljeli su i do 300%, a plaće su ostale na
razini od prije pet godina. No sve u svemu uzev-
ši, možemo si još nebaviti nšim (žgance) i
margarin, pa nismo gladni, a niti mršavi.

Da jeftinije prodemo, kapi za oči i gazu
za opekontine pravim sama.

Sestra Emica Verlić već se dugo nije javila
iz svoje Litete prijateljima misija, napose prijate-
ljima i dobročiniteljima siromašnih gubavaca.
Napokon je ipak stiglo njezino pismo, koje je
pisala 8. kolovoza 1975.

Što radi sestra Emica?

Još vas dosad nisam upoznala s okolicom
Litete. S druge strane glavne ceste nalazi se selo
Liteta, 12 km prema sjeveru smješteno je selo
Čibombo, kojih 9 km prema istoku je selo Ča-
kumbi, oko šest kmiza našeg naselja gubavaca
opet je jedno selo u bušu (grmlju), kojih 10 do
15 km prema jugu opet je jedno selo. Jasno,
sve je to u šikari.

Iz svih tih sela dolaze nam ljudi kad ih
pritisne bolest, jer smo im mi najbliži. Najviše
dolaze majke s djecom. Mi, duduše, nismo dužni
liječiti bolesnike koji ne boluju od gube, ali
kako ćeš odbiti starca koji je na ledima donio
unuka od 10 godina? Dijete si je rasjeklo nogu.
Starac ga je nosio 8 km do nas kroz sedam
dana da mu možemo dati injekcije, a onda ga
je opet 8 km nosio do svog sela.

Ili, dolazila nam je jedna majka s troje
djeca: jedno je nosila na ledima, drugo na ruci,
a treće vodila za ruku, a svi su bili u visokoj
temperaturi, bolesni od ospica. Žena se spustila
na koljena i plačljivo je uprla pogled u dokto-
ra hoće li joj reći, da se tu ne liječi drugi nego
samo gubavci. No doktor to neće učiniti. On pro-
piše terapiju i onda šalje bolesnika k meni. Za
ospice nema lijeka, ali mi dajemo pencilin injek-
cije da spriječimo upalu pluća. Djeca su slaba i
neotporna, pa zbog visoke temperature dobiju
upalu pluća i umiru.

Eto, svima takvima koji nisu gubavci ja
dajem lijekove i injekcije, previjam ih i zavijam.
Mjesečno ih dođe do 300. A kad sam dežurna i
kad je druga sestra slobodna, onda radim i na
odjelima kod gubavaca.

Zahvaljujući vašoj dobroti, dragi dobročini-
telji, sretna sam kad mogu toj dječici uz lijekove
pružiti i komadić kruha, nešto mlijeka, nešto
odijela, jer oni nisu samo bolesni, nego također
glađni, i golii, i bosii.

Sve vas u Presvetom Srcu Isusovu srdačno
pozdravlja zahvalna.

sestra Emica Verlić

nove knjige

Papa Pavao VI. povodom Svetе godine izdao je APOSTOLSKU ADHORTACIJU O PROMICANJU POMIRENJA U CRKVI. U izdanju KS na hrvatskom jeziku. Cijena 10 ND

VRELO ŽIVOTA je naslov novoga časopisa koji želi obradivati i promicati autentični i zreli život koji je po Kristu u Crkvi darovan svećenicima, redovničkim osobama i ostalim vjernicima. Pojedini primjerak 15 d a godišnja pretplata za tromjesečnik 60 d. Naručuje se VRELO ŽIVOTA, R. Lakić 7, pp. 155, 71001 Sarajevo.

Marijan Šoljić: »PJESMICE II«. Drugo, dopunjeno i prošireno izdanje.

Janko Bubalo: »IZMEDU SNA I ZASTAVA«. Pjesme. Opširniji prikaz o pjesniku vidi u hrvatskoj književnoj reviji »MARULIĆ« br. 2 g. 1975.

Franjo Šanjek »BOSANSKO HUMSKI KRSTJANI«. Naručuje se kod: KRŠČANSKA SADAŠNOST 41001 pp. 02-748, Marulićev trg 14. Cijena 150 d.

Ivan Ostojić »METROPOLITANSKI KAPROL U SPLITU«. Naručuje se na istoj adresi kao i gornja knjiga. Cijena je 180 d.

Klemens Tilmann »MEDITACIJA — TEMELJNA LJUDSKA DIMENZIJA«. I tu vrijednu i suvremenu knjigu možete dobiti kod KRŠČANSKE SADAŠNOSTI uz cijenu od 150 d.

Ima još preplatnika našega Glasnika koji nisu podmirili svoj dug za prošlu (1974.) godinu.

Mi zapravo živimo od broja do broja. Zato nam je tek PRETPLATA, prava pomoć, bez koje dolazimo u nezgodnu situaciju. Račune, naime, za tiskanje moramo podmiriti u roku od osam dana, a poštarinu odmah.

Uvjereni smo da će svaki preplatnik Glasnika sve učiniti kako bi se ne samo uredio njegov dug, nego da bi nam što prije poslao i preplatu za tekuću godinu.

MOLIMO VAS PODMIRITE SVOJE RAČUNE KOD GLASNIKA! Hvala!

Doskora izlazi iz tiska DŽEPNI KALENDAR za 1976. godinu.

Cijena prošlogodišnja 3 ND.

Za mladež koja polazi na vjerouauk i za obiteljsko štivo svakako nabavite brošuricu našega misionara u Africi MOJI ZAMBIJSKI DOŽIVLJAJI. Cijena je 6 ND, a naručuje se isto kod R. Brebera.

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEČENIKE U OPATIJI

S t u d e n i :

17. do 21. vodi o. Franjo Cerar

P r o s i n a c :

9. do 13. vodi o. Slavko Pavin

I S U S O V C I

Rakovčeva 12

51410 O P A T I J A

KAKO DANAS MOLITI naslov je odlične knjige Jörga Zinka u prijevodu Leonarda Oreća. Izdala KS, Zagreb 1975. Da zajednička molitva dobije svoju dušu i bogati nutarnji sadržaj teško je naći boljega priručnika nego li je ova knjiga.

zahvalnice

**ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU
ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU**

... Gospoj Lurdskoj i sv. Roku za sretnu operaciju. — S. V., Zagreb
... Majci Božjoj od brze pomoći i sv. Antunu za primljene milosti i uslišane molitve. — M. K., Slav. Požega
... Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za veliku milost. — B. Horvat, Hlebine
... i o. Leopodu za jednu veliku milost. — Ljuba Klarić, Bukovica
... i Gospoj od brze pomoći za pronadene važne dokumente. — Mijo i Manda Tomašević
... Gospoj od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antonu na sretnome porođaju. — Anica Tomašev, Bački Breg
... na primljenim milostima uz preporuku za se i za djecu u tuđini. — A. B., Ogulin
... za primljena dobročinstva. — V. i P. B.,
... za sve primljene milosti. — S. Lidija Tomić, Zagreb
... sv. Josipu, Petru Barbariću, a napose Ivanu Merzu za sretan porod. — Obitelj R.
... za primljene milosti. — N.N., Oriovac
... Ivan XXIII. i Kardinalu za ozdravljenje. — Ljubica Majstorović Podravska Moslavina
... Gospoj od brze pomoći, sv. Josipu i sv. Antonu što su unuku pomogli na ispitima. — Zahvalna baka, Piškorevci
... presv. Trojstvu, sv. Antonu i sv. Maloj Tereziji, za veliku primljenu milost. — P. P., Karlovac
... za veliku milost i uslišanu molbu. — R. H., Đurđevac
... i o. Leopoldu za zdravlje. — Lujo Mare, Dubrovnik
... i Majci Božjoj Bistričkoj za zdravlje i uspjeh djeteta u školi. — Andela Kovačević, Mače
... za sretan upis u srednju školu. — Stjepan Cvitić, Golobrdci
... na primjenim milostima uz preporuku za ustrajnost. — Jurka Uđur, Krvavac Bagalović
... i Cušama u čistilištu za primljene milosti — Marica ud. Sabić, Korčula
... i Majci Božjoj Bistričkoj uz preporuku za zdravlje. — Nada Rendulić, Njemačka
... sv. Anti, dušama u čistilištu i o. Leopoldu na svim milostima. — F. M., Rijeka
... i sv. Antonu na uspješno završenoj školskoj godini mojih kćeri. — Marija Crnadanak, Jasenovac

... i sv. Antunu za primljene milosti. — Julijana F.
... i sv. Judi Tadeju za sve primljene milosti. — Marija Biljan, Senj
... i dr. Ivanu Merzu na pomoći u teškim životnim prilikama. — I. P.
... Duhu Svetome, sv. Josipu i sv. Roku za zdravlje i za primljene milosti. — Ana Matković, Mrkopalj
... i Kardinalu na dobro položenoj maturi. — Barbara
... i sv. Obitelji što mi je unuk položio ispit i na drugim milostima. — P. M., Karlovac
... i Majci Božjoj od Ružarja na uspješnoj operaciji moje setre. — Slava Mihovilović, Vrbnik
... sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i sv. Roku na primljenim milostima. — V. J., Gerovo
... sv. Anti i svima svetima za zdravlje. — Ružica Petrić, Sl. Šamac
... sv. Antonu i svim zaštitnicima na svim primljenim milostima. — P. M., Prelog
... i sv. Antonu na primljenoj pomoći. — Milka Belovarac, Ciglena
... i o. Antiću na primjenim milostima. — Ante Pirić, Rijeka
... Gospoj Lurdskoj i sv. Josipu što su me spasili od očite smrti. — Jozica Bauk, Pučišće
... sv. Anti, sv. Nikoli Taveliću i bl. Maksimilijanu Kolbeu na uspjejloj operaciji i na mom ozdravljenju. — Andelka Alaupović, Fojnic
... Gospoj Lurdskoj i sv. Antonu na uspjehu djece u školi i na svim milostima. — Zahvalna majka, Vinikovci
... za primljene milosti. — Š. H.
... za zdravlje i dobar uspjeh djece u školi. — Mato Bajtela, D. Vijaka
... i sv. Antonu za sretno uspjelu operaciju očiju. — Stana Lončarić, Đakovo
... za primljene milosti. — Franjica Janušić, Var. Toplice
... na uslišanoj molbi. — Valerija Odić, Banja Luka
... za sretnu operaciju. — Obitelj Mikulek iz Nove Vesi
... i Petru Barbariću za zdravlje. — Matilda Hornjak, Subotica
... sv. Josipu, sv. Antonu i Andelu čuvaru za pomoći u teškim časovima života. — Ana Čevizović, C. G.
... na primljenim milostima. — Minka Frković, Čazma
**PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZAŠTITI!**

ISUS KRIST - pokretač srdaca

Stjepan i Filip najznačajniji su među sedmoricom đakona o kojima govori Novi zavjet. Među Filipovim djelima osobito se ističe obraćenje Etiopljanina koji je došao hođaći u Jeruzalem. Bio je to bez sumnje značajan dogadjaj za prvu Crkvu. S Etiopljaninom, koji se vraća na daleki jug, Božja riječ nezadrživo napreduje i prodire u svijet. U vrijeme dok sv. Luka piše **Djela apostolska** politički i kulturni interes Rimljana bila je upravo daleka Etiopija. Možda se baš zbog toga autor zadržao više na opisu ovog obraćenja. Ono je moglo posebno zainteresirati njegova suvremenika.

Dogadjaj dosije svoj vrhunac Filipovim pitanjem: »Razumiješ li što čitaš?« U pitanju je skrivena najveća želja prve Crkve: shvatiti Božju riječ. Prva Crkva u novom svjetlu čita Stari zavjet: u njemu otkriva tajnu otkupljenja koja se posvema ostvaruje u Isusu Kristu. Na putnikov negativan odgovor Filip preuzima riječ i govori o Isusu Kristu, koji je naviješten već kod Izajie, kojeg je putnik upravo čitao.

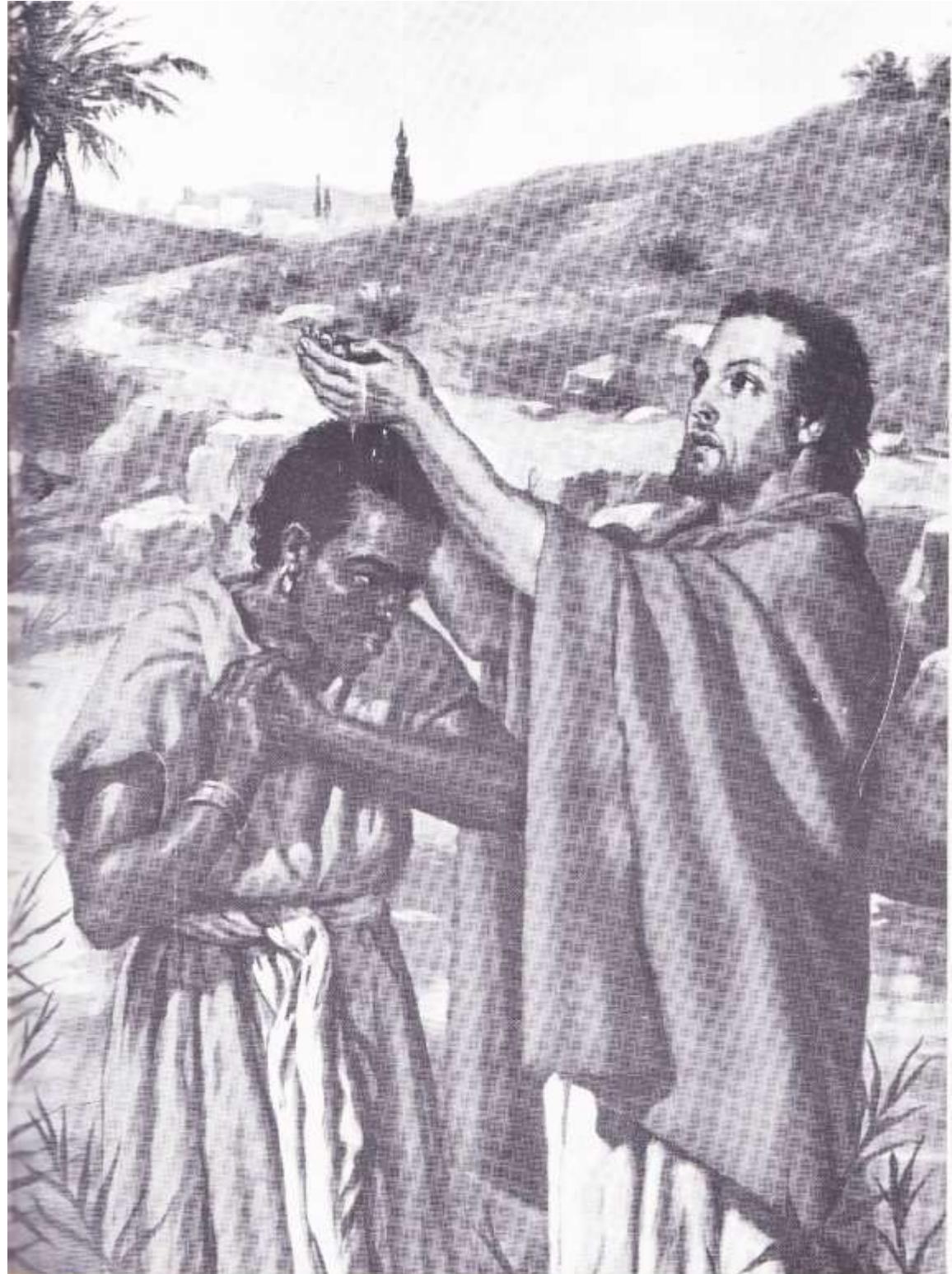
Cini se da je sveti Luka tim događajima htio simbolički izreći i jednu univerzalnu vjersku istinu: čovjekov život je put — put prema Bogu. To je ilustrirano putem na koji se Etiopljanin zaputio. Na tom putu čovjeka prati Božja riječ; u Etiopljaninovu slučaju bila je to knjiga proroka Izajie. Bog ne prestaje čovjeku govoriti, no od njega očekuje odgovarajući stav, raspoloživost za dijalog.

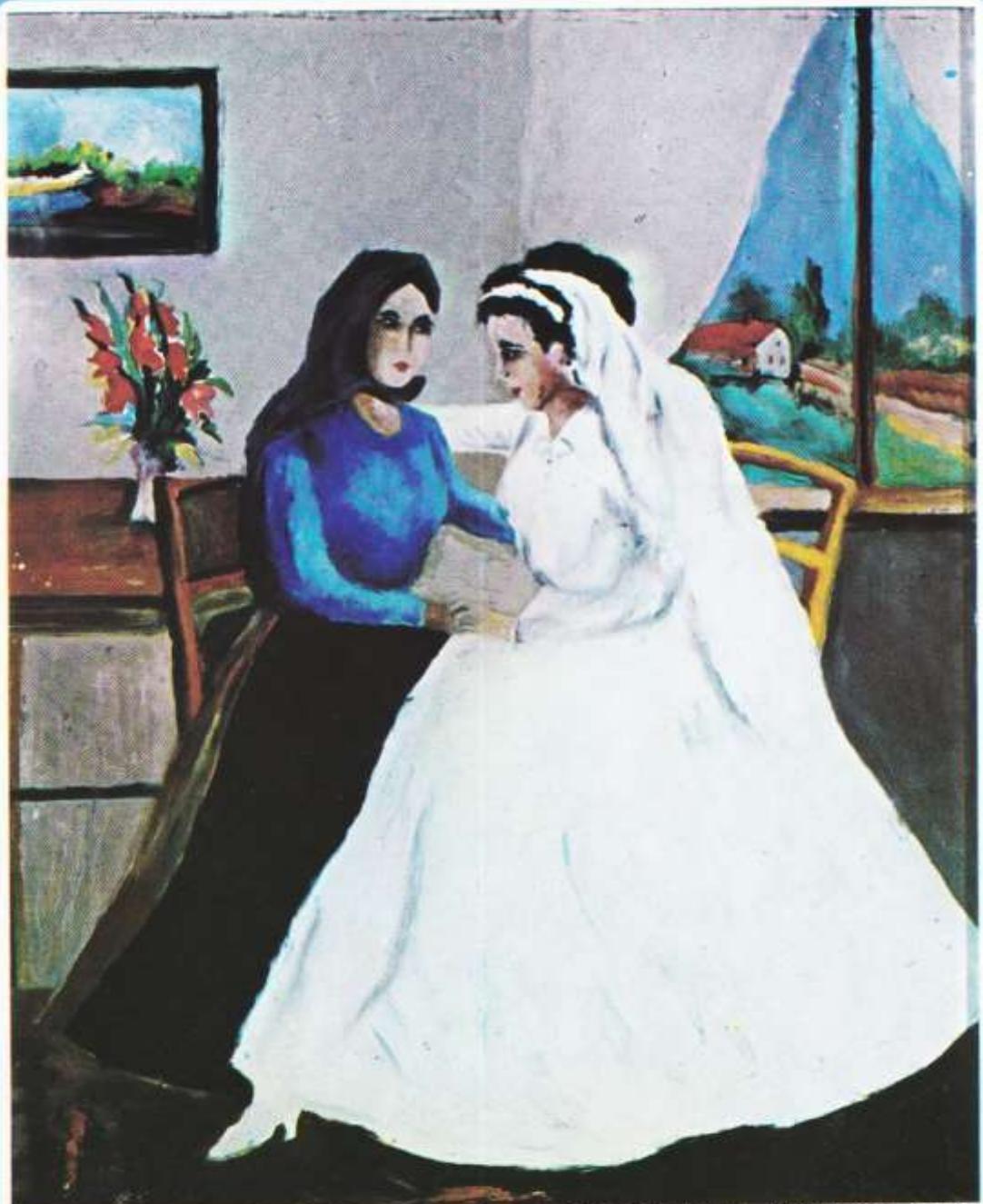
Nije sigurno je li Etiopljanin bio židovski vjernik ili poganin. Ako nije bio Židov, onda je bio prvi poganin koji se obratio na kršćanstvo. Kasnije slijedi obraćenje pogani na Kornelija i drugih. Time je bila prekoraćena granica od židovskog kršćanstva prema poganim. Za Duha Svetog, koji je Kristov Duh, veli se da puše gdje hoće. On djeluje i izvan institucionalnih okvira i granica Crkve. I prije II. vatikanskog sabora (usp. Dogm. konst. o Crkvi »Svjetlo naroda« br. 9) to su uočili i o tom razmišljali stari crkveni oči, npr. sv. Augustin, i veliki teolozi, npr.

»Andeo Gospodnji reče Filipu: Ustan i idi prema jugu... I najedanput nađe neki Etiopljanin... Duh reče Filipu: Hajde i primakni se tim kolima... Etiopljanin je čitao proroka Izajie. Filip otvoril usta te mu poče navješčivati radosnu vijest o Isusu« (Dj 8, 26-40).

Robert Belarmin. Spomenimo misao ovog posljednjeg, koji je živio u vrijeme velikih vjerskih rasprava (+1617), kad se nije baš pomirljivo pisalo o onima »izvan Crkve«. Razmišljajući o jednoj izreci sv. Augustina, Belarmin u Crkvi razlikuje »tijelo« i »dušu«. »Tijelo« je vanjska organizacija, vidljivost Crkve; »duša« su unutrašnji darovi Duha Svetog: vjera, nada, ljubav. Dosljedno, oni vjernici koji su bez milosti pripadaju samo »tijelu« Crkve, tj. pripadaju joj samo administrativno; drugi pripadaju samo »duši«: to su oni koji su u milosti, ali su izvan administrativnog doseg-a Crkve; treći pripadaju i »tijelu« i »duši«. Tim govorom, koji zacijelo nije savršen, Belarmin s Augustinom priznaje da ima crkvenih elemenata i izvan vidljive organizacije Crkve, da i izvan Crkve ima ljudi u kojima djeluje Duh Kristov, koji iskreno, otvoreno i pošteno čitaju riječ Božju upućenu im kroz razne događaje života i povijesti, no nisu kadri protumačiti je. Belarmin i Augustin priznaju da ima i takvih koji po svim vanjskim znakovima pripadaju Crkvi, ali su zapravo lješine bez duše, bez Duha Kristova.

Možda smo navikli na stvarnost Crkve gledati odviše »blokovski«: »mi« i »oni«, gdje je suviše jasno tko smo mi, a tko su oni, tko je pšenica i tko je kukolj. No, unutrašnji misterij Crkve mnogo je složeniji. Današnji naveštaj Evangelija, suvremeni đakon Filip, smije i mora vjerovati da ga uvijek pretječe unutrašnji propovjednik — kako Duha Svetog naziva sv. Augustin — koji govori »Etiopljanima« današnjeg svijeta, onima koji su daleko od »Jeruzalema«, koji ne razumiju odmah i posvema Božju riječ, ali je otvoreno i spremno slušaju. Obitelj onih koji pripadaju Isusu Kristu ima šire okvire nego što su vidljive granice Crkve. Isus Krist ne prestaje po svom Duhu biti tajnoviti pokretač srdaca i tajnoviti pokretač službenika svog Evangelija. On će prepoznati svoje i izvan Crkve, a u samoj Crkvi naći će i onih kojima će reći da ih ne poznaje.

Vlado Jagarinec: OPROŠTAJ S MAJKOM, 1973.

DAJTE MI ĆISTIH KRŠCANSKIH MAJKI JA
CU PREPORODIT SVIJET · Pijo X

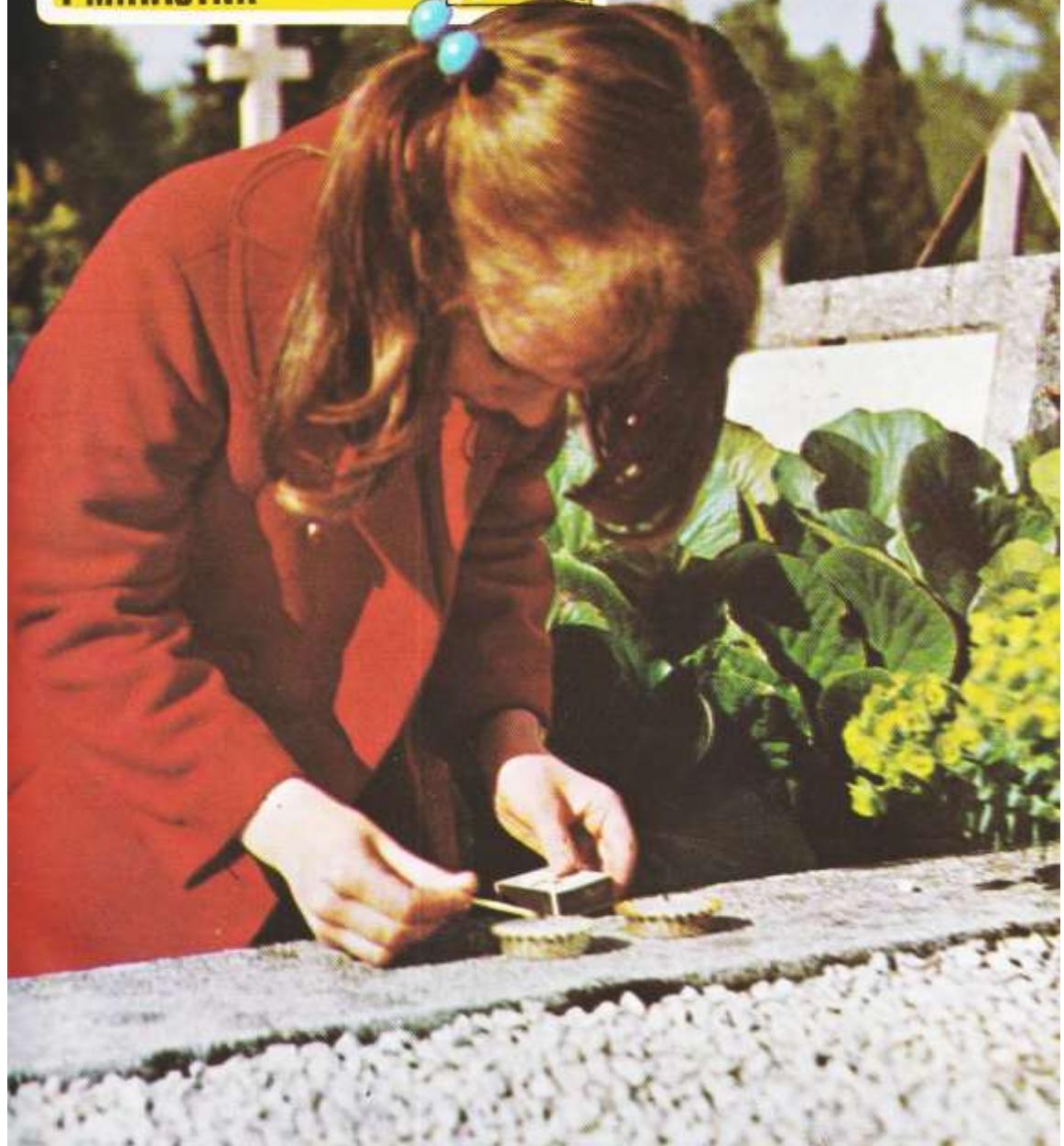
GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

11

4 din

1975

SVIJEĆA DRAGOM DJEDICI

Snimio: Alfred Schneider

Vesela crvena boja kaputića ove djevojčice koja se trudi da zapali svijeću uspomene svom dragom pokojnom djedici kao da je u suprotnosti s ambijentom ovog grada mrtvih. Njezin kaputić govori o radosti nade, a svijeća je simbol prolaznosti života. Ona vjeruje da će njezinom djedici biti draga ta svijeća, zapaljena njezinom rukom.

S istom vjerom i nadom ovih će dana biti zapaljeni milijuni sličnih svijeća na grobovima predaka i onih što su nam bili dragi za života. Mnoge zakopane tragedije opet će oživjeti u sivilu uspomene, mnoge će radosti prošlosti biti očišćene od korova sadašnjosti. Ipak će sve to biti zasjenjeno crnom sjenom neumoljive i okrutne smrti.

Da nije smrti, kažu neki oovsvjetski mudraci, ne bi bilo vjere u Boga. Ali smrt je tu, činjenica nad svim činjenicama. Kako li nas samo ponižava, nas ljudi naučne na pobjede, na silovita osvajanja! Nemjerljive sile atoma uspjeli smo ukrotiti u čeličnim košuljama bombi, uspjeli smo zahvatiti i djelić svemira i ostvariti nedostizni san hodanjem po Mjesecu. Ali smrt, taj tradicionalni neprijatelj svega što se miče, kao da nije impresionirana našim uspjesima. Ona i dalje nehajno ubire svoje žrtve.

Jedan jedini je od svih ljudi pobijedio smrt. Bio je razapet, umro je na križu, pokopan i treći je dan na užas smrti izišao živ iz groba. To je Isus, Božji Sin i naš brat. Pozvao nas je da u njegovoj pobjedi i mi pobijedimo smrt, u njegovu trijumfu da i mi trijumfiramo. U životu pobjeđuju samo oni koji vjeruju u svoju pobjedu. Želite li pobjedu nad smrću, vjerujte u uskrsnuće! I zato je vesela boja kaputića ove djevojčice u gradu mrtvih i te kako opravdana.

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrtarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarsina plaćena u gotovu.

S A D R Ţ A J :

ONI SU NAM OLAKŠALI VJEROVATI	
U BOGA — — — — —	368
MAJKA PUNA BOGA — — —	369
ŽIVIO JE U VJERI I NADI, K. —	370
SMRT NIJE ZALAZ, VEĆ PRIJELAZ, M. Batorović — — — — —	371
ZNAM KOME SAM POVJEROVAO, S. Jelenić — — — — —	372
POSEBNO JE VOLIO STARI ZAV- JET, P. G. — — — — —	374
U ŽIVOTU I U SMRTI: HVALJEN BIO ISUS KRIST, A. Barbalic —	375
JOŠ JEDAN ĆE SIN OD DANAS PA- LITI SVIJEĆU, Z. Mačić — — —	376
NE ZNAM DA LI JOŠ SLAVE SRCE ISUŠOVO, J. Antolović — — —	378
ŠTO ZNAČI MARIJA MENI, NAMA — U DANAŠNJEM ČASU, A. K. —	378
SINTEZA VJERE JE LJUBAV, J. I. —	380
IVO JE BILO ZA VELU POTRIBU, V. Miklobušec — — — — —	382
DOKTOR »ODMAH«, M. M. — — —	384
DJEĆO, ZVONII LJ. M. — — —	384
PODERAO SAM PASOŠ U KOMADI- ĆE, I. Dujić — — — — —	385
ŠTO JE S OBITELJSKOM PJES- MOM? I. Fuček — — — — —	386
DAN KAD MI JE IZGORIO RUČAK, T. Trstenjak — — — — —	388
MISIJE — — — — —	390
ZAHVALNICE — — — — —	397
ISUS KRIST — OTVORENA SRCA, F. Pšeničnjak — — — — —	398

riječ
uredništva

Postoji veza s mrtvima.

Ona se ne ostvaruje zazivanjem duhova, ni magijom, a ni snovima, već u živom Bogu. S njima smo povezani tim što Bog poznaje i njih i nas. On nas sve čuva, budući da nije Bog mrtvih nego živih. U njemu žive svi koje je pozvao.

Moderni čovjek je izgubio osjećaj za smisao svoga života. Tu se krije uzrok svakodnevnom iskustvu da današnji čovjek uklanja sebi s puta sve što ga upućuje na umiranje i smrt. Jedino ako baš mora — iz određenog pjeteta ili koristi — ušulja se u sobu gdje mu umire netko od njegovih najbližih. Zbog toga dolazi i na groblje, nekoliko minuta stoji u stavu »pozore«, a onda žurno trči natrag u svakodnevnu galamu i jurnjavu.

Mi se kao kršćani ne plašimo toliko smrti.

Kažemo »toliko«, jer čovjek uvijek ima neki strah od onoga prelaza iz svijeta materijalnih opipa u veliki nadsvijet duha.

Mi kršćani znademo kuda idemo, tko nas čeka, uzdamo se u Božje milosrde i beskrajnu ljubav. Zato ćemo se i u ovom mjesecu svjesno povezati s onima koji su nam mili i dragi da im pomognemo: svojim čestitim životom, molitvom, svetim misama i pričestima kao i djelima ljubavi.

i onda kad ih ne razumijemo.

»Mi vjerujemo tvojim mislima

Idemo tvojim putem i držimo se tebe.

Ti ćeš svaldati neprijatelja — smrt.

Ti si uskrsnuo od mrtvih

za tobom će svi oni uskrsnuti.«

(J. Zin »Kako danas moliti«)

Uz sva poskupljenja papira i grafičkih usluga DŽEPNI KALENDARIĆ za slijedeću prestupnu 1976. godinu PO STAROJ CIJENI — SAMO TRI DINARA! — Najjeftiniji! — Da li je i najljepši, to ćete sami prosuditi! — Požurite s narudžbom! Za narudžbe preko 10 primjeraka još i popust od 10 posto!

Zašto se sasvim ozbiljno uzimaju vijesti koje se odnose na »smrt Boga«?

Raspolažemo sigurnim svjedočanstvima osoba koje — iz prve ruke — iznose tolike novosti koje se odnose na Božji ŽIVOT. Majka Dora, ili kako se već zove ta tiha i jednostavna ženica, brat Jako, priprosti redovnički brat pomoćnik, i toliki drugi koje susrećemo u našem svakodnevnom životu, potvrđuju da je Bog ŽIV! I te kako! Te ga osobe susreću, vide, čuju ga, govore mu svaki dan. Pa čemu se onda osvrati na opširna i tobože »znanstvena« izlaganja teologa »Božje smrti«?

U ovom prilogu govorit ćemo o — nekoliko konkretnih svjedoka da je Bog živ. I to onih svjedoka koji su do jučer bili među nama. Po njima neka se i nama otvore oči, probude osjetila, jer zbilja nije daleko ni od jednog od nas. Po Njemu, naime, živimo, mičemo se i jesmo« (Dj, 17,27—28).

**ONI
SU
NAM
OLAKŠALI
VJEROVATI
U BOGA**

Majka puna Boga

Dora Bokunić, rođena Štefiček, iz župe Šestine, selo Bijenik, pokraj Zagreba, rođena je 5. travnja 1881. u seoskoj kući pod slamnatim krovom. Kad joj je bilo osam godina, ostala je bez majke, a rasla je među braćom. Sa 19 godina udala se za čovjeka poljoprivrednika, također pod slamnatim krovom.

Imala je devetero djece, troje je umrlo u nevinoj dobi, a šest ih je i danas živih: jedan sin i pet kćeri. Imala je 12 unuka i 12 pravnuka. Teško je ohranila svoju djecu s mužem Josipom, kad je bio svjetski rat 1914. godine. Ali uza sve to bila je strpljiva, skromna i ponizna, nikad ohola, a što je najvažnije, crkvu nije nikad zaboravila. Svake nedjelje polazila je na misu, primala je sakramente u prve petke, jer tu je našla utjehu za svoj bolji život. Vjerno je primala i čitala »Glasnik Srca Isusova« još od mlađih dana pa do svoje 94. godine. Kad je imala 65 godina, muž joj umro i ta-

ko se dalje mučila na toj hrvatskoj grudi.

Djeca su je rado posjećivala, jer je bila dobra majka i sve je dobro odgojila. Uvijek im je samo dobar nauk davala;

— Budite dobri i strpljivi i nikad ne zaboravite molitvu i crkvu, pa ćete biti sretni u životu!

Djeca su se veselila njenom životu. Ali jednog dana, a to je bilo 4. listopada, baš na prvi petak, oboljela je i legla u krevet i više se nije digla. Djeca su zvala pomoć, no bilo je bez uspjeha. Nad krevetom je imala sliku Svetе obitelji, u koju je često gledala i križala se tražeći pomoć. A zadnje noći bila su sva djeca s njom i kako je bila u teškim mukama, prosila je djecu za pomoć. Ona joj nije mogla pomoći drugčije nego molitvom, pa su zajedno s njom naglas molila žalosnu krunicu. Cijele noći se križala i napokon ispuštala dušu baš pred Marijin pozdrav, a to je bilo 10. listopada 1974.

Zahvalna djeca

»Budite dobri i strpljivi i nikad ne zaboravite molitvu i crkvu, pa ćete biti sretni u životu!«

Živio je u vjeri i nadi

Našli smo ga kao pravosljednoga na teritoriju današnje župe Bezgrješnog Srca Marijina na periferiji Zagreba nazvanoj Laščina, kada smo 1930. godine došli u novosagrađeni novicijat Družbe Isusove na Jordanovcu. Oko nas u neposrednoj okolini bili su Dubravci, Sruki, Čukovići, Ptičari, Očići sa svojim seljačkim gospodarstvima.

Malo podalje nicali su oko nas skromne kućice malih obrtnika i jednostavnih radnika među kojima se nazlazio i Izidor Loina, otac našeg misionara o. Ivana Loine. Bliži smo si postali,

kada mu je sin Ivan počeo dolaziti u našu kapelu na vjerouauk, uvrstio se među ministrante, i nakon svršene osnovne škole zaslugom pok. o. Flodina pošao u malo sjemenište u Travniku. Te su veze postale još tjesnije, kada je sin Ivica, nakon četvrtog razreda gimnazije, stupio u isusovački novicijat, započeo i dovršio studij filozofije i teologije, da zaređen započne svoj blagoslovljeni i plodni apostolski život.

Dva su mjesta gdje sam pok. Izidora češće susretao i znao s njime povesti kraci razgovor. Bila je to naj-

prije naša župna crkva, ili ako hoćete kapela. Bio je jedan od najvjernijih i najstalnijih njezinih posjetilaca. Svake nedelje bio je neizostavno na sv. Misi u osam sati, na svom stalnom mjestu u drugoj klupi na strani epistole. Može se reći da mu nije izmakla nijedna pobožnost, koja bi se u kapeli obavljala. Znao je doći dosta rano. Uz gotovo poluglasni špat molitve prebirao bi zrna svete krunice, pa to kadikad i za vrijeme propovijedi. Tako sam bio upoznat da je on na svom mjestu i da propovjednik treba voditi računa o tom, da i astmatičari imaju pravo na svoj način slaviti Boga.

Druge mjesto gdje smo se češće susretali bila je Laščinska cesta, koja od Križa na raskršću Laščinske i Jordanovca vodi prema Mirogoju. Išao je redovito sam, polagano i zamisljeno. Astma ga je sad jače sad slabije trajno mu-

POSLJEDNJI OPROSTAJ OD IZIDORA LOINE KOJI NIJE NIKAD POZALIO STO MU JE SIN POSTAO ISUSOVAC.

čila. Ipak bi š nekim zadovoljstvom i ponosom iz svoje male lule odbijao dimove duhana. Naš bi razgovor brzo skrenuo na teškoće starosti, pogotovo one, što ih astma za sobom nosi. Samoća mu je bila teška. No nikad ga nisam čuo da bi žalio što mu je sin svećenik, isusovac; što mu rijetko može pokloniti neko-

liko slobodnih časova; što je uvijek u napornom, po shvaćanju svijeta posve nereentabilnom poslu; što mu ne može posvetiti više pažnje niti izdašnije pomoći u njegovim potrebama. Osnovni ton, što sam ga mogao iz njegovih riječi razabrati, bio je predanje u Božju volju; strpljivo podnošenje bolesti.

U ovom ili onom obliku je kao svjetlo što ga obasjava, kao snaga što ga krije, u njegovoj svijesti bila prisutna riječ Gospodinova: »Trebalo je da Sin čovječji trpi, i tako da uđe u svoju slavu.« Trpio je i Živio u vjeri i nadi u Uskrsnuće i vječni život. Vjerujemo da ga u Kristu i posjeduje.

K.

Smrt ni je zalaz, već prije lаз

Kako je tiho živjela, tako je tiho i umrla. Gospoda Danica Sarić r. Tiroly, čiji su predi s knezovima Odescalchi došli u Ilok, umrla je u četvrtak 27. ožujka u svojoj kući u Iloku. Na Blagovijest je navršila punih stotinu godina. Uvijek mi je govorila da će umrijeti o Blagovijesti i na Veliki petak. Eto ispunila joj se žeđa: na Veliki petak je pokopana na iločkom groblju. Lijep broj Iločana oprostio se od svoje najstarije sugrađanke i ispratio je na zadnji počinak.

Gospoda Sarić je ostala udovica prije pedesetak godina, ali je uvijek činila do-

bro. U kuću je primila obitelj doseljenika i jednu siromašnu djevojku, te im uvijek pomagala. Svaku dobrovornu akciju je materijalno pomagala. Uvijek je davala savjete i dobar primjer. Živjela je svoju vjeru i bila poticaj drugima. Na sv. Misu išla je do svoje 95 godine, i to uz strme iločke stepenice, kojih ima preko dvije stotine. Prije tri godine legla je u krevet, ali je ostala svjesna do smrti.

Bila je vjerna pretplatnica i širiteljica »Glasnika Srca Isusova« dokako je počeo izlaziti. Vjersku štampu uzimala je i prije rata, a poslije rata je uvijek bila sret-

na kad se pojavio koji novi časopis, jer je to za nju bilo svjedočanstvo da vjera u ovom narodu i dalje živi i napreduje. Živo je čeznula da sv. Nikola Tavelić буде proglašen svetim i to je pomagala materijalno koliko je mogla. Sve u Crkvi zanimalo ju je i živjela je život s Crkvom.

Tiho nas je napustila: na svom smrtnom ležaju nije ni uzdahnula. Ostala je ne pomicno ležati. Zvana je nisu pratila na posljednji počimak, jer je bio Veliki petak. Kolika simbolika: tih život, sveta smrt, tih odlazak.

Mato Batorović

**TVOJE MISLI NISU NASE MISLI.
TVOJI PUTOVI NISU NASI PUTOVLI.
MI VJERUJEMO TVOJIM MISLIMA
I ONDA KAD IH NE RAZUMIJEMO.
IDEIMO TVOJIM PUTEM
I DRŽIMO SE TEBE.**

Znam kome sam povjerevao

Bruno Ivetac rodio se 7. svibnja 1950. godine u Skropetima (Istra). Nakon osnovne škole zaželio je postati svećenik, pa je 1964. godine ušao u biskupsko sjemenište u Pazinu. Nakon mature nastavio je studira-

ti teologiju u Rijeci. Odslužio je vojsku i sve je izgledalo da će u Božjem vinoigradu doskora započeti svoj posao novi vinogradar.

Međutim, započelo je u to vrijeme njegovo uspinjanje na Kalvariju. Pojavila

se bolest, koja je nemilosrdno razarala njegov mladenački i poletni život. Nakon treće godine studija morao je napustiti Rijeku i dati se na bolničko liječenje. Bio je to ujedno i definitivan prekid sa studijem,

**BRUNI JE JEDINA ZELJA
PRIJE ODLASKA BILA DA
POSTANE SVECENIK.
(slika gore).**

**SAMO JE DVA PUTA
PRICESTIO SVOJU MAJKU,
A ONDA JE OTISAO...**

za čim je veoma žalio. Njegov se život iz dana u dan sve više gasio. Bio je toga svijestan.

— Treba gledati realno! — govorio je i spremao se na odlazak, žaleći jedino što nije dospio do svećeništva.

No istarski je biskup dr Dragutin Nežić odlučio ispuniti mu želju te ga je u sjemenišnoj kapeli u Pazinu 8. rujna prošle godine redio za svećenika. Za vrijeme ređenja sjedio je u naslonjaču i makar iscrpljen uspio je koncelebrirati Misu s biskupom. Poslije toga rekao je još dvije Mise, no svoju mladu misu, koja je trebala biti u Motovunskim Novakima osam dana nakon ređenja nije uspio prikazati. Bolest ga je potpuno sruvala, ali mu ipak nije oduzela snagu strpljivog podnošenja i prikazivanja svog života za druge, za svećenike, svećenička i redovnička zvanja, za istarsku Crkvu, za one kojima je teško. I 18. listopada prošle godine predao je svoj duh Onome za koga je živio.

Ugasio se jedan mladi život. Otrgnut je jedan cvijet još u svom pupoljku i ne pokazavši svoje ljepote. A toliko je obećavao... A sada? Njega, istarskog mladomisnika, više nema među nama. No to ne znači da je i zauvijek nestao jer živimo u nadi budućeg uskrsnuća, vjerujući onome koji je već uskrsnuo. U toj je vjeri, za kratkog života, Bruno živio, i u istoj je vjeri po Duhu i sada među nama.

S. Jelenić

Podnosići bol

Martin Luther King

Bog je moćan.
Ima li koga među nama
da ide u susret večeri svoga života
i boji se smrti?
Zašto se boji?

Bog je moćan!
Ima li koga među nama da očajava
nad smrću dragog čovjeka?
Zašto očajava?

Bog može dati snagu
da se bol podnese.
Brine li se itko zbog svoga lošeg zdravlja?
Zašto se brine?

Ma što se dogodilo, Bog je moćan!
Kad potamne naši dani,
a noći postanu mračnije
od tisuću ponoći,
uvijek ćemo misliti na to
da na svijetu postoji
velika sila koja daje blagoslov, a zove se Bog.

Bog može pokazati put iz bespuća.
On će tamno jučer
pretvoriti u svijetlo sutra —
i napokon u sjajno sutra vječnosti.

Brat Jako Novoselac sin je Hrvatskog Zagorja. Kao zreo mladić 1913. godine stupio je u Družbu Isusovu da bi onda nastavio svoj novicijat na ruskom bojištu, kasnije u ruskom zarobljeništvu usred revolucije. Tu je postavio temelje zgradi svog redovničkog života, koja je u svim nevoljama ostala jaka i mesavladiva, imajući nešto od čvrstoće starozavjetnoga pravednika.

Njegov redovnički život odvijao se u Bosni — Čardak, Bila, Travnik — pa onda u Zagrebu u Dječačkom sjemeništu i neko vrijeme u rezidenciji u Palmostičevoj ulici.

Počeo je svoj redovnički život kao ratnik na bojištu. Nastavio ga kao zemljoradnik na poljoprivrednom imanju Družbe Isusove u Bosni, da bi se razvio u stručnog mehaničara, koji je uvijek pun stvaralačkih zamisli. U svojoj 80. godini života — da spomenem samo jedno od mnogobrojnih ostvarenja majstora brata Jake — izrađuje sa svojim pomoćnicima svetohranište u kapelici časnih sestara u Dječačkom sjemeništu, koje će još dugo svjedočiti o njegovoj stručnosti i ljubavi prema Isusu Kristu.

Bio je čovjek vjere! Čovjek koji je živio iz vjere i promatrao i prosudivo svijet oko sebe u duhu vjere. Bio je čovjek objavljene Riječi Božje. Davno prije Koncila on je često i rado čitao Bibliju. Posebno je volio Stari Zavjet. Znao je citirati Božju riječ. I životne je probleme osvjetljivao citatima Sv. Pisma.

CASNI BRAT JAKOV NOVOSELAC

Posebno je volio Stari zavjet

Bio je čovjek molitve. Poslije večere otisao bi u kapelicu i tu ostajao do kasno u noć u molitvi i razmišljanju. Nejedanput našao sam ga ovih zadnjih godina u noći poslije 11 sati u kapelici kako moli križni put. Izjutra je opet već u 6 sati neizostavno bio na zajedničkoj sv. Misi, a zatim bi cijeli dan proveo u ozbiljnomy i temeljitoj poslu.

Bio je čovjek rada, i to stvaralačkog rada. Nikad nije imao mira. U 7 sati ujutro već je bio u radio-nici i rasporedivao posao svojim suradnicima.

Bio je čovjek Crkve. Pratio je zbivanje u Crkvi. Trpio je ako nešto u Crkvi nije bilo dobro, a radovao se rastu i uspjehu Crkve.

7. lipnja rekao mi je u razgovoru: Kad bude Božja volja, evo me! Ni dan prije, ni dan kasnije!

Da, brat Jako je bio spremna na susret s Gospodinom. Na početku srpnja pustio je svoje suradnike na godišnji odmor. Sam je započeo duhovne vježbe da bi se spremio za susret s Gospodinom, kako sam reče.

Dva dana prije smrti na svoj imendam, dok je primao goste u sobi i sam ih dvorio, govorio bi: — Idem! U subotu 27. srpnja poslije podne on je otisao Gospodinu!

Brate Jako, smatram milošću što sam s tobom živio. Uvjeren sam da ćeš sada, kad budeš licem u lice gledao Trojedinoga Boga još usrdnije moliti za Crkvu, za Družbu Isusovu i za Sjemenište.

P. G.

Zahvaljujemo Ti, Oče, što si tako blizu, pa i pokojni su blizu u Tebi. Nitko ne umire tko je u Tebi. Mi od Tebe primamo život kao što i pokojni od Tebe žive. Imamo isti život s njima i to nas povezuje. (J. Zink)

**»Svijet je pokušavao
da me privuče k sebi,
ali mu nije pošlo za
rukom.«**

Skorovoda

U životu i smrti hvaljen bio Isus Krist!

**HELENA FARKAS, SVEUCILISNI
PROFESOR**

U Osijeku je 24. siječnja 1975. umrla nakon zaista teške bolesti, u 62. godini života, prof. Helena Farkaš. Petnaest godina boarlovala je od neke i liječnicima zagonetne bolesti. Na sprovodu se skupilo lijepo mnoštvo svijeta, a i birano, jer su bili prisutni gotovo svi profesori sveučilišta. Po izričitoj želji pokojnice nisu se držali nadgrobni govori, no jedan je profesor sa sveučilišta ipak pred mrtvačicom održao pogrebno slovo, u kojem je iznio lik pokojnice — dobrog čovjeka i stručnjaka, koji je znao prenositi znanje na studente. Nad grobom je župnik iz Tvrde vlč. g. Stjepan Mijatović pročitao njezinu oporušku, kratku rečenicu, u kojoj je bio izražen čitav njezin život:

»U životu i u smrti hvaljen bio Isus Krist!«

Kad sam došao u Osijek, upoznao sam je kao bolesnicu u krevetu, noseći joj od vremena na vrijeme sv. Prica. Teška bolest razarala ju je iznutra i izvana.

Atrofija mišića pretvorila ju je postepeno u kost i kožu. Vezivno tkivo toliko je oslabilo i nestajalo da su joj kosti ispadale iz zglobova i lomile se. Dakako da je osjećala i unutarne boli.

Ali — i to je sve zapanjivalo — njezina je bistrinauma i inteligencija bila posve sačuvana. Duh je lebdio nad tim tijelom koje je nestajalo. Kako je bila misljena, u dugim je časovima i nesanim noćima razmišljala o vječitim problemima čovjekovim — o smislu života, patnji, Providnosti i smrti. Svaki put poslije ispovijedi i Prica podulje smo razgovarali. Tema je bila uvijek — patnja. Svraćali smo se često na starozavjetnog patnika Joba. I prof. Helena ulazila je bolno u dijalog s Bogom i pitala:

— Zašto tako jako baš mene kuša Gospodin?

Pokušavao sam joj odgovoriti s knjigom Jobovom: Bog ne odgovara na Jobova pitanja, nego ga poziva da

ima povjerenja u Njega i da mu se preda.

I prof. Helena je tako podnosila svoju patnju. Divo sam se snazi te duše i svaki puta odlazio od nje obodren i ojačan. Nedavno mi reče neki moj prijatelj, osječki intelektualac, zgodicu iz života prof. Farkaš, koja bacala svjetlo na njezin život. U zagrebačkoj katedrali vidjela je čovjeka bez nogu kako se moli. Mislila je da je prosjak i htjela da mu dade milostinju. Ali kad je iz polumraka izašao na svjetlo, opazila je da je to fin gospodin... Molio se, razmišljala je Helena, da može nositi svoj križ!

Za to je molila i prof. Helena. I isprosila je taj dar strpljivosti u velikom stupnju. Sazrijevala je za vječnost. Mora se na neki način umrijeti; mora se proći kroz ta vrata vječnosti, običavala bi reći. Drugi umiru u kakvom podrumu, a ja na krevetu, gledajući sunce. Treba se toga sjetiti...

Aleksandar Barballć

Još jedan će sin od danas paliti svijeću

Rodno mjesto ostavio sam u svojim ranim godinama i prošlo je više od petnaestak godina kako sam posljednji put bio u njemu. Nikome se nisam javljaо niči sam od koga dobivao i kakve vijesti. Nisam ni sađa htio doći, ali nešto u meni vuklo me je k onim brežuljcima snagom kojoj se nisam mogao oduprijeti. Stoga i nisam išao ravno kući, nego sam se povukao izvan grada da dočekam mrak i neopažen, isto onako kako sam i otišao, uđem u rodni dom. Sat na tornju najavljavaо je posljednju četvrtinu sedamnaestog sata. Sjeо sam na klupu da posmatram završetak pripreme vrijednih ljudi, koji s radošću dočekuju vrijeme za počinak.

Dok sam ovako uživao po sjećanju dane provedene nad ovim padinama, prekide me glasić dječaka otprilike devetgodišnjaka, koji nazva »dobar večer« i htjede nastaviti penjući se putem.

Prihvatio sam pozdrav tog dječaka i pridružio mu se, znajući za dječju razgovorljivost s namjerom da čujem bilo što jer sve što kaže bit će za mene novo. Ponudio sam mu bonbon i po njegovu nimalo bojažljivom reagiranju zaključio da je veoma susretljiv. Saznao sam da se zove Mario i da je završio prvi razred pučke škole. Put nas tako doveđe na ulaz u gradsko groblje.

— Ja idem ovamo, prvi progovori i pokaza ručicom prema zbijenoj grupi križe-

va. Pode dalje ne obazirući se na mene.

Groblje je za mene, dok sam bio u njegovim godinama, bilo oznaka straha, mjesto gdje se uvečer skupljaju duhovi, vile i vukodaci. Više se ne sjećam kad sam zadnji put bio na nekom groblju. Bio sam veoma začuđen kako on slobodno korača i nehotice sam krenuo za njim. Odmotao je paketić koji je nosio pod rukama i tek sada vidjeh da su to dvije žute svijeće. Obje je zario u pijesak, zapalio šibicom koju je ponovno vratio u metalno spremište i dodao tihim gasicem:

— Evo, mamice, i danas sam ti donio svijeću? Obećajem da će slušati baku i biti dobar učenik. Pobožno se prekrižio i bacio još jedan pogled na sliku ispod koje je pisalo: »Marija Ilić, r. 19. 5. 1937. + 19. 8. 1960.«

— Zašto si baš danas donio svijeće? — postavio sam pitanje.

On me prekide stavivši prst na usta dajući mi do znanja da šutim. Tek na kraju obrati mi se i reče: Baka kaže da se na groblju glasno ne razgovara; ja donosim svijeću svaki dan i obećajem mami da će biti dobar.

Ssimpatiju prema njemu osjetio sam pri samom susretu, a sada sam bio siguran da sam ga na neki način i zavolio. I da ga ne bih tako brzo izgubio, i ostao lišen tako lijepog društva, ponudio sam mu da malo sjednemo na klupu pokraj koje smo prolazili. Ponudio sam mu bonbon i

budući da je uzeo sam jedan komad, gurnu sam mu cijelu vrećicu u ruku.

— Ondje ja idem u školu — pokazao je rukom na veliku dvokatnu zgradu, koja je svojom fasadom davala tužan izgled jer je bila prično zapuštena. Pričao je kako mu otac radi u Austriji i da će skoro doći kući. Donijet će darove i njemu i baki. Ovoga ljeta ići će na more s tetkom Katicom. U tome je skočio i gotovo u suzama rekao:

— Joj, zadržao sam se i baka će me sigurno tražiti!

I zaista! Nije se prevario. Dok je izgovarao posljednje slogove, iza ugla desetak metara ispred nas pojavila se ženska prilika od svojih šezdesetak godina, odjevena u crninu. Mario joj pojuri ususret.

— Oprosti, bakice, ja sam ... znaš onaj gospodin ...

Cuo sam njegove isprekidane riječi. Osjetio sam se krivim i da trebam nešto učiniti da ispričam i sebe, a donekle i Marija, iako mu baka ničim nije dala na znanje da joj je krivo i da se ljuti. Mene je mjerila kroz svoje debele naočare, a dva upala oka odavala su u dubini srce prepuno briga i tuge.

Nazvao sam »dobar večer« i da nekako započнем, upitao sam je ima li večernja misa i u koliko sati počinje. Napravila je međukorak kao da se o nešto spotakla.

— U pola sedam, odgovorila je, gledajući me preko svojih naočara. — Vi niste

odavde, primjetila je potom.

— Tako nekako — uzvratio sam na njen pitanje. — Ne živim ovdje, ali sam se rodio tu na ovim padinama. Želja za rodnim krajem doveo me ponovo ovamo. Znate, video sam vašeg malog, pa da bilo s kime razgovaram, pokušao sam se sprijateljiti s njime. I sami ste svjedok da sam donekle i uspio.

— On je ... da moj Mario je dobar ... — nastavi baka čitajući moje misli. U mnogo čemu se razlikuje od ostale djece. Kako bi samo majka bila sretna da ga vidi. Nije je zapamtio. Odmah iza njezine smrti zavjetovala sam Blaženoj Djevici da mi poživi maloga i obecala paliti svaki dan sveće na Marijinom grobu. Kako reuma ne dopušta da svaki put odem, Mario obavlja zavjet sam.

Glas crkvenog zvona javljaо je da za koju minutu započinje sveta misa.

— Vrijeme vam je ako želite na svetu misu — reče starica i pruži mi desnicu u znak pozdrava. Pribavio sam i zahvalio se na trenucima provedenim u njihovom društvu, zaželio »laku noć« i slijedeći glas zvona, požurio prema crkvi.

Skromna crkvica bila je gotovo puna i premalena da primi sve koji su htjeli na svetu misu. Mladi svećenik, sigurno kapelan, lijepo je propovijedao. Unatoč svečemu, moje oči lutale su od osobe do osobe, tražeći ono drago lice koje godinama nisam vidio. Znao sam da

po najobičnijoj navici vjećito ide na večernju misu, no ovaj put kao da je učinila iznimku. Iako mi moja visina u tome mnogo pomaze, nisam ga mogao pronaći. Po završetku sam izašao među prvima, stao kraj stoljetne lipe i prikovan pogled na izlaz. Posljednja osoba, koja je izašla, bila je časna sestra s debelim svežnjem ključeva. Zaključala je crkvu i ne obazirući se na mene otišla u župni stan. Htio sam viknuti za njom. Upitati je bilo što, ali me glas izdao i samo tihomrmljanje bilo je proizvod svega. Okrenuo sam se da napustim crkveno dvorište, kad spazim na stablu lipe neki plakat.

Uz svjetlost plinskog upaljaca progutao sam njegov sadržaj. Onda još jednom i još jednom, ne vjerujući sam sebi da piše baš ono što sam pročitao. IME MOJE MAJKE NALAZILO SE NA OSMRTNICI, koja je ovde već drugi tjedan.

Ni sam ne znam kako, ali put me ponovo doveo na gradsko groblje. Pronašao sam obiteljsku grobnicu i zaista, uz ploču na kojoj je stajalo tatino ime bila je nova s dragim likom i imenom moje majke. Grob je bio nov i još nije izgubio svoje svježine. Bio je svjež, kao i vjera moje majke, koja ju je dovela ovdje u vječni hlad, u ovaj dio groblja.

Sutra sam čekao Mariju da zajedno zapalimo svijeće na grobovima majki. Ujedno da mu kažem: Još jedan će sin od danas paliti svjeću.

Zvonimir Mačić

Ne znam da li ješ slave Srce Isusovo?

Ove se godine ugasio zemaljski život vrlog svećenika Jozu Radičeva, koji je 50 godina proveo među Božjim narodom sjeverne Slavonije, najprije kao kapelan u Valpovu, a zatim kao župnik u Viljevu i Marjancima, te kao dekan donomiholjačkog dekanata. Četiri posljednje godine života proveo je kao umirovljenik u Bačkom Brigu, u svojoj rodnoj Bačkoj.

Oni koji su ga poznavali cijenili su ga kao uzornog, revnog i duboko pobožnog svećenika. Dok je bio u mlađim godinama, bio je rado slušani propovjednik. Nastupao je žarom proroka Ilike, revnujući za Božji zakon. Jozo Radičev bio je u vijek svećenik jasne linije i čvrstih načela. Nije poznao kompromisa ni polovičnosti. Što je bio, htio je biti čitav. To je kod mnogih uljevalo poštovanje prema njemu i svemu onome što je propovijedao.

Bio je apostol pobožnosti Srcu Isusovu. Kao vilje-

vački župnik uveo je u župu svečano slavljenje svetkovine Srca Isusova i pobožnost prvih petaka. To je u župi silno podiglo sakramentalni život. Malo pred smrt pisao je jednom svom župljaninu: »Ne znam da li još slave Srce Isusovo, kako smo pri uvođenju pobožnosti obećali? Na Srce Isusovo bio sam cijeli dan u molitvi. Ovdje u župi nemaju ništa posebno, a s malo dobre volje narod lako prihvata pobožnost Srcu Isusovu. Baš sam o tome govorio domaćem župniku. Obećao je da će pokušati...«

Posljednje godine života svećenik Jozo Radičev je mnogo trpio i na duši i na tijelu. Sjedeći u snažnim godinama sate i sate u isповjedaonici, a po hladnim crkvama, navukao je na noge ozebljene, koje su natekle, svrbele ga i zadavale mnogo jada. No trpio je od drugih boljetica, ali u vijek strpljivo i Bogu odano. Zabrinjavao ga je razvoj prilika u Crkvi i u svijetu i poticaj na molitvu. U jednom pismu piše: »Molimo se mnogo! Velika je moć molitve i Bog svojih ne ostavlja. To me mnogo smiruje i u mojoj bolesti...«

Pisac ovih redaka naročito mu je zahvalan jer ga je on krstio i kao dragi gost bio na njegovoj mladoj misi u Bistrincima. U mjesecu studenome, kad se sjećamo dragih nam pokojnika, želio sam u Glasniku Božjega Srca podignuti ovaj skroman spomenik svome dragom krstitelju. Njegov primjer bio je za mene u vijek opomena i poticaj kako se Gospodinu valja predati čitavim bićem.

Josip Antolović

Piše: Ante Katalinić

(3)

**Što
znači
Marija
mame,
mama
danas**

?

»MARIJU MOŽEMO PROMATRATI KAO OGLEDALO KOJE ODRAŽAVA NADANJA SUVREMENIH LJUDI.« (Pavao VI.)

ve riječi izrekao je prošle godine Papa Pavao VI. u svojem pismu (Adhortatio apostolica) »Marijansko štovanje« (Marialis cultus). Rečenica koju smo citirali glasi: »Ono što čitamo u Svetom Pismu pod utjecajem Duha Svetoga, ako još pri tom imamo na umu rezultate antropoloških znanosti i raznolike situacije današnjega vremena, dovest će nas k tome da otkrijemo kako Mariju možemo promatrati kao ogledalo koje odražava nadanja suvremenih ljudi« (Broj 37).

Svojim pismom Papa hoće da štovanje bl. Djevice Marije u kršćanskem naruđu probudi, poveća i posuvremeni. Svako vrijeme ima svoje težnje, svoje zahtjeve, svoja traženja, očekivanja i nadanja. Nadanja suvremenog svijeta s obzirom na ženu velika su. Ako ih usporedimo s nadanjima prošlih stoljeća, drugačija su i nova. I tim nadanjima današnjeg vremena savršeni uzor i ispunjenje nalazimo u Marijinu liku. To Papa u jednom dijelu svog pisma i naglašava. Marija je uvijek suvremena, pa i danas.

U tom dijelu pisma Papa se upušta u precizna tumačenja svoje misli.

Jedan od opravdanih zahajtjeva suvremene žene sastoji se u tome što ona hoće da ima udjela u odlukama zajednice. Pošto je Pavao VI. izrazio tu misao, odmah nadodaje: »S dubokom radošću promatrat će (suvremena žena) Mariju, koja u svom razgovoru s Bogom daje svoj aktivni i slobodan pristanak, ne za rješavanje nekog sporednog problema, nego za »dogadaj vjekova«, kako je s pravom bilo nazvano Utjelovljenje Riječi« (broj 37). Doista, kad je Marija rekla svoj »Neka bude«, tek onda je Sin Božji uzeo ljudsku narav, postao čovjekom.

Pavao VI. osvrće se na Marijinu pjesmu »Magnificat« i kaže o Mariji: »Kako god se potpuno bila predala u volju Božju, nipošto nije bila žena pasivne podložnosti ili obuzeta nekom religioznošću koja otuduje, nego je bila žena koja se nije ustručavala svjesno proglašiti da je Bog takav da uzdiže ponižene i potlačene, a ruši moćnike svijeta s njihovih prijestolja« (br. 37).

Silne su Marijine riječi: »Rasprši ohole u mislima srca njihova. Zbaci vladare s prijestolja i podiže neznatne. Gladne napuni dobrima, i bogate otpusti prazne« (Lk 1,51-53). Marija je sama spadala među ponižene i siromašne, iskusila je stradanja, bijeg i izagnanstvo, gorak kruh u tuđoj zemlji. »Sve su to situacije koje ne mogu izbjegći pozornosti onoga koji želi u evanđeoskom duhu ići na ruku oslobođilačkim snagama koje leže u čovjeku i u društvu« — piše Papa. Pošto je još naglasio kako je Marija svojom akcijom potpomagala vjeru apostolske zajednice u Kristu (u Kani Galil.), kako je na Kalvariji njezina materinska uloga poprimila univerzalne dimenzije, Pavao VI. zaokružuje svoju misao: »To su samo primjeri. Oni, međutim, jasno pokazuju da Djevičin lik ne razočarava neka duboka očekivanja suvremenih ljudi, štoviše, pruža im savršen model Kristova učenika: graditelja zemaljskog vremenitog grada, ali koji ujedno upravlja svoje kokane prema nebeskom i vječnom gradu ...«

Ante Katalinić

U enciklici »Milosrdni Otkupitelj« Pija XI. dobili smo sretnu definiciju pobožnosti Srca Isusova prema crkvenom shvaćanju: To je »totius religionis summa — kratak sadržaj čitave vjere.«

Budući da je vjera veza između Boga i čovjeka i budući da je Srce Isusovo sažeti sadržaj čitave vjere, smije se reći da se u Srcu Isusovu nalazi ujedino ono što je božansko i ono što je ljudsko, čvor veze koja zdržuje čovjeka s Bogom. Zar to nije jedini put do Oca: »Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni« (Iv. 14,6)?

Srce Isusovo prikazuje se ljudima kao objekt dubokog religioznog klanjanja, ali i kao savršeni model kršćanskog života. Njegov je život uistinu u skladu sa zapovijedu koju je ostavio učenicima kao karakterističnu oznaku: »Ljubite se međusobno kao što sam vas ja ljubio.«

Prema toj čemo zapovijedi biti suđeni u posljednji dan. Da bismo vidjeli kako daleko i visoko može ta zapovijed povesti s obzirom na savršenost, pogledajmo sveca dobro poznatoga po ljubavi, koji je znao naslijedovati ljubav Isusovu prema ljudima: sv. Vinka Paulskoga.

Sv. Vinko je uvijek odbijao da napiše raspravu o duhovnosti, ali prema o. Gellmelli: »Škole duhovnosti ne potječe od teonija, nego od snažnih ličnosti.« Evo ukratko nauke koju je Svetac prakticirao ili savjetovao s obzirom na djela ljubavi prema bližnjemu:

1. Postupati s drugima kao što bismo željeli da drugi postupaju s nama. To zlatno fundamentalno pravilo Isusovo sadržaj je cjelokupne ljubavi.

2. Ne protusloviti! Ako ste u društvu, i ako se govori o dobroj stvari. Ako reknete komu: nije sigurno, a ne možete to dokazati, vrijeđate dotičnoga. Protuslovije obara bližnjega na zemlju. Naravno da treba protusloviti ako je nauka kriva, ali ne ka to uvijek bude s ljubavlju.

3. Snositi međusobne slaboće. Nitko nije savršen. Svima nam je potrebno da nas drugi podnose. Kod svih se opaža mnogo manjaka i duševnih i tjelesnih. Ako želimo da drugi podnose promjene naše

»Da ljubavi Božjoj stvarno odgovaramo time da ljubimo i da služimo ljudi.«

Sinteza vjere je ljubav

ćudi, snosimo njihove. Snositi druge jedan je od prvih čina ljubavi. Teško je međusobno snošenje, ali je potrebno. Moramo snositi loše raspoloženje, način rada i sve ostalo. Sv. Franjo Saleski pita: »Koliko puta moramo snositi? Odgovor: Kad god nam se pruži prilika.

4. Trpjeti s onima koji trpe, plakati s onima koji plaču. Krist nam je dao primjer u pogledu Lazareve obitelji. Razlog je te sučuti bratska veza, koja nas zdržuje s našim Gospodinom. Svi ljudi tvore Mistično Tijelo, svi su udovi jedni drugih. To vrijedi za kršćane, dok su nekršćani udovi Mističnog Tijela u mogućnosti. Ne patiti s onim koji pati, ne plakati s onim koji plače, ne biti bolestan s onim koji boluje, ne znači prakticirati ljubav ili bar ne znači biti u tom savršen.

5. Veseliti se s onima koji se vesele. Budimo veseli kad bližnji čuje veselo glas, budući da predstavlja našeg Gospodina. Radujmo se zbog njegovih uspjeha ili zbog toga što je pred nama u pogledu časti i čašćenja talenta, milosti i kreposti.

6. Spremno predusretajmo bližnjega. Poniznost privlači srca, pogoduje jedinstvu i ljubavi.

7. Pruziti svjedočanstvo pristale srdačnosti, potvrđivati riječi djelima. U svemu tome naslijedovati Isusa Krista, koji je to prvi činio. Tada će naš život biti život ljubavi, život anđela i blaženika, zemaljski raj.

8. Znati praštati, pa i onda kad nas je bližnji hotimice uvrijedio. Gledaj u zlu Božju kušnju u pogledu svoje strpljivosti. Ako ne gledam drugo nego jedino Boga, siguran sam da neću izgubiti poštovanje od strane bližnjega pa makar mi bacao blato u lice.

9. Izbjegavati osjetljivost. Treba činiti onako kao što čine dvije osobe koje se na putu sudare, ali nastavljaju put kao da nije ništa bilo.

10. Srdačnost. To je cvijet ljubavi. Ako je ljubav vatra, srdačnost je plamen. Ipak neka srdačnost bude umjerena, bez pretjerivanja.

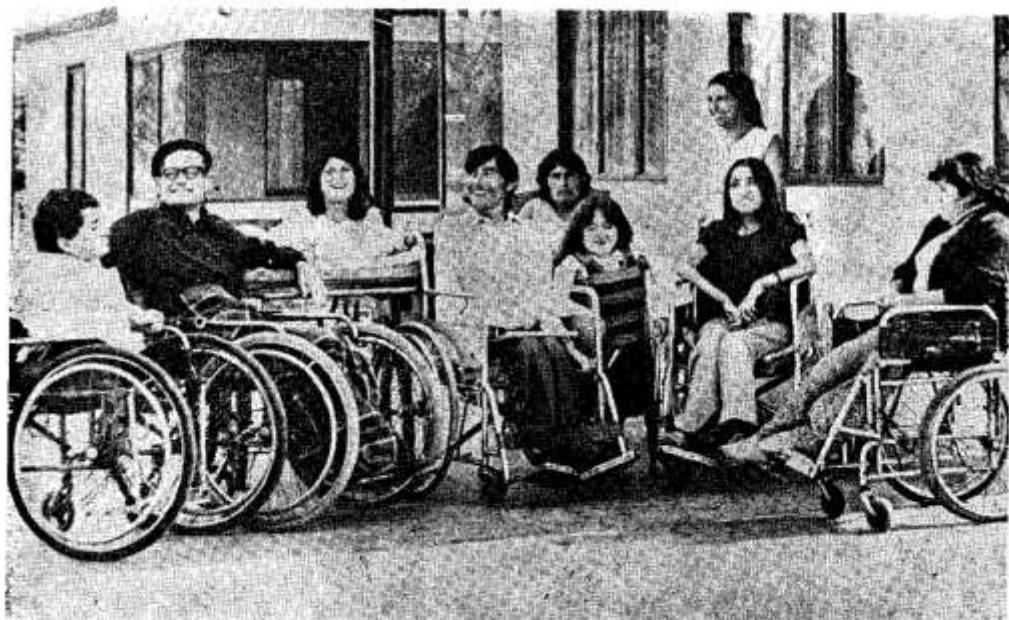
11. Uzajamno poštivanje. Izbjegavati dvije pretjeranosti: pretjerano poštivanje i manjak poštivanja. Prvo nas udaljuje od osobe kao da bismo se bojali da joj se približimo, kod manjka pak postupamo s drugim kao jednak s jednakim. Obje su pretjeranosti pogrešne.

Teško je pravo pogoditi kada treba primijeniti bratsku ljubav i staviti je du-

hovno pobožanstvenjenu u Krista. Na prvom mjestu valja uvijek uzeti u obzir da nikad ne može biti ljubavi ondje gdje se izdaje istina. Božanska ljubav, primjenjena na čovjeka, sadržava istinu. Nikad neće prihvatiči zabludu kao zabludu pa makar i pod izlikom ljudskog shvaćanja. Valja znati u pogledu istine i ljubavi, kad i u kojim okolnostima treba dati prednost istini, kad valja pokazati njezin zahtjev putem Krista i kad mora prevladati šutnja ljubavi. Kad dodu u sukob ljubav Božja i ljudska privrženost, moraju prevladati viši osjećaji, ne dopuštajući da se strast luka-vo uvuče u srce. Pri traženju prave mjere u ovom pogledu treba paziti na božansko nadahnucje, ali i na ljudsku razboritost, koja ne smije iščeznuti, nego se mora preobraziti u ljubav iz koje odsijeva božanska ljubav, šireći miris tog nebeskog cvijeta. Ta se ljubav očituje smiješkom srca, pojačanim božanskim dahom, smiješkom srca otvorena čovjeku, svima ljudima.

J. I.

BOLEST P. ALDA GIACHI POCELA JE ZA VRIJEME STU-DIJA, POSLJE SVOGA REDENJA POSVETIO SE APOSTOLATU MEĐU INVALIDIMA

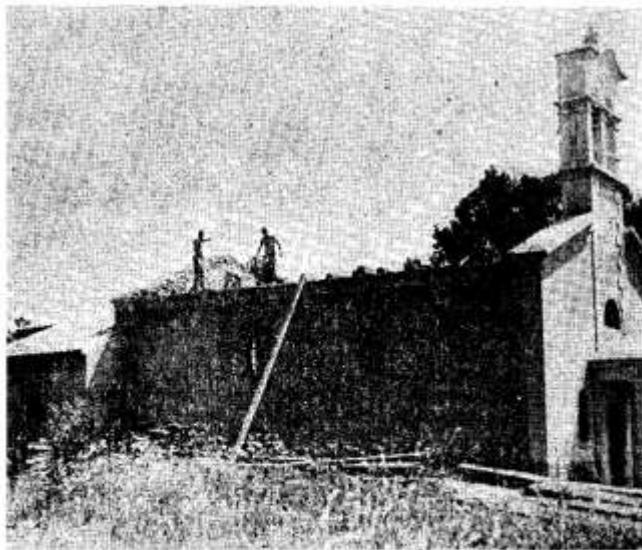
CRKVA SVETOG KRIŽA U RIJECI IMA SASVIM DRUGACIJI IZGLED

,Ovo je bilo za velu potribu

Kada smo pod kraj proljeća ove godine zavapili za pomoć, znali smo da će čitatelji »Glasnika« neće oglušiti. Značimo zato, jer se oni nadahnjuju na primjeru milosrdnog Srca Isusova. Doista, drugi štovatelji Kristova Srca, vaša velikodšnost nas je zadivila, i mi vam dugujemo veliku zahvalnost, koju ovim putem želimo izraziti. Vašom dobrotom uspjeli smo staviti krov na crkvicu sv. Križa u rijekom predgrađu Grpcu—Srdoči, uvesti nove električne instalacije i tako za buduća pokoljenja spasiti ono što nam je naša kršćanska prošlost ostavila u baštini. No nemojte misliti da smo išli spasavati nekakav spomenik koji ničemu ne služi. Naprotiv! Ta krajnje jednostavna crkvica jedini je prostor gdje se radnički svijet

NA SV. KRIŽU PROMIJESEN JE CIJELI KROV. SRECOM ZA LIJEPOG VREMENA...

BLAGADAN UVISENJA SV. KROVOM.

S.O.S.

iz Rijeke

radnička djeca mogu okupljati na slavlje-
nje Kristove žrtve.

Kad biste vidjeli kako izgledaju istru-
nule grede, shvatili biste uzdah glavnog
majstora: »Ovo je bilo za velu potribu!«
Kad god smo bili u crkvi, sam nas je
Bog čuvao. Svaki čas mogli smo se naći
zatrpani urušenim krovom.

Sada se osjećamo ssavim drugačije.
Nad nama je siguran i solidan krov. Ra-
dovi su bili opasni, teški i skupi. Kao žup-
nik vodio sam brigu i nadzor, a stalno sam
osjećao odgovornost prema vama, da nije-
dan dinar ne bude bačen uzalud. Svaki
taj dinar otkinut je od vaših žuljeva,
skromnih ušteda, malih penzija. Bilo je
mnogo trčanja i znoja da se nađe i dop-
remi što solidniji materijal a da ne bude

VIERNICI SU SLAVILI POD SIGURNIM
JE VANI PADALA KIŠA.

preskupo. Tako je ljeto bilo ispunjeno ve-
likim naporom, ali, hvala Bogu i vama,
sve je lijepo uspjelo.

Blagdan uživanja sv. Križa, 14. ruj-
na, slavili smo pod sigurnim krovom, dok
je vani padala obilna kiša. Tjedan dana
kasnije 21. rujna započeli smo novu vje-
ronaučnu godinu. Novi kapelan koji je do-
šao na mjesto o. Antuna Trstenjaka okup-
lja djecu i bodri starije, ali i sa zebnjom
u srcu gleda koliko još truda i troškova
treba uložiti da bi se kako tako uredilo
ono najnužnije. Dobro je sada dok su top-
li dani. Ali kad uskoro zapuše bura — svi
će osjetiti da crkvica nema stropa. Na
propuhu i studeni vjeronauk se ne će mo-
ći održavati.

Dragi čitatelji Glasnika, vruće vas mo-
limo, pomožite nam još staviti u crkvicu
strop i na koru urediti prostor za vje-
ronauk! Svi darovatelji i njihovi najdraži
pokojnici uključeni su u sve svete Mise
koje se u toj crkvi služe. Jedino tako mo-
žemo se bar donekle odužiti vašoj dobroti
s kojom nam u nevolji pritječete u pomoć.
Pouzdano se nadamo da nas ni ubuduće
nećete zaboraviti.

Usput vam želimo saopćiti još jednu
radosnu vijest. I mi imamo crkvu Srca
Isusova u samom Zametu. Sagrađena je
pred Prvi svjetski rat, a u drugom svjet-
skom ratu bila je jako oštećena. Izvana
je doneckle popravljena pred šest godina,
ali iznutra je trebalo stavljati sasvim no-
vi strop. Uz veliko zaduženje uspjeli smo
i to urediti prošlog ljeta. Lijepi novi strop
pravi je ukras svetog mjesta. Dugove će-
mo pomalo vraćati i svake se nedjelje po-
nešto skupi. Ovo vam ne pišem da molimo
još i za ovu crkvu, nego želimo s vama
podijeliti radost nad uspjelim poslom.

Budući da je prijašnji kapelan o. An-
tun Trstenjak sada u Rmu, vaše darove
šaljite na adresu: Župni ured Sv. Križ —
Zamet Ivana Lenca 63a
51000 RIJEKA

s naznakom da je pomoć za crkvu sv. Križ.
Svima hvala, i neka svaki darovatelj osjeti
zaštitu sv. Križa!

o. Valentin Miklobošec
upravitelj župe

»DOKTOR ODMAH«

Ovaj neobičan natpis krasí nadgrobni spomenik talijanskog seoskog liječnika Armando Sonnati, kao zlatna medalja za zasluge.

Njegov dijes pratilo je 3.000 seljaka sela Monte d'Alba u sjevernoj Italiji kad se njihov »dottore« smrnuo u noći na putu k sedmogodišnjoj Mariji Arese.

»DOTTORE SUBITO« — »Doktor odmah« — tako su ga zvali ljudi onoga kraja, jer je uvijek na svaki poziv bolesniku — došao on danju ili noću — odgovarao: »Vengo subito — dolazim odmah.« I on je uvijek odmah i dolazio.

Nakon sjajno položenih ispti na univerzitetu u Modeni, on se jedini odmah javio za liječnika u zabačenim brdima Monte d'Alba. Za nepunu godinu i pol dana postao je najobljubljeniji liječnik onoga kraja.

Telefon je kod doktora Sonnati stajao uvijek za vrijeme ručka na stolu, a noću kraj jastuka. Ljudi onoga kraja svjedoče da se nikad nije dogodilo da bi nazvali svoga doktora, a da nisu čuli poznati:

— Vengo subito!

Na Staru godinu je doktor Sonnati zadnji put dugo slušalicu.

— Moja mala ima 40 temperature, rekao je glas Angele Arese iz jednog udaljenog zaselka.

Doktor je odmah krenuo u tamnu noć. Putovi su bili zavijani. Nije se ništa vidjelo niti na dvadeset metara udaljenosti. Na jednom raskršću izgubio je doktor Sonnati put. Njegov je au-

to ostao u snijegu koji je bio dubok do koljena. Prenda je bio neobično snažan čovjek, sam nije mogao više pomaknuti auto...

I dok su ga kod kuće čekali žena i djeca Klaudio i Gabrijela, da mu radosno zaželete sretnu novu godinu, doktor Sonnati je ostavio svoj auto i pošao pješke da pomogne maloj Mariji Arese.

Policija je javila njegovoj ženi i djeci da se on neće vratiti za novu godinu kući. Ne samo karabinjeri nego i polovina sela dala se na traganje za »Doktorom odmah«. Nakon pet sati traganja našli su ga smrznuta.

I sad su ga ljudi njegovog dragog sela i kraja Monte d'Alba nosili na groblje. U lijes su mu stavlili njegovu liječničku torbu s instrumentima, koju mu liječnici nisu više mogli izvući iz njegovih smrznutih ruku.

Doktor Sonnati je ove instrumente dobio na dar od svoga oca na dan svoje promocije uz riječi: »Drži ih u časti, moj sine!«

I održao ih je u časti sve do smrti!

Djeco zvoni

Naši roditelji imali su desetero djece. Troje im je Bog uzeo k sebi prije nego su pošli u školu. Sedmero su nas othranili, školovali, dali nam kruh u ruke.

Otat je bio činovnik i mnogo dobra činio potrebnima bez nagrade. Kod njegova odra okupili se nepoznati ljudi i govorili: »Bio je dobar čovjek.«

Umoran od ureda, svaki dan u predvečerje, šetao se u predsjoblju i katkad bi otvorio staklena vrata da ispravi izgovor latinskog ili grčkog teksta. Ako bismo inače tražili njegovu pomoć, stalno bi nas odbijao i upozoravao na samostalan rad. Rado smo učili, a on se vrlo radovao našoj marljivosti i uspjehu. Na velikom stolu prostrane dječje sobe raširili smo knjige i pomalo je soba brušala od našega pametovanja.

Ali otac, naš brižni otac, čuo je večernje zvono, otvorio bi naša vrata i rekao bi samo ove dvije riječi: »DJECHO, ZVONI.«

Znali smo da treba odmah pozdraviti Gospu, jer zvoni pozdravljenje.

Nikad mi nismo čuli zvona, ali otac je u toku deset-dvanaest godina ustrajno upozoravao: Djeco, zvoni! Urezale su nam se te dvije riječi u dušu, u srce, i ostale su nezaboravne. I dvadeset godina poslije očeve očeve smrti, javila jedan sin u bratsku zajednicu:

»Razišli se na četiri strane,
Al' večerom, kad se
zvona glase
sva ta djeca hrle domu
svomu,
Gospo draga,
»Pozdravljenju«. Tvoru.
A bile su to očeve samo
dvije riječi, pune vjere i
ljubavi: »Djeco, zvoni.«
Lj. M.

Kamo sreće da sam to prije učinio!

— A zašto?

Vraćajući se s godišnjeg odmora, putovao vam vla-kom kroz Bosnu. Dan je, pada kiša. Veselio sam se i kiši i zahlađenju koje je donijela, jer dolje na Jadra-nu bilo mi je ne samo vru-će nego i prevruće.

Započeo sam razgovorom onako kao što to obično bi-va na putovanjima: dokle se putuje, o vremenu, radu i zaradi, o sreći i nesreći koje prate čovjeka kroz život. Razgovarao sam s čovjekom zidarcem. Radi u Sloveniji kod privatnika. Kaže, dobro zaraduje. Na-dovežem na njegove riječi:

— Vidite da se može i kod nas zaraditi. Mi imamo što raditi: toliko neobrađe-ne zemlje, a naš se narod iseljava kojekuda i propa-da.

Desno od mene čovjek tridesetih godina. Vrlo lje-pe vanjštine, plav, visok, razvijen, pravi atletski tip. Dosad je slušao nezainteresirano, buljio pred se u jednu točku. Odjednom se trgne i reče:

— Ja sam poderao pasoš u komadiće! Ne idem više u Njemačku, ali kamo sreće da sam to prije učinio... Prihvatiла me se neka Njemicica. Došla je za mnom čak u Zagreb. Tamo sam je ostavio i otišao kući. Ne zna ona moje adre-se, a ni to da imam ženu i troje djece.

— Kuda sada putujete? — upitao sam ga.

Poderao sam pasoš u komadiće

— Idem natrag k njoj. Što da radim? Da je ubijem, ne mogu.

— Ma, čovječe, imaš ženu i djecu. Pusti Njemicu, ne-moj se njoj javiti. Ona će se već snaći...

Čovjek je opet zašutio, gledao preda se u jednu točku. Vidio sam da je strast i njega zahvatila. On nema snage da se trgne, ne-ga baca ulje na vatru svoje nesreće, nesreće svoje žene i djece... Srlja u nesreću

kao što žaba ide zmiji na oči...

Zahuktala dizlica dovuće nas na peron velegrada. Iz-lazimo. Pogledao sam za mladim suputnikom koji je dugim koracima odmicao i nestao u vrevi. A meni se vrzle misli po glavi:

— Poderao si pasoš? O, da si to prije učinio! A, sa-da je, izgleda, već kasno i prekasno...

Ivan Dujić

SKUPO SE ZARADUJU NJEMACKE MARKE...

Nije samo s tvojom mamom tako. Mnoge mame jednako ne nalaze odaha ni u velikim praznicima, ni u dane vikenda. A ipak trenuci odmora krajem tjedna, u fenijama treba da promiču obiteljski život, da produže ljubav među članovima, pročiste osjećaje, učvrste zajedništvo, da dadu prilike roditeljima da bolje upoznaju svoju djecu i djeci da upoznaju svoje roditelje, da sjedine sve članove obitelji u nezavorenjoj kršćanskoj radosti.

Mnogo je poteškoća na putu, pa se to ne može lako provesti. Upravo je, priznaj, mama ona koja često ostaje zaboravljena! Otac i vi imate slobodno vrijeme, ali mama rijetko ili nikada. Osjećaš da tu nešto nije u redu, da nema ravnoteže među članovima iste obitelji. A da vam obitelj stekne takvu ravnotežu, potrebno je da svoj odmor i razonodu uskladite s maminim zaposlenjima. To je moguće izvesti na dva načina. S jedne strane, svatko od vas može joj izdašno pomoći, odteretiti je bar u nekim neodgovarivim poslovima. S druge strane, treba joj pomoći da si uzmogne bolje organizirati vrijeme, da pojednostavniti svoje poslove, da zasad zanemari one koji nisu nužni, da dopusti sebi pravu razonodu i potreban san, i ako još nesvršene čekaju razne dužnosti; to će uglavnom biti dužnosti drugotog značenja.

Ukoliko se muž i žena ne zanimaju i ne zauzimaju složno za iste stvari, opasnost je da svaki vozi svojim kolosijekom. Tada nema ni obiteljskog zajedništva niti jedinstva srdaca. Treba se potruditi i pronaći one zajedničke poslove, koji će majci zaista olakšati, a vas sve s njome zbljžiti i itješnje međusobno vezati, pripomoći vam prisnijem razgovoru i boljem sporazumijevanju, te tako probuditi odgovornost svih za sve što se u kući čini. Takvim će načinom postup-

Moja mama nema nikad ferija. Subotom i nedjeljom je više zapošlena nego u ostale dane tjedna: čisti, sprema, ureduje... Tata subotom ne radi, a ni ja, brat i sestra nemamo subotom škole. Odemo u kino ili u društvo, ponekad odemo i u brda s prijateljima — što mami nije draga. Ali ona ni u ljetnim praznicima ni inače nema nikad vremena za odmor. Nervozna je i ljuta.

Ne podnosi našu pjesmu. Istina, mi se kojiput deremo. Smeta joj i pjesma s ploča i magnetofona. Uvijek nam prigovara da imamo loš ukus, da ne znamo birati prave pjesme. Ljuti se i na bratovu gitaru i na moju harmoniku. Ja mislim da njezini postupci nisu pravilni. Što vi mislite? Može li se tu što pomoći?

Zdravko, srednjoškolac

Što je s obiteljskom pjesmom

?

Piše: Ivan Fuček, prof. moralne teologije

ka mama brzo biti rasterećena, neće više osjećati osamu u svojim nerijetko dosadnim i uvijek istim poslovima. Nemojte se izgovarati: »To su ženski poslovi!« U obitelji su svi poslovi za sve! Spominješ, nadalje, »kino«,

»društvo«, »brda«, »prijatelje«. Općenito vrijeđi pravilo: roditelji su dužni zajedno bドijeti nad moralnošću onih odmora i zabava koje njihova djeca odabiru; kino, disco-klub, plaža, prijatelji, brda, zabave...

Isto tako moraju paziti na zdravlje svoje djece i pripomoći im da uklone od sebe opasnosti: da se ne suravju u brdima, da se ne utepe pri kupanju, da ne nastradaju u cestovnom prometu ...

Ne raste li mamina nervozna i ljutnja upravo zbog toga što se svaki od vas brine samo za sebe, dok nju ostavljate samu u njenim dužnostima? Imate li dovoljno smisla za nju? Ne osjeća li se ona usred vas osamlijena i neshvaćena, pa je onda i nervozna, i ljuta, i razočarana, i gorčena? Jeste li je zaista dovoljno dobro shvatili i sami joj pomogli na račun neke svoje ranzone?

Veliš da ne podnosi vašu pjesmu. A jesli se pitao kako izvodite pjesmu? Priznao si da se kojiput »derete«. Je li to samo »kojiput«? Inače pjesma ima upravo tajanstvenu moć. I ja vjerujem da to vaša mama shvaća.

Dijate pjeva da izrazi svoju radost i zadovoljstvo, a kada je samo, da svfada dosadu samoće. Mlađi pjeva misleći na budućnost. Djevojka pjesmom izražava čuđenju srca. Vojnici najčešće pjevaju jer moraju. U prošlosti nije bilo domaće svečanosti (kandana, rođendana, zaruka, krstitaka ...) bez pjesme. Pjevamo u crkvi, u školi, s prijateljima ... Ali, nažalost, više se ne pjeva u obitelji kao prije, barem u Hrvatskoj. Velika šteta! Pjesma sjediniće, razbijala mučnu atmosferu, unosi vedorinu. Ona jednostavno izražava radost zajedništva, tijera žalobne misli, neraspoloženja, izglađuje zadjevice. Nikakva namrgodenost ne može se održati u krugu gdje svatko ima svoj dio: gdje otac konisti trenutke, gdje veća djece svojim glasovima sugestivno povlače za sobom manju. Prije spavanja pjesma ublažuje hrapavosti dana, združuje sve članove, pomiruje, odmara i čini da se za-

borave brige, nedaće, neuspjesi, neugodnosti ...

Pjesma mnogo pomaže zdravom disanju svakog člana obitelji, zdravom zajedničkom životu ognjišta. Djece brzo nauče pjesmu s radija, s ploče ili s vrpce. Da bi se izbjeglo da upoznaju samo otrocane pjesme bez značenja, one vulgarne ili čak s nečednim izrazima, roditelji bi ih trebali poučiti o pjesmama bolje kvalitete. Hvala Bogu, takvih pjesama imamo obilno! Pošto su roditelji jednom formirali dobar ukus djece, ona će kasnije sama znati zgodno i kvalitetno birati. Zazirat će od vulgarnih i niskih pjesama.

U obitelji se osobito zgodno može čuvati blago prošlosti: mnoge inarodne pjesme, folklorne pjesme, pjesme pojedinih naših krajeva. »Kućna diskoteka« ili magnetofonska vrpca može pomoći i poslužiti onda kad sami članovi obitelji nisu u »formi«. Ipak je idealno ako čitava obitelj pjeva.

Danas prisustvujemo veličanstvenoj obnovi i proširenju religiozne pjesme. Pomislimo samo na poplavu međunarodnih religioznih šansona, koje su za nas upriličili »Žeteoci«, »Kristofonie«, »Prijateljice i drugi« »visovi«. Još ih pre malo poznajemo. Slušamo tranzistore, zanosimo se našim festivalima na TV, ali nažalost, u mnogome vlada loš ukuš. Pa i škola na tom području prilično zakazuje.

Dobra je metoda stvoriti sebi izabrani repertoar, naučiti ga napamet, pomoći si pločama i vrpccima kad god je to potrebno. Pjesma ne smije zamuknuti po našim kućama! Bio bi to loš znak. Pjesma čitave obitelji (oca, majke, djece zajedno) jest kao navještaj Evangelija radosti. U tom smislu shvati i bratovu gitaru i svoju harmoniku, stvarati i navještati radost, najprije u obiteljskom krugu!

Vodice Marije Gorice

U izdanju rimokatoličke župe i njezina vrijedna župnika Faustina Cubranlića, izasao je ovih dana iz tiska prvi sakralno turistički vodič kod nas za mjesto MARIJA GORICA.

Iz vodiča doznaјemo da je to mjesto, premda na domak Zagreba (26 km) — posve nepoznato široj javnosti u pogledu svojih sakralnih vrijednosti. Ali ne samo zbog toga: ovdje se rodio i najveći pisac hrvatskog realizma Ante Kovačić.

U vodiču opisana je crkva u Mariji Gorici, koja potječe iz 1519. g., a ima vrlo vrijednu ponutricu u kojoj se nalaze: veoma vrijedan i star kip Gotičke Madone, propovjedaonica, orgulje, ispovjedaonice, vrijedna heraldika na olтарima itd.

U vodiču su opisani i ostali znameniti ljudi ovog kraja: Ilirac Tome Gajdek, marljagorički župnik koji je pomogao školovanje Ante Kovačića u Zagrebu, pa dr. Dragutin Boranić, pisac pravopisa i drugi. Opisane su i znamenitosti okoline s orijentacionom kartom. Vodič je providjen potrebnim fotografijama a vrlo je lijepa naslovna stranica u višebojnem tisku na kojoj vidimo prekrasnu prirodu našeg Hrvatskog Zagorja.

Doznaјemo da će uskoro KS pristupiti, na osnovi želja noćadnih župnika, izraditi sakralno-turističkih vodiča i za ostale naše župe. Vodič Marije Gorice približava počasno mjesto da je bio prvi na tom poslu.

Vodič se može naručiti izravno kod župnika: Faustin Cubranlić, Marija Gorica, p. 41292 SENKOVAC, III u Crilometodskoj knjižari u Zagrebu, Kaptol 29, uz primjerenu cijenu od svega 25 din.

J. L.

Piše: Tonči Trstenjak

Ulog putem sam čvrsto odlučio omastiti brke i dao se na posao pošto sam odzvono podnevno pozdravljenje. Cvrčalo je i veselo krvčalo u plitkom lonou, gdje sam miješao umak s mesom u vlastitoj režiji, dodavajući mnoge dobre stvari s velikom nadom da će stvar na koncu konca ispasti dobra. Miris je obećavao sve najbolje. Otkako je brat koji nam je kuhanje otišao na lijenje, dojadiš mi sendviči i pečena jaja pa sam se ovaj put pun dobre volje spremio na vlastito jelo. Nisam baš previše bio siguran u uspjehu, ali sam se pred loncem na štednjaku osjećao kao slikar koji je stao pred platno sa željom da napravi dobru sliku. Kuhanje je neke vrste umjetnost, koja zahtijeva mnogo umještosti, iskustva i rizika. Upravo to me i privlačilo, taj čar novog i nepoznatog što može izići iz lonca.

Oštar zvuk kućnog zvonca neugodno me prenuso od mog posla. Ma tko to sada, u ovo doba dana treba župni ured? — pomislim neraspoloženo i pohitim prema vratima, vjerujući da je poštar. Pred vratima je stajala žena čije je lice bilo puno svježih modrica, a oči natečene od suza. Nisam je nikad dosad vidiо.

— Što želite, gospodo? — upitao sam je iznenaden.

— Želim razgovarati sa svećenikom, rekla je brišući suze sa prokravljivanih očiju.

— S kojim svećenikom?

— Našim.

— Izvolite u župni ured.

Sjela je na klupu nasuprot radnom stolu. Stao sam pred stol i rekao joj da sam ja svećenik. Pogledala me iznenadeno i sumnjičavo, odmjerivši me od glave do pete. Tek sada sam primijetio da u ruci držim ku-

haču, a na sebi da imam bijelu kuvarsku pregaču.

— Oprostite za trenutak!, rekoh zbumjen. Baš kuham ručak.

Odjednom se prostorijama kuće raširili žestok miris pregorjela jela. Shvatih u trenu da je moje kulinarsko umijeće u ne-povrat uprotašteno. Pojurim u kuhinu i izmaknem lonac s jelom koje je još malo prije mnogo obećavalo, a sada se eto pretvorilo u bezvrijednu masu. Otvoram prozore da se prostorije izvjetre, skinem pregaču i slomljenih misli krenem u kancelariju, gdje me čekala žena koja je došla tražiti pomoć od velečasnog gospodina župnika, za-mišljajući ga vjerojatno obučena u crnu dugu haljinu i dostoja-nstvena izgleda, a naila je na ne-kakvog mladića u kuvarskoj pregači i s kuhačom u ruci.

— Izgorio vam je ručak? — rekla je s kajanjem u glasu.

— Niže ništa, odgovorih rezignirano, naći će se već nešta drugo.

— Ja sam kriva.

— Ma niže važno. Niste vi mogli znati da velečasni upravo kuha svoj ručak. Sam sam, znate, rekoh opravdavajući se, volim koji puta spremiti nešto osobito. Nego, recite mi, što se to s vama dogodilo? Tko vas je izu-darao gospodo?

Bio sam spremjan da poslu-šam već otrcanu priču o mužu koji je alkoholičar i koji se, eto, vratio s neke pijanke i, tko bi ga znao zašto, odlučio je da svoju infantilnu agresivnost iskali na »boksačkoj vrećici«, koja ima tu žalosnu sudbinu da mu bude rođena žena. Ništa novo pod suncom.

Brzinula je u plač. Sjeo sam za stol, spremjan da slušam po-miren sa spoznajom da sam ne-moćan. Ostaje mi samo da pro-

Dan kad mi je izgorio ručak

nađem koju već otrcanu riječ utjehe i ohrabrenja. Naša je svećenička sudbina često takva da osim riječi i obećanja nemamo što drugo ponuditi ljudima. I sažaljenje, dakako. No počesto ljudi od nas i ne traže drugo. Danas ima malo ljudi koji su spremni slušati tude boli jer to znači preuzimati i na svoju dušu dio teškog tereta što ga premnogi nose. Uloga svećenika i jest uloga Šimuna Čirenca u ovome svijetu.

— Sin me izudarao, velečasnici, odgovorila je jecajući.

Zanijemio sam i ne sanjajudi takav odgovor.

— Nije to ni prvi put, velečasnici, nastavila je. Ne znamo više što da počnemo s njime. Bije nas, razbijala sve po kući.

— Ta zašto? uspij sam izustiti u trenutku kad se zagrcnula u plaču.

— Duga je to priča. Samo nješta imamo, jedinica. Htjeli smo njemu sve pružiti što se može. Segradili smo ovđe divnu kuću. Pružili smo mu sve što se danas jednom djetetu može pružiti. Onda je počeo bježati iz škole, zapao je u loše društvo. Znate kakva je danas omladina... pokvarena. Devetnaest mu je godina. Jak je i snažan. Nema nikakva zanimanja, a neće ni da se zapošli. Mi mu dajemo novaca. Nikad mu, međutim, nije dovoljno. Kad mu ne možemo dati novac koji traži, blije nas i razbijala sve do čega dođe u kući. Ne možemo mu ništa.

— Nevjerljivo?! Pa kako može? Bije roditelje... nevjerojatno.

— Da, velečasnici, vidite kakva je danas omladina. Ne poštuje ni roditelje koji su mu toliko pružili u životu. Velika je pokvarenost među omladinom. Dok smo mi bili mlađi, toga nije bilo.

— Što biste, gospodo, htjeli od mene — upitao sam je.

— Molim vas da ga vi pozovete i da ga pokušate uvjeriti kako mu to ne valja. Mogli biste doći i k nema. Još jedino u vas svećenike čovjek može imati povjerenje.

— Je li se taj vaš sin pričestio i krizma?

Pitanje kao da ju je zbrunilo. Iznenadeno me pogledala s nesigurnošću u očima.

— Ne, nije. Znate kako je to? Poslovi, brige... Gradili smo kuću... On je imao mnogo posla sa školom... i tako... prošle su godine... Kasnije nije više htio...

— Jeste li kada dolazili u crkvu? Naime, ja vas nikada nisam vidi.

— Mi smo kršćani, velečasnici. Mi imamo i prekrasnu sliku Majke Božje, što je moj muž kupio u Italiji. Imamo i bor za Božić, a na Uskrs uvijek blagoslovljamo jelo.

— Nisam vas to pitao, gospodo. Vi ste došli i k meni kao svećeniku. Niste me poznavao, a godinama stanjate tu blizu. Ni ja vas ne poznajem. No nije važno. Ja vas pitam o sakramentima, ako znate što je to, a vi meni o boru i jelu. Kako vi zamisljate da bi mene vaš sin, koji me vjerojatno još manje poznaje od vas, poslušao? On nema ni toliko obzira ni morala da se ne žaca dići ruku na vlastite roditelje. Kako bi on poslušao mene, »popa«, o kome sigurno nikad nije ni od vas ni od drugih čuo ništa dobro i lijepo? Jer sva je moguća propaganda usmjerena protiv nas. Kako ste vi to sebi zamislili?

— Slušao bi on. Kako ne? Vi ste još jedini sposobni nešto dobro reći toj pokvarenoj omladini. Čula sam o vama. Možda bi, znate, ipak poslušao, rekla je pokolebana u uvjerenju.

— Gospodo, oprostite mi, ali vi ste došli od mene tražiti ne-

moguće. Ja nisam čudotvorac. Ja se mogu moliti za vašeg sina. Drugo ne mogu. Mogu preporučiti i drugima da se mole kako bi se urazumio.

— Ja ću platiti, upala mi je u riječ kao da je pronašla čarobni ključ u zagonetki koja je nastala. Platit ćemo koliko treba.

— Na koncu, gospodo, ovo što ste sada iznijeli kao spasenosnu ideju, nije ništa drugo nego uvreda meni. Ali neka! Tu se krije vaša nesreća i vaš neuspjeh pri odgoju vašeg jedinca. Vi vjerujete da novac može sve, može smanjiti vašu batine, može odgojiti vašeg sina, može natjerati i Boga da ga stjera na neki način u red. Tu ste pogriješili... Niste jedini danas, nažalost.

Vidite, moje je jelo pregorješlo i ja ga moram baciti unatoč tolikim dobrim stvarima koje sam u njega stavio. Mnogo je oboćavalio, a onda, u času nepažnje, sve se pretvorilo u smrdljivu masu. Nema toga tko bi ga više mogao izlijječiti.

Tako ije isto bilo i s vašim sinom. Ulagali ste u njega sve što ste mogli. Zaboravili ste mu dati dušu. Zaboravili ste dolijevati vodu u vjere i mijesati to na vrelini svijeta. Neminovalo, sve se pokvarilo, zagorjelo. Nema više toga koji je tu sposoban lječiti.

Gledala me bez riječi. Za njega je, gospodo, jedini autoritet koji je još sposoban shvatiti i uvažiti — odgojna politika. Vi ste ovaj put očito došli na krivu adresu. Milicijska stanica vam je tu dvije stotine metara iznad nas. A o pokvarenosti omladine najmanje vi imate pravo govoriti.

Rastali smo se u miru. Shvatila je svoju pogrešku, samo prekasno. Imate li vi neko bolje rješenje, poštovani čitaoci?

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Misijska zvanja u Australiji...

Pod imenom laičkih redovničkih ustanova razumijevaju se one ustanove koje su oblikovane kao redovi i kongregacije. I one provode zajednički život, osjećaju poziv na dublji duhovni život, a bave se i pastoralnim radom. U taj rad uvodi ih iskusni duhovni voda. Takve su ustanove vrlo korisne te ako ih vode iskusne i pametne ruke, mogu u misijama djelovati vrlo plodonosno.

One su korisne u prvom redu za same svoje članove. Korisne su ijer općenito okupljaju mlađe istih težnja i kvaliteta, koji redovito potječe iz vrlo sličnih sredina, a teže prema jednom te istom cilju — prema tome da budu dobni misionari. Svi primaju manje-više podjednak odgoj, njihovo je zvanje motivirano istim mislima. Sve to pomaže njihovoj monolitnosti, a zbog nje i većoj udarnoj snazi u radu. Ako se odgoj pravo provodi, on ne čini da se ličnost pojedinaca izgube u »jednoobraznosti«. Baš obratno, svaka čuva svoju izvornost, pa onda imaju jedinstvo u aktivnosti, što je svakako veliko bogatstvo.

Te laičke ustanove donose veliku korist i samoj Crkvi. To već samo po sebi slijedi iz onoga što smo prije rekli. Napomenimo i to da su te ustanove obično brojčano male, pa se lakše mogu posvetiti posve određenim zadacima. U njima postaju pravi specijalisti, koji vrlo stručno djeluju, a postaju i vüteljili drugima. Od njihovih učenika nerijetko se regrutiraju svećenička zvanja, što je za Crkvu od neizrecive vrijednosti.

U toku ovog mjeseca za takvu vrstu misijskih zvanja molimo osobito za Australiju, Oceaniju i istočnu Afriku. I tako nas Apostolat molitve preko misijske nakane svakog mjeseca sve više uvodi u misijski duh, u ostvarivanje misijskoga dekreta II. vatikanskog sabora. Neka tome pripomogne i 40. broj toga dekreta, koji članovima Apostolata molitve navodimo u cijelosti.

»Najveći dio u evangelizaciji svijeta imali su dosad i još imaju kontemplativne i aktívne redovničke zajednice. Sveti Sabor rado priznaje njihove zasluge i zahvaljuje Bogu na mnogim žrtvama učinjenim na slavu Božju i na službu duša. Ujedno ih bodri da naumorno nastave započeti rad, budući da znaju koliko ih krepost ljubavi — koju su po svom zvanju dužni savršenije gajiti — nagoni i obvezuje na doista katolički duh i rad.

Kontemplativni redovi svojim molitvama, djelima pokore i patnjama imaju vrlo veliko značenje pri obraćenju duša, jer Bog, ako ga molimo, šalje poslenike u svoju žetu, otvara duće nekršana na slušanje Evandelja i oploduje riječ spasenja u njihovim srđima. Štoviše, te zajednice pozivamo da otvore svoje kuće u misijskim područjima, kako je već ne malo njih učinilo, da živeći ondje prilagodeno izvorno religioznim tradicijama onih naroda daju među nekršćanima svjetlo svjedočanstvo Božjeg veličanstva i ljubavi kao i jedinstva u Kristu.

Zajednice aktivnog života, imale one strogo misijsku svrhu ili ne, neka se iskreno pred Bogom pitaju jesu li kadre svoju djelatnost protegnuti na širenje Božjeg kraljevstva među narodima; mogu li neke svoje službe prepustiti drugima tako da svoje sile ufože za misije; mogu li započeti rad u misijama mijenjajući, ako ustreba svoje konstitucije, no ipak u duhu svog utemeljitelja; sudjeluju li njihovi članovi svojim silama u misijskoj djelatnosti; da li je njihov način života svjedočenje Evandelja, prilagođeno značaju i stanju naroda?

Budući da po nadahnuću Duha Svetoga dano-mice rastu u Crkvi sekularni instituti, njihov rad, pod autoritetom biskupa, može u misijama biti na mnogo načina plodonosan kao znak potpunog predanja za evangelizaciju svijeta.«

Josip Antolović

Sliku ili kip?

Časni brat Ilija Dilber sav živi za crkvu u Mumbwi. Pošto je podigao crkvu, želi još da za nju nabavi klupe i sliku ili kip za oltar. U pismu od 25. kolovoza piše iz Chelstona razne novosti iz života zambijske Crkve. Iz tog pisma uzimamo ono što će zanimati prijatelje zambijske misije.

Dragi prijatelji i dobročinitelji!

Već sam u prošlom broju Glasnika javio da želimo nabaviti kip za crkvu u Mumbwi. No o toj sam stvari pitao mnoge za savjet, pa su mi odgovorili da u toj crkvi ne bi odgovarao kip. Crkva je, naime, dosta široka, pa bi se kip u pozadini izgubio. A što se tiče slike, i tu je veliki problem. Ako bi bila od platna, brzo bi se uništila i zbog klime i zbog bijelih mravaca. Stoga su mi neki savjetovali da se pokušam propitati za mozaik. To bi bilo prilično skupo, ali bi bilo trajno i ispunilo bi lakše plohu iza oltara. Pisao sam u Rim jedno tvrđak koja izrađuje takve stvari. Odanle sam dobio katalog onoga čime oni raspolažu. Tu između ostalog ima i nešto slično mozaiku, samo su to pločice, a ne keramenci. Pločice od keramike i veličine su 10 x 10 centimetara. Zamolio sam svoga brata, koji je u Rimu, da pogleda tu vrstu radova. On je pošao i javio mi da mu se takve slike veoma sviđaju i što se tiče izrade i što se tiče praktičnosti čišćenja. Taj materijal bi nam bilo dosta lako dopremiti ovamo u Zambiju, a sve bi stajalo oko 1800 dolara. Razumije se da postavljanje treba iščasno platiti. Po svoj prilici čemo se odlučiti za to. Tako bismo riješili i to pitanje.

Kad sam prošli put pošodio Mumbwu, u to je vrijeme došao onamo anglikanski biskup, koji tu ima svojih vjernika. Anglikanski su vjernici bili pozvani da se sakupe u našoj katoličkoj župnoj dvorani. Na tom sastanku biskup je svojim vjernicima između ostalog rekao da im preporučuje da dolaze u katoličku crkvu na misu nedjeljom i blagdanom, budući da tu nemaju svoga anglikanskog svećenika. Pa ako se tko želi i ispunjeći, neka samo jede na ispunje katoličkom svećeniku.

Biskup je za svoje vjernike služio svetu misu u našoj crkvi. I kod nas je ostao u gostima tri dana. Među nama vladalo je veoma sručno ozračje.

br. Ilija Dilber

Naša zairska misionarka sestra Sofija Novotny prošlog je ljeta kratko pošodila domovinu i svoju rodinu. Budući da je došla zbog svog liječenja, nije bilo prilike da se s njom malo više porazgovorimo ili da nam napiše nešto o svome radu. Stoga smo je zamolili da nam naknadno pošalje bar nekoliko redaka za Glasnik. Poslala nam je 20. kolovoza ovo pismo, koje ovdje objavljujemo.

Zairu smo poklonili nove učitelje

Dragi prijatelji misijal

Već vam se dugo nisam javila. Nisam stigla jer konac školske godine donosi sa sobom mnoge brige. Stoga, eto, sada nastojim to nadoknadići.

Naša učiteljska škola u Malembi dala je ove godine Zairu 28 novih učitelja. A koliko su potrebni i s veseljem primljeni od vlasti, dokazuje činjenica da ih je svih 28 zaposlio ministarstvo prosvjete.

No ne samo da ih treba njihova domovina, nego ih isto tako treba i zairska Crkva. Ona od njih puno očekuje, jer je uvjerenja da će učitelji i učiteljice odgojeni u misijskim školama mnogo pomoci, osobito u ovo vrijeme, kad u Zairu laici u Crkvi i njezinu životu dobivaju veliko značenje.

Naše škole su otvorene svima: katolicima, drugim kršćanima i poganicima, bez razlike na rasu i vjeru. Vjeronauk se predaje izvan školskih sati i školskih prostorija. Zanimljivo je da nam dolaze na vjeronauk ne samo oni koji žele biti kršteni, nego i oni koji simpatiziraju s Crkvom. Ove godine broj se naših daka-katekumena unatoč podjednjivanju vjere i Crkve od strane državnih vlasti podvostručio. Ja sam imala veliku čast i radost da naše novokrštenike đake pripravim za sve to krštenje.

Preporučujem i njih i sve naše kršćane u vaše svete molitve, da ostanu svi vjerni Kristu, Crkvi i svojim krsnim zavjetima.

Zahvaljujem svim dobročiniteljima koji nam duhovno i materijalno pomažu da možemo širiti Božje kraljevstvo.

Odana Vam u Isusu

s. Sofija Novotny

PEDESETA OBLJETNICA

Na blagdan svete Cecilije, 22. studenoga ove godine navrjava se pedeset godina otkako su prva dva isusovačka hrvatska misionara, o. Pavao Mesaric i bogoslov Anto Vizjak, s Božjim blagoslovom i blagoslovom svojih redovničkih poglavara krenuli u Indiju. No nisu ostali sami. Za njima su kasnije krenuli još o. Josip Vizjak i brat Mijo Schmidt. Pred sam drugi svjetski rat pridružio im se o. Ante Gabrić, a poslije rata došao im je u pomoć i otac Stjepan Polgar.

U tom istom razdoblju i slovenski su isusovci dali svoje misionare da rade zajedno s našima na istom terenu. Bili su to: o. Viktor Sedej, o. Stanko Poderžaj, o. Lojze Demšar, o. Jože Cukale, o. Janez Ehrlich, brat Franček Drobnič, brat Janez Udovč, brat Janez Ribač i brat Leopold Vidmar.

Područje Kalkutske nadbiskupije bilo je povjereno belgijskim misionarima. I sam kalkutski nadbiskup bio je Belgijanac, preuvršteni gospodin Ferdinand Perier. Oni su, dakle, prihvatali kac svoje suradnike na istom misijskom području naše hrvatske i slovenske misionare. A kako su redovnički poglavari u domovini željeli da se našim

**22. XI
1925. 1975.**

misionarima dodijeli posebno misijsko područje unutar te belgijske misije, tamošnji su poglavari našim misionarima dodijelili najteži dio tog misijskog područja - 24. Parganas, tj. područje delta rijeke Gangesa. Tu su se već nalazile misijske postaje Raghbabpur i Morapaj, a sve ostalo područje još je čekalo misionare. Tijekom 50 godina rada naši su misionari osnovali ove nove misijske postaje: Bošonti, Khari, Baydiapur i Kalyanpur, a sada se osniva postaja Marija Polly. Izvan toga područja osnovao je otac Mesaric postaju Satkiru, koja se nalazi u današnjem Bangladešu. Izvan tog područja otac Josip Vizjak djelovao je 15 godina u susjednoj saveznoj državi Orissi u misijskim postajama Krishnochandropuru i Balassoru, gdje je morao prinositi nevjerojatne žrtve da bi obnovio tu misiju.

Teško je u nekoliko redaka opisati sve ono

CRKVA U BOSONTIJU

KAPELA U SELU PATHANKHALIJU

MORAPAJSKA CRKVA

KARTA KALKUTSKE NADBISKUPIJE

što su naši misionari učinili na tim misijskim postajama za Božje kraljevstvo. Podigli su nekoliko lijepih crkava, brojne seoske kapelice, otvorene su brojne seoske osnovne škole za siromašnu djecu. Bošonti se ponosi svojom muškom i ženskom srednjom školom, tehničkom školom, bolnicom, a u zadnje je vrijeme postao i mjesto gdje se u Malom sjemeništu Kalkutske nadbiskupije odgaja novi svećenički podmladak. To je ujedno i prva od misijskih postaja koju su naši misionari predali dijecezanskim svećenicima domorocima.

Tko bi mogao izbrojiti što je tijekom tih 50 godina učinjeno za sirotinju i za bolesnike? Koliki su u vrijeme gladi kod misionara našli pomoći da ne umru od gladi! Koliko je nejake djece našlo siguran dom u sirotištima što su ih podigli naši misionari!

Da bolje upoznamo kakav su ugled uživali naši misionari u očima tamošnjih crkvenih vlasti, neka nam posluži jedna crtica. Kad je kalkutski nadbiskup, preuzvišeni gospodin Ferdinand Perier pohodio 1935. godine Zagreb, rekao je u svojoj propovijedi u bazilici Srca Isusova: »Sveti je Franjo Ksaver govorio: Dajte mi Belgijanaca!, a ja danas kažem: Dajte mi Hrvata!« Te riječi je on izrekao pošto se na terenu uvjerio o radu i uspjesima naših misionara.

Da bar donekle oslikamo polje rada naših bengalskih misionara, donosimo ovdje nekoliko podataka o Kalkutskoj nadbiskupiji.

Ta nadbiskupija teritorijalno obuhvaća 70.810 kvadratnih kilometara. Na tom području živi nešto više od 27 milijuna stanovnika.

Na čitavom tom području djeluje svega 178 svećenika, od čega su 32 dijecezanska, a 146 njih su redovnici. Od tog broja njih 137 djeluje u sa-

JEDNA OD MALIH KAPELICA U MISIJI MARIA POOLY

KONVIKT U BOŠONTIJU

BOLNICARKE PRED BOŠONTSKOM
BOLNICOM

GRADNJA POSTAJE MARIA POOLY

moj Kalkuti, 15 ih je u pokrajini Midnapore, 12 ih je u pokrajini Asansol, a 14 njih djeluje u 24. Parganasu, tj. u deiti Gangesa.

Na pojedinog svećenika otpada prosječno 838 kvadratnih kilometara teritorija nadbiskupije.

Svih katolika ima svega 82.779, što u postocima iznosi oko 0,25% od svega pučanstva. Na pojedinog svećenika otpadaju 393 katolika i 152.000 pogana.

Na području 24. Pargana bilo je 1969. godine oko 15.000 katolika i oko 5 milijuna pogana i muslimana. To znači da na jednog svećenika otpada 1.070 katolika i oko 357.150 nekatolika. Katolika ima na tom području oko 0,33% prema svemu stanovništvu. A to nadmašuje postotak koji vrijedi za cijelu nadbiskupiju.

Uz spomenutih 178 svećenika djeluju tu i 93 redovnička brata pomoćnika i 558 redovnica. Danas je već velik postotak među njima domorodaca i domorotki. Naši su misionari odgojili na desetke ženskih redovničkih zvanja i priličan broj muških redovničkih i svećeničkih zvanja. A koliko su katehista sposobili da pomažu u širenju evangelja, teško je reći jer ne raspolažemo sigurnim podacima o tome.

Dok se, dakle, prigodom pedesete godišnjice odlaska prvih naših misionara osvrćemo unatrag, moramo s ponosom reći da su ti junaci vjere i ljubavi prema Bogu i bližnjem dostoјno zastupali na misijskom polju našu hrvatsku Crkvu, te da je i danas isto tako dostoјno zastupaju.

Novi vanjski misionari više ne mogu dolaziti u Indiju da nastave tamo gdje su stariji misionari stali. Indijska Crkva sada mora sve više

računati na svoje vlastite sile. I u tome su joj naši misionari nastojali pomoći. Pa kad i posljednji naš misionar nestane s tog područja, iza njih će ostati vidljiv trag — temeljito oblikovane kršćanske zajednice u području delte rijeke Gangesa. I kao što još danas stari ljudi u bošontskoj misiji govore o vremenima oca Mesarića, tako će kasnija pokoljenja spominjati vremena kad su tu djelovali hrvatski i slovenski misionari, apostoli žarka srca i neiscrpive energije, koji su sve dali od sebe da bi u duše unijeli svjetlo Kristovo.

Recimo stoga Gospodinu Bogu iskreni »hvala« na takvim sinovima našeg naroda, i ujedno Ga molimo da nađe među nama još takvih velikodušnih i žarkih srdaca koja će ponijeti Kristovu radosnu vijest spasenja u druge krajeve svijeta, gdje duše čekaju na njih.

Juraj Gusić

Započeli smo . . .

Maria Polly, kolovoz 1975.

Započeli smo, iako ne još »službeno«. Započeli smo, iako sve zgrade i još nisu dovršene, jer smo Gospo obećali da ćemo na njezin veliki blagdan Uznesenja, 15. kolovoza, početi radom: dovesti časne sestre, blagosloviti njihov samostan i dispanzer. Poteškoća je bilo mnogo baš u zadnje dane: tropske kiše, putovi pretvoreni u prave klijuze, zatim nestajajući pijesak, cigle, cementa . . . No bilo je zato napretok dobre volje i vašeg blagoslova, i na Veliku Gospu je bilo veliko, nezapamćeno slavlje u Maria Polly — Marijinu selu.

Slavlje je započelo već tri dana prije blagdana dolaskom naše dobre Majke Terezije. Ona se baš vratila iz Meksika, gdje je kao predstavnica Sv. Stolice prisustvovala Medunarodnoj konferenciji žena.

Kad sam joj spomenuo da je gotov dispanzer i dvije do tri sobe u samostanu, ona je odmah odlučila da će krenuti na put se sestrama tako da se sve može urediti za blagdan Velike Gospe.

Izabrala je pet revnih i vijednih sestara: Methildu, Rozu, Leu, Emiliju i Rošini. Ukrcale su se u jedan kamion zajedno s ono nešto siromaštva što sa sobom nose: lijejkove, dva do tri stara ormara za lijejkove, mlijeko i drugu hranu za bolesnike i siromahе. S knuticom u ruci, sa smiješkom na usnama i u srcu uputile su se u ovo udaljeno selo sunderbanskih polja i močvara Gangsove delte.

Ne trebam vam opisivati radost ljudi kad su ugledali Majku Tereziju i skupinu sestara. S njima je došao i dobar otac Henry, njihov duhovnik. On se bliži osamdesetog, no srcem je još uvek mlad, zanima se za sve; i za duhovne i za materijalne potrebe i sestara i siromaha, za koje se one brinu.

Predvečer je bila prva sveta misa u njihovoj maloj kapelici. U njoj je oltar od dasaka, a na zidu visi križ, njihova nada, njihov cilj i nagrada. I uz križ se nalazi Isusova riječ »Žedam«.

Poslije svete pričesti Isus se nastanio u malom svetohraništu. Majka Terezija je upala vječno svjetlo i postavila ga pred svetohraništem. O-

U prošlom broju Glasnika javili smo da je svečano otvorenje misijske postaje odgodeno zbog loših vremenskih prilika. No kako je otac Gabrić želio što prije dobiti sestre Majke Terezije za pomoć bolesnicima, napose gubavcima, to je na Veliku Gospu obavljeno jednostavno otvorenje samostana i dispanzera, dok će svečano otvorenje biti kad budu sve zgrade gotove, po svoj prilici na blagdan Bezgrještog Začeća, 8. prosinca. Ovdje donosimo opis te jednostavne svečanosti kako nam ju je opisao otac Gabrić.

krenuvši se zatim sestrama i svima prisutnima kazala im je nekoliko nijeći onako od srca k srcu, da bi svaka sestra i svatko od nas bio živo svjetlo Isusovo, da gorimo i izgorimo ljubeći Isusa i u Isusu sve one kojih trebaju Njegove ljubavi, osobito one najzapanjene.

Kuća je gotova, no još mnogo toga nedostaje. Međutim, u velikom se veselju na te malenkosti i ne misli.

Nego »crni« je htio preplašiti sestre. Mi smo očistili i kuću i sve oko kuće, osobito od zmija, no jedna se »šakamut«, veoma opasna zmija, ovinula oko zemljjanog vrča za pitku vodu. Kad su sestre idle po vodu, dobro su se preplašile. Iz ruku im je ispolio i vrč, i čaša i tanjuri . . . No zmiju su ubili.

Ja sam sestre tješio da je to njih »crni rogonjak« htio uplašiti, ali neka se ne boje, jer će na njih paziti Andeli Čuvari.

Na Veliku Gospu blagoslovio je otac Francis Gomas samostan i dispanzer. On je naš prvi domaći svećenik iz basantske župe. Primio sam ga kao siroče u školu pred nekim 25 godina, pa sam, eto, želio da baš on blagoslov oву novu župu. On sada vodi »Karitasku za čitavu kalkutsku nadbiskupiju. S njim su došla i dva prijatelja iz Amerike: svećenik o. Patrick iz Pittsburgha i bogoslov Ken iz New Yorka. A došlo nam je i dvadesetak sestara i mnogo naroda iz svih naših udaljenih sela.

Službeno će otvorenje biti tamo pred Božićem, no i danas je bilo sve tako krasno. Bila je koncelebrirana sveta misa, pjevanje, procesija u samostan i dispanzer, podizanje indijske zastave, te molitva za Indiju.

Na svečanost je došao i mjesni narodni poslanik gospodin Panchanan Sinha.

Na kraju smo svi od svega srca zapjevali »Tebe Boga hvalimo« na tolikoj dobroti, na tolikim milostima. Dakako, da smo se, dragi prijatelji i dobročinitelji, molili i za vas, bez čije pomoći ne bismo bili mogli sve to dovršiti. Molite se i vi za nas, da bismo svi vesela i ljetačka srca mogli naprijed, da bismo mogli učažiti Isusovu težu za dušama . . .

50 komada sestri Ljiljani

Katehistica sestra Ljiljana s Vrhovca u Zagrebu naručila je 50 komada molitvenika NAŠA OBITELJ MOLI.

— Zašto ste to učinili, sestro?

— Ja pokušavam raditi s roditeljima, a ne samo s djecom. I zajednički smo konstatirali da bez obiteljske molitve nema kršćanskoga odgoja djece. Kad sam vidjela ovaj molitvenik, odmah sam pomisnila: To je ono pravo što nam treba ...

— Jeste li već dali nekim obiteljima taj molitvenik?

— Da, i bile su veoma sretne što su na jednom mjestu našle skupljeno sve ono što mogu upotrijebiti za svoju zajedničku večernju obiteljsku molitvu. I na vjeronauku pokušavam s djecom vježbati moliti iz toga molitvenika, kako bi djeca nagovorila i izvježbala svoje roditelje da počnu u svojim domovima zajednički moliti ...

Sestra Ljiljana je obećala da će svoja iskustva rado prenijeti i priopćiti svima čitateljima Glasnika.

Ovakvo pismo napisat će mnoga majka koja se usuđuje u svojoj kući povesti zajedničku večernju molitvu.

Najsretnija sam majka

Velečasni!

Poslušala sam Vaš savjet. Nabavila sam pet molitvenika »Naša obitelj molí« i strpljivo čekala zgodan čas.

Došao je moj rođendan. Razumije se da je za ručak bilo sve bolje spremljeno nego obično. Kad je došla riječ o mojem rođendanu, onda sam svima kazala:

— Hoćete li vi meni ispuniti jednu želju? I to večeras?

— Hoćemo ako možemo, rekoše i oba sina i kćerka i muž.

— Večera će biti u pola osam, a u sedam sati budite kod kuće. Nešto ćete vidjeti.

— Sto će biti?

— To je moja tajna!

Poslije podne uredila sam našu glavnu sobu. Pred sliku Majke Božje stavila sam tri posude cvijeća. Jednu gore, a dvije na zemlju. Prostrla mali čilim, stavila dva svjećnjaka i naš kućni križ. Molitvenici su bili također

pred slikom. Kad su ušli u sobu, sve ih je čekalo »servirano«. Nije trebalo puno govoriti i nagovarati.

— Danas, na moj rođendan, pomolit ćemo se ZA-JEDNICKI. Evo molitvenika! Razdijelit ćemo se — ti tata i Jasna na jednu stranu, a ja ću s Ivicom i Marijanom na drugu. Otvorite stranicu 13, tu je sve napisano ...

Nije stajalo mnogo muke. Doskora su SVI imali otvorene molitvenike, SVI su molili. Kćerka i ja smo klečale, ostali su sjedili. A kada smo došli do zadnjega »Amen«, svi su bili zadovoljni. Dogovorili smo se da ćemo to učiniti zasada svake subote navčer i svakog crkvenog ili obiteljskog blagdana. Najsretnija sam bila ja, majka, koja sam našla način da naša obitelj opet zajednički moli. Puno Vas pozdravlja Zahvalna

N. N.

Iz župe Jakšić došla je ova narudžba: »Molim vas pošaljite nam još 20 komada molitvenika NAŠA OBITELJ MOLI.«

Narudžba koju je poslala župa Gračanica, pokraj Bugojna, malo je veća: »Pošaljite 100 komada molitvenika naša obitelj moli.« Odmah je i plaćeno uz deset posto popusta. Nakon nepunih 14 dana isti župni ured naručio je još 100 kom.

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...Gospo Fatimskoj, sv. Josipu i m. Klaudiji za primljene milosti i uslišane molitve. — M. R.
...i Presv. Trojstvu što su mi pomogli u velikoj nevolji. — Marija Šestan pok. Bože, Zenica
...za primljena dobročinstva. — Matilda, Novaković (Zalužani)
...i sv. Antunu što nam je sačuvao sina u teškoj prometnoj nesreći. — Roditelji Stjepan i Tera, Banovi
...i sv. Josipu na ozdravljenju. — J. S. Zagreb
...i Majci Božjoj Bistričkoj što su mi uslišali molbu i ozdravili sina — Marija Mlakar, Bjelovar
...i o. Leopoldu na primljenoj milosti. — A. P., Konavle
...i Majci Božjoj Bistričkoj za udijeljenu milost. — Katica Baraćić, Vel. Gorica
...sv. porodenju Isusovu, sv. Stjepanu i sv. Anti za pomoć u prometnoj nesreći. — Zahvalna majka
...i Vellkoj Gospo za pomoć na putu uz preporuku unuka za uspjeh na ispitu. — Zahvalna baka
...bl. Maksimiljanu Kolbeu, o Leopoldu i Petru Barbariću za više udijeljenih milosti. — Ane Martinović, Novi Travnik
...i Gospo Fatimskoj na uspješno položenom ispitu. — Miroslav iz Petrovaradina
...i m. Klaudiji što mi je zacijsila rana radi koje sam bila više puta u bolnici. — Marija Frančić, Baška
...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Mariji Goretti na primljenim milostima. — M. K., Mrkopalj
...Majci Božjoj Bistričkoj i Vočinskoj za primljene milosti. — Mara S., Gradiška Bebrina
...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Josipu preporučujući njihovoj zaštiti svoju djecu i jednoga vjernika. — A.K., Kalnik

...sv. Nikoli Taveliću i svima svetima na uspjeloj operaciji i na drugim milostima. — Julija Ribić, Bednja
...sv. Josipu, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za primljene milosti. — M.S., Novi Marof
...za ozdravljenje noge. — Mrkopalj, Gorski Kotar
...za primljene milosti. — Katica Belec, Hlebine
...na uslišanoj molbi. — T. R., Nedelišće
...za primljene milosti. — Terezija Gabić, Tavankut
...Majci Božjoj Bistričkoj, o. Leoplodu i svima svetima na pomoći. — Elizabeta, — Zagreb
...sv. Josipu, sv. Antunu i Maloj Tereziji što sam sretno završila školu i ostala vjerna svome cilju. — Ljubica S. od N. Marofa
...i svetim zaštitnicima na primljenim milostima uz preporuku za moga sina. — Majka
...sv. Ivanu Krstitelju, sv. Antunu i svim svećima na uspjeloj operaciji. — Ivanka Biliškov
...i Majci Božjoj Lurdskoj za ozdravljenje i za dobar uspjeh unuka u školi. — G. K. Đ.
...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za pomoć u rješavanju teškog materijalnog pitanja. — K. Lj. — Bjelovar
...Svetoj Obitelji i Maloj Gospo za primljene milosti, za uspjeh mogu djeteta i za milosti primljene u obitelji. — Jelka Gregur, Vaška
...i Gospo od brze pomoći za sve primljene milosti, a posebno za ozdravljenje moje kćeri Slavice. — Ana Vidervol, Griče — Lipnik
...i Majci Božjoj Bistričkoj na pomoći prilikom operacije. — Lj. Trojak, Bolfon
...za zdravlje, za uspjeh na maturi i za sve primljene milosti. — M. M., Lokve
...za primljene milosti. — Marica Jakolić, Murska Sobota.

PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZAŠTITI!!

nove knjige

Jeste li nabavili knjigu Ante Katalinića »KLAUDIJA SVJEDOĆI« u kojoj je živo, vrlo lijepim stilom opisan lik uršulinke koja je bila svjedok prisutne ljubavi živoga Boga od 1875 — 1952. Izdao Uršu-

linski samostan, Vlaška 75, Zagreb.

Jean Guitton »PAVAO VI. I SVETA GODINA« Izdalo Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb 1975.

PRIRUČNIK ZA KATEKIZAM 5. i 6. najnovija je knjiga u izdanju »katehetskih priručnika«. Naručuje se kod Kršćanske sadašnjosti, Zagreb, Marulićev trg 14 uz cijenu od 100 D.

»Poslje osam dana učenici njegovi bijahu ponovo unutra i Toma s njima ... Isus reče Tomi: Pruži ruku svoju i stavi je u moj bok te ne budu više nevjernik, već vjernik! ... Jer me vidiš, vjeruješ. Blago onima koji će vjerovati, a da nisu vidjeli!« (Iv 20,26-29).

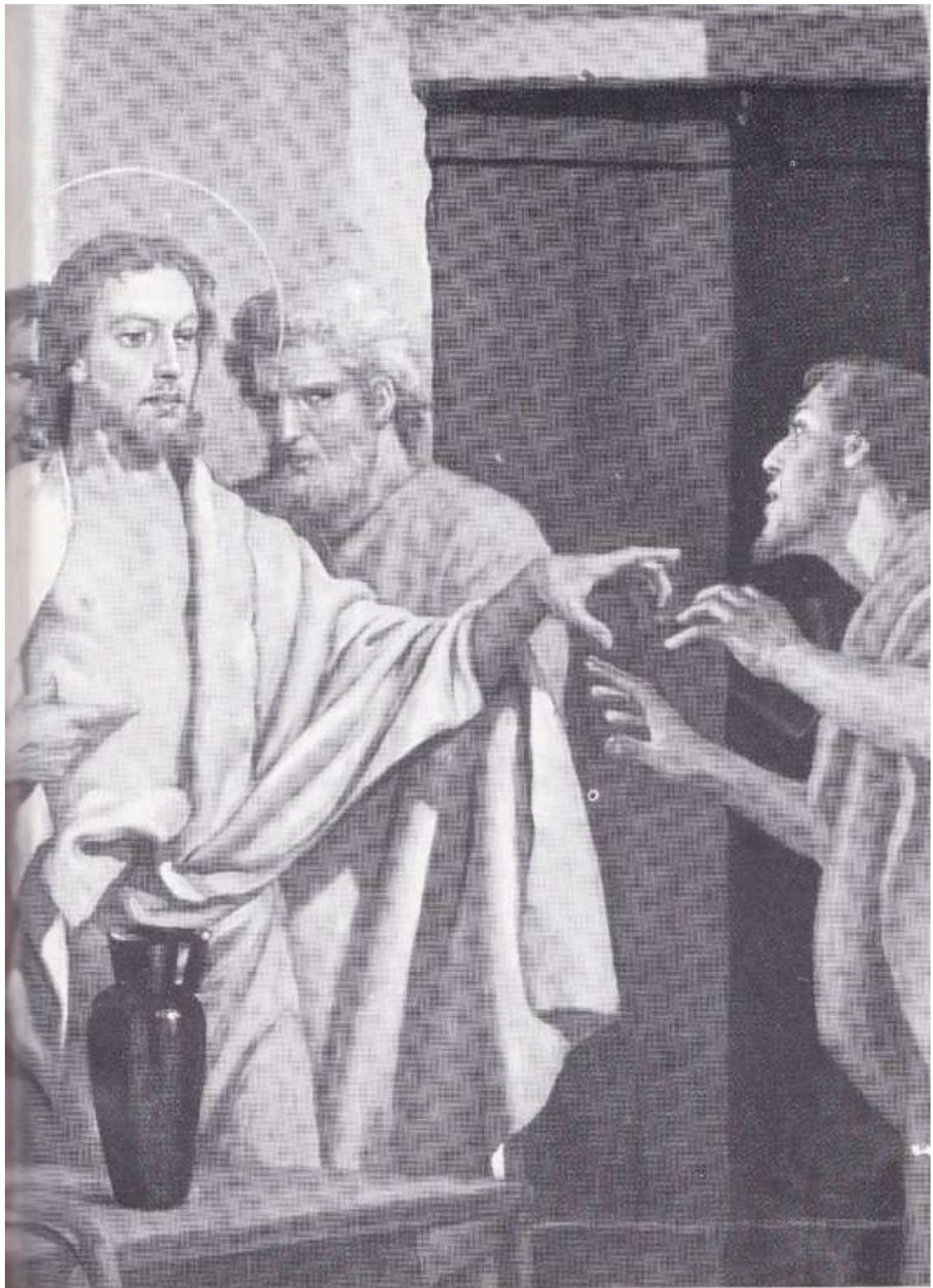
ISUS KRIST - otvorena srca

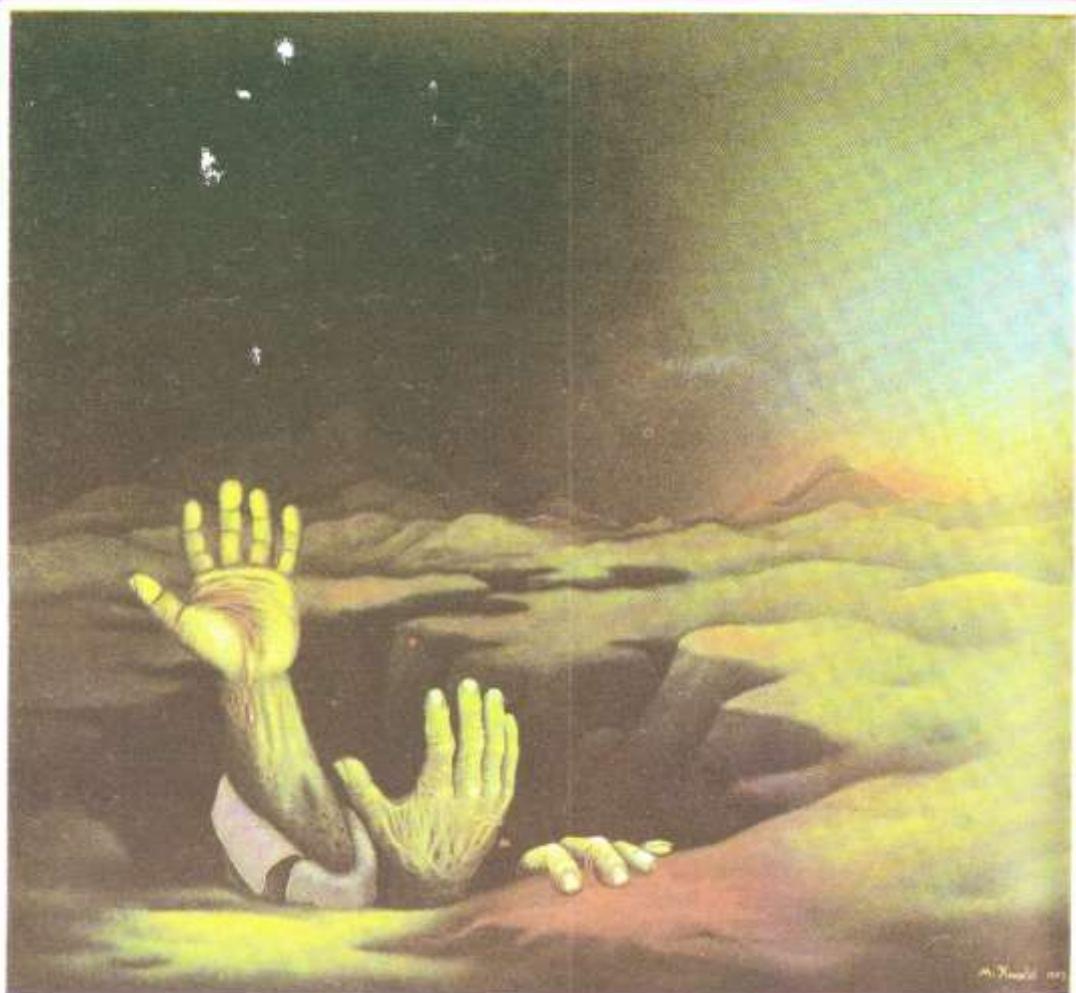
Apostola Tomu navikli smo nazivati »nevjernim« jer nije povjerovalo ostalim apostolima da je Isus Krist uskrsnuo. U prvi mah čini se da Toma zauzima stanovište protivno drugim učenicima. Međutim, i ovi su povjerovali tek pošto su vidjeli Uskrslog. Nisu vjerovali ženama koje su prve saznale za Isusovo uskrsnuće, pa i kad su ga vidjeli, bili su zbumjeni, misleći da vide duha (Lk 24, 11. 37 sl.). U sličnoj nevjeri nalazimo i učenike na putu u Emaus (Lk 24, 22 sl.), a prema sv. Mateju »neki bijahu posumnjali« kad se Isus ukazao u Galileji (Mt 28,17). U svojoj nevjeri Toma je dakle jednak ostalim apostolima. Evanđelisti su u uskrsnim izvještajima željeli pokazati kako se polako rađala uskrsna vjera.

Zaustavimo se sada na elementu koji je karakterističan za Isusovo ukazanje Tomi! U razgovoru s Tomom Isus spominje svoje rane i bok i pokazuje ih Tomi. I u prvom ukazanju apostolima pokazuje rane i bok. Neki crkveni oci misle da je Toma uistinu stavio svoj prst u Isusovu ranu, no evandelje o tom šuti. Izvješćujući o Isusovoj smrti, evangelista Ivan govori o probadanju Isusova boka te dodaje da se tada ispunilo proročstvo koje veli da će ljudi gledati koga su proboli. Ima crkvenih otaca koji misle da se s probadanjem Isusova boka ispunilo Isusovo obećanje: »Ako je tko žedan, neka dođe k meni!« jer je za Isusa pisano: »Iz njegove će nutritine potoci žive vode« (Iv 7,38). Za evangelistu je Isusov bok i njegovo probadanje te potjecanje krvi i vode puno značenja: sva dobra našeg spasenja — sakramenti, Crkva, Duh Sveti, naznačeni su vodom i krvi koje potekuće iz Kristova boka. Sada, nakon uskrsnica, Isus pokazuje Tomi i apostolima ranu svog boka — znak da je spasenje ostvareno, ono nam se nudi iz Kristova probodenog boka.

Iz izvještaja o Tomi naziremo baš tu dimenziju koja dosije sve kršćane. Ivan, nai-me, veli da se Isus ukazao Tomi poslije »osam dana, tj. osam dana nakon ukazanja ostalim apostolima. Oba ukazanja zbilja su se, dakle, u nedjelju. To je »dan Gospodnje« — starokršćanski izraz za nedjelju, za dan kad su se kršćani sastajali na Euharistiju, kad je Gospodin dolazio među svoje. Ukazanje Tomi zbilja se, dakle, u jednom liturgijskom i eklezijalnom kontekstu u koji su uključeni svi kršćani. Na to aludiraju i Isusove riječi: »Budući da me vidiš, vjeruješ. Blago onima koji će vjerovati, a da nisu vidjeli.« Naše kasnije generacije nisu ništa manje privilegirane od one apostolske. Svaki put kad se u slavljenju Euharistije Isus Krist nađe sa svojima, blaženi su oni koji vjeruju u nj, koji vjeruju da je njegov proboden bok izvor mesijanskih dobara za svakog. Tumači Svetog Pisma upozorjuju nas da u Isusovim riječima Tomi nije toliko naglasak na prijekoru Tomine nevjere koliko na Isusovoj poruci onima koji ga neće vidjeti, a ipak će vjerovati: On proglašuje blaženima i sretnima one koji se istinski s njime susreću u Euharistiji, koji s apostolima, s Tomom, uzdižu pogled vjere u njegov bok. Na njima se na blagotvoran način ispunja proročstvo: »Gledat će na onoga koga su proboli.«

Naša nedjeljna slavljenja Euharistije tako postaju beživotno ponavljanje gesta i tekstova, obreda i ceremonije. No vjera da je Isus Krist sa svojim ranama i svojim probodenim bokom onaj koji nas okuplja u zajednicu oko sebe može, unatoč svih, nažalost još oduševi mrtvi i šablonski obavljenih euharistijskih službi, unosići pomalo novi život u zajednicu vjernika.

Mijo Kovacic JAMA, 1973.

SMILUJTE MI SE PRI
JATELI MOJI JER BO
ZA ME JE RUKA UD
ARLA · Job 19:2

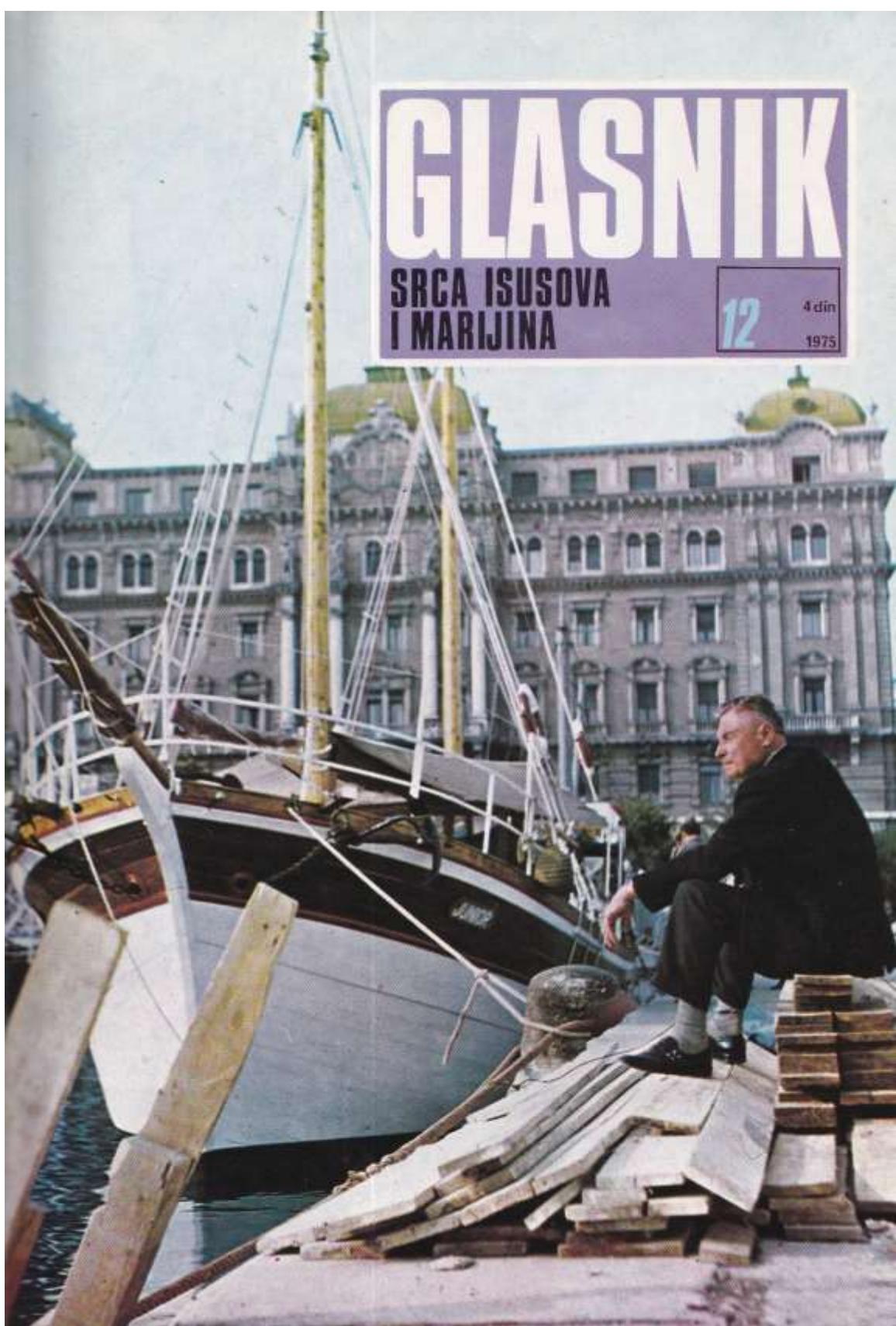
GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

12

4 din

1975

U POSLJEDNJOJ LUCI

Snimio: Tonči Trstenjak

Sjeo je na daske u luci i zamišljeno promatra brodove. Dok je još bio mlađ, isto je tako u luku dolazio promatrati brodove. Tada u njegovim očima nije bilo trunka sjete, već je u njima plamnjela neugasiva bukteća nada da će jednom i on zabrazditi prostranstvima debelog bjelosvjetnog mora. Kad je konačno zaplovio, nitko mu nije bio ravan. U svakoj je luci dolazio do novih spoznaja i nalazio neslućena iznenadenja. Prohujao je svijetom i jedan svjetski rat, a on je svejedno prkosno brazdio dubokim morima. Iza brazdi njegova broda nije ostajao nikakav trag, trag se primjećivao samo na njegovu svim vjetrovima išibanom licu. Brazde na njegovu čelu postajale su sve dublje i brojnije. Jednoga se dana umoran i slomljen morao iskrpati u svojoj posljednjoj luci. U pogledu mu još uvijek tinja žeravica čežnje, ali je davno ugašen plamičak nade. Ostala je samo sjeta na izbrazdanom licu starog morskog vuka.

Brod što je usidren pred njim ponosno uzdignuta kljuna uskoro će otploviti svojim nepoznatim pravcima. Stari će pomorac i dalje dolaziti u luku, pažljivo tragači za svojom prošlošću, izgubljenom negdje u beskrajima svjetskih oceana.

Na smiraju ove godine ovaj nas pomorac poziva na razmišljanje. Zašto pod teretom godina ili neuspjeha gasiti buktinju nade? Nju, doduše, uzalud tražimo u silovitim eksplozijama vlastite energije. Nada je u Srcu Onoga koji nas je prije toliko i toliko godina poslao na svijet s jednom jedinom željom — da se opet vratimo k Njemu, svomej jedinome izvoru i cilju. On je jedini u tisućljetnoj povijesti ove naše ljudske vrste ustvrdio za sebe: »Ja sam Put, Istina i Život!« I zato, glavu gore!

T. Trstenjak

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove. — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik: Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699, tel. 441-636. — Likovno-grafička oprema: Ivo Vrvarić. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 4 din. — Godišnja pretplata 48,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka naviše dobivaju 10% popusta. — Preplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika, 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1975.

GODINA 66. PROSINAC BROJ 12

SADRŽAJ:

MOGU VESLATI PROTIV STRUJE,	
P. Bulat — — — — —	405
NARODNA SKUPŠTINA O POBA-	
ČAU — — — — —	406
DAMAKLOVA KIRETA NAD ZAG-	
REBOM — — — — —	407
LAŽNA FIRMA: »ŽIVOT«, T. Trstenjak — — — — —	408
ENGLESKI ŠKANDAL — INDUS-	
TRIJA POBAČAJA — — — — —	410
IMA LI VEĆE BOLI?, pjesma —	413
JE LI POBAČAJ ZAISTA ŠTETAN?, I. Fuček — — — — —	414
ŠTO ZNAČI MARIJA MENI, NAMA — DANAS?, A. Katalinić — —	416
DOKTOR DIAMOND GOVORI —	417
MIR S VAMA!, J. I. — — —	420
GODINAMA U SLUŽBI BLIŽNJEWA,	
D. Majić — — — — —	422
DIKA JE IMATI SINOVE, M. C. —	424
STUDENTI IZ MISIJA U EVROPI,	
J. Antolović — — — — —	426
U NOVOJ SLUŽBI, I. Dillber — —	427
NA NOVOM POSLU, S. Novotny —	427
NEMAMO VREMENA ZA ODMOR,	
A. Gabrić — — — — —	428
GORUŠIĆINO SJEME RAZVIJA SE U STABLO, B. Fostač — — —	430
KAKO SAM PROSLAVILA SVOJ	
IMENDAN, M. Okruglić — — —	431
NAŠA OBITELJ MOLI, P. B. — —	432
ZAHVALNICE — — — — —	433
ISUS KRIST — ZA ŽIVOT SVIJETA,	
F. Pšeničnjak — — — — —	434

riječ uredništva

»Mi, katolički biskupi hrvatskog jezičnog područja, okupljeni na jesenskom saboru BKJ, nakon što smo proglašili i otvorili Hrvatsku marijansku godinu, pozivamo vas, braće i sestre, da se zajedno s nama svi uključite u slavljenje te godine, koja iz mnoga razloga postaje sveta godina u Hrvatskom narodu.

Posebno potičemo sve katoličke javne dje latnike, propovjednike, misionare i novinare, da se ova godina na poseban način označi produbljivanjem vjere u našem narodu i dosljedno tome borborom protiv dva naša poglavita zla: **PROTIV PSOVKE I PROTIV POBAČAJA.**

Dao Bog, po zagovoru Blažene Djevice Marije i po molitvama naših svetih predaka, da se u ovoj godini nad svima nama obistini evanđeoska riječ koju ističemo kao geslo svih proslava ove naše svete marijanske godine: »Blažena ti što povjerova!«

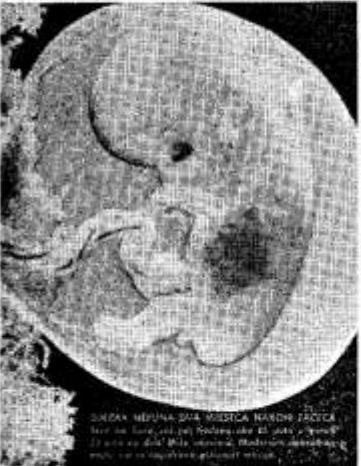
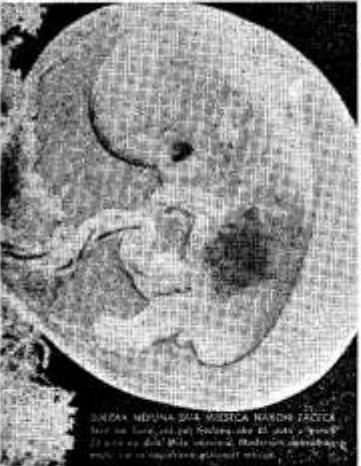
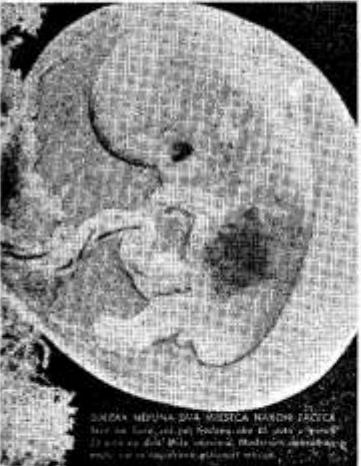
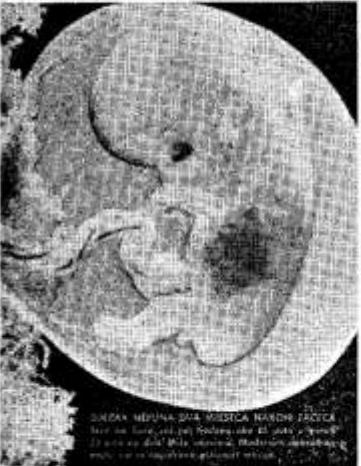
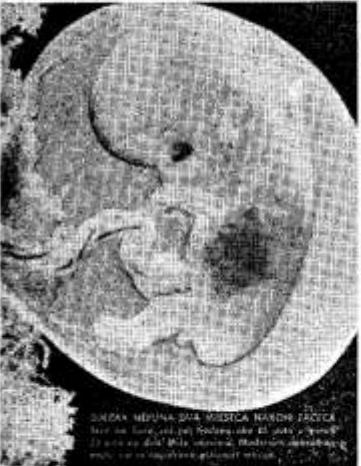
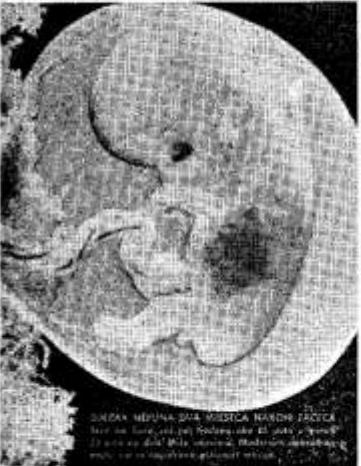
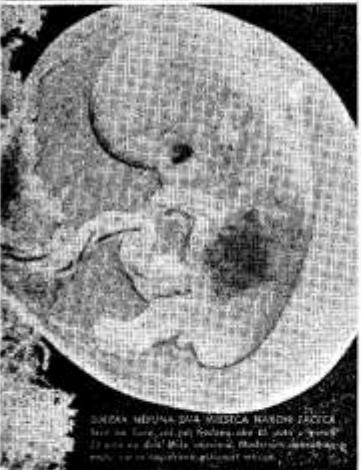
Tim riječima su nas naši biskupi pozvali ne na slavljenje, nego na — posao!

Glasnik Srca Isusova i Marijina rado se o daziva glasu naših pastira i već u ovom broju daje svoj doprinos iznoseći obilan materijal o pobačaju. To će činiti i tijekom cijele marijanske godine. Pače i više: Ako netko želi dobiti bilo kakvu informaciju, tiskani materijal, ili kakvo predavanje o tom problemu, neka nam slobodno piše. Mi ćemo — prema svojim mo gućnostima — stajati svima na raspolaganju.

Radom protiv pobačaja neposredno spremamo dolazak Božića u naše domove. Jer »tko prima jednoga od najmanjih u ime Božje, me ne prima«, govori Isus Krist, Spasitelj svijeta.

U ovom zadnjem broju 1975. godine najlepše zahvaljujemo svima koji su primali, čitali i širili naš Glasnik. Ostanite nam vjerni i slijedeće 1976. godine!

U 1976. godini Glasnikova cijena biti će 5 d po komadu ili 60 d godišnje. — Na ovo povlaštenje prisiljeni smo radi poskupljenja usluga, a napose zbog velikog poskupljenja poštarine. Nadamo se da će naši čitatelji razumjeti ove razloge.

**Fotodokumentacija čovjekovog
razvitka u toku devet mjeseci
prije rođenja — Praktični savjeti
budućim majkama**

DA LI STE ZNALI... DA DJEĆE SRĆE KUGA VEC TRI TEDNA NAKON ZACECA ČI
65 puta u minuti... DA SE DJETE POČNJE MICATI VEC ŠESTI TEDAN NAKO
ZACECA... DA SE SA 43 DANA MOZE REGISTRIRATI AKTIVNOST MOZGA...
U TRENUKU ZACECA DIJETETU SU BILI OOREDENI BOJA OČIJU I KOSE, STAS,
FIZIONOMIJA, NEKE DUŠEVNE OSOBINE, SPOL...

KNIGA "ŽIVOT PRIJE ROĐENJA" BITI CE ZA VAS OTKRICE I SAVJETNIK, ZA OVU MEGRAFIJU ŽIVO DJETE SNIMANO JE POD SRCEM MAIKE. POMOCU SPECIJALNIH KAMERI, KNIGA JE DOŠADA STAMPANA U MILIJUNSKOJ NAKLADI PO CITAVOM SVIJETU, AKO NABAVITE MONOGRAFIJU U BOJAMA.

MNOGO VIŠE SAZNAT CETE O PRVIM DEVET MIESECI ŽIVOTA ČOVJЕKA
AKO NABAVITE MONOGRAFIJU U BOJAMA.

ŽIVOT PRIJE ROĐENJA

Mogu veslati protiv struje!

Prevalio sam autobusom oko 300 kilometara da bih govorio s njom. Ne samo zato što je rodila brojnu djecu, nego još više jer je mnoge žene odvratila od pobačaja. Zanirala me njezina »tehnika« postupka.

— Bilo je nedavno. Saznala sam preko župnika da jedna žena želi napraviti pobačaj. Otišla sam nakon posla do nje. Samo malo riječi ohrabrenja. To je riješilo pitanje jednoga života. Te žene pate što su ismehivane i izrugavane, jer tobože nije moderno imati više djece ... Ta se žena stidjela biti u drugom stanju, premda joj je to bilo prvo dijete. Ja sam joj rekla da se nema čega stidjeti, da treba biti ponosna, da je dijete Božji dar. I ona će sada roditi. Samo što sam ja sada u nezgodnoj situaciji.

— U nezgodnoj situaciji? A zašto?

— Svaka me traži za kumu ... Teško se mogu iz-

govoriti. Jer sam već mnogo puta bila takva kuma djeci koja su bila osudena na smrt.

— Kako je izgledao vaš prvi kontakt?

— Nisam je nikad ni vidjela. Došla sam k njoj, pozdravila se. Rekla sam: »Oprostite, došla sam da se upoznamo, da se razgovaramo. Mi žene u takvim prilikama vrlo lako dolazimo u kontakt jedna s drugom, jer su nam duše slične. I onda sam počela o tom njezinom problemu. Ona je bila vrlo iskrena. Tužila se na osamljenost. Prepuštena je sama sebi ...

Cim sam to shvatila, odmah sam razumjela i to da joj treba samo malo ohrabrenja. I kad sam u tom uspjela, nije više bilo problema. Nedavno sam jednoj drugoj bila kuma. Ona je već imala četiri curice. Želiela je sina. Ali nije se usudila. Počela sam s te točke. Uvjeravala sam je da Bog može njoj dati sina, neka još jedanput pokuša.

— Ma, ne smijem, zbog susjeda, već su me ismijali. Kad god sam u drugom stanju, moram to sakrivati ko zmija noge.

— Cujte, rekla sam joj, vi ste u pravu, dignite glavu! Bog može dati ono što želite. Ja sam po naravi takva da mogu protiv struje veslati, jer znam da je Bog na mojoj strani ... Ona je poslije o tom razmišljala. I rodio se uistinu sin. Bili su presretni i ja sam bila kuma. Još je jednoga nakon toga imala. Opet sin ...

— Kakvo je općenito stanje žena koje u takvom

slučaju rode, a kakvo onih koje se odluče na pobačaj?

— Nijedna se nije pokajala što to nije napravila. Bilo je čak slučajeva da je žena ustala s operacionog stola i rekla doktorici: »Ja ću rodit!«. I rodila je dvojke. Priznala mi je da bi joj bilo kudikamo teže da ih je uništila, nego što ih je rodila i othranila. A ja promatram žene koje se odluče na pobačaj. Nikad nisu u duši zadovoljne. Ali to je i vječno bolesno. Blijedo. Bezvoljno. Vidi se: bez života. Onaj tko zbilja nije sposoban davati život, taj ga uistinu nema ni u sebi. A baš ta žena, o kojoj sam govorila, puca od zdravlja.

— Mislite da ima smisla prići takvoj ženi i djelovati na nju da ne počini pobačaj?

— I te kako! Ima smisla, a ima i uspjeha. Samo treba imati prilično mnogo takta, osjećaja dokle se smije ići i kada treba o tom govoriti. Ja sam doživljavala slučajeva da su me vrlo negostoljubivo primili, a sad sam njihova — kuma ...

Kasno naveče, vraćajući se kući, razmišljam sam: u čemu je dakle tajna »tehnike« postupka ove žene? Mislim da sam odgonetnuo: ona je prožeta Božjom jakošću i zato može plivati protiv struje. Koliko bi se života kod nas spasilo kad bi bilo više takvih junakinja! Ali i one trebaju podršku. Najviše dobivaju iz svoje vjere preko svećenika koji se angažira na spašavanju života na području svoje župe.

Pero Bulat

Narodna skupština o pobačaju

»Prekid trudnoće, kao najnepoželjniji vid reguliranja porođaja, predstavlja samo krajnje sredstvo da se ženi omogući da prekine neželjenu trudnoću, kada do nje dode.«

Cvrsto zvući riječ da je pobačaj najmanje poželjno sredstvo da se riješi taj veliki problem.

»Ako dode do neželjene trudnoće, zdravstvena i socijalna služba treba da pomogne roditeljima savjetom da odustanu od prekida trudnoće.«

Narodna skupština SFRJ u Beogradu izdala je 25. travnja 1969. jednu rezoluciju. Prema njoj može se, kad postoje zdravstvene i socijalne indikacije, izvesti abortus u zdravstvenoj ustanovi. Ali nije želja i volja zakonodavca da se abortusi čine, nego upravo protivno! Sve treba napraviti da se ne čine. Evo nekoliko izvadaka iz te Rezolucije, kojima se mogu zatvoriti usta svima koji govore, tobože, da učiniti abortus — »nije ništa!«

»U reguliranju rađanja još uvijek se masovno koristi najzaostaliji način, umjetni prekid trudnoće.«

Dakle, očito da Narodna skupština smatra da je abortus »najzaostaliji način« reguliranja broja djece! Najzaostaliji znači isto što i najnazadnji, najprimitivniji i najmraćniji!

»Protiv širenja umjetnog prekida trudnoće, koji je veoma štetan po zdravlje i veoma opasan za život žena...«

Ne mogu se upotrijebiti jače riječi da se upozori na opasnost od pobačaja.

Nemilo-srdne brojke

Dr Dubravka Štampar, zaposlena u Institutu za zaštitu majki i djece SR Hrvatske već godinama prikuplja podatke o pobačajima. Evo nekih njezinih rezultata.

● Godine 1972. u Hrvatskoj je odobreno 42.287 pobačaja. Pobačaj je odobren gotovo svim ženama koje su to zatražile, a bile su gravidne manje od 12 tjedana. Odbijeno je 775 (1,8%) molbi. (Godine 1971. odobreno je u SRH 38.347 pobačaja.)

● Iste godine prijavljena su 322 kriminalna pobačaja, što je mnogo manje od stvarnog broja. Prijavljeni su samo po život krajnje opasni slučajevi.

● Procjenjuje se da na svaki legalni pobačaj dolazi po jedan ilegalan. To znači da se u SRH godišnje obavi gotovo 50.000 kriminalnih abortusa. Ili, drugim riječima, godišnje se svega u SRH obavi oko 100.000 pobačaja.

● Broj svih pobačaja na 1000 žena plodne dobi pokazuje da su oni najučestaliji u najplodnijoj dobitnoj skupini od 25 do 29 godina. U skupini od 20 do 24 godine također ih ima mnogo. Često je posrijedi prekid prve trudnoće, što ženu lako može učiniti neplodnom.

Damaklova mireta nad Zagrebom

Neki zanimljivi podaci o pobačajima mogu se pronaći u dvjema anketama koje su ne tako davno provedene u Zagrebu.

U jednoj (koju je u sklopu Savjetovališta za kontracepciju i Dispanzera za žene provela dr Dubravka Štampar, a na trideset pitanja odgovarale su žene u dobi od 20 do 34 godine, većinom udate) — 50 do 60% pobačaja što su ih te žene počinile bilo je legalno, a 32 do 34% ilegalno.

Oko polovine anketiranih abortiralo je jednom, četvrtina, odnosno trećina dva put, a od 9 do 16% čak triput. Od anketiranih dvije stotine žena čak ih je jedanaest pobacilo pet puta.

Na pitanje »Je li lako danas naći privatnoga abortera?« odgovor je najčešće bio potvrđan!

Još tragičnije po naše zdravstvo zvuće odgovori 25% ispitanica da bi, pri ponovljenoj neželjenoj trudnoći, pobacile — ilegalno!

Dom zdravlja Remetinec pokraj Zagreba načinio je 1972. godine istraživačko-sociološko-demografsku studiju na području današnje općine Novi Zagreb. Projekat pobačaja (ispitan je uzrok od 15 do 45 godina) iznosi 1,24 po ženi! Među njima je razmjer legalnih i ilegalnih otprilike 50 naprava 50 (što bi potvrdilo procjene za SRH). Valja dodati da je u sklopu iste studije načinjena i provjera valjanosti podataka te je ustanovljeno da je od žena koje su ilegalno pobacile samo petina priznala taj čin. To znači — zaključuje dr Štampar — da je ilegalnih pobačaja daleko više od 50 posto!

Mjesečnik »PITANJA«
Zagreb, 1975., br. 1-2

»U Zagrebu, koji zaslužno uživa slavu evropskog centra kriminalnog pobačaja«

NA PODRUČJU DANASNJE OPĆINE NOVI ZAGREB PROJEKT POBACAJA PO ŽENI IZNOSI 1,24! MEĐU NJIMA JE RAZMJEŠTAK LEGALNIH I ILEGALNIH POBACAJA OTPRILIKE 50%.

Piše: Tonći Trstenjak

Ne mogu ni danas zaboraviti na kasnojescenje veće pokriveno rijetkom koprenom magle što se u svom prijavom sivilu nadvala nad blijedim neonom osvjetljenim ulicama, prepunim žemora i automobiličke buke. Dosadna sitna kiša već nekoliko dana nije prestajala pa su i ljudi na ulici postali nešto tiši — kao da se i u njih uvukla neka teška jesenja mrača što im svojom olovnom težinom pritišće grudi.

Kroz izlog jednog usputnog bара ugledah sasvim slučajno poznati lice. Bio je to glamor Zlatko. Kako ga već dugo nisam vidiо! Prijašnjih godina stao bih ga redovito na križanju dviju ulica nedaleko odavde. Svakopredvečerje stajao bi na križanju s obveznom cigaretom među prstima, čekajući svoju mladu ženu, koja je radila u jednoj obližnjoj trgovini. On je bio student; jedan od onih kojima se pridjeva pridjev »vječiti«. Stanovali su u tijesnoj sobici studentskog pansiona zajedno sa malim dijetetom, koje je uskoro nakon vjenčanja došlo na svijet. A ta soba bila je spavaonica, kuhinja, učionica i sve što je trebalo.

Zlatko se nije nikada nikome tužio, osobito ne svojim nekadašnjim kolegama iz škole. Uvjek ga je obilježavala izvjesna samosviest, svojstvena jedincima koji se nisu nikad morali boriti za život. Po prirodi je bio nadaren, a u sebi je nosio veliku živahnost i začudujuću izdržljivost u sportu. Pomaže je volio terorizirati slabije od sebe i po tom sam ga posebno zapamtio. Pošto je s lakoćom svršio gimnaziju u sjemeništu, nije otišao u bogosloviju, već se upisao na drugi fakultet. Ubrzo

se i oženio djevojkicom iz svog mјesta, koju je zatim doveo u Zagreb i zaposlio preko nekih svojih veza u jednoj trgovini. Ona ga je uzdržavala svojom malom plaćom trgovacke pomoćnice. No s njenim dolaskom on je prestao polagati ispite na fakultetu. Pomaže se otuđivao od kolega, koji su završavali studij i odlazili na poslove. Čini se da ga je oštros bolio svaki uspjeh njegovih kolega, ali sam nije baš mnogo poduzimao da završim svoj studij. Samosviest, koja mu je bila svojstvo, pretvorila se malo — pomaže u obrambeni mehanizam pa se sve više zatvarao u sebe i u svoj mali obiteljski krug što ga je oslobođalo od stanovitih kompleksnih situacija koje bi mu donosio svaki dodir s onima koje je on smatrao manje sposobnima, a koji su uspijevali u životu. Postao je malo pomaže ogorčen samotnik, prepun ježevskih reakcija. Bio je to sasvim drukčiji Zlatko nego sam ga ja nekad poznavao iz školskih klupa.

Posljednju godinu nisam ga više vidiо na križanjima ulica ovdje u našoj četvrti. Čuo sam da je bio pozvan u vojsku, ali se i odande nekako uspio izvući. Sad je stajao za šankom u baru, punom alkoholnih mirisa s čašicom konjaka u ruci i s cigaretom među prstima. Potapšao sam ga s leđa po ramenu i radošno pozdravio. Okrenuo se tromo, a iz zakrvavljenih duboko upalih očiju, obrubljenih modrim podočnjacima, plamao je alkohol. Kako me neugodno iznenadio to požutjelo lice što se okrenulo prema meni s grimasonom iznenadeno na sebi. Smijeh mi je zamro na uglovinama usnica.

LAŽNA FIRMA: »ŽIVOT«

— Zdravo! — reče mi ravno
dušno, ne pokazujući nimalo vo-
lje da mi pruži ruku na poz-
drav. To me još više zbumilo.

— Vidio sam te kroz izlog pa
rekoh — ajde da pozdravim sta-
rog drugara. Nisam te dugo vi-
dio. Čujem da si bio u vojski.
Kako je bilo? — rekoh u jed-
nom dahu, osećajući u sebi nje-
gov pijani pogled.

— U vojski? Pa bilo je do-
ro... Nije bilo loše, reče otru-
ujući dugi dim kroz nosnice.

— Kad si se vratio?

— Ima četiri mjeseca.

— Ne viđam te, ne stanuješ
više ovđe?

— Ah, stanujem, stanujem
na starom mjestu. Što pišeš?

— Ja ču kavu.

— Konobar! Kavu za druga-
ra — poviše i odmjeri me od
glave do pete.

— Dobro izgledaš, reče sa
značajnom grijmasom na licu.
Ti stalno dobro izgledaš. Baš
te briga za cijeli svijet.

Slegnuh ramenima. Izvadio je
kutiju »Opatijek« i ponudio me.
Zapalili smo. Otpuhnuo je po-
novo kroz nosnice dugi dim i
zagledao se u prljavo staklo iz-
loga po kome su se kotrljale
sitne kapljice jesenje kiše. Va-
ni su prolazili ljudi s kišobran-
i podignutim ovratnicima. Bilo
je tako ružno veče...

— Bilo je lijepo nekad, ha?
Što nam je falilo? — reče za-
mišljeno. Tebi je i sad lijepo.
Vidim ija to. Još studiraš?

— Još.

Konobar je donio kavu. Dok
sam miješao šećer, upitah ona-
ko izdaleka, račurnajući na nje-
govu osjetljivost:

— Što ije s tobom, Zlatko?
Strašno si propao.

Pitanje ga nije nimalo izne-
nadiло. Kao da ga je očekivao.

Gledao je i dalje na ulicu kroz
zamazano staklo izloga.

— Propao? Svi mi to kažu. Ži-
vit je teška stvar, teška...

Ali što ti znaš o životu? Što?
Ti ništa ne znaš o životu, dru-
garu stari.

Rekao je to unoseći mi u
lice svoje od pušenja požutjene
prste.

— Čekaš ženu večeras?

— Ženu? Nema više žene. O-
de... Ovakvo!

Puhnuo je miz dlan pokazuju-
ći mi što to znači: Ode!

— Šta ti sad to znači —
ode?, upitam ne shvatajući
ga.

— Nema ije više drugaru. Ob-
obilila. Eno je kod kuće u Slav-
oniji. Ni živa ni mrtva. Tako,
napola. I sin je s njom. Ja sam
ovdje. I ostat ču sam.

— Rak?

— Kakav rak! Ode... Ode...
tako... Ma što da tajim. Tebi
mogu reći. Možeš me osuditi,
možeš mi pljunnuti u lice od-
mah sada. Ajde, što čekaš?

Stajao sam gledajući ga za-
bezknuto. Otpio je do kraja
svijuču konjaka i naručio
odmah još.

— Ređi češ, nekadašnji sje-
meništarač pa takav! Ali to je
prošlost. To nije život. Život je
nešto drugo. Evo vidiš što je u-
činio od mene. A tek da mi že-
nu vidiš? Zgrozio bi se, znam.
Sve sam to ja učinio, znam. Sve
sam ja skrivio. I ovo što vidiš
od mene, to je samo moj osta-
tok. Nisam ja više onaj stari
veseli Zlatko. Ha? Je li da nisam.
Šutiš, je li? Cudiš se što je ži-
vit od mene učinio? Ali to je
život. Bog? Šta Boga briga za
Zlatku? Ha? Ni Zlatka nije bri-
ga za Boga. Jedan:jedan!

Otpio je ponovo gutljaj ko-
njaka pa onda nastavio, unoseći
mi se u lice:

— Začela je, znaš. Što da
tajim? Što će meni djeca u o-
nom đumezu? Kamo ču s nji-
ma? Tko će to hraniti? Rekoh
joj da pobaci. Nije htjela. Niko-
ko nije htjela. Tukao sam je
kao vola. Nikad je prije nisam
tukao. Ne! Volio sam je. I sad je
volim. Klečala je na koljenima
preda mnom i molila me je da
je ne prisiljavam na pobačaj,

da će otići u Slavoniju i tam
rodit, da i ona i ja imamo veli-
ka imanja u Slavoniji... I tak-
ve gluposti. Ja sam inzistirao,
znaš drugarul! Prijetio joj ras-
tavom. Konačno je otisla. U bol-
nici nisu htjeli jer su prešla tri
mjeseca. Odveo sam je privat-
no. I? Što da ti dalje pričam.
Nije uspijelo. Ja sam kriv, ra-
zumiješ, ja!

— Strašno — izustih više za
sebe nego za njega.

— I jest strašno. Život je lu-
trija: nekome figura. Lako tebi, ne
znaš ti što ije život, viknuo je
unoseći mi se u lice.

U očima mu je odjednom si-
jevnula iskra samosvijesti koju
sam tako dobro poznavao još iz
školskih dana. Kao da je poželio
što mi se izjadao, što mi je po-
vjerio svoj grijeh, što je priz-
nau u času slabosti.

Ispio je do kraja svoj konjak
i izšao mahnuvši mi posram-
ljeno na pozdrav. Maglena je
koprena prekrila sasvim gradske
ulice, a hladan dah jesenje ve-
čeri neugodno je vonjao po di-
mu.

— Ne, to nije život, ponav-
ljao sam sebi u brudu, ne mogu
vjerovali da je to život. Nitko
nema prava svoju sebičnost ko-
ja u sebi uvijek nosi klice smr-
tnog otrova zamataći u svijetao
staniol i stavljati na nj lažnu
firmu »ŽIVOT«. To je smrt. Ni-
je to život.

U ENGLESKOJ SE OTVARAJU NEPRESTANO TAKVE »KLINIKE« U KOJIMA SE VRSE POBACAJI ZA KOJE TREBA UNAPRIJED »MASNO« PLATITI.

U studenom 1973. pokuća netko na vrata jedne liječničke ustanove u Londonu. Bolničarka otvori. Pred njom je muškarac od 34 godine i žena od 26 godina. Došli su prema uputi dnevnika »Evening Standard«, jer da se tu brzo i sigurno da je svjedočanstvo u pogledu trudnoće.

Muškarac i žena daju kriva imena. Žena pruža urin radi ispitivanja. Ovaj se odnosi u drugu sobu radi ispitivanja. Nakon nekoliko minuta vraća se bolničarka, izjavljajući da je ispitivanje pozitivno: žena je trudna.

Prividno redovita administracija, životna epizoda kakvih je mnoštvo u velikom gradu. Međutim, ovdje je slučaj neobičan. Tu se naime radi o novinarskom paru. Bili su to novinar i novinarka koji su htjeli iznijeti u javnost kako se u Engleskoj provodi privatna industrija aborusa. Rezultati ispitivanja porazni su.

POBACAJI SE UNAPRIJED PLAČAJU

U Engleskoj je vladalo do 1967. protuabortističko zakonodavstvo. Bilo je dopušteno prekidanje trudnoće uz odredene uvjete: kad postoji veća opasnost za život nego ako bi se prekinuce provedlo; kad je trudnoća združena s velikim fizičkim i mentalnim smetnjama; kad je nastavak

Engleski škandal - industrija pobačaja

NEDAVNO JE CIJELA ENGLESKA BILA POTRESENA OVAKVIM NASLOVIMA U NOVINAMA: »PRIVATNE KLINIKE SPREMNE ZA INTERVENCIJU U SVAKOM SLUČAJU PA I KAD ŽENA NE OČEKUJE DIJETE.« — »VRLO TEŠKA PRIJAVA, KOJA SE JOŠ MORA RAZJASNITI.« — »ZAMECI SE PRODAJU TVORNICAMA SAPUNA.«

trudnoće na štetu djeteta ili djece koja su već na životu; kad postoji ozbiljna opasnost da bi se dijete moglo roditi s fizičkim ili mentalnim nedostacima. Dva liječnika moraju posvjedočiti postoje li razlozi u prilog pobačaja. Od liječnika se traži da ispunе službeni formular.

U sadašnjem zakonu ne postoji točno određen datum kad se abortus može provesti. U tom pogledu uzima se općenito u obzir stari zakon od 1929. godine, koji određuje da trudnoća mora trajati 28 tijedana. Treba uzeti u obzir da se dijete od 5 — 6 mjeseci, izvadeni iz majčine utrobe, može micati, može cviliti, ako se brutalno ne ubije. Može živjeti još nekoliko sati. Nije, prema tome, čudo što se množe slučajevi u kojima bolničarke ostavljaju operacijsku dvoranu, odbijajući da imaju ikakav udio pri takvom prekidanju materinstva. Zbog toga je u Škotskoj 1969. godine došlo do pravog procesa zbog ubojstva djeteta. Ustanovilo se, naiime, da je dijete abortirano bilo živo i odneseno među djecu koja se prerano rodiše. Žiri je ustanovio samo činjenicu, ne osudivši nikoga. Izdana je samo naredba, prema kojoj se preporučivalo da se budnije pazi na vrijeme trajanja trudnoće i, ako bi dijete bilo živo, da se poduzmu mјere da ostane na životu.

U novom zakonodavstvu Engleske pošlo se, štoviše, tako daleko da se za abortus traži samo želja stranke. Jedino se tako može rastumačiti što se broj pobačaja od 60.000 u godini 1972. popeo u 1973. na 170.000, a misli se da je broj bio još i mnogo veći.

Pobačaj su tražile najviše strankinje. One dolaze iz tuđine, jer se u Engleskoj lakše dode do pobačaja. Zloupotrebe se provode oscbito na privatnom sektoru. Neprestano se otvaraju nove »klinike«. Pobačaji se plaćaju unaprijed, i to masno.

VRLO AKTIVNA OPONICIJA

Skandal je to koji mora udariti u oči. Oponicija dolazi sa strane anglikanske Crkve i engleskih katolika. Ona ističe kako Engleska pada u čudorednu raskalašenost. Godine 1971. sastavljena je državna komisija, koja je trebala ispitati kako se obdr-

žava zakon u pogledu pobačaja. Komisiji nije bilo teško ustanoviti zlouporebe. Zaključila je da bi povratak na staro bilo odviše težak, dapače nemoguć, pa se stoga zadovoljila preporukom da se stvar modificira, to jest da se kao zadnji termin za izvođenje pobačaja traži 24 tjedna trudnoće. Naravno da je opozicija bila vrlo nezadovoljna tom odlukom, izjavivši da bijele ruke miješaju prljavštinu.

Prije nego što je komisija objavila uspjeh svoga ispitivanja, počeše se spomenuti novinar i novinarka kretati. Način njihova istraživanja bio je vrlo jednostavan. Predstavljaljali bi se raznim savjetovalištima kao zaručnici, muž i žena, ili kao dvoje zaljubljenih, bez namjere da sklope brak. Novinarka izjavljuje kako misli da je trudna. U stvari, premda je bila udjana, nije nikad imala djece, niti ih je ikad očekivala. U tom pogledu dao joj je svjedodžbu glasovit ginekolog. Uza sve to gdje god bi se javila radi tobožnjeg savjetovanja, rekli bi joj da je rezultat istraživanja njezina urina pozitivan. I ne samo to, nego bi svi ginekolozi koji bi je zbog tobožnjeg pobačaja pregledavali, izjavljivali da može očekivati dijete, držeći je spremnom da se podvrgne operaciji.

Oprenzni bi izjavljivali da je trudnoća istom u počecima: 6 — 7 tjedana. Neki bi izjavljivali da je trudnoća u trećem mjesecu. Još je čudnije da se neki ginekolozi nisu uopće brinuli da ispitaju obistinjuju li se uvjeti koji se traže za pobačaj. Novinar i novinarka upitali bi za savjet i odmah bi dobili određen datum za tobožnji pobačaj. Kadkad je datum bio određen prije nego što je novinarka bila liječnički pregledana. U nekim slučajevima upravo su je nukali da se podvrgne operaciji. A nju je trebalo unaprijed platiti.

Novinar se predstavlja i kao liječnik, izjavljujući da je spremjan surađivati u trgovini izvađenim zamecima. Ta bio bi grijeh spaljivati te zametke, kad se mogu vrlo dobro upotrijebiti! Neki su već veliki — od sedam mjeseci. Trebalо bi zametke predati kemičkoj industriji. Jedan se liječnik bavio ne samo prodavanjem zametka nego i djece koja bi ostala na životu.

Radilo se tu ponajviše o djevojkama

koje su dugo čekale na prokidanje trudnoće. Djecu je prodavao parovima bez djece. Samo u jednom slučaju našli su se novinar i novinarka pred liječnikom koji nije bio spremna da odmah pristane na operaciju. Bilo je to kad su se obratili organizaciji koju je zagovarala također katolička Crkva. Organizacija se brinula za pomaganje djevojkama i parovima u krizi, tražeći im posao u kući ili je također nastojala da nađe obitelj koja bi posvojila dijete koje se trebalo roditi.

»PRIJATELJI« ŽIVOTINJA

Sve to što su novinar i novinarka prijavili dokumentirali su služeći se registratom što ga je novinarka nosila u svojoj torbici. Registrator bi počeo raditi

na početku takvog razgovora. Rezultate svojih istraživanja objavili su novinar i novinarka najprije u jednom engleskom tjedniku. Napokon se ti izveštaji pretvorili u čitavu knjigu. Ona je izašla potkraj 1974. godine i postala je ciljem žestokih napadaja. I sada se o tom piše.

Progovorio je i autoritativni »Times«. Udario je na novinare, okrivljujući ih zbog tobožnje netočnosti u pogledu podataka. Novinar je dolično odgovorio »Timesu«, kao i jednoj organizaciji koja je citirana u knjizi. On veli da Englezi reagiraju jače u pogledu okrutnosti prema životinjama nego prema djetetu.

Međutim, trenutni osjećaju kako se pod Engleskom otvara provalja, isto tako kao što se otvorila pod njegovim dominionima. Velika i sudbonosna.

TAKSISTI CEKAJU NAJVISE STRANKINJE DA IH ODVEZU NA »KLINIKE« NA POBACAJ

Franz Werfel: **PJESMA O BERNARDICI.** Romanizirani opis ukazanja u Lurd. Cijena 50 d.

Jean Ladame: **SRCE ISUSOVU U SVREMENOM SVIJETU.** Sadržajni priručnik za poštovanost Srcu Isusovu. Cijena 40 d.

ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA. Rad i djelo O. Ante Gabrića našeg misionara u Indiji. II. dio 60 d.

W. Hünermann: **SVETAC I NJEGOV DEMON.** Ži-

votopis arškog župnika velikog sveca modernog vremena. Cijena 35 d.

J. Gusić: **S GOSPOM K VRHUNCIMA.** Mladim kršćanima koji izgrađuju značaj. Cijena 40 d.

F. Talbot: **MEDU INDIJANCIMA.** Napeti životopis misionara I. Joguesa medu crvenokožcima. Cijena 50 d.

Sve ove knjige možete dobiti:
S. Dilber, 41000 Zagreb pp. 699
Palmotićeva 31

Umjesto etike - biznis

Po srijedi je jednostavna računica. Cijena pobačaja, ovisno o trajanju trudnoće te o tome je li aborter liječnik, babica ili nestručna osoba, iznosi od 300 do 5000 dinara. Strankinje, koje masovno pristižu iz Italije, Njemačke i nekih drugih zemalja, plaćaju od 600 do 1500 njemačkih maraka (cca 4200 — 10.500 dinara). Računajmo da prosječan aborter radi pet dana u tjednu i da svaki dan obavi četiri ili pet pobačaja po »pristupačnoj« cijeni od 1500 dinara, te da mu se u toku tjedna »zalomi« i poneka strankinja. On, dakle, samo u »fušu« zaradi od četiri do deset milijuna starih dinara tjedno ...

Ako pak (najčešći) podatak da se u Hrvatskoj godišnje obavi oko 50.000 abortusa pomnožimo s prosječnom cijenom od 1500 dinara, stižemo do vrtoglavoga prometa od 75 milijuna dinara (ne ubrojivši zaradu od mušterija iz inozemstva)! Znači, za novac plaćen kiretarima, svake bi se godine u Hrvatskoj mogla izgraditi suvremena bolница s kojih 250 kreveta urnučavši dakako i svu nužnu opremu).

Mjesečnik »PITANJA«
br. 1-2, Zagreb 1975.

Ima li veće boli?

»Hrvatske novine«, Gradišće
30. XI. 1974, br. 46

**Nije teško umrijet od ruke mrzitelja, neprijatelja,
Mržnja ubija. Ljubav daje život.
Neprijatelj je mrtav. Sloboda! Smrt! ...**

**Ali umrijet od ruke ljubljenoga i ljubitelja
— bol neopisiva, najveća bol, najteža bol!
Tko je pobijeden?
Tu je samo smrt gospodar.**

**Nema veće ljubavi od ljubavi majke.
Majka jest ljubav:
— stvorene ljubavi, stvorene za ljubav,
— za ljubavi dar i primanje.**

**Vlastiti život stavlja na oltar prikazanja
u ljubavi i s ljubavlju. Za život začeti
još nevidljivi, nepoznati, živi.
Majko, divimo se tebi, poštujemo te, pozdravljamo!**

**Ljubiti i ljubljen biti — ispunjenje smisla.
Sreća — sve!
Ljubiti i biti mržen od bića ljubljenog.
Od majke, od vlastite majke, kakve li boli?!**

**O boli,
ima li veće boli
no što je bol moja,
jer me ubila ona
moja majka ...**

Tri pobačaja da se uzmogne diplomirati, specijalizirati, da muž uzmogne doktorirati, da se okučite i da »ostvaritek« u životu ono što se može ostvariti, dakako, na materijalnom planu. Nije se pitala za savjet savjesta, nije se gledalo što će biti s bračnom ljubavlju, koja je sve više hladila, dok se ovako blokirana teškim šokovima nije smrza, zaledila. Sva je bilo prije nego dijete, ali se nje mislio na uništenje braka, na beznađe koje izražavate riječima: »Moj život ije završen.«

Kazna prirode na materijalnom planu odražila se spontanim pobačajem i vanmaterničnom trudnoćom, na planu vaših međuodnosa odražila se, smrću vaše ljubavi i vašom, ne-ma sumnje, sada teškom ljubomorom i očajem: oženio se mlađom djevojkicom, dok je vas odbacio kao nesposobnu da mu rodite dijete, i vi ih sada doživljavate »sretne« s bebom, dok sama pred sobom više ne vidite nikakva smisla života. Čemu sva ona trka za diplomama i specijalizacijama? Čemu sve ono uređivanje stana i tražanje najboljih zaposlenja? Sve je to ostalo beskorisno, užasno prazno, pokazalo se u svojoj stvarnoj slici. Koliko se itoga krije u tim vašim štutim riječima! Sad ste, nažalost, prekašano shvatili da se na taj način ne gradi sreća života, ne učvršćuje brak, ne posvjećuju ljubav. Grubi egoizam razorio je sve, a ruševine bolno podsjećaju na početni zanos, prvu ljubav, tada svježu i poletnu, na planove budućnosti koja je imala biti sretna.

Pišu se knjige i članci, iznose se reportaže i statistike o štetnim posljedicama pobačaja. Svi su oni štetni i za tjelesno zdravljje majke i za njezinu psihičku ravnotežu, štetni su za obitelj i još više za odnos samih bračnih drugova, štetni su za pojedine članove obitelji. Slutila to

Uvijek se nešto dogodilo što bi nas spriječilo da dobijemo dijete. Bili smo mlađi, nije bio trenutak za prvo dijete jer sam zatrudnjela baš u vrijeme dok sam spremala diplomski ispit. Pobačaj! Moj muž je spremao doktorat kad sam zatrudnjela drugi put. Nije ni tada bio trenutak za radanje. Pobačaj! Potom, trebalo je da odem na dvogodišnju specijalizaciju u inozemstvo i ne bih dobila stipendiju da sam bila trudna (a baš sam bila trudna). Pobačaj! Na kraju, sve što je trebalo da učinimo i postignemo u životu ostvarili smo i završili. Najzad sam mogla roditi dijete. Tada se dogodila nesreća, koja se zove spontani pobačaj. Još jedna želja završila se vanmaterničnom trudnoćom. Shvatila sam da nećemo moći imati dijete. Sada sam rastavljena i sama, moj muž se oženio mlađom djevojkicom. Imaju bebu od nekoliko mjeseci i sretni su. Moj život je završen.

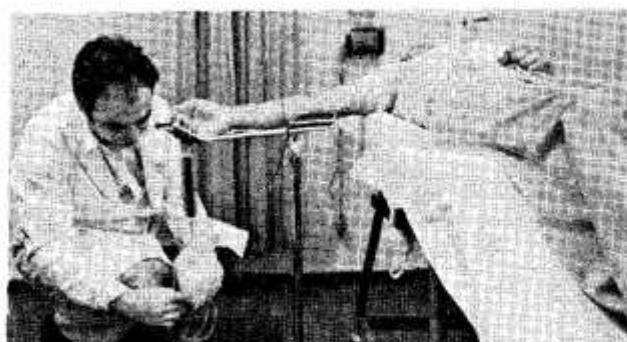
Taj pobačaj! Ma jeli on toliko štetan?

A. N., Beograd

Je li pobačaj zaista štetan

Piše Ivan Fuček, prof. moralne teologije

žena ili ne slutila, svaki je pobačaj u njezinoj podsvijesti, u njezinoj savjesti, u žitavu njezinih biću zabilježen katastrofalno: to je poraz sveukupne nje-

ne ženstvenosti, njenog partnerstva, njezinog majčinstva — jednom riječju — čitave njezine osobe u svim pravcima i područjima.

Osjetili ste posljedice na tjelesnom zdravlju. Nije vas počudila smrt kao posljedica povrede krvnih žila pri radu karetom, što u — 2,5% zbog nalog izljeva krvi završava traglo. Kod toga gotovo redovito stradavaju mlade zdrave žene koje su namjerno tražile ukidanje prigodnog procesa u njima podlegle njegovim posljedicama. Možda vas nisu zahvatile ni razne povredy maternice, krvarenja, infekcije, poremećaji mješenih ciklusa. Ali vas je zahvatila teška nevolja spontanih abortusa, pa makar to bio samo jedan. Pri odstranjuvanju ploda pobačajem često preostane komadić posteljice ili sluznice, što stvara u maternici odeblijanje, a to je znak da sluznica nije spremna primiti novi plod. Ili ako se sluznica previše sastruže sve do mladića, ne može se više regenerirati. Na oštećenom mjestu stvara se ožiljak. Novi plod u takvoj maternici ne dobiva dovoljne količine potrebnih sastojaka. Kad postane veći, učiba i maternica ga izbacuje. Tu ste, dakle, posljedicu osjetili, ali je zapravo nosite i kroz život kao i same prijašnje pobačaje, jer je ona u njima uvjetovana.

I drugu ste posljedicu osjetili na tjelesnom zdravlju: vanmaterničnu trudnoću. Infekcije nastale iza pobačaja uzrokuju zadebljavanja i srašenja na sluznicama i jajovodima. Ako je u jajovodima srašenje neće doći do potpuno, ne može više doći do oplođenje. Ako je djelomično, i put jajaču nije potpuno zatvoren do oplođenje će doći, no jačce neće moći stići u maternicu. Ostat će u jajovodu i tu se ugnjezditi. Nestaje vanmaternična trudnoća, a s njome ne male komplikacije. Plod ni u kojem slučaju ne može doći živ na svijet. Računa se da je oko 50 posto svih vanrednih trudnoća bila ovako blokirana i konačno nestala kao posljedica prijašnjih upropastena.

pobačaja. Uklanjanjem jajovoda, da ne dođe do raspršnica i smrti žene, ostvaruje se barem 50 posto nemogućnosti rada: žena je napola stenična. A sterilnost nosi sa sobom posljedice i ostavlja teške tragove na čitavoj ženskoj osobnosti, pa mijenja i sam društveni položaj. Kažete: »Sada, ja sam rastavljena i sam...«

Doživljavate posljedice na planu duševnog zdravlja. Zapravo, sad živite »drugi svoj život u propušteni žene. Ako niste neosjetljivi, i jedva ćete biti da pobuđujete ne doživljavate i na podsvjesnom nivou kao umorstvo. Osjećaj ikrvnje koji iz tog izvještajevi može uvjetovati patološko ponašanje i na društvenom planu. Možda se to ispoljilo u raskidu vašeg braka. O tome ne pišete ništa, no takve su posljedice nenijeftko prisutne. Svak put kad žena izvrši pobačaj napušta samu sebe. Svaki put kad se sjeti svojih čina u njoj se obnavlja nutrašnja drama. A ponekad je to toliko duboko da je zahvaća u najrazličitijim prilikama, da je progoni, da joj sugerira sablasne slike i predodžbe — slično kao što romani ili priče o pobačaju opisuju izvršitelje umorstava.

Treba li progovoriti o čudorednoj šteti u savijosti, pred Bogom, narodom, Crkvom? O to-nastale iza pobačaja uzrokuju me, doduše, ne govorite ništa, da je zahvaća u najrazličitijim predjelima, maternici i jajovodima. Ako je u jajovodima srašenje že došlo preokrenuti da bezos-potpuno, ne može više doći do jedajno prolazi pokraj tri vlastoplođne. Ako je djelomično, i tito djeteta kojima je majčin e-goljam oduzeo život. Bog, Sudac svijeta, zna jedini kako bi se možda sretno odvijao naš život usred djece; možda s manje ka-rijere, s više teškoča oko stjecanja titula, ali s radošću koja je prava sreća i s ljubavlju izmedu vas i muža pa djece — svijet. Računa se da je oko 50% koja bi trajno rasla jer ne bi postojala svih vanrednih trudnoća bila ovako blokirana i konačno nestala kao posljedica prijašnjih upropastena.

RUKE DJETETA OD 6 TJEDANA, 2 MJESeca I 5 MJESECI

Piše: Ante Katalinić

(4)

Što znači Marija meni, nama danas ?

»KAD SE PРИБЛИЗИМО
MARIJI, ONDA SE LAŽ
GRIJEHA RASPADA I ON
NAM IZGLEDA KAO
GUBA«

(G. Barra)

Ako se Gospo ustrajno molimo, ako je pravo štujemo, ako smo njoj pobožni, onda ćemo ubrzo otkriti da iz tog približavanja Mariji u našoj duši nužno niče gađenje, prezir i mržnja prema grijehu.

Djevica Marija i grijeh, to su dvije nespojive protivnosti.

Bez grijeha začeta. Čujmo vjersku istinu koju je godine 1854. svećano proglašio Papa Pio IX.: »Blazena Djevica Marija bila je u prvom času svog začeća, osobitim Božjim privilegijem, zbog predviđenih Kristovih zasluga, unaprijed sačuvana od svake lilage istočnoga grijeha.«

Ne možemo neprestano upirati pogled, pun poštovanja i ljubavi u ljudsko stvorenje, u ljudsku osobu koja je jedina, među miliardama, među svima, neokaljana grijehom, a da u isto doba ne zamrzimo grijeh, da od njega ne bježimo kao od kuge.

Od one koja se u Evangeliju naziva milosti puna (Lk 1,28) bio je isključen ne samo istočni, nego i svaki osobni grijeh.

Blistavu Marijinu čistoću potvrđuje nam i ona čvrsta vjerska istina sažeta u dvoje riječi »vazda Djevica«. Da, vazda, to jest i prije, i za vrijeme, i poslije rođenja Isusa Krista. To je nauka vjere i Crkve. Uvijek Djevica.

Da je Marija u pravom smislu i uistinu Božja Majka, uči nas također članak vjere, proglašen na nekoliko općih crkvenih sabora. A koliku moralnu čistoću i bezgrješnost pretpostavlja nepojmljivo visoka čast Bogomajčinstva, možemo i sami bez velikog mudrovanja zaključiti. Bogomajčinstvo, koje je ponudeno slobodnom Marijinu pristaniku i koje je ona slobodnim izborom prihvatile, nju je uzdiglo u tako visoku i usku blizinu apsolutno svetom i čistom Bogu, da niti tu njezinu visoku i usku blizinu Bogu, niti dubinu savršene Marijine čistoće i neokaljanosti, koja je nužna pretpostavka takve intimnosti s Bogom, nikada ograničenim ljudskim razumom ne ćemo moći do kraja proniknuti. Taj misterij ostat će nam zauvijek neslavljiv, ali će nas to više, kad god ga budemo promatrati, odbijati od grijeha.

Blještavilo Marijine moralne čistoće zato u nama onako snažno ruši grijeh jer nije ni bezlično ni hladno, jer se podloga te neokaljanosti nalazi u rasplamtejloj ljubavi prema presvetom Bogu, jer iz te ljubavi prema Bogu izvire, jer u tu ljubav uvire. Marijina bezgrješnost samo je jedna od vanjskih manifestacija njezine bezogranične ljubavi prema Bogu, samo je jedan izdanak apsolutne Božje ljubavi.

»Kad se približimo Mariji, onda se laž grijeha raspada i on nam izgleda kao kuga.«

IZVACI IZ
ZDRAVSTVENOG
FILMA »POBACAJ —
ŽENINA ODLUKA«, KOJI
JE REZIRAO
DR WILLMAN J. COGAN
IZ CHIKAGA. FILM JE
DOBITNIK SREBRNE
MEDALJE NA
MEĐUNARODNOM
FILMSKOM I TV
FESTIVALU U
New Yorku 1973. GODINE.

Doktor Diamond govori

MAJKA: Slušajte doktore! Vi ste u sve ove godine vodili brigu o svima nama. Trebamo vašu pomoć.

LIJEĆNIK: Mery, ja vam želim pomoći. Ali pazimo i nemojmo odlučiti nešto na brzinu! To je previše ozbiljna stvar. Na početku da vam kažem: pobačaj nije jednostavan medicinski zahvat, kao vađenje zuba. Izvan sumnje je da je opasniji nego porod. Osim toga, postoji mogućnost tjelesnih komplikacija, a da uopće i ne govorimo o duševnim poremećajima koji mogu poslijе nastati, kao osjećaj krivnje, potištenosti i tako dalje ...

MAJKA: Ali toliko se čuje kako je pobačaj jednostavna stvar.

LIJEĆNIK: Mnogi su ljudi zavedeni govorom onih koji preporučuju pobačaj. No ovo što će vam danas reći to je istina. Šta, s obzirom naravi same stvari, ti treba da donešes odluku. Ti bi trebala znati istinu. Sigurno, ti si u teškom položaju. Trudna si. Nisi udata. Matura dolazi. Ja znam da ti je teško, da si zbumjena i ne znaš što bi. Ali moramo voditi brigu o još nekome. A taj NETKO je tvoje nerodeno dijete. Kad bi svaka neželjena trudnoća bila prekinuta, većine nas ne bi bilo ovdje. Jer većina žena za vrijeme pr-

PRED LIJEĆNIKOM
NALAZE SE OTAC, MAJKA
I NJIHOVA MLADA
KCERKA UCENICA,
KOJA JE U DRUGOM
STANJU.

va tri mjeseca trudnoće žale što su trudne ...

Su (kcerka): O doktore... U ovaj čas bih najradije da sam mrtva!

LIJEĆNIK: Su! ... Jučer je bilo jučer. Mi ne možemo vratiti prošlost. Ali moramo voditi brigu o novom djetetu. Svaki liječnik koji se brine za trudnicu zna da se brine za dva pacijenta: za majku i za njezino nerođeno dijete. Ako pogledaš sliku foetus-a od samo osam tjedana, vidjet ćeš da to nije samo hrpa stаницa, nego čovjek u razvoju. Njegovo malo srce kuca već od trećega tjedna trudnoće. Ne samo što kuca, i tjera krv kroz njego-

vo tijelo. Tromjesečni foetus — to je strana riječ i znači zapravo »mališan!« — ima osam centimetara dužine i težak je oko tri dekagrama. Svi organi formirani su i funkcionišaju. Sa 12 tjedana mi već možemo snimiti kucaje srca. I ovo srce nastaviti će kucati sve do smrti. Moram ti naglasiti da dijete nije na nikakav način dio majke. Ono proizvodi svoju vlastitu krv, koja je možda drugačije krvne grupe od majčine. Dijete se zapravo, razvija samo za sebe. Sve što mama uistinu pridonosi privremenim je dom u maternici. Zato, vidiš, kad se učini pobačaj, to nije isto kao otkloniti bolestan organ. Sigurno je, žena ima pravo na svoje vlastito tijelo, ali ona nema pravo na tijelo tog posebnog ljudskog bića koje se razvija u njezinoj utrobi. Dijete nije tražilo život, ali kad mu je on jednom dan, život je njegov i nitko ne-ma pravo da mu ga oduz-

me. Pravo na život najosnovnije je od svih čovjekovih prava. Da, pobačaj bi riješio tvoj problem, ali to bi bilo nasilno i neljudsko rješenje.

Metode kako se izvodi pobačaj:

KIRETAŽA. Drugim riječima: — dilatacija — širenje, čišćenje. Ušće maternice — *cervix* treba da bude proširen ili dovoljno otvoren tako da instrument, kireta može biti umetnut u maternicu. Kireta doslovno trga dijete van, komad po komad. Znaš, raditi kiretom prilično je opasan posao, jer aborter treba raditi samo po opipu i uvijek je opasnost da kireta probije zid maternice i tada treba obaviti hitnu trbušnu operaciju. Rezultat kiretažnog pobačaja — jesu male ruke i noge i trup raskomadani i rastrgnuti. Dobro se vidi svaki pojedini organ, sve je puno krvi.

ISISAVANJE MATERNIČE je druga metoda pobačaja. Aborter umeće u maternicu šuplju cijev. Cijev je povezana s usisnim strojem, koji je tako jak, da je tijelo djeteta u sekundi rastrgnano u masu krvi, tkiva i mesa. Upotrebljavanje usisnog stroja može biti opasno i za majku. Taj stroj je 29 puta jači od kućnog usisavača za prašinu i može prouzročiti ozbiljnu i trajnu ozljedu na majci. Kad aborter ne vidi više da izlazi tekućina, onda zna da je maternica prazna. Njegov posao je gotov, a dijete je mrtvo.

TROVANJE SOLI. Aborter izvadi nešto plodne vase u kojoj dijete lebdi i uštrca koncentriraju otopinu soli. Dijete se tada u bolima grči, što može i majka osjetiti. Kada grčenje prestane, ona zna da je njezina beba umrla. Treba oko jedan sat da se beba ubije na taj način. Nakon

REZULTAT KIRETAŽNOG POBAČAJA TOBOŽNJEĆEG »ČISCENJA«. VIDE SE MALE RUKE I NOGE I TRUP.

POMOĆU USISNOG STROJA DIJETE JE RASTRGANO U MASU KRVI, TKIVA I MESA.

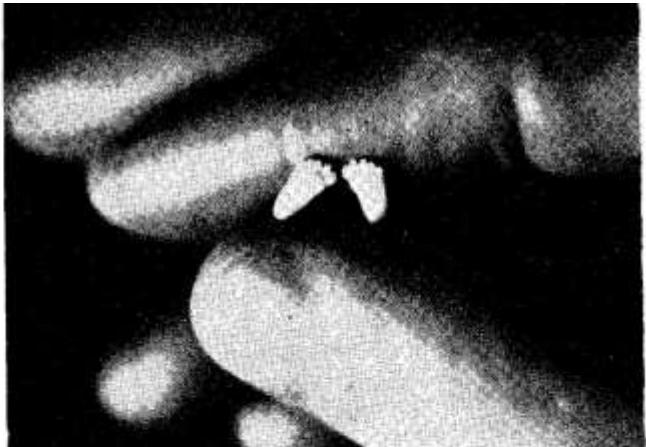
dan ili dva kod majke počinju trudovi i ona rađa mrtvo dijete, a u međuvremenu je njezina utroba postala grob.

HISTEROTOMIJA. To su operacije slične carskom rezu. Određene su za veće bebe. Utroba se majke razreže i dijete izvuče van. Ono miče rukama i nogama hvata zrak, jer uvijek je rođeno živo. Međutim, s obzirom na to da je to počačaj, živo dijete ostavljuju da umre. Treba samo pogledati sliku jedne takve histerotomije i onoga što iza toga ostaje i baca se u kanalizaciju da se može zaključiti kako je to užasno.

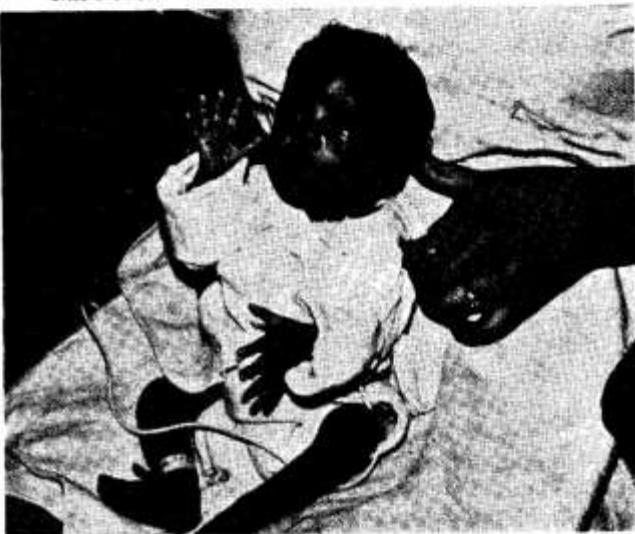
To je riječ stručnjaka. Sve to potvrđuje ono što uči naša sveta vjera. I ovđe je najbolje predati se njezinu sigurnom vodstvu.

TO JE PLOD TROVANJA SOLJU U DEVETNAESTOM TJEDNU. NAGRIZAJUCE DJELOVANJE SOLNE OTOPINE ISPALILO JE CIJELI GORNJI SLOJ KOZE.

TAKO SU IZGLEDALA TVOJA STOPILA KADA SI BIO SAMO 10 TJEDANA STAR. SAVRSENO OBLIKOVANA. VEC TADA SI IMAO CAK I SVOJE OTISKE PRSTIJU.

MALI MARKO RICHARDSON IMAO JE CETIRI I POL MJESECA KAD SE RODIO. VIDITE DA SE RAZVIO U SASVIM NORMALNO I ZDRAVO DIJETE.

DOBEĆE VAM NEKOLIKO SLOVA
OVA BEBA TEŽI OKO JEDAN KILOGRAM.

nakana apostolata molitve

Čovječanstvo vapije za mirom. A nje-
ga nema! Očito je da ne stupa pravim
stazama koje vode k njemu. Da je zaluta-
lo slijedeći sirenske glasove, koji će ga
upropastiti.

Nakana Apostolata molitve za prosi-
nac pokazuje put gdje treba tražiti mir:
u srcu pojedinca čovjeka. A taj dolazi po
SRCU BOGOCOVJEKA, Isusa Krista.

Prigodom Isusova rođenja navijestio
andeli svojim pjevanjem njegov mir i nje-
govu vedrinu. Kad je andeo Gospodnji o-
bavijestio pastire, i dok je mali Isus ležao
u betlehemske jaslama, pridruži mu se
nebeska vojska da zajedno s njime zap-
jeva: »Mir ljudima dobre volje, onima ko-
ji Boga ljube«. Gdje god se javlja Isus
Krist, javlja se s njime također i mir. Ta
je riječ vrlo često izlazila iz njegovih
usta, riječ srdačna kao radosna glasnica
dubokih nevidljivih realnosti; stari židov-
ski pozdrav; riječ koja je izražavala davnu
želju za Mesijinim dolaskom: »Salom«, to

MIR S VAMA

»Da autentičan mir srdaca dovede lju-
de do temeljnjog društvenog mira...«

jest — mir bio s vama? Tako je Isus pozdravljao ljudi dok je među njima boravio, tako ih je pozdravljaod svog uskršnja do uzašašća.

MIR ISUSOV — AKCIJA DUHA SVETOGA

Isus poučava svoje apostole da tako pozdravljaju druge, da budu nositelji mira. Saljući ih da propovijedaju Evanelje, progovara im: »Ulazeći u kuću zaželite joj mir! Bude li kuća dostažna, neka na nju siđe vaš mir! Ne bude li dostažna, neka se vaš mir vrati vama« (Mt 10, 12 - 13). Zar nije golubica koja se vratila u Noevu ladu, jer nije imala mesta na koje bi se spustila, bila simbol mira? Jer mir Isusov, to je akcija Duha Svetoga, božanska golubica koja se pokazala nad njim za njegova krštenja, traži srca dostažna mira, i ako ih ne nađe, vraća se Gospodinu.

Sam je Gospodin protumačio smisao svoga obećanja: »Ako me tko ljubi, držat će moju riječ, i moj će ga Otac ljubiti, k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti« (Iv 14, 23). I tako se srce miroljubiva čovjeka okreće prema blaženstvu, postaje sposobno da primi Boga i Bog dolazi da se u njemu nastani. Naprotiv, čovjek koji ne nastoji da bude tvorac mira, ne može biti dostažan stan Boga, Boga mira, ne može unići u hram mira, to jest u Srce Isusovo.

NEUSPJESNI SVJETSKI »OLTAR MIRA«

Isus se kao simbol rodio u vrijeme mira cara Augusta i izjavio se, prema riječima Pija XII, kao simbolički znak jednoga drugoga mira, božanskoga mira.

Car August vladao je kao smiritelj svijeta. Zatvorio je vrata hramu rata. »Oltar mira« otvoren i obnovljen podsjeća još na epohu koju povijest naziva »erom rimskog mira«. Ipak ta era nije bila svršetak nametanja sile na druge.

Malo godina kasnije zaplakat će Isus nad Jeruzalemom dirnut bolnim predviđanjima: »Kad bi i ti, Jeruzaleme, u ovaj dan priznao ono što ti je za mir... i priznao vrijeme, kad te Bog pohodi!« (Lk 19, 42 - 44). Sam Isus vodi prema miru što ga daje. Sad se toliko zauzima za put blagosti i poniznosti da je prorok mogao o njemu navijestiti: »Tvoj kralj se evo tebi

vraća, kćeri jeruzalemska, pravičan je, pobjedonosan, ponizan jaši na magarcu, na magaretu, mlađetu magaričinu« (Zah 9, 9).

I tako su blaženi tvorci mira, nasuprot onome što se zbiva u svijetu, i radi toga će se zvati sinovima Božjim. Jedini Bog može učiniti da mir nikne onđe gdje se rađa, to jest u dubinama ljudskog srca. Mir se ne rada u uređima upravljača, nego se tamo razvara. Najprije dolaze misli i želje srca, a iza njih slijede djela. To je razlog zbog kojega putovi mira vode kroz ono što je najintimnije u ljudskom srcu. Tamo prava sreća klije i cvjeta, razvija se i učvršćuje. Međutim, jedini Bog poznaje dubinu ljudskog srca, srca koja uz nemiruju strasti. Jedini Bog može smiriti valove koji se tamo dižu. Mirotvorci su sinovi Božji, jer nisu rođeni od tijela i krvi, nego od Duha Svetoga. Svjetoci su sveci: svi su bili mirotvorna djeca Božja. Ako se iznimno treba latiti oružja radi povrijeđene pravednosti, djelo za mir ostaje, jer je pravednost temelj mira!

Među Božjim neprijateljima ostvaruju se naprotiv proročke riječi: »Vikali su: Mir! Mir! Ali mira nema« (Jer 6, 14). Njihove su riječi bile lažne. Mir je Božje djelo.

KASNO SAM TE POČEO LJUBITI

Covječanstvo traži mir. Ali mir daje Krist. Zašto? Zato jer je sam Krist »naš mir« (Ef 2, 14). Zato covječanstvo traži zapravo Krista.

Kasno, kasno sam te počeo ljubiti, stara i nova ljepotolj progovara sv. Augustin u pjesničkom zanosu. »Bila si u meni, dok sam ja bio izvana, tražeći te tamo. Bila si sa mnom, ali ja nisam bio s tobom. Daleko od tebe držale su me stvari, koje ipak ne bi postojale, kad ne bi postojale u tebi! Zvala si me, vikala si, dok nisi napokon svičala moju gluhoću. Sjala si i svijetlila, dok nisi rasstjerala moju sljepoću. Puštala si od sebe miris, što sam ga udisao. Dahoući težim za tobom. Okusio sam te, gladan sam te i žadan. Samo si me se dotakla, i već gorim od čežnje za tvojim mirom!« (Ispov. 10, 27).

Augustin je našao svoj mir u Kristu. Svijet jedino može naći svoj mir u Kristu. Samo da ne bude kasno i prekasno onda kad mu to postane jasno...

J. I.

Umjesecu rujnu 1975. godine organizalo se nekoliko datuma značajnih za Družbu sestara milosrdnica. Peti rujna, završni dan Družbine glavne skupštine, vremenski se podudarao s datumom dolaska prvih sestara u Zagreb, na dan 5. rujna 1845. Spomen na tu obljetnicu uklapljen je u dane priprave za proslavu sv. Vinka, koji se slavi 27. rujna. Tom je prilikom, od 21. do 27. rujna, organiziran u crkvi sv. Vinka — Karitativni tjedan. Glavna ideja Karitativnog tjedna bila je »Osvješćivanje i produbljivanje karitativnoga djelovanja«.

Niz propovijedi započeo je dr T. Ivančić temom »Molitva kao bitni vid karitasa«. Slijedilo je svaki dan po jedno predavanje — vlč. Jakova Barete, dra J. Ladike, p. Marka Matića, dra J. Butorca i p. J. Antolovića.

Na dan sv. Vinka predvodio je svečanu koncelebraciju zagrebački nadbiskup dr F. Kuharić. U svom razmatranju »Karitas danas — zahtjev Svetе godine« zagrebački nadbiskup je tematski zaokružio dotadašnja predavanja. Sve večeri Karitativnoga tjedna bile su vrlo dobro posjećene, a napose na blagdan sv. Vinka. Nemali broj prisutnih pristupio je i sv. Prcesti. Poslijepredavanja slijedio je susret s predavcima. Tom prigodom priredena je i izložba »Lice i naličje karitasa«.

GORUSIĆINO SJEME

Prvi šest sestara koje je zagrebački biskup Haulik pozvao iz Tirola u Zagreb čekalo je široko i otvoreno polje rada u prosvjeti, zdravstvu i na polju raznih socijalnih i dobrotvornih djelatnosti. Gospodin je dao da je mala zajednica redovnica začudno brzo rasla i brojem članica i djelokrugom rada te se u kratkom vremenu razgranala ne samo u Hrvatskoj nego i širom Balkana. Između dva rata Družbina se djelatnost počela širiti u Rимu i u zemljama Južne Amerike, u Argentini, Paragvaju i Urugvaju.

Zajednica sestara u Zagrebu postala je samostalna kuća matica već 11 godina nakon dolaska sestara u naš glavni grad. Zbog velike rasprostranjenosti čitava je Družba 1932. podijeljena u tri provincije, a 1939. osnovana je i južnoamerička sa sjedištem u Buenos Airesu. Sasvim je novog datuma sarajevska provinциja, utemeljena

Godinama u službi bližnjega

Kéri sv. Vinka ili Milosrdnice ove godine proslaviše 130. obljetnicu doseljenja u naše krajeve. Izlijet ćemo ono što smo saznali u razgovoru s novoizabranom vrhovnom poglavicom Marijom Laudom Cvrljković.

1974. godine. U godinama drugog svjetskog rata Družba je imala najveći broj članova. Tada je ona imala nešto više od 2000 članica zaposlenih u 130 zajednica.

DJELA LJUBAVI PREMA SVIMA

Potrebno je istaći svrhu Družbe kako nam ju je zapravo sam sv. Vinko: sestre u službi sv. Crkve štuju Isusa Krista, nastojajući ga vršenjem duhovnih i tjelesnih djela ljubavi i milosrda prema svima, a osobito prema bolesnicama, siromasima i djeci. Vjernost toj svrsi, nakanama i duhu sv. Vinka upućivala je sestre u bolnice, škole, odgojne zavode, domove nemoćnih i staraca, u siroštiju, dječja obdaništa, na ratišta za njegu ranjenih vojnika, u kaznionice i u kućanstva crkvenih ustanova. U svim tim napornim djelima prisutnost je sestara bila blagotvorna, ali u bolnicama je bila najbrojnija (u kojih 40 mjeseta do prošlog rata), pa vjerujemo da su mnoga naša braća ljudi u duhovnim i tjelesnim djelima ljubavi, koja su im iskazivale milosrdnica, prepoznali prisutnost, ljubav i lice Krista.

PROSVJETNI RAD

Dolazak milosrdnica u Hrvatsku pada u doba kad je preporodna ideja zahvatila sve grane i oblike narodnoga života. Nije potrebno ni spominjati koje je značenje za ostvarenje tih ideja imao kardinal Juraj Haulik, dobročinitelj i pokrovitelj milosrdnica. Potrebe i zahtjevi u prosvjetnoškolskom životu bili su u to doba osobito važni i neodgodivi. Tako je po Božjem promislu i povijesna situacija pridonijela da se u povijesti našega školstva uloga i udio sestara milosrdnica ne može zaobići.

Dovoljno je spomenuti samo Žensku učiteljsku školu u zagrebačkom samostanu, koja je u 97 godina svog rada dala hrvatskom narodu nekoliko tisuća učiteljica. Sestre su bile aktivne i na području glazbenog stvaralaštva. Evo, upravo ovih dana (3. X 1975.) izgubile su našu s. Lujzu Kozinović, priznatog glazbenika i skladatelja.

Sestre su 73 godine izdavale zabavno-poučni mjesečni list za katolički puk pod imenom »Glasnik sv. Josipa«, koji je imao više od 20.000 pretplatnika.

POUZDANJE I OPTIMIZAM

U svim sredinama i na svim poslovima rad sestara prima se i ocjenjuje se sa zadovoljstvom. Njihova angažiranost u djelima dobrotvornosti i apostolata među svijetom ne bi mogla biti tako predana, pa ni uspješna, da nije bilo tihe i požrtvovne zaštote sestara koje su radile na raznim poslovima i dužnostima u samim Družbinim kućama. A u riznici Družbine duhovnog zajedništva neprocjenjiv su ulog trpljenja, tjelesne боли i fizička iznemoglost naših bolesnih i izrađenih sestara.

U mnogim slučajevima, danas sve češćim, ne možemo, nažalost, udovoljiti molbama ljudi koji traže sestre za karitativne službe. Broj kandidatica iz godine u godinu i kod nas se smanjuje. Nije to pitanje kod nas tako krizno kao u zapadnim zemljama, ali ono je tu i ozbiljno je. No putovi su i postupci milosti nedokučivi i neочекivani. Bog pobađuje zvanja danas kao i jučer; a vjerujemo da i danas ima plenitih mladih duša koje životni poziv uzimaju ozbiljno i koje od svog života žele učiniti nešto vrijedno. Ako je Gospodin neke od tih velikodušnih i poletnih djevojaka preordino i odabrao za sebe, molimo ga, neka dade da i ova prigoda bude poticaj da se one odazovu glasu Božjeg poziva i da se pridruže zajednici Vinkove obitelji, kako bi u budućnosti nastavile njegovo djelo.

VJERUJEMO DA NAS BOG POZIVA

Kad bismo i na trenutak pomislijale na vlastitu zasluznost za prijeđeni put i računale s vlastitim snagama, krenule bismo na put sasvim neizvjesne ljudske budućnosti. Svjesne smo, naime, svojih granica, poteškoća, te da ne smijemo bjezati u iluzije — ali uza sve to nosi nas pouzdanje u vjeri koja nas krije: vjerujemo da nas Bog poziva da i u budućnosti u Crkvi, pred svim ljudima budemo svjedoci na postojano traženje Božja, svjedoci ljubavi prema Kristu i prema ljudima.

I zato nas življenje u duhu našega zvanja, vršenje Vinkova djela, vodi na put sigurne, Božje budućnosti.

Tako govore sestre.

Dragan Majić

Dika je imati sinove

Posjet bez nekog vanjskog povoda! Taj dan G. bijaše sav u suncu, a ona uobičajna bosansko-posavska ravnica bijaše umivena suzama dviju rijeka, vječitih rivala; Bosne i Save; od sijevala je nekim posebnim sjajem.

Na pitanje gdje se nalazi kuća Marka i Agate S. jedan stariji mještanin, kojega smo sreli odmah pri ulasku u selo, odgovorio nam je da moramo pješačiti otprilike jedan kilometar.

Dočeka nas kućica bijelo omaljana, kao iz neke priče, okružena lijevo i desno novozidanicama, koje u poslednje vrijeme, točnije otkako se otvorili put u »obećane zemlje Zapada« i poče masovno odlaze naših »gastarabajtera«, počešće nicati kao gljive poslije kiše.

Na vratima kuće dočekuje nas majka Agata s najmanjim djetetom u naručju. Iz kuće dopiru do nas veseli i bezazleni dječji glasici. Majka ih nastoji smiriti, stoga joj je, primjećujemo, malo i neugodno. Ulazimo. U kući se igraju djeca, veća i manja, sve jedno drugome do uha.

Najstarije majka opominje da je vrijeme poći u školu. Djeca to dobro znaju; brzo se spremiše, ljubazno pozdraviše i odlaze.

Toga dana Marka ne bijaše kod kuće, bio je na poslu u tvornici Papirne ambalaže u gradiću M.

»Kako vas slušaju dječa?« — pitamo. »Jako lijepo! Uvijek sam s njima, dobro poznajem njihove veće i manje željice i prohtjeve. I kad im izadeš u susret (dakako da je nemoguće sve njihove prohtjeve ispuniti), onda posebno slušaju.«

Za trenutak majka Agata izade nekim poslom van, pa onda nastavi priču: »Nemamo gotovo ništa zemlje. Što imamo, to je ovo sve oko kuće. Ali mi smo zadovoljni s onim što imamo. Živimo nas desetoro od jedne muževljive plaće. Svaki dan treba kruha. A sada djeca pošla u školu pa ih treba dolično spremiti da ne bi bila izvan druge djece, pa knjige, pa teke ... Zna se desiti da se djeca počnu jedno drugome rugati kako je njih malo u kući i imaju sve što im se prohtije, a

onih je mnogo pa se nema-
ju u što čestito ni obući...
Desi se to ... pričaju me-
ni djeca.

Nemamo pomoći

Na pitanje koliko su du-
go u braku Agata odgo-
vara: »Vjenčali smo se prije
devet ili deset godina. I do
sada Bog nam je dao osam
anđelčića. Napravili smo
sebi kućicu, iako s mukom
i nije velika, ali nama je
draga.

Malo je pretijesna, no mi
smo zadovoljni. Živimo od
muževljeve plaće, koja s
djecišnjim dodatkom iznosi
svega 170 hiljada starih di-
nara. Mjesечно samo za
mljeku dadnemo preko 10
hiljada, a onda za ogrijev
u zimskim danima oko 50
hiljada mjesечно. Danas
sve izašlo na skupoču, a
plaće ostale gotovo na is-
tome. Ipak nekako izgura-
mo do prvog u mjesecu.
Ponekad se i zadužimo, ali
čim budemo u mogućnosti,
odmah vratimo. Pomoći ne
dobivamo niti kuda. Stoga
ne možemo nabaviti ništa
u kuću.«

»Nije dika imati volove, već je dika imati sinove«

Često puta pitaju me že-
ne: »Ta Bog bio s tobom,
pa dokle ti misliš rađati?« To
mene najuti. Što se
moraju brinuti za mene i
za moju djecu? Pa je pi-
tam: »Slušaj, jesli ti mo-
me djetetu pružila komadić
kruha?« »Nisam«, veli.
»A jesli li mu ikada dala
jednu haljinicu, možda
maramicu, da se obriše, ili
nešto drugo?« »Nisam«. E-
onda, velim: »Svoj kruh
jedi, ali zato i svoju brigu
vodi!«

A što čete? Danas je iza-
šla neka »moda«: najviše
dvoje ili troje i kvit. To
se pomalo uvlači i u naše
domove. A ovaj je kraj ne-
kada bio poznat po obite-
ljima s velikim brojem djece.
I naši su se stari time
ponosili, bila im je dika
imati veliki broj djece. Da-
nas mnogi ismijavaju one
s većim brojem djece! Ve-
le i nama: »A ljudaka, što
će im tolika djeca? Nema-
ju od čega ni oni živjeti, a
kamo li još tolika djece.«
Ti prigovori nas ne smeta-
ju. Na djecu smo se odlu-
čili svjesno. Ako ih Bog da
još, nećemo se protiviti toj
Njegovoj volji. Ona su nam
radost i veselje. Kada je
čovjek najumorniji od posla,
pa ponekad i od života,
s njima se pozabaviti —
to dođe kao najbolji od-
mor. Volim ih gledati ona-
ko veće i manje, njihove
raščupane kosice, vrijedne
milovanja.

I danas se dobro sjećam
one uzrečice koju sam dav-
no čula od svoje, sada već
pokojne bake. Znala bi
često kazati: »Djeco moja,
znaće: Nije dika imati vo-
love, već je dika imati si-
nove!« Jest, nije dika imati
bogatstvo, već je dika imati
djecu. Ona su živi kapital,
spomenik koji ne propada,
živo svjedočanstvo
potpune predanosti Božjoj
volji!«

Djevojčice i tablete

Priča nam dalje majka
Agata: »Jednom su se sas-
tale djevojčice, a među njima
bila je moja naistarja
curica. I pitala jedna od
njih moju curicu: »Hoćeš
li i ti imati mnogo diece
kao tvoja mama?« Odgo-
vrla je da hoće! Onda je ta

druga odgovorila: »Ja neću
jer ni moja mama nema.
Mi ćemo uzimati tablete!«
Što ona zna što su to tab-
lete? Od koga je čula? Od
koga, ako ne od starijih?
Zar je to časnije? Piti tab-
lete! Zar su naši stari to
činili? Uopće nisu ni pomi-
šljali na takvo nešto, niti
je bilo svih tih »đavolija«.
Čuvali su Božji zakon i bili
su sretni. Nisu se obazirali
na ljudski obzir, na koji se
danasa mnogi okreću. Niti
su gledali na konfor ili
udobnost. Ne kažem da je
sve to što su stari činili
valjalo, ali danas ovo sve
ne valja! Ma, jok! Sve mora-
ti ići jedno s drugim: Bo-
gu Božje, ljudima ljudsko!
Mi imamo danas i previše
toga, ali one mirnoće u svo-
jim nutrinama nemamo.
Nije ni čudo jer se, mora-
ti se iskreno priznati, ne ide
Božjim putovima koji su,
istina, trnoviti, ali i slatki,
nego ljudskim, koji su sa
svoga raskršća skinuli
KRIZ!

I tako je obična seoska
žena i majka osmero dje-
ce, »anđelčića«, kako ih ona
nazva, povorila neobične
stvari. Duboko osjeća sve
ono što se događa s njezi-
nim narodom u kojem je
i ona nikla, koji je katolički
i ostat će katolički sve
dotle dok bude iskrenih ro-
đoljuba i širokoruđnih
očeva i majki koji će znati
priznati poput Marka i
Agate da su djeca »živi kapital,
spomenik koji ne propada, živo
svjedočanstvo potpune predanosti vo-
li Božjoj«. Jer »nije dika
imati volove, već je dika
imati sinove«, kako reče
majka Agata. To je činjeni-
ca!

Marko Cvitkušić

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Studenti iz misija u Evropi

Danas je svijet u neprestanoj seobi. Ona se napose osjeća u visoko razvijenim zemljama, u koje mnogi dolaze bilo na rad, bilo na studij. Crkva u tim zemljama već dugo vremena nastoji da tim gostima — radnicima i studentima — pruži što već religioznu i socijalnu pomoć i da ih na svaki način što više približi Kristu i samoj sebi. Ipak, ako se strogo statistički gleda što je stvarno učinjeno na tom području, dolazi se do zaključka da je sve to nastojanje daleko od onoga što se moralo učiniti. Nije ni izdaleka učinjeno ne samo ono što bi se moglo, već ni ono što bi se svakako moralo učiniti. Tu je misijski rad prilično zakazao.

Uočivši sjene, ne smijemo previdjeti i ono što su učinili bilo pojedino bilo zajednice u korist gostiju iz tujine. No sve to bilo je učinjeno uz mnogo muke i napora, jer Crkva u visoko razvijenim zemljama Zapada boluje i od mnogih slabosti, a zbog njih biva i sve manje sposobna za misijski rad među onima koji dolaze u njezinu sredinu. Neki se studenti tuže da im se kršćanstvo predlaže na krvni način, da je puno šupljih fraza, koje odišu više ideologijom, pa čak i politikom ili simpatijom za neke društvene sisteme, negoli vjerom i evandeoskim sadržajem.

Crkva će u pojedinim zemljama prema strancima izvršiti to bolje svoju misiju što sama bude vjerodostojnija i u vjerovanju i u djelovanju. Ono što nije vjerodostojno ne može nikoga pravo uvjeriti. Neki predlažu kao odlično rješenje misijskog problema među studentima iz trećeg svijeta da ih se primi u dobre kršćanske obitelji, u kojima se doista kršćanski živi. Promatrajući taj život studenti će ga sigurno zavoljeti i prihvati. Tako su zapravo u svojim prilikama radili već prvi krš-

ćani, a s velikim apostolskim i misijskim uspjehom.

Kršćanstvo se širilo i preko kršćanskih obitelji koje su prihvatale u svoja krilo nekršćane, osobito robeve.

Prihvatići čovjaka u svoju sredinu zapravo je najbolji način da ga i pridobijemo ne namećući mu se, već u praksi, pokazujući kako se kršćanski živi i ljubi. I u našim krajevima ima sve više studenata iz trećega svijeta, pa se ta nakana tiče i naše mjesne Crkve. I naši vjernici, osobito naše obitelji, mogli bi postati misionarske prihvatanjem, susretljivošću i dobrim primjerom. Ako studenti iz Azije i Afrike kod nas ne vide i ne dožive Crkvu, kako će se za nju zanimati ili čak zagrijati? Možda baš skorji božićni blagdani mogu pružiti lijepu šansu za misijski ili, još bolje, za kršćanski prilaz prema kojem stranom studentu.

Mogućnosti ima, samo valja imati i svijesti i ljubavi pa će se nešto konkretno i učiniti.

Josip Antolović, DI

U MAJČINU KRILU JE NAJSIGURNIJE

U novoj službi

Sigurno vas zanima jesam li već ušao u svoju novu službu nadglednika gradnji u lusačkoj nadbiskupiji. Jesam! Prvi mi je posao bio rušenje jedne velike zgrade gdje je nekod bio sekretarijat naših katoličkih škola. Nabavio sam dvadeset radnika i srušio sam tu zgradu. Neki radnici još rade na tom poslu, a ja ih izmpime svaki dan dođem pogledati da vidim kako posao napreduje.

Drugi posao bio je gradnja župne kuće u mjestu Chongwe. I taj posao nije još dovršen.

Ovih dana sam iako zaposlen, jer radim u isto vrijeme na četiri mesta. Za kojih desetak dana počet ću obnavljati krov kuće u kojoj stanuje naš otac Provincijal. On me je zamolio da preuzmem taj posao. Već sam nabavio sav materijal. Sad se moram pogoditi s poduzetnikom, pa će poseo odmah započeti. Dosad je krov bio pokriven crijevom, no neprestano je bilo posla s krpanjem, jer je uvek bilo razbijenog crijeva, pa je kuća u kišno doba prokisavala. Sad smo odlučili skinuti crijev, izmijeniti drvenu gradu i pokriti azbestnim pločama. Ovdje više nitko ne pokriva kuće crijevom. Pa i ne može se crijeva više nigdje ni nabaviti, te je takav krov veoma teško popravljati.

Što se tiče naše crkve u Mumbwi, mogu vam javiti da smo se odlučili nakon dugog savjetovanja da nabavimo u Rimu sliku od keramike. To će nas stajati oko 1.850 dolara. Ovih dana ću sliku naručiti. Uzdam se u Božju providnost da će sve ići bez većih poteškoća. No nadam se da nas ni vi nećete zaboraviti, kao što nas niste zaboravili ni dok smo gradili crkvu.

Što se tiče klupa u crkvi, za njih su mi vjernici Mumbwe predali 614 dolara što su ih uspjeli sakupiti između saba. Oni su siromasi, ali oni koji nisu imali novaca dali su kukuruz. Župno vijeće je taj kukuruz prodalo pa je tako, eto, prikupljena ta svota. Klupe nećemo dati izraditi iz najboljeg drveta, jer je to ovdje previše skupo; jedna bi nas klupe stajala do 180 dolara, što je za nas ipak malo previše. Odlučili smo se za jefitniji materijal, pa će nas jedna klupe stajati najviše 90 dolara.

Od srca zahvaljujem svima vama koji ste na bilo koji način pomogli da Mumbwa dobije pristojnu crkvu

Ilija Dilber

Sestra Sofija Novotny se sretno vratila iz domovine u svoju misiju. Tu je dočekao novi posao, o kojem piše u svom pismu od 23. rujna iz Malembe.

Na novom poslu

Od 18. rujna ponovo se nalazim u Malembi i već imam pune ruke posla. Između drugih poslova koja obavljam osim poučavanja u učiteljskoj školi tu je sad i moj rad s odraslima. U selu Bunda, koje je udaljeno nekih 30 kilometara od Malembe, oci misionari su osnovali Katehetski centar. Naši katehisti iz udaljenih sela dobivaju tu pouku da se usavrši u katehizaciji i da nauče kako će po selima obnoviti nedeljno bogoslužje riječi. Kad nam dolaze u Centar, svaki od njih dolazi sa svojom ženom. Za formaciju tih žena preuzele su brigu sestre. Sestra Josipa im daje stručnu formaciju, a ja im dajem pouku o odgoju djece. Ovdje se treba prilagoditi u tome domaćim običajima, no oni nisu uvek najbolji. Na primjer, crna mama ništa ne odbija svome djetetu, pa je tako često upravo rob kaprica i zahitjava svoga djeteta. Dijete je mali kraljević.

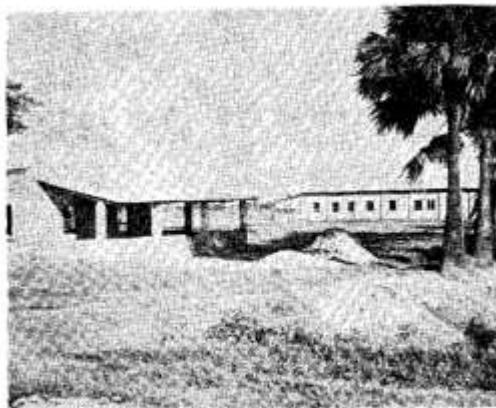
Kako vidite, pedagoška formacija je ovdje veoma potrebna, osobito za ženu katehistu, jer je on u svom selu veoma poštivan i mnogi ga uzimaju kao primjer kršćanskog života — bar bl to on morao i biti, a njegova žena mora biti primjer svim ženama i majkama u svom selu.

Molite se da na tom novom poslu uistinu ispunim ono što se od mene očekuje. Nije to lak posao, ali je važan za budućnost naše misije.

sestra Sofija Novotny

PRED KAPELICOM U SELU SOBHUNOGORU

DISPANZER U MARIA POLLY, U POZADINI SAMOSTAN

GRADNJA CRKVE, KATEHISTICKE KUCE I ZUPNE KUCE

I sestre Majke Terezije i otac Gabrić ne mogu se potužiti da nemaju posla. Prije bi se moglo reći da im nedostaje vremena da stignu na sve. O tome piše otac Gabrić u svom pismu od 23. rujna.

Nemamo vremena za odmor

SESTRA MISIONARKA LJUBAVI RADI U DISPANZERU

Dragi moji prijatelji!

Na novoj misijskoj postaji Maria Polly posla imo gotovo i previše! Uz brigu za dovršenje građne crkve, katehističke škole, sirotišta i župne kuće — samostan sestara i dispanzarij već su uglavnom gotovi — treba voditi brigu za kojih 15 novih sela. Sad ih upravo pohadam. Nailazim na puno dobre volje, no trebat će mnogo dana da pripravimo preko 200 obitelji na sveto krštenje, jer ih veoma malo zna čitati.

Danas sam bio u jednom od najsiromašnijih sela, Bakupara. Tu je katehist novoodraženik Pulin. Ustinstvo je veoma revan. Da samo čujete kako dječica krasno pjevaju i mole! Tu još nemamo kapelice, no oni su uredili mali oltar pred kolibom bolesnog Budhua i Mongole. Okitili su ga cvijećem i svjećicama, a na bambuse su privezali razne krpe da izgleda kao mala kapelica. Ja sam siguran da je dragi Isus bio zadovoljan i s tom »kapelicom« i s njihovim molitvarna i pjesmama.

Poslije molitve uredili smo odmah da Budhu i Mongolu budu otpremjeni u bolnicu u Basanti, dok smo za dječicu uredili dijeljenje mlijeka.

Sezdeseta je već na ledima, pa se sada više ne može kao onda kada sam imao 40 godina. Onda sam mogao s biciklom i misnom torbom na ramenu preskočiti male kanale, no sad se treba spustiti u kanal, pa kroz vodu i blato na drugu stranu.

Sestre Misionarke Ljubavi naše Majke Terezije krasno rade. Bolesnici dolaze iz 30 kilometara udaljenih sela. Iako smo uredili posebne dane za pojedina sela, ipak dnevno dolazi sestrma preko 500 bolesnika, a ima dana kad ih bude čak i do tisuću. Mnogi bolesnici kušali su razne doctore, ali bez ikakva uspjeha, dok ovdje ozdravljaju u nekoliko dana. Ljudi vele: »Lijekovi što ih

U SIROTISTE STIZU HRAMA, SLIJEPA, NAPUSTENA I BOLESNA DJECA

daju sestre dobri su, no one nam daju još više, a to je blagoslov njihova svetog života.« — I to je živa istina. Život tih sestara je divan primjer Isusove ljubavi i milosrda. Žive siromašno, radne su kao pčelice, uvijek su vesele i nasmijane. To je Božji blagoslov za našu novu župu.

A sad bih vam želio isprirovjediti ono što sam još u lipnju doživio putujući u Kalkutu.

Morao sam idu po poslu u taj grad. Približujemo se kroz sjeverno predgrađe Kalkute, zvanu Topšila, gdje se baca sve smeđe toga uistinu zamazanog grada. Autobus je prenatpan. Mnoge siromašne žene ulaze s košarama povrća, ribe i drugih stvari.

Siromašne su i bijedne, što potvrđuju i njihova puderana odijela. No koliko li se plemenitosti krije u njima: u njihovu ponašanju, u njihovoj priroštoci, u govoru! Meni je bilo tako drago slušati ih. Mnogo toga čovjek nauči od njih, iz tih »živilih knjiga«, u toj filozofiji »malih i nepoznatih«.

Majka Deaši govori o svom sinu. Otišao je na posao. Prije odlaska uzeo je s njegovih nogu prašinu i suzu s njegovih oka. I veli ona: »Ako ne ma blagoslova oca i majke, što će biti s djetetom? A s blagoslovom koja li sreća!« I onda onaj radosni, pobjednosni smiješak te siromašne majke.

Kad bi samo naši mladi razumjeli tajnu tog blagoslova! ...

Postarliji čovjek čući uz košaru povrća. Brige života urezale su duboke bore i na čelu i na licu. Brige, i tuga, no smirena tuga, ispunjena priprostom pouzdanjem u Božju dobrotu. Sin mu je umro. »Srce mi je plakalo, no nisam se ljučio. Na koga bih se ljučio? Na Onoga koji i sada ljubi mene i moga sina?! Sve je u Njegovim rukama, u Njegovu Srcu. Počeo sam bio zapuštaći Boga. On mi je uzeo sina, i mene je opet privukao sebi. Milosrdni — On zna što je dobro za nas. O čovječe, kratkovidni čovječe, koga ti pitaš za račun?« — završi taj priprosti čovjek svoj razgovor tim pitanjem.

Konduktér zapita: »Čija je ovo vreća?« — »Amar — Mojal« — povije jedan mladić.

»E, nije tvoja, već je Božjal« reče jedan starčević. »Mi samo velimo: Amar, amar — moja, moja ... Što je tvoje i moje? Grijesi naši, to je tvoje i moje! A ostalo je sve Božje!«

Citav je autobus zašutio. I onda nešto krasno. Mladić se iz poštovanja dotaknu starčevih nogu i reče: »Dadu — djede, hvala Ti na pouci!«

Starac položivši ruke na njegovu glavu reče mu: »Budi uvijek Božji!«

Velim: nešto krasno, nezaboravno ...

Dobro je da se iz različitih misija javljaju naizmjence pojedini misionari. Tako prijatelji misije mogu dobiti mnogo jasniju sliku o životu i radu misionara. Iz Zambije nam se ponovo javio časni brat Benedikt Fostač pismom od 15. kolovoza 1975. Iz tog pisma vadimo najzanimljivije dijelove.

Gorušično sjeme razvija se u stablo

Dragi naši prijatelji!

Vrijeme je da se i ja malo javim da ne bi tko pomislio da su me pronašli i pojeli lavovi. Eto, hvala Bogu, još sam živ i radim na sve strane, gdje samo dospijem, a gdje ija ne dospijam, tamo dospie časni brat Ilija Dilber. Mi radimo ne samo u Lusaki, nego obilazimo i druga mjesta gdje treba nešto graditi ili popraviti.

No nemojte misliti da mi ovdje zidamo samo crkve i razne crkvene zgrade. Možemo reći da isto tako šrimo i Božje kraljevstvo. Kad podižemo neku crkvu, mislimo da će biti dosta velika, a uskoro se pokaže potreba da bi trebala biti mnogo veća. Pa ako koju crkvu proširimo, i tu se brzo pokaže da smo je premašili, a to znači da je iz dana u dan sve više vjernika. Treba priznati da oni veoma rado dolaze u crkvu, osobito kad je ona lijepa. Tu se dolazi vidi kako se obistinjuje ona Isusova prisposoba o gorušičnom zrnu, koje je veoma malo, ali posijano u dobru zemlju uzraste u veliko stablo.

Utjeha je čovjeku kad pomisli na to da će u crkvama koje smo mi izgradili mnoga duša naći pravi odmor, pravu utjehu i novu snagu za životne borbe i rad, jer će se tu susresti sa svojim Spasiteljem, koji je za sebe rekao: »Dodite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrejpititi!«

I ovdje susrećemo duše koje razumiju da nam kroz mnoge nevolje valja ući u nebesko kraljevstvo. Znam da trpe mnogo zbog obiteljskih nevolja i siromaštva što ih često prati. Ipak se ne tuže na svoje poteškoće, nego smirenno snose takve ikušnje. Krist im je snaga.

Kod nas je ovdje još uvijek afrička zima. Tijekom dana je toplo, ali noći su hladne. No to su

zadnji dani naše zime. Kroz ova tri hladna mjeseca nisam vidio ni jedne zmiјe do pred neki dan. Išao sam autom poljskim putom, a jedna dugačka zmiјa bježi preko puta. Kotači auta prešli su preko nje, ali izgleda da joj nisu naškodili, jer je pobegla u grmlje nakon toga.

Nedavno se ovdje dogodila teška nesreća. Jeđan Englez autom pošao malo u lov. Ponio je sa sobom dobru pušku. Autom je upravljala njegova žena, a on je kraj otvorenog prozora čekao hoće li naići kakva zvijer u blizini. Nije dugo čekao. Opazi leoparda. Auto stane a Englez nanišan i opali. Pogodak nije bio najbolji. Ranjeni je leopard nestao u grmlju. Englez je pošao u potragu za njim. Tražio ga je na sve strane, a njega nigradio. Napokon se vraća do auta i na svoj užas nadje svoju ženu rasprgranu. Još je davale znakove života, ali je brzo nakon toga umrla. Ranjeni se leopard vratio i rasprgrao ige. Tako se osvetio svome progonitelju.

Prije četiri dana nudio me put pokraj bolnice u Liteti, gdje radi naša dobra sestra Emica. Ona zaista mnogo dobra ovdje učini za te bijednike, a sam joj doktor mnogo toga povjerava. Kako u blizini nema druge bolnice, amo dolaze ne samo gubavci nego i drugi bolesnici. Upravo ovaj put sam je našao kako zavljaje leđa jednom čovjeku koji je spasavao svoju kolibu od vatre. Krov kolibe bio je pokriven suhom travom. Sav je već bio u plamenu i napokon je pao na čovjeka koji se velikom mučkom uspio izvući iz vatre, ali dobio ige, eto, velike, opekatine.

Kako vidište, svaki od nas ovdje doprinosi svoj dio za proširenje Kristova kraljevstva. Stoga vas molimo da nas se sjetite u svojim molitvama kako bismo još dugo mogli raditi za Isusa i za duše.

Sve vas arđačno pozdravlja odeni vam
brat Benedikt Fostač

C. BR. FOSTAC NA SVOME KAMIONU

MONIKA I NJEZINE DRUZICE U POHODIMA KOD OCA LUCICA U MPIMI

Mansa, 31 kolovoza 1975.

Dragi prijatelji misija!

Kad sam došla u Zambiju, bila sam sretna što sam se oslobođila one kanadske brzine u poslovima i mislila sam da ću tu imati dovoljno vremena da se češće javim u domovinu. Međutim, prevarila sam se. Žetva je velika, a radnika je malo. Posla ima na sve strane, a nama onih koji bi ga svršavali. Prošli tjedan jedan je misionar bio na postajti cijeli tjedan i za to vrijeme je pokratio 50 osoba, onda je podklijao prvu pričest djeci (njih 25), zatim je morao uređivati neke brakove. Kaže da je započeo s poslom ujutro u 6 sati, a svršavao oko 8 sati uvečer. Jučer se svi isprigli vratilo. Htio se malo odmoriti, no za to vrijeme tražilo ga je kojih desetak osoba, a ni sama ne znam kolike sam jednostavno otpravila kazavši im da dodu drugi put.

Čim se on vratio kući, drugi je otac otišao da katehistima drži deset dana obnovu. Tako, ato, svaki od nas ovde ima posla preko glave.

Ovdje u Mansi imamo Katoličku žensku ligu, u koju je učlanjeno nekih 35—40 članica, koje su veoma aktivne. Ja dolazim k njima i zajedno radimo. Prošle subote 23. kolovoza, nešto su među sobom došaptavale, želeći da ja to ne čujem. Ja sam se pričinjala da to ne primjećujem, ali malo me je smetalo. Mislila sam: Bože pa ja sam tu da zajedno s njima radim, a one se eto nekako od mene otidu ...

U srijedu, 27. kolovoza, bio je blagdan slike Monike, moj imenden. Nisam ja svoj imenden nikad posebno slavila, ali ovaj put je bilo zbilja nešto posebno. Ujutro sam pošla na posao kaoobično, a snijedom popisujuemo novorođenčad za krštenje. Došle su mi tri žene sa dva novorođenčeta. Pitala sam ih sve što već treba da se upiše

Naša se misionarka Monika Okruglić sve boje uživljava u svoje misionarsko zvanje i djelovanje. Iz svakog njezina pisma izbija sreća i radoš što ju je Gospodin pozvao da bude misionarka. I ovo nam pismo nešto od toga otkriva.

Kako sam proslavila svoj imenden

u podacima o djeci. Onda sam upitala majku kako će se zvati njezino dijete. Ona mi odgovori: »Lumbo«. Upitam je, kako će joj biti kršćansko ime. Ona odgovori: »Ne znam koje bi joj ime dala!« Ja joj odgovorim: »Danas je blagdan slike Monike.« Ona mi tada odgovori: »E, baš lijepo ime, dat ćemo joj ime Monika.« Kad smo svršile, ja im kažem da je i moje ime Monika. One su se sve tri nasmijale i zaplesale mi za čestitku, ijer kad ovdje žele izraziti zadovoljstvo, obvezno zaštuju.

Poslije podne došle su mi žene iz Katoličke ženske lige da mi čestitaju imenden. Došle su skupno, pa su i one zaplesale. Počastila sam ih slatkim pićem i kolačima, a djeci sam dala bombona. Sad sam shvatila da je ono šaputanje bio dogovor kako će me iznenaditi za moj imenden.

10. kolovoza uzela sam sebi kao dan odmora i s jednim svećenikom oputovala u Lusaku da tamо kupim neke stvari koje ne možemo nabaviti ovdje u Mansi. A željela sam se susresti i časnom braćom Benediktom Fostačom i Hrđom Dilberom, no bila sam još sreća. Bila sam u Lusaci samo dva dana i nisam stigla da ih potražim.

Prije nego što smo stigli u Lusaku, stali smo u Liteti i posjetili smo sestrnu Emicu, ali bila sam s njom svega četvrt sata, jer je ona morala na posao. Eto, i kad čovjek nešto isplanira, ne ide sve baš po planu ...

Ovdje ima dovoljno posla, ali je veoma zanimljiv. Ja sam pak veoma sretna i Bogu zahvalna da sam ovdje i da mogu bar nešto učiniti na Njegovu slavu.

Sve prijatelje misija od srca pozdravljam i preporučujem se u njihove molitve.

U Kristu odana

Monika Okruglić

Naša obitelj moli

Vrlo zanimljive stvari o zajedničkoj obiteljskoj molitvi Ispravljeno mi je jedan svećenik koji živi u Zagrebu.

— Vi živite u gradu. Da li gradski čovjek uopće može zajednički moliti u obitelji?

— Može! Mislim da se zajednička obiteljska molitva u gradu gubi zbog toga što su ljudi zaposleni. Velikim dijelom nisu kod kuće, pa je ritam života isprekidan. S druge strane, možda se i mi svećenici dovoljno ne trudimo da zajedno s obiteljima molimo na prikladan, suvremen način. Zato, ako želimo uvesti u neku obitelj molitvu, nastojat ćemo s njima moliti kad je to moguće. Ti ljudi često preko tjedna nisu zajedno. Ipak se oni nadu skupa u svećanijim zgodama. To su rođendani, imendani, godišnjice sklanjanja braka, blagoslov kuća. U tim prilikama svećenik se može s njima naći i s njima moliti.

— Spomenuli ste blagoslov kuće!

— S pravom se danas misli da je blagoslov kuća prilika za posjet obiteljima. I zato se ja ne žurim u tom poslu. Nastojim da taj posjet ne bude samo na razini kurtoazije, nego da se osjeti kako je svećenik dolazak povezan nečim posvećenim, kao malom li-

turgijom, koja se može nastaviti u domu. Taj posjet želim da bude mala škola po kojoj mislim uvesti obiteljsku molitvu u kuću.

— Ali, to je nemoguće!

— Slučajno sam našao na nedavno izašli molitvenik NASA OBITELJ MOLI. On sadržava vrlo lijepo i prikladne tekstove i molitve iz bogate crkvene i narodne riznice. U onim obiteljima — ne u svima nego samo u nekim — gdje je prethodnoga ili neposrednoga kontakta osjetim da su disponirane, jednostavno mislimo razdijeliti svakom članu takav molitvenik i pozvati ih da se prigodom blagoslova kuće i zajednički pomolimo. Zato ću imati više molitvenika sa sobom. Uvjeren sam da ću naći dosta obitelji gdje ću to moći obaviti ...

— Mislite li i nadalje podržavati običaj zajedničke molitve?

— Gdje god osjetim prikladnu atmosferu, takvu ću obitelj imati na oku i češće se u nju navraćati. Ne na čašicu razgovora, nego s molitvenikom u taški, da se zajednički pomolimo za sruče potrebe velike i male Crkve.

P. B.

nove knjige

»PORUKA MILOSRDNE LJUBAVI MALIM DUŠAMA«
Autorica, Belgijanka s. Margarita. Knjiga iznosi karizmatička nadahnuća i vizije. Otkriva tako čudesnu, misterioznu jezgru subbine svijeta i subbine Crkve, koja se lomi pod teretom suvremenih nemira i nadanja. Narudžbe: Samostan sv. Klare, Končareva 29; 58000 Split. Cijena 70 din.

»POVIDAJKE NA HRVATSU DICU GRADIŠĆA«.
Knjiga XXII Hrvatskog štamparskog društva, Željezno — Eisenstadt pp 26, Austria.

NOVA LONGPLAY GRAMOFONSKA PLOČA
»Božićne Hrvatske popijevke« u izvedbi pjevač-

kog zbora crkve GOSPE OD ZDRAVLJA U SPLITU. Zborovoda: Fra Stanko Romac. Cijena 150 ND. Ali tko plati odmah u gotovini ili naruči pouzećem, dobiva 30% popusta. Inače preko deset primjera u komisijskoj prodaji 20% popusta. Dodata je tiskani tekstovni prilog od 5 din. Naručuje se kod izdavača: Samostan Gospe od Zdravlja, 58000 Split, Kazališni trg 3.

Molitvenik NAŠA OBITELJ MOLI naručuje se na adresu: R. Breber, 41000 Zagreb, Palmoticeva 31. Cijena 20 dinara. Za narudžbe od 10 primjera 10 posto popusta!

zahvalnice

ZAHVALJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...Gospo Lurdskoj i o. Leopoldu Mandiću na pomoći u teškoj bolesti moje mame. — K. T. iz Subotice
...za primljene milosti. — Marija
...na uslišanoj molbi. — Barica Filipčić
...za primljenu milost uz preporuku za jednu posebnu milost. — Vilma Richter, Zagreb
...sv. Antunu, dušama u čistilištu i Petru Barbariću za primljene milosti. Danica Simeč, Bribir
...sv. Josipu, sv. Petru Alkantari i sv. bratu Izidoru na primljenim milostima. — Obitelj Haramija, Cirkovljani
...Gospo od brze pomoći, i o. Leopoldu za primljene milosti. — K. E., Osijek
...Duhu Svetome i sv. Antunu uz preporuku za uspjeh unuka u školi. — Baka
...za udijeljene milosti. — M. E., Susak
...Gospo od brze pomoći i sv. Nikoli Taveliću za ozdravljenje jedne osobe. — P. F., Dubrave
...Presvetom Troistvu, Gospo od brze pomoći i sv. Nikoli Taveliću što su mi pomogli u bolesti. — Boja Pavlović, Pješivac
...i Gospo od sedam žalosti za primljene milosti. — Rezika Pavišić, Grohot
...Gospo od brze pomoći, sv. Antunu i o. Leopoldu za sretan put. — S. E., Beograd
...za primljene milosti — Reza Brnić, Nova Gradiška
...sv. Josipu i sv. Anti na svim milostima. — Ana Bandov, Livno
...sv. Judi Tadeju, sv. Alojziju i sv. Tereziji od Maloga Isusa za sve milosti i sva dobročinstva meni, mojoj djeci i mojim umucima. — K. I. Sisak
...i m. Klaudiji za ozdravljenje bolesnog učenika i g. Župnika. — S. Dominika, Šulinka

...i m. Klaudiji za pomoć u nesretnom slučaju prigodom berbe. — S. Dominika, Varaždin
...i m. Klaudiji što su prerano rođeni blizanci ostali na životu. — NN., iz Zagreba
...i m. Klaudiji za sretno riješeno pitanje moga radnog mjesta. — N. N., iz Medimurja
...i Gospo od zdravlja na primljenoj milosti. — Marija Schwarz, Linz (Austrija)
...Majci Božjoj Lurdskoj i sv. Anti na ozdravljenju. — Zvonimir Samek, Tuza
...sv. Ani i sv. Joakimu za ozdravljenje noge i premnoge druge milosti. — Maria Krizmanić, Vlc. Australia
...što sam bez ikakve ozljede pala sa stabla. — Marija Levak, Zagreb
...i sv. Anti na uspješno završenoj školskoj godini. — D. M., Jasenovac
...i Gospo od suza u Pleternici na udijeljenoj milosti. — N. N., Pleternica
...sv. Tereziji i sv. Anti za mnoge uslišane molbe. — Nikica Perić, Ston
...i sv. Josipu na primljenim milostima. — Adolfina Tatarček, Karlovac
...za ozdravljenje kćeri. — Ana Lukinić, Bubnjaci
...za primljene milosti. — A. P., Malo Vukovje i M. P., Zagreb
...za ozdravljenje rođaka. — Z. Knešaurek, Zagreb
...i m. Klaudiji što se moj sin oporavio od teške uzetosti. — Majka iz okolice Varaždina
...i m. Klaudiji za bolesnika koji se približava Bogu i molim je da Mu ga potpuno dovede. — N. N., Zagreb
...i m. Klaudiji što se moj sin deklarirani nevjernik obratio Bogu molitvom. — N. N., Zagreb

**PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NIHOVOJ ZAŠTITI!**

MOŽDA I MENE GOSPODIN ZOVE U DUHO'/NI STALEŽ?

Na to pitanje nikome nije lako samome odgovoriti. Do jasnog odgovora najlakše je i najpouzdanije doći u duhovnim vježbama.

Od 25. navečer do 28. siječnja 1976. održat će se takve duhovne vježbe za učenike OSMOGA razreda osnovne škole u zgradji Sjemeništa »Augustin Bea« u Zagrebu, Fratrovac 38. Za uzdržavanje platit će za sva tri dana 100 dinara. Na Fratrovac je najlakše doći autobusom za Mirofoj, koji svaki četvrt sata polazi ispred katedrale.

За prijavu i obavijesti обратите se na adresu:

**Sjemenište »Augustin Bea«
41000 Zagreb — Fratrovac 38**

»Tada. Isus uze kruhove, zahvali Bogu pa ih dade onima što su posjedali... Otac moj vam daje pravi kruh s neba... Ja sam živi kruh koji je sišao s neba. Kruh koji će ja dati jest tijelo moje — za život svijeta« (Iv 1, 1, 58).

ISUS KRIST - za život svijeta

Sva četiri evanđelista govore o čudesnom umnožavanju kruha, a Matej i Marko čak tvrde da se čudo još jednom ponovilo. Evanđelist Ivan, kojeg ovdje slijedimo, opisujući taj događaj, upotrebljava neke izraze kojima drugi evanđelisti opisuju posljednju večeru. Tako Matej o posljednjoj večeri veli: »Uze Isus kruh, zahvali... pa ga davaš« (Mt 26, 26), a Ivan u gore navedenom tekstu upravo tim riječima opisuje veliko Isusovo čudo umnoženja kruha. Ivan je time zaciјelo htio natuknuti koje je značenje čuda: ono upućuje na onu hranu koju Bog spremi za mesijanska vremena, za euharistijsku gozbu.

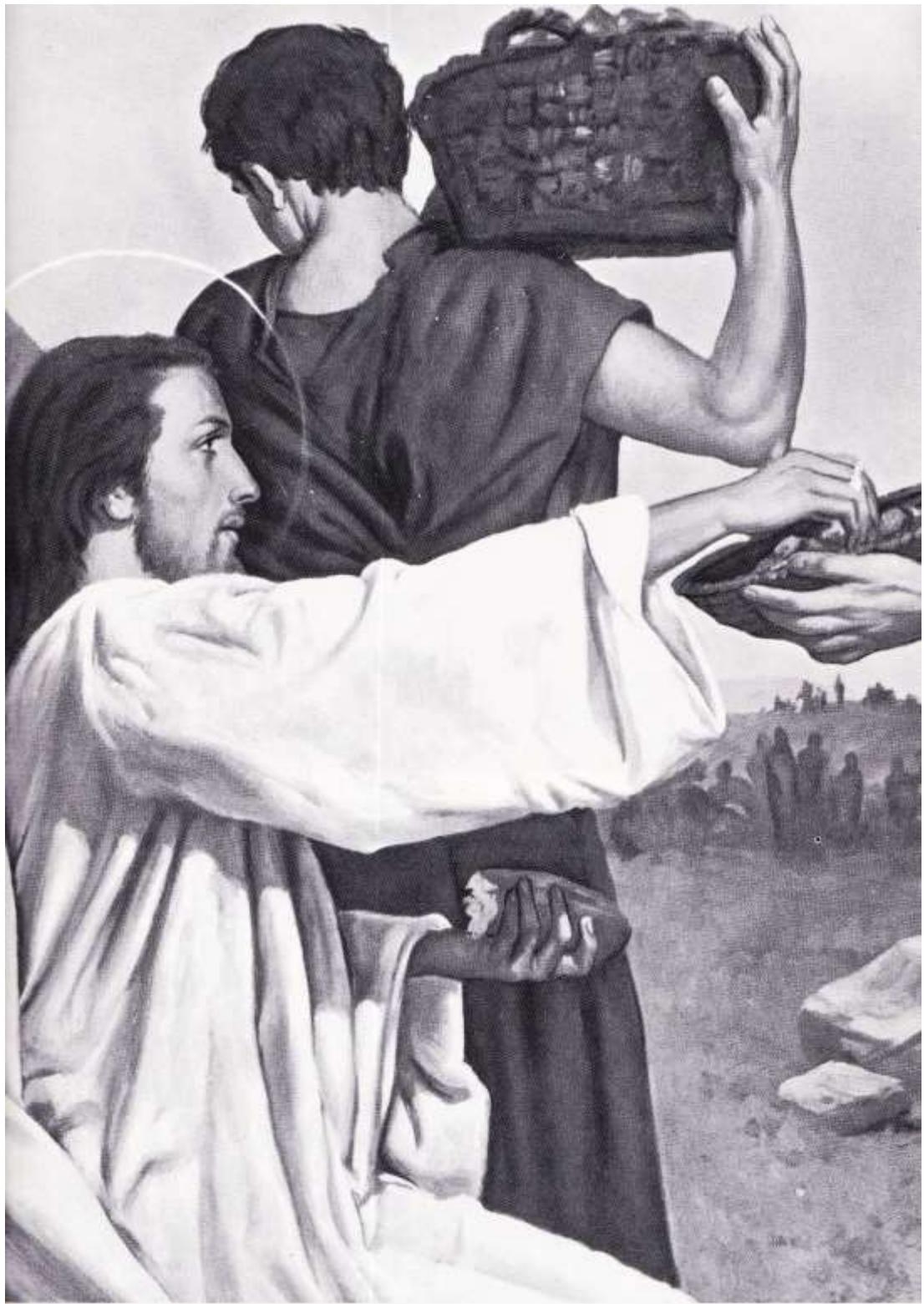
Ideja o mesijanskoj gozbi naviještena je u Starom zavjetu u čudu s manom, koja je bila »kruh s neba« (Izl 16), zatim u čudu s vodom, koja je usred pustinje potekla iz pećine i napojila Izraelce (Izl 17), pa i u radosnoj gozbi koja se obavljala na svetom mjestu »u nazočnosti Jahve« (Pnz 12, 5-7). Prva tri evanđelista rado opisuju Božje kraljevstvo slikom gozbe (Mt 18, 11; 22, 1-14). Židovi su očekivali da će Mesija kao novi Mojsije obnoviti čudo s manom, i to na mnogo sjajniji način (usp. Iv 6, 30-32).

Isusovo čudesno umnoženje kruha ima neku vanjsku sličnost s čudesnom manom u pustinji. Isus je napravio to čudo uoči blagdana Pashe, što je Židove lako moglo podsjetiti na događaj s manom jer su se na taj dan Izraelci sjećali izlaska iz Egipta, putovanja kroz pustinju i na sve ono što je Bog na tom putu za njih učinio. No postoje i značajne razlike između dva događaja. Novozavjetni kruh — svejedno je sada razumijevamo li pod njim samo Isusa Krista u Euharistiji ili pak njega u svoj njegovoj utjelovljenoj stvarnosti — mnogo je odličniji od starozavjetne mane. Ponajprije, taj je kruh obilniji; dok se mane moglo skupiti samo koliko je bilo potrebno za dotični dan, dottle kod Isusova čuda pokazuje veliko obilje: preteklim ulomcima naime napunili su dvanaest košarica. Za

Izraelce je broj dvanaest savršen broj, što znači da je čudo koje je nahranilo mnoštvo od pet tisuća ljudi kadro nahraniti sve buduće naraštaje. Nadalje, mana nije davala pravi život, »vječni život«, dok je novi kruh, tj. Kristovo tijelo, »kruh za život svijeta«, po njem se dolazi do uskrsnuća (6, 54).

Tumači Svetog pisma razlikuju u govoru o kruhu života euharistijski i neeuharistijski dio. U neeuharistijskom dijelu tvrdi se općenito da je Isus Krist kruh, kao što se na drugim mjestima tvrdi da je on svjetlo, da je izvor žive vode, da je trs koji prenosi snagu života u mladice i slično. Isus, dakle, u svojoj stvarnosti jest naša »hrana«. Za nj se veli da je on kruh koji se daje za život svijeta. Izrazom »daje se« misli se ponajprije negovo davanje u smrt i na taj se način ističe oktupiteljska vrijednost njegove žrtve koja pribavlja život svijetu. U euharistijskom dijelu govorit će o Isusu Kristu, kruhu, koji se daje za nas u sakramentalnom znaku Euharistije. Riječicom za izriče se jedno od temeljnih usmierenja Kristova života: on je tu za druge, za život drugih, sav mu je život jedno egzistiranje za druge.

Još nam jedna misao navire iz neiscrpivog bogatstva ove teme. Židovi su tražili od Isusa živi kruh, o kojem im je govorio: »Gospodine, daj nam uvijek taj kruh!« No pri tom su mislili na materijalnu hranu, ona im je važnija nego sam Isus Krist. Oni ga hoće čak za kralja, ali samo zato jer im je dao kruha. Tu je srž njihova nerazumijevanja: preokrenuli su ljestvicu vrednota. Bog nam neće dati kao dar samo neku stvar, neki mrtvi predmet, nego sebe. »Ja sam kruh života. Tko dolazi k meni, sigurno neće oglednjeti.« Židovi nisu uočili da im se daje nešto neočekivano više od mane u pustinji i od onog što su oni željeli. Bog nam se daje drukčije nego što očekujemo, no svakako obilnije i velikodušnije nego što slutimo.

Ivan Večenaj: MOJSIJE, 1973.

SVOJURUKUJA.DIZ
EM.PREMA.NEBU.K
ICHE.PUCI.S.JAHVI
NIM.NARODOM.JER
CE.KRV.SLGUS.VOJH
OSVETITI.Pnz.3240.43